α - Α
β - Β
γ - Γ
δ - Δ
ε - Ε
ζ - Ζ
η - Η
θ, ϑ - Θ
ι - Ι
κ - Κ
λ - Λ
μ - Μ
ν - Ν
ξ - Ξ
ο - Ο
π - Π
ρ - Ρ
σ - Σ
τ - Τ
υ - Υ
φ - Φ
χ - Χ
ψ - Ψ
ω - Ω

Dicționar grec-român al Noului Testament

de

MAURICE CARREZ

Doctor în Teologie,

Profesor de onoare al Institutului Protestant de Teologie din Paris
şi al Institutului Catolic din Paris;

şi

FRANÇOIS MOREL

Agrégé en lettres

Traducere de GHEORGHE BADEA

Licențiat în Teologie, profesor de limbi clasice
la Universitatea din Iaşi

Societatea Biblică Interconfesională din România

Bucureşti 1999

Traducere: Gheorghe Badea, după *Dictionnaire grec - français du Nouveau Testament,* 2e édition revue et corrigèe, Delachaux et Niestlè, Neuchâtel (Suisse) & Éditions du Cerf, Paris

Procesare computerizată: Corneliu Nicolaică
Revizuire, corectură şi tehnoredactare finală: Florin Lăiu
Coperta: Mişael George Lăiu

Editură: Societatea Biblică Interconfesională din România

Tipografia
Institutului Biblic şi de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române

ISBN 973-9332-17-x

Din prefaţa ediţiei franceze

[Acest *Dicţionar*] este un instrument de lucru, care se adresează cititorilor Noului Testament. El a cerut mai mulţi ani de muncă şi revizuiri. Este rodul colaborării unui profesor de teologie şi a unui profesor de litere şi va trezi curiozitatea, interesul multora pentru textul grec, pe care nu-l poate înlocui cu exactitate nici o traducere.

Scopul nostru a fost să facem o **lucrare utilă**. Nu oferim o concordanţă sau un manual de statistică, fiindcă citarea tuturor trimiterilor pentru fiecare termen ne-ar fi împovărat în mod considerabil munca şi ar fi răpit *Dicţionarului* aspectul **analitic** şi, în acelaşi timp, **sintetic**, pe care am dorit să i-l dăm. Pentru aceasta am încercat să adunăm exemplele cele mai semnificative, selectându-le în grupe de cărţi: Sinopticii, Luca-Faptele Apostolilor, Scrierile ioanine, Epistolele lui Pavel etc. Ici şi colo indicăm cartea sau autorul la care se întâlneşte în mod exclusiv cuvântul semnalat.

Efortul nostru s-a concentrat asupra **traducerii**. Ne-am străduit să restituim cuvântul viu, fără a uita contextul său; am vrut să-i păstrăm caracterul specific din limba timpului, sugerând, totodată, o formulare actuală, care evită limbajul perimat, ieşit din uz. Îndrăzneala noastră n-a mers, poate, destul de departe: riscul ar fi fost să propunem expresia la modă sau una şocantă. Am căutat să fim moderni, deplin inteligibili, dar păstrând numai termenii cu cea mai bună întrebuinţare.

Acest dicţionar vrea să fie **complet** şi să cuprindă toate cuvintele, chiar şi numele proprii; să fie **actual**, ţinând seama de evoluţia cunoştinţelor despre limba greacă comună (**κοινή**); să fie **uşor de consultat** şi să devină un instrument de lucru la îndemâna tuturor celor care doresc să studieze textul Evangheliilor sau al Epistolelor; să-i ajute să descopere viaţa cuvântului şi a limbii şi să aprecieze astfel forţa gândirii [autorilor sacri].

Sf. Paşti 1971 *Maurice Carrez şi François Morel*

Despre autori

Maurice Carrez (n. 1922) şi-a făcut studiile universitare la Lille şi la Paris şi a studiat teologia la Paris şi la Basel, încheindu-şi studiile doctorale cu teza *La Gloire de Dieu* (1957). Este profesor onorific la Institutul Protestant de Teologie din Paris şi la Institutul Catolic din Paris, director de studii la Institutul Superior de Studii Ecumenice din capitala Franței.

Dintre lucrările sale amintim:

- *De la souffrance à la gloire (la pensée paulinienne),* Delachaux et Niestlé, Neuchâtel (Suisse), 1964;
- *Grammaire grecque du Nouveau Testament (avec exercices et plan de travail),* Delachaux et Niestlé, Neuchâtel, 1965 (reeditată şi augmentată de mai multe ori);
- *Lexique grec-français des mots usuels du Nouveau Testament,* Delachaux et Niestlé, Neuchâtel, 1965;
- *L'herméneutique paulinienne de la Résurrection in Lectio Divina 50,* Éditions du Cerf, Paris, 1969;
- *L'étude scientifique de la Bible in Bible Universelle, Labor S.A.,* Barcelone, 1970
- *Initiation sonore au grec biblique* (pe benzi şi casete), Association Didakhè, Paris

François Morel, născut în 1928, este profesor de limbi şi literaturi clasice, cu activitate meritorie în învățământul public şi în sistemul Educației naționale din Franța. A publicat

- *Nouveau Testament interlinéaire grec-français* (cu colaborarea lui Georges Metzger şi Laurent Galy), Aliance Biblique Universelle, 1994.

Prefață la ediția românească

Apariția unui *Dicționar grec-român al Noului Testament* este un eveniment cultural de importanță majoră pentru filologia biblică românească. Institute teologice de orice confesiune, profesori și studenți, clerici și laici, traducători ai Bibliei și cercetători primesc pe această cale un instrument de lucru a cărui utilitate și înaltă rigoare academică vor fi demonstrate, cu siguranță, în practică. Cercetătorul de limbă română va avea acces mai direct și mai rapid la limbajul Noului Testament, fără a mai apela, de fiecare dată, la dicționarele și lexicoanele editate în engleză, franceză sau germană.

Această înlesnire pentru care vor fi recunoscători iubitorii Cuvântului lui Dumnezeu, astăzi și în generațiile viitoare, se datorează inițiativei, competenței și muncii asidue a Domnului Profesor **Gheorghe Badea** care este specialist în limbi clasice și licențiat în teologie. Domnia sa predă *Literatura greacă în epoca elenistică și romană* și *Limba greacă a Noului Testament* la Facultatea de Litere a Universității din Iași și limbile clasice la Facultatea de Teologie Ortodoxă din același mare și vechi centru cultural. A tradus din Sfinții Părinți greci și latini, precum și *Cântarea cântărilor* și *Plângerile lui Ieremia*. A publicat, printre altele, un *Dicționar grec-român și român-grec al Liturghiei Sfântului Ioan Gură de Aur*.

Traducerea Domnului Badea este, așadar, a unui specialist în domeniu: adaptată bogăției limbii române, creativă și, în același timp fidelă autorilor francezi. Îmbinând calitățile sale cu ale autorilor Carrez și Morel, lucrarea aceasta ne permite să parafrazăm cuvintele Mântuitorului: oriunde va ajunge studiul limbii elene printre români, se va simți parfumul acestui mir noutestamental și se va vorbi despre dicționarul acesta.

Lucrarea se recomandă de la sine, atât instituțiilor de învățământ superior care includ în programă limba greacă a Noului Testament, cât și tuturor celor care, în tihna camerei de studiu, doresc ca, odată cu litera Noului Testament să redescopere spiritul acestor Scripturi sacre, cu mesajul lor universal și personal, cu semnificațiile lor profunde, protocreștine.

Dar pentru că nici cele mai bune eforturi omenești nu-și ating scopul fără binecuvântarea Cerului, rugăm pe Dumnezeu să dea toată înțelepciunea și echilibrul necesare celor care vor utiliza acest dicționar în studiul Noului Testament.

Florin Lăiu

Abrevieri curente

ac. = acuzativ
act. = activ
adj. = adjectiv
adv. = adverb
aor. = aorist
art. = articol, articulat
card. = cardinal
cf. = confer
comp. = comparativ
cond. = condiţional
conj. = conjunctiv
cj. = conjuncţie
conjug. = conjugare
dat. = dativ
dem. = demonstrativ
ex. = exemplu
expr. = expresie
f. = feminin
fig. = figurat
gen. = genitiv
imper. = imperativ
imperf. = imperfect
impers. = impersonal
ind. = indicativ
inf. = infinitiv
inter. = interogativ
interj. = interjecţie
intr. = intranzitiv
inv. = invariabil
lat. = latin, latineşte
loc. = locuţiune
m. = masculin
med. = mediu
m.m.c.perf. = mai mult ca perfect
n. = neutru
neart. = nearticulat
nedef. = nedefinit
neg. = negativ, negaţie
nehot. = nehotărât
nr = număr
num. = numeral
ord. = ordinal
part. = participiu
pas. = pasiv
past. = pastoral
perf. = perfect
pers. = persoană, personal
pl. = plural
poet. = poetic
pos. = posesiv
prep. = prepoziţie
prez. = prezent
pron. = pronume
prop. = propriu
recipr.= reciprocitate
refl. = reflexiv
rel. = relativ
sg. = singular
subst. = substantiv
subînţ. = subînţeles
superl. = superlativ
tr. = tranzitiv
v. = vezi
var. = variantă
vb. = verb, verbal
viit. = viitor
voc. = vocativ

Cuvântul traducătorului

Ne revine cinstea să mulţumim pe calea aceasta tuturor celor care au contribuit la apariţia acestei lucrări: mai întâi, Societăţii Biblice Interconfesionale din România, reprezentată de Protopop **Adorjáni Dezső**, preşedinte, Pr. Prof. **Ioan Caraza**, secretar general, Dl. Prof. **Cristian Roske**, coordonatorul secţiei de editură şi traduceri şi Dl. Pastor **Viorel Dima**, trezorier, prin bunăvoinţa cărora apare acest *Dicţionar grec-român al Noului Testament.*

Mulţumim, de asemenea, fostului nostru student de la secţia de limbi clasice a Facultăţii de Litere din Iaşi, Dl. **Corneliu Nicolaică**, care a cules textul pe calculator, cu toate dificultăţile specifice folosirii unui font grecesc pe lângă cel uzual, făcând şi tehnoredactarea, într-o primă fază, a lucrării. Îi sunt îndatorat cu atât mai mult cu cât s-a oferit să mă ajute într-o perioadă dificilă pentru familia sa. Dumnezeu i-a răsplătit însă generozitatea şi problemele au fost depăşite.

Sunt, de asemenea, recunoscător Domnului **Florin Lăiu**, profesor de exegeză şi limbi biblice la Institutul Teologic Adventist din Cernica. Pe lângă faptul că a executat tehnoredactarea finală a lucrării, Domnia Sa a citit cu atenţie manuscrisul, sugerând unele corecturi necesare, lucru prin care a dovedit nu numai acribie, ci şi o înţelegere a subtilităţii limbii Noului Testament şi a textului biblic, o admirabilă bogăţie de informaţii despre lumea vetero- şi neotestamentară, o armonie a gândului şi a inimii, o înţelegere a opiniei aproapelui, ceea ce mă îndeamnă să-l consider unul dintre cei mai profunzi exegeţi ai Sfintei Scripturi de la noi.

În sfârşit, dar nu în ultimul rând, dorim să mulţumim lui Dumnezeu că am putut atinge acest obiectiv pe care ni-l propusesem: să oferim studenţilor şi cercetătorilor un instrument cât mai incisiv pentru căutarea comorilor literare şi duhovniceşti în textul Noului Testament.

Gheorghe Badea

Abrevierea titlurilor cărților N T

Evanghelia după Matei	**Mt**
Evanghelia după Marcu	**Mc**
Evanghelia după Luca	**Lc**
Evanghelia după Ioan	**In**
Faptele Apostolilor	**FA**
Epistola către Romani	**Rm**
Epistola întâi către Corinteni	**1 Cor**
Epistola a doua către Corinteni	**2 Cor**
Epistola către Galateni	**Gal**
Epistola către Efeseni	**Ef**
Epistola către Filipeni	**Fil**
Epistola către Coloseni	**Col**
Epistola întâi către Tesaloniceni	**1 Tes**
Epistola a doua către Tesaloniceni	**2 Tes**
Epistola întâi către Timotei	**1 Tim**
Epistola a doua către Timotei	**2 Tim**
Epistola către Tit	**Tit**
Epistola către Filimon	**Filim**
Epistola către Evrei	**Evr**
Epistola lui Iacob	**Iac**
Epistola întâi a Apostolului Petru	**1 Pt**
Epistola a doua a Apostolului Petru	**2 Pt**
Epistola întâi a Apostolului Ioan	**1 In**
Epistola a doua a Apostolului Ioan	**2 In**
Epistola a treia a Apostolului Ioan	**3 In**
Epistola lui Iuda	**Iuda**
Apocalipsa Apostolului Ioan	**Ap**

A

Ἀαρών - Aaron, fratele lui Moise Lc 1, 5; Evr 9, 4

Ἀβαδδών, ὁ - Abaddon, numele îngerului Adâncului Ap 9, 11

ἀβαρής, ές - care nu este greu, uşor; *fig.* care nu este supărător, plăcut, agreabil 2 Cor 11, 9

ἀββά - Părinte! Mc 14, 36; Rm 8, 15; Gal 4, 6 (din aramaică: *abba* - tată)

Ἄβελ, ὁ - Abel, fiul lui Adam Mt 23, 35; Lc 11, 15; Evr 11, 4

Ἀβιά, ὁ - 1. Abia, fiul lui Roboam Mt 1, 7; 2. Abia, a opta ceată preoţească Lc 1, 5

Ἀβιαθάρ, ὁ - Abiathar, preot la Nob în timpul lui David Mc 2, 26

Ἀβιληνή, ῆς, ἡ - Abilene, teritoriu al oraşului Abila, la nord-vest de Damasc Lc 3, 1

Ἀβιούδ, ὁ - Abiud Mt 1, 13

Ἀβραάμ, ὁ - Avraam (*răd. ebr.:* tată a mulţime de popoare) Mt 1, 1; 1, 2; Lc 1, 55; In 8, 33

ἄβυσσος, ου, ἡ - („fără fund", *v.* **βυθός**), Adânc, Abis Rm 10, 7; Ap 9, 1; 9, 2; 9, 11

Ἄγαβος, ου, ὁ - Agav (Agab) profet creştin FA 11, 28; 21, 10

ἀγαθοεργέω - a face bine (cuiva) *abs.* 1 Tim 6, 18

ἀγαθοποιέω - a face binele, a face bine *+ ac.* Lc 6, 33; 1 Pt 2, 15; 2, 20

ἀγαθοποιΐα, ας, ἡ - binefacere, facerea binelui 1 Pt 4, 19

ἀγαθοποιός, όν - care face binele, binefăcător 1 Pt 2, 14

ἀγαθός, ή, όν - *adj.* bun I. folositor, rodnic, fertil, avantajos: a) *persoane* Mt 25, 21; Lc 19, 17; b) Iac 3, 17 *roade*, cuvânt Ef 4, 29; zile 1 Pt 3, 10 II. binevoitor, drept: a) *persoane* Mt 20, 15; 1 Pt 2, 18; b) *lucruri* poruncă Rm 7, 12; cuget, conştiinţă 1 Pt 3, 16; 2 Tes 2, 17; *subst.* **ἀγαθόν, οῦ, τό** binele Mt 19, 17; Rm 2, 10; 8, 28; Ef 4, 28; 1 Pt 3, 13; **ἀγαθά, ῶν, τά** bunătăţi, bunuri, posesiune, prosperitate, bunăstare, fericire Lc 1, 53; 16, 25

ἀγαθουργέω = ἀγαθοεργέω - FA 14, 17

ἀγαθωσύνη, ης, ἡ - bunătate, bunăvoinţă Rm 15, 14; Gal 5, 22; Ef 5, 9; 2 Tes 1, 11 (doar la Sf. Ap. Pavel)

ἀγαλλίασις, εως, ἡ - veselie, bucurie Lc 1, 14; 1, 44; FA 2, 46; Evr 1, 9; Iuda 1, 24

ἀγαλλιάω - *aor.* **ἠγαλλίασα**, *med. aor.* **ἠγαλλιασάμην**, *pas. aor.* **ἠγαλλιάθην, ἠγαλλιάσθην**, *cu sens mediu*, a se bucura, a fi plin

de veselie a) + *dat.* Mt 5, 12; Lc 10, 21; FA 2, 26; 1 Pt 1, 8; b) ἐν + *dat.* In 5, 35; 1 Pt 1, 6; c) ἐπὶ + *dat.* Lc 1, 47; d) *cu* ἵνα (ca să) In 8, 56

ἄγαμος, **ου**, **ὁ**, **ἡ** - necăsătorit, necăsătorită (fie celibatar, ă; fie despărțit, ă) 1 Cor 7, 8; 7, 11; 7, 32; 7, 34

ἀγανακτέω - *aor. 1.* ἠγανάκτησα, a se mânia, a se indigna (περί *cu gen.*); doar la sinoptici Mt 20, 24; 21, 15; 26, 8; Mc 14, 4; Lc 13, 14

ἀγανάκτησις, **εως**, **ἡ** - mânie, indignare 2 Cor 7, 11

ἀγαπάω - *viit.* -ήσω, *aor.* ἠγάπησα, *perf.* ἠγάπηκα; *pas. viit.* ἀγαπηθήσομαι, *perf.* ἠγάπημαι, a iubi; acest verb arată iubirea I. unei ființe umane pentru o altă ființă umană Mt 5, 43; Ef 5, 25; 1 In 2, 10; II. unui om pentru Iisus In 8, 42; III. unui om pentru Dumnezeu Mt 22, 37; Rm 8, 28; 1 Cor 2, 9; IV. lui Dumnezeu pentru om In 14, 21; V. lui Dumnezeu pentru Iisus In 3, 35; 10, 17; VI. a omului pentru lucruri Lc 11, 43; In 3, 19; Evr 1, 9; 1 In 2, 15

ἀγάπη, **ης**, **ἡ** - I. iubire, dragoste (cu aceleași categorii ca pentru verbul ἀγαπάω) Mt 24, 12; In 13, 35; Rm 5, 8; 8, 39; 13, 10; 1 Cor 13, 1*sq.*; 1 In 4, 7; 4, 10; 4, 16; II. agape (mese obștești) Iuda 1, 12

ἀγαπητός, **ή**, **όν** - *adj. vb. de la* ἀγαπάω, prea iubit, iubit, scump, foarte drag Mt 3, 17; Mc 9, 7; Lc 3, 22; Rm 12, 19; 16, 5; Evr 6, 9; 2 Pt 1, 17

Ἁγάρ, **ἡ** - Agar, sclava Sarei și mama lui Ismael Gal 4, 24-25

ἀγγαρεύω - *viit.* -εύσω; *aor.* ἠγγάρευσα (*de la* ἄγγαρος - curier, mesager, sol, trimis), a solicita, a cere, a rechiziționa (se spunea la început despre caii rechiziționați pentru poșta persană), *de unde* a sili, a constrânge Mt 5, 41; 27, 32; Mc 15, 21

ἀγγεῖον, **ου**, **τό** - vas, recipient Mt 25, 4

ἀγγελία, **ας**, **ἡ** - veste, mesaj 1 In 3, 11

ἀγγέλλω - folosit aproape numai în compuși: *viit.* ἀγγελῶ, *aor.* ἤγγειλα, *perf.* ἤγγελκα; *med. aor.* ἠγγειλάμην; *pas. aor. 2.* ἠγγέλην, *perf.* ἤγγελμαι, a vesti

ἄγγελος, **ου**, **ὁ** - I. trimis, sol, vestitor, mesager Mt 11, 10; Lc 7, 24; 9, 52; Iac 2, 25; II. trimis al lui Dumnezeu sau uneori al lui Satan; fie bun Lc 1, 11; 2, 9; Gal 4, 14; fie rău 1 Cor 11, 10; 2 Cor 12, 7; Iuda 1, 6

ἄγγος, **ους**, **τό** = ἀγγεῖον, coș, vas Mt 13, 48

ἄγε - (*imper. prez. de la* ἄγω), *interj.*: hai! veniți! Iac 4, 13; 5, 1

ἀγέλη, **ης**, **ἡ** - turmă Mt 8, 30 - 32

ἀγενεαλόγητος, ον - fără spiță a neamului, fără genealogie Evr 7, 3

ἀγενής, ές - fără naștere, fără neam, fără nume; de origine umilă; opus lui **εὐγενής** în 1 Cor 1, 28: cei mai mici ai acestei lumi, cei disprețuiți (*peiorativ*)

ἁγιάζω - *aor.* **ἡγίασα**; *pas. aor.* **ἡγιάσθην**; *perf.* **ἡγίασμαι**, I. a face sfânt, a sfinți (un lucru) Mt 23, 19; 1 Tim 4, 5; II. a sfinți, a consacra (o persoană) In 17, 19; 1 Cor 1, 2; 6, 11; 7, 14; 1 Pt 3, 15

ἁγιασμός, οῦ, ὁ - sfințire, consacrare (în unele locuri este posibil sensul de sfințenie); Rm 6,19 și 22; 1 Cor 1,30; 1 Tes 4,3 și 4 și 7; 2 Tes 2,13; 1 Tim 2,15; Evr 12,14; 1 Pt 1,2

ἅγιος, α, ον - sfânt I. *lucruri* (locuri) Mt 4, 5; 24, 15; FA 6, 13; (jertfă) Rm 12, 1; (lege) 2 Pt 2, 21; II. *persoane* Lc 1, 70; FA 3, 21; Ef 3, 5; III. *îngeri* Mc 8, 38; Iuda 1, 14; IV. *Hristosul* Lc 1, 35; FA 4, 27 și 30; V. *Dumnezeu* In 17, 11; Ap 4, 8; VI. **ἅγιον, ου, τό** = lucru sfințit, *de unde*: „Sfânta", Sanctuar Evr 9, 1; *la plural* **τὰ ἅγια, τῶν ἁγίων**, [locurile] sfinte (Sanctuarul) Evr 8, 2; 9, 24; 13, 11; **ἅγια ἁγίων** „Sfânta sfintelor" Evr 9, 3; VII. **οἱ ἅγιοι, ων**, sfinții (= creștinii) FA 9, 13; Rm 8, 27; 2 Cor 1, 1; VIII. sfinții (= îngerii) 1 Tes 3, 13; 2 Tes 1, 10

ἁγιότης, ητος, ἡ - sfințenie 2 Cor 1, 12; Evr 12, 10

ἁγιωσύνη, ης, ἡ - sfințenie Rm 1, 4; 2 Cor 7, 1; 1 Tes 3, 13

ἀγκάλη, ης, ἡ - brațul (îndoit) Lc 2, 28

ἄγκιστρον, ου, τό - undiță, cârlig de undiță Mt 17, 27

ἄγκυρα, ας, ἡ - ancoră I. *prop.* FA 27, 29; II. *fig.* Evr 6, 19

ἄγναφος, ον - (postav) neprelucrat, neuzat, nou Mt 9, 16

ἁγνεία, ας, ἡ - curăție 1 Tim 4, 12; 5, 2

ἁγνίζω - *aor.* **ἥγνισα**, *perf.* **ἥγνικα**, *pas. aor.* **ἡγνίσθην**, *perf.* **ἥγνισμαι**, a purifica, a curăți, a sfinți I. *sens cultic, ritual* In 11, 55; FA 21, 24 și 26; II. *sens moral* Iac 4, 8; 1 Pt 1, 22; 1 In 3, 3

ἁγνισμός, οῦ, ὁ - curățire, purificare FA 21, 26

ἀγνοέω - *imperf.* **ἠγνόουν**, *aor.* **ἠγνόησα**, I. a fi neștiutor, a nu ști, a nu cunoaște; *abs.* 1 Tim 1, 13; Evr 5, 2; **περί τινος** 1 Cor 12, 1; 1 Tes 4, 13; **ὑπέρ τινος** 2 Cor 1, 8; a nu ști că: **ὅτι** Rm 1, 13; 1 Cor 10, 1; II. a nu cunoaște FA 13, 27; 17, 23; Rm 10, 3; 2 Cor 6, 9; Gal 1, 22; III. a nu înțelege Mc 9, 32; Lc 9, 45

ἀγνόημα, ατος, τό - greșeală făcută din neștiință Evr 9, 7

ἄγνοια, **ας**, **ἡ** - neştiinţă, necunoştinţă FA 3, 17; 17, 30; Ef 4, 18; 1 Pt 1, 14

ἁγνός, **ή**, **όν** - curat, neprihănit I. *persoane* 2 Cor 7, 11; 1 Tim 5, 22; 1 In 3, 3; II. *lucruri* Iac 3, 17; 1 Pt 3, 2

ἁγνότης, **ητος**, **ἡ** - curăţie 2 Cor 6, 6

ἁγνῶς - *adv.* cu gânduri curate, în chip cinstit Fil 1, 17

ἀγνωσία, **ας**, **ἡ** - neştiinţă, necunoaştere 1 Cor 15, 34; 1 Pt 2, 15

ἄγνωστος, **ον** - necunoscut FA 17, 23

ἀγορά, **ᾶς**, **ἡ** - piaţă publică, loc de întrunire, piaţă Mt 11, 16; Mc 12, 38; FA 16, 19

ἀγοράζω - *aor.* **ἠγόρασα**; *pas. aor.* **ἠγοράσθην**, *perf.* **ἠγόρασμαι**, I. a cumpăra (*cf.* **ἀγορά**) (ţarină, ogor) Mt 27, 7; (sabie) Lc 22, 36; (pâine) + *gen. preţului* Mc 6, 37; II. a cumpăra persoane, sclavi, a răscumpăra + *gen. preţului* 1 Cor 6, 20; 7, 23; 2 Pt 2, 1; Ap 5, 9

ἀγοραῖος, **ον** - I. om fără căpătâi, om de rând, vagabond FA 17, 5; II. *subînţ.* **ἡμέραι**: zile de audienţă; *subînţ.* **σύνοδοι**: audienţe, adunări de judecată

ἄγρα, **ας**, **ἡ** - I. acţiunea de a prinde peşte, pescuit Lc 5, 4; II. peştele (prins), prinderea peştelui Lc 5, 9

ἀγράμματος, **ον** - analfabet, necultivat, fără carte, neştiutor FA 4, 13

ἀγραυλέω - a trăi pe câmp, a-şi petrece noaptea pe câmp, a sta pe câmp Lc 2, 8

ἀγρεύω - *aor.* **ἤγρευσα**, a prinde (vânatul), a prinde în cursă Mc 12, 13

ἀγριέλαιος, **ον** - I. *adj.* de măslin sălbatic Rm 11, 17; II. *subst. f.* **ἡ ἀγριέλαιος** măslin sălbatic Rm 11, 24

ἄγριος, **α**, **ον** - sălbatic Mt 3, 4; Mc 1, 6; Iuda 1, 13 (*de la* **ἀγρός** = ţarină, ogor, câmp)

Ἀγρίππας, **α**, **ὁ** - I. Agrippa I (10 î.d.H. - 44 d.H.) numit doar Herodes (Irod) FA 12, 1 *sq*; II. Agrippa II (27 - 93?) FA 25, 13; 26, 32

ἀγρός, **οῦ**, **ὁ** - I. ţarină, câmp, ogor Mt 24, 18; Mc 13, 16; II. ţarină, proprietate Mt 13, 24; FA 4, 37; III. (*la pl.*) sate Mc 5, 14; 6, 36 şi 56; Lc 8, 34

ἀγρυπνέω - I. a veghea, a priveghea Mc 13, 33; Lc 21, 36; II. a veghea, a priveghea cu un scop **εἴς τι**, Ef 6, 18; a veghea, a priveghea pentru cineva (ceva) **ὑπέρ τινος**, Evr 13, 17

ἀγρυπνία, **ας**, **ἡ** - priveghere, veghe 2 Cor 6, 5; 11, 27

ἄγω - *imperf.* **ἦγον**, *viit.* **ἄξω**, *aor. 2.* **ἤγαγον**, *inf.* **ἀγαγεῖν**; *pas. viit.* **ἀχθήσομαι**; *aor.* **ἤχθην**, I.

a duce, a aduce Mt 21, 7; In 8, 3; FA 20, 12; II. a conduce, a însoți (*la prop. și la fig.*) FA 11, 26; 17, 15; 2 Tim 4, 11; (*fig.*) Rm 2, 4; 8, 14; 2 Tim 3, 6; Evr 2, 10; III. a escorta (un prizonier, un condamnat) Lc 22, 54; FA 6, 12; IV. a petrece (timpul) Lc 24, 21; FA 19, 38; V. *intr.* a merge spre, a merge la Mc 1, 38; In 11, 7; 11, 15

ἀγωγή, ῆς, ἡ - comportare, purtare, conduită, mod de viață 2 Tim 3, 10

ἀγών, ῶνος, ὁ - concurs atletic (luptă, întrecere) Evr 21, 1; bătălie, luptă împotriva piedicilor Fil 1, 30; Col 2, 1; 1 Tes 2, 2; 1 Tim 6, 12; 2 Tim 4, 7

ἀγωνία, ας, ἡ - luptă, *de unde* zbucium sufletesc, neliniște, îngrijorare, groază, neliniște interioară, agonie Lc 22, 44

ἀγωνίζομαι - *perf.* **ἠγώνισμαι** I. a se întrece (cu), a concura (alături de cineva); **ὁ ἀγωνιζόμενος**: concurentul 1 Cor 9, 25; II. a lupta, a se lupta In 18, 36; Col 1, 29; 4, 12; 1 Tim 6, 12; 2 Tim 4, 7; III. a se lupta pentru (*cu inf.*) Lc 13, 24

Ἀδάμ, ὁ - Adam, omul (*ebr.* אָדָם de la אֲדָמָה *adamá* = pământul) tradus prin **χοϊκός** = de pământ, de lut 1 Cor 15, 48)

ἀδάπανος, ον - fără plată, gratuit, care nu costă nimic 1 Cor 9, 18

Ἀδδί sau **Ἀδδεί, ὁ** - Addi Lc 3, 28

ἀδελφή, ῆς, ἡ - I. soră Mt 13, 56; 19, 29; II. *fig.* soră (în Hristos) Rm 16, 1; 1 Cor 7, 15; 9, 5; Filim 1, 2; Iac 2, 15

ἀδελφός, οῦ, ὁ - I. frate Mt 1, 2; 1, 11; 4, 18; In 1, 41; 2, 12; II. *fig.* Mt 12, 50; Mc 3, 35; Lc 6, 41; In 20, 17; Rm 8, 29; III. frate de seminție FA 2, 29; 3, 22; Rm 9, 3

ἀδελφότης, ητος, ἡ - (*sens colectiv*) frăție, frățietate, totalitatea fraților, comunitate 1 Pt 2, 17; 5, 9

ἄδηλος, ον - I. care nu poate fi recunoscut, care nu poate fi pus în evidență, care nu se vede Lc 11, 44; II. nelămurit, neclar, confuz, vag 1 Cor 14, 8

ἀδηλότης, ητος, ἡ - I. caracter nesigur; II. ceea ce este rău asigurat sau pus la adăpost; III. nesiguranță, nestatornicie, precaritate 1 Tim 6, 17

ἀδήλως - *adv.* la întâmplare, fără să știi unde 1 Cor 9, 26

ἀδημονέω - (*de la* **ἀδήμων** = îngrijorat, agitat) a se îngrijora, a-și face griji, a se mîhni Mt 26, 37; Mc 14, 33; Fil 2, 26

ᾅδης, οῦ, ὁ - Hades, lumea subpământeană, locuința morților Mt 11, 23; 16, 18; Lc 10, 15; 16, 23; FA 2, 27; 2, 31; 1 Cor 15, 55; Ap 1, 18; 6, 8; 20, 13- 14

ἀδιάκριτος, ον - neîndoielnic, nediscutabil, fără echivoc, nepărtinitor, obiectiv Iac 3, 17

ἀδιάλειπτος, ον - fără întrerupere, neîncetat, necurmat, continuu, statornic Rm 9, 2; 2 Tim 1, 3

ἀδιαλείπτως - *adv.* fără încetare, neîncetat Rm 1, 9; 1 Tes 1, 2; 2, 13; 5, 17

ἀδιαφθορία, ας, ἡ - starea a ceea ce nu este stricat sau amestecat; neschimbare; puritate, integritate (= **ἀφθορία, ας, ἡ**) Tit 2, 7 (*var.*)

ἀδικέω - *aor.* **ἠδίκησα**; *pas. aor.* **ἠδικήθην**, I. a fi nedrept, a săvârşi o nedreptate, a fi vinovat FA 25, 11; Col 3, 25; Ap 22, 11; II. a face rău cuiva, a vătăma + *ac.* Mt 20, 13; Lc 10, 19; FA 7, 24 şi 26; Ap 2, 11

ἀδίκημα, ατος, τό - I. delict, vină, daună FA 18, 14; 24, 20; II. nedreptate Ap 18, 5

ἀδικία, ας, ἡ - I. nedreptate, vină, greşeală 2 Cor 12, 13; Evr 8, 12; II. nedreptate, răutate Lc 18, 6; Rm 1, 18; 2, 8; 9, 14

ἄδικος, ον - nedrept, rău Mt 5, 45; Lc 16, 10; FA 24, 15; 2 Pt 2, 9

ἀδίκως - *adv.* în chip nedrept, pe nedrept 1 Pt 2, 19

Ἀδμείν - Admin (*var.*) Lc 3, 33

ἀδόκιμος, ον - nepus la încercare, fără judecată, recunoscut incapabil, respins, netrebnic, dezaprobat Rm 1, 28; 1 Cor 9, 27; 2 Cor 13, 5 - 7; Tit 1, 16; 2 Tim 3, 8; Evr 6, 8

ἄδολος, ον - neprefăcut, fără vicleşug, curat 1 Pt 2, 2

Ἀδραμυττηνός, ή, όν - din Adramyttium (port al Mysiei, situat în golful cu acelaşi nume, în fața insulei Lesbos) FA 27, 2

Ἀδρίας, ου, ὁ - Marea Adriatică FA 27, 27

ἁδρότης, ητος, ἡ - vigoare, *de unde* dărnicie, strângere de daruri, sumă mare 2 Cor 8, 20

ἀδυνατέω - *viit.* **-τήσω**, a fi cu neputință Mt 17, 20; Lc 1, 37

ἀδύνατος, ον - slab, nevolnic; I. *sens fizic*: neputincios FA 14, 8; II. *sens moral*: neputincios, slab Rm 15, 1; III. imposibil, cu neputință, irealizabil Mt 19, 26; *subst.*: ceea ce este cu neputință Rm 8, 3; **ἀδύνατόν (ἐστιν)** + *inf.* = este cu neputință ca...Evr 6, 4

ᾄδω - a cânta Ef 5, 19; Col 3, 16; Ap 5, 9; 14, 3; 15, 3

ἀεί - *adv.* I. totdeauna, pururea, mereu 2 Cor 6, 10; 1 Pt 3, 15; II. dintotdeauna, de totdeauna, veşnic Tit 1, 12; III. ca totdeauna

din nou Mc 15, 8; FA 7, 51; 2 Cor 4, 11; 2 Pt 1, 12

ἀετός, οῦ, ὁ - I. vultur, acvilă, simbol al ființei cerești, reprezintă pe Evanghelistul Ioan Ap 4, 7; 12, 14; II. vultur, pasăre răpitoare, lacomă Mt 24, 28; Lc 17, 37

ἄζυμος, ον - fără drojdie, fără plămădeală, fără aluat Mt 26, 17; Mc 14, 1; 14, 22; Lc 22, 1; 22, 7; FA 12, 3; 20, 6; 1 Cor 5, 7 - 8 (*cu* ζύμη *și* ζυμόω)

Ἀζώρ, ὁ - Azor Mt 1, 13

Ἄζωτος, ου, ὁ - Azot sau Asdod, cetate a filistenilor FA 8, 40

ἀηδία, ας, ἡ - aversiune, silă, dezgust, dușmănie, neînțelegere, ceartă Lc 23, 12 (*var.*)

ἀήρ, αέρος, ὁ - aerul (pe care îl respirăm) FA 22, 23; 1 Cor 9, 26; Ef 2, 2; Ap 9, 2

ἀθανασία, ας, ἡ - nemurire 1 Cor 15, 53 - 54; 1 Tim 6, 16

ἀθέμιτος, ον - (*cf.* θέμις = lege; θέμις ἐστί = este îngăduit), I. interzis, neîngăduit, ceea ce nu se cuvine FA 10, 28; II. fără lege, fără ordine, de neiertat, mârșav 1 Pt 4, 3

ἄθεος, ον - fără Dumnezeu Ef 2, 12

ἄθεσμος, ον - (*de la* θεσμός, ὁ - ceea ce este stabilit, lege, normă, precept, *cf.* τίθημι, θέμις), nelegiuit, fără de lege, dezmățat 2 Pt 2, 7; 3, 17

ἀθετέω - I. a lăsa deoparte, a lepăda, a respinge, a călca Legea Mc 7, 9; Gal 2, 21; 1 Tim 5, 12; Evr 10, 28; II. a respinge, a nu recunoaște, a înlătura, a defăima, a nesocoti In 12, 48; 1 Tes 4, 8; Iuda 1, 8

ἀθέτησις, εως, ἡ - (ἄθετος = fără loc), I. abrogare, desființare (a legii) Evr 17, 18; II. abolire, ștergere (a păcatului) Evr 9, 26

Ἀθῆναι, ῶν, αἱ - Athena FA 17, 15; 1 Tes 3, 1

Ἀθηναῖος, α, ον - atenian FA 17, 21 -22

ἀθλέω - a lupta (la jocurile atletice) 2 Tim 2, 5

ἄθλησις, εως, ἡ - luptă, întrecere (atletică); *fig.* + împotriva + *gen.* Evr 10, 32

ἀθροίζω - *pas. part. perf.* ἠθροισμένος, a aduna, a uni, a se întruni Lc 24, 33

ἀθυμέω - a-și pierde curajul, a fi descurajat, a-și pierde nădejdea Col 3, 21

ἀθῷος, ον - nevinovat Mt 27, 4; (ἀπό + *gen. după ebr.*: nevinovat de) Mt 27, 24

αἴγειος, α, ον - (*de la* αἴξ, αἰγός = capră), de capră Evr 11, 37

αἰγιαλός, οῦ, ὁ - țărm Mt 13, 2; In 21, 4; FA 21, 5; 27, 39 - 40

Αἰγύπτιος, α, ον - egiptean FA 7, 22; 7, 24; 7, 28; 21, 38; Evr 11, 39

Αἴγυπτος, ου, ἡ - Egipt Mt 2, 13 - 14; FA 7, 9 *etc.*

ἀΐδιος, ον - (*de la* ἀεί), veşnic (hărăzit să dureze veşnic) Rm 1, 20; Iuda 1, 6

αἰδώς, οῦς, ἡ - I. sfială, bună cuviinţă, decenţă, discreţie, pudoare 1 Tim 2, 9; II. respect Evr 12, 28

Αἰθίοψ, οπος, ὁ - etiopian FA 8, 27

αἷμα, αἵματος, τό - I. sânge Mc 5, 25; In 19, 34; **σάρξ καὶ αἷμα** (= omul natural) „carnea şi sângele" Mt 16, 17; 1 Cor 15, 50; Gal 1, 16; sângele vărsat prin crimă Mt 27, 4; 27, 25; Lc 11, 50; FA 18, 6; Rm 3, 15; Evr 12, 4; II. sânge ispăşitor Evr 9, 7; sângele lui Hristos Ef 1, 7; Evr 9,12;sângele legământului (nou) Mt 26, 28; In 6, 53 (vechi) Evr 9, 20

αἱματεκχυσία, ας, ἡ - (χέω = a vărsa; *cf.* ἐκχέω) acţiunea de a face să curgă sânge, curgere de sânge, vărsare de sânge Evr 9, 22

αἱμοῤῥοέω - a suferi de pierdere de sânge Mt 9, 20

Αἰνέας, ου, ὁ - Eneas FA 9, 33 - 34

αἴνεσις, εως, ἡ - laudă Evr 13, 15

αἰνέω - a lăuda, a înălţa laudă cuiva Lc 2, 13; 2, 20; FA 2, 47; Rm 15, 11

αἴνιγμα, ατος, τό - (lucru exprimat în chip neclar, *de la* αἰνίσσομαι, *de la* αἶνος, cu primul sens = povestire) ghicitoare, enigmă 1 Cor 13, 12

αἶνος, ου, ὁ - laudă (în public) Mt 21, 16; Lc 18, 43

Αἰνών, ἡ - Ainon (Enon), locul unde boteza Ioan Botezătorul In 3, 23

αἵρεσις, εως, ἡ - (alegerea unei idei, idee aleasă, opinie) I. erezie, eres (opinie care se îndepărtează de adevărata doctrină) 2 Pt 2, 1; II. sectă, şcoală: farisei, sadduchei FA 5, 17; 15, 5; 26, 5; creştini FA 24, 5; diferită FA 28, 22; III. împărţire, dezbinare, vrajbă (*la* Sf. Ap. Pavel) 1 Cor 11, 19; Gal 5, 20

αἱρετίζω - *aor.* ᾑρέτισα, a alege Mt 12, 18

αἱρετικός, ή, όν - eretic Tit 3, 10

αἱρέω - *act.* doar în compuşi: *viit.* αἱρήσω, *aor. 2.* εἶλον; *perf.* ῄρηκα; formă simplă numai la *med.*: *viit.* αἱρήσομαι, *aor. 2.* εἱλόμην şi εἱλάμην, *act.* a lua; *med.* a alege 2 Tim 2, 13; Evr 11, 25

αἴρω - *viit.* ἀρῶ, *aor.* ἦρα, *imper.* ἆρον, *inf.* ἆραι, *perf.* ἦρκα; *pas. viit.* ἀρθήσομαι, *aor.* ἤρθην, *perf.* ἦρμαι, I. a se scula, a ridica Mt 9, 6; Ap 10, 5; 18, 21; II. a ridica , a înălţa (ochii) In 11, 41; *fig.* In 10, 24; III. a duce, a purta, a transporta Mt 4, 6; (crucea sa) Mt 11, 29; IV. a lua, a ridica Mt 14, 20; In 2, 16; a nimici, a omorî In 19, 5

αἰσθάνομαι - *aor. 2.* ᾐσθόμην, a pricepe, a-şi da seama, a înţelege Lc 9, 45; (*conj. aor.*)

αἴσθησις, εως, ἡ - pricepere, înţelegere Fil 1, 9

αἰσθητήριον, ου, τό - *la pl.*: simţurile sau simţ moral Evr 5, 14

αἰσχροκερδής, ές - agonisitor de câştig urât, lacom în chip ruşinos, hrăpăreţ, ahtiat de câştig 1 Tim 3, 3; 3, 8; Tit 1, 7

αἰσχροκερδῶς - *adv.* pentru câştig urât, din interes (folos), josnic 1 Pt 5, 2

αἰσχρολογία, ας, ἡ - cuvânt de ruşine, grosolănie, mojicie; limbaj trivial, josnic Col 3, 8

αἰσχρός, ά, όν - I. ruşinos, blamabil, urât Tit 1, 11; II. **αἰσχρόν ἐστί τινι** = este ruşinos pentru cineva 1 Cor 11, 6; 14, 35; Ef 5, 12

αἰσχρότης, ητος, ἡ - vorbe de ruşine Ef 5, 4

αἰσχύνη, ης, ἡ - I. ruşine, ocară Lc 14, 9; 2 Cor 4, 2; Evr 12, 2; II. ruşine (în sens sexual) Fil 3, 19; Iuda 1, 13; Ap 3, 18

αἰσχύνω - *med., pas.* αἰσχύνομαι, *viit.* αἰσχυνθήσομαι, *aor.* ᾐσχύνθην; *conj.* αἰσχυνθῶ, a-i fi ruşine, a se ruşina, a (se) înroşi Lc 16, 3; 2 Cor 10, 8; Fil 1, 20

αἰτέω - *aor.* ᾔτησα, a cere, a cere de la cineva: ἀπό sau παρά τινος FA 3, 2; *+2 ac.*: a cere ceva de la cineva Mt 7, 9; In 16, 26; Iac 1, 6

αἴτημα, ατος, τό - cerere Lc 23, 24; Fil 4, 6; 1 In 5, 15

αἰτία, ας, ἡ - I. cauză, pricină, obârşie Lc 8, 47; FA 22, 24; 2 Tim 1, 6; II. vină, greşeală, delict In 18, 38; 19, 4; FA 23, 28; III. învinuire, acuzare, reproş, plângere FA 25, 18

αἴτιος, α, ον - I. *m.* făptaş, autor Evr 5, 9; *n.* **τὸ αἴτιον** - vină, reproş, învinuire, greşeală Lc 23, 4; 23, 14; 23, 22; III. motiv FA 19, 40

αἰτίωμα, ατος, τό - învinuire FA 25, 7

αἰφνίδιος, ον - (αἴφνης *adv.* = pe neaşteptate, subit), neaşteptat, subit, neprevăzut, fără de veste Lc 21, 34; 1 Tes 5, 3

αἰχμαλωσία, ας, ἡ - robie, robime, captivitate Ef 4, 8; Ap 13, 10 (*v.* cuvântul următor)

αἰχμαλωτεύω - *aor.* ᾐχμαλώτευσα I. + αἰχμαλωσίαν după expresia ebraică שָׁבָה שֶׁבִי a captura prizonieri („a robi robime") Ps 68 / 67, 19; 2 Par / 2 Cron 28, 17. O construcţie ebraică uşor confundabilă este שׁוּב שְׁבוּת „a pune lucrurile la locul lor ca înainte, a restabili toate lucrurile" Ef 4, 8; II. „a robi", a captiva, a cuceri, a fermeca (femeiuştele), a subjuga, a înrobi 2 Tim 3, 6 (*var.*) (femeiuştele), a subjuga, a înrobi 2 Tim 3, 6 (*var.*)

αἰχμαλωτίζω - *pas. viit.* -τισθήσομαι I. a aduce în robie

Lc 21, 24; II. a face rob Rm 7, 23; 2 Cor 10, 5; 2 Tim 3, 6 (*var.*)

αἰχμάλωτος, ου, ὁ - (*de la* **αἰχμή** = lance şi **ἁλίσκομαι**, *aor.* **ἑάλων** = a fi prins, a fi capturat, a fi luat prizonier, rob), rob, captiv, prizonier Lc 4, 18

αἰών, αἰῶνος, ὁ - I. secol, veac, epocă, timp, eră Mt 13, 22; II. timpul (fără capăt), veşnicie, „veac" FA 3, 21; 1 In 2, 17; III. expresii: **ὁ αἰὼν μέλλων** = timpul (veacul) care va veni, veacul viitor Lc 20, 35; Evr 6, 5; **ὁ αἰὼν οὗτος** = veacul acesta, timpul prezent, această „lume" Lc 16, 18; 1 Cor 1, 20; 2, 6; **ἀπ' αἰῶνος** (**ἐξ αἰῶνος**) = din veac, din veşnicie FA 15, 18; **πρὸ αἰῶνος** = dintotdeauna, mai înainte de tot veacul Iuda 1, 25; **εἰς τὸν αἰῶνα** = în veac, pentru veşnicie In 14, 16; *la pl.* **εἰς τοὺς αἰῶνας** = în veci Mt 6, 13; **εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων** = în vecii vecilor, pentru veşnicie, pentru totdeauna Rm 16, 27; Ap 5, 13; IV. lume Ef 2, 2; Col 1, 26; 1 Tim 1, 17; Evr 1, 2

αἰώνιος, ον - (uneori *f.* **-ία**) *adj.*, veşnic: I. fără început Rm 16, 25; fără început şi fără sfârşit Rm 16, 25; Evr 9, 14; III. fără sfârşit Mt 19, 16; In 3, 16; Evr 9, 12

ἀκαθαρσία, ας, ἡ - necurăţie I. fizică şi rituală Mt 23, 27; II. morală Rm 1, 24; 2 Cor 12, 21; Gal 5, 19; 1 Tes 4, 7

ἀκαθάρτης, τητος, ἡ = **τὰ ἀκάθαρτα** - necurăţii Ap 17, 4 (*var.*, pentru **τὰ ἀκάθαρτα τῆς...**)

ἀκάθαρτος, ον - necurat I. fizic: a) animale FA 11, 6.8; Ap 18, 2; 16, 3 cf. Lv 11 uz alimentar; b) mort, oase Mt 23, 27 cf. Num 19, 11-22; II. moral: nesfânt, păgân a) spirite (asociate cu animale) Mc 5, 13, Ap 16, 13; 18, 2 b) oameni Ef 5, 3.5; 1 Cor 7, 14 c) lucruri 2 Cor 6, 17, Ap 17, 4, *cf. Lv 5, 2-3; Is 52,11 şi 65, 3-5; 66, 17*

ἀκαιρέομαι - a nu avea prilejul, a-i lipsi ocazia Fil 4, 10

ἀκαίρως - *adv.* la timp nepotrivit 2 Tim 4, 2

ἄκακος, ον - I. fără răutate Rm 16, 18; II. nevinovat Evr 7, 26

ἄκανθα, ης, ἡ - spin, mărăcine, rug, tufiş cu ghimpi Mt 7, 16; 27, 29; Mc 4, 7; Lc 6, 44

ἀκάνθινος, η, ον - de spini Mc 15, 17; In 19, 5

ἄκαρπος, ον - neroditor; nefolositor Mt 13, 22; Mc 4, 19; 1 Cor 14, 14; Ef 5, 11; Tit 3, 14; 2 Pt 1, 8; Iuda 1, 12

ἀκατάγνωστος, ον - ireproşabil, fără prihană, fără cusur, care nu poate fi blamat Tit 2, 8

ἀκατακάλυπτος, ον - descoperit, neacoperit 1 Cor 11, 5 şi 13

ἀκατάκριτος, ον - nejudecat, fără judecată, necondamnat FA 16, 37; 22, 25

ἀκατάλυτος, ον - nepieritor, care nu poate fi distrus Evr 7, 16

ἀκατάπαυστος, ον - (*var.* - **πάστους** = nesățios, *de la răd.* **πατέομαι** = a mânca, *cf. lat. pascor, fr. (re)paître*), care nu încetează, neîncetat, fără sfârşit + *gen.* 2 Pt 2, 14

ἀκαταστασία, ας, ἡ - I. răzmeriță, răscoală, tulburare Lc 21, 9; 2 Cor 6, 5; 12, 20; II. neorânduială, dezordine 1 Cor 14, 33; Iac 3, 16

ἀκατάστατος, ον - nestatoric, schimbător Iac 1, 8

ἀκατάσχετος, ον - de nestăpânit, care nu poate fi domolit Iac 3, 8 (*var.*)

Ἀκελδαμάχ - Hakeldama = „țarina sângelui" Mt 27, 8; FA 1, 19

ἀκέραιος, ον - I. nepătat Fil 2, 15; II. curat, nevinovat Mt 10, 16; III. neatins, teafăr, pur Rm 16, 19

ἀκλινής, ές - care nu se îndoaie, neclintit Evr 10, 23

ἀκμάζω - *aor.* **ἤκμασα**, a fi copt, a se coace Ap 14, 18

ἀκμήν - *adv.* (*ac. de la* **ἀκμή** = vârf, punctul cel mai înalt, momentul potrivit, prilej), până acum, încă Mt 15, 16; Evr 5, 13 (*var.*)

ἀκοή, ῆς, ἡ - I. auz Mt 13, 14; FA 28, 26; 1 Cor 12, 17; II. ureche Mc 7, 35; FA 17, 20; Evr 5, 11; III. veste, zarvă, zvon, vâlvă, faimă Mt 4, 24; 14, 1; Mc 1, 28; 13, 7; IV. ascultare (a cuvântului), propovăduire, predică In 12, 38; Rm 10, 16; 1 Tes 2, 13; Evr 4, 2

ἀκολουθέω - *aor.* **ἠκολούτησα**, a însoți, a urma pe, a merge cu, a veni după + *dat.*; **μετὰ** + *gen.*; **ὀπίσω** + *gen.* I. *în sens prop.*: a urma pe cineva Mt 4, 25; 8, 1; 21, 9; Mc 3, 7; 5, 24; Lc 7, 9; In 1, 37; 6, 2; FA 12, 8; 1 Cor 10, 4; II. *în sens fig.*: Ap 14, 3; 18, 5; III. a urma pe Iisus, în sensul de a fi ucenicul Lui Mt 9, 9; Mc 1, 18; Lc 5, 11

ἀκούω - a auzi, a asculta I. *sens prop.*: Mt 13, 16; Mc 4, 23; + *ac.* a auzi glasul In 3, 8; FA 22, 9; **ἀκούειν τί τινος** = a afla ceva de la cineva FA 1, 4; **ἐκ τινος** 2 Cor 12, 6; **παρά τινος** In 8, 26; FA 10, 22; cu complementul în *gen.*: **ἀκούειν τινός** = a auzi ceva In 5, 25; FA 11, 7; a auzi pe cineva Mc 14, 58; II. a afla (o veste), a fi informat despre, a auzi vorbindu-se despre (aceeaşi construcție ca la *sensul prop.*) Mt 11, 2; Gal 1, 13; Iac 5, 11; cu **ὅτι** = că Mt 2, 22; cu *inf.* FA 7, 12; III. a asculta pe cineva + *gen.* Mt 17, 5; Lc 9, 35; 16, 29; In 10, 8; FA 3, 22; IV. a înțelege 1 Cor 14, 2

ἀκρασία, ας, ἡ - (*de la* ἀκρατής), lăcomie, necumpătare, lipsă de sațiu Mt 23, 25; neînfrânare 1 Cor 7, 5

ἀκρατής, ές - neînfrânat, care nu este stăpân pe sine 2 Tim 3, 3

ἄκρατος, ον - (**κεράννυμι** = a amesteca), neamestecat, pur Ap 14, 10

ἀκρίβεια, ας, ἡ - respect conştiincios față de...FA 22, 3

ἀκριβής, ές - exact, precis, strict, sever, riguros (*superl.*) FA 26, 5; (*comp. n. adv.*) cu mai multă exactitate, mai cu de-amănuntul FA 18, 26; 23, 15

ἀκριβόω - *aor.* **ἠκρίβωσα**, a face cu exactitate, a duce la bun sfârşit, a se achita de o obligație, a şti cu exactitate; a întreba cu precizie, a cere în chip lămurit Mt 2, 7; **παρά τινος** = a afla de la cineva Mt 2, 16

ἀκριβῶς - *adv.* cu de-amănuntul, în chip conştiincios, cu exactitate Mt 2, 8; Lc 1, 3; FA 18, 25; Ef 5, 15 (cu grijă); 1 Tes 5, 2

ἀκρίς, ίδος, ἡ - lăcustă (mâncată proaspătă, uscată sau făcută făină) Mt 3, 4; Ap 9, 3; 9, 7

ἀκροατήριον, ου, τό - sală de judecată, sală de audiențe FA 25, 23

ἀκροατής, οῦ, ὁ - (**ἀκροάομαι** = a asculta), ascultător, care aude Rm 2, 13; Iac 1, 22 - 25

ἀκροβυστία, ας, ἡ - I. preput FA 11, 13; 1 Cor 7, 18; II. *sens derivat*: netăiere împrejur, starea celui care nu este tăiat împrejur Rm 2, 25; Gal 5, 6; Col 2, 13; III. *sens colectiv*: cei netăiați împrejur, păgânii Rm 3, 30; Gal 2, 7; Col 3, 11

ἀκρογωνιαῖος, α, ον - unghiular (piatra din capul unghiului, pe care se înalță construcția) Ef 2, 20; 1 Pt 2, 6

ἀκροθίνιον, ου, τό - pradă (de război), primele roade Evr 7, 4

ἄκρος, α, ον - care se află la capăt, extrem; *n.* **τὸ ἄκρον**: vârf, capăt, înălțime Lc 16, 24; Evr 11, 21; margine (a cerului, a pământului) Mt 24, 31; Mc 13, 27

Ἀκύλας, ου, ὁ - Acvila, soțul Priscilei, convertit la Corint FA 28, 2 *sq.*; Rm 16, 3; 1 Cor 16, 19; 2 Tim 4, 19

ἀκυρόω - *aor.* **ἠκύρωσα**, a lipsi de valoare, a desființa, a abroga Mt 15, 6; Mc 7, 13; Gal 3, 17

ἀκωλύτως - *adv.* fără piedică FA 28, 31

ἄκων, ἄκουσα, ἆκον - (**ἀ-ἑκών**); *gen.* **οντος, σης, οντος**, care nu consimte, care nu este de acord 1 Cor 9, 17 (fără voia mea, contra voinței mele)

ἀλάβαστρον, ου, τό - vas de alabastru Mt 26, 7

ἀλαζονεία, ας, ἡ - lăudăroşenie Iac 4, 16; trufie 1 In 2, 16

ἀλαζών, όνος, ὁ, ἡ - șarlatan, fanfaron, lăudăros Rm 1, 30; 2 Tim 3, 2

ἀλαλάζω - a striga „alala", a țipa, a scoate un strigăt ritual, a se tângui, a răsuna Mc 3, 38 (bocitoarele); 1 Cor 13, 1 (chimval)

ἀλάλητος, ον - de negrăit, de nespus, care nu se poate spune Rm 8, 26

ἄλαλος, ον - mut Mc 7, 37; 9, 17 și 25

ἅλας, ἅλατος, τό - (*v.* **ἅλς**) sare Mt 5, 13; Col 4, 6

Ἄλασσα - *v.* **Λασαία** FA 27, 8

ἀλείφω - *aor.* **ἤλειφα**, a unge Mt 6, 17; Lc 7, 38

ἀλεεύς = **ἁλιεύς**

ἀλεκτοροφωνία, ας, ἡ - cântatul cocoșului Mc 13, 35 (indicație orară: a treia veghe a nopții)

ἀλέκτωρ, ορος, ὁ - cocoș Mc 14, 30; 14, 68

Ἀλεξανδρεύς, έως, ὁ - alexandrin (locuitor al Alexandriei) FA 6, 9; 18, 24

Ἀλεξανδρινός, ή, όν - din Alexandria FA 27, 6; 28, 11

Ἀλέξανδρος, ου, ὁ - Alexandru, nume propriu purtat de patru personaje: I. Mc 15, 21; II. FA 4, 6; III. FA 19, 33; IV. 1 Tim 1, 20; 2 Tim 4, 14

ἄλευρον, ου, τό - făină Mt 13, 33

ἀλήθεια, ας, ἡ - adevăr I. adevărul lui Dumnezeu Rm 3, 7; II. (a spune) adevărul Rm 9, 1; III. adevărul absolut In 14, 6; Ef 4, 21

ἀληθεύω - a spune adevărul (*numai la* Sf. Ap. Pavel) Gal 4, 16; Ef 4, 15

ἀληθής, ές - (**ἀ** *privativ+ rad.* **λαθ**, *cf.* **λανθάνω**), neascuns I. adevărat, sincer; *persoane* Mt 22, 16; Mc 12, 14; In 3, 33; Rm 3, 4; *lucruri* Fil 4, 8; 2 Pt 2, 22; II. adevărat, real, autentic In 6, 55; FA 12, 9; 1 Pt 5, 12

ἀληθινός, ή, όν - I. veridic, adevărat, sigur, sincer In 19, 35; Ap 3, 14; 6, 10; 16, 7; II. autentic, veritabil, adevărat In 1, 9; 6, 32; 15, 1

ἀλήθω - a măcina (*doar la sinoptici*) Mt 24, 41

ἀληθῶς - *adv.* cu adevărat Mt 14, 33; Mc 14, 70; In 7, 40; FA 12, 11; 1 Tes 2, 13

ἁλιεύς, έως, ὁ - pescar Mt 4, 18

ἁλιεύω - a pescui In 21, 3

ἁλίζω - *pas. viit.* **ἁλισθήσομαι**, a da un gust sărat, a săra (*totdeauna pas.*) Mt 5, 13; Mc 9, 49 (*cf.* Lv 2, 1-3)

ἀλίσγημα, ατος, τό - pângărire FA 15, 20

ἀλλά - *cj.* (a nu se confunda cu **ἄλλα** *de la* **ἄλλος**) I. după o negație indică o opoziție: dar, ci, însă; *locuțiune*: **οὐ μόνον...**

ἀλλὰ καί = nu numai..., ci și Rm 1, 32; 2 Cor 8, 10; Evr 12, 26; restricție: Rm 14, 20; II. totuși, cu toate acestea, cel puțin Mc 14, 29; 14, 36; 1 Cor 9, 12; 2 Cor 4, 16; III. obiecție, împotrivire In 7, 27; 7, 49; gradație: mult mai mult, cu mult mai mult Lc 12, 7; Fil 1, 18; „ei,bine!" 2 Cor 7, 11 (se va traduce cu ajutorul unui semn al exclamării)

ἀλλάσσω - (**ἄλλος**), *viit.* **ἀλλάξω**, *aor. 1.* **ἤλλαξα**; *pas. viit.* **ἀλλαγήσομαι** I. a schimba FA 6, 14; (glasul, tonul vocii) Gal 4, 20; II. a face schimb, a schimba Rm 1, 23; III. *pas.* a se transforma, a se schimba 1 Cor 15, 51 - 52; IV. a fi schimbat Evr 1, 12

ἀλλαχόθεν - *adv. de loc*, printr-un alt loc In 10, 1

ἀλλαχοῦ - *adv. de loc*, în altă parte Mc 1, 38 (*var.*)

ἀλληγορέω - *pas.* a fi spus sub formă de alegorie Gal 4, 24

ἀλληλούϊα - *ebr.* הַלְלוּ־יָהּ = lăudați pe Iahvé), aliluia, aleluia Ap 19, 1 - 6

ἀλλήλων - *pron. pers. recipr.*, unul pe altul, unii pe alții Mt 24, 10; In 13, 34; 1 In 3, 11

ἀλλογενής, ές - de alt neam, străin Lc 17, 18

ἅλλομαι - *aor.* **ἡλάμην** și **ἡλόμην** I. a sări FA 3, 8; 14, 10; II. a țâșni (apă) In 4, 14

ἄλλος, η, ο - altul I. *adj.* altul, diferit, deosebit, altfel In 4, 37; 1 Cor 15, 39; II. *pron.* **ὁ ἄλλος** - celălalt Mt 5, 39; In 18, 16; *pl.* In 20, 25; 21, 8; 1 Cor 14, 29; *fără articol*: Mt 27, 42; In 7, 12; 12, 29

ἀλλοτριεπίσκοπος, ον - care se amestecă în treburile aproapelui său; spion, delator (?) 1 Pt 4, 15

ἀλλότριος, α, ον - *adj.* sau *subst.* I. care aparține altuia, străin Rm 15, 20; Evr 9, 25; II. străin (țară, călător, armată) Mt 17, 25; Evr 11, 9; 11, 34

ἀλλόφυλος, ον - de alt neam, *de unde* păgân FA 10, 28

ἄλλως - *adv.* altfel, de alt fel, în mod diferit 1 Tim 5, 25

ἀλοάω - a bate (grâul), a treiera 1 Cor 9, 9; 1 Tim 5, 18

ἄλογος, ον - I. fără minte, necuvântător (animal, dobitoc) 2 Pt 2, 12; Iuda 1, 10; II. absurd, prostesc FA 25, 27

ἀλοή, ῆς, ἡ - aloe (se folosește la îmbălsămare) In 19, 39

ἅλς, ἁλός, ὁ - (*v.* **ἅλας**), sare Mc 9, 49

ἁλυκός, ή, όν - sărat Iac 3, 12

ἄλυπος, ον - care nu este trist (mâhnit); *la comp.*: mai puțin trist (mâhnit) Fil 2, 28

ἅλυσις, εως, ἡ - lanț Mc 5, 3; FA 12, 6; Ef 6, 20; 2 Tim 1, 6

ἀλυσιτελής, ές - fără folos, neprofitabil Evr 13, 17

ἄλφα, **τό** - alfa, prima literă a alfabetului Ap 1, 8; 21, 6; 22, 13

Ἀλφαῖος, **ου**, **ὁ** - *aram.* חַלְפַי *Halfay* (Alfeu) I. tatăl lui Levi Matei Mc 2, 14; II. tatăl lui Iacov (dintre cei 12 ucenici; deosebit de Iacov fiul lui Zevedeu) Mt 10, 3; FA 1, 13 (acelaşi cu Clopas?)

ἅλων, **ωνος**, **ἡ** - arie (de treierat) Mt 3, 12

ἀλώπηξ, **εκος**, **ἡ** - vulpe Mt 8, 20; metaforă, vorbind despre Irod Lc 13, 32

ἅλωσις, **εως**, **ἡ** - capturare, prindere 2 Pt 2, 12

ἅμα - I. *adv.* împreună, în acelaşi timp FA 24, 26; Rm 3, 12; Filim 1, 22; II. *prep.* în acelaşi timp, împreună cu, odată cu + *dat.* Mt 13, 29; 1 Tes 4, 17

ἀμαθής, **ές** - neînvăţat, neştiutor 2 Pt 3, 16

ἀμαράντινος, **ον** - care nu se ofileşte, neveştejit 1 Pt 1, 4

ἁμαρτάνω - *viit.* **ἁμαρτήσω**, *aor. 1.* **ἥμαρτον**, *perf.* **ἡμάρτηκα**, a rătăci, *de unde* a se înşela, a săvârşi o greşeală, a păcătui Mt 18, 15; In 5, 14; Rm 5, 12; 1 Cor 7, 28; Evr 10, 26; I. cu indicarea persoanei faţă de care se păcătuieşte **εἴς τινα** Mt 18, 21; Lc 15, 18; 17, 4; + **ἐνώπιόν τινος** Lc 15, 21; II. cu arătarea consecinţei păcatului 1 In 5, 16

ἁμάρτημα, **ατος**, **τό** - rătăcire, păcat, Mc 3, 28 - 29; 1 Cor 6, 18; 2 Pt 1, 9 (*var.*)

ἁμαρτία, **ας**, **ἡ** - I. rătăcire, greşeală, păcat 1 In 5, 17; **ποιεῖν ἁμαρτίαν** = a păcătui In 3, 4; 2 Cor 11, 7; **ἀφιέναι τὰς ἁμαρτίας** = a ierta păcatele Mt 9, 2; Lc 5, 20; **ἔχειν ἁμαρτίαν** = a avea păcat In 9, 41; II. păcatul personalizat Rm 6, 6; 6, 17; 7, 9

ἀμάρτυρος, **ον** - fără martor, fără mărturie FA 14, 17

ἁμαρτωλός, **όν** - *adj.* sau *subst.* păcătos I. *adj.* Lc 5, 8; 24, 7; In 9, 16; II. *subst.* Mt 9, 13; Lc 15, 2

ἄμαχος, **ον** - nebătăios, paşnic 1 Tim 3, 3

ἀμάω - *aor.* **ἤμησα**, a secera Iac 5, 4

ἀμέθυστος, **ου**, **ἡ** - ametist (piatră preţioasă violetă sau roşie) Ap 21, 20

ἀμελέω - *viit.* **-ήσω**, *aor.* **ἠμέλησα**, a rămâne nepăsător, a nu-şi face griji, a nu ţine seama I. *intr.* Mt 22, 5; II. *tr.* + *gen.* faţă de, în ceea ce priveşte, cu privire la 1 Tim 4, 14; Evr 2, 3; 2 Pt 1, 12

ἄμεμπτος, **ον** - fără prihană, care este la adăpost de ocară, căruia nu i se reproşează nimic Lc 1, 6; Fil 2, 15

ἀμέμπτως - *adv.* fără prihană, în chip neprihănit 1 Tes 2, 10

ἀμέριμνος, ον - fără de grijă 1 Cor 7, 32

ἀμετάθετος, ον - nestrămutat, constant, imuabil Evr 6, 17 - 18

ἀμετακίνητος, ον - neclintit, statornic, constant 1 Cor 15, 58

ἀμεταμέλητος, ον - fără părere de rău, fără regret, care nu dă naştere la remuşcări Rm 11, 29; 2 Cor 7, 10

ἀμετανόητος, ον - nepocăit, care nu se pocăieşte Rm 2, 5

ἄμετρος, ον - fără măsură 2 Cor 10, 13 şi 15 (*adv.*)

ἀμήν - *ebr.* אָמֵן adevărat este, aşa să fie I. formulă liturgică rostită de credincioşi 1 Cor 4, 16; 2 Cor 1, 20; Evr 13, 21; Iuda 1, 25; Ap 1, 6; II. cuvânt care subliniază solemnitatea declaraţiei (în rostirile lui Iisus) In 1, 51; 3, 3

ἀμήτωρ, ορος - fără mamă Evr 7, 3

ἀμίαντος, ον - nespurcat, neatins de murdărie, neîntinat, curat, neprihănit Evr 13, 4; 1 Pt 1, 4

Ἀμιναδάβ, ὁ - Aminadab, strămoş al lui Hristos (*cf.* 1 Cr 2, 10) Mt 1, 4; Lc 3, 33

ἄμμος, ου, ἡ - nisip Rm 9, 27; Evr 11, 12

ἀμνός, οῦ, ὁ - miel In 1, 29; 1, 36; FA 8, 32; 1 Pt 1, 19

ἀμοιβή, ῆς, ἡ - răsplătire, răsplată 1 Tim 5, 4

ἄμπελος, ου, ἡ - viţă de vie, vie (planta) Mt 26, 29; In 15, 1;Iac 3, 12; Ap 14, 18

ἀμπελουργός, οῦ, ὁ - vier, podgorean Lc 13, 7

ἀμπελών, ῶνος, ὁ - vie, podgorie Mt 20, 1; Lc 20, 9; 1 Cor 9, 7

Ἀμπλίας, ου, ὁ - Amplias, numele unui roman Rm 16, 8

ἀμύνομαι - *aor.* ἠμυνάμην, a se apăra, a se răzbuna pe cineva, a plăti cu aceeaşi monedă cuiva + *ac.* FA 7, 24 (*subînţ.* τὸν ἀδικοῦντα)

ἀμφιάζω = ἀμφιέννυμι

ἀμφιβάλλω - a arunca năvodul (mreaja) Mc 1, 16

ἀμφίβληστρον, ου, τό - năvod, mreajă Mc 1, 16 (*var.*)

ἀμφιέννυμι - (sau ἀμφιάζω, ἀμφιέζω), a îmbrăca Mt 6, 30; 11, 8; (*part. perf. pas.* + ἐν + *dat.* = îmbrăcat în)

Ἀμφίπολις, εως, ἡ - Amfipoli, oraş din Macedonia FA 17, 1

ἄμφοδον, ου, τό - cartier, suburbie, răspântie Mc 11, 4; FA 19, 28 (*var.*)

ἀμφότεροι - *pron.* amândoi, şi unul şi altul Mc 9, 17; FA 23, 8; Ef 2, 14

ἀμώμητος, ον - neîntinat, fără pată, fără vină Fil 2, 15 (*var.*); 2 Pt 3, 14

ἄμωμον, ου, τό - amom (plantă plăcut mirositoare), mirodenie, balsam Ap 18, 3 (*var.*)

ἄμωμος, ον - I. nepătat, neîntinat, fără prihană Ef 1, 4; Fil 2, 15; Col 1, 22; II. fără vină, nevinovat 1 Pt 1, 19

Ἀμών, ὁ - Amon Mt 1, 10

Ἀμώς, ὁ - Amos I. fiul lui Nahum Lc 3, 25; II. fiul lui Manase Mt 1, 10; Lc 3, 23 (*mss.* D)

ἄν - particulă care echivalează cu expresiile „dacă este cazul", „eventual" şi care se adaugă tuturor modurilor (cu excepţia imperativului) pentru a da propoziţiei un sens ipotetic (eventual, posibil), condiţional sau general. Se foloseşte: I. *cu indicativul* (*imperf.* sau *aor.*): a) într-o *subordonată* pentru a indica *repetiţia*: **ὅσοι ἂν ἥψαντο αὐτοῦ** - toţi cei care se atingeau de El Mc 6, 56; b) în *principala* însoţită de o *condiţională* pentru a indica *irealitatea* - *cu imperf.*: **εἰ ἦν προφήτης, ἐγίνωσκεν ἄν** - dacă ar fi prooroc, ar şti Lc 7, 39; Gal 1, 10; - cu *aor.*: **εἰ ἐγένοντο αἱ δυνάμεις, πάλαι ἄν... μετενόησαν** - dacă s-ar fi făcut minuni, de mult s-ar fi pocăit Mt 11, 21. II. *cu conjunctivul*: a) într-o *relativă* pentru a indica sensul *ipotetic (eventual)*- cu *viitorul* în *principală*: **ὃς ἂν ἐσθίῃ ... ἔνοχος ἔσται** - cel care va mânca, va fi vinovat 1 Cor 11, 27; - cu *prezentul* în *principală* (nuanţă de repetiţie): **ἃ ἂν ἐκεῖνος ποιῇ, ταῦτα καὶ ὁ υἱὸς ὁμοίως ποιεῖ** - cele ce face Acela, acestea şi Fiul le face întocmai In 5, 19; b) în *temporale*, **ἄν** suprimă determinarea de timp şi indică eventualitatea: **ἡνίκα ἄν** - ori de câte ori 2 Cor 3, 15; **ὁσάκις ἄν** - ori de câte ori 1 Cor 11, 25; **ὅταν** - când Mt 15, 2; 1 Cor 3, 4; **ὡς ἄν** - cînd, de îndată ce Rm 15, 24; 1 Cor 11, 34; **ἕως ἄν** - până când, înainte de a Mt 10, 11; Lc 9, 27. III. *cu optativul* în *principale*, aproape a dispărut în N.T. FA 8, 31; 17, 18

ἄν - contragere din **ἐάν** (*v.* **εἰ**)

ἀνά - *prep. + ac.*, „de jos în sus" I. *sens local* **ἀνὰ μέσον** - în mijloc, între, printre Mt 13, 25; 1 Cor 6, 5; Ap 7, 17; II. *sens distributiv* **ἀνὰ δηνάριον** - câte un dinar Mt 20, 9, In 2, 6; **ἀνὰ μέρος** - (rând) pe rând 1 Cor 14, 27. În compuşi, **ἀνά** adaugă şi o idee de întoarcere sau de începere.

ἀναβαθμός, οῦ, ὁ - treaptă (a unei scări), mers FA 21, 35 şi 40

ἀναβαίνω - (pentru timpurile primitive, *v.* **βαίνω**) I. a se sui, a urca Mt 20, 17; Mc 6, 51; Lc 18, 31; Rm 10, 6; II. *fig.* a se ridica gândul, a ajunge (o veste) Lc 24, 38; FA 21, 31

ἀναβάλλομαι - *aor. 2.* **ἀνεβαλόμην**, a amâna, a lăsa pentru mai tîrziu FA 24, 22

ἀναβιβάζω - *aor.* **ἀνεβίβασα**, a trage (năvodul, mreaja) Mt 13, 48

ἀναβλέπω - *aor. 1.* **ἀνέβλεψα**, I. a ridica ochii (spre cer), a privi spre cer Mt 14, 19; Mc 7, 34; 8, 24; Lc 19, 5; II. a-şi recăpăta vederea, a vedea din nou Mt 11, 5; Mc 10, 51; FA 9, 12

ἀνάβλεψις, εως, ἡ - recăpătarea vederii (faptul de a vedea din nou) Lc 4, 18

ἀναβοάω - *aor.* **ἀνεβόησα**, a striga Lc 9, 38

ἀναβολή, ῆς, ἡ - acţiunea de a amâna, amânare FA 25, 17

ἀνάγαιον, ου, τό - (*var.* pentru **ἀνώγαιον** şi **ἀνώγεον**), foişor Mc 14, 15; Lc 22, 12

ἀναγγέλλω - *viit.* **-αγγελῶ**, *aor.* **ἀνήγγειλα**; *pas. aor.* **ἀνηγγέλην**, I. a anunţa, a vesti, a informa, a aduce la cunoştinţă FA 14, 27; 19, 18; 2 Cor 7, 7; II. a predica, a propovădui FA 20, 20; 1 Pt 1, 12; 1 In 1, 5

ἀναγεννάω - *aor.* **ἀνεγέννησα**, *pas. perf.* **ἀναγεγέννημαι**, a naşte din nou, a naşte a doua oară 1 Pt 1, 3 şi 23

ἀναγινώσκω - a citi Mt 12, 5; 21, 31; Lc 4, 16; FA 8, 30; 2 Cor 1, 13

ἀναγκάζω - *aor.* **ἠνάγκασα**, *pas. aor.* **ἠναγκάσθην**, a sili, a constrânge pe cineva să facă ceva: **τινα** + *inf.* Mt 14, 22; FA 26, 11; 2 Cor 12, 11; Gal 6, 12

ἀναγκαῖος, α, ον - necesar, trebuincios I. peste care (de care) nu se poate trece 1 Cor 12, 22; **ἀναγκαῖόν ἐστιν** + *inf.* = este necesar, trebuie să FA 13, 46; *cf.* Evr 8, 3; 2 Cor 9, 5; *la comp.* Fil 1, 24; II. prieten apropiat, intim FA 10, 24

ἀναγκαστῶς - *adv.* cu silnicie, prin constrângere 1 Pt 5, 2

ἀνάγκη, ης, ἡ - I. constrângere, silă, necesitate 1 Cor 7, 37; **ἐξ ἀνάγκης** Evr 7, 12 = în chip necesar, de silă Filim 1, 14; II. strâmtorare, nevoie, constrângere, *de unde* nenorocire, suferinţă Lc 21, 23; 1 Cor 7, 26; III. **ἀνάγκη** (**ἐστί** *subînţ.*) = este necesar, este inevitabil ca + *prop. inf.* Mt 18, 7; Rm 13, 5; Evr 9, 16

ἀναγνωρίζω - *pas. aor.* **ἀνεγνωρίσθην**, a recunoaşte, *la pas.* a se face cunoscut de cineva FA 7, 13

ἀνάγνωσις, εως, ἡ - citire, lectură FA 13, 54; 2 Cor 3, 14; 1 Tim 4, 13

ἀνάγω - I. a duce spre înalt, a purta în sus, a urca Mt 4, 1; Lc 2, 22; FA 9, 39; II. a scula din morţi Evr 13, 20; III. a aduce o jertfă FA 7, 41; IV. *la pas.* a ieşi în largul mării, a se îmbarca FA 13, 13; 18, 21; 28, 11

ἀναδείκνυμι - *aor.* **ἀνέδειξα**, a alege, a numi Lc 10, 1; FA 1, 24

ἀνάδειξις, εως, ἡ - (**δείκνυμι** - a arăta), arătare, prezentare, manifestare Lc 1, 80

ἀναδέχομαι - *aor.* **ἀνεδεξάμην**, a primi FA 28, 7; Evr 11, 17

ἀναδίδωμι - *aor.* **ἀνέδωκα**, *part.* **ἀναδούς**, *gen.* **-δόντος**, a înmâna (o scrisoare), a transmite (un mesaj), a da FA 23, 33

ἀναζάω - a reveni la viață, a învia I. *la propr.* Rm 14, 9; Ap 20, 5; II. *la fig.* Rm 7, 9; Lc 15, 24

ἀναζητέω - *aor.* **ἀνεζήτησα**, a căuta Lc 2, 44; FA 11, 25

ἀναζώννυμι - *med. aor.* **ἀνεζωσάμην**, a (se) încinge, a-şi ridica tunica până la cingătoare (la brâu) pentru a uşura mersul sau munca 1 Pt 1, 13

ἀναζωπυρέω - a reaprinde (focul), a ațâța, a aprinde focul 2 Tim 1, 6

ἀναθάλλω - *aor. 2.* **ἀνέθαλον**, a creşte din nou, a înflori iarăşi (ca planta primăvara) Fil 4, 10; *sens îndoielnic: fie intr.* a înverzi din nou; *fie factitiv:* a face să crească, a face să înflorească iarăşi (*sens preferabil*)

ἀνάθεμα, ατος, τό - ceva dat lui Dumnezeu spre nimicire (*ebr.* חֵרֶם *héyrem*) I. legământ făcut prin blestem, prin anatemă FA 23, 14; blestem, anatemă; II. *de unde:* persoană blestemată 1 Cor 12, 3; 16, 22; Gal 1, 8; III. lucru blestemat

ἀναθεματίζω - *aor.* **ἀνεθεμάτισα**, a blestema; a se lega cu blestem, a făgădui cu blestem, a anatemiza, a pronunța un blestem, a pronunța anatema FA 23, 12; 23, 14; 23, 21

ἀναθεωρέω - a privi cu luare aminte, a cerceta cu atenție, a cerceta punct cu punct FA 17, 23; Evr 13, 7

ἀνάθημα, ατος, τό - Lc 21, 5; *v.* **ἀνάθεμα**

ἀναίδεια, ας, ἡ - lipsă de ruşine, de cumpătare; insistență nepoliticoasă, îndrăzneală obraznică Lc 11, 8

ἀναίρεσις, εως, ἡ - ucidere, nimicire, măcel FA 8, 1; 22, 20

ἀναιρέω - *viit.* **ἀνελῶ**, *aor.* **ἀνεῖλον** (sau **-λα**); *pas. aor.* **ἀνῃρέθην**, I. a ucide, a omorî, a nimici, a lua (viața), a desființa Mt 2, 16; Lc 22, 2; FA 10, 39; 2 Tes 2, 8; II. *med.* a lua = a adopta, a creşte FA 7, 21

ἀναίτιος, ον - fără de vină, nevinovat Mt 12, 5 şi 7

ἀνακαθίζω - *aor.* **ἀνεκάθισα**, a se ridica şi a se aşeza (a şedea) Lc 7, 15; FA 9, 40

ἀνακαινίζω - a (se) înnoi Evr 6, 6

ἀνακαινόω - a (se) înnoi 2 Cor 4, 16; Col 3, 10

ἀνακαίνωσις, εως, ἡ - înnoire (*sens activ*) Rm 12, 2; Tit 3, 5

ἀνακαλύπτω - *pas. perf.* **ἀνακεκάλυμμαι**, a descoperi, a dezvălui, a ridica un văl 2 Cor 3, 14 şi 18

ἀνακάμπτω - *aor.* **ἀνέκαμψα**, a se întoarce, a reveni Mt 2, 12; Lc 10, 6; FA 18, 21; Evr 11, 15

ἀνάκειμαι - a şedea culcat, a şedea la masă Mt 9, 10; Mc 14, 18; In 12, 2; **ὁ ἀνακείμενος** - conviv, invitat, oaspete Mt 9, 10; 22, 10 - 11

ἀνακεφαλαιόω - a recapitula, a rezuma, a cuprinde în sine Rm 13, 9; Ef 1, 10

ἀνακλίνω - *viit.* **-κλινῶ**, *aor.* **ἀνέκλινα**; *pas. viit.* **ἀνακλιθήσομαι**; *aor.* **ἀνεκλίθην** (doar la sinoptici), I. a culca Lc 2, 7; a face să se aşeze, a aşeza Mc 6, 39; II. *pas.* a se culca, a se aşeza Mt 14, 19

ἀνακόπτω - *aor.* **ἀνέκοψα**, a lovi pentru a opri, a opri, a întrerupe Gal 5, 7 (*var.*)

ἀνακράζω - *aor. 1.* **ἀνέκραξα**, *aor. 2.* **ἀνέκραγον**, a striga cu glas tare, a ţipa Mc 1, 23; 6, 49; Lc 4, 33; 8, 28; 23, 18

ἀνακρίνω - I. a întreba, a interoga, a cerceta FA 12, 19; 17, 11; 24, 8; 1 Cor 10, 25; II. a judeca, a acuza 1 Cor 4, 3; 9, 3; 24, 6

ἀνάκρισις, εως, ἡ - cercetare, investigaţie, examinare FA 25, 26

ἀνακυλίω - *pas. perf.* **ἀνακεκύλισμαι**, a rostogoli, a răsturna Mc 16, 4 (*var.*)

ἀνακύπτω - *aor.* **ἀνέκυψα**, I. *sens propr.* a se ridica Lc 13, 11; In 8, 7 şi 10; II. *sens fig.* a prinde curaj, a avea încredere în sine Lc 21, 28

ἀναλαμβάνω - *aor. 2.* **ἀνέλαβον**, *pas. aor.* **ἀνελήμφθην**, a lua, a duce, a purta dintr-un loc în altul FA 7, 43; Ef 6, 13; II. a duce cu sine, a aduce cu sine 2 Tim 4, 11; III. *pas.* expresia „a fi înălţat, a fi luat la cer, a fi ridicat la cer" = a se înălţa FA 1, 11; 1 Tim 3, 16

ἀνάλημψις, εως, ἡ - înălţare, ridicare (la cer) Lc 9, 51

ἀναλίσκω - *viit.* **ἀναλώσω** (2 Tes 2, 8; *var.*), *aor. 1.* **ἀνήλωσα**, a nimici, a mistui (despre foc), a cheltui, a pierde Lc 9, 54; Gal 5, 15

ἀναλογία, ας, ἡ - asemănare, analogie Rm 12, 6

ἀναλογίζομαι - *aor.* **ἀνελογισάμην**, a lua aminte, a ţine seama Evr 12, 3

ἄναλος, ον - fără sare, nesărat, lipsit de gust, searbăd Mc 9, 50

ἀναλόω - acelaşi sens cu **ἀναλίσκω** 2 Tes 2, 8 (*var.*)

ἀνάλυσις, εως, ἡ - acţiunea de a ridica ancora pentru a pleca; *la fig.* moartea 2 Tim 4, 6

ἀναλύω - a ridica ancora, a pleca, a muri, a se întoarce, a dezlega I. *sens propr.* Lc 12, 36; II. *sens fig.* Fil 1, 23

ἀναμάρτητος, ον - fără de păcat In 8, 7

ἀναμένω - a aştepta cu răbdare; + *ac.* 1 Tes 1, 10

ἀναμιμνῄσκω - *viit.* **ἀναμνήσω**, *pas. aor.* **ἀνεμνήσθην**, I. a aminti, a aduce aminte cuiva ceva **τινά τι** 1 Cor 4, 17; **τινα** + *inf.* 2 Tim 1, 6; II. *pas.* a-şi aminti, a-şi aduce aminte Mc 11, 21; 14, 72; 2 Cor 7, 15; Evr 10, 32

ἀνάμνησις, εως, ἡ - amintire, pomenire Lc 22, 19; 1 Cor 11, 24 - 25; Evr 10, 3

ἀνανεόω - a înnoi Ef 4, 23

ἀνανήφω - a-şi veni în fire, a-şi redobândi simţurile (ca după beţie) 2 Tim 2, 26

Ἀνανίας, α, ὁ - Anania I. creştin din Ierusalim, soţul Safirei FA 5, 1; II. creştin din Damasc FA 9, 10; 22, 12; III. mare preot iudeu FA 23, 2; 24, 1

ἀναντίρρητος, ον - care nu poate fi negat, care este mai presus de îndoială, sigur, cert, de necombătut FA 19, 36

ἀναντιρρήτως - *adv.* fără îndoială, fără împotrivire, desigur FA 10, 29

ἀνάξιος, ον - + *gen.*, nevrednic de, nedemn de 1 Cor 6, 2

ἀναξίως - *adv.* cu nevrednicie, în chip nedemn 1 Cor 11, 27 şi 29

ἀνάπαυσις, εως, ἡ - I. odihnă, tihnă, linişte Ap 4, 8; 14, 11; II. pace (linişte, odihnă) sufletească Mt 11, 29; III. loc de odihnă Mt 12, 43; Lc 11, 24

ἀναπαύω - *aor.* **ἀνέπαυσα**, a da odihnă, a face să se odihnească Mt 11, 28; 1 Cor 16, 18; *med. - pas. perf.* **ἀναπέπαυμαι** = a se odihni Mt 26, 45; 1 Pt 4, 14

ἀναπείθω - a convinge, a îndemna să + *inf.* FA 18, 13

ἀνάπειρος = **ἀνάπηρος**

ἀναπέμπω - *aor.* **ἀνέπεμψα**, a trimite, a trimite înapoi Lc 23, 7; 23, 11; 23, 15; FA 25, 21; Filim 1, 12

ἀναπηδάω - *aor.* **ἀνεπήδησα**, a se ridica dintr-o săritură, a sări în picioare Mc 10, 50

ἀνάπηρος, ον - neputincios, schilod, infirm Lc 14, 13 şi 21

ἀναπίπτω - *aor. 2.* **ἀνέπεσον** şi **-σα**, I. a se aşeza, a şedea la masă Mt 15, 35; Lc 11, 37; 14, 10; II. a cădea (la pieptul cuiva), a se sprijini (de pieptul cuiva) In 13, 25; 21, 20

ἀναπληρόω - *viit.* **-ώσω**, *aor.* **ἀνεπλήρωσα**, a satisface din plin (o dorinţă) 1 Tes 2, 16; II. a săvârşi, a face, a împlini Gal 6, 2; *la med. - pas.* a se împlini Mt 13, 14; III. a împlini o lipsă, a suplini Fil 2, 30; 1 Cor 16, 17; IV. a ţine locul, a înlocui 1 Cor 14, 16

ἀναπολόγητος, ον - fără cuvânt de apărare, fără scuză, Rm 1, 20; 2, 1

ἀναπτύσσω - *aor.* **ἀνέπτυξα**, a desfăşura (un sul), a deschide (o carte) Lc 4, 17 (*var.*)

ἀνάπτω - *aor.* ἀνῆψα, *pas. aor.* ἀνήφθην, a aprinde Lc 12, 49; FA 28, 2; Iac 3, 5

ἀναρίθμητος, ον - fără de număr, nenumărat Evr 11, 12

ἀνασείω - *aor.* ἀνέσεισα, a zgudui, a scutura, a ațâța (mulțimea), a întărâta (poporul) Mc 15, 11; Lc 23, 5

ἀνασκευάζω - a tulbura, a răvăşi, a semăna confuzie FA 15, 24

ἀνασπάω - *viit.* -σπάσω, *pas. aor.* ἀνεσπάσθην, a scoate, a trage Lc 14, 5; FA 11, 10

ἀνάστασις, εως, ἡ - I. acțiunea de a ridica, de a sta în picioare, *de unde* ridicare, înălțare Lc 2, 34; II. înviere Mt 22, 23; Lc 14, 14; 20, 33 şi 36; In 11, 25; FA 1, 22 - 23; 1 Cor 15, 12; Evr 6, 2

ἀναστατόω - *aor.* ἀνεστάτωσα, I. a ridica (*la fig.*), a (se) răscula, a (se) răzvrăti FA 17, 6; 21, 38; II. a agita, a instiga, a tulbura Gal 5, 12

ἀνασταυρόω - a răstigni din nou Evr 6, 6

ἀναστενάζω - *aor.* ἀνεστέναξα, (+ *dat. instrumental* τῷ πνεύματι), a suspina (cu duhul) Mc 8, 12

ἀναστρέφω - *pas. aor.* ἀνεστράφην, I. *act.* a) *tr.* a răsturna In 2, 15; b) *intr.* a se întoarce, a reveni FA 5, 22; 15, 16; II. *pas.*: a umbla de colo până colo, *de unde* a se comporta, a se purta, a petrece zilele, a trăi 1 Tim 3, 15; καλῶς = bine Evr 13, 18; 1 Pt 1, 17

ἀναστροφή, ῆς, ἡ - purtare, comportare, fel de viață, viață Gal 1, 13; Evr 13, 7; Iac 3, 13; 1 Pt 3, 2

ἀνατάσσομαι - a compune (în scris), a alcătui o istorisire, a pune în ordine documente pentru a povesti... Lc 1, 1

ἀνατέλλω - *viit.* ἀνατελῶ, *aor.* ἀνέτειλα, *perf.* ἀνατέταλκα, I. *tr.* a face să răsară soarele Mt 5, 45; II. *intr.* a răsări, a străluci, a apărea (soarele), a se înălța (soarele, un nor) Mt 4, 16; 13, 6; Mc 16, 2; Lc 12, 54; Evr 7, 14; 2 Pt 1, 19

ἀνατίθημι - *med. aor. 2:* ἀνεθέμην, a vorbi, a expune, a prezenta, a explica, a lămuri FA 25, 14; Gal 2, 2

ἀνατολή, ῆς, ἡ - I. răsăritul (astrelor) Mt 2, 2; II. răsărit, orient, est Ap 7, 2; Mt 2, 1; III. *fig.* pentru a arăta venirea lui Mesia Lc 1, 78

ἀνατρέπω - a răsturna, a tulbura, a răzvrăti 2 Tim 2, 18; Tit 1, 11

ἀνατρέφω - *med. aor.* ἀνεθρεψάμην, *pas. aor.* ἀνετράφην, *perf.* ἀνατέθραμμαι I. *med.* a hrăni, a creşte (un copil) FA 7, 21; II. *pas.* a fi crescut Lc 4, 16; FA 7, 20; 22, 3

ἀναφαίνω - *aor.* **ἀνέφανα**, *pas. aor.* **ἀνεφάνην**, I. a face vizibil ochilor, *de unde* a zări, a vedea FA 21, 3; II. *pas.* a se arăta, a apărea Lc 19, 11

ἀναφέρω - *aor. 1.* **ἀνήνεγκα**, *aor. 2.* **ἀνήνεγκον**, I. *sens propr.* a urca, a duce sus, a (se) înălța Mt 17, 1; Mc 9, 2; Lc 24, 51; II. *termen tehnic*: a aduce jertfă Evr 7, 27; 13, 15; Iac 2, 21; 1 Pt 2, 5 și 24; III. a ridica (păcatele) Evr 9, 28

ἀναφωνέω - *aor.* **ἀνεφώνησα**, a striga Lc 1, 42

ἀνάχυσις, εως, ἡ - revărsare 1 Pt 4, 4

ἀναχωρέω - a pleca, a se duce, a se îndepărta Mt 2, 12 - 14; 9, 24

ἀνάψυξις, εως, ἡ - înviorare (termen medical cu referire la timpul lui Mesia) FA 3, 20 . Metaforic: ușurare, alinare, mângâiere

ἀναψύχω - *aor.* **ἀνέψυξα**, a răcori, a îmbărbăta, a încuraja, a însufleți 2 Tim 1, 16

ἀνδραποδιστής, οῦ, ὁ - care duce în sclavie, negustor, vânzător de oameni 1 Tim 1, 10

Ἀνδρέας, ου, ὁ - Andrei, fratele lui Simon Petru In 1, 40; FA 1, 13

ἀνδρίζομαι - *med.* a fi bărbat (vrednic de acest nume) 1 Cor 16, 13

Ἀνδρόνικος, ου, ὁ - Andronic, rudă a Sf. Ap. Pavel Rm 16, 7

ἀνδροφόνος, ου, ὁ - ucigaș, omorâtor de oameni 1 Tim 1, 9

ἀνέγκλητος, ον - (*de la* **ἐγκαλέω**), care nu poate fi chemat la judecată, nevinovat, fără de prihană 1 Cor 1, 8; Col 1, 22; 1 Tim 3, 10; Tit 1, 6 - 7

ἀνεκδιήγητος, ον - de nespus, negrăit, care nu poate fi spus în cuvinte 2 Cor 9, 15

ἀνεκλάλητος, ον - negrăit, de nespus 1 Pt 1, 8

ἀνέκλειπτος, ον - care nu se sfârșește, care nu va lipsi, neîmpuținat, Lc 12, 33

ἀνεκτός, όν - (*de la* **ἀνέχομαι** = a suferi, a răbda, a îndura), ușor de îndurat Mt 10, 15; 11, 22 și 24; Lc 10, 12 și 14; **ἀνεκτότερόν ἔσται** = va fi mai ușor de îndurat pentru + *dat.*; Mc 6, 11 (*var.*)

ἀνελεήμων, ον - fără milă Rm 1, 31

ἀνέλεος, ον - fără milă Iac 2, 13

ἀνεμίζω - *la pas.* a fi bătut (mișcat) de vânt Iac 1, 6

ἄνεμος, ου, ὁ - vânt Mt 11, 7; 24, 31 (cele patru vânturi = cele patru puncte cardinale); Mc 4, 37; Lc 8, 23; Ef 4, 14; Iac 3, 4; Ap 7, 1

ἀνένδεκτος, ον - imposibil, cu neputință, care nu poate fi admis sau primit Lc 17, 1

ἀνεξερεύνητος, ον - de nepătruns, de neînțeles Rm 11, 33

ἀνεξίκακος, ον - (*de la* **ἀνέχομαι** + **κακόν**), care îndură răutatea, răbdător 2 Tim 2, 24

ἀνεξιχνίαστος, ον - cel a cărui urmă nu poate fi descoperită, de nepătruns, de necercetat Rm 11, 33; Ef 3, 8

ἀνεπαίσχυντος, ον - care nu are de ce să se ruşineze, cu faţa curată 2 Tim 2, 15

ἀνεπίλημπτος, ον - fără de prihană, fără pată 1 Tim 3, 2; 5, 7; 6, 14

ἀνέρχομαι - *aor. 2.* **ἀνῆλθον**, a urca, a se sui (la Ierusalim) Gal 1, 17 - 18

ἄνεσις, εως, ἡ - (**ἀνίημι**), uşurare, alinare, odihnă, tihnă FA 24, 23; 2 Cor 2, 13; 7, 5; 8, 13; 2 Tes 1, 7

ἀνετάζω - a cerceta (la judecată), a tortura FA 22, 24 şi 29

ἄνευ - *prep.* + *gen.*, fără Mt 10, 29; 1 Pt 3, 1; 4, 9

ἀνεύθητος, ον - (**εὖ** + **τίθημι**), puţin convenabil, neadaptat, nepotrivit FA 27, 12

ἀνευρίσκω - *aor. 2.* **ἀνεῦρον** (*pers. 3 pl.* **ἀνεῦραν**), a găsi, a afla, a descoperi Lc 2, 16; FA 21, 4

ἀνέχομαι - *imperf.* **ἠνειχόμην** (sau **ἀνειχ-**), *viit.* **ἀνέξομαι**, *aor. 2.* **ἠνεσχόμην** (sau **ἀνεσχ-**) I. a suferi, a răbda **τινος** pe cineva Mt 17, 17; 2 Cor 11, 19; ceva 2 Cor 11, 1 (+ *gen. lucrului şi al persoanei*: **μικρόν τι** *adverbial*); II. a răbda 1 Cor 4, 12; III. a primi cu bunăvoinţă 2 Tim 4, 3; Evr 13, 22; a asculta (o plângere în justiţie) FA 18, 14

ἀνεψιός, οῦ, ὁ - văr primar Col 4, 10

ἄνηθον, ου, τό - aneth (un fel de mărar) Mt 23, 23

ἀνήκω - a conveni, a se înţelege I. **τὸ ἀνῆκον**, *part. subst.*, ceea ce se cuvine, datorie Filim 1, 8; II. **ἀνῆκει**, *impers.*, se cuvine Ef 5, 4 (*var.*); Col 3, 18

ἀνήμερος, ον - crud, sălbatic, neîmblânzit 2 Tim 3, 3

ἀνήρ, ἀνδρός, ὁ - I. bărbat adult (în opoziţie cu femeia sau copilul) Mt 14, 21; FA 4, 4; II. *cu o determinare* Lc 5, 8; 17, 12; **ἀνὴρ Αἰθίοψ** - un etiopian FA 8, 27; III. **ἀνήρ** = **τις**, unul sau *la pl.*: unii, nişte Lc 8, 41 (*sg.*); Lc 5, 18 (*pl.*); IV. soţ Mt 1, 16; Mc 10, 2; Lc 1, 34; 2, 36; Rm 7, 2; 1 Cor 7, 2; *uneori* logodnic Ap 21, 2

ἀνθέξομαι - *med. viit. de la* **ἀντέχω**

ἀνθίστημι - *intr. la urm. timpuri: act. aor. 2.* **ἀντέστην**, *inf.* **ἀντιστῆναι**, *perf.* **ἀνθέστηκα**; *med. prez.* **ἀνθίσταμαι**, *imperf.* **ἀνθιστάμην**, a se împotrivi, a se opune, a sta împotrivă + *dat.* **τινι** Mt 5, 39; Lc 21, 15; Rm 13, 2; Ef 6, 13

ἀνθομολογέομαι - a declara în fața cuiva, a mărturisi; + θεῷ, a lăuda, a aduce mulțumire Lc 2, 38

ἄνθος, ους, τό - floare Iac 1, 10 - 11; 1 Pt 1, 24

ἀνθρακιά, ᾶς, ἡ - foc, jar In 18, 18; 21, 9

ἄνθραξ, ακος, ὁ - cărbune Rm 12, 20

ἀνθρωπάρεσκος, ον - care caută să placă oamenilor Ef 6, 6; Col 3, 22

ἀνθρώπινος, η, ον - omenesc I. uman (*în sens general*) Rm 6, 19; 1 Cor 10, 13; II. în opoziție cu animalele Iac 3, 7; III. în opoziție cu Dumnezeu FA 17, 25; 1 Cor 2, 13; 4, 3; 1 Pt 2, 13

ἀνθρωποκτόνος, ου, ὁ - (**κτείνω**), ucigător de oameni, ucigaş In 8, 44; 1 In 3, 15

ἄνθρωπος, ου, ὁ - om I. ființa umană în general, opusă animalelor sau plantelor Mt 4, 19; Mc 9, 31; II. omul ca individ determinat, *sg.* sau *pl.*: *sg.* Mt 11, 8; Lc 14, 30; *pl.* Mt 5, 13; III. expresii cu sens moral: **ὁ ἔξω ἄνθρωπος** - omul dinafară (ființa care se distruge și moare) 2 Cor 4, 16; **ὁ ἔσω ἄνθρωπος** - omul lăuntric (dinăuntru) (realitatea viitoare a acestei ființe) Rm 7, 22; 2 Cor 4, 16; **κατὰ ἄνθρωπον** - după om, ca om (cu ideea de slăbiciune, de mărginire) Rm 3, 5; 1 Cor 3, 3; 9, 8; IV. *sens teologic*: **ὁ παλαιὸς ἄνθρωπος** - omul cel vechi Rm 6, 6; **ὁ καινὸς ἄνθρωπος** - omul cel nou Ef 4, 24; V. *sens hristologic*: Iisus, Fiul Omului (*v.* **υἱός**), om (opoziția între primul și al doilea om) 1 Cor 15, 45 - 47; Fil 2, 7; VI. **ἄνθρωπος** - *pron. nedefinit* **τις**, cineva Mc 1, 23; Lc 2, 25; In 11, 50; 1 Cor 4, 1

ἀνθυπατεύω - a fi proconsul FA 18, 12

ἀνθύπατος, ου, ὁ - proconsul FA 13, 7 - 8; 19, 38

ἀνίημι - *aor. conj.* **ανῶ**, *part.* **ἀνείς, -έντος**; *pas. aor.* **ἀνήθην**, a desface I. a dezlega, *la pas.* a se dezlega FA 16, 26; 27, 40; II. a părăsi pe cineva Evr 13, 5; III. a se abține de la, a înceta cu Ef 6, 9

ἀνίλεως, *gen.* -ω = **ἀνέλεος**

ἄνιπτος, ον - nespălat Mt 15, 20

ἀνίστημι - I. *tr. la act. prez., viit.* **ἀναστήσω**, *aor. 1.* **ἀνέστησα**, a) a ridica FA 9, 41; a învia In 6, 39; FA 2, 24; 13, 34; b) a ridica urmaşi Mt 22, 24; a ridica un profet FA 3, 22; II. *intr. la act. aor. 2.* **ἀνέστην**, *perf.* **ἀνέστηκα** și la *med.* **ἀνίσταμαι**, *viit.* **ἀναστήσομαι**, a) a se scula, a se ridica Mt 26, 62; Mc 1, 35; 2, 14; Lc 17, 19; FA 26, 30; b) *vorbind despre morți*: a învia In 11, 23; 1 Cor 15, 51; c) a se ridica (a intra în funcție), *vorbind despre un rege, despre un preot etc.*: Mc

3, 26; FA 5, 6 şi 17; 7, 18; Evr 7, 11 şi 15

"Άννα, ας, ἡ - Ana, proorociță Lc 2, 36

"Άννας, α, ὁ - Anna, mare preot, socrul lui Caiafa In 18, 13; FA 4, 6

ἀνόητος, ον - care nu înțelege, neînvățat, nepriceput, fără minte Rm 1, 14 (opus lui σοφός); Lc 24, 25; Gal 3, 1 şi 3; 1 Tim 6, 9; Tit 3, 3

ἄνοια, ας, ἡ - nebunie, nesăbuință, nesocotință Lc 6, 11; 2 Tim 3, 9

ἀνοίγω - *viit.* ἀνοίξω, *aor.* ἤνοιξα sau ἀνέῳξα, *perf.* ἀνέῳγα, (*cu sens intr.*) *pas. viit. 1* ἀνοιχθήσομαι sau 2 ἀνοιγήσομαι, *aor. 1.* ἀνεῴχθην sau ἠνεῴχθην sau ἠνοίχθην, *aor. 2.* ἠνοίγην, *perf.* ἀνέῳγμαι (sau ἠν-) I. *tr.* a deschide (o uşă, ochii etc.) Lc 24, 31; FA 5, 19; 26, 18; Ap 4, 1; *fără compl.* Lc 12, 36; In 10, 3; *fig.* Col 4, 3; a deschide gura pentru a vorbi Mt 13, 35; FA 8, 32; II. *intr. la perf. 2*: a se deschide, a fi deschis In 1, 51; 1 Cor 16, 9; 2 Cor 6, 11

ἀνοικοδομέω - a zidi din nou, a ridica iarăşi FA 15, 16

ἄνοιξις, εως, ἡ - acțiunea de a deschide Ef 6, 19

ἀνομία, ας, ἡ - fărădelege Mt 23, 28; Rm 6, 19; 2 Cor 6, 14; Evr 10, 17

ἄνομος, ον - fără lege I. fără legea mozaică 1 Cor 9, 21 (= păgâni); II. nelegiuit, fără de lege FA 2, 23; 2 Tes 2, 8; III. contrar legilor, nedrept 2 Pt 2, 8

ἀνόμως - *adv.* fără lege, în chip nelegiuit Rm 2, 12

ἀνορθόω - a îndrepta FA 15, 16; Evr 12, 12; *la pas.* a se îndrepta Lc 13, 13

ἀνόσιος, ον - necuvios, necucernic, sacrileg, pângăritor, profan, nesfânt 1 Tim 1, 9; 2 Tim 3, 2

ἀνοχή, ῆς, ἡ - îngăduință, răbdare Rm 2, 4; 3, 26

ἀνταγωνίζομαι - a lupta împotriva Evr 12, 4

ἀντάλλαγμα, ατος, τό - obiect de schimb Mt 16, 26; Mc 8, 37

ἀνταποδίδωμι - *viit.* -δώσω, *aor. 2. inf.* -δοῦναι; *pas. viit.* -δοθήσομαι, a da în schimb, a răsplăti I. (*sens favorabil*) Lc 14, 14; Rm 11, 35; 1 Tes 3, 9; II. (*sens defavorabil*) ca pedeapsă Rm 12, 19; 2 Tes 1, 6; Evr 10, 30

ἀνταπόδομα, ατος, τό - acțiunea de a da înapoi, răsplată, răsplătire I. Lc 14, 12; II. (*sens defavorabil*) Rm 11, 9

ἀνταπόδοσις, εως, ἡ - acțiunea de a restitui, recompensă, răsplată I. Lc 14, 12; II. (*sens defavorabil*) + *gen.* Col 3, 24

ἀνταποκρίνομαι - *aor.* **ἀνταπεκρίθην**, a răspunde Lc 14, 6; Rm 9, 20

ἀντεῖπον - *aor. 2. de la* **ἀντιλέγω** (*v.* acest cuvânt) Lc 21, 15; FA 4, 14

ἀντέχω - *doar med., viit.* **ἀνθέξομαι**, a se lipsi de cineva, a se atașa de, a se lega de + *gen.* Mt 6, 24; 1 Tes 5, 14; Tit 1, 9

ἀντί - *prep. + gen.* I. *sens prim.* în fața (nu se află în N.T.); II. în locul Mt 2, 22; III. a) în schimb, în loc de Lc 11, 11; în compensație, pentru Mt 5, 38; b) ca, în calitate de, în chip de 1 Cor 11, 15; după (arătând o succesiune) In 1, 16; c) din cauza Ef 5, 31; IV. expresia **ἀνθ' ὧν** = pentru că FA 12, 23

ἀντιβάλλω - a adresa unul altuia (cuvinte), a schimba cuvinte Lc 24, 17

ἀντιδιατίθημι - *med.* a sta împotrivă, a rezista, a se opune 2 Tim 2, 25

ἀντίδικος, ον - potrivnic, adversar, pârâș Mt 5, 25; 1 Pt 5, 8

ἀντίθεσις, εως, ἡ - acțiunea de a se opune, împotrivire 1 Tim 6, 20

ἀντικαθίστημι - *aor. 2. intr.* **ἀντικατέστην**, a se împotrivi, a sta împotrivă Evr 12, 4

ἀντικαλέω - *aor. 1.* **ἀντεκάλεσα**, a chema (invita) la rândul său Lc 14, 12

ἀντίκειμαι - I. a se împotrivi, a sta împotriva cuiva Gal 5, 17; 1 Tim 1, 10; II. **ὁ ἀντικείμενος** - potrivnic, adversar Lc 13, 17; 21, 15; 1 Cor 16, 9; Fil 1, 28; 2 Tes 2, 4; 1 Tim 5, 14

ἄντικρυς - *prep. + gen.*, în fața FA 20, 15

ἀντιλαμβάνομαι - *aor. 2.* **ἀντελαβόμην**, *doar med.* a se atașa, a fi părtaș + *gen.* 1 Tim 6, 2; II. a veni în ajutor, a ajuta, a sprijini Lc 1, 54; FA 20, 35

ἀντιλέγω - (*v. aor. 2.* **ἀντεῖπον**), I. a contrazice, a vorbi împreună, a întoarce vorba + *dat.* FA 13, 45; 28, 19; Tit 1, 9; 2, 9; II. + *prop. inf.* cu **μή** expletiv - a spune că nu Lc 20, 27; III. *la pas.* Lc 2, 34; FA 28, 22

ἀντίλημψις, εως, ἡ - ajutor, ajutorare, întrajutorare 1 Cor 12, 28 (*cf.* **ἀντιλαμβάνομαι**)

ἀντιλογία, ας, ἡ - neînțelegere, controversă, împotrivire, răzvrătire Evr 6, 16; 7, 7; 12, 3; Iuda 1, 11

ἀντιλοιδορέω - a insulta, a ocărî 1 Pt 2, 23

ἀντίλυτρον, οῦ, τό - răscumpărare 1 Tim 2, 6

ἀντιμετρέω - *pas. viit.* **ἀντιμετρηθήσομαι**, a măsura la rândul său Lc 6, 38

ἀντιμισθία, ας, ἡ - plată, răsplată, recompensă Rm 1, 27, 2 Cor 6, 13

Ἀντιόχεια, ας, ἡ - Antiohia I. capitala Siriei, pe fluviul Oronte FA 11, 19 - 26; II. Antiohia Pisidiei, colonie italică FA 13, 14; 2 Tim 3, 11

Ἀντιοχεύς, έως - din Antiohia FA 6, 5

ἀντιπαρέρχομαι - *aor. 2.* **ἀντιπαρῆλθον**, a trece pe alături Lc 10, 31 - 32

Ἀντιπᾶς, ᾶ, ὁ - Antipas, martorul lui Hristos la Pergam Ap 2, 13

Ἀντιπατρίς, ίδος, ἡ - Antipatrida, oraş din regiunea de coastă a Iudeii, întemeiat de Irod cel Mare FA 23, 31

ἀντιπέρα - *prep.* + *gen.*, în fața, față de, peste drum Lc 8, 26

ἀντιπίπτω - a sta împotrivă, a se opune + *dat.* FA 7, 51

ἀντιστρατεύομαι - a lupta împotriva + *dat.* Rm 7, 23

ἀντιτάσσομαι - a sta împotrivă, a se împotrivi, a se răscula, a se răzvrăti FA 18, 6; Rm 13, 2; Iac 4, 6; 5, 6; 1 Pt 5, 5

ἀντίτυπος, ον - (*adj.* devenit *subst.*), închipuire, model, corespondență a unei figuri (**τύπος**) Evr 9, 24; 1 Pt 3, 21

ἀντίχριστος, ου, ὁ - (*doar în* 1, 2, 3 In), Antihrist, potrivnicul lui Mesia 1 In 2, 18; 4, 3

ἀντλέω - *aor. 1.* **ἤντλησα**, *perf.* **ἤντληκα**, a scoate (apă) In 2, 8; 4, 7

ἄντλημα, ατος, τό - găleată pentru a scoate apă In 4, 11

ἀντοφθαλμέω - a face față, a se împotrivi, a merge împotriva (vântului) FA 27, 15

ἄνυδρος, ον - fără apă Mt 12, 43; Lc 11, 24; 2 Pt 2, 17; Iuda 1, 12

ἀνυπόκριτος, ον - I. nefățarnic, neprefăcut, fără ipocrizie Rm 12, 19; 1 Pt 1, 22

ἀνυπότακτος, ον - I. nesupus Evr 2, 8; II. neascultător, răzvrătit, nesupus legii 1 Tim 1, 9; Tit 1, 6 şi 10

ἄνω - *adv.* I. sus (fără mişcare) FA 2, 9; Gal 4, 26; Fil 3, 14; Col 3, 1; II. sus, în sus (cu mişcare) In 11, 41; Evr 12, 15

ἀνώγαιον, ἀνώγεον, τό = **ἀνάγαιον**

ἄνωθεν - I. *adv. de loc*, de sus Mc 15, 38; In 3, 31; 19, 23; Iac 1, 17; II. *adv. de timp*, a) de la început Lc 1, 3; de mult timp FA 26, 5; b) din nou, iarăşi In 3, 3; Gal 4, 9

ἀνωτερικός, ή, όν - de sus; **τὰ ἀνωτερικὰ μέρη**, părțile (ținuturile) de sus, interiorul (unei țări) FA 19, 1

ἀνώτερος, α, ον - *adj.*, situat mai sus; *n. adv.*; I. mai sus (într-o lucrare scrisă) Evr 10, 8; II. mai sus (cu mişcare) Lc 14, 10

ἀνωφελής, ές - nefolositor, fără folos, inutil Tit 3, 9; Evr 7, 18

ἀξίνη, ης, ἡ - secure, topor Mt 3, 10

ἄξιος, α, ον - demn, vrednic de + *gen.* Lc 12, 48; FA 26, 20; Evr 11, 38; Rm 1, 32

ἀξιόω - I. a socoti vrednic, a considera demn **τινά τινος** pe cineva de ceva 2 Tes 1, 11; Evr 3, 3; **τινά** + *inf.* Lc 7, 7; II. a crede (că este bine) + *inf.* FA 15, 38

ἀξίως - *adv.* cu vrednicie, în chip vrednic, demn + *gen.*, după cum se cuvine Rm 16, 2; Ef 4, 1; Fil 1, 27; Col 1, 10; 1 Tes 2, 12; 3 In 1, 6

ἀόρατος, ον - nevăzut, invizibil Rm 1, 20; Col 1, 15 - 16; 1 Tim 1, 17; Evr 11, 27

ἀπαγγέλλω - I. a vesti, a da de veste, a transmite o veste sau un răspuns Mt 2, 8; Mc 16, 10; FA 5, 25; II. a spune, a anunța, a face cunoscut Evr 2, 12; 1 In 1, 2

ἀπάγχομαι - *aor. 1.* **ἀπηγξάμην**, a se spânzura Mt 27, 5

ἀπάγω - *aor. 2.* **ἀπήγαγον**, *pas. aor.* **ἀπήχθην**, a duce Lc 13, 15; mai ales la judecată, temniță sau moarte Mt 26, 57; Mc 14, 53; FA 12, 19; cu subiectul nume de lucru Mt 7, 13 - 14; *la pas.* 1 Cor 12, 2 a fi târât, a fi mânat

ἀπαίδευτος, ον - fără învățătură, needucat, *de unde* prost, prostesc, nebunesc 2 Tim 2, 23

ἀπαίρω - *pas. aor.* **ἀπήρθην**, a lua Mt 9, 15

ἀπαιτέω - a cere, a cere înapoi Lc 6, 30; 12, 20

ἀπαλγέω - a nu suferi; *perf.* **ἀπήλγηκα**, a fi nesimțitor, nepăsător, insensibil (fără simț moral) Ef 4, 19

ἀπαλλάσσω - *aor. 1.* **ἀπήλλαξα**, *pas. perf. inf.* **ἀπηλλάχθαι**, I. *tr.* a izbăvi, a elibera Evr 2, 15; II. *pas.* a fi eliberat Lc 12, 58; *intr.* a se depărta, a se îndepărta FA 19, 12

ἀπαλλοτριόω - *pas. perf. part.*, **ἀπηλλοτριομένος**, a lipsi de + *gen.* Ef 2, 12; a înstrăina Col 1, 21

ἁπαλός, ή, όν - fraged Mt 24, 32

ἀπαντάω - a merge în întâmpinare, a întâmpina Mt 28, 9; Lc 17, 12; In 4, 51; FA 16, 16

ἀπάντησις, εως, ή - întâmpinare Mt 25, 1 și 6; FA 28, 15; 1 Tes 4, 17

ἅπαξ - *adv. de timp* I. o dată, o singură dată 2 Cor 11, 25; 1 Tes 2, 18; Evr 9, 7; II. o dată pentru totdeauna Evr 6, 4; 10, 2

ἀπαράβατος, ον - netransmisibil, exclusiv, irevocabil, care nu trece de la unul la altul (singurul exemplu în Evr 7, 24)

ἀπαρασκεύαστος, ον - nepregătit, care nu este gata 2 Cor 9, 4

ἀπαρνέομαι - a se lepăda, a renega Mt 26, 34; In 13, 38; a se lepăda de sine, a renunța la sine Mt 16, 24; Mc 8, 34

ἀπάρτι - *adv.* (*de la* **ἄρτι**) = **ἀπ' ἄρτι** - de acum, începând de acum, de acum înainte Ap 14, 13

ἀπαρτισμός, οῦ, ὁ - (**ἀρτίζω** - a rândui, a pune în ordine, **ἀπαρτίζω** - a împlini, a desăvârşi, a termina; *cf.* **ἄρτιος**), desăvârşire, terminare, încheiere Lc 14, 28

ἀπαρχή, ῆς, ἡ - pârgă I. *sens propr.* Rm 11, 16; II. *sens fig.* Rm 16, 5; 1 Cor 16, 15; Ap 14, 4; pârga (primele roade ale) Duhului Rm 8, 23

ἅπας, ἅπασα, ἅπαν - *gen.* **ἅπαντος, ἁπάσης**, tot Lc 3, 21; 5, 26; FA 4, 31; 25, 24

ἀπασπάζομαι - *aor. 1.* **ἀπησπασάμην**, a-şi lua rămas bun + *ac.*, a spune la revedere FA 21, 6

ἀπατάω - *pas. aor. 1.* **ἠπατήθην**, a amăgi, a înşela Ef 5, 6; 1 Tim 2, 14; Iac 1, 26

ἀπάτη, ης, ἡ - amăgire, înşelăciune Mt 13, 22; Mc 4, 19; 2 Tes 2, 10; Evr 3, 13

ἀπάτωρ, ορος, ὁ, ἡ - fără tată Evr 7, 3

ἀπαύγασμα, ατος, τό - strălucire Evr 1, 3

ἀπεῖδον - *aor. de la* **ἀφοράω**

ἀπείθεια, ας, ἡ - nesupunere, neascultare Rm 11, 30; Evr 4, 6

ἀπειθέω - I. a nu crede în + *dat.*, a nu crede In 3, 36; FA 14, 2; Rm 15, 31; 1 Pt 2, 7; II. a nu se supune, a fi neascultător, a nu da ascultare Rm 2, 8; Evr 3, 18

ἀπειθής, ές - neascultător, nesupus Lc 1, 17; FA 26, 19; Rm 1, 30; 2 Tim 3, 2; Tit 1, 16

ἀπειλέω - *med. aor. 1.* **ἠπειλησάμην**; *act.* şi *med.* a ameninţa FA 4, 17; 1 Pt 2, 23

ἀπειλή, ῆς, ἡ - ameninţare FA 4, 17 şi 29; 9, 1; Ef 6, 9

ἄπειμι - (*de la* **εἰμί** = a fi), a fi lipsă, a nu fi de faţă, a fi absent, a fi departe 1 Cor 5, 3; 2 Cor 10, 1; Fil 1, 27; Col 2, 5

ἄπειμι - (*de la* **εἶμι** = a merge), a se duce, a pleca; **ἀπῄεσαν**: *pers. a III - a pl. imperf.* a intra FA 17, 10

ἀπεῖπον - *aor. fără prez.*, a se lepăda de, a respinge 2 Cor 4, 2

ἀπείραστος, ον - care nu poate fi ispitit Iac 1, 13

ἄπειρος, ον - nepriceput, care nu are experienţă de + *gen.* Evr 5, 13

ἀπεκδέχομαι - *aor. 1.* **ἀπεξεδεξάμην**, (mai ales Sf. Ap. Pavel) a aştepta cu însufleţire (nerăbdare) Rm 8, 19; 8, 23 şi 25; a fi gata să primească 1 Pt 3, 20

ἀπεκδύομαι - *aor. 1.* **ἀπεξεδυσάμην** I. a se dezbrăca de, a se descotorosi de, a scăpa de + *ac.* Col 3, 9; II. a dezbrăca pe cineva Col 2, 15

ἀπέκδυσις, εως, ἡ - acţiunea de a se dezbrăca de, dezbrăcare Col 2, 11

ἀπελαύνω - *aor. 1.* **ἀπήλασα**, a izgoni, a alunga, a îndepărta FA 18, 16

ἀπελεγμός, οῦ, ὁ - pierderea stimei, a considerației FA 19, 27

ἀπελεύθερος, ου, ὁ, ἡ - eliberat, liberat, libert 1 Cor 7, 22

Ἀπέλλης, ου, ὁ - Apelles Rm 16, 10

ἀπελπίζω - I. *sens curent.*: a deznădăjdui, a-și pierde nădejdea II. *sens posibil.*: a nu nădăjdui (aștepta) ceva în schimb Lc 6, 35

ἀπενάντι - *prep. + gen.*, I. înaintea Mt 21, 2; 27, 24; 27, 61; Rm 3, 18; II. împotriva, contra FA 17, 7

ἀπέραντος, ον - (**περαίνω** - a termina, a împlini, a desăvârși), nesfârșit, fără sfârșit 1 Tim 1, 4

ἀπερισπάστως - *adv.* fără piedică, fără nehotărâre 1 Cor 7, 35

ἀπερίτμητος, ον - netăiat împrejur, necircumcis FA 7, 51

ἀπέρχομαι - *viit.* **ἀπελεύσομαι**, *aor. 2.* **ἀπῆλθον** (sau **-θα**, *pers. a III - a pl.* **-θαν**), *perf.* **ἀπελήλυθα**, I. a se duce, a pleca, a se îndepărta Mt 8, 21; Mc 5, 17; Lc 1, 38; FA 4, 15; Ap 18, 14; II. a merge spre, a trece pe la, a se duce la Mt 9, 7; Mc 1, 35; Lc 1, 23; Rm 15, 28; Gal 1, 17

ἀπέχω - I. *act.* a) *tr.* a avea, a primi Lc 6, 24; Fil 4, 18; b) *intr.* a fi departe Lc 7, 6; *impers.* **ἀπέχει** - este destul, ajunge! Mc 14, 41; II. *med.* a se feri de, a se abține de la FA 15, 29; 1 Tim 4, 3; 1 Pt 2, 11

ἀπιστέω - *aor. 1.* **ἠπίστησα**, I. a fi necredincios, a nu crede Rm 3, 3; 2 Tim 2, 13; II. a fi neîncrezător Mc 16, 11; Lc 24, 41; FA 28, 24, 1 Pt 2, 7

ἀπιστία, ας, ἡ - necredință, neîncredere, necredincioșie Rm 3, 3; Mt 13, 58; Rm 4, 20; 1 Tim 1, 13; Evr 3, 12

ἄπιστος, ον - I. necredincios, neîncrezător Mt 17, 17; Lc 12, 46; 1 Cor 6, 6; 2 Cor 4, 4; Ap 21, 8; II. de necrezut, incredibil FA 26, 8

ἁπλότης, ητος, ἡ - (doar la Sf. Ap. Pavel), I. simplitate, candoare, sinceritate, curăție sufletească 2 Cor 1, 12; Col 3, 22; II. generozitate, dărnicie 2 Cor 8, 2

ἁπλοῦς, ῆ, οῦν - simplu, teafăr, sănătos, curat (opus lui **πονερός**) Mt 6, 22

ἁπλῶς - *adv.* în chip simplu, direct, din belșug, fără gând ascuns Iac 1, 5

ἀπό - *prep. + gen.* I. *sens prim.* plecând de la; II. *sens local* din, de la: punct de plecare, depărtare de (cu sau fără ideea de mișcare, arată separarea fizică), departe de Mt 3, 13; 5, 29; 23, 34; III. *sens temporal* de la Rm 1, 20; IV. *sensuri fig.* a) separarea, despărțirea Rm 9, 3; Col 2, 20;

b) originea Mc 15, 43; c) materia Mt 3, 4; d) cauza Lc 19, 3

ἀποβαίνω - *viit.* -βήσομαι, *aor. 2.* -έβην, I. a coborî (dintr-o corabie), a debarca Lc 5, 2; In 21, 9; II. a contribui la (un rezultat), a ajunge la Lc 21, 13; Fil 1, 19

ἀποβάλλω - *aor. 2.* ἀπέβαλον, a arunca, a lepăda (haina), a scoate (haina) Mc 10, 50; Evr 10, 35

ἀποβλέπω - a privi spre, a-şi concentra atenţia asupra Evr 11, 26

ἀπόβλητος, ον - de aruncat, de lepădat 1 Tim 4, 4

ἀποβολή, ῆς, ἡ - acţiunea de a arunca, aruncare, înlăturare, pierdere FA 27, 22; Rm 11, 15

ἀπογίνομαι - *aor. 2.* ἀπεγενόμην, a muri + *dat. de relaţie* 1 Pt 2, 24

ἀπογραφή, ῆς, ἡ - înscriere, recesământ Lc 2, 2; FA 5, 37

ἀπογράφω - *med. aor.* ἀπεγραψάμην, *pas. perf.* ἀπογέγραμμαι, I. *med.* a se înscrie Lc 2, 1; 2, 3 şi 5; *pas.* a fi înscris Evr 12, 23

ἀποδείκνυμι - *aor. 1.* ἀπέδειξα, *perf.* ἀποδέδειγμαι, a arăta, a adeveri, a numi, a proclama 1 Cor 4, 9; 2 Tes 2, 4; *la pas.* FA 2, 22; II. a dovedi FA 25, 7

ἀπόδειξις, εως, ἡ - arătare, manifestare, dovadă 1 Cor 2, 4

ἀποδεκατεύω - (sau -τόω) I. a da (a plăti) zeciuiala Mt 23, 23; Lc 11, 42; 18, 12; II. a lua zeciuială Evr 7, 5

ἀπόδεκτος, ον - care este primit, plăcut, primit 1 Tim 2, 3; 5, 4

ἀποδέχομαι - *med. aor. 1.* ἀπεδεξάμην, *pas. aor.* ἀπεδέχθην, (numai Lc şi FA) I. a primi Lc 8, 40; 9, 11; FA 18, 27; II. a recunoaşte FA 24, 3

ἀποδημέω - *aor. 1.* ἀπεδήμησα, a pleca în călătorie, a pleca departe Mt 25, 14; Mc 12, 1; Lc 20, 9

ἀπόδημος, ον - plecat în călătorie, în străinătate Mc 13, 34

ἀποδίδωμι - I. a da înapoi, a înapoia, a restitui Mt 5, 26; II. a da (plata), a plăti (un salariu) Mt 20, 8; III. a răsplăti, a da în schimb, a da la rândul său Mt 6, 4; Rm 2, 6; Ap 22, 12; IV. a vinde FA 7, 9; Evr 12, 16

ἀποδιορίζω - a distinge într-un raţionament logic; a face deosebiri subtile Iuda 1, 19

ἀποδοκιμάζω - *aor. 1.* ἀπεδοκίμασα, *pas. aor.* ἀπεδοκιμάσθην, a arunca, a respinge, a nu băga în seamă, a nu lua în seamă Mt 21, 42; Evr 12, 17; 1 Pt 2, 4 şi 7

ἀποδοχή, ῆς, ἡ - (*de la* δέχομαι), primire, acceptare, aprobare 1 Tim 1, 15; 4, 9

ἀπόθεσις, εως, ἡ - acţiunea de a scăpa de ceva, de a lăsa 1 Pt 3, 21; 2 Pt 1, 14

ἀποθήκη, ης, ἡ - hambar, jitniță Mt 3, 12

ἀποθησαυρίζω - a agonisi pentru sine, a-și aduna averi 1 Tim 6, 19

ἀποθλίβω - a înghesui, a înconjura de aproape Lc 8, 45

ἀποθνῄσκω - *aor. 2.* **ἀπέθανον**, I. *sens propr.* a muri a) omul Mt 9, 24; Rm 6, 10; Evr 10, 28; **ὑπέρ τινος** - pentru cineva Rm 5, 6 și 8; 1 Cor 15, 3; b) planta In 12, 24; II. *sens fig.* a) opus lui a trăi Rm 7, 10; Ap 3, 2; b) a muri împreună cu Rm 6, 8; c) a muri pentru (= a fi mort pentru) + *dat.* Rm 6, 2; III. (*doar la prez.*) a se expune unui pericol de moarte 1 Cor 15, 31; Evr 7, 8

ἀποκαθιστάω - (sau **-ιστάνω**, **-ίστημι**), *viit.* **-καταστήσω**, *aor.* **ἀπεκατέστην**, *pas. aor.* **ἀποκατεστάθην**, I. a pune la loc, a așeza la loc, a face la loc, a readuce în starea de la început Mt 12, 13; FA 1, 6; II. a da înapoi, a înapoia, a restitui Evr 13, 19

ἀποκαλύπτω - *pas. aor. 1* **ἀπεκαλύφθην**, I. a descoperi, a dezvălui, a da la iveală, a vădi Mt 10, 26; In 12, 38; Rm 1, 17; II. a descoperi ceva cuiva **τί τινι** Mt 11, 25; 16, 17; Rm 8, 18; 1 Cor 3, 13; III. a se descoperi, a se vădi, a se face cunoscut (sens eshatologic) 1 Cor 3, 13

ἀποκάλυψις, εως, ἡ - I. descoperire pentru (cineva) + *gen. obiectiv* Lc 2, 32; II. descoperire (de la cineva) 2 Cor 12, 1; Gal 1, 12; III. revelație, apocalipsă (= parusia) 1 Cor 1, 7; 1 Pt 1, 7

ἀποκαραδοκία, ας, ἡ - (**κάρα** - cap), așteptare plină de nerăbdare, nădejde plină de dorință (exact: întinzând capul pentru a pândi) Rm 8, 19; Fil 1, 20

ἀποκαταλλάσσω - *aor. 1.* **ἀποκατήλλαξα**, *pas. aor.* **ἀποκατηλλάγην**, (doar în Ef și Col) a împăca Ef 2, 16; Col 1, 20 - 21

ἀποκατάστασις, εως, ἡ - restaurare, stabilire din nou, apocatastază FA 3, 21

ἀπόκειμαι - a fi pus deoparte, a fi păstrat, a fi pregătit pentru I. *sens propr.* Lc 19, 20; II. *sens fig.* Col 1, 5; 2 Tim 4, 8; Evr 9, 27

ἀποκεφαλίζω - *aor.* **ἀπεκεφάλισα**, a tăia capul, a decapita Mt 14, 10; Mc 6, 16; Lc 9, 9

ἀποκλείω - *aor. 1.* **ἀπέκλεισα**, a încuia, a închide Lc 13, 25

ἀποκόπτω - *aor. 1.* **ἀπέκοψα**, *med. viit.* **ἀποκόψομαι**, I. a tăia Mc 9, 43; In 18, 10; FA 27, 32; II. *med.* a se mutila, a se castra Gal 5, 12

ἀπόκριμα, ατος, τό - hotărâre judecătorească, sentință 2 Cor 1, 9

ἀποκρίνομαι - *med. aor. 1.* **ἀπεκρινάμην**, sau (formă

pasivă) **ἀπεκρίθην**, I. a răspunde **τινί** sau **πρός τίνα** cuiva Lc 4, 4; FA 3, 12; II. **ἀποκριθείς** cu **εἰπεῖν** sau **λέγειν**: răspunzând, el a zis (ebraism: וַיַּעַן וַיֹּאמֶר *wayyáan wayyomer*, „a răspuns / a luat cuvântul și a zis") = a lua cuvântul, a continua să vorbească Mt 11, 25; Mc 9, 5; In 2, 19

ἀπόκρισις, εως, ἡ - răspuns Lc 2, 47; In 1, 22

ἀποκρύπτω - *aor. 1.* **ἀπέκρυψα**, *pas. perf.* **ἀποκέκρυμμαι**, a ascunde, a îngropa, a acoperi Mt 25, 18; Col 1, 26

ἀπόκρυφος, ον - ascuns Mc 4, 22; Col 2, 3

ἀποκτείνω - (și **-κτέννω**), *viit.* **-κτενῶ**, *aor.* **ἀπέκτεινα**, *pas. aor.* **ἀπεκτάνθην**, I. a ucide, a omorî pe cineva **τινά** Mt 16, 21; 22, 6; Mc 6, 19; In 5, 18; FA 3, 15; II. *sens fig.* Rm 7, 11; 2 Cor 3, 6; Ef 2, 16

ἀποκυέω - (sau **ἀποκύω**), *aor. 1.* **ἀπεκύησα**, a aduce pe lume, a naște Iac 1, 15 și 18

ἀποκυλίω - *viit.* **-κυλίσω**, *pas. perf.* **ἀποκεκύλισμαι**, a rostogoli (pentru a deschide) Mt 28, 2

ἀπολαμβάνω - *viit.* **-λήψομαι**, *aor. 2.* **ἀπέλαβον**, I. a primi, a dobândi, a obține Lc 6, 34; 23, 41; Rm 1, 27; Col 3, 24; II. *med.* a lua la o parte Mc 7, 33

ἀπόλαυσις, εως, ἡ - bucurie (materială), profit, folos 1 Tim 6, 17; *fig.* plăcere, dulceață, Evr 11, 25

ἀπολείπω - *aor. 2.* **ἀπέλιπον**, I. a lăsa, a părăsi 2 Tim 4, 13 și 20; Iuda 1, 6; II. a lăsa (pentru mai târziu), a lăsa în rezervă Evr 4, 9; 10, 26

ἀπολείχω - a linge Lc 16, 21 (*var.*)

ἀπόλλυμι - (și **ἀπολλύω**), *viit.* **ἀπολέσω** sau **ἀπολῶ**, *aor. 1.* **ἀπώλεσα**, (și *med.* cu sens *intr.*, *v.* mai departe), I. *sens tr. la act.* (cu excepția *perf.*), a) a ucide, a pierde, a face să piară Mt 2, 13; Mc 1, 24; Lc 4, 34; In 10, 10; Rm 14, 15; b) a pierde (ceva), a rătăci (ceva) Mt 10, 42; Lc 15, 8; II. *sens intr. la med.* **ἀπόλλυμαι**, *viit.* **ἀπολοῦμαι**, *aor. 2.* **ἀπωλόμην** și la *perf. act.* **ἀπόλωλα**, a) a pieri Mt 26, 52; Mc 4, 38; 1 Cor 10, 19; b) *sens teologic* a merge la propria sa pieire (moarte), a pieri In 3, 16; **οἱ ἀπολλύμενοι** - cei care merg la propria lor moarte 1 Cor 1, 18; c) vorbind de lucruri: a fi pierdut, stricat, distrus; a dispărea Lc 5, 37; 21, 18; Iac 1, 11

Ἀπολλύων, οντος, ὁ - Apollyon, nume propriu, însemnând „care face să piară" Ap 9, 11

Ἀπολλωνία, ας, ἡ - Apollonia, oraș în Macedonia FA 17, 1

Ἀπολλῶς, ῶ, ὁ - Apollos, creștin din Alexandria FA 18, 24; 1 Cor 1, 12; Tit 3, 13

ἀπολογέομαι - *aor.* **ἀπελογησάμην** (mai ales: Lc şi FA), I. a se apăra, a pleda pentru sine Lc 21, 14; FA 19, 33; II. a apăra, a pleda pentru cineva Rm 2, 15

ἀπολογία, ας, ἡ - apărare + *dat.* sau **πρός τινα** FA 25, 17, 2 Cor 7, 11

ἀπολούω - *med. aor. 1.* **ἀπελουσάμην**, *la med.* a se spăla, a se curăţi, a se purifica (de ceva + *ac.*) FA 22, 16; 1 Cor 6, 11

ἀπολύτρωσις, εως, ἡ - I. eliberare, izbăvire Evr 11, 35 II. răscumpărare Lc 21, 28; Rm 3, 24; Ef 1, 7

ἀπολύω - I. a elibera, a dezlega Mt 18, 27; Lc 23, 16 şi 25; In 18, 39; FA 3, 13; *la pas.* a fi dezlegat de, a fi eliberat de + *gen.* Lc 13, 12; II. termen juridic: a lăsa să plece, a-şi lăsa soţia, a repudia (o femeie) Mt 1, 19; Mc 10, 2; III. a lăsa mulţimea să plece, a slobozi (o adunare) Mt 14, 15; FA 19, 41

ἀπομάσσω - *med.* a scutura (praful) Lc 10, 11

ἀπονέμω - a acorda, a face parte (cuiva de ceva), a împărţi, a face părtaş, a distribui 1 Pt 3, 7

ἀπονίπτω - *med. aor. 1.* **ἀπενιψάμην**, *med.* a spăla Mt 27, 24

ἀποπίπτω - *aor. 2.* **ἀπέπεσον**, a cădea FA 9, 18

ἀποπλανάω - *pas. aor. 1.* **ἀπεπλανήθην**, I. a duce la rătăcire, a amăgi Mc 13, 22; II. *pas.* a rătăci, a se îndepărta 1 Tim 6, 10

ἀποπλέω - *aor. 1.* **ἀπέπλευσα**, (doar în FA) a pleca pe mare, a ridica ancora FA 13, 4

ἀποπλύνω - *aor. 1.* **ἀπέπλυνα**, a spăla (mrejele, năvodul) Lc 5, 2

ἀποπνίγω - *aor. 1.* **ἀπέπνιξα**, *pas. aor.* **ἀπεπνίγην**, I. a înăbuşi Mt 13, 7; II. a se îneca Lc 8, 33

ἀπογέω - (*v.* cuvântul următor), *imperf.* **ἠπόρουν**, I. a fi nesigur, a fi nedumerit, a nu şti ce să faci II. *med. acelaşi sens* a fi într-o situaţie fără ieşire, a fi lipsit 2 Cor 4, 8; Gal 4, 20

ἀπορία, ας, ἡ - nedumerire, încurcătură, îngrijorare Lc 21, 25

ἀπορρίπτω - *aor. 1.* **ἀπέρριψα**, *intr.* a se arunca FA 27, 43

ἀπορφανίζω - *pas. aor. 1.* **ἀπωρφανίσθην**, *la pas.* a fi orfan, *de unde* a fi lipsit de (**ἀπό** + *gen.*) prin despărţire 1 Tes 2, 17

ἀποσκευάζω - *med. aor. 1.* **ἀπεσκευασάμην**, *la med.* a-şi face bagajele (pentru a pleca) FA 21, 15

ἀποσκίασμα, ατος, τό - întunecare (prin eclipsă, termen astronomic), umbră Iac 1, 17

ἀποσπάω - *aor. 1.* **ἀπέσπασα**, *pas. aor.* **ἀπεσπάσθην**, I. a trage afară Mt 26, 51; II. a atrage, a

seduce, a târî FA 20, 30; III. *pas.* a se depărta, a se despărți Lc 22, 41; FA 21, 1

ἀποστασία, ας, ἡ - acțiunea de a se îndepărta, lepădare de credință, apostasie FA 21, 21; 2 Tes 2, 3

ἀποστάσιον, ου, τό - I. divorț, despărțire Mt 19, 7; II. carte de despărțire Mt 5, 31

ἀποστεγάζω - *aor. 1.* **ἀπεστέγασα**, a scoate (a desface) acoperișul, a descoperi Mc 2, 4

ἀποστέλλω - *viit.* **-στελῶ**, *aor.* **ἀπέστειλα**, *perf.* **ἀπέσταλκα**, *pas. aor. 2.* **ἀπεστάλην**, *perf.* **ἀπέσταλμαι**, a trimite la cineva Mt 22, 16; Lc 11, 49 (**εἰς**) In 1, 19 (**πρός**); a trimite într-un loc Mt 10, 16; Mc 11, 3; Lc 19, 14; a trimite... **ἵνα**, ca să, pentru a... Mc 12, 2; Lc 20, 10; a trimite (la propovăduire) Lc 9, 2; In 3, 17; a trimite (secera) Mc 4, 29

ἀποστερέω - *aor. 1.* **ἀπεστέρησα**, *pas. perf.* **ἀπεστέρημαι**, I. a lipsi (pe cineva de ceva), a jefui, a aduce pagubă, a înșela Mc 10, 19; 1 Cor 6, 8; 7, 5; II. *med.* a răbda paguba, înșelăciunea, a se lăsa înșelat, prădat 1 Cor 6, 7; III. *pas. part.* lipsit de 1 Tim 6, 5

ἀποστολή, ῆς, ἡ - apostolie, apostolat FA 1, 25; Rm 1, 5

ἀπόστολος, ου, ὁ - I. trimis, sol In 13, 16; Fil 2, 25; Ap 18, 20; II. apostol: cei doisprezece Mt 10, 2; apostolii FA 5, 29; un apostol FA 14, 14; Rm 1, 1

ἀποστοματίζω - a sili să vorbească Lc 11, 53

ἀποστρέφω - *aor. 1.* **ἀπέστρεψα**, *pas. aor. 2.* **ἀπεστράφην**, I. *tr.* a întoarce, a îndepărta, a răzvrăti Lc 23, 14; Rm 11, 26; 2 Tim 4, 4; a aduce înapoi, a pune la loc Mt 26, 52; 27, 3; II. *intr.* a se întoarce FA 3, 26; III. *med.* a respinge, a se îndepărta de Mt 5, 42; Evr 12, 25

ἀποστυγέω - a detesta, a urî, a avea o aversiune cumplită față de (termen poetic) Rm 12, 9

ἀποσυνάγωγος, ον - (*doar la* In) alungat (dat afară) din sinagogă In 9, 22

ἀποτάσσομαι - *aor. 1.* **ἀπεταξάμην**, *med.* I. a-și lua rămas bun, a se despărți + *dat.* Mc 6, 46; Lc 9, 61, FA 18, 18; 2 Cor 2, 13; II. a renunța la, a se lepăda de + *dat.* Lc 14, 33

ἀποτελέω - *pas. aor. part.* **ἀποτελεσθείς**, a duce la capăt, a săvârși Iac 1, 15

ἀποτίθημι - *med. aor. 2.* **ἀπεθέμην**, a(-și) scoate (haina), a lepăda (*prop.* și *fig.*) FA 7, 58; Ef 4, 25; 1 Pt 2, 1

ἀποτινάσσω - *aor. 1.* **ἀπετίναξα**, a scutura pentru a face să cadă (cuvânt poetic) Lc 9, 5; FA 28, 5

ἀποτίνω - (**-τίω**), *viit.* **ἀποτίσω**, a plăti (termen juridic), a despăgubi Filim 1, 19

ἀποτολμάω - a îndrăzni Rm 10, 20

ἀποτομία, ας, ἡ - asprime, severitate Rm 11, 22

ἀποτόμως - *adv.* cu asprime, în chip aspru, cu severitate 2 Cor 13, 10; Tit 1, 13

ἀποτρέπομαι - *med.* a se depărta de, a se feri de 2 Tim 3, 5

ἀπουσία, ας, ἡ - absență, lipsă Fil 2, 12

ἀποφέρω - *aor. 1.* ἀπήνεγκα, *inf. aor. 2.* **ἀπενεγκεῖν**, *pas. aor.* **ἀπηνέχθην**, a duce, a târî Mc 15, 1; Lc 16, 22; 1 Cor 16, 3; Ap 17, 3; 21, 10

ἀποφεύγω - *aor. 2.* **ἀπέφυγον**, a scăpa de, a fugi de (+ *gen.* sau *ac.*) 2 Pt 1, 4; 2, 18 și 20

ἀποφθέγγομαι - *aor. 1.* **ἀπεφθηγξάμην**, (*doar în* FA), a vorbi, a grăi (sub inspirația lui Dumnezeu) FA 2, 4 și 14; 26, 25

ἀποφορτίζομαι - a descărca (vorbind de o corabie) FA 21, 3

ἀπόχρησις, εως, ἡ - înrebuințare, folosire, abuz Col 2, 22

ἀποχωρέω - *aor. 1.* **ἀπεχώρησα**, a se depărta, a se îndepărta, a se despărți Mt 7, 23; FA 13, 13

ἀποχωρίζω - *pas. aor. 1.* **ἀπεχωρίσθην**, *pas.* a se despărți, a se retrage, a se da în lături FA 15, 39; Ap 6, 14

ἀποψύχω - a muri, a-și da sufletul Lc 21, 26

Ἀππίου φόρον - Forul lui Appius, loc pe via Appia, FA 28, 15

ἀπρόσιτος, ον - (*de la* **εἶμι**) inaccesibil, neapropiat 1 Tim 6, 16

ἀπρόσκοπος, ον - I. (*act.*) care nu este o piedică, un impediment; *fig.* care nu scandalizează, care nu sminteşte 1 Cor 10, 32; II. (*pas.*) care nu se clintește, fără poticnire, fără ezitare Fil 1, 10; neîntinat FA 24, 16

ἀπροσωπολήμπτως - *adv.* cu nepărtinire, fără părtinire, fără preferință 1 Pt 1, 17

ἄπταιστος, ον - care nu se poticnește, care merge fără pași greșiți, care nu cade în păcat Iuda 1, 24

ἅπτω - *aor.* **ἧψα**, a lega, a prinde, *de unde* I. a aprinde Lc 8, 16; II. *la med.* a atinge **τινός** pe cineva sau ceva Mt 8, 3; Mc 3, 10; Lc 18, 15; In 20, 17

Ἀπφία, ας, ἡ - Apfia, soția lui Filimon (?) Filim 1, 2

ἀπωθέομαι - *med. aor. 1.* **ἀπωσάμην**, a respinge, a îmbrânci, a lepăda FA 7, 27; 7, 39; 13, 46; Rm 11, 1 - 2; 1 Tim 1, 19

ἀπώλεια, ας, ἡ - pierdere, pieire I. *sens activ* cheltuială, pagubă, risipă, pierdere Mc 14, 4; II. *sens pasiv* pierdere suferită, pierzare, pieire, moarte FA 8, 20; 1 Tim 6, 9; 2 Pt 3, 16; Ap 17, 8; fiul pierzării In 17, 12; 2 Tes 2, 3

ἄρα - I. deci, astfel, ca urmare, prin urmare Rm 7, 21; II. dar, însă, trebuie să se ştie că Mt 12, 28; III. combinată cu alte particule: a) **εἰ ἄρα** - dacă din întâmplare Mc 11, 13 (interogaţie indirectă) b) **ἄρα γε, ἄραγε** - deci, aşadar Mt 7, 20; 17, 26; FA 11, 18; c) **ἄρα οὖν** - aşa deci, pe scurt Rm 5, 18; 7, 25; 8, 12 etc.; după un cuvânt Mt 18, 1 sau la începutul unei fraze Lc 11, 48; Rm 10, 17; 1 Cor 15, 18

ἆρα - particulă interogativă, oare? FA 8, 30

ἀρά, ᾶς, ἡ - blestem, imprecaţie, ocară Rm 3, 14

Ἀραβία, ας, ἡ - Arabia Gal 1, 17; 4, 25

Ἀράμ, ὁ - Aram Mt 1, 3; Lc 3, 33

ἄραφος - *v.* **ἄρραφος**

Ἄραψ, αβος, ὁ - arab FA 2, 11

ἀργέω - a zăbovi, a fi inactiv, a fi fără rezultat 2 Pt 2, 3

ἀργός, ή, όν - (*de la* **ἀ, ἔργον**) I. leneş, inactiv 1 Tim 5, 13; II. trândav Tit 1, 12; III. nefolositor, deşert, zadarnic, mort Mt 12, 36; Iac 2, 20; 2 Pt 1, 8

ἀργυρέος -οῦς, έα -ᾶ, έον -οῦν - de argint FA 19, 24

ἀργύριον, ου, τό - I. argint (metal) 1 Cor 3, 12; II. argint (piesă, monedă) Mt 25, 18; Lc 9, 3; FA 8, 20; în particular, siclu de argint Mt 26, 15

ἀργυροκόπος, ου, ὁ - argintar FA 19, 24

ἄργυρος, ου, ὁ - argint I. monedă Mt 10, 9; II. materie 1 Cor 3, 12 (*var.*); FA 17, 29; Ap 18, 12

Ἄρειος, ου, πάγος, ου, ὁ - Areopagul FA 17, 19 şi 22 (două posibilităţi de amplasare ca sediu al tribunalului: sau colina cu acelaşi nume, sau porticul lui Atallos)

Ἀρεοπαγίτης, ου, ὁ - Areopagit, membru al Areopagului FA 17, 34

ἀρεσκεία, ας, ἡ - dorinţa de a plăcea, de a mulţumi Col 1, 10

ἀρέσκω - *viit.* **ἀρέσω**, *aor. 1.* **ἤρεσα**, a plăcea Mt 14, 6; Rm 8, 8; Gal 1, 10; 1 Tes 2, 4

ἀρεστός, ή, όν - care place, plăcut FA 6, 2 (*impers. + inf.*) In 8, 29; 1 In 3, 22

Ἀρέτας, α, ὁ - Aretas IV, regele nabatheenilor (9 î.d.H. - 40 d.H.?), 2 Cor 11, 32

ἀρετή, ῆς, ἡ - I. virtute, calitate, faptă excelentă, Fil 4, 8; 2 Pt 1, 5; II. întrebuinţare influenţată de V.T.: virtuţile lui Dumnezeu, putere minunată, minuni 1 Pt 2, 9

ἀρήν, ἀρνός, ὁ - miel Lc 10, 3

ἀριθμέω - *aor. 1.* **ἠρίθμησα**, a număra, a socoti Mt 10, 30; Ap 7, 9

ἀριθμός, οῦ, ὁ - număr Lc 22, 3; FA 6, 7; In 6, 10 (*ac. de relaţie*)

Ἀριμαθαία, ας, ἡ - Arimatheia, oraş în Iudeea Mt 27, 57; Mc 15, 43; Lc 23, 51; In 19, 38

Ἀρίσταρχος, ου, ὁ - Aristarh din Tesalonic, tovarăş al lui Pavel FA 19, 29; 20, 4; 27, 2; Col 4, 10; Filim 1, 24

ἀριστάω - *aor. 1.* **ἠρίστησα**, a prânzi, a lua masa (de prânz) Lc 11, 37; In 21, 12 şi 15

ἀριστερός, ά, όν - stâng (care este la stânga) Mt 6, 3; 2 Cor 6, 7

Ἀριστόβουλος, ου, ὁ - Aristobul Rm 16, 10

ἄριστον, ου, τό - (masă de) prânz, ospăţ Mt 22, 4; Lc 11, 38; 14, 12

ἀρκετός, ή, όν - destul, suficient, îndestulător Mt 6, 34; 1 Pt 4, 3 (*subst. n.*); Mt 10, 25 *impers.* + **ἵνα**

ἀρκέω - *aor. 1.* **ἤρκησα**, *pas. viit.* **ἀρκεσθήσομαι**, I. *act.* a ajunge, a fi suficient, a fi de ajuns Mt 25, 9; In 6, 7; 2 Cor 12, 9; In 18, 4 (*impers.*) II. *pas.* a se mulţumi, a fi mulţumit (satisfăcut), a se îndestula + *dat.* sau **ἐπί** + *dat.* Lc 3, 14; Evr 13, 5; 1 Tim 6, 8

ἄρκος sau **ἄρκτος, ου, ὁ, ἡ** - urs, ursoaică Ap 13, 2

ἅρμα, ατος, τό - car FA 8, 28; Ap 9, 9

Ἁρμαγεδ(δ)ών - (*indecl.*) Harmaghedon Ap 16, 16, *de la* Har - magedon = muntele bătăliilor, *cf. ebr.* Megiddo 4 Rg. 23, 29

ἁρμόζομαι - *med. aor. 1.* **ἡρμοσάμην**, a uni, a logodi (o femeie cu un bărbat) 2 Cor 11, 2

ἁρμός, οῦ, ὁ - încheietură, articulaţie Evr 4, 12

ἄρνας - *ac. pl. de la* **ἀρήν**

ἀρνέομαι - *viit.* **ἀρνήσομαι**, *aor. 1.* **ἠρνησάμην**, *perf.* **ἤρνημαι**, I. a refuza, a nu vrea Evr 11, 24; II. a tăgădui (pe cineva sau ceva), a nega, a se lepăda de Mt 10, 33; Lc 8, 45; In 1, 20; FA 7, 35; 1 In 2, 22; Ap 2, 13; III. a se lepăda de sine, a se tăgădui pe sine Lc 9, 23; 2 Tim 2, 13

Ἀρνί, ὁ - Arni, strămoş al lui Iisus Lc 3, 33

ἀρνίον, ου, τό - (Ap) miel, mieluşel (referitor la Hristos) Ap 5, 6 şi 8; 12, 11; 13, 8; (în Biserică) In 21, 15

ἀροτριάω - a ara Lc 17, 7; 1 Cor 9, 10

ἄροτρον, ου, τό - plug Lc 9, 62

ἁρπαγή, ῆς, ἡ - răpire, furt, jaf, prădăciune Mt 23, 25; Evr 10, 34

ἁρπαγμός, οῦ, ὁ - obiect de răpit, pradă de luat Fil 2, 6

ἁρπάζω - *aor. 1.* **ἥρπασα**, *pas. aor. 1.* **ἡρπάσθην**, *aor. 2.* **ἡρπάγην**, I. a lua cu forţa, a jefui, a răpi, a fura (ceva) Mt 12, 29; II. a lua cu sila, a lua în grabă, a smulge In 6, 15; 10, 28; FA

23, 10; Iuda 1, 23; III. a lua, a răpi (acțiune a Duhului) FA 8, 39; 2 Cor 12, 2 (la cer)

ἅρπαξ, αγος - I. *adj.* răpitor, hrăpăreț Mt 7, 15; II. *subst.* hoț, răpitor, tâlhar 1 Cor 5, 10; 6, 10

ἀῤῥαβών, ῶνος, ὁ - arvună, zălog 2 Cor 1, 22; 5, 5; Ef 1, 14

ἄῤῥαφος, ον - (ῥάπτω - a coase), fără cusătură In 19, 23

ἄῤῥην = **ἄρσην**

ἄῤῥητος, ον - (*cf.* **ῥῆμα**), de nespus, care nu poate fi spus 2 Cor 12, 4

ἄῤῥωστος, ον - (*cf.* **ῥώννυμι**), bolnav, neputincios, slab Mt 14, 14; Mc 6, 5

ἀρσενοκοίτης, οῦ, ὁ - pederast, homosexual, sodomit 1 Cor 6, 9; 1 Tim 1, 10

ἄρσην, ενος, ὁ sau **ἄρσεν, ενος, τό** - parte bărbătească, mascul, bărbat Mt 19, 4; Rm 1, 27; Ap 12, 5

Ἀρτεμᾶς, ᾶ, ὁ - Artemas, prieten al lui Pavel Tit 3, 12

Ἄρτεμις, ιδος și **ιος, ἡ** - Artemis, Diana, zeiță al cărei templu din Efes era una dintre cele șapte minuni ale lumii FA 19, 24

ἀρτέμων, ονος, ὁ - pânză la artimon, vântrele FA 27, 40

ἄρτι - *adv. de timp* I. acum, de curând, numaidecât, într-o clipă (în trecut), tocmai Mt 9, 18; Ap 12, 10; II. imediat, într-o clipă (în viitor) Mt 3, 15; 26, 53; III. acum, în acest ceas, în acest moment, astăzi Mt 11, 12; In 2, 10; 9, 19; 1 Cor 13, 12; Gal 1, 9; 1 Pt 1, 6; **ἀπ' ἄρτι** - începând de acum In 13, 19; IV. (*adj.*) 1 Cor 4, 11

ἀρτιγέννητος, ον - nou-născut 1 Pt 2, 2

ἄρτιος, ία, ον - (*cf.* **ἄριστος**) bine pregătit, bine săvârșit 2 Tim 3, 17

ἄρτος, ου, ὁ - I. pâine Mt 12, 4; Mc 2, 26; In 6, 35; II. hrană, mâncare Mc 3, 20; Lc 15, 17; 2 Tes 3, 8; expresie metaforică In 13, 18

ἀρτύω - *pas. perf.* **ἤρτυμαι**, a condimenta, a drege cu sare Mc 9, 50; Col 4, 6

Ἀρφαξάδ, ὁ - Arfaxad Lc 3, 36

ἀρχάγγελος, ου, ὁ - arhanghel 1 Tes 4, 16; Iuda 1, 9

ἀρχαῖος, α, ον - vechi, antic, de demult Lc 9, 8; FA 15, 7; 2 Cor 5, 17; Ap 12, 9

Ἀρχέλαος, ου, ὁ - Arhelau, fiul lui Irod cel Mare, etnarh al Iudeii, Idumeii și Samariei (4 î.d.H. - 6 d.H.) după moartea tatălui său Mt 2, 22

ἀρχή, ῆς, ἡ - I. început Mt 19, 4; 24, 21; Mc 1, 1; In 1, 1; Fil 4, 15; 2 Tes 2, 13; II. cauză, principiu Ap 3, 14; III. dregător, stăpânire, căpetenie, funcție publică, demnitate Lc 12, 11; 20, 20; Col 1, 16; Tit 3, 1; Iuda 1, 6

ἀρχηγός, **οῦ**, **ὁ** - stăpânitor, conducător, începător FA 5, 31; Evr 12, 2

ἀρχιερατικός, **ή**, **όν** - arhieresc FA 4, 6

ἀρχιερεύς, **έως**, **ὁ** - I. mare preot evreu, arhiereu In 18, 13; FA 22, 5; *la pl.* Mt 2, 4; 26, 3; Lc 19, 47; II. demnitate hristologică: Hristos ca Mare Preot Evr 2, 17; 3, 1; 4, 14; 5, 10

ἀρχιποίμην, **ενος**, **ὁ** - mai-marele păstorilor 1 Pt 5, 4

Ἄρχιππος, **ου**, **ὁ** - Arhip, creştin din Colose Col 4, 17; Filim 1, 2

ἀρχισυνάγωγος, **ου**, **ὁ** - mai-marele sinagogii Mt 5, 22; FA 13, 15

ἀρχιτέκτων, **ονος**, **ὁ** - arhitect 1 Cor 3, 10

ἀρχιτελώνης, **ου**, **ὁ** - mai-marele vameşilor Lc 19, 2

ἀρχιτρίκλινος, **ου**, **ὁ** - organizator al unei mese, al unui ospăţ, nun In 2, 8 *sq.*

ἄρχω - I. *act.* a cârmui, a domni, a stăpâni (rar) Mc 10, 42; Rm 15, 12; II. *med. viit.* **ἄρξομαι**, *aor.* **ἠρξάμην**, a începe (*tr.* sau *intr.*) a) *abs.* Lc 3, 23; 24, 27; FA 8, 35; 1 Pt 4, 17; b) *cu inf.*: a începe să Mt 11, 7; 24, 49

ἄρχων, **οντος**, **ὁ** - I. cârmuitor, conducător, fruntaş, domn Mt 20, 25; FA 4, 26; Ap 1, 5; II. mai-marele sinagogii Lc 8, 41; fruntaş, conducător al iudeilor In 3, 1; preoţii FA 4, 5; dregători, autorităţile publice FA 16, 19; III. puterea (puterile), duhurile (rele?) care acţionează peste autorităţile omeneşti Mt 9, 34; In 12, 31; 1 Cor 2, 6 - 8; Ef 2, 2

ἄρωμα, **ατος**, **τό** - mireasmă, mirodenie Mc 16, 1

Ἀσά, **ὁ** - Asa sau Asaf Mt 1, 7

ἀσάλευτος, **ον** - I. nemişcat, neclintit, imobil FA 27, 41; II. de neclintit, statornic, ferm Evr 12, 28

Ἀσάφ - Asaf sau Asa Mt 1, 7

ἄσβεστος, **ον** - care nu se stinge, de nestins Mt 3, 12

ἀσέβεια, **ας**, **ἡ** - fărădelege, nereligiozitate, lipsă de pietate, Rm 1, 18; 2 Tim 2, 16; Tit 2, 12; Iuda 1, 15

ἀσεβέω - *aor. 1.* **ἠσέβησα**, a fi nelegiuit, a săvârşi o impietate 2 Pt 2, 6; Iuda 1, 15

ἀσεβής, **ές** - neevlavios, nereligios, nelegiuit, necredincios Rm 4, 5; 1 Tim 1, 9; 2 Pt 2, 5

ἀσέλγεια, **ας**, **ἡ** - dezmăţ, neruşinare, desfrâu, Mc 7, 22; 2 Cor 12, 21; 1 Pt 4, 3

ἄσημος, **ον** - neînsemnat, fără faimă, fără renume FA 21, 39

Ἀσήρ, **ὁ** - Aşer, al optulea fiu al lui Iacob; numele unui trib Lc 2, 36; Ap 7, 6

ἀσθένεια, **ας**, **ἡ** - I. neputinţă, slăbiciune, boală Mt 8, 17; In

5, 5; 1 Cor 15, 43; Gal 4, 13; Evr 11, 34; II. slăbiciunea firii omeneşti 2 Cor 13, 4; Evr 5, 2; III. *fig.* slăbiciune 1 Cor 2, 3; (a trupului) Rm 6, 19; Evr 4, 15

ἀσθενέω - *aor. 1.* **ἠσθένησα**, I. a fi bolnav, a fi neputincios Lc 4, 40; In 11, 1; 2 Tim 4, 20; Iac 5, 14; II. *în sens teologic* pentru a vorbi de slăbiciunea credinţei Rm 14, 2; 1 Cor 8, 11; 2 Cor 11, 29; III. pentru a vorbi de neputinţă, de slăbiciune în general 2 Cor 12, 10

ἀσθένημα, ατος, τό - slăbiciune Rm 15, 1

ἀσθενής, ές - I. slab, bolnav Mt 25, 43; **ὁ ἀσθενής** - bolnavul FA 5, 15; 1 Cor 11, 30; II. neputincios, slab Mt 26, 41; 1 Pt 3, 7; III. *fig.* 1 Cor 4, 10; Evr 7, 18; IV. *sens teologic* Rm 5, 6; 1 Cor 8, 7

Ἀσία, ας, ἡ - Asia, provincie romană, proconsulară, care avea capitala la Efes FA 2, 9 etc.

Ἀσιανός, οῦ, ὁ - originar din provincia Asia FA 20, 4

Ἀσιάρχης, ου, ὁ - dregător (căpetenie) al Asiei FA 19, 31

ἀσιτία, ας, ἡ - faptul de a nu mânca, foamete FA 27, 21

ἄσιτος, ον - *adj.* cu stomacul gol, nemâncat FA 27, 33

ἀσκέω - a se strădui să, a-şi da osteneala să + *inf.* FA 24, 16

ἀσκός, οῦ, ὁ - burduf Mt 9, 17; Mc 2, 22

ἀσμένως - *adv.* cu bucurie, de bunăvoie FA 2, 41 (*var.*); 21, 17

ἄσοφος, ον - neînţelept, nesăbuit Ef 5, 15

ἀσπάζομαι - *aor. 1.* **ἠσπασάμην**, I. a saluta, a îmbrăţişa Mt 10, 12; Mc 9, 15; FA 21, 19; Rm 16, 16; II. a adresa un salut oficial FA 25, 13; III. *fig.* Evr 11, 13

ἀσπασμός, οῦ, ὁ - salutare I. verbală Mt 23, 7; II. scrisă 1 Cor 16, 21

ἄσπιλος, ον - neprihănit, fără pată 1 Pt 1, 19; *fig.* 1 Tim 6, 14; Iac 1, 27

ἀσπίς, ίδος, ἡ - viperă, aspidă (şarpe a cărui muşcătură este mortală) Rm 3, 13

ἄσπονδος, ον - fără libaţie; neîndurător, de neînduplecat 2 Tim 3, 3

ἀσσάριον, ου, τό - as (monedă valorând a patra parte dintr-o drahmă) Mt 10, 29; Lc 12, 6

ἆσσον - *adv.* (*comp. de la* ἄγχι), mai aproape FA 27, 13

Ἄσσος, ου, ἡ - Assos, oraş pe coasta Mysiei FA 20, 13

ἀστατέω - a fi rătăcitor, a nu avea loc de şedere stabil, a fi pribeag 1 Cor 4, 11

ἀστεῖος, ον - de (la) oraş, plăcut, drăguţ, frumos Evr 11, 23; plăcut cuiva + *dat.* FA 7, 20

ἀστήρ, ἀστέρος, ὁ - I. stea, astru Mt 2, 7; 24, 29; Mc 13, 25; 1 Cor 15, 41; cele 7 stele Ap 1, 16; II. *fig.* Iuda 1, 13

ἀστήρικτος, ον - neconsolidat, neîntărit (pe pământ), nestatornic (*fig.*) 2 Pt 2, 14; 3, 16

ἄστοργος, ον - fără afecțiune, fără dragoste naturală, fără tandrețe (gingăşie, duioşie) Rm 1, 31; 2 Tim 3, 3

ἀστοχέω - *aor.* ἠστόχησα, a rătăci de la, a se îndepărta de + *gen.* 1 Tim 1, 6

ἀστραπή, ῆς, ἡ - fulger Lc 10, 18; Ap 4, 5

ἀστράπτω - a fulgera, a străluci (vorbind de fulger), a scânteia Lc 17, 24; 24, 4

ἄστρον, ου, τό - astru, stea Lc 21, 25; FA 27, 20

Ἀσύγκριτος, ου, ὁ - (= care nu se poate compara, incomparabil), *n. prop.* Asincrit Rm 16, 14

ἀσύμφωνος, ον - discordant, neunit, dezbinat FA 28, 25

ἀσύνετος, ον - fără minte, neînțelept Mt 15, 16; Rm 1, 21

ἀσύνθετος, ον - nesincer, neloial, care îşi calcă cuvântul, nestatornic Rm 1, 31

ἀσφάλεια, ας, ἡ - I. siguranță, linişte, tihnă, fermitate FA 5, 23; 1 Tes 5, 3; II. temeinicie, certitudine, valoare Lc 1, 4

ἀσφαλής, ές - sigur, cert, neclintit FA 25, 26; Evr 6, 19; *subst.* **τὸ ἀσφαλές** - motiv exact, cauză sigură, adevărul FA 21, 34

ἀσφαλίζω - *pas. aor. 1.* ἠσφαλίσθην, a păzi, a suprveghea foarte bine, a ține sub pază sigură Mt 27, 64 - 66

ἀσφαλῶς - *adv.* în chip sigur, cu pază, cu certitudine Mc 14, 44

ἀσχημονέω - a fi puțin convenabil, a fi lipsit de cuviință, a se purta cu necuviință 1 Cor 7, 36; 13, 5

ἀσχημοσύνη, ης, ἡ - necuviință, ruşine Rm 1, 27; Ap 16, 15

ἀσχήμων, ονος - necuviincios, ruşinos, blamabil 1 Cor 12, 23

ἀσωτία, ας, ἡ - prăpăd, destrăbălare, *de unde* desfrâu Ef 5, 18; 1 Pt 4, 4

ἀσώτως - *adv.* în destrăbălare Lc 15, 13

ἀτακτέω - *aor. 1.* ἠτάκτησα, a trăi în dezordine, a fi în neorânduială 2 Tes 3, 7

ἄτακτος, ον - care trăieşte în dezordine, care este fără rânduială, nedisciplinat 1 Tes 5, 14

ἀτάκτως - *adv.* fără rânduială, în dezordine 2 Tes 3, 6 şi 11

ἄτεκνος, ον - fără copii Lc 20, 28 - 30

ἀτενίζω - *aor. 1.* ἠτένισα, a fixa privirea asupra cuiva, a privi cu atenție, a-şi aținti privirea asupra

cuiva + *dat.* sau εἴς τινα Lc 4, 20; FA 1, 20; 2 Cor 3, 7

ἄτερ - *prep.* + *gen.*, fără Lc 22, 6; 22, 35

ἀτιμάζω - *aor. 1.* ἠτίμησα, *pas. aor.* ἠτιμάσθην, a necinsti, a dezonora, a pângări, a batjocori, a acoperi de ocară Lc 20, 11; Rm 1, 24

ἀτιμάω = ἀτιμάζω Mc 12, 4

ἀτιμία, ας, ἡ - (*doar la* Pavel) ocară, dezonoare, infamie, necinste, dispreț Rm 1, 26

ἄτιμος, ον - disprețuit, fără cinste, de necinste Mt 13, 57; Mc 6, 4; 1 Cor 4, 10; 12, 23

ἀτιμόω - a necinsti, a acoperi cu ocară, a izgoni cu ocară Mc 12, 4 (*var.*)

ἀτμίς, ίδος, ἡ - abur Iac 4, 14

ἄτομος, ον - indivizibil, de nedespărțit; ἐν ἀτόμῳ 1 Cor 15, 52 - într-o clipă, deodată

ἄτοπος, ον - care nu este la locul său, supărător, neplăcut, absurd FA 28, 6; 2 Tes 3, 2

Ἀττάλεια, ας, ἡ - Atalia, port al Pamfiliei FA 14, 25

αὐγάζω - *aor. 1. inf.* αὐγάσαι, I. a străluci, a lumina (?) sau corect: II. a fixa ochii pe, a înțelege 2 Cor 4, 4

αὐγή, ῆς, ἡ - lumina zilei, zori FA 20, 11

Αὔγουστος, ου, ὁ - Augustus, primul împărat roman Lc 2, 1

αὐθάδης, ες - îngâmfat, trufaș, arogant, plin de sine Tit 1, 7; 2 Pt 2, 10

αὐθαίρετος, ον - care acționează de bună voie, voluntar, de la sine 2 Cor 8, 3

αὐθεντέω - a stăpâni peste, a domni peste 1 Tim 2, 12

αὐλέω - *aor. 1.* ηὔλησα, (*v.* αὐλός), a cânta din flaut Mt 11, 17; 1 Cor 14, 7

αὐλή, ῆς, ἡ - I. staul, stână, țarc, târlă In 10, 1; 10, 16; II. curtea interioară a unei case Mt 26, 58; Lc 22, 55; In 18, 15; III. curtea din afara (piața) templului Ap 11, 2; IV. casă, palat Mt 26, 3; Mc 15, 16; Lc 11, 21

αὐλητής, οῦ, ὁ - (αὐλέω), cântăreț din flaut Mt 9, 23; Ap 18, 22

αὐλίζομαι - *aor. 1.* ηὐλίσθην, (αὐλή), a rămâne în staul (târlă) în timpul nopții, *de unde* a petrece noaptea Mt 21, 17; Lc 21, 37

αὐλός, οῦ, ὁ - flaut 1 Cor 14, 7

αὐξάνω - sau αὔξω, *imperf.* ηὔξανον, *viit.* αὐξήσω, *aor. 1.* ηὔξησα, *pas. aor.* ηὐξήθην, I. *tr. act.* a face să crească, a mări 1 Cor 3, 6; 2 Cor 9, 10; II. *pas.* a crește, a spori Mc 4, 8; Col 1, 6; 1 Pt 2, 2; III. *intr. act.* a) a crește, a spori Mt 6, 28; *fig.* Ef 2, 21; 4, 15; b) a se înmulți, a se răspândi FA 7, 17; 12, 24

αὔξησις, εως, ἡ - creștere Ef 4, 16; Col 2, 19

αὔριον - *adv.* mâine Mt 6, 30; Lc 12, 28; 13, 32; Iac 4, 13 - 14

αὐστηρός, ά, όν - (αὔω - a arde, a usca, a seca), dur, sever, aspru Lc 19, 21

αὐτάρκεια, ας, ἡ - I. îndestulare, suficiență 2 Cor 9, 8 (ceea ce este de ajuns); II. acțiunea de a fi mulțumit cu ceea ce ai, cumpătare a dorințelor 1 Tim 6, 6

αὐτάρκης, ες - care este mulțumit (îndestulat, satisfăcut) cu ceea ce are Fil 4, 11

αὐτοκατάκριτος, ον - care se osândește singur Tit 3, 11

αὐτόματος, η, ον - care acționează de la sine, singur Mc 4, 28; FA 12, 10

αὐτόπτης, ου, ὁ - (*cf.* ὄψομαι, *de la* ὁράω), martor ocular Lc 1, 2

αὐτός, ή, ό - *pron.* I. *pron. pers. de pers. a III - a*, el, ea (folosit la toate cazurile, inclusiv nominativul, contrar regulilor limbii clasice) Mt 7, 9; Mc 14, 15; Lc 2, 50; Rm 1, 20; II. *pron. de întărire* (neprecedat de articol) In 3, 28; Ἰησοῦς αὐτός - Iisus Însuși In 4, 2; 2 Cor 11, 14; Evr 9, 23; Ap 21, 3; III. *pron. - adj. dem.* (precedat de articol) ὁ αὐτός - același (cu crază: αὐτός - ὁ αὐτός; αὑτή - ἡ αὐτή; ταὐτό - τὸ αὐτό) Mt 5, 46; Lc 6, 33; FA 15, 27; 1 Cor 12, 4

αὐτοῦ - *adv. de loc* aici, acolo Mt 26, 36; FA 15, 34

αὑτοῦ, ῆς, οῦ - *pron. refl.* = ἑαυτοῦ

αὐτόφωρος, ον - prins în flagrant delict, prins asupra faptului In 8, 4

αὐτόχειρ, -χειρος - care face cu mâna sa, cu mâna proprie FA 27, 19

αὐχέω - a se lăuda, a se făli, a se mândri Iac 3, 5

αὐχμηρός, ά, όν - uscat, sec, *de unde* întunecos 2 Pt 1, 19

ἀφαιρέω - *viit.* -ήσω, *viit. 2* ἀφελῶ, *aor. 2.* ἀφεῖλον, *med. aor. 2.* ἀφειλόμην, *pas. viit.* ἀφαιρεθήσομαι, a lua, a ridica Lc 1, 25; Rm 11, 27

ἀφανής, ές - nevăzut, ascuns Evr 4, 13

ἀφανίζω - *pas. aor.* ἠφανίσθην, a nimici, a distruge, a strica Mt 6, 19; *la med.-pas.* a dispărea, a pieri FA 13, 41; Iac 4, 14

ἀφανισμός, οῦ, ὁ - pieire, dispariție Evr 8, 13

ἄφαντος, ον - nevăzut, care dispare Lc 24, 31

ἀφεδρών, ῶνος, ὁ - closet, latrină Mt 15, 17; Mc 7, 19

ἀφειδία, ας, ἡ - necruțare, acțiunea de a trata cu asprime Col 2, 23

ἀφελότης, ητος, ἡ - curăție, simplitate FA 2, 46

ἄφεσις, εως, ἡ - eliberare, dezrobire, iertare Mt 26, 28; *ἄφεσις τῶν ἁμαρτιῶν* - iertarea păcatelor Lc 4, 18; FA 2, 38; Ef 1, 7; Col 1, 14

ἁφή, ῆς, ἡ - (*ἅπτω*) încheietură Ef 4, 16; Col 2, 19

ἀφθαρσία, ας, ἡ - nestricăciune, integritate morală, incoruptibilitate 1 Cor 15, 42; Ef 6, 24, într-un chip definitiv

ἄφθαρτος, ον - nestricăcios, incoruptibil, indestructibil, nepieritor, netrecător, integru 1 Cor 9, 25; 15, 22; 1 Pt 1, 4

ἀφθορία, ας, ἡ - nestricăciune, puritate, incoruptibilitate, integritate Tit 2, 7

ἀφίημι sau **ἀφίω** - *imperf.* ἤφιεν Mc 1, 34, *viit.* ἀφήσω, *aor.* ἀφῆκα (*pers. a II - a* ἀφῆκες Ap 2, 4, *imper. sg.* ἄφες, ἄφετε; *conj.* ἀφῶ, *inf.* ἀφεῖναι; *part.* ἀφείς, έντος), *pas.* ἀφίεμαι, *viit.* ἀφεθήσομαι, *aor.* ἀφέθην, *perf. pers. a III - a pl.* ἀφέωνται, I. a trimite, a da drumul, a lăsa să plece (mulțimea) Mt 13, 36; 18, 27; a-şi da duhul, a-şi da sufletul, a muri Mt 27, 50; II. a lăsa deoparte, a trece cu vederea, a neglija Mt 15, 14; 23, 23; III. a ierta: o datorie Mt 16, 12; 18, 32; greşelile Mc 11, 25; păcatele Lc 5, 20; Iac 5, 15; a ierta cuiva Mt 12, 32; IV. a lăsa, a părăsi a) pe cineva sau ceva Mt 5, 24; Mc 1, 20; In 8, 29; b) *fig.* Rm 1, 27; Evr 6, 1; Ap 2, 4; V. a lăsa (în toate sensurile): a cruța Mc 11, 6; Lc 13, 8; FA 5, 38; a nu împiedica, expresie: ἄφες + *conj.* „lasă” Lc 6, 42

ἀφικνέομαι - *aor. 2.* ἀφικόμην, a veni, a sosi până la, a ajunge la Rm 16, 19

ἀφιλάγαθος, ον - (*doar în* N.T.) care nu iubeşte binele, neiubitor de bine 2 Tim 3, 3

ἀφιλάργυρος, ον - care nu iubeşte banii, neiubitor de argint 1 Tim 3, 3; Evr 13, 5

ἄφιξις, εως, ἡ - (*de la* ἀφικνέομαι), în limba clasică: sosire; plecare FA 20, 29

ἀφίστημι - *aor. 1.* ἀπέστησα, *aor. 2.* ἀπέστην, *med.* ἀφίσταμαι, *viit.* ἀποστήσομαι, I. *tr. la prez., viit.* şi *aor. 1.* a îndepărta, a împrăştia FA 5, 37; II. *intr. la aor. 2.* şi *med.* a se depărta, a se îndepărta, a se lepăda Lc 8, 13; 13, 27; FA 12, 10; 2 Cor 12, 8

ἄφνω - *adv.* (*doar* în FA), fără de veste, pe neaşteptate, deodată, subit FA 2, 2

ἀφόβως - *adv.* fără teamă Fil 1, 14

ἀφομοιόω - *pas.* a fi asemănat cu, a fi comparabil cu Evr 7, 3

ἀφοράω - *aor. 2.* ἀπεῖδον, a întoarce privirea spre, a aținti ochii asupra cuiva Evr 12, 2; a vedea desluşit, clar Fil 2, 23

ἀφορίζω - *viit.* ἀφορίω (sau - ορίσω), *aor.* ἀφώρισα, *pas. aor.* ἀφωρίσθην, *perf.* ἀφώρισμαι, I. a despărți de, a separa Mt 25, 32; II. a alege, a hărăzi, a pune separat Gal 1, 15

ἀφορμή, ῆς, ἡ - ocazie, prilej 2 Cor 11, 12

ἀφρίζω - a face spume (la gură), a spumega Mc 9, 18 şi 20

ἀφρός, οῦ, ὁ - spumă Lc 9, 39

ἀφροσύνη, ης, ἡ - lipsă de înţelepciune, nesăbuinţă, nesocotinţă 2 Cor 11, 1; 2 Cor 11, 17 şi 21

ἄφρων, ον - *gen.* ἄφρονος, nebun, fără minte, prost Lc 11, 40; Rm 2, 20; 1 Cor 15, 36; 2 Cor 11, 16

ἀφυπνόω - *aor.* ἀφύπνωσα, a adormi Lc 8, 23

ἀφυστερέω - a reţine, a opri, a păstra pentru sine Iac 5, 4

ἄφωνος, ον - I. fără glas, mut 1 Cor 12, 2; II. fără grai, fără vorbire, fără limbă 1 Cor 14, 10

Ἀχάζ, ὁ - Ahaz, rege evreu Mt 1, 9

Ἀχαΐα, ας, ἡ - Ahaia, provincie romană după 146 î.d.H.; cuprindea Attica, Beoţia şi Peloponezul; FA 18, 2 şi 12; 2 Cor 1, 1

Ἀχαϊκός, οῦ, ὁ - Ahaic, creştin din Corint 1 Cor 16, 17

ἀχάριστος, ον - nerecunoscător, ingrat, nemulţumitor Lc 6, 35; 2 Tim 3, 2

Ἀχίμ, ὁ - Achim Mt 1, 14

ἀχειροποίητος, ον - nefăcut de mână omenească 2 Cor 5, 1

ἀχλύς, ύος, ἡ - ceaţă, pâclă, negură FA 13, 11

ἀχρεῖος, ον - nefolositor, ingrat, netrebnic Mt 25, 30

ἀχρειόω - *pas. aor.* ἠχρειώθην, a face nefolositor, *de unde la pas.* a nu fi bun de nimic Rm 3, 12

ἄχρηστος, ον - fără valoare, nefolositor, care nu este bun la nimic (joc de cuvinte cu εὔχρηστος) Filim 1, 11

ἄχρι sau ἄχρις - I. *prep.* + *gen.* până la a) *de timp* Mt 24, 38; Lc 4, 13; FA 20, 11; 22, 4; Rm 1, 13; Evr 6, 11; Ap 2, 10 b) *de loc* FA 11, 5; 2 Cor 10, 13; II. *cj.* a) cu un relativ ἄχρι οὗ - până când, până să, până ce FA 7, 18; 27, 33; Rm 11, 25; b) fără relativ: până ce, până când Ap 7, 3; 15, 8; 17, 17

ἄχυρον, ου, τό - pai (de cereale) Mt 3, 12

ἀψευδής, ές - care nu minte, veridic Tit 1, 2

ἄψινθος, ου, ἡ - pelin Ap 8, 11

ἄψυχος, ον - neînsufleţit, fără suflet 1 Cor 14, 7.

B

Βαάλ, ὁ - Baal, divinitate semitică Rm 11, 4

Βαβυλών, ῶνος, ἡ - Babilon (= poarta lui Dumnezeu) 1 Pt 5, 13; Ap 14, 8; în chip alegoric, Roma

βαθέως - gen. de la **βαθύς**

βαθμός, οῦ, ὁ - treaptă, rang, poziție 1 Tim 3, 13

βάθος, ους, τό - adâncime, adânc Rm 8, 39

βαθύνω - a adânci Lc 6, 48

βαθύς, εῖα, ύ - I. adânc In 4, 11; II. fig. Lc 24, 1; FA 20, 9

βαίνω - viit. **βήσομαι**, aor. 2. **ἔβην**, part. **βάς, βάντος**, imper. **βῆθι, βά**, perf. **βέβηκα**, a merge, a se duce, a umbla; în N.T. este folosit doar în compuși, v. **ἀνα-, ἀντι-, ἀπο-, ἐμ-, ἐπι-, κατα-, μετα-, περι-, προ-, συμ-, ὑπερ-, ὑπο-**

βαίον, ου, τό - ramură de finic In 12, 13

Βαλαάμ, ὁ - Balaam, vrăjitor Ap 2, 14

Βαλάκ, ὁ - Balac, rege al Moabului Ap 2, 14

βαλάντιον, ου, τό - (și **βαλλ-**), pungă (doar la Lc) Lc 10, 4

βάλλω - viit. **βαλῶ**, aor. 2. **ἔβαλον** (pers. a III -a pl. **-λον** sau **-λαν**), perf. **βέβληκα**, pas. viit. **βληθήσομαι**, aor. **ἐβλήθην**, perf. **βέβλημαι**, m.m.c. perf. **ἐβεβλήμην**, I. a arunca (sămânța) Lc 13, 19; (sorții) Mt 27, 35; ceva cuiva **τί τινι** Mt 15, 26; II. a pune, a depozita Mt 9, 17; Mc 12, 41; In 18, 11; Iac 3, 3; III. intr. a se dezlănțui, a se porni (vântul) FA 27, 14

βαπτίζω - viit. **-τίσω**, aor. **ἐβάπτισα**, pas. viit. **βαπτισθήσομαι**, aor. **ἐβαπτίσθην**, perf. **βεβάπτισμαι**, I. a se spăla, a face abluțiuni pentru purificare Lc 11, 38; II. a boteza Mc 1, 4; 10, 38; Lc 7, 29 (+ obiect intern), In 1, 25 și 28; FA 19, 3; Rm 6, 3; 1 Cor 10, 2; Gal 3, 27

βάπτισμα, ατος, τό - botez I. al lui Ioan Botezătorul Mt 3, 7; Mc 11, 30; II. creștin Rm 6, 4; Ef 4, 5; III. sens fig. (= martiriu, botezul muceniciei) Mc 10, 38; Lc 12, 50

βαπτισμός, οῦ, ὁ - I. spălare, curățire cu apă Mc 7, 4; II. botez Evr 6, 2

βαπτιστής, οῦ, ὁ - botezător, Boteză-torul, nume dat lui Ioan Mt 3, 1; 11, 11; Mc 8, 28; Lc 7, 20

βάπτω - aor. 1. ἔβαψα, pas. perf. part. *βεβαμμένος*, a uda, a înmuia, a întinge, a cufunda în apă In 13, 26; + gen. în Lc 16, 24

βάρ - *aram.* בַּר *bar*= fiu Mt 16, 17

Βαραββᾶς, ᾶ, ὁ -*aram.* בַּר אַבָּא Baraba („feciorul tatei"), numele său complet era Iisus Bar-Aba Mt 27, 16

Βαράκ, ὁ - Barac, judecător israelit Evr 11, 32

Βαραχίας, ου, ὁ - Barachia (Varahia) Mt 23, 35

βάρβαρος, ον - barbar, care nu este grec 1 Cor 14, 11; Col 3, 11

βαρέω - pas. aor. ἐβαρήθην, perf. βεβάρημαι, a încărca cu o povară; în N.T. numai la pas.: a purta o greutate, de unde a fi îngreuiat, a fi împovărat, a fi copleșit 2 Cor 1, 8; 1 Tim 5, 16

βαρέως - adv. greu, cu greu Mt 13, 15; FA 28, 27

Βαρθολομαῖος, ου, ὁ - *aram.* בַּר-תַּלְמַי *Bar-Tolmay* (Natanael) Bartolomeu, dintre cei 12 Apostoli Mt 10, 3; Lc 6, 14

Βαριησοῦς, ὁ - *aram.* בַּר-יֵשׁוּעַ *Bar-Ieșua* (Bar-Iisus), profet mincinos FA 13, 6

Βαριωνᾶς, ᾶ, ὁ -*aram.* בַּר-יוֹחָנָן *Bar-Iohanan* (Bar-Iona), cognomenul lui Petru Mt 16, 17

Βαρνάβας, α, ὁ - *aram.* בַּר-נַבָּא (Iosif) Barnaba, levit originar din Cipru, tovarăș al lui Pavel FA 4, 36

βάρος, ους, τό - greutate, povară Mt 20, 12; 2 Cor 4, 17

Βαρσαβᾶς, ᾶ, ὁ - *aram.* בַּר-שַׁבָּא I.(Iosif) Barsaba FA 1, 23; II. Iuda B. FA 15, 22

Βαρτίμαιος, ου, ὁ - *aram.* בַּר-טִימַי Bartimeu Mc 10, 46

βαρύνω - aor. 1. ἐβάρυνα, a împovăra, a îngreuia, a apăsa FA 14, 1 (var.)

βαρύς, εῖα, ύ - greu (prop. și fig.) Mt 23, 4; 23, 23

βαρύτιμος, ον - de mare preț, de mare valoare, foarte scump Mt 26, 7

βασανίζω - aor. ἐβασάνισα, pas. viit. βασανισθήσομαι, aor. ἐβασανίσθην, a chinui, a tortura, a arunca de colo colo (o corabie) Mt 8, 29; 14, 24; Lc 8, 28; Ap 11, 10; (chin moral, sufletesc) 2 Pt 2, 8

βασανισμός, οῦ, ὁ - (doar în Ap) chin, caznă, tortură Ap 9, 5; 14, 11; 18, 7 și 10

βασανιστής, οῦ, ὁ - călău, chinuitor Mt 18, 34

βάσανος, ου, ἡ - (la origine: piatră de încercare), de unde chin, încercare Mt 4, 24

βασιλεία, ας, ἡ - I. domnie, regalitate, demnitate regală Lc 19, 12; 1 Cor 15, 24; Ap 17, 12; II. regat, împărăție Mt 12, 25; Mc

3, 24; 13, 8; Lc 11, 7; 21, 10; Evr 11, 33; III. Împărăția lui Dumnezeu Mt 6, 33; Mc 1, 15; FA 8, 12; împărăția cerurilor (doar la Mt) Mt 3, 2; a Tatălui Mt 13, 43; a Domnului 2 Pt 1, 11; expresii diferite, de ex: a intra în împărăție Mt 5, 20; fiii împărăției Mt 8, 12

βασίλειος, α, ον - I. adj. împărătesc, regal 1 Pt 2, 9; II. subst. n. la pl. palat regal Lc 7, 25

βασιλεύς, έως, ὁ - I. rege Mt 17, 25; (Irod cel Mare) Mt 2, 1; II. Regele mesianic Mt 2, 2; Mc 15, 2; In 18, 33; împăratul împăraților Ap 17, 14; III. Dumnezeu ca Împărat Mt 5, 35; 1 Tim 1, 17

βασιλεύω - aor. 1. ἐβασίλευσα, I. a fi rege, a împărăți, a domni Mt 2, 22; II. se spune despre Dumnezeu, despre Hristos sau despre sfinți: Lc 1, 33; 1 Cor 15, 25; Ap 5, 10; 11, 17; III. la fig. a deveni rege, a începe să domnească, a domni 1 Cor 4, 8

βασιλικός, ή, όν - împărătesc, regal Iac 2, 8; slujitor regesc In 4, 46

βασίλισσα, ας, ἡ - regină Mt 12, 42

βάσις, εως, ἡ - pas, mers, treaptă, de unde talpa piciorului FA 3, 7

βασκαίνω - aor. ἐβάσκανα, a ademeni, a vrăji, a face farmece Gal 3, 1 (aor.)

βαστάζω - viit. -άσω, aor. ἐβάστασα, I. a lua, a ridica In 10, 31; II. a duce o greutate, o povară Mc 14, 13; a purta un copil în pântece Lc 11, 27; a purta punga In 12, 6; a purta, a duce crucea In 19, 17; III. fig. a-și purta crucea; a-și duce crucea; a îndura crucea sa Lc 14, 27; a purta numele Meu FA 9, 15; a îndura suferințe, nenorociri Gal 6, 17; Ap 2, 2; IV. a duce încălțămintea Mt 3, 11

βάτος, ου, ὁ - bat, măsură pentru lichide = 39 de litri sau 57 de litri? Lc 16, 6

βάτος, ου, ἡ - (uneori ὁ, Mc 12, 26) rug, tufiș FA 7, 30 și 35

βάτραχος, ου, ὁ - broască Ap 16, 13

βατταλογέω - (sau βάττο-) aor. 1. conj. βατταλογήσω, a spune vorbe multe, a pălăvrăgi, a trăncăni Mt 6, 7

βδέλυγμα, ατος, τό - (LXX) oroare I. ceva dezgustător, abominație, lucru îngrozitor, urâciune Lc 16, 15; II. cf. V.T.: Ap 17, 4; III. urâciunea pustiirii Mt 24, 15

βδελυκτός, ή, όν - urâcios, scârnav, detestabil, oribil, abject, mârșav Tit 1, 16

βδελύσσομαι - I. med. a detesta, a avea oroare (scârbă) de Rm 2, 22; II. pas. part. perf. **ἐβδελυγμένος**, a fi dezgustător (scârbos, detestabil, execrabil) Ap 21, 8

βέβαιος, α, ον - (**βαίνω**) I. tare, ferm, sigur Evr 6, 19; II. adevărat, neclintit, tare, sigur 2 Cor 1, 7; Evr 2, 2

βεβαιόω - aor. 1. **ἐβεβαιώσα**, pas. aor. 1. **ἐβεβαιώθην**, a face tare I. a întări 1 Cor 1, 8; Evr 13, 9; II. a confirma, a adeveri Mc 16, 20; Evr 2, 3

βεβαίωσις, εως, ἡ - întărire, confirmare, adeverire, chezăşie Fil 1, 7; Evr 6, 16

βέβηλος, ον - (epistolele pastorale) unde se poate merge, a cărui intrare nu este oprită I. profan (care n-are nimic sfânt sau interzis), nesfânt, ordinar 1 Tim 4, 7; II. profanator, sacrileg, profan 1 Tim 1, 9; Evr 12, 16

βεβηλόω - *aor. 1.* **ἐβεβήλωσα**, a pângări, a profana Mt 12, 5; FA 24, 6

Βεελζεβούλ, ὁ - (sau **Βεελζεβούβ**) Beelzebul (Baal al muştelor) stăpânul, conducătorul demonilor (la sinoptici) Mt 10, 25

βέβρωκα - *v.* **βιβρώσκω**

Βελιάρ, ὁ - *indecl.* (*var.* **Βελιάλ**) numele lui Satan (lit. „fără folos": netrebnic, derbedeu) 2 Cor 6, 15

βελόνη, ης, ἡ - ac Lc 18, 25

βέλος, ους, τό - săgeată, suliță Ef 6, 16

βελτίων, ον - *comp. de la* **ἀγαθός** (*n. adv.*) mai bine 2 Tim 1, 18

Βενιαμίν - (fiul mâinii drepte), Beniamin, Veniamin FA 13, 21

Βερνίκη, ης, ἡ - Berenice, fiica lui Irod Agrippa cel Mare şi sora lui Agrippa II (28 - 79 d.H.) FA 25, 13

Βέροια, ας, ἡ - Bereea (Veria), oraş în Macedonia FA 17, 10

Βεροιαῖος, α, ον - din Bereea FA 20, 4

Βέωρ - *v.* **Βοσόρ** 2 Pt 2, 15

Βηθαβαρά, ᾶς, ἡ - loc al botezului: Bethabara, *v.* **Βηθανία** In 1, 28

Βηθανία, ας, ἡ - Bethania I. sat pe Muntele Măslinilor la 2, 7 km. de Ierusalim In 11, 1; II. loc al botezului la Iordan (*v.* **Βηθαβαρά**)

Βηθεσδά, ἡ - Bethesda, Vitezda, scăldătoare la Ierusalim In 5, 2

Βηθζαθά, ἡ - Bethzatha, alt nume pentru **Βηθεσδά** In 5, 2

Βηθλεέμ, ἡ - Betheem, oraş la 7 km. sud de Ierusalim Mt 2, 1

Βηθσαϊδά - *indecl.* Bethsaida I. orăşel în N-V lacului Ghenizaret, patria lui Filip, a lui Andrei şi a lui Petru In 1, 44; II. alt nume pentru **Βηθεσδά** In 5, 2

Βηθφαγή, ἡ - (= casa smochinelor), Betfaghe, suburbie a Ierusalimului Mt 21, 1

βῆμα, ατος, τό - I. pas, lungimea unui pas FA 7, 5; II. treaptă, *de unde* a) scaun de judecată, tribunal, judecată Mt 27, 19; In 19, 13; FA 18, 12; 25, 6; Rm 14, 10; 2 Cor 5, 10; b) tribună FA 12, 21

βήρυλλος, ου, ὁ, ἡ - beril, piatră prețioasă de culoare verde marin Ap 21, 20

βία, ας, ἡ - violență, silă, forță (*doar în* FA) FA 5, 26

βιάζω - *aproape totdeauna la med.* **βιάζομαι**, a sili, a forța, a constrânge, Mt 11, 12; Lc 16, 16 (a se sili, a forța intrarea ?)

βίαιος, α, ον - violent FA 2, 2

βιαστής, οῦ, ὁ - om violent, care silește, care forțează Mt 11, 12 (silitor?)

βιβλαρίδιον, ου (sau **βιβλιδάριον, ου**) **τό** - (*doar în* Ap) carte mică Ap 10, 2; 10, 8 - 10

βιβλίον, ου, τό - I. carte Lc 4, 17; Gal 3, 10; Ap 6, 14; 13, 8; II. act, înscris Mt 19, 7

βίβλος, ου, ἡ - carte I. se spune despre o lucrare aparte: cartea lui Isaia Lc 3, 4; II. cartea vieții Fil 4, 3; Ap 3, 5

βιβρώσκω - *perf.* **βέβρωκα**, a mânca In 6, 13 (*v.* **ἐσθίω**)

Βιθυνία, ας, ἡ - Bitinia, provincie în nordul Asiei Mici FA 16, 7; 1 Pt 1, 1

βίος, ου, ὁ - I. viață Lc 8, 14; 1 Tim 2, 2; 1 In 2, 16; II. ceea ce întreține viața, mijloace de trai, avuție, avere, bogăție Mc 12, 44; Lc 15, 12; 1 In 3, 17

βιόω - *aor. inf.* **βιῶσαι**, a trăi 1 Pt 4, 2 + *ac. obiect intern*

βίωσις, εως, ἡ - viețuire, fel de viață FA 26, 4

βιωτικός, ή, όν - care privește viața, care privește lumea aceasta Lc 21, 34; 1 Cor 6, 3

βλαβερός, ά, όν - vătămător, primejdios, dăunător 1 Tim 6, 9

βλάπτω - *aor. 1.* **ἔβλαψα**, a vătăma Mc 16, 18

βλαστάνω - (sau **βλαστάω**) *aor. 1.* **ἐβλάστησα** I. *tr.* a odrăsli, a rodi Iac 5, 18; *intr.* a crește Mt 13, 26; Mc 4, 27; Evr 9, 4

Βλάστος, ου, ὁ - Blastos, prefectul casei lui Irod Agrippa I, cămărașul regelui FA 12, 20

βλασφημέω - *aor. 1.* **ἐβλασφήμησα**, *pas. aor. 1.* **ἐβλασφημήθην**, I. a defăima, a vorbi de rău pe cineva, a huli, a bârfi Tit 3, 2; *la pas.* Rm 3, 8; *abs.* FA 13, 45; 18, 6; II. a huli,

a rosti blasfemii (+ *ac.*) împotriva lui Hristos Lc 23, 39; împotriva îngerilor 2 Pt 2, 10; numele lui Dumnezeu (*la pas.*) Rm 2, 24; împotriva Duhului Sfânt (**εἰς** + *ac.*) Mc 3, 29; *abs.* Mt 9, 3

βλασφημία, ας, ἡ - I. hulă, insultă, ofensă Mt 12, 31; Mc 3, 28; Col 3, 8; II. hulă, blasfemie împotriva lui Dumnezeu Mt 26, 65; In 10, 33; împotriva diavolului Iuda 1, 9

βλάσφημος, ον - hulitor, blasfemator FA 6, 11 și 13; 1 Tim 1, 13

βλέμμα, ατος, τό - privire, *la pl.* ochi 2 Pt 2, 8

βλέπω - *viit.* **βλέψω**, *aor.* **ἔβλεψα**, I. a vedea, a observa Mt 7, 3; 13, 13; Lc 7, 44; 2 Cor 4, 18; Ap 17, 8; *abs.* In 9, 7; II. a lua aminte, a băga de seamă, a fi atent la, *abs.* Mc 13, 33; + *interogativă indirectă* Mc 4, 24; + **ἵνα** 1 Cor 16, 10; + **μή** Mt 24, 4; Mc 13, 5; FA 13, 40; 1 Cor 8, 9

βλητέος, α, ον - care trebuie vărsat, care trebuie pus (singurul *adj. verbal* în **-τέος** din N.T.) Mc 2, 22; Lc 5, 38

Βοανεργές - (*aram.* בְּנֵי רְגֶשׁ) Boanerghes = fiii tunetului, porecla fiilor lui Zevedeu Mc 3, 17

βοάω - *aor. 1.* **ἐβόησα**, a striga (*tr.* sau *intr.*), a țipa Mt 3, 3; Gal 4, 27

Βόες, ὁ - Boes (Boaz) Mt 1, 5 (*v.* **Βοός**)

βοή, ῆς, ἡ - strigăt, țipăt Iac 5, 4

βοήθεια, ας, ἡ - ajutor, sprijin FA 27, 17; Evr 4, 16

βοηθέω - *aor. 1.* **ἐβοήθησα**, a ajuta, a sprijini, a da ajutor Mt 15, 25; FA 21, 28

βοηθός, όν - care ajută, care aduce ajutor Evr 13, 6

βόθυνος, ου, ὁ - gaură în pământ, groapă Mt 12, 11; Lc 6, 39

βολή, ῆς, ἡ - aruncătură, zvârlitură Lc 22, 41

βολίζω - *aor. 1.* **ἐβόλισα**, a arunca sonda (pentru a măsura adâncimea apei) FA 27, 28

βολίς, ίδος, ἡ - obiect care se aruncă, săgeată, suliță Evr 12, 20

Βόος, ὁ - (sau **Βόοζ**), Boos (Booz, Boaz), rudă a lui Ruth și soțul ei Lc 3, 32

βόρβορος, ου, ὁ - mocirlă, noroi 2 Pt 2, 22

βορρᾶς, ᾶ, ὁ - boreu, vântul de nord, prin urmare: Nordul Lc 13, 29; Ap 21, 13

βόσκω - I. a duce la păscut, a paște (oile) Mc 5, 14; In 21, 5; II. *pas.*

a paşte (= a mânca, a se hrăni) Mc 5, 11

Βοσόρ, ὁ - (sau **Βέωρ**) Bosor 2 Pt 2, 15; tatăl lui Balaam

βοτάνη, ης, ἡ - iarbă Evr 6, 7

βότρυς, υος, ὁ - strugure, ciorchine Ap 14, 18

βουλεύομαι - *aor. 1.* **ἐβουλευσάμην**, *perf.* **βεβούλευμαι**, I. a se sfătui, a delibera, a chibzui Lc 14, 31, *cu* **εἰ**; II. a lua o hotărâre, a hotărî + *inf.* sau **ἵνα** sau **τι** FA 5, 33; In 11, 53; 2 Cor 1, 17

βουλευτής, οῦ, ὁ - sfetnic, consilier, membru al Sanhedrinului Mc 15, 43; Lc 23, 50

βουλή, ῆς, ἡ - I. hotărâre, sfat, voință, Lc 23, 51; FA 27, 12; II. plan FA 2, 23; 13, 36; Evr 6, 17

βούλημα, ατος, τό - plan, hotărâre, voință FA 27, 43; Rm 9, 19

βούλομαι - *aor. 2.* **ἐβουλήθην** (sau **ἠβουλ-**), a voi, a vrea Mc 15, 15; FA 18, 27; 25, 22; Fil 1, 12

βουνός, οῦ, ὁ - deal, colină Lc 3, 5; 23, 30

βοῦς, **βοός**, ὁ, ἡ - (*ac.* **βοῦν**, *ac. pl.* **βόας**), bou, vacă Lc 13, 15; In 2, 14; 1 Cor 9, 9

βραβεῖον, ου, τό - premiu, răsplată, recompensă 1 Cor 9, 24; Fil 3, 14

βραβεύω - a fi arbitru, *de unde* a administra, a domni, a stăpâni Col 3, 15

βραδύνω - a zăbovi, a întârzia, a tărăgăna 1 Tim 3, 15; + *gen.*: a întârzia să împlinească 2 Pt 3, 9

βραδυπλοέω - a pluti încet, a naviga cu încetineală FA 27, 7

βραδύς, εῖα, ύ - încet, zăbavnic Iac 1, 19; **εἴς τι** - zăbavnic în a face ceva Lc 24, 25

βραδυτής, ῆτος, ἡ - întârziere, încetineală, ezitare 2 Pt 3, 9

βραχίων, ονος, ὁ - braț Lc 1, 51

βραχύς, εῖα, ύ - scurt I. spațiu FA 27, 28 (*la n., adv.* = puțin); II. timp Evr 2, 7; (*adv.*) **μετὰ βραχύ** - după puțin timp Lc 22, 58; III. cantitate In 6, 7: puțin; **διὰ βραχέων** - în puține cuvinte, pe scurt Evr 13, 22

βρέφος, ους, τό - I. prunc (în pântece), făt Lc 1, 41; II. nou-născut, sugaci FA 7, 19; **ἀπὸ βρέφους** - de mic copil, din copilărie 2 Tim 3, 15

βρέχω - *aor. 1.* **ἔβρεξα**, I. a uda, a umezi, a muia Lc 7, 38; II. a trimite ploaie Mt 5, 45; *impers.*: plouă Iac 5, 17

βροντή, ῆς, ἡ - tunet Mc 3, 17; In 12, 29; Ap 4, 5; 16, 18

βροχή, ῆς, ἡ - ploaie Mt 7, 25 şi 27

βρόχος, ου, ὁ - şnur, *de unde* laţ, cursă, capcană 1 Cor 7, 35

βρυγμός, οῦ, ὁ - scrâşnire, scrâşnet (al dinţilor) Mt 8, 12

βρύχω - a scrâşni din dinţi împotriva cuiva FA 7, 54

βρύω - a izvorî Iac 3, 11

βρῶμα, ατος, τό - I. mâncare, hrană, bucate Mt 14, 15; Lc 3, 11; 1 Cor 3, 2; 8, 8; 10, 3; Evr 13, 9; II. *la fig.* In 4, 34

βρώσιμος, ον - ceea ce se poate mânca Lc 24, 41

βρῶσις, εως, ἡ - I. acţiunea de a mânca, mâncare Rm 14, 17; 1 Cor 8, 4; 2 Cor 9, 10; II. hrană, mâncare In 4, 32; 6, 27; Col 2, 16; Evr 12, 16; III. *fig.* acţiunea de a roade (roadere), *de unde* rugină Mt 6, 19

βυθίζω - *pas. aor. 1.* ἐβυθίσθην, I. *la pas.*: a se afunda, a se scufunda, a cădea la fund Lc 5, 7; II. *act. tr. fig.* a cufunda în 1 Tim 6, 9

βυθός, οῦ, ὁ - adâncime, abis; largul mării 2 Cor 11, 25

βυρσεύς, έως, ὁ - curelar, tăbăcar FA 9, 43

βύσσινος, η, ον - (*doar în* Ap) din pânză fină de in, *de unde n.1 subst* pânză de in foarte fină, vison Ap 18, 12

βύσσος, ου, ἡ - pânză de in, foarte fină şi de mare preţ; vison Lc 16, 19; Ap 18, 12

βωμός, οῦ, ὁ- altar FA 17, 23

Γ

Γαββαθᾶ, ἡ - *indecl.* Gabbatha, *aram.* גַּבְּתָא : „pardosit cu pietre", loc din Ierusalim In 19, 13

Γαβριήλ, ὁ - Gavriil, Gabriel *ebr.* גַּבְרִיאֵל numele unui arhanghel Lc 1, 19 şi 26

γάγγραινα, ης, ἡ - cangrenă, cancer 2 Tim 2, 17

Γάδ, ὁ - Gad, numele unui trib Ap 7, 5

Γαδαρηνός, ή, όν - gadarean, originar din Gadara (oraş situat la răsărit de Iordan) Mc 5, 1

γάζα, ης, ἡ - cuvânt persan: comoară, bogăţii, vistierie FA 8, 27

Γάζα, ης, ἡ - *ebr.* עַזָּה *'Azza:* Gaza, unul dintre cele 5 oraşe ale filistenilor FA 8, 26

γαζοφυλάκιον, ου, τό - (şi **γαζοφυλακεῖον**) I. cutia darurilor (din templu) Mc 12, 41; Lc 21, 1; II. cameră a comorilor, vistierie

Γάϊος, ου, ὁ - Gaius, nume de creştin I. din Derbe FA 20, 4; II. din Macedonia FA 19, 29; III. din Corint 1 Cor 1, 14; Rm 16, 23; IV. necunoscut 3 In 1, 1

γάλα, **γάλακτος**, τό - lapte 1 Cor 9, 7

Γαλάτης, ου, ὁ - galatean, originar din Galatia Gal 3, 1

Γαλατία, ας, ἡ - Galatia, provincie romană din Asia Mică 1 Cor 16, 1; Gal 1, 2

Γαλατικός, ή, όν - al Galatiei, galatean FA 16, 6

γαλήνη, ης, ἡ - linişte, calmul mării Mt 8, 26

Γαλιλαία, ας, ἡ - (*aram.* גְּלִילָא *„provincia"*) Galileea, partea de nord a Palestinei, vecină cu Siria şi Fenicia Mt 4, 25; Mc 1, 9; Lc 17, 11; FA 9, 31

Γαλιλαῖος, α, ον - galileean Mt 26, 69; FA 2, 7

Γαλλία, ἡ - *v.* **Γαλατία** 2 Tim 4, 10

Γαλλίων, ωνος, ὁ - Junius Gallio, fratele mai în vârstă al lui Seneca, proconsul al Ahaiei în 51 - 52 FA 18, 12 şi 14

Γαμαλιήλ, ὁ - Gamaliel, rabin celebru, nepotul lui Hillel, profesorul lui Pavel FA 5, 34

γαμέω - *aor.* ἔγημα şi ἐγάμησα, *perf.* γεγάμηκα, *pas. aor.* ἐγαμήθην, I. a lua în căsătorie (o femeie) + *ac.* Mt 5, 32; Lc 16, 18; *abs.* a se căsători (bărbat sau femeie: a se însura, a se mărita) Mt 19, 10; Mc 12, 25; 1 Cor 7, 9 şi 28; 1 Tim 5, 11; II. *med.-pas.* a fi luată în căsătorie, a se mărita + Dat. Mc 10, 12; 1 Cor 7, 39

γαμίζω - a da în căsătorie (o fată), a-şi mărita fata Mt 24, 38; 1 Cor 7, 38; *la pas.*: a fi dată în căsătorie, a fi măritată (de părinți) Mt 22, 30; Lc 17, 27

γαμίσκω = **γαμίζω** - *pas.* a fi căsătorită, dată de nevastă, a fi dată în căsătorie Mt 12, 25

γάμος, ου, ὁ - I. căsătorie Evr 13, 4; II. sărbătoarea căsătoriei, nuntă (*sg.* sau *pl.*) Mt 22, 2; Ap 19, 7; ospățul de nuntă Mt 25, 10; Lc 12, 36

γάρ - *cj.* într-adevăr I. căci, fiindcă Mt 1, 22; Lc 1, 15; In 2, 25; Rm 1, 9; II. într-adevăr, în adevăr, da 1 Cor 9, 10; Fil 2, 27; III. însoțind o întrebare: într-adevăr, deci 1 Cor 10, 29; 11, 22; Iac 4, 14; 1 Pt 2, 20; IV. în exprimări imperative: prin urmare, aşadar, deci Evr 12, 3

γαστήρ, τρός, ἡ - I. pântece, stomac Tit 1, 12; II. pântecele femeii, uter, sân Mt 1, 18; Lc 21, 23; Ap 12, 2

γε - *particulă* I. subliniind cuvântul precedent: desigur, cel puțin Lc 11, 8; 18, 5; Rm 8, 32; II. cu alte particule **ἆρα γε**, **ἀλλά γε**; **εἴγε** - dacă totuşi Gal 3, 4; 2 Cor 5, 3; **καί γε** FA 2, 18; **καίτοι γε** In 4, 2; **μενοῦν γε** Fil 3, 8; **μήτι γε** 1 Cor 6, 3

Γεδεών, ὁ - Ghedeon Evr 11, 32

Γέεννα, ας, ἡ - *ebr.* גֵּי הִנֹּם „*Valea [fiilor] lui Hinnom*", *cf.* Ir. 7, 32, *de unde*: gheena, locul pedepsei judecății de apoi Mt 5, 22; 23, 33; Lc 12, 5; Iac 3, 6

Γεθσημανί - *ebr.* גַּת שְׁמָנִי (*teasc de ulei*), Ghetsimani, grădină la poalele Mt. Măslinilor Mt 26, 36

γείτων, ονος, ὁ, ἡ - vecin Lc 14, 12; In 9, 8

γελάω - *viit.* **γελάσω**, a râde Lc 6, 21

γέλως, ωτος, ὁ - râs, râset Iac 4, 9

γεμίζω - *aor. 1.* **ἐγέμισα**, *pas. aor.* **ἐγεμίσθην**, I. a umple (cu ceva + *gen.*) Mc 15, 36; In 2, 7; II. *pas.* a se umple Lc 14, 23

γέμω - a fi plin de + *gen.* sau + **ἔκ τινος** sau + *ac.* Mt 23, 25 şi 27; Lc 11, 39; Rm 3, 14; Ap 5, 8; 17, 3

γενεά, ᾶς, ἡ - I. generație, contemporani Mt 11, 16; 12, 39; Lc 16, 8; Fil 2, 15; II. generație, vârstă de oameni Mt 1, 17; Lc 1, 48 şi 50; Ef 3, 21

γενεαλογέω - a descinde din, a-şi trage neamul din Evr 7, 6

γενεαλογία, ας, ἡ - genealogie 1 Tim 1, 4; Tit 3, 9

γενέσια, ων, τά - aniversare, zi de naştere Mt 14, 6; Mc 6, 21

γένεσις, εως, ἡ - naştere, origine, obârşie, Mt 1, 1; Mt 1, 18; Iac 1, 23; 3, 6

γενετή, ῆς, ἡ - naştere In 9, 1

γένημα, ατος, τό = **γέννημα**

γεννάω - *aor. 1.* **ἐγέννησα**, *perf.* **γεγέννηκα**, *pas. aor. 1.*

ἐγεννήθην, I. a naşte Mt 1, 2 - 3; FA 7, 8; II. *fig.* 1 Cor 4, 15; III. *pas.* In 3, 3; 1 In 2, 29; IV. a da naştere Lc 1, 13; In 16, 21

γέννημα, ατος, τό - I. neam, seminţie, descendenţă, progenituri, pui Mt 3, 7; II. rod Mt 26, 29; 2 Cor 9, 10

Γεννησαρέτ - (sau -έθ), *indecl.* (*doar în* Evanghelii), Ghenizaret, ţinut şi sat la sud de Capernaum, Mt 14, 34

γέννησις, εως, ἡ - naştere, zămislire Mt 1, 18; Lc 1, 14

γεννητός, ή, όν - născut din, descendent din Mt 11, 11; Lc 7, 28

γένος, ους, τό - ceea ce se naşte I. neam, seminţie, urmaşi FA 4, 6; 17, 28; II. popor, gintă, neam, naţiune FA 7, 19; Gal 1, 14; Fil 3, 5; III. gen, fel, soi, specie Mt 13, 47; Mc 9, 29; 1 Cor 12, 10

Γερασηνός, ή, όν - din Gherasa sau din Gadara, oraş din Pereea, astăzi în Siria = **Γαδαρηνός** sau **Γεργεσηνός** Mt 8, 28 (*var.*)

γερουσία, ας, ἡ - sfatul bătrânilor, senat; *în particular;* Sanhedrinul FA 5, 21

γέρων, οντος, ὁ – bătrân In 3, 4

γεύομαι - *aor. 1.* **ἐγευσάμην**, a gusta + *ac.* sau *gen.* Mt 27, 34; Lc 14, 24; *la fig.* Mt 16, 28; In 8, 52; Evr 6, 4

γεωργέω - a lucra ţarina, a munci pământul Evr 6, 7 (*pas.*)

γεώργιον, ου, τό - ogor, ţarină, câmp 1 Cor 3, 9

γεωργός, οῦ, ὁ - I. agricultor, plugar 2 Tim 2, 6; Iac 5, 7; II. lucrător la vie Mt 21, 33; Mc 12, 1; In 15, 1

γῆ, γῆς, ἡ - pământ I. pământul ca element (în opoziţie cu piatra...) Mt 13, 5; Mc 4, 8; II. pământ, sol Mt 10, 29; Lc 22, 44; III. uscatul, pământul neclintit, stabil Mc 4, 1; IV. ţară, ţinut Mt 2, 20; Lc 4, 25; In 3, 22; V. pământul opus cerului Mt 3, 35; Col 1, 16; Evr 1, 10; VI. lumea locuită Lc 21, 35; Evr 11, 13

γῆρας, αος (sau -**ως**) **τό** - *doar dat.* **γήρει** pentru **γήρᾳ**, bătrâneţe Lc 1, 36

γηράσκω - *aor. 1.* **ἐγήρασα**, *perf.* **γεγήρακα**, a îmbătrâni In 21, 18; Evr 8, 13

γίνομαι - *viit.* **γενήσομαι**, *aor.* **ἐγενόμην** sau **ἐγενήθην**, *perf.* **γεγένημαι** sau **γέγονα** (*pers. a III - a pl.* -**ναν**) A) I. a se naşte, a veni la viaţă, (omul) Rm 1, 3; (planta) 1 Cor 15, 37; II. (orice alt subiect) a se face, a se întâmpla, a se ivi, a apărea, a se produce, (furtuna) Mc 4, 37; (ziua) Lc 4, 42; (un eveniment, un fapt) Mt 1, 22; + **ἵνα**, FA 4, 22; III. expresie: **καὶ ἐγένετο** - şi iată că Mt 9, 10; Lc 2, 15; IV. a deveni Mt 5, 45; Col 1, 23; cu **εἰς** Lc 13, 19; B) înlocuitor al verbului **εἰμί** Mt 6, 16; 1 Cor 4, 13; 1 Tes 2, 8

γινώσκω - *viit.* γνώσομαι, *aor. 2* ἔγνων, *imper. 2 sg.* γνῶθι, 3 *sg.* γνώτω; *conj.* γνῶ, 3 *sg.* γνοῖ; *inf.* γνῶναι, *part.* γνούς, *perf.* ἔγνωκα, 3 *pl.* -καν, *m.m.c. perf.* ἐγνώκειν; *pas. viit.* γνωσθήσομαι, *aor. 1* ἐγνώσθην, *perf.* ἔγνωσμαι, I. a cunoaşte, a şti Lc 8, 10; FA 1, 7; pe Tatăl In 14, 7; pe Dumnezeu Rm 1, 21; II. a afla evenimente, întâmplări Lc 24, 18; a avea ştiri, a afla veşti despre cineva Col 4, 8; III. a înțelege, a pricepe Mc 4, 13; In 3, 10; Evr 3, 10; IV. a-şi da seama Mt 16, 8; In 6, 15; V. a cunoaşte (pentru a arăta unirea sexuală a bărbatului şi a femeii) o femeie Mt 1, 25; un bărbat Lc 1, 34; VI. a cunoaşte, a recunoaşte, a şti Mt 7, 23; In 10, 14; Rm 2, 18; 1 Cor 3, 20; 2 In 1, 1

γλεῦκος, ους, τό - vin nou, vin dulce, must FA 2, 13

γλυκύς, εῖα, ύ - dulce Iac 3, 11 - 12; Ap 10, 9 - 10

γλῶσσα, ης, ἡ - I. limbă (organ) Mt 7, 33; Rm 3, 13; Iac 3, 5; II. limbă, grai, vorbire, limbaj Ap 5, 9; 7, 9; 10, 11 etc.; III. **γλώσσῃ λαλεῖν** 1 Cor 14, 4 *sq.* a vorbi în limbi sub efectul transei; *cf.* FA 2, 4 **λαλεῖν ἑτέραις γλώσσαις** - a vorbi în alte limbi

γλωσσόκομον, ου, τό - pungă (pentru bani) In 12, 6; 13, 29

γναφεύς, έως, ὁ - înălbitor, persoană care curăță hainele Mc 9, 3

γνήσιος, α, ον - născut legitim, *fig:* adevărat, autentic, sincer 2 Cor 8, 8; Fil 4, 3; 1 Tim 1, 2

γνησίως - *adv.* cu sinceritate, în chip sincer, de bună credință Fil 2, 20

γνόφος, ου, ὁ - întuneric, beznă, nor gros Evr 12, 18

γνώμη, ης, ἡ - părere, opinie, sfat, judecată FA 20, 3; 1 Cor 1, 10; Ap 17, 17

γνωρίζω - *viit.* -ίσω, *aor.* ἐγνώρισα, *pas. aor.* ἐγνωρίσθην, a face cunoscut, a descoperi FA 2, 28; 1 Cor 12, 3; **τί τινι** - ceva cuiva Col 1, 27; II. a şti, a cunoaşte Fil 1, 22

γνῶσις, εως, ἡ - I. cunoştință, cunoaştere, ştiință (în general) Lc 11, 52; Rm 2, 20; 1 Cor 8, 1; II. gnoză, ştiință, cunoaştere (creştină) 1 Cor 1, 5; 12, 8; 13, 8; 2 Cor 4, 6; 6, 6; Col 2, 3; 1 Pt 3, 7; (necreştină, eretică = gnosticism) 1 Tim 6, 20

γνώστης, ου, ὁ - cunoscător, priceput FA 26, 3

γνωστός, ή, όν - cunoscut de cineva Lc 2, 24; FA 2, 14; 4, 10 şi 16; II. cognoscibil, care poate fi cunoscut, uşor de înțeles Rm 1, 19

γογγύζω - *aor. 1.* ἐγόγγυσα, a cârti, a bombăni, a murmura In 6, 41 şi 43; 1 Cor 10, 10

γογγυσμός, οῦ, ὁ - cârtire, bombăneală Fil 2, 14

γογγυστής, οῦ, ὁ - cârtitor Iuda 1, 16

γόης, γόητος, ὁ - amăgitor, şarlatan 2 Tim 3, 13

Γολγοθά - *ac.* -**ᾶν**, Golgota, din aramaică, tradus în N.T. prin „Locul căpăţânii" (Calvar) Mt 27, 33

Γόμορρα, ας, ἡ şi **Γόμορρα, ων, τά** - Gomora, unul dintre cele cinci oraşe de pe malul Mării Moarte Mt 10, 15

γόμος, ου, ὁ - încărcătura (unei corăbii) FA 21, 3; marfă Ap 18, 11

γονεύς, έως, ὁ - *doar la pl.* **γονεῖς** - părinţii Mt 10, 21; Lc 2, 41; In 9, 2; 2 Cor 12, 14; 2 Tim 3, 2

γόνυ, γόνατος, τό - genunchi Evr 12, 12; a îngenunchia, a cădea în genunchi, a-şi pleca genunchiul Mc 15, 19; Lc 22, 41; Rm 11, 4; Ef 3, 14; Fil 2, 10; a cădea la genunchii cuiva Lc 5, 8

γονυπετέω - *aor. 1. part.* **γονυπετήσας**, a îngenunchia înaintea cuiva **τινι** sau **τινα** Mt 27, 29

γράμμα, ατος, τό - I. literă, caracter, semn al alfabetului Lc 23, 38; Gal 6, 11; II. scriere, scrisoare FA 28, 21; zapis, înscris Lc 16, 6; III. scrieri, lucrări In 5, 47; 2 Tim 3, 15; IV. scris, literă (în opoziţie cu spiritul, duhul) Rm 2, 27; V. literatură, învăţătură, cultură, erudiţie In 7, 15; FA 26, 24

γραμματεύς, έως, ὁ - I. secretar, scrib FA 19, 35; II. cărturar, iudeu învăţat, cunoscător al Legii Mt 2, 4; 16, 21; Mc 8, 31; FA 23, 9; 1 Cor 1, 20

γραπτός, ή, όν - scris Rm 2, 15

γραφή, ῆς, ἡ - I. scriptură, scriere Mc 12, 10; Lc 4, 21; 2 Tim 3, 16; II. *pl.* Scripturile Mt 21, 42; Lc 24, 27; In 5, 39; Rm 15, 4; III. Scriptura In 7, 38; FA 8, 32

γράφω - *viit.* **γράψω**, *aor.* **ἔγραψα**, *perf.* **γέγραφα**, *pas. aor. 2* **ἐγράφην**, *perf.* **γέγραμμαι**, I. a scrie, a trasa litere In 8, 6; Gal 6, 11; 2 Tes 3, 17; II. a scrie, a redacta, a formula în scris Lc 1, 63; In 19, 21; Ap 14, 13; III. a compune o lucrare In 20, 30; Ap 1, 11 şi 19; expresia: **γέγραπται** - scris este (scris a fost) Mt 4, 4; Rm 1, 17; IV. a scrie o scrisoare cuiva Rm 15, 15; 1 Pt 5, 12; 1 In 2, 12

γραώδης, ες - (*de la* **γραῦς**, femeie bătrână, babă), de femeie bătrână, băbesc 1 Tim 4, 7

γρηγορέω - *aor.* **ἐγρηγόρησα**, I. a veghea, a priveghea, a rămâne treaz Mt 24, 43; Mc 14, 14; II. a fi vigilent, a veghea Mt 25, 13; 1 Tes 5, 6; Ap 16, 15

γυμνάζω - *pas. perf. part.* **γεγυμνασμένος**, a (se) deprinde, a (se) pregăti, a exersa 1 Tim 4, 7;

Evr 5, 14; 12, 11 (*part. perf. pas.*), deprins, încercat cu

γυμνασία, ας, ἡ - antrenament, exercițiu, deprindere, 1 Tim 4, 8

γυμνιτεύω sau **γυμνητεύω** - a fi ușor îmbrăcat, a fi despuiat, a fi gol, a fi dezbrăcat 1 Cor 4, 11

γυμνός, ή, όν - I. gol, neîmbrăcat Mc 14, 52; Ap 3, 17; sămânță (grăunte) simplă 1 Cor 15, 37; II. *fig.* gol, descoperit, dat la iveală 2 Cor 5, 3; Evr 4, 13

γυμνότης, ητος, ἡ - goliciune, lipsă de îmbrăcăminte Rm 8, 35; Ap 3, 18

γυναικάριον, ου, τό - femeiușcă, muierușcă 2 Tim 3, 6

γυναικεῖος, α, ον - femeiesc, feminin 1 Pt 3, 7

γυνή, γυναικός, ἡ - I. femeie Mt 9, 20; Lc 13, 11; II. soție, femeie măritată Mt 5, 31; FA 5, 1; Rm 7, 2; 1 Cor 7, 3; III. logodnică, mireasă Ap 21, 9

Γώγ, ὁ – Gog Ap 20, 8; *cf.* Iz. 38, 39, conducătorul forțelor ostile care duc războiul escatologic împotriva lui Israel; *cf.* Magog

γωνία, ας, ἡ - unghi, colț Mt 6, 5; ungher, ascunziș FA 26, 26

Δ

Δαβίδ - *v.* **Δαυίδ**

δαιμονίζομαι - *pas. aor. part.* **δαιμονισθείς**, a fi posedat de demon, a fi demonizat Mt 4, 24; 8, 16; Mc 5, 15; In 10, 21

δαιμόνιον, **ου**, **τό** - I. daimon, divinitate FA 17, 18; II. demon, spirit, duh (necurat) Mt 11, 18; Mc 1, 34; Lc 8, 30; In 10, 21

δαιμονιώδης, **ες** - care aparține demonului, demonic Iac 3, 15

δαίμων, **ονος**, **ὁ** - demon, spirit (duh) rău Mt 8, 31; Ap 16, 14

δάκνω - a mușca Gal 5, 15 (*la fig.*)

δάκρυ, **υος**, **τό** și **δάκρυον**, **ύου**, **τό** - lacrimă Lc 7, 38; FA 20, 19; 2 Cor 2, 4; Evr 5, 7

δακρύω - a lăcrima, a plânge In 11, 35

δακτύλιος, **ου**, **ὁ** - inel Lc 15, 22

δάκτυλος, **ου**, **ὁ** - deget Mt 23, 4; Lc 11, 20

Δαλμανουθά, **ἡ** - Dalmanuta, așezare în apropiere de Magdala Mc 8, 10

Δαλματία, **ας**, **ἡ** - Dalmația 2 Tim 4, 10

δαμάζω - a potoli, a îmblânzi, a înfrâna, a domoli Mc 5, 4; Iac 3, 7

δάμαλις, **εως**, **ἡ** - juncă, junică, vițea Evr 9, 13

Δάμαρις, **ιδος**, **ἡ** - Damaris, femeie din Atena, convertită de Sf. Ap. Pavel FA 17, 34

Δαμασκηνός, **ή**, **όν** - locuitor al Damascului, damaschin 2 Cor 11, 32

Δαμασκός, **οῦ**, **ἡ** - Damasc, oraș al Siriei FA 9, 2 (de 13 ori în FA)

Δάν - Dan, trib al lui Israel Ap 7, 5

δαν(ε)ίζω - a da cu împrumut Lc 6, 34; a lua cu împrumut (*la med.*) Mt 5, 42

δάν(ε)ιον, **ου**, **τό** - împrumut, datorie Mt 18, 27

δαν(ε)ιστής, **οῦ**, **ὁ** - creditor, cămătar, persoană care dă bani cu împrumut Lc 7, 41

Δανιήλ, **ὁ** - *indecl.*, Daniel Mt 24, 15

δαπανάω - a cheltui Mc 5, 26; FA 21, 24; **ἐπί** + *dat.* în favoarea cuiva; Iac 4, 3

δαπάνη, **ης**, **ἡ** - cheltuială Lc 14, 28

Δαυίδ - *ebr.* דָּוִיד (iubit, drag) David, Mt 9, 27; Evr 4, 7

δέ - particulă folosită pentru a exprima: I. opoziția „dar", „însă" Mt 5, 22; Lc 9, 58; II. progresia, creșterea „mai mult", „ba chiar" Fil 2, 8; III. tranziția „așadar", „deci" Mc 1, 45; Lc 4, 40; Rm 8, 28; 1 Cor 16, 12; IV. explicația

In 3, 19; Ef 5, 32; V. *v.* **μέν** pentru sistemul **μέν... δέ**

δέησις, εως, ἡ - (mai ales la Sf. Ap. Pavel), cerere (făcută lui Dumnezeu), rugăciune Lc 2, 37; Fil 1, 19; 2 Tim 1, 3

δεῖ - *imperf.* **ἔδει**, *conj.* **δέῃ**, trebuie, se cuvine, este necesar + *inf.* sau *prop. inf.* Mt 17, 10; 26, 54; Lc 12, 12; In 3, 14; FA 5, 29; 15, 5; 1 Cor 11, 19; Ef 6, 20

δεῖγμα, ατος, τό - exemplu, pildă, model, Iuda 1, 7

δειγματίζω - a da exemplu (pildă), a da pe față, a expune, *de unde* a lua în râs, a-și bate joc Mt 1, 19; Col 2, 15

δείκνυμι și **δεικνύω** - *viit.* **δείξω**, *aor. 1* **ἔδειξα**, *pas. aor. part.* **δειχθείς**, I. a arăta, a indica Mt 4, 8; Mc 14, 15; In 14, 8; 20, 20; 1 Cor 12, 31; II. a arăta (= a oferi) privirilor In 2, 18; III. a arăta = a învăța FA 10, 28

δειλία, ας, ἡ - teamă, frică, lașitate 2 Tim 1, 7

δειλιάω - a se teme, a se înfricoșa, a fi fricos, temător In 14, 27

δειλός, ή, όν - fricos, temător, înfricoșat, înspăimântat Mt 8, 26; Ap 21, 8

δεῖνα, ὁ - cutare, careva, cineva Mt 26, 18

δεινῶς - *adv.* cumplit, groaznic, în chip înspăimântător Mt 8, 6; Lc 11, 53

δειπνέω - a mânca, a cina Lc 17, 8; Ap 3, 20

δεῖπνον, ου, τό - I. masa principală, cina, ospăț Mt 23, 6; Lc 14, 17; In 13, 2; II. banchetul de nuntă Ap 19, 9; III. Cina Domnului 1 Cor 11, 20

δεισιδαιμονία, ας, ἡ - teamă de zei, respect față de divinități, superstiție, religie FA 25, 19

δεισιδαίμων - *la comparativ* - **μονέστερος**, religios, care respectă divinitățile FA 17, 22

δέκα - *indecl.*, zece Mt 20, 24; Ap 2, 10

δεκαδύο - doisprezece FA 19, 7, pentru **δώδεκα**

δεκαπέντε - cincisprezece In 11, 18

Δεκάπολις, εως, ἡ - Decapole, cele 10 orașe aflate în teritoriul de la est de Iordan și la sud de Damasc Mt 4, 25

δεκατέσσαρες - paisprezece Mt 1, 17

δεκάτη, ης, ἡ - zeciuială, dijmă Evr 7, 2 *sqq.*

δέκατος, η, ον - al zecelea; *la n. subst.*, zeciuială Ap 11, 13

δεκατόω - a lua zeciuială Evr 7, 6 și 9

δεκτός, ή, όν - (*de la* **δέχομαι**), bine primit, potrivit, favorabil Lc 4, 24; 2 Cor 6, 2

δελεάζω - (**δέλεαρ** - momeală, capcană, cursă, seducție, farmec), a amăgi, a seduce, a ademeni 2 Pt 2, 14

δένδρον, ου, τό - copac, arbore, pom Mt 7, 17; 13, 32; Lc 13, 19; Ap 7, 1

δεξιοβόλος, ου, ὁ sau mai bine **δεξιολάβος, ου, ὁ** - ostaş cu sulița, sulițaş FA 23, 23

δεξιός, ά, όν - I. drept (în opziție cu stângul) Mt 5, 30; Lc 6, 6; 2 Cor 6, 7; II. *abs.* **ἡ δεξία** (*subînț.* **χείρ**), mâna dreaptă Mt 6, 3; Rm 8, 34; Ap 1, 17; **ἐν δεξιᾷ** - la dreapta Ef 1, 20; Evr 1, 3; III. **τὰ δεξιά** - partea dreaptă Mc 16, 5; **ἐκ δεξιῶν** - la dreapta, de-a dreapta Mc 14, 62; Lc 22, 69; Evr 1, 13

δέομαι - *imperf. III - a pl.* **ἐδεῖτο**, *aor.* **ἐδεήθην**, a avea nevoie, a-i trebui *de unde* I. a cere, a ruga, **τινος** - de la cineva Gal 4, 12; *abs.* Lc 5, 12; FA 8, 34; 2 Cor 5, 20; + *inf.* Lc 8, 38; FA 26, 3; + **ἵνα** Lc 9, 40; II. a face o rugăciune, a se ruga FA 4, 31; **τοῦ Θεοῦ** - lui Dumnezeu FA 10, 2; + **εἰ** FA 8, 22; + **ὅπως** Mt 9, 38; + **ἵνα** Lc 21, 36; **εἰς τὸ** + *inf.* 1 Tes 3, 10

δέον, δέοντος, τό - ceea ce trebuie (să se facă), ce se cuvine 1 Tim 5, 13; *locuțiune verbală impersonală*: **δέον ἐστί** - trebuie FA 19, 36; (**ἐστί** *subînț.*) 1 Pt 1, 6

δέος, ους, τό - teamă Evr 12, 28

Δερβαῖος, α, ον - din Derbe FA 20, 4

Δέρβη, ης, ἡ - Derbe, oraş din Lycaonia FA 14, 6 şi 20

δέρμα, ατος, τό - piele (de animal) Evr 11, 37

δερμάτινος, η, ον - de piele Mt 3, 4

δέρω - *aor.* **ἔδειρα**, *pas. viit.* **δαρήσομαι**, a lovi jupuind, *de unde* a pedepsi cu asprime, a lovi, a bate Mt 21, 35; Lc 20, 11; In 18, 23; FA 5, 40; 1 Cor 9, 26

δεσμεύω - a lega în lanțuri, a pune în lanțuri Lc 8, 29; FA 22, 4; a lega Mt 23, 4

δεσμέω = **δεσμεύω** Lc 8, 29

δέσμη, ης, ἡ - snop, mănunchi, legătură (de paie) Mt 13, 30

δέσμιος, ου, ὁ - întemnițat, prizonier, deținut Mt 27, 15; FA 16, 25; Ef 3, 1

δεσμός, οῦ, ὁ - legătură, lanț Mc 7, 35; Lc 8, 29; FA 16, 26; Fil 1, 7

δεσμοφύλαξ, ακος, ὁ - temnicer FA 16, 23

δεσμωτήριον, ου, τό - temniță, închisoare Mt 11, 2; FA 16, 26

δεσμώτης, ου, ὁ - întemnițat, legat (în lanțuri) FA 27, 1; 27, 42

δεσπότης, ου, ὁ - stăpân (în opoziție cu slujitor) Lc 2, 29; FA 4, 24; 1 Tim 6, 1; 1 Pt 2, 18

δεῦρο - I. *adv. de loc* aici, cu sensul: vino, aici! Mt 19, 21; FA 7, 3; II. *adv. de timp* până acum Rm 1, 13

δεῦτε - *interj.* aici! veniți! Mt 25, 34; 28, 6; Mc 1, 17; In 4, 29; 21, 12; Ap 19, 17

δευτεραῖος, αία, αῖον - al doilea, a doua, adică a doua zi, cu sensul: în ziua următoare FA 28, 13

δευτερόπρωτος, ον - ἐν σαββάτῳ δ., termen nesigur, prezent în unele manuscrise la Lc 6, 1: primul sabat după sabatul Paştilor (?)

δεύτερος, α, ον – al doilea Mt 22, 26; Mc 12, 21; Lc 12, 38; In 9, 24; FA 11, 9; Ap 4, 7

δέχομαι - *aor.* ἐδεξάνμην, *perf.* δέδεγμαι, I. a primi Lc 2, 28; FA 7, 59; 1 Cor 2, 14; Fil 4, 18; Evr 11, 31; II. a lua (ceea ce ți se dă) Lc 16, 6; 22, 17; III. a primi ca pe un neînțelept, a accepta pe cineva aşa cum este 2 Cor 11, 16; IV. *fig.* a primi cuvântul, predica, Evanghelia, harul Lc 8, 13; 1 Cor 2, 14; 2 Cor 6, 1

δέω - *aor.* ἔδησα, *perf.* δέδεκα, *pas. aor.* ἐδέθην, *perf.* δέδεμαι, I. a lega, Mt 13, 30; Mc 3, 27; Lc 19, 30; In 18, 24; *fig.* 2 Tim 2, 9; II. *pas.* a fi legat (unit) din punct de vedere juridic Rm 7, 2; 1 Cor 7, 27

δή - particulă, nu apare niciodată ca primul cuvânt în propoziție: desigur, bineînțeles, deci, aşadar Mt 13, 23; 1 Cor 6, 20

δῆλος, η, ον - evident, neîndoielnic, clar, vădit, învederat 1 Cor 15, 27

δηλόω - *aor. 1.* ἐδήλωσα; *pas. aor. 1* ἐδηλώθην, a face cunoscut, a arăta, a lămuri, a spune 1 Cor 1, 11; Evr 9, 8; 2 Pt 1, 14

Δημᾶς, ᾶ, ὁ - Demas (Dima), însoțitor al Sf. Ap. Pavel Col 4, 14; 2 Tim 4, 10; Filim 1, 24

δημηγορέω - a rosti un discurs în fața poporului FA 12, 21

Δημήτριος, ου, ὁ - Dimitrie I. conducătorul grupului de meşteri argintari din Efes FA 19, 24 şi 38; II. un creştin 3 In 1, 12

δημιουργός, οῦ, ὁ - meşter, lucrător, constructor, făuritor, demiurg; este folosit pentru a caracteriza zeii la greci şi în gnoză Evr 11, 10

δῆμος, ου, ὁ - popor, mulțime FA 12, 22

δημόσιος, α, ον - (numai în FA), ceea ce este al poporului, public, obştesc (opus lui ἴδιος) I. de stat FA 5, 18; II. în fața tuturor, public, sub ochii tuturor; *adv.* δημοσίᾳ - în public, în fața tuturor FA 16, 37; 18, 28

δηνάριον, ου, τό - dinar, monedă romană de argint, din latinescul *denarius = zece aşi* Mt 18, 28; Mc 12, 15; Lc 10, 35; In 6, 7

δήποτε - *adv.* de fiecare dată In 5, 4 (*var.*)

δήπου - *adv.* desigur, într-adevăr; (cu nuanță ironică) nu-i aşa? Evr 2, 16

διά - *prep. Sens primar.* mişcare prin mijlocul A) *cu gen.* I. *sens local.* prin mijlocul; ca prin foc

1 Cor 3, 15; „în mijlocul", prin Rm 8, 25; 2 Cor 5, 7; II. *sens temporal*: a) timpul în care se face o acțiune: timp de, în curs de FA 1, 3; b) după un timp, după o perioadă Gal 2, 1; III. *sensuri figurate*: a) prin mijlocirea, prin intermediul, *de unde* datorită, grație (cuiva) Fil 1, 19; b) cauză instrumentală: prin Mt 18, 7; Rm 3, 31; B) *cu ac.* I. din cauza In 12, 11 și 18; II. ideea de interes, de scop: în favoarea, pentru, în vederea Mc 2, 27; 1 Cor 11, 9; C) în compuși: I. trecere în spațiu sau în timp; II. continuitate; III. distribuire; IV. separare

Διά - *v.* **Ζεύς**

διαβαίνω - I. a merge prin mijlocul (*tr.*) Evr 11, 29; II. a trece (*intr.*) Lc 16, 26; FA 16, 9

διαβάλλω - *pas. aor.* **διεβλήθην**, a pârî, a denunța Lc 16, 1

διαβεβαιόομαι - a afirma cu tărie, a adeveri cu tărie 1 Tim 1, 7; Tit 3, 8

διαβλέπω - *aor. 1.* **διέβλεψα**, I. a vedea bine (*intr.*) Mc 8, 25; II. a vedea să + *inf.* = a se ocupa de Mt 7, 5

διάβολος, ου, ὁ - acuzator I. *adj.* bârfitor, defăimător, clevetitor 1 Tim 3, 11; 2 Tim 3, 3; Tit 2, 3; II. *subst.* diavolul Mt 4, 1; Lc 8, 12; In 13, 2; FA 10, 38; Ef 4, 27; Ap 2, 10; 12, 9

διαγγέλλω - a vesti, a face cunoscut Lc 9, 60; FA 21, 26

διαγίνομαι - a trece (vorbind de timp), a se scurge (timpul) Mc 16, 1; FA 25, 13; 27, 9

διαγινώσκω - a cerceta din punct de vedere juridic FA 23, 15; 24, 22

διαγνωρίζω - a povesti, a vesti, a relata, a informa despre Lc 2, 17 (*var.*)

διάγνωσις, εως, ἡ - (termen juridic) verdict, sentință, hotărâre, decizie FA 25, 21

διαγογγύζω - a murmura, a cârti Lc 15, 2; 19, 7

διαγρηγορέω - a veghea, a sta treaz Lc 9, 32

διάγω - a petrece timpul, a trăi, a duce un anumit fel de viață 1 Tim 2, 2; Tit 3, 3

διαδέχομαι - a primi, a dobândi prin moștenire FA 7, 45

διάδημα, ατος, τό - (*v.* **δέω**) diademă (regală), coroană (*numai în* Ap) Ap 12, 3

διαδίδωμι - a împărți, a da Lc 11, 22; In 6, 11; *pas.* FA 4, 35

διάδοχος, ου, ὁ - urmaș, succesor FA 24, 27

διαζώννυμι sau **διαζωννύω** - *aor.* **διέζωσα**, *med. aor.* **διεζωσάμην**, *pas. perf.* **διέζωσμαι**, *doar la* In a încinge; *med.* a se încinge cu **τι** In 21, 27; *pas.* a se încinge, a fi încins In 13, 4 - 5

διαθήκη, ης, ἡ - I. testament, dispoziţie legală, Gal 3, 15; Evr 9, 16; II. *ebr.* בְּרִית *b^erith* = legământ, tratat, pact, alianţă, Mt 26, 28; vechiul legământ, Gal 4, 24; Evr 9, 4; noul legământ Lc 22, 20; 2 Cor 3, 6; Evr 12, 24

διαίρησις, εως, ἡ - împărţire, varietate 1 Cor 12, 4 - 6

διαιρέω - a împărţi Lc 15, 12; 1 Cor 12, 11

διακαθαρίζω - a curăţa, a purifica Mt 3, 12

διακατελέγχομαι - a respinge în întregime, a combate cu temeinicie, a înfrunta, a reduce la tăcere FA 18, 28

διακονέω - *imperf.* **διηκόνουν**, *aor.* **διηκόνησα**, I. a fi slujitor, a sluji + *dat.* Mt 20, 28; 25, 44; Mc 10, 45; Lc 4, 39; In 12, 2; 1 Pt 4, 10; II. a fi diacon, a sluji ca diacon 1 Tim 3, 10

διακονία, ας, ἡ - (*mai ales la* Sf. Ap. Pavel) slujire, slujbă FA 1, 17; 6, 1; Rm 11, 13; 2 Cor 3, 8; 2 Tim 4, 5; diaconat Rm 12, 7 (?)

διάκονος, ου, ὁ - I. slujitor Mt 20, 26; 2 Cor 3, 6; 11, 15; Col 4, 7; 1 Tes 3, 2; II. diacon Fil 1, 1; 1 Tim 3, 8; *f.* Rm 16, 1

διακόσιοι - *num.* două sute Mc 6, 37; In 6, 7

διακούω - a asculta îndelung, a efectua un interogatoriu (în limbajul juridic) FA 23, 35

διακρίνω - *imperf.* **διέκρινον**, *aor.* **διέκρινα**, *pas. aor.* **διεκρίθην**, I. *act.* a deosebi, a discerne, a discrimina, a face distincţie FA 15, 9; 1 Cor 4, 7; II. a judeca Mt 16, 3; 1 Cor 14, 29; III. a hotărî 1 Cor 6, 5; IV. *med. - pas.* a) a se certa, a reproşa FA 11, 2; Iuda 1, 9; b) a ezita, a se îndoi, a avea o îndoială Iac 1, 6; 2, 4

διάκρισις, εως, ἡ - acţiunea de a deosebi, discriminare, discernere, discuţie, discutare Rm 14, 1; 1 Cor 12, 10; Evr 5, 14

διακωλύω - a se opune cu energie, a opri Mt 3, 14

διαλαλέω - I. *act.* a discuta, a vorbi unii cu alţii, a delibera între mai mulţi despre ceva Lc 6, 11; II. *pas.* a forma (a fi) obiect de discuţie Lc 1, 65

διαλέγομαι - *imperf.* **διελεγόμην**, *pas. aor.* **διελέχθην**, a vorbi cu cineva, a se sfădi, a discuta cu cineva Mc 9, 34; FA 17, 2; 19, 8; 24, 12; Iuda 1, 9

διαλείπω - + *part.* a înceta, a se întrerupe Lc 7, 45

διάλεκτος, ου, ἡ - (*doar în* FA), limba unui popor, grai FA 1, 19

διαλλάσσω - a împăca; *pas.* a se împăca cu cineva, τινι (*aor. imper.*) Mt 5, 24

διαλογίζομαι - *imperf.* **διελογιζόμην**, (*doar la* sinoptici) a cugeta, a se gândi Mt 16, 7; 21, 25; Mc 2, 8; Lc 12, 17

διαλογισμός, οῦ, ὁ - I. gând, cugetare, judecată Mt 15, 19; Lc 2, 35; 5, 22; Rm 14, 1; Iac 2, 4; II. cârtire, tăgăduire, obiecție Lc 24, 38; Fil 2, 14

διαλύω - a suprima, a desființa; *pas.* a fi împrăștiat, a fi risipit FA 5, 36

διαμαρτύρομαι - *aor.* **διεμαρτυράμην** I. a îndemna Lc 16, 28; FA 2, 40; 1 Tim 5, 21; 2 Tim 2, 14; II. a mărturisi FA 20, 21; 1 Tes 4, 6; Evr 2, 6

διαμάχομαι - a lupta cu energie; *fig.* a dezbate FA 23, 9

διαμένω - I. a rămâne, a sta, a locui Gal 2, 5; II. a continua să fie, a rămâne (mut etc.) Lc 1, 22

διαμερίζω - *aor.* **διεμέρισα**, *pas. viit.* **διαμερισθήσομαι**, *aor.* **διεμερίσθην**, *perf.* **διαμέρισμαι**, I. a împărți Mc 15, 24; Lc 22, 17; FA 2, 3; II. *pas.* a fi dezbinat în sine, a fi în dezacord în ceea ce privește părerile Lc 11, 17; 12, 53

διαμερισμός, οῦ, ὁ - dezbinare, vrajbă (opusă păcii) Lc 12, 51

διανέμω - *pas. aor.* **διενεμήθην**, a răspândi, a împrăștia FA 4, 17

διανεύω - a face semne, a se exprima prin semne Lc 1, 22

διανόημα, ατος, τό - gând, cugetare Lc 11, 17

διάνοια, ας, ἡ - I. gând, cuget, gândire, minte Mt 22, 37; Mc 12, 30; Lc 10, 27; Col 1, 21; Evr 8, 10; 1 Pt 1, 13; II. gând rău, cuget rău Ef 2, 3

διανοίγω - *aor.* **διήνοιξα**, *pas. aor.* **διηνοίχθην**, a deschide Lc 2, 23; 24, 32; FA 16, 14; 17, 3

διανυκτερεύω - a petrece toată noaptea în, **ἔν τινι** Lc 6, 12

διανύω - *aor.* **διήνυσα**, a sfârși, a termina, a efectua în întregime FA 21, 7

διαπαντός - *adv. de timp* pentru **διὰ παντός** - neîntrerupt, tot timpul, în toată vremea, totdeauna Lc 24, 53; Evr 9, 6

διαπαρατριβή, ῆς, ἡ - discuție violentă, gâlceavă, ceartă, controversă 1 Tim 6, 5

διαπεράω - (*mai ales la* sinoptici) a traversa un fluviu Mt 9, 1

διαπλέω - *aor.* **διέπλευσα**, a traversa (marea), a străbate (marea) FA 27, 5

διαπονέομαι - *med. aor. I.* **διεπονήθην**, a se obosi, a se osteni, *de unde* a fi nemulțumit, a fi tulburat, a se mânia FA 4, 2; 16, 18

διαπορεύομαι - *imperf.* **διεπορευόμην**, a călători, a trece prin mijlocul + **διά** *gen.* Lc 6, 1; + *ac.* FA 16, 4; *abs.* Rm 15, 24 - a merge, a se duce

διαπορέω - *imperf.* **διηπόρουν**, a fi nedumerit, a șovăi, a nu fi sigur Lc 9, 7; + *interog. indir.* FA 10, 17

διαπραγματεύομαι - *aor.* **διεπραγματευσάμην**, a face afaceri, a face negustorie, a neguțători, a realiza beneficii Lc 19, 15

διαπρίω - a despica, a tăia *med.* (*pas.* ?) *fig.* a se mânia, a fi furios, a fremăta de furie FA 5, 33; 7, 54

διαρπάζω - a jefui, a prăda, a răpi Mt 12, 29; Mc 3, 27

διαρρήγνυμι sau **διαρρήσσω** - *aor. 1.* **διέ(ρ)ρηξα**, Lc 8, 29; a rupe, a sfâșia, a sfărâma Lc 5, 6; Mt 26, 65

διασαφέω - *aor.* **διεσάφησα**, Mt 13, 36, a explica, a lămuri; Mt 18, 31, a povesti cu amănunte

διασείω - a scutura, a zdruncina, a zgâlțâi; *de unde* a scoate bani de la cineva **τινα**, a asupri Lc 3, 14

διασκορπίζω - *aor. 1.* **διεσκόρπισα**, *pas. aor.* **διεσκορπίσθην**, a împrăștia, a risipi (turma, oamenii, bunurile) In 11, 52 (oamenii); Mt 26, 31 (turma); Lc 15, 13

διασπάω - *pas. aor. 1.* **διεσπάσθην**, a sfâșia, a face bucăți FA 23, 10

διασπείρω - *pas. aor. 2.* **διεσπάρην** (*doar în* FA) a împrăștia, a risipi; *la pas.* a fi împrăștiat, a se împrăștia (prin prigoană) FA 8, 1 și 4

διασπορά, ᾶς, ἡ - împrăștiere (cei împrăștiați ai lui Israel) In 7, 35; 1 Pt 1, 1

διαστέλλομαι - *med. aor. 1.* **διεστειλάμην**, (*mai ales la* Mc) a îndemna în chip insistent, a porunci Mc 5, 43; FA 15, 24

διάστημα, ατος, τό - perioadă (interval) de timp, răstimp FA 5, 7

διαστολή, ῆς, ἡ - deosebire, diferență Rm 3, 22; 1 Cor 14, 7

διαστρέφω - *aor. 1.* **διέστρεψα**, *pas. part. perf.* **διεστραμμένος**, I. a răsuci, a strâmba FA 13, 10; II. a întoarce, a abate (de la credință), a îndepărta de la credință Mt 17, 17; FA 13, 8; Fil 2, 15

διασῴζω - *aor. 1.* **διέσωσα**, *pas. aor. 1* **διεσώθην**, a mântui din, a scăpa (pe cineva) din FA 27, 44; 28, 4; a vindeca (*pas.*) Mt 14, 36

διαταγή, ῆς, ἡ - rânduială, dispoziție, poruncă FA 7, 53; ordine, orânduire Rm 13, 2

διάταγμα, ατος, τό - poruncă Evr 11, 23

διαταράσσω - a tulbura, a agita, a se neliniști în adâncul sufletului Lc 1, 29

διατάσσω - *aor.* **διέταξα**, *perf.* **διατέταχα**, *med. viit.* **διατάξομαι**, *aor.* **διεταξάμην**, *pas. aor.* **διετάχθην**, *perf.* **διατέταγμαι**, *act.* și *med.* a pune în ordine, a porunci, a rândui, a orândui, a hotărî Mt 11, 1; Lc 8, 55; FA 23, 31; 1 Cor 9, 14; 11, 34

διατελέω - (*subînț.* **χρόνον**), a petrece timpul, *de unde* a rămâne (într-o anumită stare) + *adj.*, fără a mânca FA 27, 33

διατηρέω - a păstra cu grijă Lc 2, 51; a se păzi cu credință de ceva, **ἔκ τινος**, FA 15, 29

διατί - *adv.* de ce? pentru ce? Mc 2, 18; In 7, 45; 2 Cor 11, 11

διατίθημι - (*cf.* **διαθήκη**), *la med. viit.* **διαθήσομαι**, *aor. 2* **διεθέμην**, a lăsa prin testament, a face testamentul Evr 8, 10; 9, 16 - 17; 10, 16; a rândui, a dispune (în favoarea cuiva **τινι**) Lc 22, 29

διατρίβω - *aor.* **διέτριψα**, a uza, a consuma, a istovi, a slei de puteri, a nimici, *de unde* a petrece timpul, a rămâne In 3, 22; FA 14, 3; 15, 35

διατροφή, ῆς, ἡ - hrană 1 Tim 6, 8

διαυγάζω - a se lumina de ziuă 2 Pt 1, 19

διαυγής, ές - străveziu, luminos, clar, transparent Ap 21, 21 (*var.*)

διαφανής, ές - străveziu, transparent Ap 21, 21

διαφέρω - *aor. 2.* **διήνεγκον**, I. *tr.* a duce ici și colo, a răspândi FA 13, 49; *pas.* a fi purtat încoace și încolo, a merge în derivă, a se lăsa dus de curent, a se lăsa la voia întâmplării FA 27, 27; II. *intr.* a fi diferit, a se deosebi Rm 2, 18; 1 Cor 15, 41; Gal 4, 1; Fil 1, 10; III. **οὐδέν μοι διαφέρει** - îmi este indiferent, pentru mine nu-i nici o deosebire Gal 2, 6

διαφεύγω - *aor. 2.* **διέφυγον**, a scăpa, a fugi de, a ieși cu bine dintr-o încurcătură FA 27, 42

διαφημίζω - *aor. 1.* **διεφήμισα**, *pas. aor.* **διεφημίσθην**, a vesti, a face public, a răspândi un cuvânt Mt 9, 31; 28, 15; Mc 1, 45

διαφθείρω - *pas. aor. 2.* **διεφθάρην**, *part. perf.* **διεφθαρμένος**, I. a strica, a roade, a ataca (a mânca) un metal Lc 12, 33; II. *fig.* a nimici, a distruge, a prăpădi 2 Cor 4, 16; Ap 11, 18; a fi stricat + *ac. de relație* 1 Tim 6, 5

διαφθορά, ᾶς, ἡ - (*doar în* FA) stricăciune, nimicire, distrugere, putrezire FA 13, 34 *și următoarele.*

διάφορος, ον - I. felurit, diferit Rm 12, 6; Evr 9, 10; II. care se deosebește, care este mai bun Evr 1, 4; 8, 6

διαφυλάσσω - *aor. 1.* **διεφύλαξα**, a păzi, a ține sub paza sa (se spune despre îngeri) Lc 4, 10

διαχειρίζω - *med. aor. 1.* **διεχειρισάμην**, a pune mâna pe, a omorî, a ucide FA 5, 30; 26, 21

διαχλευάζω - a-și bate joc, a batjocori FA 2, 13

διαχωρίζω - a separa, a despărți; *pas.* **ἀπό τινος** - a se despărți de Lc 9, 33

διδακτικός, ή, όν - care poate învăţa pe altul, destoinic să dea învăţătură 1 Tim 3, 2; 2 Tim 2, 24

διδακτός, ή, όν - învăţat (= care a primit învăţătură) In 6, 45; 1 Cor 2, 13 (+ *gen. compl. de agent*?)

διδασκαλία, ας, ή - I. învăţătură Rm 12, 7; 15, 4; 1 Tim 4, 13; II. *pas.* ceea ce este învăţat, doctrină Mt 15, 9; Col 2, 22; Ef 4, 14

διδάσκαλος, ου, ὁ - I. învăţător, dascăl Mt 10, 24; Mc 4, 38; cu ῥαββί In 1, 38; II. învăţător în Biserică, doctor FA 13, 1; 1 Cor 12, 28; Ef 4, 11

διδάσκω - *viit.* διδάξω, *aor.* ἐδίδαξα, *pas. aor.* ἐδιδάχθην, a învăţa (pe altul) Mt 4, 23; Lc 4, 31; In 6, 59; FA 18, 11; Ap 2, 14

διδαχή, ῆς, ή - I. învăţătură, doctrină Mc 4, 2; 1 Cor 14, 6; 2 Tim 4, 2; II. *sens pas.* doctrină, învăţătură Mt 16, 12; 1 Cor 14, 26; Evr 6, 2; 2 In 1, 9

δίδραχμον, ου, τό - drahmă dublă, la evrei = jumătate de siclu Mt 17, 24

Δίδυμος, ου, ὁ - *adj. subst.* Didim (Toma), Geamănul In 11, 16; 20, 24; 21, 2

δίδωμι - *viit.* δώσω, *aor.* ἔδωκα sau ἔδωσα, *imper.* δός, *inf.* δοῦναι, *part.* δούς; *pas. viit.* δοθήσομαι, *aor.* ἐδόθην, *perf.* δέδομαι, a da (în toate sensurile posibile) Mt 4, 9; 5, 31; Mc 6, 7; 12, 14; Lc 7, 45; In 11, 57; 1 In 4, 13; a încredinţa, a lăsa în grija cuiva, a transmite Mt 16, 19; 25, 15; Lc 19, 23; a da rod, a produce Mt 13, 8; Ap 20, 13

διεγείρω - *aor. 1.* διήγειρα, *pas. aor. 1* διηγέρθην, I. a deştepta (din somn) Mc 4, 38; *pas.* a se agita, a se răvăşi, a se întărâta In 6, 18; II. a ţine treaz, a ţine de veghe 2 Pt 1, 13; 3, 1

διενθυμέομαι - a se gândi, a cugeta FA 10, 19

διεξέρχομαι - a ieşi, a se furişa afară din FA 28, 3

διέξοδος, ου, ή - răscruce, răspântie sau ieşire din oraş Mt 22, 9

διερμηνεία, ας, ή - tălmăcire, traducere, interpretare, exegeză 1 Cor 12, 10 (*var.*)

διερμηνευτής, οῦ, ὁ - tălmăcitor, tâlcuitor, interpret, traducător, exeget 1 Cor 14, 28

διερμηνεύω - *aor. 1.* διερμήνευσα sau διηρμήνευσα, I. a tâlcui, a explica Lc 24, 27; II. a interpreta, a tălmăci 1 Cor 14, 5; 1 Cor 14, 13; 1 Cor 14, 27; III. a traduce FA 9, 36

διέρχομαι - (*v.* ἔρχομαι), *viit.* διελεύσομαι, *aor. 2* διῆλθον, *part. perf.* διεληλυθώς, I. a merge prin mijlocul, a trece prin

mijlocul, a traversa, a străbate Lc 2, 35; FA 13, 6; Evr 4, 14; a umbla prin, a rătăci prin + *prep.* Mt 12, 43; Lc 4, 30; a trece Lc 19, 4; II. *propr.* şi *fig.* a trece de la unul la altul, a se duce la, a trece la Mc 4, 35; Lc 9, 6; Rm 5, 12; a merge lângă, a merge fiecare în partea sa Lc 2, 15; a se întinde (vorba), a merge vorba Lc 5, 15

διερωτάω - *aor. 1.* **διηρώτησα**, a cerceta, a se informa despre, a întreba despre FA 10, 17

διετής, ές - în vârstă de doi ani Mt 2, 16

διετία, ας, ἡ - perioadă de doi ani FA 24, 27; 28, 30

διηγέομαι - *aor. 1.* **διηγησάμην**, a povesti, a vesti, a istorisi, a vorbi Mc 5, 16; Lc 8, 39; FA 9, 27; Evr 11, 32

διήγησις, εως, ἡ - povestire, istorisire, relatare Lc 1, 1

διηνεκής, ές – neîncetat, fără încetare, fără sfârşit, permanent, veşnic Evr 7, 3; 10, 1

διθάλασσος, ον - fund de mare ridicat între două mări, limbă de pământ, dâmb de nisip FA 27, 41

δι-ικνέομαι - a pătrunde *fig.* Evr 4, 12

δι-ίστημι - *aor. 1. part.* **διαστήσας**, *aor. 2* **διέστην**, a se despărţi, a se îndepărta Lc 24, 51; a se scurge (timpul) Lc 22, 59; a trece mai departe, a se îndepărta FA 27, 28

δι-ισχυρίζομαι - a afirma cu tărie, a susţine Lc 22, 59

δικαιοκρισία, ας, ἡ - dreaptă judecată Rm 2, 5

δίκαιος, α, ον - drept I. (*jur.*) drept (legal, legiuit, după lege) Mt 1, 19; 1 Tim 1, 9; 1 In 3, 7; II. *sens teologic*: drept, neprihănit, evlavios Mt 13, 43; Lc 1, 6 şi 17; FA 24, 15; Rm 2, 13; Gal 3, 11; Evr 10, 38; 1 Pt 4, 18; drept, vorbind de Dumnezeu 2 Tim 4, 8; Ap 16, 5; vorbind despre Iisus FA 7, 52; III. drept (lucru) FA 4, 19; 2 Tes 1, 6

δικαιοσύνη, ης, ἡ - dreptate (a judecătorului) FA 17, 31; Evr 11, 33; Ap 19, 11; II. dreptate (cerută de Dumnezeu omului) a) dreptatea Legii Mt 13, 15; Fil 3, 6; b) dreptatea, scop al vieţii (purtării) creştine Mt 5, 6; FA 10, 35; Ef 6, 14; Fil 1, 11; Evr 12, 11; III. dreptatea lui Dumnezeu (Pavel) Rm 1, 17; 5, 21; 6, 13; 9, 30; Fil 3, 9 etc.

δικαιόω - *aor. 1.* **ἐδικαίωσα**, *pas. aor. 1* **ἐδικαιώθην**, *perf.* **δεδικαίωμαι**, a justifica, a îndreptăţi, a face drept, a declara drept Lc 10, 29; 16, 15; 18, 14; a elibera (de păcat), a ierta, a achita FA 13, 38; Rm 6, 7; II. a îndreptăţi, a justifica (faptă a omului) FA 13, 39; Rm 2, 13;

3, 24; 1 Cor 4, 4; (faptă a lui Dumnezeu) Rm 3, 26; 4, 5

δικαίωμα, ατος, τό - I. prescripție, poruncă Lc 1, 6; Rm 2, 26; Evr 9, 1 și 10; II. justificare, îndreptățire, act de dreptate, act al justiției: achitare Rm 5, 16 și 18; condamnare Ap 15, 4; 19, 8

δικαίως - *adv.* cu dreptate, pe drept Lc 23, 41; 1 Tes 2, 10; 1 Pt 2, 23

δικαίωσις, εως, ἡ - îndreptățire, justificare Rm 4, 25; 5, 18

δικαστής, οῦ, ὁ - judecător FA 7, 27

δίκη, ης, ἡ - drept, dreptate, *de unde* I. act de judecată, sentință FA 25, 15; II. pedeapsă, sancțiune neașteptată 2 Tes 1, 9; Iuda 1, 7; III. dreptatea divină FA 28, 4

δίκτυον, ου, τό - mreajă, năvod, plasă (pentru a prinde pești, animale sau păsări) Mt 4, 20; Mc 1, 18; Lc 5, 2; In 21, 6

δίλογος, ον - care vorbește în două feluri, viclean, șiret 1 Tim 3, 8

διό - *cj. de coord.* deci, pentru aceea, de aceea Mt 27, 8; Lc 7, 7; FA 10, 29; 15, 19; Rm 1, 24; Iac 1, 21; 1 Pt 1, 13

διοδεύω - *aor. 1.* **διώδευσα**, I. a trece prin, a străbate FA 17, 1; II. *intr.* a merge (a umbla) din loc în loc Lc 8, 1

Διονύσιος, ου, ὁ - Dionisie, atenian, membru al Areopagului, convertit de Pavel FA 17, 34

διόπερ - (*doar în* 1 Cor) de aceea 1 Cor 8, 13; 10, 14

διοπετής, ές - căzut din cer FA 19, 35

διόρθωμα, ατος, τό - îmbunătățire, îndreptare, restaurare, restabilire, reformă (*v.* **καθόρθωμα**) FA 24, 2

διόρθωσις, εως, ἡ - îndreptare, restabilire, redresare, reformare Evr 9, 10

διορύσσω - *pas. aor.* **διωρύχθην**, a sparge Mt 24, 43

Διός - *v.* **Ζεύς**

Διόσκουροι, ων, οἱ - Dioscurii (Castor și Pollux), protectorii marinarilor, *de unde* numele corăbiei împrumutate de Pavel FA 28, 11

διότι - I. *conj.* = **διὰ τοῦτο ὅτι** - pentru că Lc 2, 7; Rm 8, 21; 1 Cor 15, 9; Fil 2, 26; Evr 11, 5; 11, 23; II. *adv.* într-adevăr Lc 1, 13; FA 22, 18

Διοτρέφης, ους, ὁ - Diotref, numele unui creștin 3 In 1, 9

διπλοῦς, ῆ, οῦν - dublu, îndoit 1 Tim 5, 17; **διπλότερον** *comp.* Mt 23, 15

διπλόω - *aor. 1.* **ἐδίπλωσα**, cu **τὰ διπλᾶ** (compl. intern), a da dublu, a plăti îndoit Ap 18, 6

δίς - *adv.* de două ori Mc 14, 30; 1 Tes 2, 18

δισμυριάς, άδος, ἡ - dublă miriadă = 20.000 Ap 9, 16

διστάζω - *aor. 1.* **ἐδίστασα**, (*doar la* Mt) a se îndoi, a avea îndoieli Mt 28, 17

δίστομος, ον - cu două guri, *de unde* cu două tăişuri (sabie) Evr 4, 12

δισχίλιοι, αι, α - două mii Mc 5, 13

διυλίζω - a strecura Mt 23, 24

διχάζω - *aor. 1.* **ἐδίχασα**, a despărţi **τινὰ κατά τινος** - pe cineva de cineva Mt 10, 35

διχοστασία, ας, ἡ - dezbinare, vrajbă, discordie, neînţelegere Rm 16, 17

διχοτομέω - a tăia în două, a face bucăţi, a tăia Mt 24, 51; Lc 12, 46

διψάω - *aor. 1.* **εηδίψησα**, a fi însetat, a suferi de sete, a înseta In 4, 13; Mt 5, 6 + *ac.*

δίψος, ους, τό - sete 2 Cor 11, 27

δίψυχος, ον - lit. „cu două suflete", care se îndoieşte, nehotărât, între două păreri (*numai la* Iac) Iac 1, 8; 4, 8

διωγμός, οῦ, ὁ - persecuţie, prigoană, urmărire Mt 13, 21; 2 Cor 12, 10

διώκτης, ου, ὁ - persecutor, prigonitor 1 Tim 1, 13

διώκω - *viit.* **διώξω**, *aor.* **ἐδίωξα**, *pas. viit.* **διωχθήσομαι**, *perf.* **δεδίωγμαι**, I. a urmări, a pune pe fugă, a alunga Mt 23, 24; II. a alerga după cineva sau ceva, a urmări, *propr.* sau *fig.* Lc 17, 23; Rm 9, 30; 1 Cor 14, 1; Evr 12, 14; III. a prigoni, a persecuta Mt 5, 11; Lc 21, 12; Rm 12, 14; Fil 3, 6; *pas.* Gal 6, 12

δόγμα, ατος, τό - hotărâre, edict, decret Lc 2, 1; FA 17, 7; hotărâre a apostolilor FA 16, 4; Ef 2, 15

δογματίζω - *pas. part. perf.* **δεδογματισμένος**, *med. - pas.* a se supune unor orânduieli (dogme) Col 2, 20 (*cf.* **δόγμα** la v. 14)

δοκέω - *aor.* **ἔδοξα**, I. *intr.* a părea Lc 10, 36; 1 Cor 11, 16; Evr 12, 11; **οἱ δοκοῦντες** - cei care sunt apreciaţi, cei care sunt oameni de vază Gal 2, 2; II. *impersonal* **δοκεῖ μοι** - mi se pare, mă gândesc, cred Mt 17, 25; 18, 12; In 11, 56; eu hotărăsc FA 15, 22; *constr. pers.* FA 26, 9; III. *tr.* a fi de părere, a i se părea, a crede + *prop. infin.* Mc 6, 49; 2 Cor 11, 16; In 5, 39; FA 27, 13; 1 Cor 7, 40; + **ὅτι** Mt 6, 7; Lc 12, 51

δοκιμάζω - *aor.* **ἐδοκίμασα**, *pas. perf.* **δεδοκίμασμαι**, I. a pune la probă, a pune la încercare, a încerca, a aprecia Lc 14, 19; Rm 2, 18; 2 Cor 8, 8; 1 Tim 3, 10; 1 Pt 1, 7; II. a aproba, a găsi bun, a recunoaşte Rm 14, 22; 2 Cor 8, 22

δοκιμασία, ας, ἡ - examen, încercare, cercetare, probă Evr 3, 9

δοκιμή, ῆς, ἡ - încercare, dovadă, probă (*sens activ* sau *pasiv*) 2 Cor 8, 2; 13, 3; Fil 2, 22

δοκίμιον, ου, τό - I. mijloc, cale de a dovedi, încercare Iac 1, 3; II. probă, încercare, dovadă 1 Pt 1, 7

δόκιμος, ον - dovedit, recunoscut Rm 14, 18; 2 Cor 10, 18; Iac 1, 12

δοκός, οῦ, ἡ - bârnă, grindă Mt 7, 3; Lc 6, 41

δόλιος, α, ον - şiret, viclean, prefăcut, amăgitor 2 Cor 11, 13

δολιόω - a vicleni, a înşela Rm 3, 13

δόλος, ου, ὁ - vicleşug, viclenie, înşelăciune Mt 26, 4; In 1, 48; FA 13, 10; 2 Cor 12, 16

δολόω - a preface, a falsifica 2 Cor 4, 2

δόμα, ατος, τό - dar, cadou Mt 7, 11; Fil 4, 17

δόξα, ης, ἡ - primul sens: „părere" nu se întâlneşte în N.T. În N.T.: părere bună I. slavă, glorie, mărire, cinste, stimă In 5, 44; 7, 18; 1 Tes 2, 6; II. slava lui Dumnezeu sau a lui Hristos, prezență activă divină: *ebr.* כָּבוֹד *kabod.* Lc 2, 9; 24, 26; In 17, 5; FA 7, 55; Rm 6, 4; 2 Cor 3, 7; III. strălucire, splendoare Mt 4, 8; Lc 4, 6; 1 Pt 1, 24; Ap 21, 24; IV. *la pl.* **δόξαι** - măririle (îngereşti, cereşti) 2 Pt 2, 10; Iuda 1, 8; V. formulă liturgică: spre slava lui Dumnezeu 1 Cor 10, 31; Fil 1, 11; a da slavă lui Dumnezeu Lc 17, 18; FA 12, 23; Ap 11, 13

δοξάζω - *viit.* **δοξάσω**, *aor.* **ἐδόξασα**, *pas. aor.* **ἐδοξάσθην**, *perf.* **δεδόξασμαι**, I. a slăvi, a proslăvi, a preaslăvi, a onora, a preamări, a glorifica, a transfigura In 8, 54; 13, 31; 2 Cor 3, 10; 2 Tes 3, 1; 1 Pt 1, 8; II. a cinsti, a onora, a lăuda, a celebra Mt 5, 16; Lc 5, 25; FA 13, 48; Rm 1, 21; 1 Cor 12, 26; 2 Cor 9, 13

Δορκάς, άδος, ἡ - Dorcas (= gazelă, căprioară), numele unei creştine FA 9, 36 (sau **Ταβιθά** - Tavita, după aram. טְבִיתָא *tābithá*)

δόσις, εως, ἡ - acțiunea de a da, dăruire, dat, dare, dar, cadou Fil 4, 15; Iac 1, 17

δότης, ου, ὁ - dătător, donator 2 Cor 9, 7

δουλαγωγέω - a supune robiei, a înrobi, a ține în frâu 1 Cor 9, 27

δουλεία, ας, ἡ - robie Rm 8, 21

δουλεύω - *viit.* **δουλεύσω**, *aor. 1* **ἐδούλευσα**, *perf.* **δεδούλευκα**, I. a fi rob, sclav In 8, 33; FA 7, 7; Rm 9, 12; II. a sluji pe cineva (sau cuiva) + *dat.* Mt 6, 24; Lc 15, 29; III. *sens teologic*: a sluji lui Dumnezeu Lc 16, 13; 1 Tes 1, 9; a sluji lui Hristos Rm 14, 18; a sluji Domnului FA 20, 19; a sluji unul altuia Gal 5, 13

δούλη, ης, ἡ - roabă, sclavă, slujitoare Lc 1, 38.48; FA 2, 18

δοῦλος, η, ον - aservit, înrobit, ținut în sclavie Rm 6, 19

δοῦλος, ου, ὁ - I. sclav, rob, slujitor, slugă Mt 10, 24; Lc 12, 45; Gal 3, 28; Col 3, 11; Ap 6, 15; *fig.* Mt 20, 27; II. *sens teologic*: slujitor, rob al lui Hristos, al lui Dumnezeu Lc 2, 29; FA 4, 29; 16, 17; Rm 1, 1; Gal 1, 10; 2 Tim 2, 24; 1 Pt 2, 16; Ap 2, 20

δουλόω - *aor. 1.* ἐδούλωσα, *pas. aor. 1* ἐδουλώθην, *perf.* δεδούλωμαι, I. a face rob, a robi FA 7, 6; 2 Pt 2, 19; II. *fig.* a înrobi, a fi rob, a supune robiei, a subjuga Rm 6, 22; 1 Cor 7, 15; Gal 4, 3; Tit 2, 3

δοχή, ῆς, ἡ - primire, întâmpinare, ospăț Lc 5, 29; 14, 13

δράκων, οντος, ὁ - șarpe, balaur Ap 12, 3

δράσσομαι - a prinde pe cineva (printr-o cursă, printr-o viclenie) 1 Cor 3, 19

δραχμή, ῆς, ἡ - drahmă, monedă de argint (un fr. de aur aproximativ, valoarea unei zile de muncă) Lc 15, 18

δρέπανον, ου, τό - (de 6 ori în Ap 14), seceră Mc 4, 29

δρόμος, ου, ὁ – cale, drum, alergare, cursă, călătorie, misiune FA 13, 25; 20, 24; 2 Tim 4, 7

Δρούσιλλα, ης, ἡ - Drusilla, fiica mai mică a lui Irod Agrippa I, sora lui Agrippa II, căsătorită a doua oară cu procuratorul Felix

δύναμαι - *pers. a II - a sg.* δύνασαι sau δύνῃ, *imperf.* ἐδυνάμην (sau ἠδυν-), *viit.* δυνήσομαι, *aor.* ἐδυνήθην sau ἠδυνάσθην, a putea, a fi în stare să Mt 6, 24; Mc 2, 7; In 6, 60; FA 27, 15; Rm 8, 7; 1 Cor 3, 2; 2 Cor 13, 8

δύναμις, εως, ἡ - I. putere, forță, putință Mt 22, 29; Mc 12, 24; Lc 1, 17; 10, 19; 21, 27; FA 4, 7; Rm 1, 16; 15, 13; 1 Cor 4, 20; 2 Cor 6, 7; Evr 7, 16; II. faptă a puterii (minune) Mt 7, 22; Mc 6, 5; Lc 19, 37; FA 8, 13; Evr 2, 4; III. putere (divină, îngerească sau pământească) FA 8, 10; Rm 8, 38; 1 Cor 15, 24; 1 Pt 3, 22

δυναμόω - a întări, a face tare, puternic Col 1, 11; Ef 6, 10; Evr 11, 34

δυνάστης, ου, ὁ - persoană puternică, stăpânitor, dinast, potentat, suveran Lc 1, 52; FA 8, 27; 1 Tim 6, 15

δυνατέω - a avea putere să, a fi în stare Rm 14, 4; 2 Cor 9, 8; 13, 3

δυνατός, ή, όν - I. puternic, capabil Rm 15, 1; 1 Cor 1, 26; *subst.* cei puternici FA 25, 5; Dumnezeu Lc 1, 49; δυνατός εἰμι + *inf.* = δύναμαι Lc 14, 31; Rm 4, 21; II. *sens pasiv* posibil; δύνατόν ἐστι - este posibil, este cu putință,

se poate Mt 24, 24; Mc 13, 22; 14, 35; Rm 12, 18

δύνω sau **δύω** - *aor. 1.* **ἔδυσα**, *aor. 2* **ἔδυν**, (despre soare) a apune, a asfinți Mc 1, 32; Lc 4, 40

δύο - (*nom., ac.* și *gen.*), *dat.* **δυσί**, *num.* doi, două Mt 18, 20; 19, 6; Lc 12, 52; 1 Cor 14, 29

δυσβάστακτος, ον - greu de dus, anevoie de purtat Mt 23, 4; Lc 11, 46

δυσεντερία, ας, ἡ sau **δυσεντέριον, ου, τό** - dizenterie FA 28, 8

δυσερμήνευτος, ον - greu de tâlcuit, dificil de explicat Evr 5, 11

δύσκολος, ον - greu, dificil, anevoios Mc 10, 24

δυσκόλως - *adv.* cu greu, în chip dificil, anevoios Mt 19, 23

δυσμή, ῆς, ἡ - (*mai ales la pl.*) apus, asfințit, vest, occident Mt 8, 11; Lc 13, 29; Ap 21, 13

δυσνόητος, ον - greu de înțeles 2 Pt 3, 16

δυσφημέω - a calomnia, a defăima, a insulta, a jigni 1 Cor 4, 13

δυσφημία, ας, ἡ - calomnie, injurie, insultă, defăimare, reputație proastă 2 Cor 6, 8

δώδεκα - *num. invar.* doisprezece Mt 9, 20; Mc 9, 35; 10, 32; Lc 2, 42; 1 Cor 15, 5

δωδέκατος, η, ον - *num.* al doisprezecelea, a douăsprezecea Ap 21, 20

δωδεκάφυλον, ου, τό - totalitatea celor douăsprezece triburi FA 26, 7

δῶμα, ατος, τό - acoperiș, terasă Mt 24, 17

δωρεά, ας, ἡ - I. dar, cadou In 4, 10; FA 8, 20; Rm 5, 15; Ef 4, 7; Evr 6, 4; II. *ac. adv.* **δωρεάν** - în dar, gratuit Mt 10, 8; Rm 3, 24; 2 Cor 11, 7; Ap 21, 6; fără motiv, în zadar, degeaba, pe nedrept In 15, 25; Gal 2, 21

δωρέω - *med. aor. 1.* **ἐδωρησάμην**, *perf.* **δεδώρημαι**, a dărui, a oferi Mc 15, 45

δώρημα, ατος, τό - dar, cadou Iac 1, 17

δῶρον, ου, τό - dar, cadou, ofrandă, prinos Mt 2, 11; 5, 23; Lc 21, 4; Evr 11, 4

δωροφορία, ας, ἡ - trimitere de ajutoare Rm 15, 31 (*var*)

E

ἔα - *interj.* hei! stai! lasă! Mc 1, 24 (*var.*); Lc 4, 34

ἐάν - *v.* **εἰ**

ἑαυτοῦ, ῆς, οῦ - prin contragere **αὐτοῦ** etc. *gen. pl.* **ἑαυτῶν**, *pron. reflex.* I. *pers. a III - a* el însuşi, ei înşişi Mt 19, 12; Mc 8, 34; Rm 14, 14; II. *pers. I - a pl.* noi înşine Rm 8, 23; 1 Cor 11, 31; 2 Cor 3, 5; III. *pers. a II - a sg.* tu însuţi In 18, 34; *pl.* Lc 21, 30

ἐάω - *imperf.* **εἴων**, *viit.* **ἐάσω**, *aor.* **εἴασα**, I. a lăsa, a îngădui, a permite FA 14, 16; 23, 32; II. + *negaţie* **οὐκ ἐᾶν** - a nu lăsa, a nu îngădui, a împiedica Mt 24, 43; Lc 4, 41; FA 16, 7; III. *abs.* Lc 22, 51; IV. termen marinăresc: a lăsa ancora, a arunca ancora FA 27, 40

ἑβδομήκοντα - *num. card.* şaptezeci FA 7, 14

ἑβδομηκοντάκις - *num. adv.* de şaptezeci de ori Mt 18, 22

ἕβδομος, η, ον - *num. ord.* al şaptelea, a şaptea Ap 8, 1; 10, 7; **ἡ ἑβδόμη** (*subînţ.* **ἡμέρα**), ziua a şaptea Evr 4, 4

Ἔβερ, ὁ - Eber Lc 3, 35

ἑβραϊκός, ή, όν - ebraic, evreiesc Lc 23, 38 (*var.*)

Ἑβραῖος, ου, ὁ - evreu 2 Cor 11, 22; Fil 3, 5

ἑβραΐς, ΐδος, ἡ - ebraică (limba) (*doar în* FA) FA 21, 40

ἑβραϊστί - *adv.* (*doar la* In şi *în* Ap), în ebraică, evreieşte In 5, 2; Ap 9, 11

ἐγγίζω - *viit.* **ἐγγιῶ**, *aor.* **ἤγγισα**, *perf.* **ἤγγικα**, *intr.* I. a se apropia, a fi aproape de + *dat.* sau **εἰς**, **ἐπί** + *ac.* Mc 11, 1; Lc 7, 12; 24, 48; II. *abs.* Mt 26, 46; Lc 18, 40

ἐγγράφω - *la pas. perf.* **ἐγγέγραμαι**, a fi scris, a fi înscris 2 Cor 3, 2 - 3; Lc 10, 20

ἔγγυος, ου, ὁ - chezaş, garant Evr 7, 22

ἐγγύς - *adv.* aproape, în apropiere I. *sens local* + *gen.* Lc 19, 11; In 3, 23; 11, 18; Rm 10, 8; + *dat.* FA 9, 38; *abs.* In 19, 42; II. *sens temporal* + *gen.* Mt 26, 18; Mc 13, 28; Lc 21, 30; Fil 4, 5; *comp.* **ἐγγύτερον** - mai aproape Rm 13, 11

ἐγείρω - *viit.* **ἐγερῶ**, *aor.* **ἤγειρα**, *pas. viit.* **ἐγερθήσομαι**, *aor.* **ἠγέρθην**, *perf.* **ἐγήγερμαι**, I. a trezi, a deştepta din somn FA 27, 7; *pas.* a se trezi, a se deştepta din somn Mt 25, 7; Rm 13, 11; II. a face să se scoale, să se ridice, a pune pe picioare, a ridica în picioare Mc 9, 27; FA 10, 26; Iac

5, 15; III. a învia, a scula la viață Mt 10, 8; In 5, 21; 1 Cor 6, 14; 1 Tes 1, 10; IV. a ridica, a înălța (un corn de mântuire) Lc 1, 69; (templul) In 2, 19; V. a ridica un rege, un mântuitor etc. FA 13, 22; VI. a ațâța, a provoca (o durere) Fil 1, 17; VII. *intr.* doar *imper.* ἔγειρε - „scoală-te" Mt 9, 5; Mc 2, 9; In 5, 8

ἔγερσις, εως, ἡ - (ἐγείρω), trezire, înviere Mt 27, 53

ἐγκάθετος, ον - (ἐγκαθίημι ?), persoană trimisă împotriva, iscoadă, spion Lc 20, 20

ἐγκαίνια, ων, τά - (καινός), sărbătoarea Înnoirii (Rededicării = Hanuka) în amintirea purificării templului în decembrie de Iuda Macabeul In 10, 22

ἐγκαινίζω - *aor. 1.* ἐνεκαίνισα, *pas. perf.* ἐγκεκαίνισμαι, a inaugura, a a dedica, a consacra, a sfinți Evr 9, 18; 10, 20

ἐγκακέω - *aor. 1.* ἐνεκάκησα, a se descuraja, a pierde curajul, a pierde nădejdea, a se lenevi, a pregeta Lc 18, 1; 2 Cor 4, 1; 4, 16; 2 Tes 3, 13

ἐγκαλέω - *imperf.* ἐνεκάλουν, *viit.* ἐγκαλέσω, + *dat.* sau κατά τινος - a acuza pe cineva, a învinui, a chema în judecată, a ridica pâră împotriva cuiva FA 19, 38; Rm 8, 33; *pas.* FA 19, 40; τινος - de ceva

ἐγκαταλείπω - *aor. 2.* ἐγκατέλιπον (*v.* λείπω) I. a lăsa în urma sa Rm 9, 29; II. a părăsi, a abandona, a lăsa Mt 27, 46 (Ps. 21, 1); 2 Tim 4, 10; 2 Tim 4, 16; Evr 10, 25; 13, 5

ἐγκατοικέω - a locui printre 2 Pt 2, 8

ἐγκαυχάομαι - a se lăuda, a se îngâmfa, a se făli 2 Tes 1, 4

ἐγκεντρίζω - *aor.* ἐνεκέντρισα, *pas. viit.* ἐγκεντρισθήσομαι, *aor.* ἐνεκεντρίσθην, a altoi Rm 11, 17

ἔγκλημα, ατος, τό - cap de acuzare, vină, învinuire FA 23, 29; 25, 16

ἐγκομβόομαι - *aor. 1.* ἐνεκομβωσάμην, a îmbrăca șorțul, a se încinge cu κόμβος = șorț de sclav 1 Pt 5, 5

ἐγκοπή, ῆς, ἡ - piedică, obstacol 1 Cor 9, 12

ἐγκόπτω - *aor. 1.* ἐνέκοψα, a împiedica, a supăra Rm 15, 22; 1 Tes 2, 18; FA 24, 4

ἐγκράτεια, είας, ἡ - înfrânare, cumpătare, sobrietate, stăpânire de sine Gal 5, 23; 2 Pt 1, 6

ἐγκρατεύομαι - a se stăpâni, a fi stăpân pe sine, a se înfrâna 1 Cor 7, 9; 9, 25

ἐγκρατής, ές - înfrânat, stăpân pe sine Tit 1, 8

ἐγκρίνω - *aor. 1.* ἐνέκρινα, a pune pe aceeași treaptă, a socoti în numărul 2 Cor 10, 12; (*compl.* ἑαυτούς)

ἐγκρύπτω - *aor. 1.* **ἐνέκρυφα**, a ascunde, a pune în, a amesteca cu Mt 13, 33

ἔγκυος, ον - însărcinată, gravidă Lc 2, 5

ἐγχρίω - *aor. 1.* **ἐνέχρισα**, a unge Ap 3, 18

ἐγώ - *ac.* **ἐμέ** sau enclitic **με**, *gen.* **ἐμοῦ** sau **μου**, *dat.* **ἐμοί** sau **μοι**, *pl.* **ἡμεῖς** (*v.* acest cuvânt) *pron. pers. pers. I - a* eu; *Nominativul*: insistă asupra persoanei care vorbeşte (în general Iisus) **ἐγὼ δὲ λέγω** - dar eu spun Mt 5, 22; Lc 24, 39; Mc 13, 6; Lc 21, 8; In 6, 20; în In **ἐγώ εἰμι** (In 8, 24 şi 28) aminteşte Ex. 3, 14 (numele lui Dumnezeu): „Eu sunt Eu" (*cf.* şi In 18, 5); *Acuzativul*: formă accentuată Mc 14, 7; enclitic Mt 25, 36; *Genitivul*: formă accentuată Lc 10, 16; Rm 1, 12; enclitic Mt 10, 37; 1 Cor 4, 16; *Dativul*: formă accentuată Mt 8, 29; In 7, 23; enclitic Ap 5, 5

ἐδαφίζω - *viit. atic* **ἐδαφιῶ**, a face una cu pământul, a rade, a şterge de pe faţa pământului, a nimici Lc 19, 44

ἔδαφος, ους, τό - pământ, sol FA 22, 7

ἑδραῖος, αῖον - neclintit, ferm, solid, trainic, constant, statornic 1 Cor 7, 37; 15, 58; Col 1, 23

ἑδραίωμα, ατος, τό - temelie, sprijin, suport, susţinere 1 Tim 3, 15

Ἑζεκίας, ου, ὁ - Iezechia (Ezechia), rege al lui Iuda Mt 1, 9

ἐθελοθρησκία, ας, ἡ - religie autoimpusă, religie făcută de propria voinţă Col 2, 23

ἐθέλω - *v.* **θέλω**

ἐθίζω - *pas. part. subst.* **τὸ εἰθισμένον** - ce se obişnuieşte, obicei, obişnuinţă, uz Lc 2, 27

ἐθνάρχης, ου, ὁ - etnarh, guvernator 2 Cor 11, 32

ἐθνικός, ή, όν - dintre neamuri, neevreu, păgân Mt 18, 7; 3 In 1, 7

ἐθνικῶς - *adv.* în felul păgânilor, ca neamurile, ca neevreii Gal 2, 14

ἔθνος, ους, τό - I. *sg.* popor, neam, naţie (păgâni sau iudei) Mt 20, 25; Mc 13, 8; Lc 21, 10; FA 8, 9; II. *pl.* „neamurile"(păgâni, străini, necredincioşi; *ebr.* גוים *goyim*) Mt 10, 18; FA 14, 5; Rm 3, 29; 9, 24; 16, 26; Ef 3, 1

ἔθος, ους, τό - (*mai ales la* Lc şi FA) obicei, uz, datină, rit, cutumă Lc 1, 9; 2, 42; FA 6, 14; 25, 16; 28, 17; Evr 10, 25

ἔθω - *v.* **εἴωθα**

εἰ - *cj.* I. *în prop. cond.* A) **εἰ** + *Indicativul* (negaţia **μή**, uneori **οὐ**, In 5, 47) arată fie realitatea (*prez., viit., aor.*), fie irealitatea (*imperf., aor., m.m.c. perf.*) I. *realitatea*: **εἰ**, dacă este adevărat că, *indic. prez.* (realitate în prezent) Mt 4, 3; 8, 31; FA 5, 39; Rm 2, 17; *aor.* (realitate în trecut) Mt 24, 22; Mc

3, 26; *viit.* (realitate în viitor) Mt 26, 33; Mc 14, 29; II. *irealitatea*: εἰ (negația μή) ἄν în principală: *ind. imperf.* (irealitate în prezent) Mt 23, 30; Lc 7, 39; In 14, 28; *aor.* (irealitate în trecut) Mt 11, 21; In 15, 22; *m.m.c. perf.* (irealitatea perfectului) In 19, 11; FA 26, 32; 1 In 2, 19; B) *Conjunctivul*: (negația μή) εἰ însoțit de ἄν sub forma ἐάν pentru a arăta eventualitatea, posibilitatea sau repetarea: dacă; *conj. prez.* Mt 8, 22; *conj. aor.* FA 9, 2; 1 Cor 7, 28; 14, 23; 1 In 2, 3; C) εἰ cu *Optativul*: (foarte rar) (negația μή) pentru a arăta potențialitatea, posibilitatea: dacă, dacă se poate să, dacă e posibil să, *opt. prez.* FA 20, 16; 1 Pt 3, 14; *opt. aor.* expresia εἰ τύχοι - pe cât ai vrea 1 Cor 14, 10; 15, 37; II. *în prop. concesive* εἰ καί sau καὶ εἰ - deși, chiar dacă, cu toate că I. *realitate* εἰ καί + *indic.* (negația οὐ) 1 Cor 4, 3 și 16; II. *eventualitate* εἰ καί + *conj.* (negația μή) sau κἄν + *conj.* sau εἰ καί + *viit.* Mc 5, 28; 6, 56; FA 5, 15; 2 Cor 11, 16; Evr 10, 2 (*var.*); III. εἰ unit cu particule: de ex. εἴ γε - dacă cel puțin 2 Cor 5, 3; Gal 3, 4; Ef 3, 2; εἰ μή - dacă nu (este), decât Mt 11, 27; 12, 4; Rm 7, 7

εἰ - *adv.*: introduce o propoziție interogativă: a) *indirectă*: dacă Mt 26, 63; 1 Cor 7, 16; b) *directă* (contrar regulilor gramaticii clasice): oare Mt 12, 10; Mc 10, 2; FA 21, 37

εἰδέα, ας, ἡ - înfățișare Mt 28, 3

εἶδον - *v.* ὁράω

εἶδος, ους, τό - I. înfățișare, aspect, față, chip In 5, 37; Lc 3, 22; II. ceea ce se vede 2 Cor 5, 7; III. fel, varietate, soi, specie 1 Tes 5, 22

εἴδω - *v.* ὁράω și οἶδα

εἰδωλεῖον, ου, τό - templu al idolilor 1 Cor 8, 10

εἰδωλόθυτον, ου, τό - carne jertfită idolilor (și vândută apoi pe piață) FA 15, 29; 1 Cor 8, 1; 1 Cor 8, 4 *sq.*; Ap 2, 14

εἰδωλολατρεία, ας, ἡ (sau -λατρία)- închinare la idoli, idolatrie, slujire a idolilor 1 Cor 10, 14; Gal 5, 20; Col 3, 5; 1 Pt 4, 3

εἰδωλολάτρης, ου, ὁ - închinător la idoli, idolatru 1 Cor 5, 10

εἴδωλον, ου, τό - (*cf.* εἶδος), I. imagine, chip, idol FA 7, 41; 1 Cor 10, 19; 12, 2; Ap 9, 20; II. dumnezeu fals Rm 2, 22

εἰκῇ - *adv.* în zadar, zadarnic, în van, fără motiv 1 Cor 15, 2

εἴκοσι - *num.* douăzeci Lc 14, 31; FA 1, 15; Ap 4, 4

εἴκω - a ceda, a da înapoi (în fața cuiva), a se supune, a se pleca cu supunere + *dat.* Gal 2, 5

εἰκών, όνος, ἡ - I. chip, imagine Mt 22, 20; II. imagine, idol Ap 13, 14 - 15; III. chip, imagine a)

a lui Dumnezeu 1 Cor 11, 7; 2 Cor 4, 4; Col 1, 15; b) a omului Rm 1,23 c) a Fiului Rm 8, 29; IV. chip = copie, reproducere, replică 1 Cor 15, 49

εἰλικρίνεια, ας, ἡ - curăție, puritate, sinceritate, candoare 1 Cor 5, 8; 2 Cor 1, 12; 2, 17

εἰλικρινής, ές - curat, sincer Fil 1, 10; 2 Pt 3, 1

εἰλίσσω - *v.* **ἑλίσσω** Ap 6, 14

εἰμί - *imperf.* **ἦν** sau **ἤμην**, *pers. a II - a sg.* **ἦσθα** sau **ἦς**, *viit.* **ἔσομαι**, *imper.* 2 *sg.* **ἴσθι**, 3 *sg.* **ἔστω**, 3 *pl.* **ἔστωσαν**, enclitic I. a fi, a exista In 1, 1; Rm 4, 17; Evr 11, 6; Ap 11, 17; a trăi Mt 23, 31; Lc 16, 1; a se naște, a se isca, a se face Mc 14, 2; *la viit.* Mt 24, 7; Iuda 1, 18; II. a fi + nume predicativ a) Mt 11, 29; 26, 26; Lc 1, 19; 2 Cor 6, 16; **τοῦτ᾽ἔστιν** - adică FA 1, 19; Rm 7, 18; b) a însemna Mt 9, 13; 13, 38; Lc 20, 17; c) adesea însoțit de participiu pentru a arăta o stare prezentă Mc 4, 38; Lc 1, 20; 1 Cor 15, 19; d) **ἐγώ εἰμι** - *v.* **ἐγώ** III. **εἰμί** + *gen.* a aparține cuiva, a fi al cuiva Mt 5, 3; FA 1, 7; 1 Cor 1, 12; Evr 12, 11; IV. **εἰμί** urmat de diferite prepoziții: **ἀπό, εἰς, ἐκ, ἐν, ἐπί, κατά, μετά, παρά, πρός, σύν, ὑπέρ** - *v.* aceste cuvinte V. compuși ai lui **εἰμί**: **ἀπ-, ἐξ-, ἐν-, παρ-**

εἶμι - în greaca clasică *viit.* lui **ἔρχομαι** înlocuit în N.T. de **ἐλεύσομαι**

εἵνεκεν - *v.* **ἕνεκα** FA 28, 20; 2 Cor 3, 10 .

εἴπερ - *cj.* dacă într-adevăr, dacă oricum, fiindcă, pentru că Rm 3, 30; 1 Cor 15, 5

εἶπον sau **εἶπα** - *inf.* **εἰπεῖν**, *aor. 2. de la* **λέγω**

εἰρηνεύω - *viit.* **εἰρηνεύσω**, a fi în pace, a trăi în pace Mc 9, 50; 2 Cor 13, 11

εἰρήνη, ης, ἡ - I. pace (opusă războiului) Lc 14, 32; FA 24, 2; II. pace, înțelegere, mântuire Mt 10, 34; Lc 10, 5; In 20, 19; har și pace Rm 1, 7; Col 3, 15

εἰρηνικός, ή, όν - pașnic, purtător de pace Evr 12, 11; Iac 3, 17

εἰρηνοποιέω - *aor. 1.* **εἰρηνοποίησα**, a face pace Col 1, 20

εἰρηνοποιός, όν - făcător de pace Mt 5, 9

εἰς - *prep., sens primar:* spre, către, până la, în, + *ac.* I. *sens local:* a) direcția precisă: la, în, pe Mt 26, 18; locul aproximativ: către, spre, până la, la Mc 7, 31; b) o parte a corpului: Mt 27, 30; Lc 15, 22; c) cu verbe care înseamnă a spune, a privi, a învăța (pe cineva) Mc 6, 41; In 8, 26; 2 Cor 10, 16; d) în N.T. înlocuiește foarte des pe **ἐν** Lc 9, 61; 11, 7; II. *sens temporal:* până la, până în momentul 2 Tim 1, 12; pentru, pentru durata de Mt 21, 19; Lc 12, 19; Evr 7, 3; perioada în care

se întâmplă ceva Lc 13, 9; Fil 1, 10; III. *sensuri figurate*: a) la, spre, către (direcția, destinația) Rm 2, 4; Ap 17, 18; b) pentru, în vederea (unui scop, rezultat etc.) Lc 2, 32; Ef 2, 22; Evr 1, 5; c) cât privește, în ceea ce privește, relativ la (relația) Rm 4, 20; Gal 6, 4; Ef 3, 16; d) contra, împotriva 1 Cor 8, 12

εἷς, μία, ἕν - *gen.* **ἑνός, μιᾶς, ἑνός,** *num.*: I. unu, una, unul singur, unic Mt 5, 19; 22, 35; 27, 14; In 20, 12; Rm 12, 5; 15, 6; 1 Cor 10, 17; Ef 4, 5; **καθ' ἕνα** - unul câte unul 1 Cor 14, 31; **εἷς ἕκαστος** - fiecare, *v.* **καθεῖς**; uneori folosit în loc de **τίς** - un oarecare Mt 18, 24; 21, 19; Lc 24, 18

εἰσάγω - *aor. 2.* **εἰσήγαγον**, a duce în, a introduce, a băga, a aduce în Lc 22, 54; FA 21, 28; Evr 1, 6

εἰσακούω - *aor. 1.* **εἰσήκουσα**, *pas. aor.* **εἰσηκούσθην**, I. a se supune, a asculta de 1 Cor 14, 21; II. a satisface, *la pas.* (persoane) Mt 6, 7; Evr 5, 7; a împlini o rugăciune Lc 1, 13; FA 10, 31

εἰσδέχομαι - *viit.* **εἰσδέξομαι**, a primi 2 Cor 6, 17

εἴσειμι - *inf.* **εἰσιέναι**, a intra în FA 3, 3

εἰσέρχομαι - (*v.* **ἔρχομαι**), *viit.* **εἰσελεύσομαι**, *aor. 2* **εἰσῆλθον**, I. a intra, a pătrunde Mt 21, 10; Lc 1, 9; Rm 5, 12; 1 Cor 14, 23; a intra în cineva (duhul necurat, demonul) Mc 9, 25; (satana) Lc 22, 3; II. *la fig.* Mt 5, 20; în slavă Lc 24, 26; întru odihnă Evr 3, 11

εἰσκαλέομαι - *aor. 1.* **εἰσεκαλεσάμην**, a chema la sine, a invita FA 10, 23

εἴσοδος, ου, ἡ - I. intrare, acces 1 Tes 1, 9; Evr 10, 19; II. sosire, venire FA 13, 24

εἰσπηδάω - *aor. 1.* **εἰσεπήδησα**, a sări în, a se repezi înăuntru, a se năpusti FA 14, 14; 16, 29

εἰσπορεύομαι - *imperf.* **εἰσπορευόμην**, a merge spre, a intra în Mc 1, 21; FA 3, 2; 8, 3

εἰστρέχω - *aor. 1.* **εἰσέδραμον**, a alerga în FA 12, 14

εἰσφέρω - *aor.* **εἰσήνεγκα** și **εἰσήνεγκον**, a băga pe cineva sau ceva în Lc 5, 19; a aduce în Evr 13, 11; a duce în Mt 6, 13

εἶτα - *adv. de timp* apoi, după aceea Mc 8, 25; In 13, 5; 1 Cor 15, 5 - 7; Iac 1, 15

εἴτε - *cj.* repetată, fie (că)... fie (că)...; se construiește ca **εἰ** sau fără verb Rm 12, 6; 1 Cor 12, 26; 1 Tes 5, 10; se folosește și ca *adv. inter.*: dacă... sau dacă... 2 Cor 12, 2

εἶτεν = εἶτα - *adv.* apoi, după aceea Mc 4, 28

εἴωθα - *perf.* cu sens *prez.* I. a avea obiceiul, a obișnui Mt 27, 15; Mc 10, 1; II. *la part.* ceea ce este obișnuit, obicei Lc 4, 16; FA 17, 2

ἐκ - *prep.*, **ἐξ** în fața unei vocale, *sens primar*: ieșind din interiorul unui obiect; *cu Genitivul* I. *sens local* din, venind din, ieșind din Mt 27, 53; Lc 21, 18; FA 9, 3; în direcția de, în partea dinspre, dinspre Mc 10, 37; II. *sens temporal*: de, de la, chiar de Lc 23, 8; zi de zi, zi după zi 2 Pt 2, 8; III. *sensuri figurate*: **ἐκ** arată separarea, despărțirea In 17, 15; 1 Cor 9, 19; originea Mt 1, 3; In 1, 13; materia Mt 27, 29; prețul Mt 27, 7; FA 1, 18; cauza 2 Cor 7, 9; 13, 4; agentul, instrumentul Lc 16, 9; Ap 2, 11; IV. *sens partitiv*: printre, dintre Mt 26, 21; In 3, 1; 4, 13; 11, 19; FA 11, 2; V. înlocuiește pe **ἐν** Lc 11, 13: Tatăl din cer; VI. *locuțiuni adverbiale de mod*: **ἐξ ἀνάγκης** - de nevoie, de silă, silit, constrâns 2 Cor 9, 7; **ἐκ μέρους** - în parte 1 Cor 12, 27; 13, 9; **ἐκ μέτρου** - cu măsură In 3, 34; VII. *în compuși* exprimă ieșirea, separarea, despărțirea, desăvârșirea sau încheierea ideii verbale

ἕκαστος, η, ον - I. *adj. nedefinit* fiecare In 19, 23; Evr 3, 13; II. *pron.* fiecare, oricine Mt 16, 27; Rm 2, 6; 1 Cor 1, 12; cu **εἷς** Ap 21, 21

ἑκάστοτε - *adv. de timp* în orice timp, cu fiecare prilej, de fiecare dată 2 Pt 1, 15

ἑκατόν - *num. indecl.*, o sută Mt 13, 8; In 19, 39

ἑκατονταετής, ές - în vârstă de o sută de ani Rom 4, 19

ἑκατονταπλασίων, ον - însutit, înmulțit de o sută de ori Mc 10, 30

ἑκατοντάρχης, ου, ὁ - centurion, sutaș Mt 8, 13; Lc 23, 47

ἑκατόνταρχος, ου, ὁ = **ἑκατοντάρχης**

ἐκβαίνω - *aor. 2.* **ἐξέβην**, a ieși din Evr 11, 15

ἐκβάλλω - *aor. 2.* **ἐξέβαλον**, *m.m.c. perf.* **ἐκβεβλήκειν**, a da afară, a alunga Mt 21, 12; Mc 11, 15; a scoate, a alunga demonii Mt 7, 22; Mc 9, 38; a izgoni Gal 4, 40; a trimite Mt 9, 38; a scoate Mt 7, 4

ἔκβασις, εως, ἡ - I. încheiere, împlinire Evr 13, 7; II. cale de ieșire, ieșire, scăpare 1 Cor 10, 13

ἐκβολή, ῆς, ἡ - acțiunea de a arunca lestul, balastul, încărcătura FA 27, 18

ἐκγαμίζω - a da în căsătorie Mt 22, 30 (*pas.*); 1 Cor 7, 38, text dificil: a se căsători (cu logodnica sa) sau: a da în căsătorie (pe fiica sa?)

ἐκγαμίσκω - *pas.* a fi căsătorită Lc 20, 34 *sq.*

ἔκγονος, ον - urmaș, nepot 1 Tim 5, 4

ἐκδαπανάω - *pas. viit.* **ἐκδαπανηθήσομαι**, a cheltui în întregime, a epuiza 2 Cor 12, 15

ἐκδέχομαι - *imperf.* ἐξεδεχόμην, a aştepta 1 Cor 11, 33; Evr 10, 13; 1 Pt 3, 20

ἔκδηλος, ον - vizibil, evident, vădit, cunoscut 2 Tim 3, 9

ἐκδημέω - *aor. 1. inf.* ἐκδημῆσαι, a fi departe de casă, a-şi părăsi locuinţa 2 Cor 5, 8 - 9

ἐκδίδωμι - *la med. viit.* ἐκδώσομαι, *aor. 2* ἐξεδόμην, a arenda, a da cu chirie, a închiria Mt 21, 33

ἐκδιηγέομαι - a povesti, a istorisi, a spune FA 13, 41; 15, 3

ἐκδικέω - *viit.* ἐκδικήσω, *aor. 1* ἐξεδίκησα, I. a răzbuna pe cineva, a face dreptate cuiva faţă de altcineva Lc 13, 8 şi 5; Rm 12, 19; II. a se răzbuna pe cineva, a pedepsi 2 Cor 10, 6

ἐκδίκησις, εως, ἡ - răzbunare, pedepsire Rm 12, 19; Evr 10, 30

ἔκδικος, ον - răzbunător, cel care pedepseşte Rm 13, 4

ἐκδιώκω - *aor. 1. part.* ἐκδιώξας, a alunga, a exila, a persecuta, a prigoni 1 Tes 2, 15

ἔκδοτος, ον - (δίδωμι), dat, predat, vândut, trădat FA 2, 23

ἐκδοχή, ῆς, ἡ - aşteptare Evr 10, 27

ἐκδύω - *aor.* ἐξέδυσα, a dezbrăca Mt 27, 28; a despuia, a jefui, a prăda Lc 10, 30; *med.* a se dezbrăca 2 Cor 5, 4

ἐκεῖ - *adv. de loc* I. întrebarea ποῦ, Mt 2, 13; Mc 5, 11; In 18, 3; acolo; II. întrebarea ποῖ, Mt 2, 22; 17, 20; Lc 21, 2; acolo, dincolo

ἐκεῖθεν - *adv. de loc* de acolo Mt 4, 21; 9, 27; Lc 9, 4

ἐκεῖνος, η, ον - *pron., adj., dem.*; arată depărtarea, adesea opus lui ὅδε sau οὗτος I. *adj. dem.* acel, acela Mt 3, 1; 7, 25; 10, 15; Mc 3, 24; Ap 9, 6; II. *pron. dem.* în relaţie cu *pers. a III - a*: acela, aceea Mt 13, 11; Lc 18, 14; In 7, 11; Iac 4, 15

ἐκεῖσε - *adv. de loc* acolo (cu sau fără mişcare) FA 21, 3; 22, 5

ἐκζητέω - *aor. 1.* ἐξεζήτησα, *pas. aor. 1.* ἐξεζητήθην, a căuta, a cerceta, a cere, a pretinde Lc 11, 50; FA 15, 17; Evr 12, 17

ἐκζήτησις, εως, ἡ - obiect de discuţie, de cercetare (filozofică), speculaţie, 1 Tim 1, 4

ἐκθαμβέω - *pas. aor. 1.* ἐξεθαμβήθην, (*numai la* Mc) a fi lovit de uimire, de spaimă, a se înspăimânta Mc 9, 15; 14, 33

ἔκθαμβος, ον - lovit de uimire, uimit FA 3, 11

ἐκθαυμάζω - a fi foarte mirat de Mc 12, 17

ἔκθετος, ον - expus (lăsat la vedere în diverse locuri), abandonat (vorbind despre un nou-născut) FA 7, 19

ἐκκαθαίρω - *aor. 1.* ἐξεκάθαρα, a curăți, a purifica 1 Cor 5, 7; 2 Tim 2, 21

ἐκκαίω - *aor. 1.* ἐξέκαυσα, *pas. aor.* ἐξεκαύθην, *pas.* a se aprinde, a se pasiona Rm 1, 27

ἐκκακέω - *aor. 1.* ἐξεκάκησα, a pierde curajul, a pierde nădejdea, a deznădăjdui (v. ἐγκακέω) 2 Cor 4, 1

ἐκκεντέω - *aor. 1.* ἐξεκέντησα, a împunge, a străpunge In 19, 37

ἐκκλάω - *pas. aor.* ἐξεκλάσθην, a tăia Rm 11, 17

ἐκκλείω - *aor. 1.* ἐξέκλεισα, *pas. aor.* ἐξεκλείσθην, a înlătura, a îndepărta Rm 3, 27; Gal 4, 17

ἐκκλησία, ας, ἡ - I. adunare (politică, mai ales); II. a israeliților FA 7, 38; Evr 2, 12; III. adunare creștină, biserică (locală sau universală) 1 Cor 11, 18; FA 8, 1; Rm 16, 1; 1 Cor 1, 2; biserică universală, Biserica Ef 1, 22; a lui Dumnezeu 1 Cor 1, 2; a lui Hristos Rm 16, 16

ἐκκλίνω - *aor. 1.* ἐξέκλινα, a se depărta, a se abate Rm 3, 12; 16, 17; 1 Pt 3, 11

ἐκκολυμβάω - *aor. 1.* ἐξεκολύμβησα, a scăpa înotând FA 27, 42

ἐκκομίζω - *pas. imperf.* ἐξεκομιζόμην, a duce la groapă (un mort) *la pas.* Lc 7, 12

ἐκκόπτω - *viit.* -ψω, *aor.* ἐξέκοψα, *pas. viit. 2* ἐκκοπήσομαι, *aor. 2* ἐξεκόπην, a tăia, a suprima Mt 3, 10; 5, 30; Rm 11, 24; 2 Cor 11, 12

ἐκκρέμαμαι - *med. imperf.* ἐξεκρεμάμην, a fi atârnat (agățat), *la fig.* de cuvântul cuiva, a fi foarte atent la spusele cuiva Lc 19, 48

ἐκλαλέω - *aor. 1.* ἐξελάλησα, a spune, a dezvălui, a da în vileag FA 23, 22

ἐκλάμπω - *aor. 1.* ἐξέλαμψα, a străluci Mt 13, 43

ἐκλανθάνομαι - *med. perf.* ἐκλέλησμαι, *med.* a uita + *gen.* Evr 12, 5

ἐκλέγομαι - *med. aor.* ἐψελεξάμην, *pas. perf.* ἐκλέλεγμαι, a alege Mc 13, 20; Lc 10, 42; In 15, 19; FA 6, 5; 15, 22; 1 Cor 1, 27

ἐκλείπω - *viit.* ἐκλείψω, *aor. 2* ἐξέλιπον, I. a părăsi, *de unde* a înceta, a se termina, a pieri Lc 22, 32; Evr 1, 12; II. a muri Lc 16, 9

ἐκλεκτός, ή, όν - ales Mt 24, 22; Mc 13, 20; Lc 18, 7; Rm 8, 33; 1 Tim 5, 21; 1 Pt 2, 4; Ap 17, 14

ἐκλογή, ῆς, ἡ - alegere FA 9, 15; Rm 11, 5

ἐκλύω - *pas. aor. 1.* ἐξελύθην, a învinge, a înfrânge; *doar la pas.* a fi învins, a fi slab, a fi fără forță Mt 15, 32; Gal 6, 9; a se descuraja Evr 12, 5

ἐκμάσσω - *aor. 1.* ἐξέμαξα, a păşi, a călca, *de unde* a curăţa, a şterge (picioarele) Lc 7, 38; In 11, 2

ἐκμυκτηρίζω - *imperf.* ἐξεμυκτήριζον, a-şi bate joc, a batjocori Lc 16, 14; 23, 35

ἐκνεύω - *aor. 1.* ἐξένευσα, a se întoarce, a se retrage pe furiş, a se da la o parte, a dispărea In 5, 13

ἐκνήφω - *aor. 1.* ἐξένηφα, a se trezi din beţie, a se dezmetici, a reveni la cumpătare, la bun-simţ 1 Cor 15, 34

ἑκούσιος, ία, ον - care acţionează nesilit, de voie, de plăcere, după plac, voluntar; *loc.*: κατὰ ἑκούσιον - de bunăvoie Filim 1, 14

ἑκουσίως - *adv.* de bună voie, în chip nesilit Evr 10, 26

ἔκπαλαι - *adv.* de mult timp, de demult 2 Pt 2, 3; 3, 5

ἐκπειράζω - *viit.* ἐκπειράσω, *aor. 1* ἐξεπείρασα, a pune la încercare, a ispiti Mt 4, 7; 1 Cor 10, 9

ἐκπέμπω - *aor. 1.* ἐξέπεμψα, *pas. aor. 1.* ἐξεπέμφθην, a trimite FA 13, 4

ἐκπερισσῶς - *adv.* depăşind măsura, cu mai multă forţă Mc 14, 31

ἐκπετάννυμι - *aor. 1.* ἐξεπέτασα, a întinde Rm 10, 21

ἐκπεδάω - *aor. 1.* ἐξεπήδησα, a sări, a se avânta către, a se repezi FA 14, 14

ἐκπίπτω - *aor.* ἐξέπεσα sau -σον, *perf.* ἐκπέπτωκα, I. a cădea, a cădea de la FA 12, 7; Iac 1, 11; 1 Pt 1, 24; II. a cădea pe, a fi împins spre (termen marinăresc) FA 27, 17; 27, 26; 27, 29; III. a cădea din, a decădea din + *gen.* Gal 5, 4; 2 Pt 3, 17; IV. a-şi pierde valoarea, a deveni perimat, învechit Rm 9, 6

ἐκπλέω - *aor. 1.* ἐξέπλευσα, a pleca (termen marinăresc), a naviga FA 15, 39

ἐκπληρόω - *perf.* ἐκπεπλήρωκα, a umple, *la fig.* a împlini, a îndeplini FA 15, 33

ἐκπλήρωσις, εως, ἡ - împlinire FA 21, 26

ἐκπλήσσομαι - *doar pas. aor. 2.* ἐξεπλάγην, a fi uimit, a fi mirat, a fi uluit (de teamă sau de admiraţie) Mt 13, 54; Mc 6, 2; Lc 2, 48; FA 13, 12

ἐκπνέω - *aor.* ἐξέπνευσα, a-şi da duhul (sufletul, ultima suflare) Mc 15, 37

ἐκπορεύομαι - *viit.* ἐκπορεύσομαι, a ieşi, a pleca Mt 17, 21; 20, 29; Mc 10, 17; 10, 46; 11, 19; Lc 3, 7; FA 9, 28; 19, 12; *fig.* Mt 15, 11; Mc 7, 15; Lc 4, 22; Ap 21, 1

ἐκπορνεύω - *aor. 1.* ἐξεπόρνευσα, a se purta ca o prostituată, a

săvârşi lucruri neruşinate Iuda 1, 7

ἐκπτύω - *aor. 1.* **ἐξέπτυσα**, a respinge scuipând, a respinge cu dispreț, a scuipa Gal 4, 14

ἐκριζόω - *pas. aor. 1.* **ἐξεριζώθην**, a dezrădăcina, a smulge din rădăcină Mt 13, 29; Iuda 1, 12

ἔκστασις, εως, ἡ - I. faptul de a fi afară din sine, tulburare, uimire mare Mc 5, 42; 16, 8; FA 3, 10; II. extaz, vedenie, viziune FA 10, 10; 11, 5; 22, 17

ἐκστρέφω - *pas. perf.* **ἐξέστραμμαι**, a corupe, a perverti, a vicia Tit 3, 11

ἐκταράσσω - a provoca tulburare în, a tulbura (cetatea) FA 16, 20

ἐκτείνω - *viit.* **ἐκτενῶ**, *aor.* **ἐξέτεινα**, a întinde, a lungi (ancorele) FA 27, 30; mâna Mt 12, 13; Mc 3, 5; Lc 6, 10; FA 26, 1; a pune mâna pe Lc 22, 53

ἐκτελέω - *aor. 1.* **ἐξετέλεσα**, a duce la capăt, a isprăvi, a termina Lc 14, 29 - 30

ἐκτένεια, ας, ἡ - zel, încordare, sârguință FA 26, 7

ἐκτενής, ές - necontenit, stăruitor, care nu slăbeşte din încordare FA 12, 5; 1 Pt 4, 8

ἐκτενῶς - *adv.* cu stăruință, în chip stăruitor, care nu slăbeşte FA 12, 5 (*var.*); 1 Pt 1, 22

ἐκτίθημι - *med. imperf.* **ἐξετιθέμην**, *pas. aor. 1.* **ἐξετέθην**, I. *med.* a expune, a prezenta, a arăta, a povesti, a relata FA 11, 4; 18, 26; 28, 23; II. *pas.* a fi expus (un copil), a fi lepădat FA 7, 21

ἐκτινάσσω - *aor. 1.* **ἐξετίναξα**, *med. aor.* **ἐξετιναξάμην**, a scutura (pentru a scoate praful) Mt 10, 14; Mc 6, 11; FA 18, 6

ἕκτος, η, ον - *num.* al şaselea Lc 1, 26; Ap 6, 12

ἐκτός - I. *adv.* afară, de afară, din afară Mt 23, 26; II. *prep. + gen.* în afara, în afară de 2 Cor 12, 12; cu excepția 1 Cor 15, 27; FA 26, 22

ἐκτρέπω - *pas. viit. 2* **ἐκτραπήσομαι**, *aor. 2* **ἐξετράπην**, a devia, a se rătăci, a se abate, a se îndepărta de 1 Tim 1, 6; 5, 15

ἐκτρέφω - *aor. 1.* **ἐξέθρεφα**, I. a hrăni Ef 5, 29; II. a creşte, a educa Ef 6, 4

ἔκτρωμα, ατος, τό - copil născut înainte de termen (prin operație chirurgicală, *cf.* **τιτρώσκω** - a răni) sau în împrejurări excepționale, avorton, stârpitură 1 Cor 15, 8

ἐκφέρω - *aor. 1.* **ἐξήνεγκα**, I. a duce afară, a scoate afară (un mort etc.) FA 5, 6; 1 Tim 6, 7; II. a scoate, a lua (dintr-o ladă) Lc 15, 22; III. a rodi, a produce Evr 6, 8

ἐκφεύγω - *viit.* **ἐκφεύξομαι**, *aor. 2* **ἐξέφυγον**, *perf. 2* **ἐκπέφευγα**, a-şi

căuta salvarea în fugă, a scăpa, a fugi FA 26, 27; a se sustrage, a scăpa de + *ac.* Lc 21, 36; Rm 2, 3; 2 Cor 11, 33

ἐκφοβέω - a înfricoşa 2 Cor 10, 9

ἔκφοβος, ον - înspăimântat Mc 9, 6; Evr 12, 21

ἐκφύω - a da naştere, a produce, a odrăsli, a da frunze Mt 24, 32; Mc 13, 28; trebuie să citim ἐκφύῃ (*conj. prez.*) sau ἐκφυῇ (*pas. conj. aor. 2?*)

ἐκφωνέω - a striga Lc 16, 24 (*var.*)

ἐκχέω, ἐκχύν(ν)ω - *viit.* ἐκχεῶ, *aor.* ἐξέχεα, *inf.* ἐκχέαι, *pas. viit.* ἐκχυθήσομαι, *perf.* ἐκκέχυμαι, I. a vărsa (sângele, apa) Mt 26, 28; Lc 5, 37; FA 22, 20; Rm 3, 15; Ap 16, 6; II. a revărsa, a împrăştia (Duhul Sfânt etc.) FA 2, 33; Rm 5, 5; Tit 3, 6; III. a lăsa pradă, a se da în puterea cuiva Iuda 1, 11

ἐκχύνω = **ἐκχέω** - a vărsa Mt 23, 35

ἐκχωρέω - a pleca Lc 21, 21

ἐκψύχω - *aor. 1.* ἐξέψυξα, a-şi da duhul (sufletul, suflarea), a muri FA 5, 5 şi 10

ἑκών, οῦσα, όν - de bună voie, de voie, voluntar, nesilit Rm 8, 20

ἐλαία, ας, ἡ - I. măslin Mt 21, 1; Mc 13, 3; Rm 11, 17; Ap 11, 4; II. măslină Iac 3, 12

ἔλαιον, ου, τό - I. untdelemn, ulei Mt 25, 3; Lc 16, 6; Iac 5, 14; Ap 18, 13; II. ulei pentru uns, parfum Lc 7, 46; Evr 1, 9; *fig.* Ap 6, 6 (loc plantat cu măslini)

ἐλαιών, ῶνος, ὁ - Măsliniş (Muntele Măslinilor) loc plantat cu măslini FA 1, 12

Ἐλαμίτης, ου, ὁ - elamit, locuitor al Elamului (în nord-vestul Golfului Persic) FA 2, 9

ἐλάσσων, ἔλασσον sau **ἔλαττον** - serveşte drept comparativ al lui μικρός, mai mic In 2, 10; Rm 9, 12; Evr 7, 7; *n. adv.* ἔλαττον - mai puţin 1 Tim 5, 9

ἐλαττονέω - *aor. 1.* ἠλαττόνησα (ἔλαττον), a fi lipsit de, a duce lipsă de 2 Cor 8, 15

ἐλαττόω - *aor. 1.* ἠλάττωσα, *pas. perf. part.* ἠλαττωμένος, a pune mai prejos, a coborî, a micşora Evr 2, 7; *pas.* a se micşora In 3, 30

ἐλαύνω - *part. perf.* ἐληλακώς, *pas. imperf.* ἠλαυνόμην, a împinge, a face să înainteze Mc 6, 48; Lc 8, 29; 2 Pt 2, 17; *intr.* a vâsli, a naviga In 6, 19

ἐλαφρία, ας, ἡ - uşurinţă 2 Cor 1, 17

ἐλαφρός, ά, όν - uşor Mt 11, 30; 2 Cor 4, 17

ἐλάχιστος, ίστη, ον - cel mai mic Mt 2, 6; 5, 19; Lc 16, 10; 1 Cor 6, 2; 15, 9

ἐλαχιστότερος - *comp.* cu mult cel mai mic Ef 3, 8

ἐλάω - *v.* ἐλαύνω

Ἐλεαζάρ, ὁ - Eleazar, strămoş al lui Hristos Mt 1, 15

ἐλεάω - v. ἐλεέω, a milui, a se milostivi, a-şi face milă Rm 9, 16; Iuda 1, 22 - 23

ἐλεγμός, οῦ, ὁ - v. ἔλεγχος, mustrare, acţiunea de a convinge, de a combate 2 Tim 3, 16

ἔλεγξις, εως, ἡ - acţiunea de a convinge; ἔλεγξιν ἔχειν - a primi mustrare, a se vedea convins de 2 Pt 2, 16

ἔλεγχος, ου, ὁ - reproş, mustrare, dojană, blam I. demonstraţie, dovedire Evr 11, 1; II. mustrare 2 Tim 3, 16

ἐλέγχω - viit. ἐλέγξω, aor. ἤλεγξα, I. a reproba, a combate, a respinge, a blama In 3, 20; Ef 5, 11; II. a ruşina pe cineva, a dovedi vinovăţia cuiva, a convinge, a mustra Lc 3, 19; In 8, 46; 16, 8; 1 Cor 14, 24; Iac 2, 9; III. a pedepsi Evr 12, 5

ἐλεεινός, ἡ, όν - demn de milă, vrednic de milă, vrednic de plâns 1 Cor 15, 19; Ap 3, 17

ἐλεέω - viit. ἐλεήσω, aor. ἠλέησα, *pas. viit.* ἐλεηθήσομαι, *aor.* ἠλεήθην, *perf.* ἠλέημαι, a avea milă de + *ac.*, a-i fi milă de + *ac.* Mt 18, 33; Lc 16, 24; Fil 2, 27; a milui Rm 12, 8; *pas.* a avea parte de milă 1 Pt 2, 10

ἐλεημοσύνη, ης, ἡ - milostenie, caritate, daruri pentru săraci Mt 6, 4; Lc 11, 41; FA 9, 36

ἐλεήμων, ον - milos, milostiv, îndurător Mt 5, 7; Evr 2, 17

ἔλεος, ους, τό - (în limba clasică ἔλεος, ου, ὁ), milă, îndurare, compasiune (a omului sau a lui Dumnezeu) Mt 9, 13; Lc 10, 37; Rm 15, 9; Ef 2, 4; 1 Tim 1, 2; Tit 3, 5; Iac 2, 13

ἐλευθερία, ας, ἡ - libertate Rm 8, 21; 1 Cor 10, 29; Gal 2, 4; Iac 2, 12; 2 Pt 2, 19

ἐλεύθερος, έρα, ον - liber In 8, 33; Rm 6, 20; 7, 3; 1 Cor 9, 1; Gal 3, 28; 1 Pt 2, 16

ἐλευθερόω - *aor.* ἠλευθέρωσα, *pas. aor. 1* ἠλευθερώθην, a elibera, a izbăvi, a face liber (în sens teologic) In 8, 32 şi 36; Rm 6, 18; 8, 21; Gal 5, 1

ἔλευσις, εως, ἡ - sosire, venire FA 7, 52

ἐλεφάντινος, η, ον - de fildeş Ap 18, 12

Ἐλιακίμ, ὁ - Eliachim, stămoş al lui Iisus Mt 1, 13; Lc 3, 30

ἕλιγμα, ατος, τό - amestec In 19, 39 (*var.*)

Ἐλιέζερ, ὁ - Eliezer, strămoş al lui Iisus Lc 3, 29

Ἐλιούδ, ὁ - Eliud, strămoş al lui Iisus Mt 1, 14; Lc 3, 23

Ἐλισάβετ, ἡ - Elisabeta, soţia lui Zaharia Lc 1, 5 *sqq.*

Ἐλισαῖος, ου, ὁ - (-σσαῖος) Elisei, profet al lui Israel Lc 4, 27

ἑλίσσω - *viit.* -ίξω (*cf.* **εἱλίσσω**) a face sul, a strânge înfăşurat Evr 1, 12; Ap 6, 14

ἕλκος, ους, τό - ulcerație, bubă rea, rană purulentă, Lc 16, 21; Ap 16, 2 şi 11

ἑλκόω - *pas. perf. part.* **εἱλκωμένος**, *pas.* a fi plin de bube, de răni cu puroi Lc 16, 20

ἕλκω sau **ἑλκύω** - *imperf.* **εἷλκον**, *viit.* **ἑλκύσω**, *aor.* **εἵλκυσα**, a trage la sine, a târî In 12, 6; FA 16, 19; *fig.* In 6, 44

Ἑλλάς, άδος, ἡ - Grecia FA 20, 2

Ἕλλην, ηνος, ὁ - grec, elin FA 18, 17; Rm 1, 14; adesea opus lui *iudeu* pentru a denumi pe păgân

ἑλληνικός, ή, όν - grecesc, elenic, elinesc; **ἐν τῇ ἑλληνικῇ** (*subînț.* **γλώσσῃ**) - în limba greacă Lc 23, 38; Ap 9, 11

Ἑλληνίς, ίδος, ἡ - *adj.* FA 17, 12; *subst.* Mc 7, 26; grecoaică (= păgână, nu evreică)

Ἑλληνιστής, οῦ, ὁ - elenist, evreu sau iudeo - creştin care vorbeşte greceşte FA 6, 1

ἑλληνιστί - în limba greacă, greceşte In 19, 20; FA 21, 37

ἐλλογέω (sau -άω) - a socoti, a pune la socoteală Rm 5, 13

Ἐλμαδάμ sau **Ἐλμωδάμ, ὁ** - Elmadam, strămoş al lui Iisus Hristos Lc 3, 28

ἐλπίζω - *imperf.* **ἤλπιζον**, *viit.* **ἐλπιῶ** (în limba clasică **ἐλπίσω**), *aor.* **ἤλπισα**, *perf.* **ἤλπικα**, a nădăjdui, a spera Mt 12, 21; Lc 6, 34; FA 26, 7; Rm 8, 24; 1 Cor 16, 7

ἐλπίς, ίδος, ἡ - nădejde, speranță FA 16, 19; Rm 4, 18; 8, 20; 1 Cor 13, 13; Fil 1, 20; Ef 2, 12; Tit 2, 13

Ἐλύμας, α, ὁ - Elimas (= mag), vrăjitor din Cipru FA 13, 8; numit Bar Iisus FA 13, 6

Ἐλωΐ *ebr.* אֱלוֹהִי, *aram.* אֱלָהִי: „Dumnezeul meu" (Ps. 21/22, 1) Mc 15, 34

ἐμαυτοῦ, ῆς, οῦ - *pron. reflex. de pers. I*: eu însumi Mt 8, 9; Lc 7, 7; In 8, 54; FA 26, 2; 1 Cor 10, 33

ἐμβαίνω - *aor. 2.* **ἐνέβην**, *part.* **ἐμβάς**, a se urca (într-o corabie) Mt 8, 23; Mc 4, 1; In 6, 17; FA 21, 6

ἐμβάλλω - *inf. aor. 2.* **ἐμβαλεῖν**, a arunca (în) Lc 12, 5

ἐμβάπτω - *aor. 1. part.* **ἐμβάψας**, sau **ἐμβαπτίζω**, a cufunda (în), a muia, a întinge Mt 14, 20; In 13, 26

ἐμβατεύω - a pătrunde în, *de unde* a scruta, a cerceta cu de-amănuntul Col 2, 18

ἐμβιβάζω - *aor.* **ἐνεβίβασα**, a sui pe cineva (la bordul unei corăbii) FA 27, 6

ἐμβλέπω - *imperf.* **ἐνέβλεπον**, *aor.* **ἐνέβλεψα**, a privi + *ac.*, *dat.* sau **εἰς** + *ac.*, a fixa privirea pe Mt 6, 26; 19, 26; Mc 10, 21; Lc 20, 17; In 1, 36

ἐμβριμάομαι - a se mânia, a se înfuria, *de unde* I. a cârti, a murmura împotriva cuiva Mc 14, 5; II. a fi puternic emoționat In 11, 38; III. a porunci cu asprime, a vorbi pe un ton aspru, sever Mt 9, 30; Mc 1, 43

ἐμέω - *aor. 1.* **ἤμεσα**, a vomita, a voma, a vărsa Ap 3, 16

ἐμμαίνομαι - a se înfuria împotriva cuiva, a fi cuprins de mânie, a turba împotriva cuiva FA 26, 11

Ἐμμανουήλ, ὁ - Emmanuel (= Cu noi este Dumnezeu) după Is. 7, 14, Mt 1, 23

Ἐμμαοῦς, ἡ - Emaus, sat aflat la 11, 5 km. depărtare de Ierusalim Lc 24, 13

ἐμμένω - *aor.* **ἐνέμεινα**, a rămâne în FA 28, 30; *fig.* a stărui, a persevera în FA 14, 22; a respecta, a rămâne credincios față de ceva Gal 3, 10

ἐμμέσῳ = ἐν μέσῳ - în mijlocul Ap 1, 3 (*var.*)

Ἐμμώρ (sau **-όρ**) - Emmor (Hamor), numele unui domn hevit din Sihem, pe vremea lui Iacov; este tatăl lui Sihem care a necinstit-o pe Dina, fiica lui Iacov și a Liei. Emmor și Sihem vor pieri împreună cu bărbații din cetatea lor, uciși de Simeon și Levi (v. Fac 33, 19 – 34,31) FA 7, 16ejmov**ς, ἡ, όν** - *pron.* și *adj. pos.* al meu, a mea Mt 18, 20; In 3, 29; 1 Cor 11, 24; 16, 21; **οὐκ ἔστιν ἐμόν** - nu depinde de mine să... Mt 20, 23

ἐμπαιγμονή, ῆς, ἡ - batjocură, zeflemea, ridiculizare 2 Pt 3, 3

ἐμπαιγμός, οῦ, ὁ - batjocură, derâdere, sarcasm Evr 11, 36

ἐμπαίζω - *imperf.* **ἐνέπαιζον**, *viit.* **ἐμπαίξω**, *aor.* **ἐνέπαιξα**, *pas. viit.* **ἐμπαιχθήσομαι**, *aor.* **ἐνεπαίχθην**, I. a batjocori, a-și bate joc, a ridiculiza, a lua în râs Mt 27, 29; Lc 14, 29; II. a nesocoti, a amăgi + *dat.* Mt 2,16

ἐμπαίκτης, ου, ὁ - batjocoritor 2 Pt 3, 3; Iuda 1, 18

ἐμπεριπατέω - a umbla prin mijlocul, a umbla de colo până colo 2 Cor 6, 16

ἐμπίπλημι (și **-πιπλάω**) - *aor.* **ἐνέπλησα**, *pas. aor.* **ἐνεπλήσθην**, *perf.* **ἐμπέπλησμαι**, a umple, a sătura de + *gen.* Lc 1, 53; In 6, 12 (*pas.*); FA 14, 17; + *gen. persoanei* Rm 15, 24

ἐμπίπρημι (sau **-πιπράω**) - a da foc, a incendia, a arde, a distruge prin foc Mt 22, 7; FA 28, 6

ἐμπίπτω - *viit.* **ἐμπεσοῦμαι**, *aor. 2* **ἐνέπεσον**, a cădea în, **εἰς**, Mt 12, 11; Lc 10, 36; a cădea în mâinile cuiva Evr 10, 31

ἐμπλέκω - *pas. aor. part.* **ἐμπλακείς**, a împleti, a înlănțui; *pas.* a fi prins în, a se încurca în + *dat.* 2 Tim 2, 4; 2 Pt 2, 20

ἐμπλοκή, ῆς, ἡ - împletirea (părului), 1 Pt 3, 3

ἐμπνέω - a respira, a răsufla, a sufla FA 9, 1

ἐμπορεύομαι - *viit.* **ἐμπορεύσομαι**, a face negoț, a negocia + *ac.* Iac 4, 13; 2 Pt 2, 3

ἐμπορία, ας, ἡ - comerț, afaceri, negustorie Mt 22, 5

ἐμπόριον, ου, τό - piață, târg, iarmaroc In 2, 16

ἔμπορος, ου, ὁ - cel care călătorește pentru a face comerț, angrosist, comerciant, mare negustor, opus lui **κάπηλος** Mt 13, 45; Ap 18, 3

ἐμπρήθω - *aor.* **ἐνέπρησα**, a distruge prin foc, a da foc Mt 22, 7 (*v.* **ἐμπίπρημι**)

ἔμπροσθην - I. *adv.* înainte Lc 19, 28; Fil 3, 13; II. *prep.* + *gen.* înaintea, în fața, în prezența Mt 5, 24; 10, 32; Mc 2, 12; Lc 19, 27; In 1, 30

ἐμπτύω - *aor. 1.* **ἐνέπτυσα**, *pas. viit.* **ἐμπτυσθήσομαι**, a scuipa pe + *dat.*, a scuipa în față (în obraz, în ochi) Mt 26, 67; Mc 10, 34

ἐμφανής, ές - vizibil, clar, evident, vădit FA 10, 40; Rm 10, 20

ἐμφανίζω - *viit.* **-ίσω**, *aor.* **ἐνεφάνισα**, *pas. aor.* **ἐνεφανίσθην**, a face vizibil I. a apărea, a arăta Mt 27, 53; In 14, 21 - 22; Evr 11, 14; a se înfățișa FA 25, 15; II. a face cunoscut, a comunica, a transmite FA 23, 22

ἔμφοβος, ον - înfricoșat, înspăimântat Lc 24, 5; FA 10, 4; Ap 11, 13

ἐμφυσάω - *aor. 1.* **ἐνεφύσησα**, a sufla peste (asupra, spre) In 20, 22

ἔμφυτος, ον - sădit în, plantat în Iac 1, 21

ἐν - *prep., primul sens:* în înăuntru. Dativul care însoțește prepoziția **ἐν** înlocuiește un vechi Locativ. Cu Dativul I. *sens local* a) în, pe la Mt 2, 1; Lc 7, 37; FA 5, 42; 1 Cor 5, 9; b) **ἐν** după un *subst.* sau verb de mișcare pentru a sublinia permanența în locul indicat Lc 9, 46; In 5, 4; Ap 11, 11; c) ceea ce înconjoară, ceea ce învăluie, veșmânt Mt 7, 15; 1 Cor 4, 21; Evr 11, 37; Ap 3, 5; d) însoțirea (*cf.* **μετά** sau **σύν**) Rm 15, 29; Evr 9, 25; 1 In 5, 6; Iuda 1, 14; II. *instrumentul sau mijlocul, modalitatea,* sens clasic întărit prin influența lui ǝebraic Mt 5, 13; Evr 9, 22; Ap 17, 16; III. *cauza* FA 17, 31; Rm 1, 24; 1 Cor 7, 14; Ap 19, 11; IV. *sensuri figurate* a) situația, poziția, așezarea, starea, condiția Lc 16, 23; Rm 5, 10; 8, 3; 1 Cor 15, 42; 2 Cor 4, 2; b) în mijlocul unei colectivități Mt 11, 11; Mc 5, 30; Gal 1, 14; c) în persoana cuiva, în caz de Lc 24, 25; In 13, 35; 1 Cor 4, 6; d) în unire cu,

în raport cu (în Hristos) In 14, 20; 1 Cor 1, 30; Gal 2, 20; Fil 4, 1; V. *sens temporal*, timpul în care se petrece o acțiune Mt 27, 40; Lc 7, 11; In 2, 19; VI. *expresii*: **ἐν δυνάμει** - întru putere, cu putere Rm 1, 4; **ἐν χαρᾷ** - cu bucurie Rm 15, 32; VII. *în compuși, prep.* **ἐν** arată calitatea permanentă, sentimentul de care este stăpânit cineva, condiția (starea) locală, mişcarea

ἐναγκαλίζομαι - *aor. 1. part.* **ἐναγκαλισάμενος**, a lua în brațe (un copil) Mc 9, 36

ἐνάλιος, ον - care trăieşte în mare, marin Iac 3, 7

ἔναντι - în fața, înaintea, în prezența + *gen.* Lc 1, 8; FA 8, 21

ἐναντίον - *adv.* în fața, înainte; *prep.* + *gen.* Lc 24, 19

ἐναντίος, α, ον - *adj.* I. care este în față, opus, contrar, potrivnic Mt 14, 24; **ἐξ ἐναντίας** + *gen.* în fața (cuiva) Mc 15, 39 (*cf.* Tit 2, 8); II. *fig.* duşman, adversar, potrivnic 1 Tes 2, 15

ἐνάρχομαι - *aor. 1.* **ἐνηρξάμην**, a începe în (prin) ceva + *dat.* Gal 3, 3; Fil 1, 6

ἔνατος (sau **ἔννατος**), **η, ον** - *num.* al nouălea Mt 20, 5; FA 10, 3; Ap 21, 20

ἐνδεής, ές - nevoiaş, sărac, lipsit de... FA 4, 34

ἔνδειγμα, ατος, τό - (**ἐνδείκνυμι**), dovadă, mărturie, semn 2 Tes 1, 5

ἐνδείκνυμαι - *aor.* **ἐνδειξάμην**, I. a arăta, a dovedi Rm 2, 15; 9, 22; Evr 6, 10 - 11; II. a face (rău) cuiva 2 Tim 4, 14

ἔνδειξις, εως, ἡ - dovadă, semn, mărturie Rm 3, 25; Fil 1, 28

ἕνδεκα - *num.* unsprezece Mt 28, 16; FA 1, 26

ἑνδέκατος, η, ον - al unsprezecelea Mt 20, 6

ἐνδέχομαι - a primi, *de unde impers.* este posibil, se poate; + *neg.* nu este cu putință, este imposibil Lc 13, 33

ἐνδημέω - *aor. 1. inf.* **ἐνδημῆσαι**, a locui în (**ἐν**) sau la; **πρός** + *ac.*; 2 Cor 5, 6 şi 8 - 9

ἐνδιδύσκω - *med. imperf.* **ἐνεδιδυσκόμην** (*cf.* **ἐνδύνω**), a îmbrăca pe cineva cu ceva **τινά τι**, Mc 15, 17; *med.* a se îmbrăca Lc 16, 19

ἔνδικος, ον - drept, just, potrivit cu dreptatea Rm 3, 8; Evr 2, 2

ἐνδόμησις, εως, ἡ (sau **-ώμ-**) - (**δομέω** - a construi, a clădi), ceea ce este construit în, structură, construcție, zidărie Ap 21, 18

ἐνδοξάζομαι - *pas. aor. 1.* **ἐνεδοξάσθην**, *pas.* a fi slăvit (în mijlocul unei colectivități) 2 Tes 1, 10 şi 12

ἔνδοξος, ον - slăvit, celebru, renumit 1 Cor 4, 10; Lc 13, 17; strălucitor Lc 7, 25; Ef 5, 27

ἔνδυμα, ατος, τό - îmbrăcăminte, veşmânt, manta Mt 6, 25

ἐνδυναμόω - *aor. 1.* **ἐνεδυνάμωσα**, *pas. aor. 1* **ἐνεδυναμώθην**, a întări, a face puternic Fil 4, 13; FA 9, 22; Ef 6, 10; Evr 11, 34

ἔνδυσις, εως, ἡ - acțiunea de a se îmbrăca, îmbrăcare, *de unde* port, purtare (a veșmintelor) 1 Pt 3, 3

ἐνδύω - (sau **ἐνδύνω**), *aor.* **ἐνέδυσα**, *med. aor.* **ἐνεδυσάμην**, *perf.* **ἐνδέδυμαι**, I. *tr.* a îmbrăca Mc 15, 20; Lc 15, 22; II. *med.* a se îmbrăca Mt 22, 11; Mc 1, 6; Ap 19, 14; III. a pătrunde, a se vârî în, a intra 2 Tim 3, 6

ἐνδώμησις - *v.* **ἐνδόμησις**

ἐνεγκεῖν - *v.* **φέρω**

ἐνέδρα, ας, ἡ - (*doar în* FA), cursă, capcană, uneltire FA 23, 16; 25, 3

ἐνεδρεύω - a pune la cale o capcană, o cursă; a pândi Lc 11, 54; FA 23, 21

ἔνεδρον, ου, τό = **ἐνέδρα**

ἐνειλέω - *aor. 1.* **ἐνείλησα**, a înfășura în Mc 15, 46

ἔνειμι - a fi în, *la part. subst.* **τὰ ἔνοντα** - ceea ce este înăuntru Lc 11, 41

ἕνεκα, ἕνεκεν, εἵνεκεν - *prep.* + *gen.* din cauza, din pricina Mt 5, 10; Mc 8, 35; Lc 6, 22; FA 26, 21; 2 Cor 7, 12

ἐνενήκοντα sau **ἐννενήκοντα** - *num.* nouăzeci Mt 18, 12; Lc 15, 4 și 7

ἐνεός sau **ἐννεός, ά, όν** - mut de uimire, înmărmurit FA 9, 7

ἐνέργεια, ας, ἡ - lucrare, energie, forță pentru a lucra Ef 1, 19; Fil 3, 21; Col 1, 29 (*doar la* Sf. Ap. Pavel)

ἐνεργέω - *aor. 1.* **ἐνήργησα**, *perf.* **ἐνήργηκα**, a face, a lucra, a efectua I. *intr.* (*act.* și *med.*) Mt 14, 2; Rm 7, 5; 2 Cor 4, 12; Fil 2, 13; Iac 5, 16; II. *tr.* (*act.*) a lucra, a face 1 Cor 12, 6; Ef 1, 11

ἐνέργημα, ατος, τό - lucrare 1 Cor 12, 6 și 10

ἐνεργής, ές - care lucrează (*adj.*), eficient, eficace, efectiv, care aduce rezultate 1 Cor 16, 9; Filim 1, 6; Evr 4, 12

ἐνευλογέω - *pas. viit.* **ἐνευλογηθήσομαι**, a binecuvânta FA 3, 25; Gal 3, 8

ἐνέχω - I. *act. subînț.* **χόλον**, a fi mânios pe cineva, a purta pică cuiva, a avea necaz pe cineva, a urî, a fi ostil cuiva + *dat.* Mc 6, 19; Lc 11, 53; II. *pas.* a fi prins, a fi pus sub + *dat.* Gal 5, 1

ἐνθάδε - *adv. de loc* aici, cu sau fără mișcare Lc 24, 41; In 4, 15

ἔνθεν - *adv. de loc* de aici Mt 17, 20; Lc 16, 26

ἐνθυμέομαι - *med. aor.* **ἐνεθυμήθην**, a cugeta, a chibzui, a medita, a se gândi Mt 1, 20; 9, 4

ἐνθύμησις, εως, ἡ - gând, cugetare Mt 9, 4; 12, 25; Evr 4, 12

ἔνι = **ἔνεστι** - a fi în, a se găsi, numai cu negație: nu este 1 Cor

6, 5; Gal 3, 28; Col 3, 11; Iac 1, 17

ἐνιαυτός, οῦ, ὁ - an Lc 4, 19; In 11, 49; FA 11, 26; Iac 4, 13

ἐνίστημι - *aor. 2.* **ἐνέστην**, *perf.* **ἐνέστηκα**, *part.* **ἐνεστηκώς** și **ἐνεστώς**, *mai ales la* Sf. Ap. Pavel, *intr. la aor. 2. perf.* și *med.* a fi prezent, a fi de față, a fi aici 1 Cor 7, 26; 2 Tes 2, 2; Evr 9, 9

ἐνισχύω - *aor. 1.* **ἐνίσχυσα**, I. *tr.* a întări, a face puternic Lc 22, 43; II. *intr.* a-și redobândi forțele, a se întări FA 9, 19

ἔννατος - *v.* **ἔνατος**

ἐννέα - *num.* nouă Lc 17, 17

ἐννενηκονταεννέα - *num.* nouăzeci și nouă Mt 18, 12

ἐννεός - *v.* **ἐνεός**

ἐννεύω - a face semn (cu capul) Lc 1, 62

ἔννοια, ας, ἡ - gând, cugetare Evr 4, 12; 1 Pt 4, 1

ἔννομος, ον - I. legal, prevăzut de lege FA 19, 39; II. supus legii 1 Cor 9, 21

ἔννυχος, ον - de noapte, nocturn; *n. adv.* Mc 1, 35

ἐνοικέω - *viit.* **ἐνοικήσω**, *aor. 1* **ἐνῴκησα**, *doar la* Sf. Ap. Pavel, a locui în, printre, + **ἔν τινι**, 2 Cor 6, 16

ἐνορκίζω - a cere prin jurământ, a conjura, a îndemna stăruitor, a cere în numele Domnului 1 Tes 5, 27

ἑνότης, τητος, ἡ - unitate Ef 4, 3 și 13

ἐνοχλέω – a tulbura, a chinui Lc 6, 18; Evr 12, 15

ἔνοχος, ον - I. supus la, pasibil de, vrednic de + *gen.* Evr 2, 15; + *dat.* Mt 5, 21 - 22; II. vinovat față de + *gen.* 1 Cor 11, 27; pasibil de, vinovat de, vrednic de + *gen. pedepsei* Mt 26, 66; + **εἰς**, Mt 5, 22

ἔνταλμα, ατος, τό - poruncă (omenească), după Is. 29, 13; Mt 15, 9

ἐνταφιάζω - *aor. 1.* **ἐνεταφίασα**, a îngropa, a înmormânta, a pune în mormânt Mt 26, 12; In 19, 40

ἐνταφιασμός, οῦ, ὁ - înmormântare, îngropare In 12, 7

ἐντέλλομαι - *viit.* **ἐντελοῦμαι**, *aor.* **ἐνετειλάμην**, *perf.* **ἐντέταλμαι**, a porunci Mc 13, 34; In 15, 17; FA 1, 2; Evr 11, 22

ἐντεῦθεν - *adv. de loc* de aici Mt 17, 20; In 18, 36

ἔντευξις, εως, ἡ - cerere, rugăciune 1 Tim 2, 1; 4, 5

ἔντιμος, ον - cinstit, apreciat, prețuit Lc 7, 2; Fil 2, 29; 1 Pt 2, 4

ἐντολή, ῆς, ἡ - I. poruncă, ordin In 11, 57; FA 17, 15; II. precept, comandament de viață, poruncă Mt 5, 19; In 13, 34; Rm 7, 8; Ef 6, 2; Evr 7, 18; 2 Pt 2, 21; 1 In 3, 22

ἐντόπιος, ον - localnic, originar din țara respectivă FA 21, 12

ἐντός - *adv.* folosit ca *prep.* + *gen.*: înăuntru, în mijlocul Lc 17, 21

ἐντρέπω - *pas. viit. 2* **ἐντραπήσομαι**, *aor. 2* **ἐνετράπην**, a cugeta, a reflecta I. a rușina 1 Cor 4, 14; II. *pas.* a-i fi rușine, a se rușina 2 Tes 3, 14; Tit 2, 8; III. *med.* a respecta, a ține seama de + *ac.* Mt 21, 37; Lc 20, 13

ἐντρέφω - a hrăni (**ἐν** + *dat.*), *pas.* 1 Tim 4, 6

ἔντρομος, ον - tremurător, tremurând, înfricoșat FA 7, 32; Evr 12, 21

ἐντροπή, ῆς, ἡ - rușine 1 Cor 6, 5; 15, 34

ἐντρυφάω - a duce o viață de plăceri 2 Pt 2, 13

ἐντυγχάνω - *aor. 2.* **ἐνέτυχον**, a întâlni, *de unde* a mijloci, a interveni pentru cineva, a media **περί** + *gen.* FA 25, 24; **ὑπέρ** + *gen.* Rm 8, 27; **τινι κατά τινος** - în fața cuiva, împotriva cuiva Rm 11, 2

ἐντυλίσσω - *aor.* **ἐνετύλιξα**, *pas. perf. part.* **ἐντετύλιγμαι**, a înfășura Mt 27, 59; In 20, 7

ἐντυπόω - *pas. perf. part.* **ἐντετυπωμένος**, a grava, a săpa (litere în piatră), a întipări 2 Cor 3, 7

ἐνυβρίζω - *aor. 1.* **ἐνύβρισα**, a insulta, a ofensa, a face de ocară Evr 10, 29

ἐνυπνιάζομαι - *med. viit.* **ἐνυπνιασθήσομαι**, a avea vise, a visa FA 2, 17; Iuda 1, 8

ἐνύπνιον, ου, τό - FA 2, 17 (= Ioil 3, 1)

ἐνώπιον - *prep.* + *gen.*, înaintea, în fața, sub privirile (cuiva) Lc 24, 43; FA 10, 33; Rm 14, 22; Ap 16, 19

Ἐνώς, ὁ - Enos, fiul lui Set Lc 3, 38

ἐνωτίζομαι - *aor. 1.* **ἐνωτισάμην**, a deschide urechea la, a pricepe, a înțelege + *ac.* FA 2, 14

Ἑνώχ, ὁ - Enoh, fiul lui Iared și tatăl lui Matusalem (Gn. 5, 18 - 21) Lc 3, 37; Evr 11, 5; Iuda 1, 14

ἕξ - *num. indecl.*, șase Mt 17, 1; Lc 13, 14

ἐξαγγέλλω - *aor. 1.* **ἐξήγγειλα**, a vesti, a anunța 1 Pt 2, 9

ἐξαγοράζω - *aor. 1.* **ἐξηγόρασα** (*doar la* Sf. Ap. Pavel), I. a răscumpăra pe cineva Gal 3, 13; 4, 5; II. *med.* + **καιρόν** - a răscumpăra vremea, a prinde ocazia, a profita de ocazie Ef 5, 16; Col 4, 5

ἐξάγω - *aor. 2.* **ἐξήγαγον**, a duce afară, a scoate afară Lc 24, 50; In 10, 3; FA 5, 19; 7, 36

ἐξαιρέω - *aor. 2.* **ἐξεῖλον**, *med. aor.* **ἐξειλάμην**, I. *act.* a scoate, a trage afară, a smulge Mt 5, 29;

II. *med.* a) a elibera, a scoate (din necazuri) FA 7, 10; 7, 34; Gal 1, 4; b) a alege, a pune aparte FA 26, 17

ἐξαίρω - *aor. 1.* **ἐξῆρα**, *imper. pers. a II - a pl.* **ἐξάρατε**, a scoate, a lua 1 Cor 5, 2 (*var.*)

ἐξαιτέομαι - *aor.* **ἐξῃτησάμην**, a cere Lc 22, 31

ἐξαίφνης - *adv.* deodată, pe neaşteptate Lc 2, 13; FA 9, 3

ἐξακολουθέω - *viit.* **ἐξακολουθήσω**, *aor. 1* **ἐξηκολούθησα**, a urma + *dat.* 2 Pt 1, 16; 2, 2 şi 15

ἑξακόσιοι, αι, α - *num.* şase sute Ap 13, 18

ἐξαλείφω - *aor. 1.* **ἐξέλειψα**, *pas. aor.* **ἐξηλείφθην**, a şterge Col 2, 14; Ap 3, 5; 7, 17

ἐξάλλομαι - a sări, a se ridica dintr-un salt FA 3, 8

ἐξανάστασις, εως, ἡ - înviere Fil 3, 11

ἐξανατέλλω - *aor.* **ἐξανέτειλα**, a răsări (vorbind de o sământă) Mt 13, 5

ἐξανίστημι - *aor. 1.* **ἐξανέστησα**, *aor. 2* **ἐξανέστην**, I. *tr.* a ridica (urmaşi) Mc 12, 19; II. *intr.* a se ridica (pentru a vorbi) FA 15, 5

ἐξαπατάω - *aor. 1.* **ἐξηπάτησα**, a înşela, a amăgi Rm 7, 11; 2 Cor 11, 3

ἐξάπινα - *adv.* deodată, pe neaşteptate Mc 9, 8

ἐξαπορέομαι - *aor.* **ἐξηπορήθην**, a dispera, a deznădăjdui, a nu mai avea nici o nădejde, nici o scăpare + *gen. de relație* 2 Cor 1, 8; 4, 8

ἐξαποστέλλω - *viit.* **-στελῶ**, *aor.* **ἐξαπέστειλα**, a trimite Lc 1, 53; 24, 49; FA 9, 30; 17, 14

ἐξαρτίζω - *aor. 1.* **ἐξήρτισα**, *pas. perf. part.* **ἐξηρτισμένος**, I. a pregăti (de, pentru) 2 Tim 3, 17; II. a completa, *de unde* a împlini FA 21, 5

ἐξαστράπτω - a fi strălucitor precum fulgerul, a străluci ca fulgerul Lc 9, 29

ἐξαυτῆς - *adv.* îndată, imediat Mc 6, 25; FA 10, 33; Fil 2, 23

ἐξεγείρω - *viit.* **ἐξεγερῶ**, *aor. 1* **ἐξήγειρα**, I. a trezi, a învia 1 Cor 6, 14; II. a ridica, a înălța Rm 9, 17

ἔξειμι - *inf.* **ἐξιέναι**, *part.* **ἐξιών**, a ieşi FA 13, 42; a ajunge la țărm, a ieşi la uscat FA 27, 43

ἐξελέγχω - *aor. 1. inf.* **ἐξελέγξαι**, a convinge (de vinovăție), a dovedi vinovat Iuda 1, 15

ἐξέλκω - *pas.* a fi tras, târât Iac 1, 14

ἐξέραμα, ατος, τό - vărsătură, vomitură 2 Pt 2, 22

ἐξερευνάω sau **-εραυνάω** - *aor. 1.* **ἐξεραύνησα**, a cerceta cu de-amănuntul, cu atenție 1 Pt 1, 10

ἐξέρχομαι - *imperf.* **ἐξερχόμην**, *viit.* **ἐξελεύσομαι**, *aor. 2*

ἐξῆλθον şi -θαν, *perf.* ἐξελήλυθα, a ieşi, a pleca, ἐκ, ἀπό, ἔξω sau παρά + *gen.* Mt 8, 28; 12, 43; Mc 1, 35; Lc 4, 36; In 8, 42; 1 In 2, 19

ἔξεστιν - *impers.* sau *part.* ἐξόν (ἐστιν *subînț.*), este îngăduit, este cu putință, este posibil, se cuvine, + *dat. persoanei* şi *inf.* Mt 12, 10; 1 Cor 6, 12; FA 2, 29

ἐξετάζω - *aor. 1.* ἐξήτασα, a cerceta cu grijă, cu de-amănuntul; a se informa cu exactitate despre, περί + *gen.* Mt 2, 8; 10, 11; In 21, 12

ἐξηγέομαι - *aor. 1.* ἐξηγησάμην, I. a povesti, a istorisi Lc 24, 35; II. a prezenta, a face cunoscut, a explica In 1, 18

ἑξήκοντα - *num. invar.* şaizeci Mt 13, 18

ἑξῆς - *adv.* în urmă, apoi, după aceea; ἡ ἑξῆς (*subînț.* ἡμέρα) - ziua următoare, a doua zi FA 21, 1; *cf.* Lc 9, 37 sau ἐν τῷ ἑξῆς (*subînț.* χρόνῳ) - apoi, după aceea Lc 7, 11

ἐξηχέω - *pas. perf.* ἐξήχημαι, *pas.* a răsuna, a avea răsunet 1 Tes 1, 8

ἕξις, εως, ἡ - obişnuință, practică, experiență, uz Evr 5, 14

ἐξίστημι sau -ιστάω, -ιστάνω - *aor. 1.* ἐξέστησα, *aor. 2* ἐξέστην, *perf.* ἐξέστακα, *med. prez.* ἐξίσταμαι, I. *tr.* a uimi, a ului FA 8, 9 şi 11; II. *intr. la aor. 2.*, *la perf.* şi *la med.* a-şi ieşi din fire Mc 3, 21; 2 Cor 5, 13; a fi uluit, a fi încremenit de uimire Mc 2, 12

ἐξισχύω - *aor. 1.* ἐξίσχυσα, a avea forță, a putea Ef 3, 18 + *inf.*

ἔξοδος, ου, ἡ - I. ieşire, exod (= ieşirea din Egipt) Evr 11, 22; II. plecare din viață, moarte Lc 9, 31; 2 Pt 1, 15

ἐξολεθρεύω - *aor. 1.* ἐξωλέθρευσα, *pas. viit.* ἐξολεθρευθήσομαι, *pas.* a fi smuls pentru a pieri, a fi nimicit FA 3, 23

ἐξομολογέομαι - *viit.* ἐξομολογήσομαι, *aor. act.* ἐξωμολόγησα sau *med.* -λογησάμην, I. a mărturisi, a recunoaşte Mt 3, 6; Mc 1, 5; FA 19, 18; Fil 2, 11; II. a slăvi, a lăuda + *dat.* Mt 11, 25; Lc 10, 21; Rm 14, 11; III. *la act. aor.* a fi de acord Lc 22, 6

ἐξορκίζω - a conjura Mt 26, 63

ἐξορκιστής, οῦ, ὁ - exorcist, care scoate demonii din cei posedați FA 19, 13

ἐξορύσσω - *aor. 1.* ἐξώρυξα, a smulge, a scoate (ochii) Gal 4, 15

ἐξουδενέω, ἐξουδενόω, ἐξουθενόω - a dispreţui, a socoti fără valoare (= ἐξουθενέω, *v. urm.*)

ἐξουθενέω - *aor.* ἐξουθένησα, *pas. perf.* ἐξουθένημαι, a dispreţui, a privi cu dispreț, a considera fără valoare, a nu lua

în seamă Mc 9, 12; Lc 18, 9; FA 4, 11; Rm 14, 3; 1 Cor 6, 4; 2 Cor 10, 10

ἐξουσία, ας, ἡ - drept, permisiune 1 Cor 9, 12; **ἔχειν ἐξουσίαν** - a avea dreptul să, a avea puterea să... + *inf.* sau **τοῦ** + *inf.* In 10, 18; 2 Tes 3, 9; Evr 13, 10; II. autoritate, putere Mt 9, 8; Mc 3, 15; Ap 9, 10; III. autoritate politică, puterea unui conducător Lc 20, 20; In 19, 10; a unui rege Ap 17, 12; teritoriu supus unei autorităţi Lc 23, 7; IV. stăpâniri (puteri nevăzute, cereşti: îngeri sau duhuri) Ef 3, 10; Col 1, 16

ἐξουσιάζω - *pas. viit.* **ἐξουσιασθήσομαι**, a avea autoritate peste, a fi stăpân pe + *gen.* Lc 22, 25; 1 Cor 7, 4; *pas.* 1 Cor 6, 12

ἐξοχή, ῆς, ἡ - ceea ce depăşeşte, superioritate, preeminenţă FA 25, 23

ἐξυπνίζω - *viit.* **ἐξυπνίσω**, a trezi (din somn) In 11, 11

ἔξυπνος, ον – trezit (din somn) FA 16, 27

ἔξω - I. *adv. de loc* afară Mc 11, 4; **οἱ ἔξω** - cei de afară Mc 4, 11; II. *prep.* + *gen.* în afara Mt 10, 14; FA 16, 13; Evr 13, 11 - 12

ἔξωθεν - *adv.* de afară, din afară, în afară, pe dinafară, dinafară Mt 23, 27; Mc 7, 18; 2 Cor 7, 5; 1 Pt 3, 3; *prep.* + *gen.* din afara, în afara Mc 7, 15; Ap 11, 2; 14, 20

ἐξωθέω - *aor.* **ἔξωσα**, a alunga, a izgoni FA 7, 45; a împinge spre FA 27, 39

ἐξώτερος, α, ον - care este în afară, extern, exterior Mt 8, 12

ἔοικα - a fi asemenea cu Iac 1, 6

ἑορτάζω - a prăznui, a sărbători 1 Cor 5, 8

ἑορτή, ῆς, ἡ - sărbătoare Mt 26, 5; Mc 15, 6; Lc 2, 41; In 5, 1; 12, 20; Col 2, 16

ἐπαγγελία, ας, ἡ - *mai ales în* FA şi *la* Sf. Ap. Pavel, făgăduinţă, făgăduială, promisiune sau lucru făgăduit Lc 24, 49; FA 2, 39; 7, 17; Rm 4, 20; 2 Cor 1, 20; Gal 3, 21; Evr 10, 36; 1 In 2, 25

ἐπαγγέλλομαι - *med. aor.* **ἐπηγγειλάμην**, *perf.* **ἐπήγγελμαι**, I. a făgădui Mc 14, 11; FA 7, 5; Rm 4, 21; Evr 10, 23; a mărturisi, a face o mărturie 1 Tim 2, 10; II. *perf.* cu sens pasiv Gal 3, 19

ἐπάγγελμα, ατος, τό - făgăduinţă 2 Pt 1, 4; 3, 13

ἐπάγω - *aor. 1. part.* **ἐπάξας**, *aor. 2* **ἐπήγαγον**, a aduce 2 Pt 2, 1 şi 5

ἐπαγωνίζομαι - a lupta pentru, Iuda 1, 3

ἐπαθροίζω - *pas.* a se îngrămădi, a se aduna Lc 11, 29

Ἐπαίνετος, ου, ὁ - Epenet, numele unui creştin din Asia Rm 16, 5

ἐπαινέω - *viit.* **ἐπαινέσω**, *aor. 1* **ἐπῄνεσα**, a lăuda, a elogia, a

slăvi, a proslăvi Lc 16, 8; Rm 15, 11;

ἔπαινος, ου, ὁ - laudă, proslăvire Rm 2, 29; 1 Cor 4, 5; 2 Cor 8, 18; 1 Pt 2, 14

ἐπαίρω - *aor.* **ἐπῆρα**, *imper.* 2 *pl.* **ἐπάρατε**, *part.* **ἐπάρας**, *inf.* **ἐπᾶραι**, *perf.* **ἐπῆρκα**, *pas. aor.* **ἐπήρθην**, I. a ridica Mt 17, 8; Lc 6, 20; 18, 13; 24, 50; In 17, 1; FA 27, 40; *pas.* a se înălța, a se ridica FA 1, 9; II. *fig. la pas.* a se purta cu trufie, cu semeție, a trata pe cineva de sus 2 Cor 10, 5

ἐπαισχύνομαι - *viit.* **ἐπαισχυνθήσομαι**, *aor.* **ἐπῃσχύνθην** sau **ἐπαισχύνθην**, a-i fi rușine, a se rușina + *ac.* Mc 8, 38; Rm 1, 16; **ἐπί τινι** Rm 6, 21; Evr 2, 11; 2 Tim 1, 12

ἐπαιτέω - a cerși Lc 16, 3; 18, 35

ἐπακολουθέω - *aor. 1.* **ἐπηκολούθησα**, + *dat.* a urma, a însoți Mc 16, 20; 1 Pt 2, 21; a veni mai pe urmă, *adică* a se descoperi, a se da la iveală mai târziu la unii oameni **τισίν**, 1 Tim 5, 24; a se consacra, a se dedica, a practica 1 Tim 5, 10

ἐπακούω - *viit.* **ἐπακούσομαι**, *aor. 1* **ἐπήκουσα**, a pleca urechea, a asculta 2 Cor 6, 2

ἐπακροάομαι - *imperf.* **ἐπηκροώμην**, a pleca urechea, a asculta + *gen.* FA 16, 25

ἐπάν - *cj.* + *conj.* când Lc 11, 22 și 34

ἐπάναγκε" - *adv.* în chip necesar FA 15, 28; *subst.* cele necesare

ἐπανάγω - *aor. 2.* **ἐπανήγαγον**, I. a duce (corabia) în plină mare Lc 5, 3; II. *intr.* a se întoarce, a se înapoia Mt 21, 18

ἐπαναμιμνήσκω - *pas. aor. 1.* **ἐπανεμνήσθην**, a readuce în memorie, a aminti (*ac.*) Rm 15, 15

ἐπαναπαύομαι - *med. viit.* **ἐπαναπαύσομαι**, *viit. 2* **ἐπαναπαήσομαι**, I. a se odihni Lc 10, 6; II. a se sprijini pe + *dat.* Rm 2, 17

ἐπανέρχομαι - *aor. 2.* **ἐπανῆλθον**, a se întoarce, a reveni Lc 10, 35

ἐπανίσταμαι - *viit.* **ἐπαναστήσομαι**, *med.* a se ridica, a se răscula, a se răzvrăti împotriva **ἐπί τινα** Mt 10, 21; Mc 13, 12

ἐπανόρθωσις, εως, ἡ - acțiunea de a îndrepta, corectare, îndreptare 2 Tim 3, 16

ἐπάνω - I. *adv.* deasupra, sus Lc 11, 44; mai mult Mc 14, 5; 1 Cor 15, 6; II. *prep.* + *gen.* deasupra Mt 5, 14; Lc 4, 39; In 3, 31; Ap 6, 8

ἐπάρατος, ον - blestemat In 7, 49

ἐπαρκέω - *aor. 1.* **ἐπήρκεσα**, a veni în ajutor 1 Tim 5, 10

ἐπαρχεία, ας, ἡ sau **ἐπάρχειος, ου, ἡ** - eparhie, teritoriul unei

provincii guvernate de un eparh, provincie FA 23, 34; 25, 1

ἔπαυλις, εως, ἡ - locuință, așezare, casă FA 1, 20

ἐπαύριον - *adv.* mâine; τῇ ἐπαύριον (ἡμέρᾳ) - ziua următoare, a doua zi Mc 11, 12; FA 10, 9

ἐπαυτοφώρῳ - *v.* αὐτόφωρος

Ἐπαφρᾶς, ᾶ, ὁ - Epafras, întemeietorul Bisericii din Colose Col 1, 7

ἐπαφρίζω - a spumega, a face spume Iuda 1, 13

Ἐπαφρόδιτος, ου, ὁ - Epafrodit, trimis al filipenilor pe lângă Sf. Ap. Pavel Fil 2, 25

ἐπεγείρω - *aor. 1.* ἐπήγειρα, a provoca, a suscita, a ațâța, a instiga FA 13, 50; 14, 2

ἐπεί - *cj.* I. *temporală*: după ce (lipsește în N.T. cu o excepție: Lc 7, 1) II. *cauzală*: fiindcă, pentru că, deoarece, de vreme ce Mt 18, 32; Lc 1, 34; In 19, 31; 2 Cor 11, 18; Evr 5, 2

ἐπειδή - *cj.* I. *temporală*: după ce Lc 7, 1(?); II. *cauzală*: pentru că, deoarece, fiindcă, de vreme ce Mt 21, 46; Lc 11, 6; FA 13, 46; 1 Cor 1, 21

ἐπειδήπερ - *cj.* deoarece, fiindcă Lc 1, 1

ἐπεῖδον - *v.* ἐφοράω

ἔπειμι - *part.* ἐπιών, ἐπιοῦσα, ἐπιόν, a înainta spre, a se apropia; în N.T. găsim doar *part. f.* τῇ ἐπιούσῃ (ἡμέρᾳ) - în ziua următoare, a doua zi FA 7, 26; 21, 18; în noaptea următoare FA 23, 11

ἐπείπερ - fiindcă în sfârșit Rm 3, 30 (*var.*)

ἐπεισαγωγή, ῆς, ἡ - introducere Evr 7, 19

ἐπεισέρχομαι - *viit.* -ελεύσομαι, a veni, a veni pe neașteptate, a lua prin surprindere Lc 21, 35

ἔπειτα - *adv.* apoi, după aceea I. arată timpul Lc 16, 17; Gal 1, 21; Iac 4, 14; II. enumerativ: apoi 1 Cor 14, 56; Evr 7, 2

ἐπέκεινα - *de la* ἐκεῖνος (*subînț.* μέρη?), *prep.* spre partea îndepărtată a, *adică* dincolo de + *gen.* FA 7, 43

ἐπεκτείνομαι - a tinde, a năzui cu toate puterile spre Fil 3, 13

ἐπενδύτης, ου, ὁ - veșmânt de deasupra, manta In 21, 7

ἐπενδύομαι - *med.* a se îmbrăca cu o haină pe deasupra celorlalte veșminte 2 Cor 5, 2

ἐπέρχομαι - *viit.* ἐπελεύσομαι, *aor.* ἐπῆλθον, 3 *pl.* -θαν, I. a veni în apropiere de, a veni lângă, a se apropia + *dat.* FA 14, 19; II. *temporal*: a fi gata să vină, a urma să vină, a se apropia Lc 21, 26; Ef 2, 7; Iac 5, 1; III. *fig.* a veni pe neașteptate, a veni asupra cuiva, a veni peste cineva Lc 11, 22; FA 1, 8; 8, 24

ἐπερωτάω - *imperf.* ἐπηρώτων, *viit.* ἐπερωτήσω, *aor.* ἐπηρώτησα, *pas. aor.* ἐπηρωτήθην, I. a întreba Mt 22, 46; Mc 9, 11; Lc 2, 46; In 9, 23; FA 5, 27; Rm 10, 20; II. a cere Mt 16, 1

ἐπερώτημα, ατος, τό - întrebare, făgăduinţă solemnă, angajament 1 Pt 3, 21

ἐπέχω - *aor.* ἐπέσχον, I. *tr.* a ţine cu putere Fil 2, 16; II. *intr.* a-şi îndrepta atenţia asupra, a lua seamă, a băga de seamă Lc 14, 7; + *dat.* a se uita cu luare-aminte FA 3, 5; 1 Tim 4, 16; II. a aştepta, a se opri FA 19, 22

ἐπηρεάζω - a ameninţa, defăima, a calomnia Lc 6, 28; 1 Pt 3, 16

ἐπί - *prep., primul sens*: pe (cu atingere de obiect) A) *Cu Genitivul* I. *sens local*: a) pe Mt 6, 10; Mc 6, 47; Lc 4, 11; In 19, 13 şi 31; b) locul unde se termină mişcarea Mc 4, 26; Lc 8, 16; FA 10, 11; c) locul lângă care se găseşte un lucru Mt 21, 19; FA 5, 23; d) în faţa, înaintea Mc 13, 9; FA 23, 30; 24, 19; 1 Tim 6, 13; II. *sens temporal*: în timpul, în zilele, în momentul Mc 2, 26; Lc 3, 2; FA 11, 28; Iuda 1, 18; II'. *sensuri figurate*: a) în fruntea, peste Mt 24, 15; Lc 12, 42; FA 6, 3; 8, 27; Ap 5, 10; b) în legătură cu, despre In 6, 2; Gal 3, 16; c) cu, la, pe, din Mt 18, 16; Mc 12, 14; 1 Tim 5, 19; B) *Cu Dativul*: I. *sens local*: sensurile Genitivului Mt 14, 8; Mc 6, 25; FA 27, 44; Ef 1, 10; II. *sens temporal*: împrejurările în care se petrece acţiunea In 4, 27; 2 Cor 1, 4; Ef 4, 26; Fil 1, 3; Evr 9, 26; III. *sensuri figurate*: a) mai mult, peste, pe deasupra Lc 3, 20; 2 Cor 7, 13; Col 3, 14; b) în fruntea, peste Lc 12, 44; c) în legătură cu Lc 15, 7; In 12, 16; FA 5, 35; Ap 10, 11; d) după, corespunzător cu, potrivit cu Lc 1, 59; Rm 5, 14; e) împotriva Lc 12, 52; f) cu condiţia Rm 8, 20; 1 Cor 9, 10; Tit 1, 2; g) ţinând seama de, spre Ef 2, 10; Fil 4, 10; 2 Tim 2, 14; C) *Cu Acuzativul*: I. *sens local*: a) după verbe de mişcare Mt 21, 5; Lc 5, 19; FA 2, 3; b) fără mişcare Mt 4, 38; In 12, 15; Ap 4, 4; **ἐπὶ τὸ αὐτό** - în acelaşi loc, împreună, laolaltă 1 Cor 11, 20; *sens temporal*: la ceasul... FA 3, 1; 4, 5; în timpul, o perioadă de timp Mt 9, 15; Lc 4, 25; Evr 11, 30; III. *sensuri figurate*: în fruntea, peste Lc 12, 14; Rm 5, 14; în vederea unui scop, pentru Mt 26, 50; Lc 4, 43; FA 8, 32; Evr 12, 10

ἐπιβαίνω - *aor. 2.* ἐπέβην, *perf.* **ἐπιβέβηκα**, + **ἐπί**, + **εἰς**, + *ac.* sau *dat.* a se urca pe, un măgar Mt 21, 5; o corabie *dat.* FA 27, 2; a urca spre, a se sui, la Ierusalim FA 21, 4; în Asia FA 20, 18; + *dat.* FA 25, 1

ἐπιβάλλω - *aor. 2.* ἐπέβαλον, 3 *pl.* ἐπέβαλον sau -αν, I. *tr.* a pune pe Mt 26, 50; Mc 11, 7; 14, 46; Lc 9, 62; II. *intr.* a se urca peste, a se prăvăli peste Mc 4, 37; *fig.* ἐπιβαλὼν ἔκλαιεν Mc 14, 72, este un sens foarte greu de stabilit: a) „întorcând (*subînț.* capul), el a plâns"; b) a început să plângă; c) gândindu-se la acest lucru, a plâns; d) a izbucnit în lacrimi? III. a-i aparține, a-i reveni, a i se cuveni + *dat.* Lc 15, 12

ἐπιβαρέω - *aor. 1.* ἐπεβάρησα, a apăsa, a fi povară 1 Tes 2, 9; a împovăra, a copleși(?) 2 Cor 2, 5;

ἐπιβιβάζω - *aor. 1.* ἐπεβίβασα, a pune (a urca) pe cineva pe un animal de călărie Lc 10, 34; FA 23, 24

ἐπιβλέπω - *aor. 1.* ἐπέβλεψα, a arunca o privire spre, a căuta (cu privirea) spre, a pune ochii pe Lc 1, 48; 9, 38; Iac 2, 3

ἐπίβλημα, ατος, τό - (*de la* βάλλω), bucată de stofă, petic Mt 9, 16

ἐπιβοάω - a striga FA 25, 24

ἐπιβουλή, ῆς, ἡ - plan împotriva cuiva, vicleșug, complot, cursă FA 9, 24; 20, 3; 23, 30

ἐπιγαμβρεύω - (*de la* γαμβρός - cumnat) a se căsători cu văduva fratelui său Mt 22, 24

ἐπίγειος, ον - pământesc 1 Cor 15, 40; Fil 2, 10

ἐπιγίνομαι - *aor. 2.* ἐπεγενόμην, a sosi, a fi acolo FA 27, 27 (*var.*); a se porni, a începe să sufle (vântul) FA 28, 13

ἐπιγινώσκω - *viit.* ἐπιγνώσομαι, *aor. 2* ἐπέγνων, *perf.* ἐπέγνωκα, I. a cunoaște, a recunoaște, a afla Mt 14, 35; Lc 1, 4; 7, 37; 24, 16; 24, 31; FA 22, 29; 1 Cor 13, 12; 16, 18; II. a înțelege 2 Cor 1, 13

ἐπίγνωσις, εως, ἡ - cunoaștere, cunoștință, adevărata cunoaștere Rm 10, 2; Ef 1, 17; Col 1, 10; 2 Tim 2, 25; Tit 1, 1; Evr 10, 26; 2 Pt 1, 2

ἐπιγραφή, ῆς, ἡ - inscripție, pusă pe cruce Mc 15, 26 + *gen.*; pe o monedă Mt 22, 20

ἐπιγράφω - a înscrie, a scrie, a nota Mc 15, 26; Evr 8, 10; Ap 21, 12

ἐπιδείκνυμι - *viit.* ἐπιδείξω, *aor. 1* ἐπέδειξα, a arăta Mt 22, 19; Lc 17, 14; *med.* același sens FA 9, 39

ἐπιδέχομαι - a primi 3 In 1, 9 - 10

ἐπιδημέω - a locui într-o țară ca străin, a fi rezident temporar, a vizita FA 2, 10; 17, 21

ἐπιδιατάσσομαι - a adăuga o clauză la un contract sau la un testament Gal 3, 15

ἐπιδίδωμι - *imperf.* 3 *pl.* ἐπεδίδου, *viit.* ἐπιδώσω, *aor. 1* ἐπέδωκα, *aor. 2 part.* ἐπιδούς, *perf.* ἐπιδέδωκα, *pas. aor. 1* ἐπεδόθην, I. a da, a oferi: o piatră Lc 11, 11; pâine Lc 24, 30; o

scrisoare FA 15, 30; II. *intr.* a se lăsa în voia soartei FA 27, 15

ἐπιδιορθόομαι - *aor. 1. conj.* **ἐπιδιορθώσῃ**, a termina de pus în ordine, de a organiza, a îndrepta Tit 1, 5

ἐπιδύω - a apune, a asfinți (soarele) Ef 4, 26

ἐπιείκεια, ας, ἡ - blândețe, clemență, bunăvoință, indulgență, bunătate FA 24, 4; 2 Cor 10, 1

ἐπιεικής, ές - convenabil, *de unde* blând, moderat, indulgent, îngăduitor Fil 4,5; Iac 3, 17

ἐπιζητέω - *aor. 1.* **ἐπεζήτησα**, I. a căuta cu grijă Lc 4, 42; FA 12, 19; II. a dori, a se strădui să dobândească ceva Mt 6, 32; Rm 11, 7; Fil 4, 17; Evr 11, 14

ἐπιθανάτιος, ον - osândit la moarte 1 Cor 4, 9

ἐπίθεσις, εως, ἡ - punere (a mâinilor) FA 8, 18; 1 Tim 4, 14; Evr 6, 2

ἐπιθυμέω - *viit.* **-ήσω**, *aor.* **ἐπεθύμησα**, a dori, a râvni, a pofti + *ac.* sau *gen.* sau *inf.* Mt 13, 17; Lc 15, 16; Rm 7, 7; Evr 6, 11; Iac 4, 2; 1 Pt 1, 12

ἐπιθυμητής, οῦ, ὁ - care dorește, doritor, dornic de + *gen.* 1 Cor 10, 6

ἐπιθυμία, ας, ἡ - dorință, poftă Mc 4, 19; Lc 22, 15; Fil 1, 23; 1 Tes 2, 17; Iac 1, 14; 1 Pt 1, 14; Iuda 1, 18

ἐπικαθίζω - *aor.* **ἐπεκάθισα**, a așeza pe, a ședea pe Mt 21, 7

ἐπικαλέω - *aor.* **ἐπεκάλεσα**, *med. aor. 1.* **ἐπεκαλεσάμην**, *pas. perf.* **ἐπικέκλημαι** (*v.* **καλέω**), I. a numi, a da un nume, a chema Mt 10, 25; FA 15, 17; Iac 2, 7; II. *med.* a) a lua pe cineva ca martor 2 Cor 1, 23; a apela, a face apel (la Cezar) FA 25, 11; b) a invoca FA 2, 21; Rm 10, 12; 1 Pt 1, 17

ἐπικάλυμμα, ατος, τό - acoperământ *fig.* acoperire, paravan, pretext, 1 Pt 2, 16

ἐπικαλύπτω - *pas. aor. 1.* **ἐπεκαλύφθην**, a acoperi, a ascunde Rm 4, 7 (*pas.*)

ἐπικατάρατος, ον - blestemat Gal 3, 10

ἐπίκειμαι - I. a fi așezat (pus) deasupra In 11, 38; 21, 9; II. a îmbulzi, a ține pe cineva din scurt, a se înghesui + *dat.* Lc 5, 1; a insista, a stărui Lc 23, 23; a amenința FA 27, 20; III. a fi impus 1 Cor 9, 16; Evr 9, 10

ἐπικέλλω - *aor. 1.* **ἐπέκειλα**, a împinge (a arunca) o corabie pe țărm, a naufragia FA 27, 41

Ἐπικούρειος, ου, ὁ - (filozof) epicurean FA 17, 18

ἐπικουρία, ας, ἡ - ajutor, sprijin FA 26, 22

ἐπικρίνω - *aor. 1.* **ἐπέκρινα**, a hotărî + *prop. infin.* Lc 23, 24

ἐπιλαμβάνομαι - *aor. 2.* **ἐπελαβόμην**, *med.* I. a pune

mâna pe, a prinde, a apuca, a lua + *gen.* Mt 14, 31; Lc 9, 47; 23, 26; II. *fig.* a prinde în culpă Lc 20, 20; a prinde (= a cuceri) 1 Tim 6, 12; a veni în ajutor Evr 2, 16

ἐπιλανθάνομαι - *aor. 2.* **ἐπελαθόμην**, I. a uita Lc 12, 6; Fil 3, 13; Iac 1, 24; II. a nu se îngriji, a nu se preocupa + *gen.* Evr 6, 10

ἐπιλέγω - *med. aor. 1.* **ἐπελεξάμην**, I. a porecli, a numi In 5, 2 (*pas.*); II. *med.* a alege (pentru sine) FA 15, 40

ἐπιλείπω - *viit.* **ἐπιλείψω**, a lipsi Evr 11, 32

ἐπιλείχω - a linge Lc 16, 21

ἐπιλησμονή, ῆς, ἡ - uitare, uitucie, Iac 1, 25 (*gen. de calitate*)

ἐπίλοιπος, ον - rămas, care rămâne, care mai rămâne 1 Pt 4, 2

ἐπίλυσις, εως, ἡ - acțiunea de a dezlega, dezlegare, explicație, lămurire, interpretare 2 Pt 1, 20

ἐπιλύω - *pas. viit.* **ἐπιλυθήσομαι**, I. a explica, a lămuri, a lumina Mc 4, 34; II. a hotărî, a decide, a rezolva FA 19, 39

ἐπιμαρτυρέω - a mărturisi, a depune mărturie, a adeveri, a dovedi, a atesta 1 Pt 5, 12

ἐπιμέλεια, ας, ἡ - grijă FA 27, 3

ἐπιμελέομαι sau **-μέλομαι** - *viit.* **ἐπιμελήσομαι**, *aor.* **ἐπεμελήθην**, a se îngriji, a purta de grijă Lc 10, 34; 1 Tim 3, 5

ἐπιμελῶς - *adv.* cu grijă Lc 15, 8

ἐπιμένω - *viit.* **ἐπιμενῶ**, *aor.* **ἐπέμεινα**, I. a rămâne FA 15, 34; 1 Cor 16, 8; Gal 1, 18; II. *fig.* a se menține în Rm 6, 1; 11, 22; a stărui, a insista + *part.* In 8, 7

ἐπινεύω - *aor. 1.* **ἐπένευσα**, a face semn cu capul pentru a aproba, a consimți, a fi de acord FA 18, 20

ἐπίνοια, ας, ἡ - cuget, gând, plan FA 8, 22

ἐπιορκέω - *viit.* **ἐπιορκήσω**, a nu-și respecta făgăduiala, a-și călca jurământul, a jura strâmb Mt 5, 33

ἐπίορκος, ον - sperjur, care jură strâmb, care-și calcă jurământul 1 Tim 1, 10

ἐπιοῦσα, ης, ἡ - (*v.* **ἔπειμι**), ziua următoare FA 7, 26

ἐπιούσιος, ον - Mt 6, 11; Lc 11, 3; sens greu de precizat după etimologie. Iată câteva explicații: I. = **ἐπί** + **οὐσία** - necesar pentru existență, „spre ființă” (sens nesigur); II. **ἐπί τὴν οὖσαν ἡμέραν** - pentru această zi (sens posibil); III. *de la* **ἡ ἐπιοῦσα** (**ἡμέρα**), *v.* **ἔπειμι** - pentru ziua următoare, a doua zi (care începe la ora șase seara) (sensul cel mai probabil); IV. *de la* **ἔπειμι** - pâinea viitorului

ἐπιπίπτω - *aor. 2.* **ἐπέπεσον**, *perf.* **ἐπιπέπτωκα**, I. a se năpusti, a da

năvală, a năvăli, a cădea peste, a se apleca peste Mc 3, 10; Lc 15, 20; FA 20, 10; II. *fig.* Lc 1, 12; FA 19, 17; Rm 15, 3

ἐπιπλήσσω - *aor. 1.* **ἐπέπληξα**, a bate (a pedepsi) cu vorba, a certa, a muştrului, a admonesta 1 Tim 5, 1

ἐπιποθέω - *aor. 1.* **ἐπεπόθησα**, *tr.* a dori (mult), a avea o dorinţă puternică, a pofti Rm 1, 11; 1 Pt 2, 2; *abs.* Iac 4, 5

ἐπιπόθησις, εως, ἡ - dorinţă mare (vie) 2 Cor 7, 7

ἐπιπόθητος, ον - dorit cu înflăcărare Fil 4, 1

ἐπιποθία, ας, ἡ - dorinţă vie, puternică Rm 15, 23

ἐπιπορεύομαι - a merge, a veni spre + *ac.* Lc 8, 4

ἐπιράπτω - a coase pe Mt 2, 21

ἐπιρίπτω - *aor. 1.* **ἐπέριψα**, a arunca pe, **ἐπί** + *ac.* Lc 19, 35; a arunca asupra, a lăsa (totul în grija cuiva) 1 Pt 5, 7

ἐπίσημος, ον - (*de la* **σῆμα**), eminent, vestit, ilustru, faimos, celebru Mt 27, 16; Rm 16, 7

ἐπισιτισμός, οῦ, ὁ - mâncare, hrană, merinde Lc 9, 12

ἐπισκέπτομαι - *med. aor. 1.* **ἐπεσκεψάμην**, I. a inspecta, a cerceta cu atenţie FA 6, 3; II. a vizita, a face o vizită cuiva Mt 25, 36; FA 7, 23; III. termen tehnic (*cf. ebr.* paqad): a cerceta, vorbind de Dumnezeu (pentru a ajuta sau pentru a pedepsi) Lc 1, 68 şi 78; 7, 16

ἐπισκευάζομαι - *med.* a se pregăti (pentru o călătorie) FA 21, 15

ἐπισκηνόω - *aor. 1.* **ἐπεσκήνωσα**, a locui, a sălăşlui 2 Cor 12, 9

ἐπισκιάζω - *aor. 1.* **ἐπεσκίασα**, I. a umbri, a acoperi cu umbra + *dat.* Mt 17, 5; FA 5, 15; II. expresie folosită pentru a arăta zămislirea lui Iisus de Maria Lc 1, 35

ἐπισκοπέω - *aor. 1.* **ἐπεσκόπησα**, *pas. perf. part.* **ἐπεσκοπημένος**, a veghea, a supraveghea + **μή**, Evr 12, 15; 1 Pt 5, 2

ἐπισκοπή, ῆς, ἡ - I. cercetare (de către Dumnezeu) Lc 19, 44; 1 Pt 2, 12; II. sarcină, îndatorire FA 1, 20; slujirea episcopului (episcopat, episcopie) 1 Tim 3, 1

ἐπίσκοπος, ου, ὁ - supraveghetor, episcop FA 20, 28; Fil 1, 1; Tit 1, 7

ἐπισπάομαι - a întinde, a ascunde urmele tăierii împrejur, întinzând pielea 1 Cor 7, 18

ἐπισπείρω - *aor. 1.* **ἐπέσπειρα**, a semăna în plus, mai mult Mt 13, 25

ἐπίσταμαι - *pas. imperf.* **ἠπιστάμην**, I. a înţelege Mc 14, 68; II. a cunoaşte, a şti FA 18, 25; Iac 4, 14; Iuda 1, 10

ἐπίστασις, εως, ἡ - răscoală, răzmeriţă, tulburare FA 24, 12;

II. preocupare, grijă, atenţie, solicitudine 2 Cor 11, 28

ἐπιστάτης, ου, ὁ - (*doar la* Lc), cel care se află în frunte, care prezidează (învăţător, conducător)Lc 5, 5; 8, 24

ἐπιστέλλω - *aor. 1.* **ἐπέστειλα**, a trimite o scrisoare, a scrie FA 15, 20; 21, 25

ἐπιστήμων, ον - care ştie, care este învăţat, priceput, care are experienţă Iac 3, 13

ἐπιστηρίζω - a întări, a face puternic FA 14, 22; 15, 32; 15, 41

ἐπιστολή, ῆς, ἡ - scrisoare, epistolă, mesaj FA 9, 2; 15, 30; Rm 16, 22; 2 Cor 10, 10

ἐπιστομίζω - a pune frâul, zăbala unui cal, a pune botniţă, a închide gura cuiva, a reduce la tăcere Tit 1, 11

ἐπιστρέφω - *viit.* -ψω, *aor.* **ἐπέστρεψα**, *pas. aor. 2* **ἐπεστράφην**, a întoarce spre, a îndrepta spre I. *tr.* Lc 1, 16 - 17; Iac 5, 20; II. *intr.* a se întoarce Mc 13, 16; a reveni, a se înapoia, a veni înapoi Lc 2, 39; *fig.* Gal 4, 9 a se converti; III. *med. - pas. aor. 2.* a se întoarce către Mc 5, 30; a reveni la, a veni înapoi la 1 Pt 2, 25

ἐπιστροφή, ῆς, ἡ - convertire, întoarcere (la Dumnezeu) FA 15, 3

ἐπισυνάγω - *aor. 1. inf.* **ἐπισυνάξαι**, *aor. 2 inf.* **ἐπισυναγαγεῖν**, *pas. aor. 1* **ἐπισυνήχθην**, *perf. part.* **ἐπισυνηγμένο"**, a aduna, a strânge Mt 23, 27; Mc 13, 23

ἐπισυναγωγή, ῆς, ἡ - adunare, întrunire 2 Tes 2, 1; adunarea credincioşilor (Biserica) Evr 10, 25

ἐπισυντρέχω - a alerga, a da năvală Mc 9, 25

ἐπισύστασις, εως, ἡ - strângere a mulţimii, răscoală, tulburare FA 24, 12; 2 Cor 11, 28

ἐπισφαλής, ές - nesigur, periculos, primejdios FA 27, 9

ἐπισχύω - a fi puternic, energic, a afirma cu tărie, a insista, a stărui Lc 23, 5

ἐπισωρεύω - a îngrămădi, a se înconjura de un mare număr de 2 Tim 4, 3

ἐπιταγή, ῆς, ἡ - I. poruncă, ordin, dispoziţie Rm 16, 26; 1 Cor 7, 6; II. autoritate Tit 2, 15

ἐπιτάσσω - *aor. 1.* **ἐπέταξα**, *pas. perf. part.* **ἐπιτεταγμένος** (*mai ales la* Mc şi Lc), a porunci, a da o dispoziţie Mc 1, 27; 6, 39; Lc 4, 36; 8, 31

ἐπιτελέω - *viit.* **ἐπιτελέσω**, *aor. 1* **ἐπιτέλεσα**, a duce la capăt, a termina, a săvârşi, a împlini, a desăvârşi Rm 15, 28; Fil 1, 6; 2 Cor 7, 1; *med.* acelaşi sens Gal 3, 3; *pas.* a fi îndurat, a fi suportat 1 Pt 5, 9 + *dat.*

ἐπιτήδειος, εία, ον - potrivit, oportun; *la n. pl.* **τὰ ἐπιτήδεια** - lucrurile necesare vieții, alimentele, hrana Iac 2, 16

ἐπιτίθημι - *viit.* **ἐπιθήσω**, *aor. 1* **ἐπέθηκα**, *aor. 2* **ἐπέθην**, *med.*, *aor. 2* **ἐπεθέμην**, I. *act.* a) a pune pe, a așeza pe Lc 15, 5; In 9, 6; FA 15, 10; b) a pune mâinile pe + *dat.* Mt 19, 13; Mc 5, 23; FA 6, 6; c) a da lovituri, a răni Lc 10, 30; FA 16, 23; II. *med.* a pune la îndemână, a aproviziona FA 28, 10; a ataca FA 18, 10

ἐπιτιμάω - *aor. 1.* **ἐπετίμησα**, a face reproșuri, a mustra, a certa, a dojeni Mt 8, 26; Mc 8, 32; Lc 17, 3; Iuda 1, 9

ἐπιτιμία, ας, ἡ - pedeapsă 2 Cor 2, 6

ἐπίτρεπω - *aor. 1.* **ἐπέτρεψα**, *pas.*, *aor. 2* **ἐπετράπην**, *perf.* **ἐπιτέτραμμαι**, a îngădui, a permite, a da voie Mt 8, 21; Mc 10, 4; Lc 9, 61; FA 21, 39; 1 Cor 14, 34

ἐπιτροπή, ῆς, ἡ - însărcinare, misiune, tutelă FA 26, 12

ἐπίτροπος, ου, ὁ - intendent, omul de încredere al unui stăpân Mt 20, 8; Lc 8, 3; tutore, epitrop Gal 4, 2

ἐπιτυγχάνω - *aor. 2.* **ἐπέτυχον**, a dobândi Rm 11, 7 + *ac.*; Evr 6, 15 + *gen.*

ἐπιφαίνω - *aor. 1.* **ἐπέφανα**, *pas.*, *aor. 2* **ἐπεφάνην**, I. *act. intr.* a apărea (a se arăta, a se ivi o stea) FA 27, 20; II. *pas.* a se arăta Tit 2, 11; 3, 4

ἐπιφάνεια, ας, ἡ - epifanie (apariție, arătare, manifestare a unei divinități) 2 Tes 2, 8; 1 Tim 6, 14; Tit 2, 13; strălucire

ἐπιφανής, ές - strălucitor, evident FA 2, 20

ἐπιφαύσκω - *viit.* **ἐπιφαύσω**, (**φῶς**), a apărea, a străluci (vorbind de un astru); Ef 5, 14 a lumina + *dat.*

ἐπιφέρω - *aor. 2.* **ἐπήνεγκον**, I. a aduce FA 19, 12 (sau **ἀποφέρω**); II. a aduce o învinuire FA 25, 18 (*var.*); a aduce o judecată Iuda 1, 9; III. a aduce mânia Rm 3, 5

ἐπιφωνέω - *imperf.* **ἐπεφώνουν**, (*doar la* Lc și *în* FA), a striga Lc 23, 21; FA 12, 22; 22, 24

ἐπιφώσκω - a se lumina Mt 28, 1; Lc 23, 54

ἐπιχειρέω - *aor. 1.* **ἐπεχείρησα**, (*doar la* Lc), a încerca, a întreprinde, a căuta să Lc 1, 1; FA 9, 29

ἐπιχέω - a turna pe Lc 10, 34

ἐπιχορηγέω - *aor. 1.* **ἐπεχορήγησα**, *pas. viit.* **ἐπιχορηγηθήσομαι**, I. a aduce în plus, a adăuga 2 Pt 1, 5; a da, a oferi, a aproviziona 2 Cor 9, 10; II. *pas.* a fi înzestrat, dotat Col 2, 19

ἐπιχορηγία, ας, ἡ - ajutor, sprijin Fil 1, 19; Ef 4, 16

ἐπιχρίω - *aor. 1.* **ἐπέχρισα**, a unge In 9, 6 (*var.*); 9, 11

ἐποικοδομέω - *aor. 1.* **ἐποικοδόμησα** sau **ἐπῳκ-**, *pas. aor. 1* **ἐποικοδομήθην**, a zidi FA 20, 32; 1 Cor 3, 10 - 14; Iuda 1, 20

ἐποκέλλω - *aor. 1.* **ἐπώκειλα**, a eşua, a naufragia FA 27, 41 (sau **ἐπικέλλω**) (termen marinăresc)

ἐπονομάζω - a numi, *pas.* a se numi Rm 2, 17

ἐποπτεύω - *aor. 1.* **ἐπώπτευσα**, a pândi, a sta la pândă, a privi îndelung 1 Pt 3, 2

ἐπόπτης, ου, ὁ - cel care a văzut, martor ocular (în limbajul misterelor, cel mai înalt grad de inițiere)

ἔπος, ους, τό - cuvânt; *loc.* **ὡς ἔπος εἰπεῖν** - pentru a spune astfel, ca să spun aşa Evr 7, 9

ἐπουράνιος, ον - ceresc 1 Cor 15, 48; 2 Tim 4, 18; Evr 11, 16; *subst.* **τὰ ἐπουράνια** - lucrurile sau puterile cereşti: lucruri In 3, 12; puteri Ef 1,20; 3, 10

ἑπτά - *num. indecl.* şapte Mt 12, 45; Mc 8, 5; Lc 20, 29; Ap 6, 1; 8, 2; 15, 1

ἑπτάκις - *num. adv.* de şapte ori Mt 18, 21; Lc 17, 4

ἑπτακισχίλιοι, αι, α - *num.* şapte mii Rm 11, 4

Ἔραστος, ου, ὁ - Erast, creştin din Corint, vistiernicul cetății Rm 16, 23; însoțitor al Sf. Ap. Pavel FA 19, 22; 2 Tim 4, 20

ἐραυνάω pentru **ἐρευνάω** - a cerceta, a examina cu grijă In 5, 39; Rm 8, 27; 1 Cor 2, 10

ἐργάζομαι - *aor.* **εἰργασάμην** (sau **ἠργ-**), *pas. perf.* **εἴργασμαι**, I. *intr.* a lucra, a munci Mt 21, 28; 1 Cor 4, 12; II. *tr.* a face, a săvârşi Mt 26, 10; In 3, 21; Rm 13, 10; 1 Cor 9, 13; a produce, a da naştere In 6, 27; 2 Cor 7, 10

ἐργασία, ας, ἡ - muncă, lucrare, *de unde* câştig FA 16, 16; 16, 19; îndeletnicire FA 19, 25; practică, activitate Ef 4, 19

ἐργάτης, ου, ὁ - lucrător, meşteşugar Mt 10, 10; Lc 10, 7; Iac 5, 4; *fig.* Lc 13, 27; apostoli 2 Cor 11, 13; Fil 3, 2

ἔργον, ου, τό - lucrare, faptă, lucru Mt 11, 2; Lc 24, 19; In 8, 41; Ef 4, 12; Col 3, 17; Iac 2, 14; Ap 2, 5

ἐρεθίζω - *aor. 1.* **ἠρέθισα**, a însufleți, a îmboldi, a încuraja, a stimula 2 Cor 9, 2; a întărâta, a ațâța, a stârni, a enerva Col 3, 21

ἐρείδω - *aor. 1.* **ἤρεισα**, a se fixa, a se înfige FA 27, 41

ἐρεύγομαι - *viit.* **ἐρεύξομαι**, a da glas, a striga, a spune Mt 13, 35

ἐρευνάω - *v.* **ἐραυνάω**

ἐρημία, ας, ἡ - pustie, deşert, loc singuratic, singurătate Mt 15, 33; 2 Cor 11, 26; Evr 11, 38

ἔρημος, ον - I. deşert, pustiu, gol, singuratic (locuri) Mt 14, 13; Mc 1, 35; Lc 4, 42; II. sterp, neroditor, care nu face copii (persoane) Gal 4, 27; III. *subst.* **ἡ ἔρημος (χώρα)** - pustie Mt 24, 26; Mc 1, 3; Lc 15, 4; *la pl.* Lc 1, 80

ἐρημόω - a pustii, a devasta, a transforma în pustiu, a şterge de pe faţa pământului Mt 12, 25; Ap 18, 19

ἐρήμωσις, εως, ἡ - pustiire, devastare Mt 24, 15

ἐρίζω - *viit.* **ἐρίσω**, a se certa Mt 12, 19

ἐριθεία, ας, ἡ - contestaţie, dispută, luptă, revoltă, zavistie, rivalitate Rm 2, 8; 2 Cor 12, 20; Fil 1, 17

ἔριον, ου, τό - lână Evr 6, 19

ἔρις, ιδος, ἡ - *pl.* **ἔριδες** sau **ἔρεις**, ceartă, rivalitate Rm 1, 29; 2 Cor 12, 20

ἐρίφιον, ου, τό - ţap (*lit.* ţap mic), ied Mt 25, 33

ἔριφος, ου, ὁ - ţap Mt 25, 32; Lc 15, 29

Ἑρμᾶς, ᾶ, ὁ - Hermas Rm 16, 14

ἑρμηνεία, ας, ἡ - traducere, tălmăcire, interpretare 1 Cor 12, 10; 14, 26

ἑρμηνευτής, οῦ, ὁ - traducător, interpret, tălmaci 1 Cor 14, 28

ἑρμηνεύω - a tâlcui, a tălmăci, a traduce In 1, 38; 9, 7; Evr 7, 2

Ἑρμῆς, οῦ, ὁ - I. Hermes, divinitate greacă FA 14, 12; II. altă formă a numelui lui Hermas Rm 16, 14

Ἑρμογένης, ους, ὁ - Hermogen, creştin din Asia 2 Tim 1, 15

ἑρπετόν, οῦ, τό - reptilă, târâtoare FA 11, 6; Rm 1, 23; Iac 3, 7

ἐρυθρός, ά, όν - roşu (doar în expresia Marea Roşie) FA 7, 36; Evr 11, 29

ἔρχομαι - *imperf.* **ἠρχόμην**, *viit.* **ἐλεύσομαι**, *aor. 2* **ἦλθον** sau **ἦλθα**, *perf.* **ἐλήλυθα**, I. a veni, a sosi (*prop.* sau *fig.*) Mt 8, 9; Mc 1, 29; Lc 14, 31; In 4, 25; Rm 7, 9; 2 Cor 12, 20; Fil 1, 27; timpul Evr 8, 8; Ap 1, 4; 7, 14; II. a merge Mt 16, 24; Lc 14, 27; In 21, 3; III. a apărea, a veni (vorbind despre Mesia) **ὁ ἐρχόμενος, ου** - Cel ce vine Mt 11, 3; Evr 10, 37

ἐρῶ - *v.* **λέγω**

ἐρωτάω - *imperf.* **ἠρώτων** sau **ἠρώτουν**, *viit.* **ἐρωτήσω**, *aor.* **ἠρώτησα**, I. a întreba pe cineva **τινά** Lc 22, 68; In 1, 19; a întreba pe cineva ceva **τί τινα** Mt 16, 13; 21, 24; Mc 4, 10; II. a ruga, a cere Mt 15, 23; Lc 7, 36; FA 3, 3; 23, 20; Fil 4, 3

ἐσθής, ῆτος, ἡ - veşmânt, haină Lc 23, 11; FA 1, 10 (atenţie la *dat. pl.* **ἐσθῆσιν**, scris şi **ἐσθήσεσιν**!) Lc 24, 4 (*var.*)

ἔσθησις, εως, ἡ - veșmânt, haină Lc 24, 4 (*var.*); FA 1, 10 (*var.*)

ἐσθίω și **ἔσθω** - *imperf.* **ἤσθιον**, *viit.* **φάγομαι**, *aor. 2* **ἔφαγον** (*cf.* **βιβρώσκω**), a mânca Mt 14, 16; 24, 49; Mc 6, 31; Lc 9, 13; In 6, 31; Rm 14, 3; 1 Cor 11, 22; a mistui (focul) Evr 10, 27; Iac 5, 3

Ἐσλί, ὁ - Hesli Lc 3, 25

ἔσοπτρον, ου, τό - oglindă 1 Cor 13, 12; Iac 1, 23

ἑσπέρα, ας, ἡ - seară FA 4, 3; **πρὸς ἑσπέραν ἐστίν** - este seară Lc 24, 29

Ἑσρώμ, ὁ - Hesrom (Hețron) Mt 1, 3; Lc 3, 33

ἔσχατος, η, ον - ultimul, cel din urmă (*sens local* sau *temporal*) Mt 19, 30; Lc 11, 26; 14, 9; In 7, 37; FA 2, 17; 1 Cor 15, 26; 2 Pt 2, 20; Ap 1, 17; *subst.* **τὸ ἔσχατον** - sfârșitul, capătul, marginea (pământului) FA 1, 8

ἐσχάτως - *adv.* la capăt; **ἐσχάτως ἔχειν** - a fi pe punctul de a muri, de a-și da duhul Mc 5, 23

ἔσω - (pentru **εἴσω**), *adv. de loc* înăuntru I. cu mișcare spre Mt 26, 58; Mc 14, 54 + *gen.*; Mc 15, 16; II. fără mișcare In 20, 26; FA 5, 23; **ὁ ἔσω ἄνθρωπος** - omul cel lăuntric Rm 7, 22

ἔσωθεν - *adv.* înăuntru, pe dinăuntru, dinăuntru Mt 7, 15; Mc 7, 23; 2 Cor 7, 5

ἐσώτερος, α, ον - I. mai dinăuntru FA 16, 24; II. ceea ce este înăuntru, dincolo de + *gen.* Evr 6, 19

ἑταῖρος, ου, ὁ - (*doar la* Mt), tovarăș, soț, ortac, fârtat Mt 11, 16; 20, 13; 22, 12

ἑτερόγλωσσος, ον - care vorbește în altă limbă 1 Cor 14, 21

ἑτεροδιδασκαλέω - a învăța (pe cineva) învățături străine, a predica o altă doctrină (eretică), a învăța în alt chip 1 Tim 1, 3; 6, 3

ἑτεροζυγέω - a pune la jug animale nepotrivite, a se înjuga în chip nepotrivit cu cineva + *dat.* 2 Cor 6, 14 (*cf.* Lv. 19, 19)

ἕτερος, α, ον - A) fără articol I. *adj. nedef.* altul Mt 12, 45; Lc 11, 26; Rm 7, 3; 8, 39; Ef 3, 5; II. *pron. nehot.* cineva sau ceva diferit Lc 9, 59; Rm 7, 4; **ἕτεροι** - alții Mt 15, 30; **ἕτερα** - alte lucruri Lc 3, 18; 22, 65; B) cu articol *pron. nedef.* celălalt (vorbind despre doi); **οἱ ἕτεροι** - ceilalți, restul Lc 4, 43; 7, 34 *sq.*; 1 Cor 6, 1; Gal 6, 4

ἑτέρως - *adv.* altfel, în alt chip Fil 3, 15

ἔτι - *adv.* încă, mai I. timpul Mt 12, 46; Lc 8, 49; In 20, 1; 1 Cor 3, 3; Evr 9, 8; II. cantitatea Mt 19, 20; In 16, 12; Ap 9, 12; III. expresie: **οὐκ... ἔτι** - nu... mai Lc 16, 2

ἑτοιμάζω - *viit.* -**άσω**, *aor.* **ἡτοίμασα**, *perf.* **ἡτοίμακα**, *pas.*

aor. ἡτοιμάσθην, *perf.* ἡτοίμασμαι, a pregăti Mt 20, 23; 26, 19; FA 23, 23; Ap 21, 2

ἑτοιμασία, ας, ἡ - pregătire Ef 6, 15

ἕτοιμος, ον - pregătit, gata de (persoană sau lucru) Mt 22, 4; 25, 10; FA 23, 21; 2 Cor 9, 5; 10, 6; 1 Pt 1, 5

ἑτοίμως - *adv.* într-un chip în care totul este pregătit, este gata FA 21, 13; 1 Pt 4, 5; + **ἔχω** - a fi gata, a fi pregătit + *inf.* 2 Cor 12, 14

ἔτος, ους, τό - an Lc 2, 41; 3, 1; FA 7, 30; Rm 15, 23; 2 Cor 12, 2; Evr 1, 12; 2 Pt 3, 8

εὖ - I. *adv.* bine Mc 14, 7; **εὖ ποιεῖν τινα** - a face bine cuiva, a face bine, a izbuti, a prospera FA 15, 29; **εὖ γίνεταί σοι** - tu ești fericit Ef 6, 3; II. *adv. exclam.* bine! bravo! Mt 25, 21

Εὔα, ας, ἡ - Eva 2 Cor 11, 3; 1 Tim 2, 13

εὐαγγελίζω - *aor.* **εὐηγγέλισα**, *med. aor.* **εὐηγγελισάμην**, *pas. aor.* **εὐηγγελίσθην**, *perf.* **εὐηγγέλισμαι**, I. a anunța o veste bună, a binevesti, a da o veste bună Lc 1, 19; 1 Tes 3, 6; Ap 14, 6; *med.* a anuța Vestea cea Bună, a vesti Evanghelia, a face cunoscută Evanghelia Lc 4, 43; 9, 6; FA 8, 35; 1 Cor 15, 1; Gal 1, 8

εὐαγγέλιον, ου, τό - Vestea cea Bună, Evanghelia + *gen. obiectiv.* a Împărăției Mt 4, 23; sau + *gen. subiectiv.* a lui Dumnezeu Rm 1, 1; Mc 1, 15; Rm 1, 16; Fil 1, 5; Ap 14, 6

εὐαγγελιστής, οῦ, ὁ - cel care aduce vestea bună, evanghelist, binevestitor Ef 4, 11; 2 Tim 4, 5

εὐαρεστέω - *aor. 1.* **εὐηρέστησα**, *perf.* **εὐηρέστηκα**, *doar la* Evr I. a fi plăcut cuiva, a plăcea cuiva, a bine-plăcea cuiva Evr 11, 5; II. *med. - pas.* a fi mulțumit de, a se mulțumi cu, a-i conveni Evr 13, 16

εὐάρεστος, ον - care place, plăcut, bine plăcut + *dat.* Rm 11, 1 - 2; Tit 2, 9; + **ἐνώπιον** + *gen.* - în fața..., în ochii... Evr 13, 21

εὐαρέστως - *adv.* în chip plăcut Evr 12, 28

Εὔβουλος, ου, ὁ - Eubul 2 Tim 4, 21

εὖγε - *interj.* bine! bravo! Lc 19, 17

εὐγενής, ές - I. de neam mare, de familie bună, de neam bun, nobil Lc 19, 12; 1 Cor 1, 26; II. mărinimos, binevoitor, amabil FA 17, 11

εὐδία, ας, ἡ - timp frumos, vreme bună, vreme frumoasă Mt 16, 2

εὐδοκέω - *aor.* **εὐδόκησα** sau **ηὐδόκησα**, I. a socoti bine să, a găsi de cuviință, a consimți Lc 12, 32; 1 Cor 1, 21; Col 1, 19; II. a binevoi, a se complăcea, a-i face

plăcere Mc 1, 11; Lc 3, 22; 2 Cor 12, 10; Evr 10, 38

εὐδοκία, **ας**, **ἡ** - bunăvoință I. bunăvoire, bunăvoință Lc 2, 14; Fil 1, 15; 2, 13; II. plăcere Mt 11, 26; Lc 10, 21; III. dorință, urare, voință Rm 10, 1

εὐεργεσία, **ας**, **ἡ** - binefacere, facere de bine + *gen.* FA 4, 9; acțiunea de a face bine, bună slujire 1 Tim 6, 2

εὐεργετέω - a face bine, a se arăta binefăcător FA 10, 38

εὐεργέτης, **ου**, **ὁ** - binefăcător Lc 22, 25

εὔθετος, **ον** - folositor, bine rânduit Evr 6, 7

εὐθέως - *adv.* îndată, imediat Mt 4, 20; Gal 1, 16; 3 In 1, 14

εὐθυδρομέω - *aor. 1.* **εὐθυδρόμησα**, a merge drept (vorbind de o corabie) FA 16, 11; 21, 1

εὐθυμέω - a fi plin de curaj, de încredere, a avea curaj, a fi cu sufletul vesel, a fi cu inimă bună FA 27, 22 și 25; Iac 5, 13

εὔθυμος, **ον** - plin de curaj, de încredere, cu suflet vesel, voios FA 27, 36

εὐθύμως - *adv.* cu curaj, cu încredere FA 24, 10

εὐθύνω - *aor. 1.* **εὔθυνα**, I. a îndrepta, a face drept In 1, 23; II. a conduce, a pilota (termen marinăresc) Iac 3, 4

εὐθύς, **εῖα**, **ύ** - *adj.* drept Mt 3, 3; Mc 1, 3; FA 13, 10; 2 Pt 2, 15; *fig.* (inimă) dreaptă FA 8, 21

εὐθύς - *adv.* îndată, imediat Mt 3, 16; Mc 1, 10; In 13, 32

εὐθύτης, **ητος**, **ἡ** - dreptate Evr 1, 8

εὐκαιρέω - *imperf.* **εὐκαίρουν** și **ηὐκαίρουν**, *aor. 1 conj.* **εὐκαιρήσω**, a găsi prilejul, a avea ocazia 1 Cor 16, 12; + *inf.* Mc 6, 31; **εἴς τι** FA 17, 21 (a petrece timpul)

εὐκαιρία, **ας**, **ἡ** - prilej, moment favorabil Mt 26, 16; Lc 22, 6

εὔκαιρος, **ον** - potrivit, favorabil, care vine la timp, care este la momentul potrivit Mc 6, 21; Evr 4, 16

εὐκαίρως - *adv.* la momentul potrivit, la timp prielnic Mc 14, 11; 2 Tim 4, 2

εὔκοπος, **ον** - ușor de făcut (**κόπτω**), *doar la comp.* în expresia **εὐκοπώτερόν ἐστιν** - este mai ușor să + *inf.* Mt 19, 24; Mc 2, 9

εὐλάβεια, **ας**, **ἡ** - smerenie, teamă religioasă, evlavie, pietate Evr 5, 7; 12, 28

εὐλαβέομαι - *pas. aor. 1* **εὐλαβηθείς**, a avea o teamă religioasă Evr 11, 7; + **μή** - a se teme să nu… FA 23, 10 (*var.*)

εὐλαβής, **ές** - precaut, *de unde* care se teme de Dumnezeu, temător de

Dumnezeu, evlavios, cucernic Lc 2, 25; FA 2, 5; 8, 2; 22, 12

εὐλογέω - *aor.* **εὐλόγησα** sau **ηὐλόγησα**, *perf.* **εὐλόγηκα** sau **ηὐλόγηκα**, *pas. perf.* **εὐλόγημαι**, a vorbi ce este bine, a vorbi de bine, *de unde* I. a binecuvânta (pe Dumnezeu), a slăvi, a aduce mulțumire, Lc 2, 28; 24, 53; Iac 3, 9 II. a rosti rugăciunea iudaică (pentru masă etc.) care începea cu cuvintele *baruch ata Adonai* (binecuvântat fii, Doamne! Lc 1, 68) Mt 14, 19; 26, 26; Mc 6, 41; Mc 8, 6-7; Mc 14, 22; Lc 9, 16; 1 Cor 14, 16; III. a binecuvânta (a ura de bine, a invoca pe Dumnezeu spre binele cuiva) Mc 10, 16; Lc 2, 34; 24, 50; In 12, 13; 1 Cor 4, 12

εὐλογητός, όν - despre care se vorbește de bine, binecuvântat Lc 1, 68; Rm 1, 25; 2 Cor 1, 3

εὐλογία, ας, ἡ - I. laudă, proslăvire Ap 5, 12; II. vorbe prefăcute, măgulitoare Rm 16, 18; III. binecuvântare 1 Cor 10, 16; Evr 12, 17; Iac 3, 10

εὐμετάδοτος, ον - care împarte cu plăcere ceea ce are, darnic, generos 1 Tim 6, 18

Εὐνίκη, ης, ἡ - Euniche, mama lui Timotei 2 Tim 1, 5

εὐνοέω - a fi de acord cu, a se împăca Mt 5, 25

εὔνοια, ας, ἡ - bunăvoință, bună intenție 1 Cor 7, 3 (*var.*); Ef 6, 7

εὐνουχίζω - a castra, a face eunuc (famen) Mt 19, 12

εὐνοῦχος, ου, ὁ - eunuc, famen Mt 19, 12; FA 8, 27 *sqq.*

Εὐοδία, ας, ἡ - Evodia Fil 4, 2

εὐοδόω - *la pas. viit.* **εὐοδωθήσομαι**, a merge bine, *de unde* a reuși, a izbuti Rm 1, 10; 1 Cor 16, 2; a avea spor, a-i merge bine, a prospera 3 In 1, 2

εὐπάρεδρος, ον - stăruitor pe lângă cineva, credincios față de... + *dat.* 1 Cor 7, 35

εὐπειθής, ές - supus, ascultător Iac 3, 17

εὐπερίστατος, ον - care împresoară cu ușurință, în grabă Evr 12, 1

εὐποιΐα, ας, ἡ - facere de bine, binefacere Iac 3, 16

εὐπορέομαι - a fi înstărit, a avea resurse, mijloace de trai FA 11, 29

εὐπορία, ας, ἡ - câștig, bogăție FA 19, 25

εὐπρέπεια, ας, ἡ - frumusețe Iac 1, 11

εὐπρόσδεκτος, ον - bine primit, oportun, potrivit Rm 15, 16; 15, 31 (**τινι**); 2 Cor 6, 2

εὐπρόσεδρος, ον - *v.* **εὐπάρεδρος, ον** 1 Cor 7, 35; stăruitor, neclintit, hotărât

εὐπροσωπέω - *aor. 1.* **εὐπροσώπησα**, a plăcea, a dori să facă impresie bună Gal 6, 12

Εὐρακύλων, ωνος, ὁ - Euracvilon, vânt de nord-est FA 27, 14

εὑρίσκω - *imperf.* **εὕρισκον**, *viit.* **εὑρήσω**, *aor. 2* **εὗρον**, *pers. I pl.* **εὕραμεν**, 3 *pl.* **εὗραν**, *perf.* **εὕρηκα**, *med. aor. 2.* **εὑρόμην** sau **εὑράμην**, *pas. viit.* **εὑρεθήσομαι**, *aor.* **εὑρέθην**, a găsi, a afla, a descoperi, a lua cunoştinţă Mt 7, 7; 18, 28; Lc 11, 9; 12, 37; 19, 32; In 18, 38; Rm 7, 21; Evr 9, 12; Ap 3, 2

Εὐροκλύδων, ωνος, ὁ - vânt năvalnic, care răscoleşte valurile. Vânt de nord-est FA 27, 14 *cf.* **Εὐρακύλων**

εὐρύχωρος, ον - larg, vast Mt 7, 13

εὐσέβεια, ας, ἡ - cucernicie, cuvioşie, teamă (= respect) de Dumnezeu, cinstirea lui Dumnezeu FA 3, 12; 1 Tim 2, 2; 2 Pt 1, 3; Tit 1, 1

εὐσεβέω - a cinsti, a fi respectuos faţă de cineva, a-şi arăta cucernicia, smerenia faţă de cineva + *ac.* FA 17, 23; 1 Tim 5, 4

εὐσεβής, ές - cucernic, binecredincios FA 10, 2 şi 7; 2 Pt 2, 9

εὐσεβῶς - *adv.* cu cucernicie, în chip cucernic 2 Tim 3, 12; Tit 2, 12

εὔσημος, ον - desluşit, precis, clar, uşor de înţeles, care un sens 1 Cor 14, 9

εὔσπλαγχνος, ον - milos, milostiv, îndurător Ef 4, 32; 1 Pt 3, 8

εὐσχημόνως - *adv.* cuviincios, în chip cuviincios, cu cuviinţă Rm 13, 13; 1 Cor 14, 40

εὐσχημοσύνη, ης, ἡ - cuviinţă, bună-cuviinţă, bun simţ 1 Cor 12, 23

εὐσχήμων, ον - I. cinstit, respectat, ales, de cinste, de vază Mc 15, 43; FA 13, 50; II. **τὸ εὔσχημον** - buna-cuviinţă, cele cuviincioase 1 Cor 7, 35; 12, 24

εὐτόνως - *adv.* cu tărie, foarte tare, cu forţă, în chip energic Lc 23, 10; FA 18, 28

εὐτραπελία, ας, ἡ - glumă, zeflemea, ironie, batjocură, joc de cuvinte trivial, grosolan Ef 5, 4

Εὔτυχος, ου, ὁ - Eutihie FA 20, 9

εὐφημία, ας, ἡ - renume bun, reputaţie, laudă, nume bun, faimă aleasă 2 Cor 6, 8

εὔφημος, ον - care are nume bun, vrednic de laudă Fil 4, 8

εὐφορέω - *aor. 1.* **εὐφόρησα**, a fi rodnic, mănos, roditor; a rodi (vorbind de o ţarină, de un ogor) Lc 12, 16

εὐφραίνω - *pas. viit.* **εὐφρανθήσομαι**, *aor.* **εὐφράνθην**, I. a aduce bucurie, a înveseli 2 Cor 2, 2; II. *pas.* a se bucura, a se veseli Lc 12, 19; 15, 32; FA 2, 26; Rm 15, 10; Ap 11, 10; 12, 12

Εὐφράτης, ου, ὁ - Eufratul, fluviu care udă Babilonul Ap 9, 14; 16, 12

εὐφροσύνη, ης, ἡ - bucurie, veselie, voioşie FA 2, 28; 14, 7

εὐχαριστέω - *aor.* **εὐχαρίστησα**, I. a fi recunoscător Lc 18, 11; Rm 16, 4; II. a mulțumi, a aduce mulțumiri Lc 17, 16; In 6, 11; FA 27, 35; Fil 1, 3; înaintea mesei Mt 15, 36; Mc 8, 6

εὐχαριστία, ας, ἡ - I. mulțumire (adusă cuiva) FA 24, 3; 1 Cor 14, 16; Ef 5, 4; II. Cina cea de Taină, Împărtăşire, Euharistie 1 Cor 10, 16 (*var.*)

εὐχάριστος, ον - care mulțumeşte, mulțumitor, recunoscător Col 3, 15

εὐχή, ῆς, ἡ - I. rugăciune Iac 5, 15; II. făgăduință, legământ, jurământ FA 18, 18; **εὐχὴν ἔχειν** - a face un legământ, un jurământ FA 21, 23

εὔχομαι - *imperf.* **εὐχόμην** sau **ηὐχόμην**, *aor. 1* **εὐξάμην**, I. a ruga + *dat.* FA 26, 29; 2 Cor 13, 9; II. a face urări, a ura, a dori FA 27, 29; Rm 9, 3; 3 In 1, 2

εὔχρηστος, ον - (*doar în* Epistolele pastorale), folositor, de folos, de trebuință 2 Tim 2, 21; 4, 11; Filim 1, 11

εὐψυχέω - a avea încredere, curaj Fil 2, 19

εὐωδία, ας, ἡ - bună mireasmă 2 Cor 2, 15; Ef 5, 2; Fil 4, 18

εὐώνυμος, ον - de bun augur, care are un semn bun; eufemism care înseamnă: ceea ce se află la stânga FA 21, 3; Ap 10, 2; **ἐξ εὐωνύμων** - la stânga, de-a stânga Mt 20, 23; 25, 33; la stânga cuiva + **τινος** Mc 15, 27

εὐωχία, ας, ἡ - ospăț, banchet, masă obştească Iuda 1, 12 (*var.*)

ἐφάλλομαι - *aor. 2.* **ἐφηλόμην**, a se arunca, a sări asupra, a se repezi la FA 19, 16

ἐφάπαξ - *adv.* I. odată; în acelaşi timp, deodată, simultan 1 Cor 15, 6; II. o dată pentru totdeauna, o singură dată Rm 6, 10; Evr 7, 27; 9, 12; 10, 10

Ἐφέσιος, ία, ον - efesean, din Efes FA 19, 28

Ἔφεσος, ου, ἡ - Efes, capitala provinciei Asia, cunoscută ca loc de pelerinaj la templul Artemidei FA 18, 19 *sqq.*

ἐφευρετής, οῦ, ὁ - care găseşte, care descoperă, născocitor Rm 1, 30

ἐφημερία, ας, ἡ - slujba zilnică a preoților la templu; ceată preoțească la templul din Ierusalim Lc 1, 5; 1, 8

ἐφήμερος, ον - zilnic, cotidian, de toate zilele Iac 2, 15

ἐφικνέομαι – a ajunge până la, a se întinde 2 Cor 10, 13-14

ἐφίστημι - *intr. la med.* şi la următoarele timpuri ale activului: *aor. 2.* **ἐπέστην**, *part.* **ἐπιστάς**,

perf. **ἐφέστηκα**, *part.* **ἐφεστώς**, I. a sta deasupra, a sta lângă Lc 2, 9; a sta, a se înfățișa FA 17, 5; 22, 13; II. a veni peste, a se năpusti pe, a se repezi la Lc 21, 34; 1 Tes 5, 3; III. *la perf.* a fi aici, a se apropia, a sosi 2 Tim 4, 6

ἐφοράω - a arunca privirea, ochii pe Lc 1, 25; a căuta cu privirea spre, a privi **ἐπί τι** FA 4, 29

Ἐφραΐμ - Efraim, cetate situată aproape de pustie In 11, 54

ἐφφαθά - *ebr.* הִפָּתַח *hipatah* / *aram.* אֶתְפַּתַח *itpatah*, tradus prin **διανοίχθητι** (*pas. imper. de la* **διανοίγω**) - deschide-te Mc 7, 34

ἐχθές - *adv.* ieri In 4, 52; Evr 13, 8

ἔχθρα, ας, ἡ - dușmănie, vrăjmășie împotriva, contra + *gen.* Iac 4, 4; + **εἰς** Rm 8, 7; **ἐν ἔχθρᾳ πρός** - a fi în dușmănie cu cineva, a fi dușmanul cuiva Lc 23, 12

ἐχθρός, ά, όν - I. *sens pasiv:* dușmănos, ostil Rm 11, 28; II. *sens activ:* dușman, vrăjmaș, inamic Mt 13, 28; 1 Cor 15, 25; III. *subst.* **ὁ ἐχθρός, οῦ** - dușmanul, vrăjmașul Mt 5, 43; Lc 1, 74; 1 Cor 15, 25; Fil 3, 18

ἔχιδνα, ης, ἡ - viperă Mt 3, 7; Lc 3, 7

ἔχω - *imperf.* **εἶχον**, 3 *pl.* **-αν** sau **-οσαν**, *aor.* **ἔσχον**, *perf.* **ἔσχηκα**, I. a avea, a stăpâni, a deține Mt 3, 4; Mc 10, 22; 16, 8; Lc 15, 4; In 8, 41; 1 Cor 4, 7; 7, 2; Evr 4, 14; Ap 2, 7; II. a crede, a socoti, a considera drept (ca, pe) Mt 14, 5; Lc 14, 18; III. **ἔχω** + *adv.* = **εἰμί** + *adj.*: **ἑτοίμως ἔχω** - sunt gata; IV. **ἔχω** + *inf.* idee de posibilitate Mt 18, 25; Lc 7, 42; 12, 4; V. folosit impersonal **ἄλλως ἔχει** - este altfel, este considerat altfel 1 Tim 5, 25; VI. *med.* a fi vecin, apropiat, a urma (ziua) FA 21, 26; Evr 6, 9

ἕως - I. *cj. temp.* a) până când, până ce (de obicei, cu *conj.* + **ἄν**) Mt 10, 23; Mc 6, 10; In 21, 22; Iac 5, 7; b) cât timp Mc 6, 45; In 9, 4; II. *prep.* + *gen.* până (la, în), arată momentul, data, ziua etc., Mt 26, 29; FA 1, 22; 1 Cor 16, 8; + *adv. de timp* Mt 11, 12; III. *de aici cj.* **ἕως οὗ** - cât timp, câtă vreme, până când Mt 1, 25; 14, 22

Z

Ζαβουλών, ὁ - *indecl.* Zabulon, trib al lui Israel şi teritoriul său Mt 4, 13 şi 15; Lc 4, 31 (*var.*); Ap 7, 8

Ζακχαῖος, ου, ὁ - Zacheu Lc 19, 2 *sqq.*

Ζάρα, ὁ - *indecl.* Zara, Zerah Mt 1, 3

Ζαχαρίας, ου, ὁ - Zaharia I. tatăl lui Ioan Botezătorul Lc 1, 5; II. fiul lui Barahia Mt 23, 35; III. profet 27, 9

ζάω - 2 *sg.* **ζῇς**, 3 *sg.* **ζῇ**, *inf.* **ζῆν**, *part.* **ζῶν**, *imperf.* **ἔζων**, **ἔζης**, *viit.* **ζήσω** sau **ζήσομαι**, *aor.* **ἔζησα**, I. a trăi (în sens obişnuit, fizic) Mt 9, 18; In 4, 50; FA 14, 15; Rm 7, 1; 1 Cor 7, 39; Fil 1, 22; II. a trăi (în sens supranatural, duhovniceşte) Lc 10, 28; Rm 6, 11; 2 Cor 13, 4; Gal 5, 25; 1 Pt 4, 6; III. a trăi, a-şi petrece viaţa Lc 15, 13; Rm 6, 2; 14, 18; Gal 2, 14; Col 3, 7; IV. a fi viu (în sens figurat) In 4, 10; 6, 51 (apă, pâine); FA 7, 38

Ζεβεδαῖος, ου, ὁ - Zevedeu, tatăl lui Iacov şi Ioan Mt 4, 21; Mc 1, 19; Lc 5, 10

ζεστός, ή, όν - fierbinte, arzător Ap 3, 15-16

ζεῦγος, ους, τό - I. jug Lc 14, 19; II. pereche Lc 2, 24

ζευκτηρία, ας, ἡ - legătură, lanţ FA 27, 40

Ζεύς - *gen.* **Διός**, *ac.* **Δία**, Zeus FA 14, 12-13

ζέω - a fierbe, a fi fierbinte

ζηλεύω = **ζηλόω** Ap 3, 19

ζῆλος, ου, ὁ - I. râvnă, înflăcărare, sârguinţă In 2, 17; Rm 10, 2; 2 Cor 9, 2; Evr 10, 27; II. invidie, pizmă, gelozie FA 5, 17; Rm 13, 13; Gal 5, 20; Iac 3, 14

ζηλόω - *aor.* **ἐζήλωσα**, I. a râvni, a năzui, a ţinti la 1 Cor 12, 31; 14, 1; 14, 39; Gal 4, 17; II. a pizmui, a invidia, a gelozi FA 7, 9; 1 Cor 13, 4; Iac 4, 2

ζηλωτής, οῦ, ὁ - I. zelos, plin de râvnă: pentru Dumnezeu FA 22, 3; pentru Lege FA 21, 20; pentru tradiţie, pentru datini Gal 1, 14; II. cel care râvneşte la + *gen.* 1 Cor 14, 12; III. zelot, membru al partidului zeloţilor Lc 6, 15; FA 1, 13

ζημία, ας, ἡ - pagubă, stricăciune, pierdere FA 27, 10; 27, 21; Fil 3, 7-8

ζημιόω - *pas. aor. 1.* **ἐζημιώθην**, *act.:* a provoca o pagubă. În N.T. *doar la pas. + ac. de relaţie*, a fi lipsit de Mc 8, 36; Fil 3, 8; a suferi o pagubă, a fi păgubit

2 Cor 7, 9, ἔν τινι ἔκ τινος - cu ceva din partea cuiva

Ζηνᾶς, ᾶν, ὁ - Zenas Tit 3, 13

ζητέω - *aor.* ἐζήτησα, *pas. viit.* ζητηθήσομαι I. a căuta ceva sau pe cineva, a cere Mt 28, 5; Mc 1, 37; 3, 32; Lc 12, 29; In 6, 26; 1 Cor 7, 27; 2 Cor 13, 3; Fil 2, 21; II. a se strădui să, a se sili să + *inf.* Rm 10, 3; Gal 2, 17

ζήτημα, ατος, τό - *doar în* FA, discuție, controversă, obiect de discuție + *gen.* cu privire la, despre FA 15, 2; 26, 3

ζήτησις, εως, ἡ - I. discuție FA 25, 20; dezbatere, controversă 1 Tim 6,4; Tit 3, 9; II. motiv, pricină de discuție, de ceartă, de controversă 1 Tim 1, 4

ζιζάνιον, ου, τό - *doar la* Mt, neghină Mt 13, 25 *și urm.*

Ζοροβαβέλ, ὁ - Zorobabel Lc 3, 27

ζόφος, ου, ὁ - întuneric, beznă, tenebre Evr 12, 18; 2 Pt 2, 4; Iuda 1, 6

ζυγός, οῦ, ὁ - I. jug Mt 11, 29; FA 15, 10; II. cântar, balanță Ap 6, 5

ζύμη, ης, ἡ - aluat dospit, plămădeală Mt 13, 33; 16, 12; Lc 13, 21; 1 Cor 5, 6; *fig.* Mc 8, 15; Lc 12, 1; 1 Cor 5, 7

ζυμόω - a dospi, a frământa cu drojdie, a face să dospească, a face să crească Mt 13, 33; 1 Cor 5, 6

ζωγρέω - *pas. perf. part.* ἐζωγρημένος, a prinde viu, a lua prizonier, a pune mâna pe Lc 5, 10; 2 Tim 2, 26

ζωή, ῆς, ἡ - viață I. *propriu*, sens natural Lc 16, 25; Rm 8, 38; Fil 1, 20; Evr 7, 3; Ap 11, 11; II. *fig.*, sens supranatural, teologic In 6, 35; FA 3, 15; Rm 2, 7; Ef 4, 18; 2 Tim 1, 10; 1 In 5, 20

ζώνη, ης, ἡ - cingătoare, brîu (în N.T. doar pentru bărbat) Mt 3, 4; Mc 1, 6; brâu, cingătoare în care se pun banii Mt 10, 9

ζώννυμι, ζωννύω - *viit.* ζώσω, *aor.* ἔζωσα, a încinge In 21, 18; *med.* a se încinge FA 12, 8

ζωογονέω - *viit.* ζωογονήσω, a face viu, a da viață, a aduce la viață, a face să trăiască Lc 17, 33; FA 7, 19 (*pas.*); 1 Tim 6, 13

ζῷον, ου, τό - (*mai ales în* Ap) animal, dobitoc Evr 13, 11; 2 Pt 2, 12; Iuda 1, 10; cele patru ființe (făpturi vii) Ap 4, 6 și 9; 5, 6 *sqq;* 6, 1-5; 7, 11; 14, 3

ζωοποιέω - *viit.* ζωοποιήσω, *aor. 1. inf.* ζωοποιῆσαι, a da viață, a face viu, a învia pe In 5, 21; 6, 63; 1 Cor 15, 22; 15, 45; 2 Cor 3, 6; Gal 3, 21; 1 Pt 3, 18

H

ἡ - art. fem. nom.

ἤ - *cj.* A) *disjunctivă*: sau, ori Mt 5, 36; 21, 25; Mc 12, 14; In 2, 6; 1 Pt 1, 11; Ap 3, 15; într-o înşiruire Mc 10, 29; **ἢ καί**, sau chiar; II. alternativă **ἤ... ἤ** - fie... fie, sau... sau Rm 6, 16; 1 Cor 14, 6; III. într-o frază negativă **ἤ** înseamnă „nu", „nici" Mt 5, 18; Rm 1, 21; IV. introduce o întrebare: „sau...?, ori...?" Mt 7, 9-10; 26, 53; Rm 2, 4; 3, 29; 4, 10; 1 Cor 9, 7; B) arată o comparaţie: decât I. introduce complementul comparativului Mt 10, 15; 19, 24; Lc 10, 12; In 3, 19; FA 4, 19; 1 Cor 9, 15; II. ideea de comparaţie fără comparativ Mt 18, 8-9; Lc 15, 7. Expresia **πρὶν ἤ** - înainte de, înainte ca a) + *prop. inf.* Mt 1, 18; Mc 14, 30; FA 7, 2; b) + *moduri personale* Lc 2, 26; FA 25, 16

ἦ - *adv.* cu adevărat, mai ales cu **μήν**, Evr 6, 14 (*var.*)

ἡγεμονεύω - a conduce, a cârmui + *gen.*, a fi guvernatorul, legatul, procuratorul unei provincii Lc 2, 2; 3, 1

ἡγεμονία, ας, ἡ - putere absolută, domnie Lc 3, 1

ἡγεμών, όνος, ὁ - căpetenie, dregător, guvernator, procurator Mt 2, 6; 10, 18; 27, 2 *sqq;* Lc 20, 20; FA 23, 24

ἡγέομαι - *aor.* **ἡγησάμην**, *perf.* **ἥγημαι** I. a conduce, a îndruma, a călăuzi, a guverna Mt 2, 6; Lc 22, 26; FA 7, 10; 15, 22; Evr 13, 7 *sqq;* II. a crede, a socoti, a considera FA 26, 2; 2 Cor 9, 5; Fil 2, 25; Evr 10, 29; Iac 1, 2; 2 Pt 1, 13

ἡδέως - *adv.* în chip plăcut, cu plăcere, de bunăvoie, cu bucurie, *superl.* **ἥδιστα** Mc 6, 20; 12, 37; 2 Cor 11, 19; 12, 15

ἤδη - *adv. de timp* I. (*trecut*) chiar de atunci, din clipa aceea, deja Mt 5, 28; 14, 15; 14, 24; Mc 13, 28; Lc 12, 49; In 3, 18; 1 Cor 6, 7; II. (*prezent*) acum Mt 3, 10; 15, 32; Mc 4, 37; Lc 21, 30; III. **ἤδη ποτέ** - în sfârşit o dată, în sfârşit cîndva Rm 1, 10

ἡδονή, ῆς, ἡ - plăcere, desfătare Lc 8, 14; Tit 3, 3; Iac 4, 1

ἡδύοσμον, ου, τό - izmă, mentă Mt 23, 23

ἦθος, ους, τό - obicei, deprindere 1 Cor 15, 33 (*pl.*)

ἥκω - *imperf.* **ἧκον**, *viit.* **ἥξω**, *aor.* **ἧξα**, *perf.* **ἧκα**, *prez.*, *imperf.* şi *viit.* au *sensul perf.*, *m. m. ca perf.* şi *viit. ant.*; I. a fi sosit, a fi venit, a fi aici, *de unde* a veni, a sosi Mt 8, 11; Lc 13, 29; In 4, 47; 8, 12; Evr 10, 7; Ap 15, 4; II. (evenimente, fapte) a se întâmpla, a se produce Mt 24, 14; Lc 13, 35; In 2, 4

ἠλί - *ebr.* אֵלִי, sau **ἐλωΐ**, *aram.* אֱלָהִי: „Dumnezeul meu" Mt 27, 46 (Ps. 21 / 22 , 1)

Ἠλί, ὁ - Eli, tatăl lui Iosif Lc 3, 23

Ἠλίας, ου, ὁ - Ilie, profetul Mt 11, 14; Lc 1, 17; Iac 5, 17

ἡλικία, ας, ἡ - I. vârstă, durata vieţii Lc 2, 52; II. vârstă In 9, 21; III. statură Mt 6, 27; Lc 19, 3

ἡλίκος, η, ον - *adj.* cât de mare, ce mare, măreţ Col 2, 1; Iac 3, 5

ἥλιος, ου, ὁ - soare Mt 5, 45; 13, 43; Mc 4, 6; Lc 21, 25; Ap 1, 16; 6, 12

ἧλος, ου, ὁ - cui In 20, 25

ἡμεῖς - *pron. pers. 1 pl.*, *ac.* **ἡμᾶς**, *gen.* **ἡμῶν**, *dat.* **ἡμῖν**, noi I. *nom.* opus lui Dumnezeu Mt 6, 12; „noi şi fariseii" Mt 9, 14; 1 In 3, 14; II. *ac.* 1 In 1, 7 şi 9; 4, 9-10; III. *gen.* FA 16, 20; 2 Cor 4, 16; Fil 3, 20; IV. *dat.* 1 In 1, 9

ἡμέρα, ας, ἡ - zi I. (opusă nopţii) Mt 4, 2; Lc 6, 13; FA 12, 18; 1 Tes 2, 9; Fiii zilei 1 Tes 5, 5; II. (opusă orei, lunii, anului etc.) zi Mt 6, 24; Mc 6, 21; Lc 13, 14; a treia zi 1 Cor 15, 4; ziua Domnului Ap 1, 10; III. zi (data precisă), zi de audiere judiciară, de judecată 1 Cor 4, 3; ziua Fiului Omului Lc 17, 24 şi 30; ziua lui Dumnezeu 2 Pt 3, 12; ziua de apoi In 6, 39; ziua judecăţii din urmă 2 Pt 2, 9; IV. zilele (durata vieţii, epoca lui, vremea lui) Mt 2, 1; Lc 1, 5

ἡμέτερος, α, ον - *pron.* şi *adj. pos.*, al nostru, a noastră Lc 16, 12; FA 2, 11; Rm 15, 4; 2 Tim 4, 15

ἡμιθανής, ές - pe jumătate mort Lc 10, 30

ἥμισυς, εια, υ - I. *adj.* jumătate; se acordă în gen şi în număr cu subst. în *gen.* care urmează **τὰ ἡμίση τῶν ὑπαρχόντων**, Lc 19, 8; II. *subst.* **τὸ ἥμισυ**, jumătate Mc 6, 23; Ap 11, 9

ἡμίωρον, ου, τό - jumătate de oră Ap 8, 1

ἡνίκα - particulă și *cj. temp.*, când, de fiecare dată, când + *conj. prez.* + ἄν 2 Cor 3, 15-16

ἤπιος, α, ον - blînd, binevoitor 1 Tes 2, 7; 2 Tim 2, 24

Ἤρ, ὁ - Er, nume de bărbat Lc 3, 28

ἤρεμος, ον - liniștit, pașnic, netulburat 1 Tim 2, 2

Ἡρῴδης, ου, ὁ - Irod I. Irod cel Mare, 37-4 î.d.H., Mt 2, 1-19; Lc 1, 5; II. Irod Antipa, 4 î.d.H. - 39 d.H., Mt 14, 1 *sqq;* III. Irod Agrippa I, FA 12, 1 *sqq*

Ἡρῳδιανοί, ῶν, οἱ - irodianii Mt 22, 16; Mc 3, 6

Ἡρῳδιάς, άδος, ἡ - Irodiada, nepoata lui Irod cel Mare Mt 14, 3; Mc 6, 17; Lc 3, 19

Ἡρῳδίων, ωνος, ὁ - Herodion (Irodion), iudeo-creștin Rm 16, 11

Ἡσαΐας, ου, ὁ - Isaia, profetul Mt 3, 3; Mc 7, 6; In 1, 23

Ἠσαῦ, ὁ - Esau (Isav) Rm 9, 13; Evr 11, 20

ἥσσων, ον - (în limba clasică **ἥττων**) mai puțin 2 Cor 12, 15; mai rău 1 Cor 11, 17

ἡσυχάζω - *aor.* **ἡσύχασα**, I. a trăi în liniște, a se odihni Lc 23, 56; 1 Tes 4, 11; II. a tăcea Lc 14, 4; FA 11, 18

ἡσυχία, ας, ἡ - I. liniște, tihnă, pace 2 Tes 3, 12; II. tăcere, liniște FA 22, 2; 1 Tim 2, 11

ἡσύχιος, ον - liniștit, pașnic 1 Tim 2, 2; 1 Pt 3, 4

ἡττάομαι - a fi mai prejos, a fi inferior 2 Cor 12, 13; a fi biruit, a fi stăpânit 2 Pt 2, 19

ἥττημα, ατος, τό - micșorare, coborâre Rm 11, 12; decădere, cădere 1 Cor 6, 7

ἠχέω - a suna, a răsuna Lc 21, 25; 1 Cor 13, 1

ἦχος, ου, ὁ - I. vuiet, zgomot, răsunet FA 2, 2; Evr 12, 19; II. veste, zvon Lc 4, 37

Θ

Θαδδαῖος, ου, ὁ - *aram.* תַּדַּי *Taday* Tadeu, apostol Mt 10,3; Mc 3,18

θάλασσα, ης, ἡ - mare Mt 23, 15; Mc 11, 23; FA 10, 6; Rm 9, 27; 2 Cor 11, 26; Evr 11, 12; mare, pământul şi cerul FA 4, 24; lacul Tiberiada, Marea Galileii Mt 4, 18; Mc 2, 13; In 6, 16

θάλπω - a încălzi, a mângâia, a îngriji cu dragoste Ef 5, 29; 1 Tes 2, 7

Θαμάρ, ἡ - *indecl.* Tamar Mt 1, 3

θαμβέω - *pas. aor. 1* **ἐθαμβήθην**, a înspăimânta, a înfricoşa FA 9, 6 (*var.*); *pas.* a fi stăpânit de teamă, a fi uimit, a fi înspăimântat Mc 1, 27; 10, 24; 10, 32

θάμβος, ους, τό - frică, teamă (religioasă), spaimă, uimire Lc 4, 36; 5, 9; FA 3, 10

θανάσιμος, ον - dătător de moarte Mc. 16, 18

θανατηφόρος, ον - care aduce moartea, aducător de moarte Iac 3, 8

θάνατος, ου, ὁ - I. moarte (fizică, biologică) Lc 9, 27; In 11, 4; Rm 7, 10; Evr 7, 23; Ap 18, 8; II. pedeapsa cu moartea Mt 26, 66; Mc 14, 64; 1 Cor 11, 26, 2 Cor 1, 9; III. *sens figurat* şi *teologic*: moarte Mt 4, 16; In 8, 51; Rm 7, 10; 2 Cor 7, 10; Evr 2, 14; a doua moarte Ap 2, 11; 20, 6

θανατόω - *viit.* **θανατώσω**, *aor. 1* **ἐθανάτωσα**, *pas. aor.* **ἐθανατώθην**, a da morţii, a ucide, a omorî Mt 10, 21; Mc 13, 12; Lc 21, 16; Rm 7, 4; 2 Cor 6, 9

θάπτω - *aor.* **ἔθαψα**, *pas. aor.* **ἐτάφην**, a pune în mormânt, a înmormânta, a îngropa Mt 8, 21; 14, 12; Lc 9, 59; 16, 22; FA 2, 29; 1 Cor 15, 4

Θάρα - Tara, Terah Lc 3, 34

θαρρέω - *aor. 1 inf.* **θαρρῆσαι**, a avea curaj, a avea încredere 2 Cor 5, 6 şi 8; 7, 16; Evr 13, 6

θαρσέω - doar *imper.* **θάρσει**, Curaj! Nu te teme! Îndrăzneşte! Mc 10, 49; *pl.* Mt 14, 27

θάρσος, ους, τό - curaj, încredere; + **λαμβάνειν**, a prinde curaj, a se îmbărbăta FA 28, 15

θαῦμα, ατος, τό - obiect de mirare, de uimire 2 Cor 11, 14; mirare, uimire Ap 17, 6

θαυμάζω - *viit.* **θαυμάσομαι**, *aor.* **ἐθαύμασα**, *pas. viit.* **θαυμασθήσομαι**, *aor.* **ἐθαυμάσθην**, I. a se mira, *tr.* Lc 7, 9; FA 7, 31 şi *intr.* Mt 8, 10; 8, 27; Mc 5, 20; Ap 17, 6; II. *pas.* a fi admirat, a fi privit cu uimire 2 Tes 1, 10; III. **θ. πρόσωπον** - a linguşi, a măguli, a flata pe cineva, după *ebr.* „a mângâia faţa" Iuda 1, 16

θαυμάσιος, α, ον - minunat, admirabil, uimitor, uluitor, ceea ce este vrednic de admirat Mt 21, 15

θαυμαστός, ή, όν - minunat, uimitor Mt 21, 42; In 9, 30; Ap 15, 1

θεά, ᾶς, ἡ - zeiță FA 19, 27

θεάομαι - *aor.* ἐθεασάμην, *perf.* τεθέαμαι, *pas. aor.* ἐθεάθην, I. a vedea, a privi Mt 11, 7; Lc 7, 24; In 4, 35; II. *pas.* a fi privit, a fi văzut Mt 6, 1; 23, 5; Mc 16, 11

θεατρίζω - *pas.* a fi dat în spectacol, a se da în spectacol, a se face de râs Evr 10, 33

θέατρον, ου, τό - teatru FA 19, 29; 19, 31; spectacol, priveliște 1 Cor 4, 9

θεῖον, ου, τό - pucioasă Lc 17, 29; Ap 9, 17-18; 14, 10

θεῖος, θεία, θεῖον - dumnezeiesc, divin FA 17, 29; 2 Pt 1, 3

θειότης, ητος, ἡ - dumnezeire, divinitate, natură divină Rm 1, 20

θειώδης, ες - de pucioasă Ap 9, 17

θέλημα, ατος, τό - I. sens obiectiv: voie, voință, lucru dorit, pretins Mt 6, 10; Lc 12, 47; In 6, 38-39; FA 21, 14; Ef 1, 9; Evr 10, 10; II. sens subiectiv: voie, voință, act de voință, hotărâre 1 Cor 7, 37; 2 Cor 1, 1; Ap 4, 11

θέλησις, εως, ἡ - voință, voie Evr 2, 4

θέλω - sau ἐθέλω, *imperf.* ἤθελον, *aor.* ἠθέλησα, I. a voi, a vrea Mt 20, 21; Mc 14, 36; Lc 5, 39; In 6, 21; Rm 7, 15; 1 Cor 16, 7; Gal 4, 9; II. a se complăcea, a-i plăcea, a-i face plăcere, a accepta, a consimți Mc 12, 38; Lc 20, 46; Evr 10, 5

θεμέλιον, ου, τό - sau θεμέλιος, ου, ὁ, temelie Lc 6, 49; Rm 15, 20; 1 Cor 3, 10-12; Ef 2, 20; Evr 11, 10; Ap 21, 14 și 19

θεμελιόω - *viit.* θεμελιώσω, *aor. 1* ἐθεμελίωσα, *pas. perf.* τεθεμελίωμαι, a pune temelia, a zidi, a construi, a întemeia 1 Pt 5, 10; *pas.* a fi întemeiat, zidit Mt 7, 25; Ef 3, 17

θεοδίδακτος, ον - învățat de Dumnezeu 1 Tes 4, 9

θεομαχέω - a se împotrivi lui Dumnezeu, a se ridica împotriva lui Dumnezeu FA 23, 9

θεομάχος, ον - luptător împotriva lui Dumnezeu FA 5, 39

θεόπνευστος, ον - inspirat (insuflat) de Dumnezeu 2 Tim 3, 16

θεός, οῦ, ὁ - I. zeu, divinitate, dumnezeu, ființă divină In 10, 33; FA 7, 43; 14, 11; 1 Cor 8, 4-5; II. Dumnezeu, adevăratul Dumnezeu (cu articol) Mt 1, 23; Mc 13, 19, In 8, 40; FA 2, 11; Rm 2, 13; (fără articol) Mt 6, 24; Lc 3, 2; 20, 38; In 3, 2; FA 5, 39; Rm 8, 8; 13, 1; 2 Cor 1, 21; *voc.*

ὁ Θεός Mc 15, 34; Lc 18, 11; diavolul 2 Cor 4, 4

θεός, οῦ, ἡ - zeiță FA 19, 37

θεοσέβεια, ας, ἡ - temere de Dumnezeu, religiozitate 1 Tim 2, 10

θεοσεβής, ές - evlavios, cinstitor de Dumnezeu, temător de Dumnezeu In 9, 31

θεοστυγής, ές - urâtor de Dumnezeu, care urăşte pe Dumnezeu sau urât de Dumnezeu (sensul activ este cel mai probabil) Rm 1, 30

θεότης, ητος, ἡ - dumnezeire, faptul de a fi Dumnezeu, natură divină Col 2, 9

Θεόφιλος, ου, ὁ - Teofil Lc 1, 3; FA 1, 1; destinatarul scrierilor Sfântului Luca

θεραπεία, ας, ἡ - I. grijă, vindecare Lc 9, 11; Ap 22, 2; II. sens colectiv: totalitatea slujitorilor Mt 24, 45; Lc 12, 42

θεραπεύω - I. a sluji, a îngriji FA 17, 25; II. a vindeca Mt 4, 24; 8, 7; 12, 10; Mc 6, 5; Lc 9, 1; FA 4, 14; *pas.* Lc 5, 15; In 5, 10; Ap 13, 3

θεράπων, οντος, ὁ - slugă, slujitor, mare slujitor (al statului, al lui Dumnezeu) Evr 3, 5

θερίζω - *viit.* **-ίσω**, *aor.* **ἐθέρισα**, *pas. aor.* **ἐθερίσθην**, **I.** (propriu) a secera Mt 6, 26; Lc 12, 24; Iac 5, 4; II. (figurat) Mt 25, 24; Lc 19, 21; In 4, 37; Gal 6, 8; Ap 14, 15

θερισμός, οῦ, ὁ - seceriş Mt 9, 37; 13, 30; Mc 4, 29; Lc 10, 2; In 4, 35

θεριστής, οῦ, ὁ - secerător Mt 13, 30 şi 39

θερμαίνω - *doar la med. imperf.* **ἐθερμαινόμην**, a se încălzi Mc 14, 54 şi 67; In 18, 18; Iac 2, 16

θέρμη, ης, ἡ - căldură FA 28, 3

θέρος, ους, τό - vară Mt 24, 32

Θεσσαλονικεύς, έως, ὁ - tesalonicean, din Tesalonic FA 20, 4; 1 Tes 1, 1

Θεσσαλονίκη, ης, ἡ - Tesalonic, în Macedonia FA 17, 1 *sqq*

Θευδᾶς, ᾶ, ὁ - Teuda, răsculat iudeu FA 5, 36

θεωρέω - *imperf.* **ἐθεώρουν**, *aor. 1* **ἐθεώρησα**, a fi spectator, a privi, a vedea Mt 27, 55; Mc 12, 41; 15, 40; Lc 10, 18; In 6, 19; 7, 3; 8, 51; 12, 45; FA 8, 13; a observa, a remarca FA 17, 22

θεωρία, ας, ἡ - spectacol public Lc 23, 48

θήκη, ης, ἡ - teaca (sabiei) In 18, 11

θηλάζω - *aor. 1.* **ἐθήλασα**, **I.** a alăpta Mt 24, 19; Mc 13, 17; II. a suge (ţâţă) Lc 11, 27

θῆλυς, εια, υ - I. *adj.* în greaca clasică, femeiesc, feminin. II. substantivizat: femelă, parte

femeiască, sex femeiesc, femeie, muiere Mt 19, 4; Rm 1, 27

θήρα, ας, ἡ - vânătoare, laţ de vânătoare Rm 11, 9

θηρεύω - *aor. 1.* **ἐθήρευσα**, a vâna, a urmări pentru a prinde Lc 11, 54

θηριομαχέω - *aor. 1.* **ἐθηριομάχησα**, a lupta cu fiarele 1 Cor 15, 32

θηρίον, ου, τό - I. animal sălbatic, fiară Mc 1, 13; FA 11, 6; Evr 12, 20; Ap 11, 7; 13, 1 *sqq;* II. *fig.* (om) Tit 1, 12

θησαυρίζω - *aor. 1.* **ἐθησαύρισα**, *pas. part. perf.* **τεθησαυρισμένος**, I. a pune deoparte 1 Cor 16, 2; II. a aduna comori Lc 12, 21; Iac 5, 3; III. a păstra 2 Pt 3, 7

θησαυρός, οῦ, ὁ - I. vistierie, tezaur, lădiţă, loc în care sunt puse lucruri preţioase Mt 2, 11; 13, 52; II. obiect preţios, de valoare, sumă de bani, comoară etc., *prop.* şi *fig.* Mt 6, 20; 13, 44; Lc 12, 33; Evr 11, 26

θιγγάνω - *aor. 2.* **ἔθιγον**, a atinge Col 2, 21; Evr 11, 28; 12, 20

θλίβω - *pas. perf.* **τέθλιμμαι**, I. a strânge, a strâmta, a înghesui, a îmbulzi Mt 7, 14; Mc 3, 9; II. a necăji, a chinui, a îndurera 2 Cor 1, 6; 2 Tes 1, 6-7; Evr 11, 37

θλῖψις, εως, ἡ - necaz, suferinţă, dificultate (de orice fel), asuprire, strâmtorare Mt 24, 9; FA 7, 11; Rm 12, 12; 1 Cor 7, 28; 2 Cor 1, 4; 4, 17; Fil 1, 17; Col 1, 24

θνῄσκω - *perf.* **τέθνηκα**, *inf.* **τεθνηκέναι** sau **τεθνάναι**, *part.* **τεθνηκώς** (*v.* **ἀποθνῄσκω**, folosit mai mult), a muri Mt 2, 20; Mc 15, 44; Lc 8, 49; In 9, 33; FA 14, 19; *fig.* 1 Tim 5, 6

θνητός, ή, όν - muritor, care poate muri Rm 6, 12; 1 Cor 15, 33; 2 Cor 4, 11

θορυβάζω - *pas.* a se tulbura, a se nelinişti Lc 10, 41

θορυβέω - *imperf.* **ἐθορύβουν**, *pas. imperf.* **ἐθορυβούμην**, *act.* a provoca agitaţie, tulburare, a aţâţa, a tulbura FA 17, 5; *pas.* a se tulbura, a se nelinişti, a face zgomot Mc 5, 39; FA 20, 10

θόρυβος, ου, ὁ - tumult, tulburare, răscoală FA 21, 34; Mc 5, 38; 14, 2

θραύω - *pas. perf. part.* **τεθραυσμένος**, a zdrobi, a sfărâma, a sparge Lc 4, 18 (Is. 58, 6)

θρέμμα, ατος, τό - sugaci, copil, animal domestic, *la pl.* turmă In 4, 12

θρηνέω - *viit.* **θρηνήσω**, *aor. 1.* **ἐθρήνησα**, a se tângui, a se jeli, a boci Mt 11, 17; Lc 7, 32; In 16, 20; a plânge pe cineva Lc 23, 27

θρῆνος, ου, ὁ - tânguire, bocet Mt 2, 18

θρησκεία, ας, ἡ - religie, cult, venerare, adorare FA 26, 5; Col 2, 18; Iac 1, 26-27

θρησκός, όν - care practică religia, care venerează, religios Iac 1, 26

θριαμβεύω - *aor.* ἐθριάμβευσα, I. a triumfa asupra + *ac.* Col 2, 15; II. a face să triumfe, a duce în triumf 2 Cor 2, 14

θρίξ, τριχός, ἡ - *dat. pl.* θριξί, I. păr de cămilă Mt 3, 4; Mc 1, 6; II. păr Mt 5, 36; Lc 21, 18; FA 27, 34; Ap 1, 14

θροέω - *pas. aor. part.* θροηθείς, a scoate un strigăt, a înspăimânta, a înfricoşa 2 Tes 2, 2; *pas.* a fi speriat, a fi înspăimântat, înfricoşat Mt 24, 6; Mc 13, 7

θρόμβος, ου, ὁ - picătură, cheag (de sânge) Lc 22, 44

θρόνος, ου, ὁ - tron I. al regilor FA 2, 30; II. al lui Dumnezeu Mt 5, 34; Evr 12, 2; Ap 7, 15; III. al lui Hristos Mt 19, 28; Evr 1, 8; IV. al judecătorului Lc 22, 30; V. al lui Satan Ap 2, 13; VI. ceată de îngeri Col 1, 16

Θυάτιρα, ων, τά - Tiatira, oraş în Lidia, pe Lycos, între Sardes şi Pergam FA 16, 14; Ap 1, 11

θυγάτηρ, θυγατρός, ἡ - *voc.* θύγατερ, *ac.* θυγατέρα, *dat.* θυγατρί, *pl.* θυγατέρες, *ac.* -τέρας, *gen.* -τέρων, *dat.* -τράσι, fiică Mt 9, 18; 15, 22; FA 7, 21; 2 Cor 6, 18; fiica Sionului Mt 21, 5; cf. Lc 23, 28

θυγάτριον, ου, τό - fetiţă, fiică micuţă Mc 5, 23; 7, 25

θύελλα, ης, ἡ - furtună, uragan, vijelie Evr 12, 18

θύϊνος, η, ον - de tuia, de lemn mirositor, parfumat Ap 18, 12

θυμίαμα, ατος, τό - I. ofrandă de tămâie care arde, tămâiere Lc 1, 10-11; II. *pl.* mirodenii, aromate, parfumuri Ap 5, 8; 18, 13

θυμιατήριον, ου, τό - altarul tămâierii, vas pentru ars tămâie Evr 9, 4

θυμιάω - *aor. 1. inf.* θυμιᾶσαι, a arde tămâie, a tămâia Lc 1, 9

θυμομαχέω - a se mânia, a fi mânios + *dat.* FA 12, 20

θυμός, οῦ, ὁ - I. mânie, furie Lc 4, 28; FA 19, 28; Ef 4, 31; Evr 11, 27; Ap 14, 8; 14, 9; II. *pl.* θυμοί, izbucniri de mânie, de furie 2 Cor 12, 20; Gal 5, 20

θυμόω - *pas. aor.* ἐθυμώθην, a înfuria; *pas.* a se mânia foarte tare Mt 2, 16

θύρα, ας, ἡ - uşă, intrare, poartă Mt 6, 6; FA 21, 30; poartă strâmtă Lc 13, 24; Iisus: In 10, 9; 2 Cor 2, 12; Col 4, 3

θυρεός, οῦ, ὁ - scut lung, pavăză Ef 6, 16

θυρίς, ίδος, ἡ - fereastră FA 20, 9; 2 Cor 11, 33

θυρωρός, οῦ, ὁ - portar Mc 13, 34; In 10, 3; ἡ θυρωρός, portăreasă In 18, 16-17

θυσία, ας, ἡ - jertfă; *prop.*: Mt 9, 13; Mc 12, 33; FA 7, 41; Ef 5, 2; Evr 9, 23; *fig.*: Rm 12, 1; Fil 4, 18; Evr 13, 15

θυσιαστήριον, ου, τό - altar Mt 5, 23; Rm 11, 3; 1 Cor 9, 13; Evr 7, 13; 13, 10; Iac 2, 21; Ap 6, 9; 8, 3

θύω - *aor.* ἔθυσα, *pas. aor.* ἐτύθην, *perf.* τέθυμαι, a jertfi, a aduce jertfă Mc 14, 12; Lc 22, 7; FA 10, 13; 14, 13; 1 Cor 10, 20

Θωμᾶς, ᾶ, ὁ - (*aram* תְּאוֹמָא. „geamăn") Toma Mc 3, 18; Lc 6, 15; In 11, 16

θώραξ, ακος, ὁ - platoşă, cuirasă, cămaşă de zale Ef 6, 14; 1 Tes 5, 8; Ap 9, 9

I

Ἰάϊρος, ου, ὁ - Iair Mc 5, 22; Lc 8, 41

Ἰακώβ, ὁ - *ebr.* יַעֲקֹב I. Iacob, fiul lui Isaac Mt 1, 2; Rm 11, 26; II. tatăl lui Iosif, logodnicul Mariei

Ἰάκωβος, ου, ὁ -*ebr.* יַעֲקֹב=Iacov I. fiul lui Zevedeu Mt 4, 21; 10, 2; II. fiul lui Alfeu Lc 6, 15; III. fiul Mariei Mt 27, 56; IV. fratele Domnului Mt 13, 55; FA 12, 17

ἴαμα, ατος, τό - *la pl.* vindecare, tămăduire 1 Cor 12, 9 *sqq*

Ἰαμβρῆς - Iambres, vrăjitor egiptean în tradiția iudaică 2 Tim 3:8

Ἰαννά sau **Ἰανναί**, ὁ - Ianai Lc 3, 24

Ἰάννης, ὁ - Iannes, menționat împreună cu Iambres, vrăjitor egiptean în tradiția iudaică 2 Tim 3, 8 (Ex. 7, 11)

ἰάομαι - *imperf.* **ἰώμην**, *aor.* **ἰασάμην**, *pas. viit.* **ἰαθήσομαι**, *aor.* **ἰάθην**, *perf.* **ἴαμαι**, I. a vindeca, a tămădui Lc 5, 17; 6, 19; In 5, 13; II. *pas.* Mt 8, 8; Lc 7, 7; III. *fig.* Mt 13, 15; FA 28, 27; Evr 12, 13; Iac 5, 16

Ἰαρέδ sau **Ἰαρέτ**, ὁ - Iared Lc 3, 37

ἴασις, εως, ἡ - vindecare, tămăduire, lecuire Lc 13, 32; FA 4, 22 și 30

ἴασπις, ιδος, ἡ - doar în Ap, piatră prețioasă cu identitate nesigură (jasp? matostat ? opal? diamant?) Ap 4, 3; 21, 11 *sqq*

Ἰάσων, ονος, ὁ - FA 17, 5-7; Rm 16, 21

ἰατρός, οῦ, ὁ - medic, doctor Mt 9, 12; Mc 2, 17; Lc 4, 23

Ἰαχίν, ὁ - Iachin Lc 3, 23 sq (*var.*)

ἴδε - *interj.* (de la **εἶδον**, *aor. 2* al lui **ὁράω**) iată!, uite! Mt 25, 20; Mc 16, 6; In 3, 26

ἰδέα, ας, ἡ - *v.* **εἰδέα**, înfățișare, aspect Mt 28, 3

ἴδιος, α, ον - I. personal, propriu In 10, 3; FA 2, 8; 1 Cor 7, 37; Evr 9, 12; 1 Pt 3, 5; Iuda 1, 6; II. *subst.* **οἱ ἴδιοι**, oamenii casei mele (tale, sale) ai mei (ai tăi, ai săi) In 1, 11; 1 Tim 5, 8; **τὰ ἴδια**, ceea ce este propriu, al meu (al tău, al său) In 1, 11; 15, 19; 16, 32; III. *adv.* **ἰδίᾳ**, în chip deosebit, în mod special pentru sine 1 Cor 12, 11; **κατ' ἰδίαν**, aparte, deoparte, deosebi Mt 14, 13; Mc 4, 34; Lc 9, 10

ἰδιώτης, ου, ὁ - particular, persoană particulară, *de unde* I. simplu, prost, incult, neștiutor, nepriceput 2 Cor 11, 6; FA 4, 13; II. neînvățat 1 Cor 14, 16 și 23-24 (categorie intermediară între necredincios și credinciosul învățat?)

ἰδού - (*aor. imper. med.* de la **ὁράω**) *interj.* iată!, uite! Mt 1, 20;

3, 17; 25, 6; Mc 10, 28; Lc 1, 20; In 19, 5; FA 9, 11

Ἰδουμαία, ας, ἡ - Idumeea, țara lui Edom, la sud de Iudeea Mc 3, 8

ἱδρώς, ῶτος, ὁ - sudoare Lc 22, 44

Ἰεζάβελ, ἡ - *indecl.* Izabela Ap 2, 20

Ἱεράπολις, εως, ἡ - Ierapole, oraș frigian pe Lycos Col 4, 13

ἱερατεία, ας, ἡ - preoție, sacerdoțiu Lc 1, 9; Evr 7, 5

ἱεράτευμα, ατος, τό - preoție, preoțime, 1 Pt 2, 5 și 9

ἱερατεύω - a sluji ca preot, a îndeplini funcția preoțească Lc 1, 8

Ἰερεμίας, ου, ὁ - Ieremia, profetul Mt 2, 17; 27, 9

ἱερεύς, έως, ὁ - preot, sacerdot (evreu) Mt 8, 4; 12, 4; Mc 1, 44; (păgân) FA 14:13; Hristos ca Preot al noului legământ Evr 5, 6; 7, 14; 7, 17; creștinii Ap 20, 6

Ἰεριχώ, ἡ – *indecl.* Ierihon, oraș în apropiere de Iordan și de Marea Moartă Lc 10, 30; Mc 10, 46

ἱερόθυτος, ον - oferit ca jertfă, închinat idolilor, carne oferită ca jertfă idolilor 1 Cor 10, 28

ἱερόν, οῦ, τό - sanctuar, templu I. păgân FA 19, 27; II. din Ierusalim Mt 21, 12; Mc 11, 11; Lc 2, 27; In 5, 14; FA 3, 2; **ἱερόν** desemnează ansamblul de clădiri, pe când **ναός** înseamnă clădirea propriu-zisă a templului

ἱεροπρεπής, ές - ceea ce se potrivește unei persoane sfinte, vrednic de lucruri sfinte Tit 2, 3

ἱερός, ά, όν - sacru, sfânt 2 Tim 3, 15

Ἱεροσόλυμα, ων, τά (sau **ἡ** ?) sau **Ἰερουσαλήμ, ἡ** - *indecl.* Ierusalim I. Mt 2, 1; Mc 3, 8; FA 1, 4; II. Mt 23, 37; Gal 4, 25; Ap 21, 2

Ἱεροσολυμίτης, ου, ὁ - ierusalimitean Mc 1, 5; In 7, 25

ἱεροσυλέω - a jefui, a prăda templele zeilor, a fi profanator, a săvârși un sacrilegiu Rm 2, 22

ἱερόσυλος, ον - vinovat de sacrilegiu FA 19, 37

ἱερουργέω - a îndeplini îndatoririle sacre, a se achita cu grijă de Rm 15, 16

ἱερωσύνη, ης, ἡ - preoție, sacerdoțiu Evr 7, 11-12 sq

Ἰεσσαί, ὁ - Iesei, Ișai Mt 1, 5; Lc 3, 32; Rm 15, 12

Ἰεφθάε, ὁ - Ieftae, Iefta, judecător al lui Iuda Mt 1, 12

ἵημι - folosit doar în compuși în N.T.; *imper.* **ἵει**, *inf.* **ἱέναι**, *part.* **ἱείς**, *gen.* **ἱέντος**, *viit.* **ἥσω**, *aor. 2.* **ἧκα**, 1 *pl.* **εἷμέν**, *perf.* **εἷκα**, a arunca, a azvârli

Ἰησοῦς, οῦ, ὁ - *ac.* **-οῦν**, *dat.* **-οῦ**, *voc.* **οῦ**, *din* aram. יֵשׁוּעַ *Ieșúa* (Ezra 3, 2), contragere din ebr. יְהוֹשׁוּעַ *Iehoșúa* („Iahwé

mântuieşte" Mt 1:21) I. Iosua FA 7, 45: Evr 4, 8; II. Iosua, strămoş al lui Iisus Hristos Lc 3, 29; III. Iisus (Isus), Hristosul Mt 1, 21; IV. Isus, Iustus (= cel drept), iudeo-creştin Col 4, 11

ἱκανός, ή, όν - I. îndestulător, destul de mare, destul de numeros, mult, foarte mult Mt 28, 12; Mc 10, 46; Lc 23, 9; FA 20, 8; 22, 6; **ἱκανὸς χρόνος**, un timp îndelungat, multă vreme Lc 8, 27; FA 8, 11; 14, 3; *la pl.* **ἱκανοί** în număr mare, mulţi FA 12, 12; 14, 21; 19, 19; **ἱκανόν ἐστι**, ajunge, este destul, este suficient Lc 22, 38; II. vrednic de, capabil să, destoinic + *inf.* sau **ἵνα**, Mt 3, 11; Mc 1, 7; Lc 3, 16; 1 Cor 15, 9

ἱκανότης, ητος, ἡ - destoinicie, vrednicie 2 Cor 3, 5

ἱκανόω - *aor. 1* **ἱκάνωσα**, a învrednici, a face vrednic, destoinic, capabil să (de) 2 Cor 3, 6; Col 1, 12

ἱκετηρία, ας, ἡ - (subînţ. **ῥάβδος**?) ramură de măslin ţinută de cel ce se roagă, *de unde* rugăciune, rugăminte, rugă Evr 5, 7 *pl.*

ἰκμάς, άδος, ἡ - umezeală, umiditate Lc 8, 6

Ἰκόνιον, ιου, τό - Iconium, oraş în Lycaonia, în centrul Asiei Mici FA 13, 51; 2 Tim 3, 11

ἱλαρός, ά, όν - vesel, voios 2 Cor 9, 7

ἱλαρότης, ητος, ἡ - veselie, bucurie, voie bună Rm 12, 8

ἱλάσκομαι - *pas. aor. 1. imper.* **ἱλάσθητι**, I. *pas.* a fi favorabil, binevoitor faţă de cineva Lc 18, 13; II. *med.* a ispăşi (păcatele) Evr 2, 17

ἱλασμός, οῦ, ὁ - ispăşire, expiere (în sens activ) 1 In 2, 2; 4, 10

ἱλαστήριον, ου, τό - I. mijloc de ispăşire sau jertfă de ispăşire Rm 3, 25 (sau sensul nr II ?); II. propiţiatoriu: capacul chivotului Legii; scaunul împăcării, tronul harului Evr 9, 5

ἵλεως, ων - favorabil, milos, binevoitor, prielnic, propice Mt 16, 22; Evr 8, 12

Ἰλλυρικόν, οῦ, τό - Iliria Rm 15, 19

ἱμάς, άντος, ὁ - curea Mc 1, 7; Lc 3, 16; In 1, 27; FA 22, 25

ἱματίζω - *part. perf. pas.* **ἱματισμένος** (de la **ἱμάτιον**), *pas.* a fi îmbrăcat Mc 5, 15

ἱμάτιον, ου, τό - I. veşmânt, haină Mt 27, 35; Mc 5, 28; Lc 7, 25; Ap 3, 5; II. tunică, mantie Mt 9, 20; 26, 65; Lc 8, 44; In 19, 2; FA 14, 14; Ap 19, 16

ἱματισμός, οῦ, ὁ - veşmânt, haină, îmbrăcăminte Mt 27, 35; Lc 7, 25; FA 20, 33

ἱμείρω - *med.* **ἱμείρομαι**, *v.* **ὁμείρομαι** 1 Tes 2, 8

ἵνα - *conj.* I. finală ca să, uneori precedat de: **εἰς τοῦτο** In 18, 37; **διὰ τοῦτο** 2 Cor 13, 10; a) + *conj.* Mt 7, 1; Mc 4, 21; Lc 16, 4; In 7, 32; FA 5, 15 (?); 1 Cor 7, 5; b) + *ind. viit.* Mc 15, 20; Lc 20, 10; In 7, 3; FA 5, 15 (?); 1 Cor 13, 3; Ap 20, 14; turnura **ἀλλ' ἵνα**: dar pentru a..., ci ca să In 1, 8; 9, 3; 11, 52; II. consecutivă încât, astfel încât Lc 9, 45; In 9, 2; Gal 5, 17; 1 Tes 5, 4; III. completivă: că, după a vrea, a dori, a se teme, a cere, a înştiinţa Mt 7, 12; Mc 14, 35; Lc 9, 40; In 11, 37; FA 17, 15; 1 Cor 9, 18; 2 Pt 3, 17; Ap 9, 5; IV. **ἵνα τι** sau **ἱνατί**, *v.* urm.

ἱνατί - *adv.* pentru ce?, de ce? Mt 9, 4; Lc 13, 7; 1 Cor 10, 29

Ἰόππη, ης, ἡ - Iope, port; azi Jaffa; FA 9, 36

Ἰορδάνης, ου, ὁ - Iordanul, fluviu Mt 3, 5

ἰός, οῦ, ὁ - venin, *de unde* otravă Rm 3, 13; Iac 3, 8; II. rugină a fierului; folosit metaforic Iac 5, 3

Ἰούδα, *v.* **Ἰούδας**

Ἰουδαία, ας, ἡ - Iudeea, sudul Palestinei Mt 2, 1 etc.

ἰουδαΐζω - a trăi ca iudeii, a iudaiza Gal 2, 14

ἰουδαϊκός, ή, όν - iudaic, evreiesc Tit 1, 14

ἰουδαϊκῶς - *adv.* în chip iudaic, după obiceiul iudaic, evreieşte Gal 2, 14

ἰουδαῖος, αία, ον – iudaic FA 10, 28; *subst.* In 3, 25; iudeu, evreu

ἰουδαϊσμός, οῦ, ὁ - iudaism Gal 1, 13 sq

Ἰούδας, ὁ - *ac.* **-αν**, *gen.* **-α**, *dat.* **-ᾳ**, Iuda I. fiul lui Iacov Mt 1, 2; Ap 5, 5; II. strămoş al lui Iisus Lc 3, 30; III. galileean FA 5, 37; IV. din Damasc, gazda lui Saul FA 9, 11; V. apostol In 14, 22; VI. Iscarioteanul, trădătorul, vânzătorul Mt 10, 4; VII. Barsabbas, profet creştin din Ierusalim FA 15, 22; VIII. fratele lui Iisus Mc 6, 3; IX. numele ebraic al poporului iudeu şi al ţării (= Iudea) Mt 2, 6; Lc 1, 39 (*ac.* în **-α**).

Ἰουλία, ας, ἡ – Iulia, creştină Rm 16, 15

Ἰούλιος, ου, ὁ - Iulius, centurion din cohorta imperială FA 27, 1.3

Ἰουνιᾶς, ᾶ, ὁ, (sau **Ἰουνία, ας**) Nume latin întâlnit exclusiv în Rm 16, 7; este nesigur dacă trebuie înţeles ca I. Iunias, masculin, de la *Junianus*: iudeu creştinat, închis cu Pavel; sau ca II. feminin *(Junia)*: soţia apostolului Andronic (?), v. *alte misionare creştine în Rm 16, 3.6.7.12.15*

Ἰοῦστος, ου, ὁ - Iustus, porecla lui I. Iosif Barsabbas (propus să ia locul lui Iuda) FA 1, 23; II. Caius Titius, corintean FA 18, 7; III. iudeo-creştin numit Isus Col 4, 11

ἱππεύς, **έως**, **ὁ** - călăreț FA 23, 23

ἱππικός, **ή**, **όν** - de cavalerie, ecvestru, *de unde subst. n.* cavalerie Ap 9, 16

ἵππος, **ου**, **ὁ** - cal Iac 3, 3; Ap 6, 2; 9, 7

ἶρις, **ιδος**, **ἡ** - curcubeu Ap 4, 3; 10, 1

Ἰσαάκ, **ὁ** - Isaac, fiul lui Avraam Mt 1, 2; 8, 11; Rm 9, 7

ἰσάγγελος, **ον** - asemenea îngerilor, la fel ca îngerii Lc 20, 36

Ἰσσαχάρ, **ὁ** sau **Ἰσαχάρ**, **ὁ** - Isahar, fiul lui Iacov și al Leei Ap 7, 7

Ἰσκαριώτης, **ου**, **ὁ** sau **Ἰσκαριώθ** - *indecl.* Iscarioteanul, porecla lui Iuda vânzătorul; etimologie nesigură: I. bărbat din Kerioth (oraș din Iuda) In 6, 71 (*var.*); II. **σικάριος** sicar, zelot, ucigaș Mt 10, 4; *v.* Lc 6, 16 despre Simon

ἴσος, **η**, **ον** - egal, asemenea, deopotrivă cu Mt 20, 12; Ap 21, 16 (*n. adv.*)

ἰσότης, **ητος**, **ἡ** - egalitate, potrivire 2 Cor 8, 13; parte egală, în sens concret Col 4, 1

ἰσότιμος, **ον** - de valoare egală, de același preț + *dat.* 2 Pt 1, 1(**ἡμῖν** = **τῇ ἡμῶν πίστει**)

ἰσόψυχος, **ον** - care împărtășește sentimentele cuiva, care gândește la fel Fil 2, 20

Ἰσραήλ, **ὁ** - Israel I. Iacob sau urmașii săi Rm 9, 6; Mt 10, 6; II. poporul Lc 1, 54; III. Israel după trup 1 Cor 10, 18; Israel al lui Dumnezeu Gal 6, 16

Ἰσραηλίτης, **ου**, **ὁ** - israelit In 1, 47; FA 2, 22

ἵστημι - sau **ἱστάω** și **ἱστάνω**, *viit.* **στήσω**, *aor. 1.* **ἔστησα**, *aor. 2.* **ἔστην**, *imper.* **στῆθι**, *inf.* **στῆναι**, *part.* **στάς**, **σταντός**, *perf.* **ἕστηκα**, *inf.* **ἑστάναι**, *part.* **ἑστηκώς** sau **ἑστώς**, *f.* **ἑστῶσα**, *n.* **ἑστώς** sau **ἑστός**, *med. viit.* **στήσομαι**, *aor.* **ἐστάθην**; I. *tr.* (*prez.*, *imperf.*, *viit.*, *aor. 1.*) a pune în față, a arăta, a înfățișa, a prezenta, a pune înaintea cuiva In 8, 3; FA 5, 27; 22, 30; a stabili, a statornici Mt 18, 16; *fig.* a statornici, a întemeia Rm 10, 3; Evr 10, 9; a sprijini pe cineva Rm 14, 4; II. *intr.* (*act.*, *aor. 2.*, *perf.*; *med.*, *prez.*, *viit.*) a sta, a sta pe loc Mt 20, 32; 27, 47; Lc 1, 11; 6, 8; 24, 17; FA 10, 30; Ap 3, 20; a sta neclintit Rm 11, 20; 1 Cor 7, 37; 10, 12; 2 Tim 2, 19

ἱστορέω - *aor. 1.* **ἱστόρησα**, a se informa, a cerceta, a vizita, a vedea pe cineva Gal 1, 18

ἰσχυρός, **ά**, **όν** - viguros, energic, puternic, neclintit, tare; se spune despre: vânt Mt 14, 30 (*var.*); foame Lc 15, 14; 1 Cor 4, 10; Dumnezeu 1 Cor 1, 25; Hristos 1 Cor 10, 22; îngeri Ap 18, 8; Satan Mt 12, 29

ἰσχύς, **ύος**, **ἡ** - putere, forță, tărie Mc 12, 30; Lc 10, 27; Ef 1, 19; 1 Pt 4, 11; 2 Pt 2, 11

ἰσχύω - *imperf.* ἴσχυον, *viit.* ἰσχύσω, *aor.* ἴσχυσα I. a fi puternic, viguros Mt 9, 12; II. a avea putere, a putea, a fi puternic Mt 5, 13; Lc 16, 3; Iac 5, 16; Evr 9, 17; Ap 12, 8; III. + *inf.* a putea Mt 8, 28; Mc 5, 4; Lc 14, 6; FA 6, 10

ἴσως - *adv.* poate Lc 20, 13

Ἰταλία, ας, ἡ - Italia FA 18, 2

ἰταλικός, ή, όν - italic, se spune despre o cohortă FA 10, 1

Ἰτουραία, ας, ἡ - Itureea, ținut din nordul Palestinei, aparținând de tetrarhia lui Filip Lc 3, 1

ἰχθύδιον, ου, τό - peştişor Mt 15, 34; Mc 8, 7

ἰχθύς, ύος, ὁ - peşte Mt 7, 10; In 21, 11; 1 Cor 15, 39

ἴχνος, ους, τό - urma piciorului, urmă; numai la *fig.* Rm 4, 12; 1 Pt 2, 21

Ἰωάθαμ, ὁ - Ioatham Mt 1, 9

Ἰωανάν, ὁ - Ioanan Lc 3, 27

Ἰωάν(ν)α, ας, ἡ - Ioana Lc 8, 3; 24, 10

Ἰωάν(ν)ης, ου, ὁ - Ioan , *ebr.* יוֹחָנָן *Iohanan* I. Botezătorul Mt 3, 1; II. fiul lui Zevedeu, fratele lui Iacov Mt 4, 21; FA 1, 13; III. vizionar al Apocalipsei Ap 1, 1; IV. tatăl lui Petru In 1, 42; V. membru al sinedriului FA 4, 6; VI. Marcu, fiul Mariei FA 12, 12

Ἰώβ, ὁ - Iov Iac 5, 11

Ἰωβήδ, ὁ - Iobed (Obed), bunicul lui David Mt 1, 5; Lc 3, 32

Ἰωδά, ὁ - Ioda Lc 3, 26

Ἰωήλ, ὁ - Ioil, Ioel profet FA 2, 16

Ἰωνάμ, ὁ - Ionam Lc 3, 30

Ἰωνᾶς, ὁ - *ebr.* יוֹנָה *Ioná* (porumbel) I. proorocul (de 9 ori) Mt 12, 39 *sq.*; II. *ebr.* probabil יוֹחָנָן *Iohanan,* tatăl lui Simon Petru In 1, 42; 21, 15

Ἰωράμ, ὁ - Ioram Mt 1, 8

Ἰωρίμ, ὁ - Iorim Lc 3, 29

Ἰωσαφάτ, ὁ - Iosafat Mt 1, 8

Ἰωσῆς, ῆ sau ῆτος - Iosé (Ioset) I. strămoş al lui Iisus Lc 3, 29 (*var.*) II. fratele lui Iisus Mc 6, 3; III. fiul Mariei Mc 15, 40; IV. Iosif, mai cunoscut sub numele de Barnabba FA 4, 36

Ἰωσήφ, ὁ - Iosif I. fiul lui Iacob, patriarh sau trib In 4, 5; II. Lc 3, 30; III. Lc 3, 24; IV. logodnicul Mariei Mt 1, 16; tatăl lui Iisus In 1, 45; 6, 42; V. fratele lui Iisus Mt 13, 55; VI. din Arimateea Mt 27, 57; VII. poreclit Barnabba FA 4, 36 (*v.* Ἰωσῆς); VIII. poreclit Barsabba FA 1, 23; IX. fiul unei Marii Mt 27, 56

Ἰωσήχ, ὁ - Ioseh Lc 3, 26

Ἰωσίας, ου, ὁ - Iosia, rege al lui Iuda Mt 1, 10-11

ἰῶτα, τό - literă a alfabetului, *yod:* [י] Mt 5, 18

K

κἀγώ = **καὶ ἐγώ**

καθά = **καθ᾽ ἅ** - *adv.* după cum Mt 27, 10

καθαίρεσις, **εως**, **ἡ** - distrugere, dărâmare, pieire 2 Cor 10, 4 și 8

καθαιρέω - *viit.* 2 **καθελῶ**, *aor.* 2. **καθεῖλον**, *part.* **καθελών**, I. a coborî Mc 15, 36; Lc 1, 52; FA 13, 29; II. a distruge, a strica, a surpa, a nimici, a doborî Lc 12, 18; *fig.* 2 Cor 10, 5; FA 13, 19; 19, 27

καθαίρω - *aor.* 1. *part.* **καθάρας**, *pas. perf. part.* **κεκαθαρμένος**, a curăți, a purifica In 15, 2; Evr 10, 2

καθάπερ - *cj.* (doar la Sf. Pavel, Evr) precum, cum Rm 11, 8; **καθάπερ καί** Rm 4, 6; corelat cu **οὕτως** Rm 12, 4

καθάπτω - *aor.* 1. **καθῆψα**, a se prinde, a se lega de + *gen.* FA 28, 3

καθαρίζω - *viit.* **καθαριῶ**, *aor.* **ἐκαθάρισα**, *pas. aor.* **ἐκαθαρίσθην**, *perf.* **κεκαθάρισμαι** I. a curăți, a purifica Mt 23, 25; de o boală Mt 8, 2; *pas.* Lc 4, 27 II. *fig.* a purifica, a curăți a declara curat FA 10, 15; 11, 9; Iac 4, 8; purificare morală și religioasă FA 15, 9; Ef 5, 26; Evr 9, 22

καθαρισμός, **οῦ**, **ὁ** - curățire, purificare (în toate sensurile cuvântului) Mc 1, 44; In 2, 6; 2 Pt 1, 9

καθαρός, **ά**, **όν** - I. curat, fără amestec Mt 27, 59; apă Evr 10, 22; aur Ap 21, 18; II. curat, fără pată, fără murdărie In 13, 10; III. curățire rituală Rm 14, 20; Tit 1, 15; IV. sens teologic Mt 5, 8; Lc 11, 41; FA 18, 6

καθαρότης, **ητος**, **ἡ** - curățire (*sens ritual*) Evr 9, 13

καθέδρα, **ας**, **ἡ** - scaun Mt 21, 12; 23, 2

καθέζομαι - *imperf.* **ἐκαθεζόμην** I. a se așeza In 4, 6; II. a fi așezat, a ședea Lc 2, 46

καθεῖς (**καθ᾽ εἷς**) = **εἷς ἕκαστος** - fiecare în parte Rm 12, 5

καθεξῆς (**κατά** + **ἑξῆς**) - pe rând, în ordine, succesiv, apoi, după aceasta Lc 1, 3; 8, 1; FA 3, 24; 11, 4; 18, 23

καθεύδω - *imperf.* **ἐκάθευδον** I. a adormi Mt 25, 5; II. a dormi Mt 8, 24; 13, 25; Mc 14, 40; 1 Tes 5, 7; III. *fig.* a dormi somnul morții Ef 5, 14; 1 Tes 5, 10

καθηγητής, **οῦ**, **ὁ** - învățător, profesor Mt 23, 8 și 10

καθήκω - a se întâmpla, a sosi, *de unde* impers **καθήκει**, se cuvine FA 22, 22 (*imperf.* cu sens de

prezent); Rm 1, 28: *part.* ceea ce se cuvine

κάθημαι - 2 sg. κάθῃ, *imper.* κάθου, *infin.* καθῆσθαι, *imperf.* ἐκαθήμην, *viit.* καθήσομαι I. a se aşeza, a şedea (sens rar) Mt 22, 44; 26, 58; FA 2, 34; II. a fi aşezat, a şedea Mt 11, 16; Mc 16, 5; Lc 5, 27; In 12, 15; 1 Cor 14, 30; Col 3, 1; Ap 4, 2; 14, 15; 17, 3; III. a locui Mt 4, 16; Lc 21, 35; Ap 14, 6

καθημέραν = καθ' ἡμέραν - în fiecare zi Mt 26, 55

καθημερινός, ή, όν - zilnic, cotidian, de fiecare zi FA 6, 1

καθίζω - *viit.* -ίσω şi καθιῶ, *aor.* ἐκάθισα, *perf.* κεκάθικα I. *tr.* a aşeza, a pune (= a aşeza, a institui) FA 2, 30; 1 Cor 6, 4; Ef 1, 20; II. *intr.* a se aşeza, a şedea Mt 5, 1; Lc 14, 28; In 8, 2; FA 16, 13; 2 Tes 2, 4

καθίημι - *aor. 1.* καθῆκα, a lăsa în jos, a coborî (pe cineva) Lc 5, 19; FA 9, 25; *pas.* a coborî FA 10, 11; 11, 5

καθίστημι sau -ιστάνω, *viit.* καταστήσω, *aor. 1.* κατέστησα, *pas. aor. 1.* κατεστάθην (v. ἵστημι) a aşeza, a pune, a institui, a da o însărcinare Mt 24, 45; Lc 12, 42; Evr 5, 1; Tit 1, 5

καθό = καθ' ὅ - după, după cum, după cât, ca Rm 8, 26; 2 Cor 8, 12

καθόλου = καθ' ὅλου - în general, în chip general, *de unde*: fără excepţie, total, nicidecum FA 4, 18

καθοπλίζομαι - *pas. perf. part.* καθωπλισμένος, *pas.* a fi înarmat Lc 11, 21

καθοράω - a vedea Rm 1, 20 (*pas.*)

καθότι = καθ' ὅ τι - numai la Luca I. FA 2, 45: după cum, în măsura în care; II. pentru că, întrucât FA 2, 24; 17, 31

καθώς - *cj.* de comparaţie I. ca şi, precum, după cum Lc 6, 31; 11, 30; 24, 24; In 15, 9; Rm 1, 13; 2 Cor 1, 5; Col 3, 13; precum este scris Mt 26, 24; II. în măsura în care Mc 4, 33, FA 11, 29; Rm 1, 28; 1 Cor 12, 11; Ef 1, 4; Fil 1, 7

καθώσπερ - la fel, după cum Evr 5, 4

καί - (de 8947 de ori în N.T.) A. *cj.* de coordonare: şi I. καί singur Mt 13, 55; Lc 13, 17; FA 14, 17; Rm 1, 5; 2, 20; 1 Cor 3, 5; II. în καί...καί se traduce doar al doilea καί Mt 10, 28; Rm 11, 33; Fil 2, 13; τε...καί *v.* τε; B. *adv.* de asemenea, la fel Mt 5, 39; Rm 6, 11; ἀλλὰ καί, dar şi, dar de asemenea Lc 24, 22; δὲ καί, καὶ δέ, şi la fel, şi de asemenea Mc 14, 31; Lc 2, 35; In 6, 51. Crază: κἀγώ = καὶ ἐγώ In 6, 56; κἀμέ = καὶ ἐμέ 1 Cor 16, 4; κἀμοί = καὶ ἐμοί FA 10, 28; κἀκεῖ = καὶ ἐκεῖ Mt 5, 23; κἀκεῖθεν = καὶ

ἐκεῖθεν Mc 9, 30; κἀκεῖνος = καὶ ἐκεῖνος Lc 11, 7; κἄν = καὶ ἐάν Mc 16, 18; In 8, 55; Iac 5, 15

Καϊάφας, α, ὁ - Caiafa (Iosef Kayafá), mare preot, 18-36 d.H. Mt 26, 3; In 18, 13

καίγε, *v.* γε

Κάϊν, ὁ - Cain, fiul lui Adam Evr 11, 4

Καϊνάμ sau **Καϊνάν, ὁ** - Cainam sau Cainan I. Lc 3, 36; II. Lc 3, 37

καινός, ή, όν - I. nou (opus lui vechi) Mc 2, 21-22; In 19, 41; II. nou (necunoscut până atunci), poruncă In 13, 34; învăţătură Mc 1, 27; nume Ap 2, 17; III. sens teologic, Legea cea nouă, Noul Testament Lc 22, 20; 1 Cor 11, 25; 2 Cor 3, 6; noul Ierusalim 21, 2; omul cel nou Ef 4, 24

καινότης, ητος, ἡ - înnoire Rm 6, 4; 7, 6

καίπερ - *cj.* + *part.* = deşi, cu toate că Fil 3, 4; Evr 12, 17

καιρός, οῦ, ὁ - timp, clipă, moment, prilej I. timp, vreme Lc 4, 13; In 5, 4; 1 Cor 7, 5; Ef 6, 18; II. moment potrivit, prilej favorabil, ocazie Mt 24, 45; Mc 12, 2; Lc 12, 42; In 7, 6 şi 8; Evr 11, 15 III. timp precis, perioadă determinată: a smochinelor Mc 11, 13; IV. sens eshatologic: vremea sfârşitului, vremea (timpul) s-a apropiat Lc 21, 8

Καῖσαρ, αρος, ὁ - *lat. Caesar* (Cezar), cognomenul gintei Iulia, apoi titlu al împăraţilor romani Mt 22, 17

Καισαρεία, ας, ἡ - I. Καισαρεία ἡ Φιλίππου, Cezareea lui Filip, la poalele Hermonului Mt 16, 13; II. Cezareea pe ţărmul Mediteranei, la sud de Carmel FA 8, 40; 25, 1

καίτοι - *cj.* + *part.*: deşi, cu toate că Evr 4, 3

καίτοιγε - *adv.* totuşi, cu toate acestea In 4, 2; FA 14, 17

καίω - *aor. 1.* ἔκαυσα, *pas. viit.* καυθήσομαι, *aor.* ἐκαύθην, *perf. part.* κεκαυμένος I. *tr.* a aprinde, a arde Mt 5, 15; Lc 12, 35; Evr 12, 18; II. *pas.* a arde In 15, 6; 1 Cor 13, 3; *fig.* (inima) Lc 24, 32

κἀκεῖ = καὶ ἐκεῖ - şi acolo Mc 1, 35; chiar (şi) acolo Mc 1, 38; FA 17, 13

κἀκεῖθεν = καὶ ἐκεῖθεν - I. local: şi de acolo Mc 9, 30; II. temporal: şi apoi FA 13, 21

κἀκεῖνος = καὶ ἐκεῖνος - I. şi acela (depărtat) Lc 11, 7; chiar (şi) acela 1 Cor 10, 6; II. şi el, şi el însuşi (apropiat) Mt 15, 18; chiar el Mc 12, 4

κακία, ας, ἡ - stare morală proastă I. (*sens pasiv*) răutate, viciu FA 8, 22; 1 Cor 5, 8; 14, 20; Iac 1, 21; II. (*sens activ*) răutate Rm 1, 29; Ef 4, 31; Tit 3, 3; 1 Pt 2, 1;

III. chin, pedeapsă, suferință, încercare Mt 6, 34

κακοήθεια, ας, ἡ - deprinderi rele, depravare, purtare rea, imorală Rm 1, 29

κακολογέω - I. a vorbi de rău pe cineva, a spune ceva rău despre cineva, a bârfi Mc 9, 39; FA 19, 9; II. a blestema Mt 15, 4; Mc 7, 10

κακοπάθεια, ας, ἡ - suferință cauzată de o tratare rea Iac 5, 10

κακοπαθέω - *aor.* **ἐκακοπάθησα**, a suferi, a îndura o suferință, a fi în suferință 2 Tim 2, 3 și 9; 4, 5; Iac 5, 13

κακοποιέω - *aor. 1.* **ἐκακοποίησα**, a face rău Mc 3, 4; 3 In 1, 11

κακοποιός, όν - (mai ales 1 Petru) cel care face rău, răufăcător, făcător de rele In 18, 30; 1 Pt 2, 12

κακός, ή, όν - I. rău: persoane Mt 21, 41; 24, 48; gânduri, sentimente, cugete Mc 7, 21; tovărășie, prietenie 1 Cor 15, 33; fapte, acțiuni Rm 13, 3; **κακόν, οῦ, τό**, răul Mc 15, 14; In 18, 23; Rm 7, 21; 13, 10; 1 Cor 13, 5; la pl. rele, vicii 1 Tim 6, 10; II. primejdios, periculos, dăunător, vătămător FA 28, 5; Tit 1, 12; Ap 16, 2; *subst.* **τὸ κακόν**, calamitate, nenorocire, flagel Iac 3, 8

κακοῦργος, ον - făcător de rele, răufăcător Lc 23, 32-33; 2 Tim 2, 9

κακουχέω - (numai în Evrei), a chinui, a zdrobi, a fi tratat în chip rău, *pas.* Evr 11, 37; 13, 3

κακόω - *viit.* **κακώσω**, *aor. 1.* **ἐκάκωσα**, *pas. perf. inf.* **κεκακῶσθαι**, a se purta rău cu cineva, a asupri + *ac.* FA 7, 6 și 19; 1 Pt 3, 13; a înrăi, a face rău pe cineva FA 14, 2

κακῶς - *adv.* rău I. sens fizic **κακῶς ἔχειν** a fi bolnav, a fi în suferință Mt 4, 24; II. *sens moral:* (a vorbi) rău In 18, 23; Iac 4, 3; **κακῶς εἰπεῖν τινα**, a vorbi de rău pe cineva FA 23, 5

κάκωσις, εως, ἡ - viață demnă de plâns, suferință FA 7, 34

καλάμη, ης, ἡ - pai, tulpină de grâu 1 Cor 3, 12

κάλαμος, ου, ὁ - trestie Mt 11, 7; Lc 7, 24; sceptru din trestie Mt 27, 29; pentru a măsura Ap 11, 1; pentru a scrie 3 In 1, 13

καλέω - *viit.* **καλέσω**, *aor.* **ἐκάλεσα**, *perf.* **κέκληκα**, *pas. viit.* **κληθήσομαι**, *aor.* **ἐκλήθην**, *perf.* **κέκλημαι**, I. a da nume, a numi, a chema pe nume Lc 1, 59; 6, 46; 20, 44; *pas.* a fi numit Mt 2, 23; 23, 7; II. a invita, a chema la nuntă Mt 22, 3; In 2, 2; a convoca la tribunal FA 4, 18; III. *fig. sens moral*, a chema la 1 Cor 1, 9; 1 Tes 4, 7; 1 Tim 6, 12; 1 Pt 5, 10

καλλιέλαιος, ου, ἡ - măslin bun, cultivat, nobil Rm 11, 24

καλλίων, *v.* **καλός**

καλοδιδάσκαλος, ον - învățător de bine, care dă sfaturi bune Tit 2, 3

Καλοὶ Λιμένες - Limanuri Bune, port în sudul Cretei FA 27, 8

καλοποιέω - a face ceea ce e bine, a săvârşi binele 2 Tes 3, 13

καλός, ή, όν - frumos I. frumos, bun Mt 13, 48; Lc 6, 43; 21, 5; II. *fig. sens moral*: bun, frumos, fapte bune Mt 5, 16; lucrare bună, acțiune bună Mc 14, 6; **τὸ καλόν**, binele Rm 7, 18 şi 21; persoane: păstorul cel bun In 10, 11; bun ostaş al lui Hristos 2 Tim 2, 3; III. **καλόν (ἐστιν)** = este bine Lc 9, 33; 1 Cor 7, 26; IV. *comp.* **καλλίων**, mai frumos; **κάλλιον**, *n. adv.* FA 25, 10; V. superlativ **κάλλιστος**, η, ον cel mai frumos Mt 13, 48 (*var.*)

κάλυμμα, ατος, τό - (*de la* **καλύπτω**) văl, ceea ce ascunde 2 Cor 3, 13

καλύπτω - *aor. 1.* **ἐκάλυψα**, *pas. perf. part.* **κεκαλυμμένος**, η, ον, a acoperi Lc 8, 16; 23, 30; a înfăşura, a învălui, a ascunde 2 Cor 4, 3; Iac 5, 20; 1 Pt 4, 8

καλῶς - *adv.* bine (în toate sensurile) Mc 7, 37; Lc 6, 48; Gal 4, 17; Evr 13, 18; **καλῶς ποιεῖν**, a face bine, a săvârşi binele, a acționa cu dreptate Mt 12, 12; 1 Cor 7, 37; Iac 2, 8; **καλῶς**! *interj.* bine! Mc 12, 32; fie! Rm 11, 20

κάμηλος, ου, ὁ, ἡ - cămilă Mt 3, 4 (vezi şi intrarea **κάμιλος** pentru Mt 19, 24 şi textele paralele)

κάμιλος, ου, ὁ - cablu de corabie, variantă a lui **κάμηλος** la Mt 19, 24; Mc 10, 25; Lc 18, 25

κάμινος, ου, ὁ - cuptor, văpaia, dogoarea focului Mt 13, 42; Ap 1, 15

καμμύω - *aor. 1.* **ἐκάμμυσα** (*de la* **καταμύω**? **μύω** însemnând a se închide când este vorba de ochi) a închide ochii Mt 13, 15; FA 28, 27 (= Is. 6, 10)

κάμνω - *aor. 2.* **ἔκαμον**, *perf.* **κέκμηκα**, I. a se obosi, a se osteni, a suferi Evr 12, 3; Ap 2, 3; II. a fi bolnav Iac 5, 15

κάμπτω - *viit.* **κάμψω**, *aor. 1.* **ἔκαμψα**, a îndoi, a încovoia I. *tr.* a îndoi genunchiul înaintea cuiva + *dat.* Rm 11, 4; II. *intr.* a se încovoia, a se pleca înaintea cuiva + *dat.* Rm 14, 11; Fil 2, 10

κἄν - crază pentru **καὶ ἐάν** + *conj.* I. şi dacă In 8, 55; Iac 5, 15; II. chiar dacă Mt 21, 21; In 8, 14; III. măcar, cel puțin Mc 5, 28; FA 5, 15; 2 Cor 11, 16

Κανᾶ, ἡ - *indecl.* Cana, sat din Galileea In 2, 1 etc.

Κανναναῖος, α, ον - din Cana, sau Canaanitul, sau din aramaicul

Canean = zelotul Mt 10, 4; Mc 3, 18

Κανανίτης, ου, ὁ - bărbat din Cana, Cananitul Mt 10, 4

Κανδάκη, ης, ἡ - Candachia, regina Etiopiei FA 8, 27

κανών, όνος, ὁ - (corect: trestie) măsură, regulă, dreptar, riglă, standard 2 Cor 10, 13 și 15-16

Καπερναούμ, *v.* Καφαρναούμ

καπηλεύω - (de la κάπηλος, ου, mic negustor) a face comerț, a trafica, a falsifica 2 Cor 2, 17

καπνός, οῦ, ὁ - fum FA 2, 19; Ap 9, 2; 18, 9

Καππαδοκία, ας, ἡ - Capadocia, provincie a Asiei Mici FA 2, 9; 1 Pt 1, 1

καρδία, ας, ἡ - inimă; niciodată în sens propriu în N.T. unde, prin metaforă, indică sediul I. poftelor fizice Lc 21, 34; FA 14, 17; Iac 5, 5; II. voinței (dorințe, idei, cugetări, gânduri, proiecte, intenții) Mt 5, 8; 6, 21; 9, 4; Mc 7, 19; Lc 1, 51; 21, 14; In 13, 2; FA 5, 3; 7, 23; Rm 10, 9; 1 Cor 14, 25; Ef 6, 5; *la pl.* Mt 9, 4; Rm 2, 15; Gal 4, 6; opus gurii, buzelor, feței Mt 15, 8; 2 Cor 6, 11; III. înțelegerii, priceperii Mt 13, 15; Mc 3, 5; In 12, 40; Rm 1, 21; 2 Cor 4, 6; IV. simțului moral (simțului datoriei, binelui) FA 8, 21; 1 Cor 7, 37; 1 Tes 3, 13; Evr 3, 8; 10, 22; V. sentimentelor (bucurie, tristețe, pasiuni) Lc 24, 32; Rm 1, 24; 9, 2; 2 Cor 7, 3; Fil 1, 7; VI. *sens figurat*: centrul, adâncul Mt 12, 40

καρδιογνώστης, ου, ὁ - care cunoaște inimile FA 1, 24; 15, 8

καρπός, οῦ, ὁ - rod I. *prop.* Mt 21, 19; Mc 11, 14; Lc 6, 14; *ποιεῖν καρπόν* a face rod Lc 3, 9; φέρειν καρπούς a face (a produce) roade Mt 7, 18; II. (urmaș, descendență) Lc 1, 42; FA 2, 30; III. roadă, rezultat, vlăstar, urmare In 15, 5; Rm 1, 13; Ef 5, 9; Evr 13, 15; Iac 3, 18

Κάρπος, ου, ὁ - Carpus 2 Tim 4, 13

καρποφορέω - *viit.* καρποφοσήσω, *aor. 1.* ἐκαρποφόσησα, a rodi, a aduce roade, sens *prop.* și *fig.* Mc 4, 28; Rm 7, 4

καρποφόρος, ον - roditor, fertil FA 14, 17

καρτερέω - *aor. 1.* ἐκαρτέρησα, a ține piept, a rezista, a rămâne neclintit, a înfrunta Evr 11, 27

κάρφος, ους, τό - pai Mt 7, 3

κατά - *prep.* sens primar: de sus în jos; A. + *gen.* I. *sens local*: în jos Mt 8, 32; FA 27, 14; II. sensuri *fig.*: a) împotriva, contra Lc 23, 14; FA 6, 13; 21, 28; Rm 8, 33; Col 2, 14; b) pe, în formule de jurământ Mt 26, 63; Evr 6, 13 și 16; B. + *ac.* I. *sens local*: pe

întinderea, în, pe, în lungul, spre, aproape de, în fața, prin, în dreptul Lc 8, 39; 13, 22; FA 2, 10; 13, 1; 15, 23; 27, 7 și 12, *de unde*: ceea ce privește, cât privește, ceea ce se referă la Rm 1, 15; Ef 1, 15; II. *sens temporal*: în timpul, pe vremea, în ziua FA 16, 25; Rm 9, 9; Evr 1, 10; 3, 8; III. sens *fig.*: după Mt 23, 3; Lc 1, 18; Rm 8, 28; 11, 28; Ef 6, 5; mai rar: în vederea In 2, 6; 2 Cor 11, 21; Tit 1, 1; IV. sens distributiv, din... în... (din cetate în cetate) (unul câte unul) Mc 14, 19; Lc 8, 1; 13, 22; In 8, 9; FA 5, 42; 15, 36; 1 Cor 14, 27. În compuși: a) de sus în jos; b) succesiune, urmare (distributiv); c) treaptă inferioară; d) realizare efectivă; e) ostilitate, condamnare, acuzare; f) peiorativ, grad inferior

καταβαίνω - *imperf.* **κατέβαινον**, *viit.* **καταβήσομαι**, *aor. 2.* **κατέβην**, *imper.* **κατάβηθι** și **κατάβα**, *perf.* **καταβέβηκα**, a coborî, de pe cruce Mt 27, 40; din munte Mc 9, 9; Lc 10, 30; la Antiohia FA 18, 22; din cer Ef 4, 10; foc Lc 9, 54; grindină Ap 16, 21

καταβάλλω - a arunca la pământ, a doborî (la pământ) 2 Cor 4, 9; *med.* a pune, a așeza, a stabili Evr 6, 1

καταβαρέω - a împovăra, a fi o povară pentru cineva + *ac.* 2 Cor 12, 16

καταβαρύνω - a îngreuia Mc 14, 40

κατάβασις, εως, ἡ - acțiunea de a coborî, *de unde* coborâre, pantă, coborâș Lc 19, 37

καταβιβάζω - *pas. viit.* **καταβιβασθήσομαι**, a (se) coborî, a arunca de sus Mt 11, 23; Lc 10, 15

καταβολή, ῆς, ἡ - întemeiere, început Mt 13, 35; 25, 34; Lc 11, 50; Evr 4, 3; 11, 11; Ap 13, 8; întemeierea lumii In 17, 24; Ef 1, 4

καταβραβεύω - a răpi premiul cuiva, a fura victoria, a deposeda, a descalifica Col 2, 18

καταγγελεύς, έως, ὁ - vestitor, predicator FA 17, 18

καταγγέλλω - *aor. 1.* **κατήγγειλα**, *perf.* **κατήγγελκα**, *pas. aor. 2.* **κατηγγέλην**, a vesti, a anunța, a predica FA 4, 2; 13, 5; 17, 3; Rm 1, 8; 1 Cor 11, 20; Fil 1, 17; Col 1, 28

καταγελάω - *aor. 1.* **κατεγέλασα**, a-și bate joc de cineva + *gen.* Mt 9, 24

καταγινώσκω - *pas. perf. part.* **κατεγνωσμένος**, a pronunța o pedeapsă, a condamna; *pas. perf.* a se afla în situația de a fi condamnat, a fi vrednic de criticat, de mustrat Gal 2, 11

κατάγνυμι - *viit.* **κατεάξω**, *aor. 1.* **κατέαξα**, *pas. aor. 2.* **κατεάγην**,

a sparge, a zdrobi, a frânge Mt 12, 20; In 19, 31-32

καταγράφω - *imperf.* **κατέγραφον**, a scrie, a desena, a trage linii In 8, 6

κατάγω - *aor. 2.* **κατήγαγον**, *pas. aor. 1.* **κατήχθην**, a aduce jos, a coborî pe cineva FA 9, 30; 23, 20; Rm 10, 6; a aduce la țărm, a trage (corabia) la țărm Lc 5, 11; a aborda, a acosta FA 27, 3; 28, 12

καταγωνίζομαι - *aor. 1.* **κατηγωνισάμην**, a birui, a învinge, a supune Evr 11, 33

καταδέω - *aor. 1.* **κατέδησα**, a lega, a bandaja Lc 10, 34

κατάδηλος, ον - lămurit, clar, evident Evr 7, 15

καταδικάζω - *aor. 1.* **κατεδίκασα**, a condamna, a osândi + *ac.* Mt 12, 7

καταδίκη, ης, ἡ - condamnare, osândă FA 25, 15

καταδιώκω - a urmări, a merge în căutarea cuiva + *ac.* Mc 1, 36

καταδουλόω - *viit.* **καταδουλώσω**, a robi, a subjuga, a supune 2 Cor 11, 20; Gal 2, 4

καταδυναστεύω - a asupri, a oprima + *gen.* FA 10, 38; Iac 2, 6

κατάθεμα, ατος, τό - I. blestem, anatemă; II. poate depozit, rezervă, provizie ? (cf. **κατατίθημι** care în greaca attică înseamnă a pune în depozit, a îngrămădi, a strânge, a dobândi) Ap 22, 3

καταθεματίζω - a blestema Mt 26, 11

καταισχύνω - *pas. viit. 1.* **καταισχυνθήσομαι**, *aor. 1.* **κατησχύνθην**, a necinsti, a face de rușine, a umili, a rușina 1 Cor 1,27; 11, 14 și 22; *abs.* a încurca, a pune în confuzie Rm 5, 5; *pas.* Rm 9, 33; 10, 11; 1 Pt 2, 6

κατακαίω - *viit.* **κατακαύσω**, *aor. 1.* **κατέκαυσα**, *pas. viit. 1.* **κατακαυθήσομαι**, *viit. 2.* **κατακαήσομαι**, *aor. 2.* **κατεκάην**, a arde complet Mt 13, 30; Lc 3, 17; FA 19, 19; 1 Cor 3, 15; Evr 13, 11; Ap 8, 7

κατακαλύπτω - *pas. perf. part.* **κατακεκαλυμμένος**, *med.-pas.* a-și acoperi + *ac.* (capul) 1 Cor 11, 6-7

κατακαυχάομαι - a se mândri, a se trufi Rm 11, 18; Iac 3, 14; a trata cu aroganță, a privi de sus + *gen.* Iac 2, 13

κατάκειμαι - *imperf.* **κατεκείμην**, I. a sta culcat la masă, a ședea la masă Mc 14, 3; Lc 5, 29; 1 Cor 8, 10; II. a zăcea, a fi culcat, a fi bolnav Mc 1, 30; Lc 5, 25; FA 9, 33

κατακλάω - *aor. 1.* **κατέκλασα**, a rupe, a frânge Mc 6, 41; Lc 9, 16

κατακλείω - *aor.* **κατέκλεισα**, a închide Lc 3, 20; FA 26, 10

κατακληροδοτέω - a împărți prin tragere la sorți FA 13, 19 (*var.*)

κατακληρονομέω - *aor. 1.* κατέκληρονόμησα, a împărți prin tragere la sorți FA 13, 19

κατακλίνω - *aor. 1.* κατέκλινα, *pas. aor.* κατεκλίθην I. a se întinde (pentru masă), a lua loc la masă, a se aşeza la masă Lc 9, 14; II. *pas.* a se culca pentru a sta la masă, a se aşeza la masă Lc 7, 36; 24, 30

κατακλύζω - *pas. aor. 1* κατεκλύσθην, a scufunda într-o inundație, a inunda 2 Pt 3, 6

κατακλυσμός, οῦ, ὁ - potop, diluviu, inundație Mt 24,38; Lc 17,27; 2 Pt 2, 5

κατακολουθέω - *aor. 1.* κατηκολούθησα, a însoți, a întovărăşi, a urma pe cineva + *dat.* Lc 23, 55; FA 16, 17

κατακόπτω - *imperf.* κατέκοπτον, a lovi, a răni Mc 5, 5

κατακρημνίζω - *aor. 1.* κατεκρήμνισα, a arunca de pe zidurile cetății Lc 4, 29

κατάκριμα, ατος, τό - osândă, osândire, condamnare Rm 5, 16

κατακρίνω - *aor. 1.* κατέκρινα, *pas. aor. 1* κατεκρίθην, + *ac.* a condamna, a osândi Mt 27, 3; Mc 10, 33; Rm 8, 3; 1 Cor 11, 32

κατάκρισις, εως, ἡ - acțiunea de a condamna, condamnare, osândire, 2 Cor 3, 9; 7, 3

κατακυριεύω - *aor. 1.* κατεκυρίευσα, *pas. aor. 1* κατεκυριεύθην, I. a se face stăpân, a aduce în puterea sa, a birui, a pune sub jug + *gen.* FA 19, 16; II. a fi stăpânul cuiva, a domni peste + *gen.* Mt 20, 25; 1 Pt 5, 3

καταλαλέω - a grăi de rău, a bârfi + *gen.* Iac 4, 11; 1 Pt 2, 12

καταλαλιά, ᾶς, ἡ - clevetire, bârfă 2 Cor 12, 20; 1 Pt 2, 1

κατάλαλος, ον - grăitor de rău, bârfitor Rm 1, 30

καταλαμβάνω - *aor. 2.* κατέλαβον, *perf.* κατείληφα, *med. aor. 2.* κατελαβόμην, I. *act.* a pune mâna pe, a dobândi, a obține, a lua Rm 9, 30; 1 Cor 9, 24; Fil 3, 12-13; II. a surprinde, a prinde, a apuca Mc 9, 18; In 8, 3; 1 Tes 5, 4; *med.* a înțelege Ef 3, 18

καταλέγω - a înscrie pe o listă 1 Tim 5, 9

κατάλειμμα, ατος, τό - rămăşiță Rm 9, 27

καταλείπω - *aor. 1.* κατέλειψα, *aor. 2.* κατέλιπον, *pas. aor.* κατελείφθην, *perf. part.* καταλελειμμένος, a lăsa Mt 19, 5; In 8, 9; FA 24, 27; Rm 11, 4; *de unde* a lăsa un loc, a părăsi Mt 4, 13; Evr 11, 27; a abandona, a părăsi Mc 14, 52; la *pas.* a dăinui, a subzista, a rămâne valabil Evr 4, 1

καταλιθάζω - a lapida, a ucide cu pietre Lc 20, 6

καταλλαγή, ῆς, ἡ - (*numai la* Sf. Pavel) împăcare Rm 11, 15; 2 Cor 5, 18

καταλλάσσω - *part. aor.* -**αλλάξας**, *pas. aor. 2* -**ηλλάγην**, *act.* a împăca pe cineva cu cineva **τινά τινι** 2 Cor 5, 18-19; *pas.* a fi împăcat, a se împăca Rm 5, 10; 1 Cor 7, 11

κατάλοιπος, ον - ceea ce rămâne, restul de FA 15, 17

κατάλυμα, ατος, τό - loc pentru popas, casă de oaspeți, han Lc 2, 7; sală în care se servește mâncarea, odaie de oaspeți Mc 14, 14

καταλύω - *aor.* **κατέλυσα**, *pas. aor. 1* **κατελύθην**, I. a distruge, a dărâma Mt 24, 2; Mc 14, 58; *fig.* a distruge, a anula, a abroga, a nimici, a strica (o lege etc.) Mt 5, 17; FA 5, 38; Rm 14, 20; 2 Cor 5, 1; Gal 2, 18; II. *intr.* a deshăma, *de unde* a face o oprire, a poposi, a găsi o locuință, o gazdă Lc 9, 12; 19, 7

καταμανθάνω - *aor. 2.* **κατέμαθον**, a studia de aproape, a observa, a cerceta, a lua seama Mt 6, 28

καταμαρτυρέω - a mărturisi ceva împotriva cuiva: **τι τινός** Mt 26, 62; Mc 14, 60

καταμένω - *viit.* **καταμενῶ**, a locui în mod obișnuit, a sta (într-un loc) FA 1, 13

καταμόνας - sau **κατὰ μόνας** (subînțeles **χώρας**) la o parte de, departe de (mulțime), singur Mc 4, 10; Lc 9, 18

καταναθεμα, ατος = **κατάθεμα, ατος, τό** - Ap 22, 3

καταναθεματίζω = **καταθεματίζω** - *var.* Mt 26, 74

καταναλίσκω - a mistui, a distruge, a arde Evr 12, 29

καταναρκάω - *aor. 1.* **κατενάρκησα**, a anestezia, a paraliza, *de unde* I. a adormi, a ameți cu vorbe 2 Cor 11, 9; II. a apăsa pe, a fi o povară (pentru cineva) 2 Cor 12, 13-14

κατανεύω - *aor. 1.* **κατένευσα**, a face semn (cu capul) + *inf.* Lc 5, 7

κατανοέω - *aor. 1.* **κατενόησα**, a zări, a băga de seamă FA 27, 39; a cerceta, a observa, a privi, a se uita la Lc 12, 27; Rm 4, 19; a se gândi, a lua aminte la, a lua seama la Evr 3, 1; 10, 24; Iac 1, 23

καταντάω - *aor.* **κατήντησα**, *perf.* **κατήντηκα** I. a sosi FA 16, 1; 18, 19; II. *fig.* a ajunge la 1 Cor 14, 36; Ef 4, 13; Fil 3, 11

κατάνυξις, εως, ἡ - (*cf. urm.*) înțepătură, pișcătură, sentiment sfâșietor, durere, *de unde*

stupoare, toropeală, împietrire (?) Rm 11, 8

καταvύσσω - , *pas. aor. 2* **κατενύγην**, *pas.* a fi pătruns de durere, a fi străpuns de durere FA 2, 37

καταξιόω -,*pas. aor. 1* **κατηξιώθην**, a considera (judeca, socoti) pe cineva vrednic de ceva **τινά τινος**, 2 Tes 1, 5; **τινα** + *inf.* Lc 20, 35; FA 5, 41

καταπατέω - *aor. 1.* **κατεπάτησα**, *pas. aor.* **κατεπατήθην**, a călca în picioare Mt 5, 13; *fig.* a batjocori Evr 10, 29

κατάπαυσις, εως, ἡ - I. odihnă FA 7, 49; II. loc de odihnă (idee a unirii cu Dumnezeu după V.T.) Evr 3, 11

καταπαύω - *aor. 1.* **κατέπαυσα**, I. a potoli, a calma, a pune capăt, a face să înceteze **τοῦ μὴ** + *inf.* FA 14, 18; II. a da odihnă cuiva, a face pe cineva să se odihnească Evr 4, 8; III. *intr.* a se odihni Evr 4, 4 și 10

καταπέτασμα, ατος, τό - (cf. **πετάννυμι**: a desfăşura) perdea, văl, voal, covorul care despărțea în templu sfânta de sfânta sfintelor Mt 27, 51; Evr 6, 19

καταπίνω - *aor. 2.* **κατέπιον**, *pas. aor.* **κατεπόθην**, a înghiți Mt 23, 24; 1 Pt 5, 8; Ap 12, 16

καταπίπτω - *aor. 2.* **-έπεσεν**, a cădea brusc, deodată Lc 8, 6; FA 26, 14; 28, 6

καταπλέω - *aor.* **κατέπλευσα**, a naviga (spre țărm) Lc 8, 26

καταπονέω - doar *pas. prez. part.* a umili, a zdrobi, a asupri, a oprima, a trata cu asprime, a chinui FA 7, 24; 2 Pt 2, 7

καταποντίζω - *pas. aor.* **κατεποντίσθην**, la *pas.* a se scufunda în mare Mt 14, 30; 18, 6

κατάρα, ας, ἡ - blestem Evr 6, 8; Iac 3, 10

καταράομαι *aor. 1.* **κατηρασάμην**, a blestema; *abs.* Rm 12, 14; + *ac.* Mt 5, 44; Lc 6, 28; *pas. perf. part.* **κατηραμένος**, blestemat Mt 25, 41

καταργέω - *aor. 1.* **κατήργησα**, *perf.* **κατήργηκα**, *pas. aor. 1* **κατηργήθην**, *perf.* **κατήργημαι**, I. a ocupa în zadar (fără folos) locul Lc 13, 7; II. a anula, a aboli, a nimici, a strica, a desființa Rm 3, 3; 4, 14; 1 Cor 1, 28; Ef 2, 15; III. a face să dispară, a lepăda, a desființa 1 Cor 13, 11; 15, 26; 2 Cor 3, 14; IV. *pas.* a fi dezlegat de o obligație Rm 7, 2

καταριθμέω - *pas. perf. part.* **κατηριθμηένος**, la *pas.* a fi pus în numărul, la *perf.* a fi socotit (numărat) printre, **ἐν** + *dat.* FA 1, 17

καταρτίζω - *aor.* **κατήρτισα**, *med. aor. 1.* **κατηρτισάμην**, *pas. perf.* **κατήρτισμαι**, I. a pune în ordine, a aranja, a desăvârşi 2 Cor 13, 11; a completa, a fi unit, a

forma un întreg, a împlini, a pregăti Lc 6, 40; 1 Cor 1, 10; 1 Tes 3, 10; Evr 13, 21; II. a pune în ordine, *de unde* a organiza, a crea, a întemeia Rm 9, 22; Evr 11, 3

κατάρτισις, **εως**, **ἡ** - împlinire, desăvârşire 2 Cor 13, 9

καταρτισμός, **οῦ**, **ὁ** - acelaşi sens ca precedentul Ef 4, 12

κατασείω - *aor. 1.* **κατέσεισα**, a face semn FA 12, 17

κατασκάπτω - *aor.* **-έσκαψα**, *pas. perf. part.* **κατεσκαμμένος**, a dezgropa, *de unde* a dărâma din temelie, a surpa, a distruge FA 15, 16; Rm 11, 3

κατασκευάζω - *aor.* **κατεσκεύασα**, *pas.perf.part.* **κατεσκευασμένος** I. a pregăti Mc 1, 2; Lc 1, 17; II. a zidi, a construi, a înălța Evr 3, 3; 9, 2; 11, 7; 1 Pt 3, 20

κατασκηνόω - *inf.* **κατασκηνοῖν**, *aor. 1.* **κατεσκήνωσα**, a ridica un cort, *de unde* a locui, a se odihni, a-şi face cuib Mt 13, 32; Mc 4, 32; FA 2, 26

κατασκήνωσις, **εως**, **ἡ** - locuință, sălaş, cuib Mt 8, 20

κατασκιάζω - a acoperi cu umbra sa, a umbri Evr 9, 5

κατασκοπέω - *aor. 1.* **κατεσκόπησα**, a iscodi, a spiona Gal 2, 4

κατάσκοπος, **ου**, **ὁ** - iscoadă, cercetaş, spion Evr 11, 31

κατασοφίζομαι - *aor. 1.* **κατεσοφισάμην**, a se folosi de înşelătorie, a se purta ca un viclean FA 7, 19

καταστέλλω - *aor.* **κατέστειλα**, *pas. perf.* **κατέσταλμαι**, a potoli, a linişti, a calma FA 19, 35

κατάστημα, **ατος**, **τό** - ținută, aspect, înfățişare, fel de viață, maniere Tit 2, 3

καταστολή, **ῆς**, **ἡ** - îmbrăcăminte, ținută vestimentară 1 Tim 2, 9

καταστρέφω - *aor.* **κατέστρεψα**, *pas.perf. part.* **κατεστραμμένος**, a răsturna Mt 21, 12; **τὰ κατεστραμμένα**, *pas. perf. part.* = ruinele FA 15, 16

καταστρηνιάω - *aor.* **κατεστρηνίασα**, a arde de dorință împotriva, a se înflăcăra de dorință împotriva cuiva, a se opune prin dorință cuiva + *gen.* 1 Tim 5, 11

καταστροφή, **ῆς**, **ἡ** - surpare, dărâmare, ruină, distrugere 2 Tim 2, 14; 2 Pt 2, 6

καταστρώννυμι - *pas. aor. 1.* **κατεστρώθην**, a culca la pământ, a doborî, a nimici, a ucide 1 Cor 10, 5

κατασύρω - a târî cu forța Lc 12, 58

κατασφάζω - a tăia beregata, a junghia, a omorî Lc 19, 27

καταςφραγίζω - *pas. perf. part.* **κατεσφραγισμένος**, a pecetlui, a sigila Ap 5, 1

κατάσχεσις, εως, ἡ - stăpânire (a unui loc) FA 7, 5 şi 45

κατατίθημι - *aor.* **κατέθηκα**, *med. aor. 2.* **κατεθέμην**, a pune (într-un mormânt) Mc 15, 16; *med.* **καταθέσθαι χάριν τινί**, a fi pe plac cuiva, a face plăcere cuiva FA 24, 27; 25, 9

κατατομή, ῆς, ἡ - tăietură, amputare, incizie (joc de cuvinte cu **περιτομή**, circumcizie, pentru a indica o circumcizie într-adevăr fără valoare pentru alianța cu Dumnezeu) Fil 3, 2

κατατοξεύω - *pas. viit.* **κατατοξευθήσομαι**, a ucide cu săgeți Evr 12, 20

κατατρέχω - *aor. 2* **κατέδραμον**, a alerga, **ἐπί** + *ac.* FA 21, 32

καταφέρω - *aor.* **κατήνεγκα**, *pas. aor.* **κατηνέχθην**, (numai în FA) a aduce, a aduce împotriva cuiva: un vot FA 26, 10; învinuiri, acuzații FA 25, 7; *pas.* a fi îngreuiat, apăsat (de somn) FA 20, 9 (de două ori)

καταφεύγω - *aor. 2.* **κατέφυγον**, a fugi, a căuta scăpare FA 14, 6; Evr 6, 18

καταφθείρω - *pas. aor. 2.* **κατεφθάρην**, *perf. part.* **κατεφθαρμένος**, a distruge, a strica, a corupe, *pas.* a fi stricat, corupt 2 Tim 3, 8; a fi nimicit 2 Pt 2, 12

καταφιλέω - *aor. 1.* **κατεφίλησα**, a săruta (în semn de salut) Mt 26, 49; Lc 15, 20

καταφρονέω - *aor. 1.* **κατεφρόνησα**, a dispreţui + *gen.* Mt 6, 24; Rm 2, 4; 1 Tim 4, 12; a nesocoti, a socoti fără valoare Evr 12, 2

καταφρονητής, οῦ, ὁ - cel care dispreţuieşte, dispreţuitor, defăimător, ponegritor FA 13, 41

καταχέω - *aor. 1.* **κατέχεα**, a vărsa Mt 26, 7; Mc 14, 3

καταχθόνιος, ον - subpământean; *subst.* ființele de jos, subpământene, infernale Fil 2, 10

καταχράομαι - *aor. 1.* **κατεχρησάμην**, a se folosi de 1 Cor 7, 31; 9, 18

καταψύχω - *aor. 1.* **κατέψυξα**, a răcori Lc 16, 24

κατείδωλος, ον - plin de idoli FA 17, 16

κατέναντι - *adv.* în față, înainte Lc 19, 30; *prep.* + *gen.* I. în fața, înaintea Mc 11, 2; II. *fig.* înaintea, în fața, în prezența Rm 4, 17

κατενώπιον - *adv.* devenit locuțiune *prep.* + *gen.* în fața, înaintea 2 Cor 2, 17; Ef 1, 4; Col 1, 22; Iuda 1, 24

κατεξουσιάζω - a-şi exercita puterea, a stăpâni Mt 20, 25

κατεργάζομαι - *med. aor. 1.* **κατειργασάμην**, *pas. aor. 1.* **κατειργάσθην**, *perf. inf.*, **κατειργάσθαι** I. a săvârşi, a face, a împlini, a termina Rm 7, 15 şi 17; 1 Cor 5, 3; 2 Cor 12, 12; 1 Pt 4, 3; II. a produce, a naşte, a crea, a pricinui, a lucra Rm 4, 15; 7, 8; 2 Cor 4, 17; 7, 10; a folosi Ef 6, 13

κατέρχομαι - *aor. 2.* **κατῆλθον** sau **-ῆλθα**, a coborî, a veni de sus, *prop.* şi *fig.* Lc 9, 37: FA 15, 1; 21, 10; Iac 3, 15

κατεσθίω - sau **-έσθω**, *viit.* **καταφάγομαι** sau **κατέδομαι**, *aor. 2.* **κατέφαγον**, a mânca Mt 13, 4; Ap 10, 9; 11, 5; 12, 4; *fig.* Lc 15, 30; Mc 12, 40; 2 Cor 11, 20

κατευθύνω - *aor. 1.* **κατεύθυνα**, a îndrepta Lc 1, 79; 1 Tes 3, 11; 2 Tes 3, 5

κατευλογέω - a binecuvânta Mc 10, 16

κατεφίστημι - *aor. 2.* **κατεπέστην**, *intr.* a se răscula, a se ridica împotriva + *dat.* FA 18, 12

κατέχω - *imperf.* **κατεῖχον**, *aor. 2* **κατέσχον**, *tr.* I. a păstra, a ţine cu tărie Lc 8, 15; 1 Cor 15, 2; II. a opri, a împiedica, a reţine, a înfrâna 2 Tes 2, 6; a reţine lângă sine, a păstra Lc 4, 42; Filim 1, 13, III. a stăpâni, a deţine, a ocupa 2 Cor 6, 10; Lc 14, 9; a păstra temeinic Evr 3, 14; IV. a acapara, a pune mâna pe, a pune stăpânire, *de unde* a se face stăpân, a face rob Rm 1, 18; la *pas.* a fi legat de Rm 7, 6; V. *intr.* a se îndrepta către, spre FA 27, 40

κατηγορέω - *viit.* **κατηγορήσω**, *aor. 1* **κατηγόρησα**, a vorbi împotrivă, a acuza pe cineva, **τινος**; pe cineva de ceva, **τινός τι**; Mt 12, 10; Mc 3, 2; In 5, 45; 8, 6; FA 28, 19; Rm 2, 15

κατηγορία, ας, ἡ - învinuire, vină, acuzaţie Lc 6, 7; In 18, 29

κατήγορος, ου, ὁ - pârâş, acuzator In 8, 10; FA 23, 30

κατήγωρ, ορος, ὁ - pârâş, acuzator Ap 12, 10

κατήφεια, ας, ἡ - întristare, tristeţe, jale, durere Iac 4, 9

κατηχέω - *aor.* **κατήχησα**, *pas. aor. 1* **κατηχήθην**, *perf.* **κατήχημαι**, a răsuna, *de unde* a transmite, *de unde* a învăţa (pe cineva) 1 Cor 14, 19; Gal 6, 6; *pas. part.* **κατηχούμενος**, cel care primeşte învăţătură, catehumen, + *ac.* lucrului învăţat Gal 6, 6; cf. FA 18, 25

κατιόω - a rugini, la *pas. perf.* **κατίωμαι**, a fi ruginit Iac 5, 3

κατισχύω - *viit.* **κατισχύσω**, *aor. 1* **κατίσχυσα**, a birui + *gen.* Mt 16, 18; Lc 23, 23

κατοικέω - *aor.* **κατῴκησα** I. *intr.* a locui într-un loc, **ἔν τινι**, FA 7, 2; Evr 11, 9; Ap 13, 12; **ἐλθὼν**

κατοικεῖν εἰς + *ac.* a veni să locuiască la Mt 2, 23; *fig.* Mt 12, 45; Ef 3, 17; Col 2, 9; II. *tr.* a locui Mt 23, 21; Lc 13, 4; FA 2, 14

κατοίκησις, εως, ἡ - locuință Mc 5, 3

κατοικητήριον, ου, τό - casă, locaș, locuință Ef 2, 22; Ap 18, 2

κατοικία, ας, ἡ - casă, locuință FA 17, 26

κατοικίζω - *aor. 1* **κατῴκισα**, a locui, a sălășlui Iac 4, 5

κατοπτρίζω - (*de la* **κάτοπτρον**) oglindă; cf. **ὄψομαι** *de la* **ὁράω**) *med.* a privi ca în oglindă, a cerceta, a iscodi 2 Cor 3, 18

κατόρθωμα, ατος, τό - reformă fericită, îndreptare, politică bună FA 24, 2

κάτω - *adv.* I. jos Mc 14, 66; FA 2, 19; II. în jos, jos Mt 4, 6; Mc 15, 38; Lc 4, 9

κατώτερος, α, ον - inferior, din lumea de jos, din Hades Ef 4, 9

Καῦδα - *v.* **Κλαύδα**

καῦμα, ατος, τό - arșiță, căldură Ap 7, 16; 16, 9

καυματίζω - *aor.* **ἐκαυμάτισα**, *pas. aor.* **ἐκαυματίσθην**, a arde Ap 16, 8; *pas.* Mt 13, 6; Mc 4, 6

καῦσις, εως, ἡ - acțiunea de a arde, foc Evr 6, 8

καυσόω - a aprinde, a incendia, a arde 2 Pt 3, 10

καυστηριάζω - *pas. perf. part.* **κεκαυστηριασμένος**, a marca cu fierul roșu, a înfiera 1 Tim 4, 2

καύσων, ωνος, ὁ - arșița soarelui, căldura Mt 20, 12; Iac 1, 11

καυτηριάζω - *v.* **καυστηριάζω**

καυχάομαι - *aor. 1.* **ἐκαυχησάμην**, *perf.* **κεκαύχημαι**, *doar la* Pavel și Iac 4, 16, I. *intr.* a se lăuda, a-și face titlu de glorie din, a-și pune încrederea în (sens bun sau rău), **ἐν** + *dat.*, **περί** + *gen.*, **ὑπέρ** + *gen.*, **ἐπί** + *dat.* Rm 2, 17; 1 Cor 1, 31; 2 Cor 10, 17; Gal 6, 13; II. *tr.* 2 Cor 11, 30

καύχημα, ατος, τό - *doar la* Sf. Pavel, subiect de mândrie, de îngâmfare, de lăudăroșenie, titlu de glorie, laudă, slavă, întâmplare din care se trage o încredere excesivă Rm 4, 2; 1 Cor 9, 15-16; 2 Cor 1, 14; 9, 3

καύχησις, εως, ἡ - doar la Pavel și Iacov, slavă deșartă, acțiunea de a se lăuda, laudă Rm 3, 27; 15, 17; 1 Cor 15, 31; 2 Cor 11, 10; Iac 4, 16

Καφαρναούμ - (Kephar nahum: satul odihnei?) sau **Καπερναούμ**, o mică localitate pe malul lacului Ghenizaret Mt 4, 13; Mc 2, 1; Lc 4, 23; In 4, 46

Κεγχρεαί, ῶν - Chenhrea, port la răsărit de Corint FA 18, 18; Rm 16, 1

κέδρος, ου, ἡ - cedru In 18, 1 (*var.*)

Κεδρών, ὁ - „negrul“, Kedron, pârâu în apropierea Ierusalimului; se varsă în Marea Moartă In 18, 1

κεῖμαι - I. a fi culcat, întins Lc 2, 12; 23, 53; In 20, 12; II. a fi pus, a fi așezat, a se afla (într-un astfel de loc) Mt 3, 10; 5, 14; In 2, 6; 20, 6-7; a exista, a se afla 1 Cor 3, 11; 2 Cor 3, 15; 1 Tim 1, 9; III. *fig.* a fi plasat, situat, pus 1 In 5, 19; a fi stabilit, a fi pus, cu ideea de scop Lc 2, 34; Fil 1, 16

κειρία, ας, ἡ - bentiță, fâșie de pânză In 11, 44

κείρω - *aor. 1.* **ἔκειρα**, *med. aor. 1.* **ἐκειράμην**, a tunde, a rade, *med.* a se tunde, a se rade FA 8, 32; 18, 18; 1 Cor 11, 6

κέλευσμα, ατος, τό - ordin, semnal (la origine, semnalul dat de șeful vâslașilor pentru a marca ritmul) 1 Tes 4, 16

κελεύω - *aor. 1.* **ἐκέλευσα**, a porunci cuiva + *ac.* persoanei și *inf.* Mt 14, 28; Lc 18, 40; FA 4, 15; 8, 38; 21, 34; 22, 24

κενοδοξία, ας, ἡ - slavă deșartă, mărire deșartă Fil 2, 3

κενόδοξος, ον - doritor (iubitor, plin) de slavă deșartă Gal 5, 26

κενός, ή, ον - gol, *prop.* și *fig.* zadarnic, fără conținut Mc 12, 3; 1 Cor 15, 10 și 58; Ef 5, 6; 1 Tes 2, 1; Iac 2, 20

κενοφωνία, ας, ἡ - vorbărie deșartă (goală), discuție fără rost 1 Tim 6, 20; 2 Tim 2, 16

κενόω - *aor. 1.* **ἐκένωσα**, *pas. aor. 1* **ἐκενώθην**, *perf.* **κεκένωμαι**, a goli, a deșerta, a zădărnici, a nimici Fil 2, 7 (pentru a vorbi de chenoza lui Hristos); 1 Cor 9, 15; 2 Cor 9, 3

κέντρον, ου, τό - ac, bold, înțepătură (a animalelor) 1 Cor 15, 55; țepușă, unealtă pentru a îndemna animalele FA 26, 14

κεντυρίων, ωνος, ὁ - centurion, sutaș Mc 15, 39

κενῶς - *adv.* zadarnic, în zadar, în van, în deșert Iac 4, 5

κεραία, ας, ἡ - cratimă, liniuță, cirtă (cum este aceea a lui iota subscris) Mt 5, 18

κεραμεύς, έως, ὁ - olar Mt 27, 7; Rm 9, 21

κεραμικός, ή, όν - de pământ ars, de olărie Ap 2, 27

κεράμιον, ου, τό - vas de pământ, urcior Mc 14, 13; Lc 22, 10

κέραμος, ου, ὁ - argilă, *de unde* țiglă sau strat de argilă folosit ca acoperiș plat, cărămidă Lc 5, 19

κεράννυμι - *aor. 1.* **ἐκέρασα**, *pas. perf.* **κεκέρασμαι**, a amesteca, *de unde* a turna pentru a bea Ap 14, 10; 18, 6

κέρας, ατος, τό - corn I. *prop.* Ap 5, 6; 12, 3; 13, 1; al jertfelnicului (altarului) Ap 9, 13; II. *fig.* simbolul puterii, cornul mântuirii = Mesia Lc 1, 69

κεράτιον, ου, τό - (de la **κέρας**) roşcovă, fructul roşcovului, în formă de mic corn Lc 15, 16

κερδαίνω - sau **κερδάω**, *viit.* **κερδήσω**, *aor. 1.* **ἐκέρδησα** şi **ἐκέρδανα**, *pas. viit. 1.* **κερδηθήσομαι** I. a câştiga Mt 25, 16; Mc 8, 36; Lc 9, 25; 1 Cor 9, 19-22; 1 Pt 3, 1; II. a scuti, a evita FA 27, 21

κέρδος, ους, τό - câştig Fil 1, 21; 3, 7; Tit 1, 11

κέρμα, ατος, τό - monedă In 2, 15

κερματιστής, οῦ, ὁ - schimbător de bani, zaraf In 2, 14

κεφάλαιον, ου, τό - I. punct important, lucru de căpetenie Evr 8, 1; II. capital, sumă importantă, cheltuială mare FA 22, 28

κεφαλαιόω - sau **κεφαλιόω**, a lovi în cap Mc 12, 4

κεφαλή, ῆς, ἡ - cap, *prop.* Mt 5, 36; Mc 14, 3; Lc 7, 46; *fig.* cap, căpetenie, conducător: vorbind de Hristos Col 1, 18; Ef 1, 22; 4, 15; vorbind despre om: 1 Cor 11, 3; Ef 5, 23; referitor la o piatră: capul unghiului, cheia de boltă Mt 21, 42; Mc 12, 10; Lc 20, 17

κεφαλίς, ίδος, ἡ - carte sub formă de sul Evr 10, 7

κημόω - *viit.* **κημώσω**, a pune botniță (cu un coş) 1 Cor 9, 9

κῆνσος, ου, ὁ - cens, tribut; + **διδόναι** = a plăti birul, dajdia, impozitul Mt 22, 17; + **λαμβάνειν** = a percepe (a lua, a strânge) dajdia, birul, impozitul Mt 17, 25

κῆπος, ου, ὁ - grădină Lc 13, 19

κηπουρός, οῦ, ὁ - grădinar In 20, 15

κηρίον, ου, τό - fagure de miere Lc 24, 42

κήρυγμα, ατος, τό - propovăduire, predicare, vestire Mt 12, 41; Rm 16, 25; 1 Cor 1, 21; 2 Tim 4, 17

κῆρυξ, υκος, ὁ - predicator, propovăduitor, crainic, vestitor 1 Tim 2, 7; 2 Tim 1, 11; 2 Pt 2, 5

κηρύσσω - *viit.* **κηρύξω**, *aor. 1* **ἐκήρυξα**, *pas. aor. 1* **ἐκηρύχθην**, a vesti Mc 5, 20; 7, 36; Ap 5, 2; a predica, a propovădui Mt 4, 23; 24, 14; Mc 1, 7; Lc 8, 1; Rm 10, 8; 2 Cor 1, 19; Fil 1, 15

κῆτος, ους, τό - monstru marin, peşte mare, chit (cetaceu?) Mt 12, 40

Κηφᾶς, ᾶ, ὁ - din *ebr.* Kefa = stâncă; Kefa, Chifa, porecla apostolului Petru 1 Cor 1, 12

κιβωτός, οῦ, ἡ - I. chivot, arcă, cufăr, ladă, scrin, *de unde* arca alianței, chivotul legământului (Legii), Evr 9, 4; Ap 11, 19; II.

arca (corabia) lui Noe Mt 24, 38; Lc 17, 27; Evr 11, 7

κιθάρα, ας, ἡ - liră, harpă antică, instrument asemănător kinorului iudaic 1 Cor 14, 7; Ap 5, 8; 14, 2

κιθαρίζω - a cânta din harpă sau liră 1 Cor 14, 7; Ap 14, 2

κιθαρῳδός, οῦ, ὁ - cântăreț la chitară, chitarist, citared Ap 14, 2

Κιλικία, ας, ἡ - Cilicia (capitala era Tars) FA 6, 9; 15, 23; Gal 1, 21

κινδυνεύω - *imperf.* **ἐκινδύνεον**, a fi în primejdie Lc 8, 23; FA 19, 27; 1 Cor 15, 30

κίνδυνος, ου, ὁ - primejdie, pericol Rm 8, 35; 2 Cor 11, 26

κινέω - *aor. 1.* **ἐκίνησα**, *pas. aor.* **ἐκινήθην**, a mişca I. a pune în mişcare, a deplasa Mt 23, 4; Ap 2, 5; *pas.* a se mişca FA 17, 28; II. a da din cap, a clătina capul Mt 27, 39; Mc 15, 29; III. *fig.* a (se) răscula, a (se) ridica, a (se) stârni FA 21, 30

κίνησις, εως, ἡ - mişcare, învolburare (a apei) tulburare (a apei) In 5, 3

κιννάμωμον, ου, τό - scorțişoară Ap 18, 13

Κίς - *indecl.* Chiş, tatăl lui Saul FA 13, 21

κίχρημι - *aor. 1.* **ἔχρησα**, a împrumuta Lc 11, 5

κλάδος, ου, ὁ - ram, ramură, creangă Mt 13, 32; 21, 8; Mc 4, 32; Rm 11, 16-19

κλαίω - *viit.* **κλαύσω** şi **κλαύσομαι**, a plânge I. *intr.* Mc 14, 72; Lc 7, 32; In 11, 31; 16, 20; FA 9, 39; Rm 12, 15; Ap 18, 11; II. uneori, *tr.* a plânge pe Mt 2, 18

κλάσις, εως, ἡ - acțiunea de a rupe, frângere Lc 24, 35; FA 2, 42

κλάσμα, ατος, τό - bucată (de pâine), fărâmitură (de pâine), rămăşițe (ale unei mese) Mt 14, 20; Mc 6, 43; In 6, 12

Κλαύδα, ας, ἡ - Clauda, mică insulă la sud de Creta FA 27, 16

Κλαυδία, ας, ἡ - Claudia, numele unei creştine 2 Tim 4, 21

Κλαύδιος, ου, ὁ - I. Claudius, împărat (41-54) FA 11, 28; 18, 2; II. prenumele lui Lysias, sutaş FA 23, 26

κλαυθμός, οῦ, ὁ - plângere, plânset, bocet, lacrimi Mt 2,18; FA 20,37

κλάω - *aor. 1.* **ἔκλασα**, a rupe, a frânge (în N.T. doar pâinea) Mt 14, 19; 26, 26; Mc 8, 6; Lc 22, 19; 1 Cor 10, 16; 11, 24

κλείς, κλειδός, ἡ - cheie Mt 16, 19; Ap 1, 18; 20, 1

κλείω - *viit.* **κλείσω**, *aor. 1* **ἔκλεισα**, *pas. aor.* **ἐκλείσθην**, *perf.* **κέκλεισμαι**, a închide Mt 6, 6; Lc 11, 7; In 20, 19; Ap 3, 8; 21, 25; *fig.* Mt 23, 13; Ap 11, 6

κλέμμα, ατος, τό - furt, furtişag, hoție Ap 9, 21

Κλεοπᾶς, **ᾶ**, **ὁ** - Cleopa, ucenic al lui Hristos Lc 24, 18

κλέος, **ους**, **τό** - slavă omenească, laudă, faimă 1 Pt 2, 20

κλέπτης, **ου**, **ὁ** - hoţ, fur Mt 6, 19; 24, 43; In 10, 8; 1 Tes 5, 2; 2 Pt 3, 10; Ap 3, 3

κλέπτω - *viit.* **κλέψω**, *aor.* **ἔκλεψα**, a fura Mt 6, 19; 19, 18; 27, 64; Mc 10, 19; In 10, 10; Rm 13, 9

κλῆμα, **ατος**, **τό** - curpen, mlădiţă, lăstar, ramură, cârcel de viţă In 15, 2 şi 4-5

Κλήμης, **εντος**, **ὁ** - Clement, colaborator al Ap. Pavel Fil 4, 3

κληρονομέω *aor. 1.* **ἐκληρονόμησα** *perf.* **κεκληρονόμηκα**, a primi o moştenire, a moşteni Mt 5, 5; Mc 10, 17; Lc 10, 25; 1 Cor 6, 9; Evr 12, 17; 1 Pt 3, 9; Ap 21, 7

κληρονομία, **ας**, **ἡ** - moştenire Mt 21,38; Mc 12,7; Lc 12,13; FA 7,5; Col 3,24; Evr 9,15; 1 Pt 1, 4

κληρονόμος, **ου**, **ὁ** - moştenitor (mai ales *fig.*) Mt 21, 38; Rm 8, 17; Gal 4, 1; Evr 1, 2; Iac 2, 5; Tit 3, 7

κλῆρος, **ου**, **ὁ** - I. sorţ, **βάλλειν**, a trage la sorţi Mt 27, 35; In 19, 24; FA 1, 26; II. moştenire căzută la sorţi, parte atribuită, soartă FA 1, 17; Col 1, 12; III. **οἱ κλῆροι** „cei căzuţi la împărţeală" (?) 1 Pt 5, 3

κληρόω - *pas. aor. 1* **ἐκληρώθην**, *perf. part.* **κεκληρωμένος**, a desemna prin (tragere la sorţi) Ef 1, 11

κλῆσις, **εως**, **ἡ** - I. chemare Rm 11, 29; Ef 1, 18; 4, 4; 2 Tim 1, 9; Evr 3, 1; 2 Pt 1, 10; II. stare, situaţie în momentul chemării (?) 1 Cor 7, 20

κλητός, **ή**, **όν** - chemat Mt 22, 14; Rm 1, 1 şi 6-7; 8, 28; 1 Cor 1, 24; Iuda 1, 1; Ap 17, 14

κλίβανος, **ου**, **ὁ** - cuptor Mt 6, 30

κλίμα, **ατος**, **τό** - înclinare, *de unde* regiune, ţinut Rm 15, 23; 2 Cor 11, 10; Gal 1, 21

κλινάριον, **ου**, **τό** - pat FA 5, 15

κλίνη, **ης**, **ἡ** - pat, Mt 9, 2; Mc 4, 21; Lc 5, 18; Ap 2, 22

κλινίδιον, **ου**, **τό** - pat, targă Lc 5, 19 şi 24

κλίνω - *aor. 1.* **ἔκλινα**, *perf.* **κέκλικα**, *pas. aor. 1* **ἐκλίθην**, I. a lăsa în jos, a înclina, a pleca (capul) Lc 24, 5; In 19, 30; II. + **τὴν κεφαλήν**, a-şi sprijini capul, a pune capul jos = a dormi Mt 8, 20; Lc 9, 58; III. a întoarce, a răsturna (o tabără militară în fugă) Evr 11, 34; IV. *intr.* a se înclina, a se pleca (vorbind de ziuă) Lc 9, 12; 24, 29

κλισία, **ας**, **ἡ** - ceată, grup de convivi, de persoane care mănâncă împreună; ospăţ, banchet Lc 9, 14

κλοπή, **ῆς**, **ἡ** - hoţie, furt, furtişag Mt 15, 19; Mc 7, 22

κλύδων, ωνος, ὁ - hulă puternică, agitaţie a apei, val Lc 8, 24; Iac 1, 6

κλυδωνίζομαι - a zgudui, a hâţâna, a legăna, a împinge dintr-o parte în alta (vorbind de valuri) Ef 4, 14

Κλωπᾶς, ᾶ, ὁ - Clopas (Cleopa), soţul uneia dintre Marii şi, după Hegesip, fratele lui Iosif In 19, 25

κνήθω - a gâdila în chip plăcut; *pas.* + **τὴν ἀκοήν** = a avea urechile gâdilate, a dori să-şi desfăteze auzul 2 Tim 4, 3

Κνίδος, ου, ἡ - Cnid, oraş în Caria, aşezat într-o peninsulă FA 27, 7

κοδράντης, ου, ὁ - din *lat.* quadrans, sfert de as, codrant = două **λεπτά** Mt 5, 26; Mc 12, 42

κοιλία, ας, ἡ - I. pântece Mt 15, 17; Mc 7, 19; Lc 15, 16; Ap 10, 9; II. sân (sânul mamei sau interiorul omului; piept, inimă) In 3, 4; 7, 38

κοιμάω - *numai pas.*; *viit. 1.* **κοιμηθήσομαι**, *aor. 1* **ἐκοιμήθην**, *perf.* **κεκοίμημαι**, I. a se culca, a dormi, a adormi Mt 28, 13; Lc 22, 45; In 11, 12; FA 12, 6; II. a adormi = a muri In 11, 11; FA 7, 60; 1 Cor 7, 39; 15, 18; 1 Tes 4, 14; **οἱ κοιμώμενοι**, morţii 1 Cor 15, 20

κοίμησις, εως, ἡ - somn, *de unde* moarte In 11, 13

κοινός, ή, όν - I. comun , obştesc, public FA 2, 44, în special în VT; II. impur (în sens ritual), comun, obişnuit, de rând, ordinar, întinat, pângărit, pătat, spurcat Mc 7, 2 şi 5; Rm 14, 14; Evr 10, 29; Ap 21, 27, diferit de (v. **ἀκάθαρτος, όν**) -necurat (în sens trupesc sau moral) FA 10, 14; 11, 8

κοινόω - *aor. 1.* **ἐκοίνωσα**, *perf.* **κεκοίνωκα**, *pas. perf. part.* **κεκοινωμένος**, I. a întina, a spurca (prin atingere, a pângări, a profana un loc Mt 15, 11; Mc 7, 15; FA 21, 28; Evr 9, 13; II. a considera impur, spurcat, necurat FA 10, 15; 11, 9

κοινωνέω - *aor. 1.* **ἐκοινώνησα**, *perf.* **κεκοινώνηκα**, I. a avea parte de, a se împărtăşi cu + *dat.* Rm 15, 27; + *gen.* Evr 2, 14; II. a lua parte la, a se face părtaş la Rm 12, 13; a se uni **τινι εἴς τι** Fil 4, 15

κοινωνία, ας, ἡ - I. părtăşie intimă; comuniune în căsătorie, *de unde* împărtăşire + *gen.* **τινός**, cu cineva 1 Cor 1, 9; 2 Cor 13, 13; **μετά** + *gen.* 1 In 1, 3, la ceva; Fil 3, 10; 2 Cor 8, 4; II. participare la, **εἰς** + *ac.* Fil 1, 5; punct comun 2 Cor 6, 14; unire, asociere, tovărăşie Gal 2, 9; punere în comun 2 Cor 9, 13; Evr 13, 16

κοινωνικός, ή, όν - care pune în comun, care face comun ceva, care împarte ceva cu cineva 1 Tim 6, 18

κοινωνός, ή, όν - I. care are parte la, care participă la, părtaş, asociat la + *dat.*, tovarăş Lc 5, 10; 2 Cor 8, 23; Filim 1, 17; II. care participă, solidar, în comuniune cu, care este părtaş 1 Cor 10, 18 şi 20; 2 Cor 1, 7; 2 Pt 1, 4; participant Mt 23, 30

κοίτη, ης, ή - I. pat, culcuş Lc 11, 7; II. pat conjugal Evr 13, 4; III. „desfrânare" Rm 13, 13; IV. **κοίτην ἔχειν** a avea legături sexuale cu, a se culca cu + **ἔκ τινος** Rm 9, 10

κοιτών, ῶνος, ὁ - cameră (pentru dormit), dormitor FA 12, 20

κόκκινος, η, ον - stacojiu, purpuriu, Mt 27, 28; Evr 9, 19; Ap 17, 4

κόκκος, ου, ὁ - grăunte, bob, sămânță Mt 13, 31; 1 Cor 15, 37

κολάζω - I. a pedepsi FA 4, 21; II. *pas.* a fi pedepsit 2 Pt 2, 9

κολακεία, ας, ή - linguşire 1 Tes 2, 5

κόλασις, εως, ή - osândă, pedeapsă, pedepsire Mt 25, 46; 1 In 4, 18

κολαφίζω - *aor. 1.* **ἐκολάφισα**, a lovi cu pumnul, a da o lovitură, o palmă, a lovi Mt 26, 67; 2 Cor 12, 7

κολλάομαι - *doar la pas.*; *viit.* **κολληθήσομαι**, *aor.* **ἐκολλήθην**, I. a lipi + *dat.* Lc 10, 11; a ajunge la, a atinge Ap 18, 5; a uni, a alipi FA 8, 29; II. a se uni temeinic cu, a se lipi de (se spune mai ales despre unirea sexuală) Mt 19, 5; Rm 12, 9; 1 Cor 6, 16-17

κολλ(ο)ύριον, ου, τό - alifie pentru ochi, colir Ap 3, 18

κολλυβιστής, οῦ, ὁ - schimbător de bani, zaraf Mc 11, 15

κολοβόω - *aor. 1.* **ἐκολόβωσα**, *pas. aor. 1* **ἐκολοβώθην**, a amputa, *de unde* a scurta, a prescurta Mt 24, 22; Mc 13, 20

Κολοσσαεύς, έως, ὁ - colosean, din Colose

Κολόσσαι, ῶν, αἱ - Colose, oraş din Frigia Col 1, 2

κόλπος, ου, ὁ - cută, îndoitură, *de unde* I. sân, piept Lc 6, 38; 16, 23; In 1, 18; II. golf FA 27, 39

κολυμβάω - a înota FA 27, 43

κολυμβήθρα, ας, ή - (*numai la* Ioan) scăldătoare, bazin cu apă In 5, 2; 9, 7

κολωνία, ας, ή - colonie FA 16, 12

κομάω, a lăsa părul să crească lung, a avea părul lung 1 Cor 11,14-15

κόμη, ης, ή - părul (de pe cap) 1 Cor 11, 15

κομίζω - *med. aor. 1.* **ἐκομισάμην** I. *act.* a aduce Lc 7, 37 II. *med.* a lua înapoi, a obține; a) a primi, a dobândi, a lua 2 Cor 5, 10; Evr 10, 36; 1 Pt 5, 4; b) a recăpăta, a redobândi, a lua înapoi Mt 25, 27; Evr 11, 19

κομψότερον - mai convenabil, mai bine; + **ἔχειν**, a-i merge mai bine, a se face sănătos In 4, 52

κονιάω - (*de la* **κονία** - praf, pulbere, var) a vărui, a albi; *pas.*

perf. part. **κεκονιαμένος**, Mt 23, 27; FA 23, 3

κονιορτός, οῦ, ὁ - praf fin care formează un nor, praf, pulbere Mt 10, 14; FA 13, 51; 22, 23

κοπάζω - *aor. 1.* **ἐκόπασα**, a obosi, *de unde* a se potoli, a se linişti, a înceta (vorbind despre vânt) Mt 14, 32; Mc 4, 39

κοπετός, οῦ, ὁ - lovitură, *de unde* plângere însoţită de lovirea pieptului cu pumnii, în semn de durere FA 8, 2

κοπή, ῆς, ἡ - lovitură, *de unde* înfrângere, masacru Evr 7, 1

κοπιάω - *aor. 1.* **ἐκοπίασα**, *perf.* **κεκοπίακα**, I. a fi obosit, ostenit Mt 11, 28; In 4, 6; Ap 2, 3; II. a se necăji, a se trudi, a se osteni, a face o muncă grea, neplăcută Mt 6, 28; Lc 5, 5; In 4, 38; 1 Cor 4, 12; 1 Tim 5, 17

κόπος, ου, ὁ - I. pedeapsă, necaz, hărţuială, supărare, *de unde* **κόπους παρέχειν τινί**, a face supărare cuiva, a necăji pe cineva, a stingheri pe cineva Mt 26, 10; Mc 14, 6; Lc 11, 7; Gal 6, 17; II. trudă, osteneală, muncă grea, neplăcută 1 Cor 15, 58; 2 Cor 11, 27; Ap 2, 2

κοπρία, ας, ἡ - gunoi, bălegar Lc 14, 35

κόπριον, ου, τό - gunoi, bălegar Lc 13, 8

κόπτω - *aor. 1.* **ἔκοψα**, *med.* **ἐκοψάμην**, I. a tăia Mt 21, 8; II. *med.* a lovi, a-şi lovi pieptul cu pumnii sau cu palmele în semn de durere, de jale, a plânge, a boci Mt 11, 17; 24, 30; Lc 23, 27; Ap 1, 7

κόραξ, ακος, ὁ - corb Lc 12, 24

κοράσιον, ου, τό - (diminutiv de la **κόρη**, fată tânără, fecioară) fetiţă, copilă Mt 9, 24; Mc 5, 41-42

κορβᾶν, ὁ - *indecl.* dar, ofrandă Mc 7, 11

κορβανᾶς, *ac.* **-ᾶν, ὁ** - vistieria templului Mt 27, 6

Κορέ, ὁ - Core; Iuda 1, 11 (cf. Num. 16, 1)

κορέννυμι - *pas. aor.* **ἐκορέσθην**, *perf. part.* **κεκορεσμένος**, a (se) sătura de + *gen.*; *prop.* FA 27, 38; *fig.* 1 Cor 4, 8

Κορίνθιος, ου, ὁ - corintean, din Corint FA 18, 8; 2 Cor 6, 11

Κόρινθος, ου, ἡ - Corint, capitala provinciei senatoriale Ahaia 1 Cor 1, 2 *sqq*

Κορνήλιος, ου, ὁ - Cornelius, un centurion roman FA 10, 1

κόρος, ου, ὁ - *ebr.* kor, măsură de 393 litri Lc 16, 7

κοσμέω - *aor. 1.* **ἐκόσμησα**, *pas. perf.* **κεκόσμημαι**, a pune în ordine, a pregăti (candelele) Mt 25, 7; a împodobi (persoane) 1 Tim 2, 9; Ap 21, 2; (lucruri) Mt 12, 44; Lc 11, 25; 1 Pt 3, 5

κοσμικός, ή, όν - pământesc Evr 9, 1; al lumii, lumesc Tit 2, 12

κόσμιος, ον - bine rânduit, ordonat, *de unde* potrivit, modest, cuviincios, demn 1 Tim 2, 9; 3, 2

κοσμοκράτωρ, ορος, ὁ - stăpânul lumii; la Ef 6, 12: puternicii acestei lumi

κόσμος, ου, ὁ - I. lume, univers Mt 25, 34; Rm 1, 20; Evr 4, 3; II. lume, pământ Mt 5, 14; Mc 14, 9; In 6, 14; Rm 1, 8; 1 Cor 5, 10; 1 In 2, 2; III. „această" lume, opusă acțiunii divine In 12, 31; Iac 1, 27; 2 Pt 2, 20

Κούαρτος, ου, ὁ - Cvartus (Quartus), numele unui creştin Rm 16, 23

κοῦμ, κοῦμι - *ebr.- aram.* קוּם sau קוּמִי, *imper.*: „Scoală-te!", Mc 5, 41

κουστωδία, ας, ἡ - strajă Mt 27, 66; 28, 11

κουφίζω - a uşura FA 27, 38

κόφινος, ου, ὁ - coş Mt 14, 20; Mc 8, 19

κράβατ(τ)ος, ου, ὁ - pat, targă Mc 2, 9; In 5, 8-11; FA 9, 33

κράζω - *viit.* **κράξω** şi *viit.* cu sens activ **κεκράξομαι**, *aor. 1.* **ἔκραξα** şi **ἐκέκραξα**, *perf.* **κέκραγα**, a scoate strigăte, a striga Mt 15, 23; Mc 5, 5; In 12, 44; Iac 5, 4; Ap 12, 2

κραιπάλη, ης, ἡ - beție şi urmările ei, orgie Lc 21, 34

κρανίον, ου, τό - căpățână, craniu, *v.* **Γολγοθᾶ** Mt 27, 33

κράσπεδον, ου, τό I. marginea unui veşmânt, poala unei haine Mt 9, 20; II. ciucure al unui veşmânt Mt 23, 5 (*v.* Num. 15, 38)

κραταιός, ά, όν - puternic, tare 1 Pt 5, 6

κραταιόω - *pas. aor. 1 inf.* **κραταιωθῆναι** (de la **κράτος**) a întări, a face puternic, *de unde* la *pas.* a se întări, a deveni puternic Lc 1, 80; 2, 40; 1 Cor 16, 13; Ef 3, 16

κρατέω - *aor. 1.* **ἐκράτησα**, *perf. inf.* **κεκρατηκέναι**, a fi puternic, a stăpâni I. a pune stăpânire pe, a pune mâna pe, a prinde + *ac.* sau *gen.* Mt 14, 3; Mc 3, 21; FA 24, 6; II. a fi în stare să realizeze, a fi stăpân FA 27, 13; III. a nu părăsi pe cineva, a se ține de (după) cineva FA 3, 11; a ține FA 2, 24; Ap 2, 25

κράτιστος, η, ον - superlativ al lui **ἀγαθός** (cf. **κρείσσων**), cel mai puternic, *de unde* cel mai bun Lc 1, 3; FA 23, 26; 24, 3; 26, 25

κράτος, εος, τό - forță, putere, tărie Lc 1, 51; FA 19, 20; Ef 1, 19; Col 1, 11; autoritate, stăpânire Evr 2, 14; 1 Tim 6, 16; Iuda 1, 25

κραυγάζω - *aor. 1.* **ἐκραύγασα**, a striga, a scoate strigăte, a urla Mt 12, 19; In 19, 6; FA 22, 23

κραυγή, **ῆς**, **ἡ** - strigăt, țipăt, strigare Mt 25, 6; Evr 5, 7; Ap 21, 4

κρέας, **τό** - (pl. **κρέα**) carne (doar în expresia **φαγεῖν κρέα**, a mânca carne) Rm 14, 21; 1 Cor 8, 13

κρείσσων - sau **κρείττων**, **ον**, *gen.* **-ονος**, comp. al lui **ἀγαθός**, mai bun, mai puternic 1 Cor 11, 17; Evr 6, 9; 7, 7; 11, 40; 1 Pt 3, 17; la *n. adv.* mai bine (referindu-ne la două situații, lucruri etc.) 1 Cor 7, 38; Evr 12, 24

κρεμάννυμι - *aor. 1.* **ἐκρέμασα**, *med.-pas. prez.* **κρέμαμαι**, *aor.* **ἐκρεμάσθην** I. a atârna, a agăța Mt 18, 6; *pas.* a fi atârnat, a fi agățat FA 28, 4; II. a spânzura, a bate în cuie pe cruce, a răstigni FA 5, 30; 10, 39; *pas.* Lc 23, 39; Gal 3, 13; III. *pas. fig.* a se cuprinde în, a depinde de, **ἐν** + *dat.* Mt 22, 40

κρημνός, **οῦ**, **ὁ** - țărm abrupt Mt 8, 32

Κρής, **ῆτος**, **ὁ** - cretan FA 2, 11; Tit 1, 12

Κρήσκης, **ὁ** - Crescens (Crescent), însoțitor al Sf. Pavel 2 Tim 4, 10

Κρήτη, **ης**, **ἡ** - Creta (insulă) FA 27, 7; Tit 1, 5

κριθή, **ῆς**, **ἡ** - orz Ap 6, 6

κρίθινος, **η**, **ον** - de orz In 6, 9 și 13

κρίμα, **ατος**, **τό** - (*de la* **κρίνω**) I. proces 1 Cor 6, 7; judecată FA 24, 25; Rm 11, 33; Ap 20, 4; II. osândă, condamnare, pedeapsă Lc 24, 20; 1 Cor 11, 34; 1 Tim 3, 6; Iac 3, 1

κρίνον, **ου**, **τό** - crin Mt 6, 28; Lc 12, 27

κρίνω - *viit.* **κρινῶ** - *aor. 1.* **ἔκρινα**, *pas. aor. 1* **ἐκρίθην**, I. a separa, a despărți, a deosebi Rm 14, 5; II. a judeca, a considera, a socoti Lc 7, 43; FA 13, 46; Rm 2, 27; 1 Cor 5, 3 și 13; III. a hotărî, a se hotărî pentru FA 20, 16; IV. a pedepsi, a osândi, a condamna Lc 19, 22; Col 2, 16; Iac 4, 11; V. *med.-pas.* a se judeca, a merge la judecată 1 Cor 6, 6

κρίσις, **εως**, **ἡ** - I. acțiunea de a judeca **κρίσιν κρίνειν** a face o judecată, a judeca In 7, 24; Iuda 1, 9; 2 Pt 2, 11; II. hotărâre a justiției, judecată, sentință 2 Tes 1, 5; Iac 2, 13; *pl.* Ap 16, 7; III. judecata din urmă făcută de Dumnezeu Mt 10, 15; In 5, 22; Evr 9, 27; 1 In 4, 17; Iuda 1, 15; IV. condamnare, pedeapsă, osândă, Mt 23, 33; Evr 10, 27; Ap 18, 10; V. dreptate Mt 5, 21; Lc 11, 12

Κρίσπος, **ου**, **ὁ** - Crispus (= crețul, ondulatul), mai-marele sinagogii din Corint FA 18, 8; 1 Cor 1, 14; 2 Tim 4, 10

κριτήριον, **ου**, **τό** - tribunal 1 Cor 6, 2; Iac 2, 6

κριτής, **οῦ**, **ὁ** - I. judecător (în toate sensurile cuvântului) Mt 5, 25;

Evr 12, 23; Iac 2, 4; 4, 12; II. judecător, conducător al poporului în V.T. FA 13, 20

κριτικός, ή, όν - care poate deosebi (discerne, judeca) Evr 4, 12

κρούω - *aor. 1.* **ἔκρουσα**, a bate Lc 13, 25; FA 12, 13

κρύπτη, ης, ἡ - ascunzătoare, loc ascuns, boltă subterană, criptă Lc 11, 33

κρυπτός, ή, όν - ascuns, tainic Mt 10, 26; Lc 8, 17; 1 Cor 4, 5; 2 Cor 4, 2; **ἐν (τῷ) κρυπτῷ** = într-un loc tainic, ascuns Mt 6, 6; în ascuns, în taină In 7, 4 şi 10; Rm 2, 29

κρύπτω - *aor. 1.* **ἔκρυψα**, *pas. aor. 2.* **ἐκρύβην**, *perf.* 3 *sg.* **κέκρυπται**, a ascunde (*prop.* şi *fig.*) ceva sau un gând Mt 5, 14; 11, 25, 13, 44; 25, 18 şi 25; Lc 13, 21; In 8, 59; Col 3, 3; Ap 6, 15

κρυσταλλίζω - a străluci sau a fi transparent (limpede) precum cristalul (cleştarul) Ap 21, 11

κρύσταλλος, ου, ὁ - gheaţă, *de unde* cristal (cleştar) Ap 4, 6; 22, 1

κρυφαῖος, α, ον sau **κρύφιος, ια, ιον** - ascuns, tainic, *subst.* loc tainic Mt 6, 18

κρυφῇ - *adv.* (sau -ῆ) în taină, întru ascuns Ef 5, 12

κτάομαι - *aor. 1.* **ἐκτησάμην**, *perf.* **κέκτημαι**, a dobândi, a câştiga, a agonisi, a avea, a poseda Mt 10, 9; FA 8, 20

κτῆμα, ατος, τό - avere, avuţie, posesiune Mt 19, 22; FA 2, 45

κτῆνος, ους, τό - dobitoc, animal de povară, vită Lc 10, 34; Ap 18, 13

κτήτωρ, ορος, ὁ - posesor, stăpân FA 4, 34

κτίζω - *aor. 1.* **ἔκτισα**, *pas. aor.* **ἐκτίσθην**, *perf.* **ἔκτισμαι**, a întemeia, a crea, a zidi (se spune numai despre Dumnezeu) Mc 13, 19; Rm 1, 25; 1 Cor 11, 9; Ef 2, 10; 3, 9; 4, 24; Col 1, 16

κτίσις, εως, ἡ - I. acţiunea de a zidi, facere, creaţie, zidire, întemeiere Rm 1, 20; II. ceea ce a fost creat, creaţie sau creatură, făptură Mc 13, 19; Rm 1, 25; 8, 39; 2 Cor 5, 17; Col 1, 15; Evr 4, 13; III. instituţie, *de unde* orânduială, orânduire 1 Pt 2, 13

κτίσμα, ατος, τό - de la **κτίζω**, creatură, făptură 1 Tim 4, 4; Iac 1, 18; Ap 5, 13

κτίστης, ου, ὁ - Creator, Ziditor 1 Pt 4, 19

κυβεία, ας, ἡ - zar, joc de zaruri, *de unde* înşelăciune Ef 4, 14

κυβέρνησις, εως, ἡ - cârmuire, guvernare 1 Cor 12, 28

κυβερνήτης, ου, ὁ - cârmaci FA 27, 11; Ap 18, 17

κυκλεύω - *aor. 1.* **ἐκύκλευσα**, a înconjura, a încercui, a împresura Ap 20, 9

κυκλόθεν - *adv.* (doar în Ap) de jur împrejur, din toate părțile Ap 4, 8

κυκλόω - *aor. 1.* **ἐκύκλωσα** (de la **κύκλος**, cerc) a face cerc în jurul I. a înconjura, a împresura, a încercui In 10, 24; FA 14, 20; II. a asedia Lc 21, 20; III. a face înconjurul Evr 11, 30

κύκλῳ - *adv.* în cerc, în jur, de jur împrejur Mc 3, 34; Ap 4, 6

κύλισμα, ατος, τό sau **κυλισμός, οῦ, ὁ** - acțiunea de a se tăvăli (vorbind despre porc) 2 Pt 2, 22

κυλίω - a tăvăli; *pas.* a se tăvăli, a se zvârcoli Mc 9, 20

κυλλός, ή, όν - I. schilod, neputincios Mt 15, 30; II. ciung Mc 9, 43

κῦμα, ατος, τό - val Mt 8, 24; Iuda 1, 13

κύμβαλον, ου, τό - chimval, cimbal 1 Cor 13, 1

κύμινον, ου, τό - chimen, plantă odoriferă Mt 23, 23

κυνάριον, ου, τό - cățel Mt 15, 26

Κύπριος, ου, ὁ - cipriot, din Cipru FA 4, 36; 21, 16

Κύπρος, ου, ἡ - Cipru, insulă în Marea Mediterană FA 11, 19

κύπτω - *aor. 1.* **ἔκυψα**, a se apleca, a se lăsa în jos, a se îndoi Mc 1, 7; In 8, 6

Κυρηναῖος, ου, ὁ - din Cirene Mt 27, 32; FA 6, 9

Κυρήνη, ης, ἡ - Cirene FA 2, 10

Κυρήνιος sau **Κυρίνιος** - Quirinius (P. Sulpicius), guvernator al Siriei Lc 2, 2

Κυρία, ας, ἡ - Kyria, „doamna", „stăpâna" 2 In 1, 5

κυριακός, ή, όν - al Domnului I. (cina) 1 Cor 11, 20; II. (ziua) Ap 1, 10

κυριεύω - *aor. 1.* **ἐκυρίευσα**, a avea putere peste, a domni peste, a stăpâni + *gen.* Lc 22, 25; Rm 14, 9

κύριος, ου, ὁ - domn, stăpân I. stăpân, proprietar, soț Mt 6, 24; 9, 38; 13, 27; 20, 8; 25, 11; Mc 13, 35; Lc 12, 46; 19, 33; II. Domnul (sens religios) Mt 27, 10; Lc 2, 9; FA 2, 20; 17, 24; vorbind de Dumnezeu Lc 1, 32; Ap 4, 8; vorbind de Iisus Mc 11, 3; Lc 7, 13; Doamne! Mt 8, 2; Domnul Iisus FA 1, 21; III. vorbind de îngeri; *sg.* FA 10, 4; *pl.* 1 Cor 8, 5

κυριότης, ητος, ἡ - domnie, dregătorie, stăpânire I. ceată de îngeri Ef 1, 21; Col 1, 16; II. Stăpânirea (adică fie autoritățile pământești, fie îngerii) 2 Pt 2, 10 (text dificil); Iuda 1, 8

κυρόω - *aor. 1.* **ἐκύρωσα**, *pas. perf. part.* **κεκυρωμένος**, a da putere de lege, a face valabil, legal, a întări 2 Cor 2, 8; Gal 3, 15

κύων, κυνός, ὁ - câine Lc 16, 21; *fig.* Fil 3, 2

κῶλον, ου, τό - membru al corpului, *de unde* la pl. cadavru Evr 3, 17

κωλύω - *aor. 1.* **ἐκώλυσα**, *pas. aor. 1* **ἐκωλύθην**, a împiedica pe cineva, a opri (să facă un lucru) Lc 9, 50; 3 In 1, 10; a se opune + *ac.* FA 11, 17; 1 Cor 14, 39; **τινά τινος**, a împiedica pe cineva să facă ceva FA 27, 43; sau + *inf.* a face pe cineva să-şi schimbe hotărârea FA 8, 36; II. a refuza (ceva cuiva) Lc 6, 29; FA 10, 47

κώμη, ης, ἡ - târg, sat, orăşel Mt 9, 35; Mc 6, 36; Lc 8, 1; In 7, 42

κωμόπολις, εως, ἡ - târg mare Mc 1, 38

κῶμος, ου, ὁ - ospăţ, banchet zgomotos, bacanală (la origine cortegiu dionisiac) Rm 13, 13

κώνωψ, ωπος, ὁ - ţânţar, musculiţă Mt 23, 24

Κῶς, Κῶ, ἡ - (*ac.* **Κῶ**) Cos, insulă în sudul Mării Egee FA 21, 1

Κωσάμ, ὁ - Cosam Lc 3, 28

κωφός, ή, όν - prost, stupid, *de unde* I. mut Mt 9, 32-33, Lc 1, 22; II. surd Mt 11, 5; Mc 7, 32

Λ

λαγχάνω - *aor. 2.* **ἔλαχον** I. a dobândi, a primi, a căpăta, a lua + *ac.* FA 1, 17; 2 Pt 1, 1; II. a primi prin tragere la sorți, a ieși prin tragere la sorți + *gen.* Lc 1, 9; III. a hotărî prin tragere la sorți cu privire la, a arunca sorții pentru ceva + *gen.* In 19, 24 (cu *interog.* + *indic.*)

Λάζαρος, ου, ὁ - (prescurtare de la *ebr.* אֶלְעָזָר: „Dumnezeu a ajutat“) Lazăr I. fratele Martei și al Mariei In 11, 1; II. cerșetor într-o parabolă Lc 16, 20

λάθρᾳ - *adv.* în ascuns, în taină Mt 1, 19; In 11, 28

λαῖλαψ, απος, ἡ - furtună Mc 4, 37; 2 Pt 2, 17

λακέω sau **λακάω** - a plesni, a pocni, *de unde* a crăpa FA 9, 5; 26, 14

λαλέω - *aor. 1.* **ἐλάλησα**, *perf.* **λελάληκα**, *pas. aor.* **ἐλαλήθην**, I. a scoate strigăte, a țipa In 12, 29; Evr 12, 24; Ap 10, 4; II. a vorbi, a) (opus lui a fi mut) Mt 9, 33; Mc 7, 37; Lc 1, 20; (opus lui a tăcea) 1 Cor 14, 29; b) a vorbi cuiva + *dat.* **τινί** Mt 12, 46; a se adresa către cineva (sau cuiva) **πρός** + *ac.* FA 4, 1; a conversa cu, a discuta cu **μετά** + *gen.* In 4, 27; c) a vorbi bine (corect) **καλῶς** In 18, 23; III. a vorbi, a predica Mt 12, 36; Mc 8, 32; FA 2, 11; 28, 11; 1 Cor 2, 6; 2 Cor 7, 14; Ap 4, 1

λαλιά, ᾶς, ἡ - acțiunea de a vorbi, *de unde* I. povestire, relatare In 4, 42; II. vorbire, limbaj, grai In 8, 43; III. accent Mt 26, 73; Mc 14, 70

λαμά sau **λαμμᾶ** - *ebr.* לָמָּה *aram.* לְמָה pentru ce? Mt 27, 46

λαμβάνω - *viit.* **λήμψομαι** (In 16, 24), *aor. 2.* **ἔλαβον**, *perf.* **εἴληφα**, *part.* **εἰληφώς**, *pas. perf. 3 sg.* **εἴληπται**, I. a lua Mt 26, 26; 27, 30; Mc 9, 36; In 13, 12; FA 27; 35; Ap 3, 11; 5, 8; a cuprinde, a pune stăpânire pe Lc 5, 26; 7, 16; 1 Cor 10, 13; a strânge darea, a percepe taxe, impozit Mt 17, 24; II. a primi, a lua pe cineva In 6, 21; a alege pe cineva Evr 5, 1; a primi ceva In 12, 48; a lua ceva Lc 19, 12; a primi Mt 7, 8; Lc 11, 10; In 13, 30; 16, 24; a dobândi, a căpăta Evr 4, 16; 1 Cor 14, 5; 2 Tim 1, 5

Λάμεχ, ὁ - Lameh, tatăl lui Noe Lc 3, 36

λαμπάς, άδος, ἡ - I. făclie In 18, 3; Ap 4, 5; II. lampă (cu ulei), candelă Mt 25, 1

λαμπρός, ά, όν - de un alb strălucitor Lc 23, 11 (haină); Ap

22, 1 (cleştar, cristal); 22, 16 (stea)

λαμπρότης, ητος, ἡ - strălucire, lumină vie FA 26, 13

λαμπρῶς - *adv.* în chip strălucit, în chip măreț Lc 16, 19

λάμπω - *aor. 1.* **ἔλαμψα**, a străluci, a lumina Mt 5, 15; FA 12, 7; 2 Cor 4, 6

λανθάνω - *aor. 2.* **ἔλαθον**, a fi neştiut, a rămâne ascuns, a se ascunde, a trece neobservat + *ac.* Mc 7, 24; FA 26, 26; 2 Pt 3, 5 şi 8; + p*art.* Evr 13, 2: (a primi) fără să ştii

λαξευτός, ή, όν - săpat (tăiat) în piatră Lc 23, 53

Λαοδίκεια, ας, ἡ - Laodiceea, oraş frigian, pe Lycos Col 4, 13; Ap 1, 11; 3, 14

Λαοδικεύς, έως, ὁ - laodicean Col 4, 16

λαός, οῦ ὁ - popor I. popor, mulțime Mt 4, 23; Lc 1, 21; FA 3, 12; II. popor (în opoziție față de conducători) Mt 26, 5; Lc 7, 29; Evr 2, 17; 9, 7; III. națiune (o anumită națiune) Ap 5, 9; IV. popor (*ebr.* ᶜam) opus păgânilor, pentru a numi pe Israel Mt 15, 8; Lc 19, 47; 21, 23; FA 4, 8; pentru a numi pe creştini FA 18, 10; Rm 9, 25; 1 Pt 2, 9

λάρυγξ, υγγος, ὁ - gâtlej Rm 3, 13

Λασαία, ας, ἡ - (sau **Λασέα**) Lasaia, oraş pe coasta sudică a Cretei FA 27, 8

λατομέω - a săpa (a tăia) în piatră Mc 15, 46

λατρεία, ας, ἡ - slujbă, funcție (împlinită de bună voie) *de unde* închinare, cult Rm 12, 1

λατρεύω - *aor. 1.* **ἐλάτρευσα**, a sluji (în sens religios sau cultic) Mt 4, 10; Lc 4, 8; FA 7, 7; Rm 1, 9; 2 Tim 1, 3; Evr 12, 28

λάχανον, ου, τό - legumă Mt 13, 32

Λεββαῖος, ου, ὁ - Lebbeu, alt nume al lui Tadeu, după Origen Mt 10, 3 (*var.*); Mc 3, 18 (*var.*)

λεγιών, ῶνος, ἡ - legiune Mt 26, 53; Mc 5, 9

λέγω - *imperf.* **ἔλεγον**, *aor. 2.* **εἶπον**, I. a zice, a spune Mt 9, 34; Mc 1, 15; Lc 13, 6; 20, 8; In 2, 3; FA 2, 12; Tit 2, 8; + *inf.* Lc 9, 20; cu **περί** + *gen.* Mt 21, 45; ebraismul **λέγων** (לֵאמֹר) după un verb este folosit în mod curent Mt 1, 20; 25, 9; Mc 12, 26 etc.; II. a zice, a spune cu sensul: a) a întreba Mt 9, 14; b) a răspunde Mt 19, 8; c) a cere, a porunci Lc 6, 46; d) a asigura, a încredința, a garanta Mt 11, 22; e) a afirma Gal 4, 4; f) a povesti, a relata FA 1, 3; g) a numi In 15, 15

λεῖμμα, ατος, τό - (de la **λείπω**), rămăşiță, rest Rm 11, 5

λεῖος, α, ον - neted Lc 3, 5

λείπω - *aor. 2.* **ἔλιπον**, I. *tr.* a lăsa, *de unde med. - pas.* a lăsa de dorit Iac 1, 4; a fi lipsit de, a duce lipsă de + *gen.* Iac 1, 5; 2, 15; II. *intr.* a lipsi Lc 18, 22; Tit 3, 13

λειτουργέω - *aor. 1.* **ἐλειτούργησα**, I. a-şi face datoria, a-şi îndeplini funcţiile, a sluji (în cult) Evr 10, 11; II. a-şi aduce contribuţia la, a aduce sprijinul său financiar la + *dat.* Rm 15, 27

λειτουργία, ας, ἡ - funcţie, slujbă, mai ales în sens religios I. slujire, slujbă religioasă, cult Lc 1, 23; Evr 8, 6; 9, 21; II. slujbă, slujire 2 Cor 9, 12; Fil 2, 17; 2, 30

λειτουργικός, ή, όν - slujitor, care este în slujbă, care slujeşte Evr 1, 14

λειτουργός, οῦ, ὁ - slujitor al cultului, slujitor al lui Dumnezeu Rm 13, 6; 15, 16; Fil 2, 25; Evr 1, 7; 8, 2

λεμά - *aram.* Mt 27, 46; *v.* **λαμά**

λέντιον, ου, τό - pânză, ştergar In 13, 4

λεπίς, ίδος, ἡ - solz, crustă, coajă FA 9, 18

λέπρα, ας, ἡ - lepră Mt 8, 3

λεπρός, ά, όν - lepros Lc 4, 27

λεπτός, ή, όν - subţire, *de unde* **τὸ λεπτόν**, lepton, cea mai mică monedă de bronz, bănuţ Mc 12, 42

Λευί - *indecl.* şi **Λευίς**, *gen.* **Λευί**, *ac.* **Λευίν**, Levi, nume propriu foarte răspândit, de ex. Lc 5, 27, fiul lui Alfeu

Λευίτης, ου, ὁ - levit Lc 10, 32

λευιτικός, ή, όν - levitic, de levit Evr 7, 11

λευκαίνω - *aor. 1.* **ἐλεύκανα**, a înălbi, a face alb Mc 9, 3; Ap 7, 14

λευκός, ή, όν - alb Mt 17, 2; Lc 9, 29; In 4, 35; Ap 2, 17; 3, 5; 14, 14 etc.

λέων, οντος, ὁ - leu 2 Tim 4, 17; Evr 11, 33; 1 Pt 5, 8

λήθη, ης, ἡ - (cf. **λανθάνω**) uitare 2 Pt 1, 19: **λήθην λαμβάνειν**, a uita

λῆμψις sau **λῆψις, εως, ἡ** - acţiunea de a primi, încasare Fil 4, 15

ληνός, οῦ, ἡ - teasc Ap 14, 19-20

λῆρος, ου, ὁ - baliverna, aiurare Lc 24, 11

λῃστής, οῦ, ὁ - tâlhar, hoţ Mt 21, 13; 26, 55; Mc 11, 17; Lc 22, 52; In 10, 1

λίαν - *adv.* foarte, mult, foarte mult Mt 4, 8; Mc 1, 35; 6, 51; 9, 3; 16, 2; 2 Tim 4, 15; 2 In 1, 4

λίβανος, ου, ὁ - tămâie Mt 2, 11; Ap 18, 13

λιβανωτός, ου, ὁ - cădelniţă Ap 8, 3 şi 5

λιβερτῖνος, **ου**, **ὁ** - (din *lat.* libertinus) libert FA 6, 9

Λιβύη, **ης**, **ἡ** - Libia FA 2, 10

λιθάζω - *aor. 1.* **ἐλίθασα**, *pas. aor.* **ἐλιθάσθην**, a lapida, a ucide cu pietre In 10, 31; FA 14, 19; Evr 11, 37

λίθινος, **η**, **ον** - de piatră In 2, 6; 2 Cor 3, 3; Ap 9, 20

λιθοβολέω - *aor. 1.* **ἐλιθοβόλησα**, a lapida, a ucide cu pietre Mt 21, 35; FA 7, 58; Evr 12, 20

λίθος, **ου**, **ὁ** - piatră Mt 3, 9; 24, 2; Mc 5, 5; 13, 1; Lc 17, 2; 1 Pt 2, 4; piatră prețioasă (?) Ap 17, 4; 21, 19 etc.

λιθόστρωτος, **ον** - *adj.* pavat (pardosit) cu pietre sau cu mozaic, sau *subst.* **τὸ λιθόστρωτον** In 19, 13

λικμάω - *viit.* **λικμήσω**, a vântura, *doar la* Mt 21, 44 și Lc 20, 18; după traducerile vechi: a zdrobi, a sfărâma

λιμήν, **ένος**, **ὁ** - port, liman, adăpost FA 27, 8

λίμνη, **ης**, **ἡ** - lac, Lc 5, 1 „marea" Galileii; iaz, iezer, mlaștină, baltă, lac (de foc) Ap 20, 14-15

λιμός, **οῦ**, **ὁ** - I. foame Lc 15, 17; 2 Cor 11, 27; II. foamete Mt 24, 7; Mc 13, 8; Lc 15, 14; 21, 11; FA 7, 11

λίνον, **ου**, **τό** - in, *de unde* feștilă de in Mt 12, 20; pânză fină de in, stofă Ap 15, 6

Λίνος, **ου**, **ὁ** - Linus 2 Tim 4, 21. După Irineu, primul episcop al Romei purta acest nume

λιπαρός, **ά**, **όν** - gras, lucios, lucitor Ap 18, 14

λίτρα, **ας**, **ἡ** - libră (romană): 327,45 gr; In 12, 3

λίψ, **λιβός**, **ὁ** - vânt de sud-vest, *de unde* sud-vest FA 27, 12

λογεία sau **λογία**, **ας**, **ἡ** - colectă, strângere de ajutoare 1 Cor 16, 1

λογίζομαι - *aor. 1.* **ἐλογισάμην**, *pas. aor. 1* **ἐλογίσθην**, I. a socoti, a calcula, a ține seama de Rm 4, 8; *pas.* a fi socotit, a se socoti ceva cuiva, a fi trecut în socoteala (pe seama) cuiva Rm 4, 3; 4, 5; 4, 9; 4, 11; 4, 22; 9, 8; Gal 3, 6; Iac 2, 23; II. a considera, a aprecia, a estima FA 19, 27; Rm 6, 11; III. a gândi, a crede Rm 2, 3; 3, 28; 14, 14; 1 Cor 13, 5; 2 Cor 10, 2; Filim 3, 13; 1 Pt 5, 12

λογικός, **ή**, **όν** - care este conform cu Cuvântul (Logosul) sau cu rațiunea; Rm 12, 1; 1 Pt 2, 2

λόγιον, **ου**, **τό** - cuvânt revelat FA 7, 38; Rm 3, 2; Evr 5, 12; 1 Pt 4, 11

λόγιος, **α**, **ον** - elocvent, iscusit la cuvânt FA 18, 24

λογισμός, οῦ, ὁ - judecată, rațiune, gândire, gând Rm 2, 15; 2 Cor 10, 4

λογομαχέω - a se certa pe cuvinte 2 Tim 2, 14

λογομαχία, ας, ἡ - ceartă de cuvinte 1 Tim 6, 4

λόγος, ου, ὁ - I. cuvânt opus acțiunii, faptei, *de unde* afirmație Mt 5, 37; 12, 37; Mc 13, 31; 14, 39; Lc 24, 19; In 21, 23; FA 14, 12; 1 Cor 1, 5; 2 Cor 11, 6; II. în sensul *ebr.* „dabar": lucru, afacere, cauză, motiv, rațiune, chestiune, problemă Mt 5, 32; Mc 9, 10; FA 8, 21; 15, 6; III. cuvinte scrise In 12, 38; FA 1, 1; 2 Pt 1, 19; IV. cuvânt al lui Dumnezeu, poruncă (a lui Dumnezeu) Mt 15, 6; Lc 5, 1; In 5, 38; 8, 55; Rm 3, 4; 1 In 1, 10; V. socoteală, seamă Mt 18, 23; Rm 14, 12; Fil 4, 15; Evr 4, 13; VI. Logos, Cuvântul In 1, 1; 1, 14; Ap 19, 13

λόγχη, ης, ἡ - suliță In 19, 34

λοιδορέω - *aor.* ἐλοιδόρησα, a ocărî, a insulta, a batjocori, a jigni In 9, 28; 1 Cor 4, 12; 1 Pt 2, 23

λοιδορία, ας, ἡ - ocară, insultă 1 Tim 5, 14; 1 Pt 3, 9

λοίδορος, ου, ὁ - ocărâtor, persoană care jignește 1 Cor 5, 11

λοιμός, οῦ, ὁ - I. ciumă Lc 21, 11; II. (*metaf.*) ciumă, flagel, pacoste, urgie FA 24, 5

λοιπός, ή, όν - I. *adj.* care rămâne, rămas; la *pl. adj.* sau *subst.* ceilalți, restul Mt 22, 6; FA 2, 37; 1 Cor 9, 5; Ef 2, 3; Ap 8, 13; 9, 20; 11, 13; II. *adv.* **λοιπόν** (τό), în rest, dealtfel, de acum Mt 26, 45; 1 Cor 1, 16; 7, 29; Fil 4, 8; 2 Tim 4, 8; **τοῦ λοιποῦ**, în rest, pe viitor, de acum înainte Gal 6, 17; Ef 6, 10

Λουκᾶς, ᾶ, ὁ - Luca, medic și evanghelist, singurul scriitor biblic neevreu, colaboratorul lui Pavel Col 4, 14 2 Tim 4, 11; Filim 1, 24; Lc 1, 1; FA 1, 1

Λούκιος, ου, ὁ - Lucius, din Cirene FA 13, 1; Rm 16, 21 (același?)

λουτρόν, οῦ, τό - baia (logodnicei înainte de căsătorie) Ef 5, 26; baia (renașterii) Tit 3, 5

λούω - *aor. 1.* ἔλουσα, *pas. part. perf.* λελουμένος sau **λελουσμένος**, a spăla, a îmbăia, a scălda FA 9, 37; 16, 33; *med.* a se spăla 2 Pt 2, 22; *pas.* In 13, 10; Evr 10, 22

Λύδδα, ης, ἡ sau **Λύδδα**, ων, τά - Lida, cetate situată între Iope și Ierusalim

Λυδία, ας, ἡ - Lidia, nume de femeie FA 16, 14

Λυκαονία, ας, ἡ - Licaonia, ținut din podișul anatolian FA 14, 6

λυκαονιστί - *adv.* în limba licaoniană FA 14, 11

Λυκία, ας, ἡ - Licia, ținut în sudul Asiei Mici, între Caria şi Pamfilia FA 27, 5

λύκος, ου, ὁ - lup Mt 10, 16; In 10, 12; FA 20, 29

λυμαίνομαι - a brutaliza, a pustii FA 8, 3

λυπέω - *aor. 1.* **ἐλύπησα**, *perf.* **λελύπηκα**, *pas. aor. 1* **ἐλυπήθην**, I. *act.* a întrista, a amărî, a mâhni, a îndurera 2 Cor 2, 2; 7, 8; II. *pas.* a fi întristat, a fi trist, a se întrista Mt 19, 22; 26, 37; In 16, 20; 21, 17; Rm 14, 15; 2 Cor 2, 4

λύπη, ης, ἡ - întristare, tristețe Lc 22, 45; In 16, 6; 2 Cor 2, 7; Fil 2, 27

Λυσανίας, ου, ὁ - Lysanias, tetrarhul Abilenei Lc 3, 1

Λυσίας, ου, ὁ - (Claudius) Lysias, centurion, sutaş FA 23, 26

λύσις, εως, ἡ - dezlegare = separare, divorț 1 Cor 7, 27

λυσιτελέω - a fi folositor, *impers.* este de folos Lc 17, 2

Λύστρα, ας, ἡ - Listra, cetate din Licaonia FA 14, 6; 16, 1; 2 Tim 3, 11

λύτρον, ου, τό - (de la **λύω**) preț de răscumpărare Mt 20, 28

λυτρόω - *med. aor. 1.* **ἐλυτρωσάμην**, *pas. aor. 1* **ἐλυτρώθην**, a plăti răscumpărare, a răscumpăra, a izbăvi Lc 24, 21; 1 Pt 1, 18

λύτρωσις, εως, ἡ - răscumpărare Lc 1, 68; Evr 9, 12

λυτρωτής, οῦ, ὁ - răscumpărător FA 7, 35

λυχνία, ας, ἡ - sfeşnic Mt 5, 15; Mc 4, 21; Ap 1, 12; 2, 1; 11, 4

λύχνος, ου, ὁ - făclie, luminător, lampă, *prop.* şi *fig.* Mt 5, 15; 6, 22; Mc 4, 21; Lc 11, 34 şi 36; In 5, 35; Ap 21, 23; 22, 5

λύω - *aor. 1.* **ἔλυσα**, *pas. aor.* **ἐλύθην**, *perf.* **λέλυμαι**, I. a dezlega Mc 1, 7; Lc 13, 16; 19, 30; In 11, 44; FA 7, 33; 1 Cor 7, 27; Ap 5, 2; II. a desființa, a dizolva (o adunare); *pas.* a se desființa, a se desface, a se nimici FA 13, 43; 27, 41; 2 Pt 3, 10-12; III. a distruge, a nimici, a dărâma, a surpa, a strica In 2, 19; 10, 35; FA 2, 24; Ef 2, 14; 1 In 3, 8; IV. *fig.* a strica (= a încălca) o poruncă Mt 5, 19; a dezlega (încălca) Legea In 7, 23; sabatul In 5,18

Λωΐς, Λωΐδος, ἡ - Loida, bunica lui Timotei 2 Tim 1, 5

Λώτ, ὁ - Lot, nepotul lui Avraam Lc 17, 28; 2 Pt 2, 7

M

Μαάθ, ὁ - Maath, strămoş al lui Iisus Lc 3, 26

Μαγαδάν, ἡ sau **Μαγδαλά**, ἡ - Magadan sau Magdala, nume de loc, pe malul lacului Ghenizaret Mt 15, 39

Μαγδαληνή, ῆς, ἡ - originară din Magdala, Magdalena Mt 27, 56; Mc 15, 47; In 19, 25

μαγεία, ας, ἡ - vrăjitorie, magie FA 8, 11

μαγεύω - *viit.* μαγεύσω, a practica magia, a face vrăji FA 8, 9

μάγος, ου, ὁ - I. mag Mt 2, 7; II. vrăjitor FA 13, 6

Μαγώγ, ὁ - (*v. şi* **Γώγ**) Magog, împreună cu Gog, duşman al lui Dumnezeu la sfârşitul veacurilor Ap 20, 8; cf. Iz. 38, 2; 39, 1 şi 6

Μαδιάμ, ὁ - Madian, popor arab FA 7, 29

μαζός, οῦ, ὁ - sân, uger Ap 1, 13

μαθητεύω - *aor. 1.* ἐμαθήτευσα, *pas. aor. 1* ἐμαθητεύθην, I. *intr.* a deveni ucenic, a fi ucenic Mt 27, 57; II. *tr.* a învăţa (pe alţii), a face ucenici Mt 28, 19; FA 14, 21; *pas.* + *Dat.* a deveni ucenic al, a fi învăţat (= a avea învăţătură) într-un domeniu Mt 13, 52

μαθητής, οῦ, ὁ - ucenic Mt 9, 14; 10, 1; Mc 5, 31; Lc 6, 17; 8, 9; FA 9, 1; 15, 10

μαθήτρια, ας, ἡ - ucenică, ucenіţă FA 9, 36

Μαθθ - *v.* **Ματθ**

Μαθουσάλα, ὁ - Matusalem, Metusalah, fiul lui Enoh şi bunicul lui Noe Lc 3, 37

Μαϊνάν - *v.* **Μεννά**

μαίνομαι - a fi nebun In 10, 20; FA 26, 25

μακαρίζω - a numi fericit, a socoti fericit, a ferici Lc 1, 48; Iac 5, 11

μακάριος, α, ον - fericit Mt 5, 3; Lc 7, 23; FA 26, 2; 1 Cor 7, 40; Iac 1, 25; preafericit 1 Tim 1, 11; 6, 15; Tit 2, 13

μακαρισμός, οῦ, ὁ - fericire Rm 4, 9; Gal 4, 15

Μακεδονία, ας, ἡ - Macedonia, provincie romană FA 16, 9; 2 Cor 7, 5

Μακεδών, όνος, ὁ - macedonean FA 16, 9; 2 Cor 9, 2

μάκελλον, ου, τό - „macellum", piaţă de carne 1 Cor 10, 25

μακράν - (*subînţ.* ὁδόν) *adv.* departe, la distanţă Lc 15, 20; Ef 2, 13

μακρόθεν - *adv.* I. de departe Mt 26, 58; Mc 5, 6; II. departe Ap 18, 10

μακροθυμέω - *aor. 1.* **ἐμακροθύμησα**, I. a da dovadă de răbdare, a aştepta cu răbdare Iac 5, 7-8 (**ἕως** + *gen.*); II. a fi îndelung răbdător, a răbda îndelung, a avea îndelungă răbdare 1 Cor 13, 4; 2 Pt 3, 9

μακροθυμία, ας, ἡ - răbdare, îndelungă răbdare Rm 2, 4; 2 Cor 6, 6; Col 1, 11; Evr 6, 12; Iac 5, 10; 1 Pt 3, 20; 2 Pt 3, 15

μακροθύμως - *adv.* cu răbdare, cu îngăduinţă FA 26, 3

μακρός, ά, όν - lung, I. *sens temporal*: timp îndelungat, îndelung Mt 23, 14; Mc 12, 40; II. *sens local*: depărtat, îndepărtat Lc 15, 13

μακροχρόνιος, ον - care trăieşte mulţi ani, longeviv Ef 6, 3

μαλακία, ας, ἡ - (doar la Mt) neputinţă, slăbiciune Mt 4, 23; 9, 35; 10, 1

μαλακός, ή, όν - moale, delicat I. (haine) moi, fine, Mt 11, 8; Lc 7, 25; II. (pers.) molatic, moleşit, indulgent, slab, timid, lânced, lent, leneş, linguşitor, senzual *de unde* efeminat, bărbat care se comportă ca o femeie, parte pasivă între homosexuali 1 Cor 6, 9 malahian (onanist)?

Μαλελεήλ, ὁ - Maleleil, Mahalaleel Lc 3, 37 (Gn. 5, 12)

μάλιστα - (*superl.* al *adv.* **μάλα**) mai ales, foarte, înainte de toate, în mod deosebit FA 25, 26; Fil 4, 22; 1 Tim 5, 8; Tit 1, 10

μᾶλλον - (comp. al *adv.* **μάλα**) *adv.* de cantitate, mai, încă, mai mult Lc 5, 15; In 5, 18; 1 Cor 14, 18; Fil 3, 4; mai degrabă 1 Cor 5, 2; 7, 21; 1 Tim 6, 2; mai degrabă, mai bine decât **ἤ** Evr 11, 25; **πολλῷ μᾶλλον** cu atât mai mult Rm 5, 9-10; 5, 15; 5, 17; cu mult mai tare, şi mai mult Mc 10, 48

Μάλχος, ου, ὁ - Malhu In 18, 10

μάμμη, ης, ὁ - bunică 2 Tim 1, 5

μαμωνᾶς, ᾶ, ὁ - Mamona, *aram.* מָמוֹן avere, posesiune, bun material, *personificare*:zeul bogăţiei (Fortuna) Mt 6, 24; Lc 16, 9

Μαναήν, ὁ - Manain FA 13, 1

Μανασσῆς, ῆ, ὁ - Manase I. Mt 1, 10 fiul lui Iezechia, rege în Iuda; II. Ap 7, 6, fiul lui Iosif, părintele unei seminţii (trib)

μανθάνω - *aor. 2.* **ἔμαθον**, *perf.* **μεμάθηκα**, a învăţa, a studia Rm 16, 17; 1 Cor 14, 31; Ef 4, 20; 1 Tim 2, 11; 2 Tim 3, 7; **ἀπό** + *gen.*: *de la* Mt 24, 32; Mc 13, 28; a afla FA 23, 27; a învăţa din experienţă Evr 5, 8

μανία, ας, ἡ - nebunie FA 26, 24

μάννα, τό - *indecl.* mană In 6, 31; Ap 2, 17

μαντεύομαι - a prezice viitorul, a profeți, a ghici (sens peiorativ) FA 16, 16

μάντις, εως, ὁ - ghicitor, prezicător, profet (Părinții Apostolici)

μαραίνω - *pas. viit.* **μαρανθήσομαι**, doar *pas.* a se veşteji, a se ofili, a păli, a se usca Iac 1, 11

μαραναθά - *expr. aram:* (Maranatha!) citită I. מָרַן אֲתָא *Marán athá* (Domnul nostru vine); sau II. מָרַנָא תָא *Marána thá* (vino, Doamne!) 1 Cor 16, 22

μαργαρίτης, ου, ὁ - perlă, mărgăritar Mt 13, 45; 1 Tim 2, 9; Ap 17, 4

Μάρθα, ας, ἡ - (*aram.* מַרְתָּא doamnă, stăpână) Marta Lc 10, 38; In 11, 1

Μαρία, ας, ἡ - Μαριάμ, (*ebr.* מִרְיָם *Miriam*, nume tradițional Ieş 15, 20) Maria I. Maica lui Iisus Lc 2, 19; II. Maria Magdalena Mt 27, 56; III. mama lui Iacov şi a lui Iosi Mt 27, 56; IV. soția lui Cleopa (Clopa) In 19, 25 (aceeaşi cu precedenta?); V. sora Martei şi a lui Lazăr In 11, 1; VI. mama lui Ioan Marcu FA 12, 12; VII. o creştină Rm 16, 6

Μᾶρκος, ου, ὁ - Marcu, (*lat. Marcus*) cognomenul (porecla) lui Ioan, fiul Mariei din Ierusalim FA 12, 12; 2 Tim 4, 11; Filim 1, 24; 1 Pt 5, 13

μάρμαρος, ου, ὁ - marmură Ap 18, 12

μαρτυρέω - *viit.* **μαρτυρήσω**, *aor. 1.* **ἐμαρτύρησα**, *perf.* **μεμαρτύρηκα**, I. *act.* a fi martor, a depune mărturie, a mărturisi Lc 4, 22; In 3, 11; 12, 17; 15, 27; 18, 23; 19, 35; 2 Cor 8, 3; 1 Tim 6, 13; II. *pas.* a fi mărturisit de **ὑπό** + *gen.* Rm 3, 21; FA 6, 3; a fi obiectul unei mărturisiri Evr 11, 4; a fi dovedit Evr 7, 17

μαρτυρία, ας, ἡ - I. *act.* acțiunea de a mărturisi, mărturie In 1, 7; Ap 11, 7; II. *pas.* mărturie, depoziția unui martor Mc 14, 56; In 1, 19; 19, 35; FA 22, 18; 1 Tim 3, 7; Ap 6, 9; 12, 11

μαρτύριον, ου, τό - I. dovadă, mărturie Mc 6, 11; Lc 5, 14; 9, 5; 2 Cor 1, 12; FA 4, 33; 1 Tim 2, 6; Iac 5, 3; II. **ἡ σκηνὴ τοῦ μαρτυρίου**, expresie din Septuaginta: cortul mărturiei FA 7, 44; Ap 15, 5; cf. Ex. 28, 43

μαρτύρομαι - a mărturisi FA 26, 22; Ef 4, 17; a ruga fierbinte, a implora 1 Tes 2, 12

μάρτυς, τυρος, ὁ - martor I. într-un proces Mt 18, 16; Mc 14, 63; FA 7, 58; 2 Cor 13, 1; II. *fig.* FA 22, 15; Rm 1, 9; Fil 1, 8; 1 Tes 2, 10; Evr 12, 1; Ap 11, 3; III. martor = mărturisitor, martir (sens dezvoltat mai târziu) FA 22, 20; Ap 2, 13

μασάομαι - a muşca Ap 16, 10

μαστιγόω - *aor. 1.* **ἐμαστίγωσα**, *aor.* I. a biciui, a bate cu biciul, a flagela Mt 10, 17; 23, 34; II. a biciui = a pedepsi Evr 12, 6

μαστίζω - a biciui FA 22, 25

μάστιξ, μάστιγος, ἡ - bici FA 22, 24; Evr 11, 36; *fig.* rană. suferință, durere Mc 3, 10; Lc 7, 21

μαστός, οῦ, ὁ - sân, mamelă, țâță, piept Lc 11, 27; Ap 1, 13

ματαιολογία, ας, ἡ - vorbire deşartă 1 Tim 1, 6

ματαιολόγος, ου, ὁ - grăitor în deşert Tit 1, 10

μάταιος, αία, ον (sau **ος, ον**) - zadarnic, nefolositor, deşert, van 1 Cor 15, 17; Iac 1, 26; 1 Pt 1, 18

ματαιότης, ητος, ἡ - deşertăciune, zădărnicie Rm 8, 20; 2 Pt 2, 18

ματαιόω - *pas. aor. 1* **ἐματαιώθην**, a face zadarnic; *pas.* a se arăta deşert, a se rătăci Rm 1, 21

μάτην - *adv.* în zadar, zadarnic, fără folos Mt 15, 9

Ματθαῖος, ου, ὁ - sau **Μαθθαῖος**, (*ebr.* מַתַּי *Mattay*) Matei Mt 10, 3; Mc 3, 18; FA 1, 13

Ματθάν, ὁ - sau **Μαθθάν**, Matan Mt 1, 15

Ματθάτ, ὁ - sau **Μαθθάτ**, Matat I. Lc 3, 24; II. Lc 3, 29

Ματθίας, ου, ὁ - sau **Μαθθίας**, Matia FA 1, 23

Ματταθά, ὁ - sau **Μαθθαθά**, Matata Lc 3, 31

Ματταθίας, ου, ὁ - Matatia I. Lc 3, 25; II. Lc 3, 26

μάχαιρα, ας, ἡ - sabie, *prop.* şi *fig.* Mt 10, 34; 26, 47; Lc 22, 36; In 18, 11; FA 16, 27; Rm 8, 35; Evr 4, 12; 11, 37

μάχη, ης, ἡ - luptă, bătălie, ceartă 2 Cor 7, 5; 2 Tim 2, 23; Iac 4, 1; Tit 3, 9

μάχομαι - *imperf.* **ἐμαχόμην**, a lupta, a se certa, *prop.* şi *fig.* In 6, 52; FA 7, 26; 2 Tim 2, 24

μεγαλαυχέω - a se făli, a se lăuda, a fi trufaş Iac 3, 5

μεγαλεῖος, α, ον - minunat, măreț; *pl. n.* minuni, fapte minunate (ale lui Dumnezeu) Lc 1, 49; FA 2, 11

μαγαλειότης, ητος, ἡ - mărire, măreție, maiestate, slavă Lc 9, 43; FA 19, 27; 2 Pt 1, 16

μεγαλοπρεπής, ές - măreț, minunat, maiestuos 2 Pt 1, 17

μεγαλύνω - *pas. viit.* **μεγαλυνθήσομαι**, *aor. 1* **ἐμεγαλύνθην**, I. a mări, a face mare Mt 23, 5; 2 Cor 10, 15; II. a mări, a slăvi, a ridica în slăvi Lc 1, 58; 1, 46; FA 5, 13

μεγάλως - *adv.* mult, foarte, din belşug, din plin Fil 4, 10

μεγαλωσύνη, ης, ἡ - măreție, splendoare, maiestate, slavă, preamărire Evr 1, 3; Iuda 1, 25

μέγας, μεγάλη, μέγα - *gen.* **μεγάλου, λης, λου**, *comp.* **μείζων** (şi o dată **μειζότερος**); *superl.* **μέγιστος**, mare (= lung, vast, în vârstă, abundent, puternic, de rang înalt, important) Mt 27, 60; Mc 14, 15; In 7, 37; 21, 11; FA 4, 33; Ef 5, 32; Evr 10, 35; Ap 11, 18

μέγεθος, ους, τό - mărime Ef 1, 19

μεγιστάν, ᾶνος, ὁ - personaj important, persoană însemnată; la *pl.* dregători, stăpânitori, conducători, domni Mc 6, 21; Ap 6, 15; 18, 23

μέγιστος, *v.* **μέγας**

μεθερμηνεύω - a traduce, a tălmăci, a tâlcui Mt 1, 23; In 14, 1

μέθη, ης, ἡ - beţie, îmbătare, Lc 21, 34; Rm 13, 13

μεθίστημι - *aor. 1.* **μετέστησα**, *pas. aor. 1* **μετεστάθην**, a îndepărta, a scoate din, a muta, a deplasa, a strămuta, *prop.* şi *fig.* Lc 16, 4; 1 Cor 13, 2; Col 1, 3; *fig.* a întoarce (în partea opusă), a face să-şi schimbe părerea FA 19, 26; a înlătura, a îndepărta, a omorî (?) FA 13, 22

μεθοδεία, ας, ἡ - (sens peiorativ) urmărire (pentru a face rău), uneltire Ef 4, 14; 6, 11

μεθόριον, ίου, τό - margine, limită, hotar Mc 7, 24

μεθύσκω - *doar la pas. aor. 1.* **ἐμεθύσθην**, a se îmbăta, a fi beat Lc 12, 45; Ef 5, 18; 1 Tes 5, 7 a bea bine In 2, 10

μέθυσος, ου, ὁ - în stare de beţie, beat, beţiv 1 Cor 5, 11; 6, 10

μεθύω - *lit.* a fi beat; Mt 24, 49; FA 2, 15; Ap 17, 6

μείγνυμι - *v.* **μίγνυμι**

μείζων - *v.* **μέγας**

μέλας, αινα, αν - *gen.* **μέλανος, μελαίνης, μέλανος**, negru Mt 5, 36; Ap 6, 5; la *n.* **τὸ μέλαν**, cerneală neagră 2 Cor 3, 3; 2 In 1, 12

Μελεά, ὁ - *indecl.* Melea Lc 3, 31

μέλει - *imperf.* **ἔμελεν**, verb *impers.* **μέλει τινί τινος** sau **περί τινος** a avea grijă de cineva pentru ceva (într-o anumită problemă) *de unde*: cineva se îngrijeşte (se preocupă) de ceva, cuiva îi pasă de cineva sau de ceva Mt 22, 16; Lc 10, 40 (+ **ὅτι**) 1 Cor 7, 21; 9, 9

μελετάω - *aor. 1.* **ἐμελέτησα** (de la **μελέτη**, grijă, preocupare) a se îngriji, a se preocupa de, a se gândi la Mc 13, 11; FA 4, 25; 1 Tim 4, 15

μέλι, ιτος, τό - miere Mt 3, 4; Ap 10, 9

μελίσσιος, α, ον - (*de la* **μέλισσα**, albină) de albină; *la n. subst.* stup, fagure de miere (?) Lc 24, 42

Μελίτη, ης, ἡ - Malta, mică insulă în sudul Siciliei FA 28, 1

μέλλω - *imperf.* **ἔμελλον** și **ἤμελλον**, *viit.* **μελλήσω** + *inf.* pentru a exprima viitorul I. + *inf. viit.* (rar în N.T.) se traduce prin viitorul verbului la *inf.* sau prin „trebuie să se întâmple" FA 11, 28; 24, 15; 27, 10; II. + *inf. prez.* sau uneori *aor.* a fi gata să, a fi pe punctul de, a avea intenția să, sau doar = viitor Mt 11, 14; Lc 7, 2; 22, 23; In 4, 47; FA 16, 27; Evr 8, 5; Ap 10, 4; III. a trebui, a fi hărăzit să; a) + *inf. prez.* Mt 16, 27; 17, 12; Lc 9, 31; In 6, 71; 7, 39; Evr 11, 8; b) + *inf. aor.* FA 12, 6; Rm 8, 18; Gal 3, 23; Ap 3, 2; IV. a întârzia, a zăbovi, a ezita FA 22, 6; V. **μέλλων** (*part. prez.* = *adj.*) viitor **ὁ αἰὼν μέλλων** veacul viitor, veacul care va veni Mt 12, 32; Ef 1, 21; **εἰς τὸ μέλλον**, pentru viitor 1 Tim 6, 19; **τὰ μέλλοντα**, lucrurile care vor veni, cele viitoare, cele ce vor fi Rm 8, 38; 1 Cor 3, 22

μέλος, ους, τό - membru (al corpului), mădular Mt 5, 29; Rm 6, 13; 12, 4-5; 1 Cor 6, 15; 12, 12; 12, 18-20; Ef 5, 30; Col 3, 5; Iac 3, 5

Μελχί - Melhi I. Lc 3, 24; II. Lc 3, 28

Μελχισεδέκ, ὁ - Melchisedec Evr 5, 6

μεμβράνα, ας, ἡ - pergament 2 Tim 4, 13

μέμφομαι - *aor. 1.* **ἐμεμψάμην**, a mustra, a dojeni, a face reproșuri Rm 9, 19; Evr 8, 8

μεμψίμοιρος - (de la **μοῖρα**, soartă, destin) nemulțumit cu starea (soarta) lui Iuda 1, 16

μέν - particulă afirmativă I. folosită uneori singură: cu adevărat, desigur, fără îndoială, negreșit Rm 11, 13; 1 Cor 6, 7; 2 Cor 12, 12; Col 2, 23; II. folosită în general în corelație cu o altă particulă: a) pentru a marca o afirmație căreia i se opune o altă afirmație: **μὲν... δέ...**, pe de o parte... dar pe de altă parte (în general **μέν** nu se traduce) Mt 3, 11; 9, 37; 20, 23; Lc 11, 48; In 19, 32; FA 19, 38; Fil 3, 1; Evr 11, 15; **ὁ μὲν... ὁ δὲ** unul... altul Mt 13, 23; 1 Cor 7, 7; b) pentru a marca începutul unei enumerări **ὁ μὲν... ὁ δὲ... ὁ δὲ** Mt 13, 8; **οἱ μὲν... ἄλλοι δὲ... ἕτεροι δὲ** Mt 16, 14; **ἃ μὲν... ἄλλα δὲ... ἄλλα δὲ... ἄλλα δὲ...** Mt 13, 4-8

Μεννά - sau **Μαϊνάν, ὁ**, Menan Lc 3, 31

μενοῦν - și **μενοῦνγε**, *adv.* mult mai degrabă Lc 11, 28; Rm 9, 20

μέντοι - particulă afirmativă, care are adesea o nuanță de opoziție I. desigur, fără îndoială, într-adevăr Iac 2, 8; II. totuși, cu toate acestea, dar, însă In 4, 27; 12, 42; 2 Tim 2, 19

μένω - *viit.* μενῶ, *aor.* ἔμεινα, *m.m. ca perf.* μεμενήκειν, I. *intr.* a rămâne, a locui, *prop.* şi *fig.* Mt 10, 11; Lc 8, 27; 24, 29; In 7, 9; 8, 35; FA 9, 43; 1 Cor 7, 11; 2 Cor 3, 14; 1 Tim 2, 15; 2 Tim 3, 14; 1 In 2, 6; 3, 6; a dăinui, a supravieţui, a exista Mt 11, 23; In 9, 41; 1 Cor 13, 13; Evr 13, 14; II. a aştepta FA 20, 5; 20, 23

μερίζω - *aor.* ἐμέρισα, *perf.* μεμέρικα, *pas. aor.* ἐμερίσθην, *perf.* μεμέρισμαι, a împărţi, a dezbina Mt 12, 25; Lc 12, 13; 1 Cor 1, 13; Mc 6, 41; Rm 12, 3; 1 Cor 7, 17; 2 Cor 10, 13

μέριμνα, ας, ἡ - grijă, îngrijorare, nelinişte, preocupare Mt 13, 22; Lc 8, 14; 2 Cor 11, 28

μεριμνάω - *aor.* ἐμερίμνησα, a se nelinişti, a fi neliniştit, preocupat de, a-şi faci griji pentru, a se îngriji de + *ac.* Mt 6, 34; 1 Cor 7, 32-34; + *dat.* şi *interog. ind.* Mt 6, 25; Lc 12, 22; + **περί τινος** Mt 6, 28; Lc 12, 26; + **εἰς** + *ac.* Mt 6, 34; + **τί ὑπέρ τινος** a avea grijă în legătură cu ceva 1 Cor 12, 25 (aici: + *ac.* obiect intern, **τὸ αὐτό**, a avea aceeaşi grijă de)

μερίς, ίδος, ἡ - parte Lc 10, 42; FA 8, 21; Col 1, 12

μερισμός, οῦ, ὁ - despărţire, separare, despărţitură Evr 4, 12; atribuire, împărţire, parte atribuită, dar Evr 2, 4

μεριστής, οῦ, ὁ - cel care separă, care împarte, împărţitor Lc 12, 14

μέρος, ους, τό - I. parte a unui întreg, parte Lc 15, 12; FA 5, 2; 23, 6; Ef 4, 16; Ap 16, 19; II. **τὰ μέρη**, *n.* pl. regiune, ţinut Mt 2, 22; Mc 8, 10; FA 2, 10; 19, 1; III. latură In 21, 6; IV. **ἐν τούτῳ τῷ μέρει**, în această privinţă 2 Cor 3, 10; 9, 3; **ἀπὸ μέρους**, în parte Rm 11, 25; 15, 15; 2 Cor 1, 14; **κατὰ μέρος** în amănunt, cu de-amănuntul, în detaliu, amănunţit Evr 9, 5

μεσημβρία, ας, ἡ - I. miazăzi FA 8, 26; II. amiază FA 22, 6

μεσιτεύω - *aor. 1.* ἐμεσίτευσα, a mijloci, a fi mijlocitor, a interveni, a media Evr 6, 17

μεσίτης, ου, ὁ - mijlocitor Gal 3, 20; 1 Tim 2, 5; Evr 8, 6

μεσονύκτιον, ου, τό - miezul nopţii Mc 13, 35; FA 16, 25; 20, 7

Μεσοποταμία, ας, ἡ - Mesopotamia FA 2, 9; 7, 2

μέσος, η, ον - I. *adj.* a) aşezat în mijloc, aflat în mijloc In 1, 26; 19, 18; Fil 2, 15; b) pe mijloc Lc 23, 45; FA 1, 18; **ἡμέρας μέσης** = în mijlocul zilei Mt 25, 6; FA 26, 13; II. *subst.* **τὸ μέσον**, mijlocul; **ἀνὰ μέσον** + *gen.* = în mijlocul , 1 Cor 6, 5; Ap 7, 17; **διὰ μέσου** + *gen.* în mijlocul, prin mijlocul Lc 4, 30; **διὰ μέσον** + *gen.* prin mijlocul (cu mişcare) Lc

17, 11; εἰς τὸ μέσον, în mijloc Mc 3, 3; Lc 4, 35; ἐν μέσῳ, în mijloc Mt 14, 6; In 8, 9; + *gen.* Lc 22, 55; Ap 22, 2; μέσον + *gen.* în mijlocul Fil 2, 15

μεσότοιχον, ου, τό - perete mijlociu, zid despărțitor Ef 2, 14

μεσουράνημα, ατος, τό - zenit, înaltul cerului, mijlocul cerului Ap 8, 13; 14, 6; 19, 17

μεσόω - a fi la mijloc, a fi la jumătatea (drumului, căii) In 7, 14 (*gen. abs.*)

Μεσσίας, ου, ὁ - *ebr.* מָשִׁיחַ *Mașíah,* „unsul [Domnului]" ca Împărat, Preot, Profet, v. Ps 2; Dn 9, 25; Lv 4, 3; 1 Rg/Sm 2, 10; 3 Rg / 1 Împ 19, 16; Mesía, Hristos In 1, 41; 4, 25

μεστός, ή, όν - plin cu, plin de + *gen.* In 19, 29; Rm 15, 14; Iac 3, 8

μεστόω - *pas. part. perf.* μεμεστωμένος, a fi plin de, a umple + *gen.* FA 2, 13

μετά - *prep.* primul sens: în mijlocul; A. + *gen.* I. *sens local:* a) printre, în mijlocul Mc 1, 13; 15, 28; Lc 12, 46; b) cu (pentru a arăta împrejurările care însoțesc o acțiune) Mt 24, 30; Mc 3, 5; 10, 40; Lc 14, 9; 2 Cor 7, 15; Fil 4, 6; II. însoțirea: în comunitate cu, în tovărășia, *de unde:* cu Mt 2, 11; 12, 45; 26, 20; Mc 1, 29; Lc 6, 17; In 3, 22; 1 Cor 16, 23; 2 Cor 13, 11; de acord cu Mt 12, 3; B. + *ac.* I. *sens temporal:* după Mt 25, 19; Mc 9, 2; FA 15, 36; Evr 4, 7; II. *sens local:* după, în urma, în spatele Evr 9, 3; III. *fig.:* după Mt 27, 53; Lc 22, 58; In 13, 27; FA 10, 37. În compuși: a) asociere, însoțire, participare; b) schimb, schimbare, modificare, transferare; c) după, în urma, dincolo

μεταβαίνω - *viit.* μεταβήσομαι, *aor. 2*μετέβην, *imper.* μετάβηθι și μετάβα, *perf.* μεταβέβηκα, I. a (se) muta, a(-și) schimba locul, a trece dintr-un loc în altul Mt 17, 20; Lc 10, 7; In 13, 1; II. a pleca, a se retrage din: ἀπό + *gen.* Mt 8, 34; 11, 1; In 7, 3; III. *fig.* a trece, a se muta de la... la In 5, 24; 1 In 3, 14

μεταβάλλω - *med.* a-și schimba părerea FA 28, 6

μετάγω - a duce, a conduce (un cal) Iac 3, 3

μεταδίδωμι - *aor. 2. conj.* μεταδῶ, a da o parte din, a împărți, a împărtăși ceva cuiva + *dat.* Rm 1, 11; 12, 8

μετάθεσις, εως, ἡ - schimbare, mutare, strămutare, acțiunea de a muta, de a deplasa Evr 7, 12; 11, 5; 12, 27

μεταίρω - *aor. 1.* μετῆρα, a trece în alt loc, a pleca, a se duce Mt 13, 53; 19, 1

μετακαλέω - *med. aor. 1.* μετεκαλεσάμην, *med.* a chema la sine, a chema să vină FA 7, 14

μετακινέω - a (se) mişca, a (se) clinti; *med. fig.* a renunța la, **ἀπό** + *gen.* Col 1, 23

μεταλαμβάνω - *imperf.* **μετελάμβανον**, *aor. 2* **μετέλαβον**, a primi partea sa, a dobândi, a obține + *gen.* 2 Tim 2, 6; Evr 6, 7; sau + *ac.* FA 24, 25

μετάλημψις εως, ἡ - sau **-ληψις**, acțiunea de a lua parte, participare, *de unde* consumare, gustare, împărtăşire 1 Tim 4, 3

μεταλλάσσω - *aor. 1.* **μετήλλαξα**, a schimba, a face schimb Rm 1, 25 sq

μεταμέλομαι - *pas. viit.* **μεταμεληθήσομαι**, *aor.* **μετεμελήθην**, a se căi, a-i părea rău, a regreta Mt 21, 30; 2 Cor 7, 8

μεταμορφόω - *pas. aor. 1* **μετεμορφώθην**, a-şi schimba forma, a (se) metamorfoza, a se schimba, *pas.* I. a fi transfigurat, a-şi schimba înfățişarea Mt 17, 2; Mc 9, 2; II. a fi transformat, a fi prefăcut în, a fi schimbat 2 Cor 3, 18; Rm 12, 2

μετανοέω - *aor.* **μετενόησα**, a se căi, a se pocăi, a regreta Mt 3, 2; 12, 41; Lc 10, 13; FA 2, 38; 8, 22; 2 Cor 12, 21

μετάνοια, ας, ἡ - pocăință, schimbarea gândului (răsgândire, căință), convertire, Mt 3, 8; 3, 11; Lc 15, 7; FA 13, 24; 2 Cor 7, 9; Evr 6, 1; 2 Tim 2, 25

μεταξύ - în mijlocul, în intervalul I. *adv.* de timp, între timp In 4, 31; apoi, după aceea FA 13, 42; II. *prep.* + *gen.* în mijlocul, printre, între Mt 18, 15; 23, 35; FA 12, 6; 15, 9; Rm 2, 15

μεταπέμπω - *med. aor. 1.* **μετεπεμψάμην**, *pas. aor. part.* **μεταπεμφθείς**, *med.* a trimite spre, a chema să vină, a trimite să cheme (pe cineva) FA 10, 5; 11, 13; 24, 26; *pas.* a fi chemat FA 10, 29

μεταστρέφω - *aor. 1.* **μετέστρεψα**, *pas. aor. 2* **μετεστράφην**, I. a întoarce, a schimba FA 2, 20; Iac 4, 9; II. a întoarce pe dos; III. a schimba, a transforma Gal 1, 7

μετασχηματίζω - *aor.* **μετεσχημάτισα**, a schimba, a preface, a transforma Fil 3, 21; a potrivi, a adapta 1 Cor 4, 6; *med.* a lua chip de, a se preface în, a se travesti, a se deghiza 2 Cor 11, 13-15

μετατίθημι - *aor. 1.* **μετέθηκα**, *pas. aor. 1* **μετετέθην**, I. a muta, a strămuta FA 7, 16; a lua, a răpi, a muta Evr 11, 5 II. *fig.* a întoarce, a schimba Iuda 1, 4; III. *med.* a se întoarce, a se abate, a trece de la... la Gal 1, 6; IV. *pas.* a fi schimbat, a se schimba Evr 7, 12

μετατρέπω - *pas. aor. 2.* **μετετράπην**, *pas.* a se schimba în, **εἰς** + *ac.* Iac 4, 9

μετέπειτα - *adv.* apoi, mai apoi, mai târziu, după aceea Evr 12, 17

μετέχω - *aor. 2.* **μετέσχον**, *perf.* **μετέσχηκα**, a avea parte de, a se împărtăşi de + *gen.* 1 Cor 9, 10; Evr 2, 14; a aparţine, a face parte din, a ţine de Evr 7, 13

μετεωρίζω - (sens clasic: a ridica în aer, a înălţa) singurul loc: Lc 12, 29 la *pas.* Luther l-a înţeles: „a fi mândru, vanitos, trufaş", dar din cauza contextului cei mai mulţi cercetători admit sensul: „a-şi face griji, a se nelinişti, a fi neliniştit"; la origine acest verb putea însemna la *pas.* „a fi nehotărât într-o îndoială, a sta la îndoială, a şovăi"

μετοικεσία, ας, ἡ - strămutare, migrare, exil Mt 1, 11

μετοικίζω - *viit.* **-κιῶ**, *aor.* **μετῴκισα**, a trimite să locuiască, a exila, a muta, a strămuta FA 7, 4; 7, 43

μετοχή, ῆς, ἡ - împărtăşire, măsură comună, punct comun 2 Cor 6, 14

μέτοχος, ον - I. părtaş, care este părtaş, care are parte de + *gen.* Evr 3, 1; II. *subst.* cel care împarte, cel care ia parte, care participă (în măsură egală) tovarăş Lc 5, 7; Evr 1, 9

μετρέω - *aor. 1.* **ἐμέτρησα**, *pas. viit.* **μετρηθήσομαι**, a măsura Mt 7, 2; 2 Cor 10, 12; Ap 11, 2

μετρητής, οῦ, ὁ - metretă, măsură de capacitate pentru lichide, bathul ebraic (39,39 l) In 2, 6

μετριοπαθέω - a avea sentimente moderate, a avea înţelegere, bunăvoinţă, îngăduinţă faţă de cineva, a fi îngăduitor Evr 5, 2

μετρίως - *adv.* cu măsură, cu cumpătare, cu moderaţie FA 20, 12

μέτρον, ου, τό - măsură I. instrument de măsură Mt 7, 2; Mc 4, 24; Lc 6, 38; II. rezultatul măsurării, estimare, preţuire, evaluare Rm 12, 3; Evr 4, 7; 4, 16

μέτωπον, ου, τό - frunte Ap 7, 3

μέχρι - de 3 ori **μέχρις** în faţa unei vocale I. *prep.* + *gen.* până la: a) locul Rm 15, 19; b) timpul Mt 11, 23; 13, 30; Lc 16, 16; FA 20, 7; Evr 3, 6; 9, 10; c) *fig.* Fil 2, 8; 2 Tim 2, 9; Evr 12, 4; II. *conj. temp.*: până când + *conj.* Ef 4, 13; **μέχρις οὗ** + *conj.* până când, până ce Mc 13, 30; Gal 4, 19

μή - particulă negativă, uneori *adv.*, uneori *conj.*: nu, neagă un fapt presupus sau dorit, care nu a fost realizat încă; se foloseşte cel mai des cu celelalte moduri decât cu indicativul, modul realităţii; A. *adv.* I. în subordonate: a) cu ind.: relative Col 2, 18; Tit 1, 11; 2 Pt 1, 9; cauzale In 3, 18; b) cu *conj.*: finale Mt 5, 29; Lc 8, 10; Rm 11, 25; consecutive Mt 8, 28; Mc

3, 20; interogative dubitative Mc 12, 14; condiționale, după ἐάν Mt 18, 3; Mc 10, 30; Lc 8, 18; relative cu ἄν sau ἐάν Mt 10, 14; 11, 6; εἰ μή + *inf.* dacă nu, decât, în afară de Mt 5, 13; II. foarte des + *inf.* Lc 20, 7; 20, 27; 24, 16; Rm 11, 8; 1 Cor 7, 10; 2 Cor 2, 13; III. cu *part.* Mt 3, 10; 12, 30; In 3, 18; Rm 4, 17; 5, 13; Gal 6, 9; IV. interdicție: + *imper.* Mt 6, 16; Evr 12, 5; + *conj. aor.* Mt 1, 20; 5, 17; Gal 5, 26; V. în *prop.* independente deliberative Mc 12, 14; B. particulă interogativă, care presupune un răspuns negativ Lc 22, 35; C. *conj.* I. după verbe de teamă, de precauție, să nu Mc 13, 5; Lc 21, 8; Evr 12, 25; II. finală, ca nu cumva să, de teamă să nu Mc 13, 36; FA 27, 42; D. οὐ μή = negație întărită; a) + *ind. viit.* Mt 16, 22; Lc 21, 33; b) + *conj. prez.* (rar) sau *aor.* Mt 5, 18; Lc 1, 15; In 8, 52; Evr 13, 5; c) pentru a introduce o interogativă (la care se așteaptă răspuns afirmativ) Lc 18, 7

μηδαμῶς - *adv.* nicidecum, deloc FA 10, 14

μηδέ - *part. adv.* negativă (aceeași întrebuințare ca μή) I. și nu, nici, după un prim cuvânt negativ (μή, de cele mai multe ori) Mt 22, 29; Mc 12, 24; In 14, 27; Rm 6, 13; 1 Tim 5, 22; II. nici chiar, nici măcar, nici cel puțin Mc 2, 2; 3, 20; 8, 26; 1 Cor 5, 11

μηδείς, μηδεμία, μηδέν - aceeași întrebuințare ca μή I. *adj. nedef. neg.* nici un, nici o FA 13, 28; 1 Cor 1, 7; 2 Cor 6, 3; 1 Pt 3, 6; II. *pron. nedef. neg.* nici unul, nici una, nimeni, nimic Mt 16, 20; Mc 7, 36; Lc 9, 3; FA 8, 24; 2 Cor 7, 9; Iac 1, 6

μηδέποτε - *adv.* niciodată 2 Tim 3, 7

μηδέπω - *adv.* încă nu, nu încă Evr 11, 7

Μῆδος, ου, ὁ - med FA 2, 9

μηθέν = μηδέν, v. μηδείς

μηκέτι - *adv. neg.* nu mai Mc 1, 45; In 5, 14; FA 13, 34; Rm 6, 6; 14, 13; 2 Cor 5, 15

μῆκος, ους, τό - lungime Ef 3, 18; Ap 21, 16

μηκύνω - a (se) lungi, a (se) întinde, a crește *pas.* a crește, a se dezvolta Mc 4, 27

μηλωτή, ῆς, ἡ - piele de oaie Evr 11, 37

μήν - *particulă* sigur, desigur, fără îndoială, în expresia εἰ μήν sau εἶ μήν, ἦ μήν (*v.* ἦ), cu adevărat Evr 6, 14

μήν, μηνός, ὁ - lună Lc 1, 36; FA 7, 20; 18, 11; 28, 11; Gal 4, 10; Iac 5, 17; Ap 9, 5

μηνύω - *aor.* ἐμήνυσα, a da pe față, a descoperi, a da de veste, a face cunoscut, a denunța, a divulga In 11, 57; FA 23, 30; 1 Cor 10, 28

μήποτε - particulă neg., aceeași întrebuințare ca **μή**, I. *adv.* niciodată Evr 9, 17; II. *conj.* ca nu cumva, de teamă să nu Mt 4, 6; Lc 21, 34; Evr 4, 1; III. *interog.* oare, nu cumva Lc 3, 15; In 7, 26

μήπου = **μή που**

μήπω - *adv.* încă nu, nu încă Rm 9, 11

μήπως - *conj.* I. ca să nu 1 Cor 9, 27; II. ca nu cumva să, după verbe de teamă și după **βλέπω**, a lua seama la, a fi atent la, a avea grijă 1 Cor 8, 9; 2 Cor 11, 3; III. *adv.* înaintea unei *interog. ind.*, dacă nu cumva Gal 2, 2

μηρός, οῦ, ὁ - coapsă Ap 19, 16

μήτε - *conj. neg.* nici, **μήτε...μήτε...**, nici... nici... Mt 5, 34-36; 11, 18; FA 23, 8; Iac 5, 12; Ap 7, 1

μήτηρ, μητρός, ἡ - (*ac.* **μητέρα**, *dat.* **μητρί**) mamă, *propriu* și *fig.* Mt 1, 18; 13, 55; Mc 3, 31-33; In 19, 27; Ap 7, 5

μήτι = **μή τι** - oare Mt 7, 16; 2 Cor 12, 18; Iac 3, 11

μήτιγε - și cu mult mai mult, nu-i așa? 1 Cor 6, 3

μήτις = **μή τις**

μήτρα, ας, ἡ - uter, mitră, pântecele femeii Lc 2, 23

μητρολῴας, ου, ὁ - care-și lovește (bate, ucide) mama, matricid 1 Tim 1, 9

μία, μιᾶς - *f.* de la **εἷς, μία, ἕν**, *num. card.*, una Mt 5, 19; Fil 1, 27

μιαίνω - *viit.* **μιανῶ**, *pas. aor.* **ἐμιάνθην**, *perf.* **μεμίασμαι**, a murdări, a întina, a păta, a molipsi Tit 1, 15; Evr 12, 15

μίασμα, ατος, τό - pată, întinăciune, murdărie, ceea ce întinează 2 Pt 2, 20

μιασμός, οῦ, ὁ - necurăție, întinăciune 2 Pt 2, 10

μίγμα, ατος, τό - sau **μῖγμα**, amestec, amestecătură In 19, 39

μίγνυμι - sau **μίσγω**, sau mai bine **μείγνυμι**, sau **μειγνύω**, *aor.* **ἔμιξα**, *pas. perf. part.* **μεμιγμένος**, a amesteca Mt 27, 34; Lc 13, 1; Ap 8, 7; 15, 2

μικρός, ά, όν - (comp. **μικρότερος** sau **ἐλάττων, ἥσσων**) I. *adj.* mic: a) dimensiunea Mt 13, 32; Iac 3, 5; b) statura Lc 19. 3; c) vârsta Mt 18, 6; Mc 15, 40; FA 8, 10; Evr 8, 11; d) cantitatea 1 Cor 5, 6; Gal 5, 9; Ap 3, 8; e) numărul Lc 12, 32; f) puterea, rangul Mt 10, 42; Lc 9, 48; 17, 2; g) sens duhovnicesc Mt 11, 11; Lc 7, 28; II. **μικρόν**, *adv.* puțin; a) spațiul Mt 26, 39; b) timpul In 13, 33; 14, 19; *fig.* 2 Cor 11, 16

Μίλητος, ου, ἡ - Milet, oraș din Ionia FA 20, 15

μίλιον, ου, τό - milă romană (1478 m) Mt 5, 41

μιμέομαι - a imita, a urma pe cineva 2 Tes 3, 7; Evr 13, 7

μιμητής, ου, ὁ - imitator, următor al cuiva 1 Cor 4, 16

μιμνήσκομαι - *viit.* **μνησθήσομαι**, *aor.* **ἐμνήσθην**, *perf.* **μέμνημαι**, a-şi aminti, a-şi aduce aminte + *gen.* Mt 26, 75; Lc 23, 42; FA 10, 31; 2 Tim 1, 4; Evr 8, 12; Iuda 1, 17; Ap 16, 19; + **ὅτι**, că Mt 5, 23; In 12, 16

μισέω - *aor. 1.* **ἐμίσησα**, *perf.* **μεμίσηκα**, a urî, pe cineva, ceva sau *abs.* Mt 5, 43; 10, 22; Lc 14, 26; In 7, 7; 15, 18; Evr 1, 9

μισθαποδοσία, ας, ἡ - răsplată, plată, remuneraţie Evr 2, 2; 11, 26

μισθαποδότης, ου, ὁ - cel care plăteşte leafa, răsplătitor Evr 11, 6

μίσθιος, α, ον - angajat cu plată, argat Lc 15, 17

μισθός, οῦ, ὁ - I. plată Lc 10, 7; In 4, 36; Iac 5, 4; II. răsplată, recompensă Mt 6, 2; 6, 5; Rm 4, 4; Ap 11, 18

μισθόω - *med. aor. 1.* **ἐμισθωσάμην**, a plăti o leafă, a angaja (a tocmi) cu simbrie Mt 20, 1; 20, 7

μίσθωμα, ατος, τό - închiriere, chirie, *de unde* casă luată cu chirie FA 28, 30

μισθωτός, οῦ, ὁ - simbriaş, muncitor cu simbrie Mc 1, 20; In 10, 12 sq

Μιτυλήνη, ης, ἡ - Mitilene, oraş în insula Lesbos FA 20, 14

Μιχαήλ, ὁ - Mihail, Comandantul Suprem al forţelor cereşti Iuda 1, 9; Ap 12, 7

μνᾶ, ᾶς, ἡ - mină (monedă egală cu 100 drahme) Lc 19, 13-25

μνάομαι - *pas. perf. part.* **μεμνησένη**, cf. **μνηστεύω**, a peţi, a cere în căsătorie, *de unde pas. perf. part.* logodită, logodnică Lc 1, 27 (*var.*)

Μνάσων, ωνος, ὁ - Mnason, creştin cipriot care locuia în Ierusalim FA 21, 16

μνεία, ας, ἡ - I. amintire, aducere-aminte 1 Tes 3, 6; 2 Tim 1, 3; II. pomenire, menţiune, menţionare: **μνείαν ποιεῖσθαί τινος**, a face pomenire, menţiune despre cineva sau ceva, a aminti despre cineva sau ceva Rm 1, 9; Filim 1, 4

μνῆμα, ατος, τό - mormânt Lc 8, 27; FA 2, 29; Ap 11, 9

μνημεῖον, ου, τό - I. monument comemorativ, de aducere-aminte Lc 11, 47; II. mormânt Mc 15, 46; Lc 23, 55; In 11, 17; FA 13, 29

μνήμη, ης, ἡ - amintire, **μνήμην ποιεῖσθαί τινος**, a-şi aminti ceva 2 Pt 1, 15

μνημονεύω - *aor. 1.* **ἐμνημόνευσα**, a-şi aminti, a-şi aduce aminte de + *gen.* Lc 17, 32; In 15, 20; Col 4, 18; Evr 13, 7; +

ac. 2 Tim 2, 8; Ap 18, 5; + *περί τινος* Evr 11, 22

μνημόσυνον, ου, τό - amintire, aducere-aminte, pomenire + *gen.* obiectiv Mt 26, 13; Mc 14, 9; FA 10, 4

μνηστεύω - *pas. perf. part.* **ἐμνηστευμένος** sau **μεμνηστευμένος**, *pas.* a fi logodită cu + *dat.* Mt 1, 18; Lc 1, 27

μογιλάλος, ον - sau **μογγι-**, care vorbește cu trudă, cu greu; mut Mc 7, 32

μόγις - *adv.* cu greu, în chip dificil Lc 9, 39

μόδιος, ου, ὁ - obroc, baniță I. măsură de capacitate = 8, 75 l; II. obiect în care se păstrează câștigul Mt 5, 15

μοιχαλίς, ίδος, ἡ - I. *adj. f.* adulteră Rm 7, 3; II. intenția sau fapta de adulter 2 Pt 2, 14; III. *fig.* necredincios lui Dumnezeu Mt 12, 39; 16, 4; Iac 4, 4

μοιχάω - *med.* a fi adulter, a se face vinovat de adulter, a săvârși adulter Mt 5, 32; Mc 10, 11-12

μοιχεία, ας, ἡ - adulter In 8, 3; Gal 5, 19; pl. același sens Mt 15, 19

μοιχεύω - *aor.* **ἐμοίχευσα**, *pas. aor.* **μοιχευθῆναι**, a săvârși adulter Mt 5, 27; Lc 18, 20; Rm 2, 22; 13, 9; Ap 2, 22; + *ac.* a se face vinovat de adulter Mt 5, 28; In 8, 4

μοιχός, οῦ, ὁ - bărbat adulter Lc 18, 11; 1 Cor 6, 9; Evr 13, 4

μόλις - *adv.* cu dificultate, cu greu, abia FA 14, 18; 27, 7; Rm 5, 7

Μολόχ, ὁ - Moloh, zeu cananean al cerului și al soarelui FA 7, 43 (= Amos 5, 26)

μολύνω - a întina, a mânji, a murdări, 1 Cor 8, 7; Ap 3, 4

μολυσμός, οῦ, ὁ - întinăciune, mânjitură, pată 2 Cor 7, 1

μομφή, ῆς, ἡ - dojană, mustrare, reproș, plângere împotriva cuiva, oprobiu, dezaprobare Col 3, 13

μονή, ῆς, ἡ - cf. **μένω**, locuință, locaș, domiciliu In 14, 2; 14, 23

μονογενής, ές - unic, singurul fiu, Lc 7, 12; In 1, 14; Evr 11, 17

μόνος, η, ον - singur, unic I. *adj.* Mt 14, 23; Lc 9, 36; In 12, 24; 1 Tim 1, 17; Evr 9, 7; II. *n. adv.* **μόνον**, doar, numai: a) cu un verb de dorință Mt 9, 21; 1 Cor 15, 19; b) atrage atenția Mt 5, 47; Rm 3, 29; c) **οὐ (μὴ) μόνον... ἀλλά...** nu numai... ci și Mt 21, 21; In 5, 18; Gal 5, 13; Iac 1, 22; 2, 24

μονόφθαλμος, ον - chior, cu un singur ochi Mt 18, 9

μονόω - *pas. perf. part.* **μεμονωμένος**, *pas.* a rămâne singur 1 Tim 5, 5

μορφή, ῆς, ἡ - formă, chip, înfățișare (opus lui **σχῆμα**) Fil 2, 6-7

μορφόομαι - a lua formă, a lua chip, a se forma în Gal 4, 19

μόρφωσις, εως, ἡ - formă, chip, înfăţişare, dreptar Rm 2, 20; 2 Tim 3, 5

μοσχοποιέω - *aor. 1.* **ἐμοσχοποίησα**, a face un (chip de) viţel FA 7, 41

μόσχος, ου, ὁ - viţel

μουσικός, ή, όν - cântăreţ din gură, muzicant Ap 18, 22

μόχθος, ου, ὁ - trudă, osteneală, efort, muncă grea 2 Cor 11, 27; 1 Tes 2, 9; 2 Tes 3, 8

μυελός, οῦ, ὁ - măduvă Evr 4, 12

μυέω - *pas. perf.* **μεμύηται**, *pas.* a se iniţia în, a se învăţa (obişnui) cu Fil 4, 12

μῦθος, ου, ὁ - mit, poveste, legendă, istorisire neistorică, fabulaţie; *ebr.haggada* 1 Tim 1, 4; 2 Pt 1, 16

μυκάομαι - a răcni (leul) Ap 10, 3

μυκτηρίζω - a batjocori, a-şi bate joc, a dispreţui Gal 6, 7

μυλικός, ή, όν - de moară Lc 17, 2

μύλινος, η, ον - de moară Ap 18, 21

μύλος, ου, ὁ - I. moară Mt 24, 41; Ap 18, 22; II. piatră de moară Mt 18, 6; Mc 9, 42

Μύρα, ων, τά - Myra (Mira Liciei) oraş pe coasta sudică a Asiei Mici, în Licia (Lichia) FA 27, 5

μυριάς, άδος, ἡ - miriadă (zece mii) FA 19, 19; 21, 20; Ap 5, 11

μυρίζω - *aor. 1.* **ἐμύρισα**, a unge cu mirodenii Mc 14, 8

μύριοι, αι, α - zece mii Mt 18, 24

μύριος, α, ον - nenumărat

μύρον, ου, τό - mir, ulei mirositor, parfum Mt 26, 12; Lc 7, 38; 23, 56; In 11, 2; 12, 3; Ap 18, 13

Μυσία, ας, ἡ - Misia, regiune în nord-vestul Asiei Mici FA 16, 7

μυστήριον, ου, τό - mister, taină descoperită iniţiaţilor, secret, învăţătură tainică Mc 4, 11; Lc 8, 10; Rm 11, 25; 1 Cor 15, 51; Col 2, 2; 2 Tes 2, 7

μυωπάζω - (*de la* **μύω**, a se închide + *rad.* **ὀπ-**, cf. **ὁράω**) a avea vederea scurtă, micşorată, a fi miop

μώλωψ, ωπος, ὁ - rană 1 Pt 2, 24

μωμάομαι - *med. aor. 1.* **ἐμωμησάμην**, *med.* a ironiza, a-şi bate joc, a defăima 2 Cor 8, 20; *pas.* a fi ridiculizat 2 Cor 6, 3

μῶμος, ου, ὁ - ocară, bătaie de joc, oprobiu, ruşine, *de unde* epitetul metaforic: ruşinea (omenirii) 2 Pt 2, 13

μωραίνω - *aor.* **ἐμώρανα**, *pas. aor.* **ἐμωράνθην**, I. a-şi pierde calitatea, a se strica, *de unde pas.* a-şi pierde gustul, savoarea,

aroma Mt 5, 13; Lc 14, 34; II. prin urmare *fig.* a se zăpăci, a deveni nebun 1 Cor 1, 20; *pas.* Rm 1, 22

μωρία, ας, ἡ - prostie, nebunie, nesăbuință, tâmpenie 1 Cor 1, 18

μωρολογία, ας, ἡ - flecăreală nesăbuită, trăncăneală, vorbărie absurdă, vorbe nebunești Ef 5, 4

μωρός, ά, όν - (primul sens: tocit, *de unde...*:) nebun, stupid, nesăbuit, neghiob, necugetat, fără minte Mt 5, 22; 23, 17; 1 Cor 1, 27; 4, 10; 2 Tim 2, 23; Tit 3, 9

Μωσῆς sau **Μωϋσῆς, έως, ὁ** - *ac.* -ῆν sau -έα, *dat.* -ῆ sau -εῖ *ebr.* משה *Moșé,* Moise Mt 17, 4; FA 6, 11

N

Ναασσών, ὁ - Naasson Mt 1, 4; Lc 3, 32

Ναγγαί, ὁ - Naggai Lc 3, 25

Ναζαρέτ, **Ναζαρέθ**, **Ναζαρά** - נָצְרֶת *Nățéret* sau נָצְרָה *Nățará* = Nazaret, oraş în Galileea Mt 2, 23; Lc 2, 4; 4, 16

Ναζαρηνός, ή, όν - nazarinean, locuitor al Nazaretului, echivalent cu *ebr.* נָצְרִי *noțrí* („nazarinean" = creştin, în scrierile iudaice, v. In 1, 46; FA 24, 5), vezi şi Is 11, 1 נֵצֶר *néțer* = Odrasla [lui David]; titlu mesianic? Mc 1, 24; Lc 4, 34

Ναζωραῖος, ου, ὁ - nazarinean, nazaritean. După unii, din *ebr.* נָזִיר *nazir*: separat, ales, nazireu, consacrat, sfințit, închinat, cf. Num. 6, 1-21, trad. **κορυφή** = vârf, încoronare în LXX Gen 49, 26. În realitate, echivalent al lui **ναζαρηνός**, (v. FA 24, 5) Mt 2, 23; In 19, 19; FA 2, 22

Ναθάμ sau **Ναθάν**, ὁ - *ebr.* נָתָן Natan, fiul lui David Lc 3, 31

Ναθαναήλ, ὁ - *ebr.* נְתַנְאֵל Natanael (Bartolomeu), ucenic al lui Iisus In 1, 46; 21, 2

ναί - *adv.* afirmativ, da Mt 9, 28; 11, 9; In 11, 27; FA 5, 8; Rm 3, 29; Iac 5, 12

Ναιμάν, ὁ - Naaman, general sirian Lc 4, 27; cf. 4 Rg. 5, 14

Ναΐν, ἡ - Nain, localitate din Galileea Lc 7, 11

ναός, οῦ, ὁ - templu (clădirea) Mt 26, 61; Lc 1, 21; FA 17, 24; 1 Cor 6, 19; Ap 14, 15

Ναούμ, ὁ - Naum Lc 3, 25

νάρδος, ου, ἡ - nard, mir foarte prețios Mt 14, 3; In 12, 3

Νάρκισσος, ου, ὁ - Narcis, creştin Rm 16, 11

ναυαγέω - *aor. 1.* **ἐναύγησα** (*de la* **ναυαγός**, naufragiu; cf. **ἄγνυμι**, a sparge, a frânge) a naufragia 2 Cor 11, 25; *fig.* (a-şi pierde credința) 1 Tim 1, 19

ναύκληρος, ου, ὁ - I. proprietar de corabie; II. căpitan FA 27, 11

ναῦς, ἡ - *ac.* **ναῦν**, corabie, vas, navă FA 27, 41

ναύτης, ου, ὁ - corăbier, marinar, matelot FA 27, 27; Ap 18, 17

Ναχώρ, ὁ - Nahor Lc 3, 34

νεανίας, ου, ὁ - tânăr, om tânăr FA 7, 58; 23, 17

νεανίσκος, ου, ὁ - adolescent, tânăr Mt 19, 20; Lc 7, 14; FA 2, 17; slujitor FA 5, 10

Νεάπολις, εως, ἡ - Neapolis, port al oraşului Filippi din Macedonia FA 16, 11

νεκρός, ά, όν - *adj.* mort I. Mt 28, 4; Lc 15, 24; FA 5, 10; 1 Cor 15, 29; 1 Tes 4, 16; Evr 11, 35;

un mort Mt 8, 22; 23, 27; Lc 24, 5; morții Mt 14, 2; Mc 12, 27; Lc 16, 30; Rm 10, 7; 11, 15; Col 1, 18; judecata morților FA 10, 42; 2 Tim 4, 1; II. *fig.* mort, în sens duhovnicesc Mt 8, 22; Lc 9, 60; In 5, 25; Rm 6, 13; Ef 2, 1; 5, 14; Col 2, 13; inert, fără forță, fără putere, neroditor, sterp Rm 6, 11; 7, 8; Evr 6, 1; Iac 2, 17

νεκρόω - *aor.* **ἐνέκρωσα** I. a omorî Col 3, 5; II. *pas. perf. part.* **νενεκρωμένος**, aproape mort, ca și mort Rm 4, 19; Evr 11, 12

νέκρωσις, εως, ἡ - I. omorâre, moarte 2 Cor 4, 10; II. lipsă de rod, nerodnicie, sterilitate, stare de moarte Rm 4, 19

νεομηνία, ας, ἡ - (sau contras **νουμηνία**) lună nouă Col 2, 16

νέος, α, ον - nou Mt 9, 17; Col 3, 10; Evr 12, 24; *comp.* **ὁ νεώτερος, ου**, cel mai tânăr (din doi) Lc 15, 13; *pl.* tinerii FA 5, 6; 1 Tim 5, 1

νεοσσός, οῦ, ὁ - sau **νοσσός, οῦ**, pui (de pasăre) Lc 2, 24

νεότης, ητος, ἡ - tinerețe Lc 18, 21; 1 Tim 4, 12

νεόφυτος, ον - nou convertit, botezat de curând 1 Tim 3, 6

Νέρων, ωνος, ὁ - Nero, împărat roman (54-68) 2 Tim 4, 23

νεύω - *aor. 1.* **ἔνευσα**, a face semn cu capul In 13, 24; FA 24, 10

νεφέλη, ης, ἡ - nor Mt 24, 30; Lc 9, 34; 12, 54; FA 1, 9; Iuda 1, 12; Ap 10, 1

Νεφθαλίμ, ὁ - Neftali, trib al lui Israel Ap 7, 6; teritoriul tribului Neftali Mt 4, 15

νέφος, ους, τό - nor Evr 12, 1

νεφρός, οῦ, ὁ - rinichi, rărunchi Ap 2, 23

νεωκόρος, ου, ὁ - (*de la* **νεώς**, formă atică pentru **ναός**, templu și **κορέω**, a face curat măturând?) paznic al templului (vorbind despre Efes); păzitoare FA 19, 35

νεωτερικός, ἡ, όν - de tinerețe, tineresc, juvenil 2 Tim 2, 22

νεώτερος, α, ον - *v.* **νεός**

νή - particulă de afirmare puternică: „afirm, confirm, dovedesc prin“ + *ac. pers.* sau obiectului luat ca martor 1 Cor 15, 31

νήθω - a toarce (lâna) Mt 6, 28; Lc 12, 27

νηπιάζω - a fi copil 1 Cor 14, 20

νήπιος, α, ον - prunc, copilaș; *pl.* **οἱ νήπιοι** - pruncii, copilașii Mt 21, 16; 1 Cor 3, 1; Gal 4, 1; Ef 4, 14; Evr 5, 13

Νηρεύς, έως, ὁ - Nereus, creștin Rm 16, 15

Νηρί, ὁ - Neri Lc 3, 27

νησίον, ου, τό - insuliță, insulă mică FA 27, 16

νῆσος, ου, ἡ - insulă FA 13, 6; Ap 1, 9

νηστεία, ας, ἡ - post Mt 17, 21; 2 Cor 6, 5

νηστεύω - *aor.* **ἐνήστευσα**, a posti Mt 4, 2; 9, 14; Lc 18, 12; FA 13, 3

νῆστις - *adj.* în N.T. doar *ac. pl.* **νήστεις**, pe nemâncate, care n-a mâncat, cu stomacul gol Mt 15, 32; Mc 8, 3

νηφάλεος, ον - sau **-λίος**, în NT, numai în 1 Tim 3, 2 şi 11; Tit 2, 2; *lit.* nebăut, abstinent faţă de băuturi; *fig.* sobru, treaz, vigilent, controlat, cuminte

νήφω - *aor. imper.* 2 *pl.* **νήψατε**, cf. 1 Tes 5, 6; 5, 8; 2 Tim 4,5; 1 Pt 1,13; 4,7; 5,8, *lit.* a se abţine de la băutură; *fig.* a fi sobru, treaz, vigilent, cuminte, controlat.

Νίγερ, ὁ - Niger, „negrul", porecla profetului Simeon FA 13, 1

Νικάνωρ, ορος, ὁ - unul dintre cei şapte diaconi, din partea comunităţii eleniste din Ierusalim FA 6, 5

νικάω - *aor.* **ἐνίκησα**, *perf.* **νενίκηκα**, *intr.* a învinge, a birui Ap 3, 5; 3, 12; 5, 5; *tr.* a înfrînge, a bate, a învinge, a birui Lc 11, 22; Rm 12, 21; 1 In 4, 4; Ap 11, 7

νίκη, ης, ἡ - biruinţă, izbândă, victorie 1 In 5, 4

Νικόδημος, ου, ὁ - Nicodim, numele unui membru al sinedriului, favorabil lui Iisus In 3, 1; 7, 50; 19, 39

Νικολαΐτης, ου, ὁ - nicolait, membru al unei secte, numită astfel după întemeietorul ei, Nicolae Ap 2, 6; 2, 15

Νικόλαος, ου, ὁ - Nicolae, unul dintre cei şapte diaconi FA 6, 5

Νικόπολις, εως, ἡ - Nicopole Tit 3, 12 (numele a trei oraşe: în Epir, în Bitinia şi în Armenia; aici, fără îndoială, în Epir)

νῖκος, ους, τό - cuvânt recent pentru **νίκη**, biruinţă Mt 12, 20; 1 Cor 15, 54-57

Νινευή mai bine decât **Νινευΐ, ἡ** - Ninive, capitala imperiului asirian Lc 11, 32

Νινευίτης, ου, ὁ - din Ninive, ninivitean Mt 12, 41

νιπτήρ, ῆρος, ὁ - vas de spălat, lighean In 13, 5

νίπτω - *aor. 1.* **ἔνιψα**, *med. aor. 1.* **ἐνιψάμην**, I. a spăla (picioarele) In 13, 5; II. *med.* a se spăla Mt 6, 17; In 9, 7; 9, 11; 13, 10

νοέω - *aor.* **ἐνόησα**, a înţelege, a-şi da seama, a observa, a pricepe Mt 16, 9; Rm 1, 20; Ef 3, 4; Evr 11, 3

νόημα, ατος, τό - gând, gândire, cugetare, cuget 2 Cor 10, 5 (*pl.* 2, 11) Fil 4, 7

νόθος, η, ον - bastard, nelegitim, născut din desfrâu Evr 12, 8

νομή, ῆς, ἡ - I. păşune In 10, 9; II. **νομὴν ἔχειν**, a roade 2 Tim 2, 17

νομίζω - *aor.* **ἐνόμισα**, a gândi, a crede, a socoti Lc 2, 44; 3, 23; FA 7, 25; 1 Cor 7, 26

νομικός, ή, όν - I. care privește legea, care are legătură cu legea Tit 3, 9; II. jurist, învățător de Lege Mt 22, 35; Lc 7, 30; Tit 3, 13

νομίμως - *adv.* potrivit legii, conform legii, legal 1 Tim 1, 8; după reguli 2 Tim 2, 5

νόμισμα, ατος, τό - monedă de argint Mt 22, 19

νομοδιδάσκαλος, ου, ὁ - învățător al Legii Lc 5, 17; FA 5, 34; 1 Tim 1, 7

νομοθεσία, ας, ἡ - (de la **τίθημι**) darul Legii, legislație, legiuire Rm 9, 4

νομοθετέω - *aor. 1.* **ἐνομοθέτησα**, *pas. perf.* **νενομοθέτημαι**, a legifera, a da lege; la *pas.* a fi dotat cu legi, a fi instituit (stabilit) prin lege Evr 7, 11; 8, 6

νομοθέτης, ου, ὁ - legiuitor, dătător de lege Iac 4, 12

νόμος, ου, ὁ - I. lege Rm 3, 27; 7, 21; Gal 6, 2; Evr 7, 16; II. Legea (lui Moise) Mt 22, 36; In 7, 23; FA 13, 38; Rm 2, 15; Gal 3, 12; III. Legea (Pentateuhul) Lc 2, 23; In 8, 5; 1 Cor 9, 9; Gal 3, 10

νόος - *v.* **νοῦς**

νοσέω - a fi bolnav 1 Tim 6, 4

νόσημα, ατος, τό - boală In 5, 4

νόσος, ου, ἡ - boală Mt 4, 23; Mc 1, 34; Lc 9, 1; FA 19, 12

νοσσιά, ᾶς, ἡ - pentru **νεοσσία** (cf. **νεοσσός**) cuib Lc 13, 34

νοσσίον, ου, τό - pui de pasăre Mt 23, 37

νοσσός = **νεοσσός**

νοσφίζω - *med. aor.* **ἐνοσφισάμην**, a separa; *med.* a sustrage, a fura, a ascunde FA 5, 2-3; Tit 2, 10

νότος, ου, ὁ - I. vântul din sud Lc 12, 55; II. sud, miazăzi Mt 12, 42; Ap 21, 13

νουθεσία, ας, ἡ - imbold, încurajare, învățătură, povățuire, mustrare, certare 1 Cor 10, 11; Ef 6, 4; Tit 3, 10

νουθετέω - a sfătui, a dojeni, a îndemna, a îmboldi FA 20, 31; 1 Cor 4, 14; Col 1, 28

νουμηνία, ας, ἡ - lună nouă, sărbătoarea lunii noi Col 2, 16

νουνεχῶς - *adv.* cu înțelepciune, în chip rațional, cu cumpătare Mc 12, 34

νοῦς, νοός, ὁ - gând, gândire, cuget, inteligență, rațiune, minte Lc 24, 45; Rm 1, 28; 7, 23; 12, 2; 1 Cor 1, 10; 2, 16; 14, 14; 2 Tes 2, 2

Νυμφᾶς, ὁ, ἡ - doar *ac. f.* **Νύμφαν** sau *masc.* **-φᾶν**, Nymfas (m.), Nymfa (f.) Col 4, 15

νύμφη, ης, ἡ - I. mireasă, logodnică In 3, 29; Ap 18, 23; II. noră Mt 10, 35

νυμφίος, ου, ὁ - mire, tânăr soț Mt 9, 15; Mc 2, 19; Lc 5, 34; In 2, 9; Ap 18, 23

νυμφών, ῶνος, ὁ - I. casa nunții, cameră conjugală Mt 22, 10; II. nuntă Mt 9, 15; Lc 5, 34

νῦν - *adv.* de timp I. acum, cu nuanțele: în prezent, în momentul de față, într-o clipă, numaidecât, de acum înainte, ca urmare Mc 15, 32; Lc 16, 25; In 8, 52; 11, 8; Rm 5, 11; 8, 1; Gal 4, 29; Iac 4, 16; **νῦν δέ**, dar acum Lc 19, 42; In 8, 40; 1 Cor 12, 20; II. *adj.* = actual, de azi, de acum **ὁ νῦν αἰών** veacul de acum, lumea de azi 1 Tim 6, 17; III. **τὸ νῦν**, timpul prezent; precedat de o *prep.*: **ἀπὸ τοῦ νῦν**, de acum, începând din acest moment (din această clipă) Lc 1, 48; FA 18, 6; **ἄχρι τοῦ νῦν**, până acum Rm 8, 22; **τὰ νῦν** sau **τανῦν**, acum FA 4, 29; 5, 38; 17, 30; 20, 32; 27, 22

νυνί = **νῦν** - întărit cu -ί, chiar acum, tocmai acum (mai ales la Sf. Ap. Pavel), **νυνὶ δέ** Rm 15, 23; 1 Cor 13, 13; Col 3, 8

νύξ, νυκτός, ἡ - I. noapte (*prop.* și *fig.*) Mt 14, 25; Mc 6, 48; In 13, 30; FA 16, 33; Ap 8, 12; *fig.* In 9, 4; Rm 13, 12; 1 Tes 5, 5; II. *gen.* **νυκτός**, în timpul nopții, noaptea Mt 2, 14; 28, 13; In 3, 2; 19, 39; **νυκτὸς καὶ ἡμέρας**, zi și noapte 1 Tes 2, 9; III. *dat.* **νυκτί**, cu sau fără **ἐν** și cu *adj.* **ταύτῃ τῇ νυκτί** (sau **ἐκείνῃ**) în această noapte Mc 14, 30; Lc 12, 20; 17, 34; FA 12, 6; 27, 23; 1 Cor 11, 23

νύσσω - *aor.* **ἔνυξα**, a străpunge, a împunge In 19, 34

νυστάζω - *aor.* **ἐνύσταξα**, a moțăi, a dormita, a ațipi; *fig.* 2 Pt 2, 3

νυχθήμερον, ου, τό - o noapte și o zi, 24 de ore 2 Cor 11, 25

Νῶε - Noe Mt 24, 37; 1 Pt 3, 20

νωθρός, ά, όν - leneș, indiferent, moale, nepăsător, apatic Evr 5, 11; 6, 12

νῶτος, ου, ὁ - spate, spinare, dos Rm 11, 10

Ξ

ξαίνω - a scărmăna (dărăci) lâna Mt 6, 28 (*var.*)

ξενία, ας, ἡ - ospitalitate, amabilitate față de străini, *de unde:* han, locuință, domiciliu, loc de găzduit, gazdă, culcuş FA 28, 23; Filim 1, 22

ξενίζω - *aor.* **ἐξένισα**, I. a primi ca oaspete, a găzdui, a primi în gazdă, a ospăta FA 10, 6; 10, 18; 10, 23; 10, 32; 21, 16; 28, 7; Evr 13, 2; II. a dezrădă-cina, a se expatria, a emigra, *de unde* a fi străin FA 17, 20; la *pas.* + *dat.* a se mira, a fi surprins, a considera ciudat, a socoti straniu 1 Pt 4, 12

ξενοδοχέω (δέχομαι) - *aor. 1.* **ἐξενοδόχησα**, a primi în chip ospitalier, a fi primitor de străini 1 Tim 5, 10

ξένος, η, ον - I. străin FA 17, 18; Evr 13, 9; *subst.* **ὁ ξένος**, străinul Mt 25, 35; 25, 38; 25, 43; FA 17, 21; Evr 11, 13; străin de, care nu are parte de + *gen.* Ef 2, 12; II. gazdă, cel care primeşte pe străin Rm 16, 23; III. ciudat, straniu, bizar Evr 13, 9; 1 Pt 4, 12

ξέστης, ου, ὁ - urcior, oală, vas Mc 7, 4

ξηραίνω - *aor.* **ἐξήρανα**, *pas. aor.* **ἐξηράνθην**, *perf.* **ἐξήραμμαι**, I. a usca, a seca Iac 1, 11; II. *pas.* a se usca, a fi uscat, a seca Mt 13, 6; Mc 4, 6; 11, 20; In 15, 6; 1 Pt 1, 24; Ap 16, 12

ξηρός, ά, όν - uscat, sec Mt 12, 10; Lc 23, 31

ξύλινος, η, ον - de lemn 2 Tim 2, 20; Ap 9, 20

ξύλον, ου, τό - I. lemn, material 1 Cor 3, 12; Ap 18, 12; obiect de lemn, butuc pentru picioare FA 16, 24; baston, toiag Mt 26, 47; Mc 14, 43; cruce FA 13, 29; 1 Pt 2, 24; II. copac, arbore, pom, lemn de copac Lc 23, 31; Ap 22, 2

ξυράω (sau **-έω**) - *pas. perf. part.* **ἐξυρημένος**, a tunde, a rade; *pas.* 1 Cor 11, 5; *med.* a se rade, a se tunde FA 21, 24; 1 Cor 11, 6

O

ὁ, ἡ, τό - I. *pron. dem.*: **ὁ μέν... ὁ δέ** cel... cel Gal 4, 23; **ὁ δέ**, dar el Mt 4, 4; Lc 8, 21; In 5, 11 (trimite la o altă persoană decât subiectul propoziției precedente); II. *art. hot.*: profetul In 1, 21; repetat în fața *adj.* epitet Mc 3, 29; In 10, 11; transformă în *subst.* cuvântul în fața căruia este pus: a) *adj.* Mt 13, 43; Lc 1, 47; b) *inf.* Fil 1, 21; c) *subst.* sau *pron.* cu *prep.* **τὰ κατ' ἐμέ**, evenimentele care mă privesc Fil 1, 12; d) *adv.* **τὰ κάτω**, locurile de jos In 8, 23; **οἱ ἐκεῖθεν**, cei de acolo Lc 16, 26; e) *part.* **ὁ παραδιδούς με**, cel ce Mă vinde Mt 26, 46; f) *prop.* **ἐν τῷ ἀγαπήσεις**, în porunca „vei iubi" Gal 5, 14; III. *art.* + *gen.* **οἱ τοῦ Ζεβεδαίου**, fiii lui Zevedeu In 21, 2; **τὰ τοῦ Κυρίου**, cele ale Domnului 1 Cor 7, 32; IV. în fața unui nume propriu Iisus Mt 3, 13

ὀγδοήκοντα - *num. card.* optzeci Lc 2, 37; 16, 7

ὄγδοος, η, ον - *num. ord.* al optulea Lc 1, 59; Ap 17, 11

ὄγκος, ου, ὁ - povară, greutate Evr 12, 1

ὅδε, ἥδε, τόδε - (rar în N.T.) *pron. dem.* acesta, aceasta; anunța în general ceea ce urmează: **τάδε**, cu sensul iată ceea ce...FA 21, 11; Ap 2, 1; uneori trimite la ceea ce a precedat: Lc 10, 39; nuanță nedefinită: anume, cutare Iac 4, 13

ὁδεύω - a călători, a face o călătorie Lc 10, 33

ὁδηγέω - *viit.* **ὁδηγήσω**, a călăuzi, a îndruma, a conduce, a duce Mt 15, 14; Ap 7, 17; (*fig.*) FA 8, 31

ὁδηγός, οῦ, ὁ - călăuză, îndrumător, conducător Mt 15, 14; Rm 2, 19

ὁδοιπορέω - a călători, a merge pe drum FA 10, 9

ὁδοιπορία, ας, ἡ - călătorie, drum 2 Cor 11, 26

ὁδοποιέω - a face un drum, a merge, a-și face drum Mc 2, 23 (*var.*)

ὁδός, οῦ, ἡ - I. drum, cale Mt 8, 28; 20, 30; Lc 14, 23; FA 8, 26; II. călătorie, itinerar, traseu Mt 15, 32; Lc 24, 35; FA 9, 27; III. *fig.* cale Mt 10, 5; In 14, 6; 2 Pt 2, 21; IV. cale, învățătură FA 24, 14

ὀδούς, ὀδόντος, ὁ - dinte Mt 5, 38

ὀδυνάω - a suferi, a se chinui, a fi cuprins de jale, *doar la pas.* **ὀδυνάομαι**, 2 sg. **ὀδυνᾶσαι** Lc 16, 24; FA 20, 38

ὀδύνη, ης, ἡ - durere, suferință Rm 9, 2

ὀδυρμός, οῦ, ὁ - jale, plâns, plângere, vaiet, bocet Mt 2, 18; 2 Cor 7, 7

Ὀζίας - Ozia, rege al lui Iuda Mt 1, 8; Lc 3, 23

ὄζω - a răspândi un miros, a mirosi, a puți In 11, 39

ὅθεν - *adv. rel de loc* I. de unde, din ce loc Mt 12, 44; Lc 11, 24; FA 14, 26; II. de aceea, pentru aceea Mt 14, 7; Evr 2, 17; 3, 1; III. *fig.* de unde 1 In 2, 18

ὀθόνη, ης, ἡ - pânză, văl FA 10, 11

ὀθόνιον, ου, τό - giulgiu, bucată de pânză Lc 24, 12; In 19, 40; 20, 5

οἶδα - *perf. de la rad.* **ἰδ-**, a vedea (cf. *aor.* **εἶδον** de la **ὁράω**), fol. ca prezent, 2 sg. **οἶδας** sau **οἶσθα**, 1 pl. **οἴδαμεν** sau **ἴσμεν**, 2 pl. **οἴδατε** sau **ἴστε**, 3 pl. **οἴδασιν** sau **ἴδασιν**, *conj.* **εἰδῶ**, *inf.* **εἰδέναι**, *part.* **εἰσώς, εἰδυῖα**, *m. m. ca perf.* **ᾔδειν**, 3 pl. **ᾔδεισαν**, *viit.* **εἰδήσω** și **εἴσομαι**, a fi văzut, *de unde* I. a ști, a cunoaște pe cineva, ceva, a ști pe cineva, ceva Mt 6, 32; 9, 6; 20, 22; 26, 72; Mc 1, 34; Lc 18, 20; FA 2, 22; 2 Cor 5, 16; 11, 11; 1 Tes 2, 2; II. a se pricepe, a ști, a putea, a fi în stare Mt 7, 11; Lc 11, 13; 1 Tes 4, 4; III. a pricepe, a înțelege Mc 4, 13; IV. a ști = a-și aduce aminte, a-și aminti 1 Cor 1, 16; 1 Tes 5, 12

οἰκειακός = **οἰκιακός**

οἰκεῖος, α, ον - din aceeași casă, *de unde* apropiat, apropiat (al casei), intim, prieten, casnic Gal 6, 10; Ef 2, 19; 1 Tim 5, 8

οἰκετεία, ας, ἡ - slugi, slujitori Mt 24, 45

οἰκέτης, ου, ὁ - sclav, rob, slugă, slujitor Lc 16, 13

οἰκέω - a locui (*tr.* sau *intr.*), a viețui împreună cu cineva Rm 7, 17; 1 Cor 7, 12; 1 Tim 6, 16

οἴκημα, ατος, τό - locuință, încăpere, cameră, loc de ședere FA 12, 7 (temniță)

οἰκητήριον, ου, τό - locuință, clădire 2 Cor 5, 2

οἰκία, ας, ἡ - casă I. clădire, edificiu (*prop.* și *fig.*) Mt 2, 11; Mc 13, 34; Lc 22, 11; FA 10, 6; 2 Cor 5, 1; II. neam, familie și persoanele care trăiesc sub același acoperiș Mt 10, 12; 12, 25; In 4, 53; 1 Cor 16, 15; Fil 4, 22

οἰκιακός, οῦ, ὁ - slujitor, servitor, sclav, rob de casă, casnic, membru al unei familii Mt 10, 36

οἰκοδεσποτέω - a fi stăpânul (stăpâna) casei, a fi capul familiei 1 Tim 5, 14

οἰκοδεσπότης, ου, ὁ - stăpânul casei Mt 13, 27; 24, 43; Mc 14, 14; Lc 13, 25; 14, 21; 22, 11

οἰκοδομέω - *aor.* **ᾠκοδόμησα**, *pas. perf.* **ᾠκοδόμημαι**, I. a zidi, a construi, a clădi, *prop.* și *fig.* Mt 7, 24; 16, 18; Mc 14, 58; Lc 6, 48; 7, 5; 14, 28; 17, 28; FA

9, 31; 20, 32; Rm 15, 20; 1 Cor 8, 1; 1 Pt 2, 5; II. a zidi din nou Mt 26, 61; Mc 15, 29

οἰκοδομή, ῆς, ἡ - clădire, construcție, zidire Mt 24, 1; Mc 13, 1; 2 Cor 5, 1; II. construire, zidire, edificare Rm 14, 19; 15, 2; 1 Cor 14, 12; 2 Cor 12, 19

οἰκοδομία, ας, ἡ - edificare, zidire 1 Tim 1, 4 (*var.*)

οἰκοδόμος, ου, ὁ - arhitect, zidar FA 4, 11

οἰκονομέω - a administra, a fi iconom Lc 16, 2

οἰκονομία, ας, ἡ - iconomat, administrație Lc 16, 2; îndatorire, sarcină, misiune, iconomie 1 Cor 9, 17; Col 1, 25

οἰκονόμος, ου, ὁ - administrator, iconom, intendent, ispravnic Lc 12, 42; 16, 1; 1 Cor 4, 2

οἶκος, ου, ὁ - I. casă, locuință Mt 9, 7; 11, 8; Mc 7, 30; Lc 1, 23; 12, 39; FA 7, 20; 10, 30; casa lui Dumnezeu Mt 12, 4; Mc 2, 26; Lc 6, 4; 11, 51; *fig.* 1 Pt 2, 5; 4, 17; 1 Tim 3, 15; II. locuitorii casei, familia Lc 10, 5; 19, 9; FA 10, 2; 16, 31; 18, 8; 1 Cor 1, 16; 1 Tim 3, 4; Evr 3, 2-6; III. neam, urmași, descendență Mt 10, 6; 15, 24; Lc 1, 27; FA 2, 36; Evr 8, 10

οἰκουμένη, ης, ἡ - I. pământul locuit, lumea, Mt 24, 14; Lc 2, 1; FA 17, 31; 24, 5; Rm 10, 18; II. lumea (viitoare) Evr 2, 5

οἰκουργός, όν - care are grija casei, gospodină Tit 2, 5

οἰκουρός, όν - același sens cu **οἰκουργός, όν** Tit 2, 5

οἰκτείρω - a avea milă, compasiune, a se îndura, a compătimi Rm 9, 15

οἰκτιρμός, οῦ, ὁ - milă, îndurare, compasiune Rm 12, 1; Col 3, 12

οἰκτίρμων, ον - *gen.* **-ονος**, milos, milostiv, îndurător, compătimitor Lc 6, 36; Iac 5, 11

οἶμαι = **οἴομαι**

οἰνοπότης, ου, ὁ - băutor de vin Mt 11, 19

οἶνος, ου, ὁ - vin (fermentat sau dulce) Mt 9, 17; 27, 34; Mc 15, 23; Lc 5, 37; In 2, 3; 4, 46; Rm 14, 21; 1 Tim 5, 23; Ap 14, 10; 19, 15; vin dulce, must (cf. Ier 48:33, Pl 2, 11-12 în LXX)

οἰνοφλυγία, ας, ἡ - beție, bețivăneală 1 Pt 4, 3

οἴομαι - sau **οἶμαι**, *imper. 3 sg.* **οἰέσθω**, a crede, a gândi, a socoti, a-și închipui In 21, 25; Fil 1, 17; Iac 1, 7

οἷος, οἵα, οἷον - *pron. rel.* astfel, de acest fel, atare, asemenea I. pus înaintea lui **τοιοῦτος**, cum (este)... așa (este)... 1 Cor 15, 48; așa cum... tot așa... 2 Cor 10, 11; II. pus după **ὁ αὐτός**, același care Fil 1, 30; III. așa cum Mt 24, 21; **οὐχ οἷον ὅτι**, nu însă că, dar nu că Rm 9, 6

οἱοσδηποτοῦν - (*cf.* **οἷος**) *adj. nedef.*, orice, oricare, n-are importanță care In 5, 4

οἵτινες, αἵτινες, ἅτινα - *pl.* de la **ὅστις, ἥτις, ὅ τι**

οἴσω - *v.* **φέρω**

ὀκνέω - *aor.* **ὤκνησα**, a șovăi, a pregeta, a ezita FA 9, 38

ὀκνηρός, ά, όν - leneș, indiferent, apatic, nepăsător Mt 25, 26; Rm 12, 11; domol; locuțiune: **ὀκνηρὸν μοί ἐστι** + *inf.* ezit să, mă plictisesc, sunt dezgustat să, îmi vine greu să Fil 3, 1

ὀκταήμερος, ον - de opt zile Fil 3, 5

ὀκτώ - *num. card.* opt Lc 2, 21; FA 9, 33

ὀλεθρεύω = **ὀλοθρεύω**

ὀλέτριος, ον - nefast, funest, care aduce pieirea, moartea cuiva 2 Tes 1, 9 (*var.*)

ὄλεθρος, ου, ὁ - pieire, moarte, ruină, nimicire, distrugere 1 Tes 5, 3; 1 Tim 6, 9

ὀλιγοπιστία, ας, ἡ - puțină credință Mt 17, 20

ὀλιγόπιστος, ον - puțin credincios Mt 6, 30; Lc 12, 28

ὀλίγος, η, ον - I. *adj.* puțin, puțin numeros Mt 9, 37; Mc 8, 7; Lc 10, 2; Evr 12, 10; II. *pl.* **ὀλίγοι** puțin numeroși Lc 13, 23; III. mic, în cantitate mică, puțin 1 Tim 5, 23; de mică intensitate FA 12, 18; de scurtă durată Ap 12, 12; IV. **ὀλίγον**, *n. adv.* puțin, pentru puțin timp, o clipă, un pic Mc 1, 19; Iac 4, 14; **ἐν ὀλίγῳ**, în puține cuvinte, pe scurt Ef 3, 3

ὀλιγόψυχος, ον - puțin curajos, fricos 1 Tes 5, 14

ὀλιγωρέω - a disprețui, a neglija, a nu da importanță + *gen.* Evr 12, 5

ὀλίγως - *adv.* cu greu, de-abia 2 Pt 2, 18

ὀλοθρευτής, οῦ, ὁ - pierzător, nimicitor 1 Cor 10, 10

ὀλοθρεύω - a nimici, a extermina, a distruge Evr 11, 28

ὁλοκαύτωμα, ατος, τό - (*de la* **ὅλος** și **καυτός**, *adj.* verbal de la **καίω**, a arde) holocaust, ardere de tot Mc 12, 33; Evr 10, 6; 10, 8

ὁλοκληρία, ας, ἡ - sănătate desăvârșită, vigoare deplină FA 3, 16

ὁλόκληρος, ον - fără defect, fără meteahnă, în întregul său, întreg 1 Tes 5, 23; Iac 1, 4

ὀλολύζω - a striga, a scoate țipete stridente, a se tângui Iac 5, 1

ὅλος, η, ον - întreg, complet, tot Mt 5, 29; 16, 26; Mc 6, 55; In 4, 53; FA 11, 26; Rm 8, 36; Tit 1, 11

ὁλοτελής, ές - desăvârșit, perfect 1 Tes 5, 23

Ὀλυμπᾶς, ᾶ, ὁ - Olympas Rm 16, 15

ὄλυνθος, **ου**, **ἡ** - smochină necoaptă, prea târzie, încă verde Ap 6, 13

ὅλως - *adv.* în total, în general, îndeobşte 1 Cor 5, 1; 15, 29; **μὴ... ὅλως** de loc, nicidecum Mt 5, 34

ὄμβρος, **ου**, **ὁ** - ploaie Lc 12, 54

ὁμείρομαι - a fi plin de tandreţe, de afecţiune pentru cineva, a îndrăgi + *gen.* 1 Tes 2, 8 (corectat în **ἱμειρόμενοι**)

ὁμιλέω - *aor.* **ὡμίλησα**, a sta de vorbă, a se întreţine cu cineva + *dat.* Lc 24, 14

ὁμιλία, **ας**, **ἡ** - tovărăşie, relaţie, legătură, prietenie 1 Cor 15, 33

ὅμιλος, **ου**, **ὁ** - mulţime, ceată, gloată, tovărăşie, trupă Ap 18, 17 (*var.*)

ὁμίχλη, **ης**, **ἡ** - nor, ceaţă, pâclă, negură 2 Pt 2, 17

ὄμμα, **ατος**, **τό** - (rad. **ὀπ-**, *v.* **ὁράω**) ochi Mt 20, 34; Mc 8, 23

ὀμνύω - sau **ὄμνυμι**, *doar la prez. inf.* **ὀμνύναι**, *aor.* **ὤμοσα**, *inf.* **ὀμόσαι**, a jura Mt 5, 34; 23, 16; Mc 14, 71; Lc 1, 73 (+ **ὅρκον** = a face un jurământ) FA 2, 30; Evr 6, 13; 7, 21; + *ac.* a jura pe Iac 5, 12

ὁμοθυμαδόν - *adv.* într-un cuget, laolaltă, într-un singur glas FA 1, 14; 2, 46; Rm 15, 6

ὁμοιάζω - a fi asemănător cu, a se asemăna + *dat.* Mc 14, 70 (*var.*)

ὁμοιοπαθής, **ές** - care are aceleaşi sentimente, asemenea pătimitor + *dat.* FA 14, 15; Iac 5, 17

ὅμοιος, **α**, **ον** - asemănător, asemenea cu + *dat.* Mt 11, 16; Lc 7, 31; In 8, 55; FA 17, 29; Gal 5, 21; Ap 1, 15; + *ac.* Ap 1, 13; 14, 14

ὁμοιότης, **τητος**, **ἡ** - asemănare, analogie Evr 4, 15; 7, 15

ὁμοιόω - *viit.* **ὁμοιώσω**, *pas. aor.* **ὡμοιώθην**, I. a asemăna; *pas.* a se asemăna, a fi asemenea Mt 7, 24; 13, 24; 18; 23; FA 14, 11; Rm 9, 29; II. a compara cu, a asemăna cu Mt 11, 16; Lc 13, 20

ὁμοίωμα, **ατος**, **τό** - asemănarea (copiei cu originalul) Rm 1, 23; 5, 14; 6, 5; Fil 2, 7

ὁμοίως - *adv.* în chip asemănător, de asemenea, asemenea, la fel, în chip similar Mc 4, 16; 1 Cor 7, 3; Iac 2, 25

ὁμοίωσις, **εως**, **ἡ** - asemănare Iac 3, 9

ὁμολογέω - *aor. 1.* **ὡμολόγησα**, I. a făgădui, a promite Mt 14, 7; FA 7, 17; II. a recunoaşte, a admite In 1, 20; FA 24, 14; + **ὅτι**, Evr 11, 13; III. a mărturisi, a declara, a face cunoscut, a afirma, a depune mărturie Mt 7, 23; In 9, 22; FA 23, 8; Rm 10, 9; 1 Tim 6, 12; Evr 13, 15; 1 In 1, 9; 4, 15

ὁμολογία, ας, ἡ - I. acțiunea de a mărturisi, mărturisire 2 Cor 9, 13; II. ceea ce este mărturisit 1 Tim 6, 12; Evr 3, 1; 4, 14

ὁμολογουμένως - *adv.* după mărturisirea tuturor 1 Tim 3, 16

ὁμότεχνος, ον - care practică aceeași meserie FA 18, 3

ὁμοῦ - *adv.* împreună, laolaltă In 4, 36; 21, 2

ὁμόφρων, ον - care are același sentiment, aceeași părere, care este de acord, care este în același gând cu cineva 1 Pt 3, 8

ὀμόω - *v.* **ὀμνύω**

ὅμως - *adv.* totuși, cu toate acestea 1 Cor 14, 7; Gal 3, 15

ὄναρ, τό - (*doar n. și ac. sg.*) vis Mt 1, 20

ὀνάριον, ίου, τό - măgăruș, asin tânăr In 12, 14

ὀνειδίζω - *aor.* **ὠνείδισα**, a mustra, a reproșa, a certa, a ocărî, a dojeni, a învinui (*ac.*) Mt 11, 20; Rm 15, 3; Iac 1, 5

ὀνειδισμός, οῦ, ὁ - ocară, batjocorire, insultă, dojană, mustrare Rm 15, 3; Evr 11, 26

ὄνειδος, ους, τό - ocară, rușine, umilire Lc 1, 25

Ὀνήσιμος, ου, ὁ - Onisim (= folositor) Col 4, 9; Filim 1, 10

Ὀνησίφορος, ου, ὁ - Onisifor 2 Tim 1, 16; 4, 19

ὀνικός, ή, όν - de măgar, mișcat de un măgar (se spune despre o piatră de moară mare) Mt 18, 6; Mc 9, 42

ὀνίνημι - a fi folositor, *med.* **ὀνίναμαι**, *aor. 2.* **ὠνήμην** sau **-άμην**, a primi un ajutor de la cineva, a se bucura de + *gen.* Filim 1, 20

ὄνομα, ατος, τό - I. nume Mt 1, 25; 6, 9; Lc 1, 13; In 18, 10; FA 9, 15; Evr 2, 12; II. cu prep.: a) **διά** + *gen.* prin numele Său FA 10, 43; + *ac.* pentru, din cauza numelui Meu Mt 10, 22; b) **εἰς** + *ac.* în numele... Mt 18, 20; In 1, 12; 2, 23; c) **ἐν** + *dat.* în numele Lc 10, 17; d) **ἐπί** + *dat.* în numele Mt 24, 5; III. calitate Mt 10, 41; IV. persoană FA 1, 15

ὀνομάζω - *aor.* **ὠνόμασα**, *pas. aor.* **ὠνομάσθην**, I. a pronunța (un nume) FA 19, 13; Ef 1, 21; 2 Tim 2, 19; II. a numi pe cineva Lc 6, 14; 1 Cor 5, 11; III. a denumi, a desemna Lc 6, 13; Rm 15, 20

ὄνος, ου, ὁ, ἡ - măgar, asin Lc 13, 15; asină Mt 21, 2; In 12, 15

ὄντως - *adv.* (de la **ὤν**, *part.* de la **εἰμί**) cu adevărat, într-adevăr Lc 23, 47; 24, 34; 1 Cor 14, 25

ὄξος, ους, τό - oțet Mt 27, 48; Mc 15, 36; Lc 23, 36; In 19, 29

ὀξύς, εῖα, ύ - I. ascuțit Ap 1, 16; II. iute, repede, rapid Rm 3, 15

ὀπή, ῆς, ἡ - peșteră, grotă, văgăună, deschizătură, gaură Evr 11, 38; Iac 3, 11

ὄπισθεν - I. *adv.* pe la spate, din urmă, dinapoi, în urmă, în spate Mt 9, 20; Ap 4, 6; II. *prep.* + *gen.* în urma, în spatele Mt 15, 23

ὀπίσω - *adv.* I. *de loc* în spate, în urmă, îndărăt, înapoi, la spate Mc 13, 16; Lc 7, 38; In 18, 6; 20, 14; II. *de timp* apoi, după aceea Mt 3, 11; Mc 1, 7; In 1, 15; II. *prep. de loc* + *gen.* după, în urma, înapoia, în spatele Mt 4, 19; 16, 23; Lc 21, 8; Ap 12, 15; **ἔρχεσθαι ὀπίσω τινός** = a urma pe cineva, a veni după cineva

ὁπλίζω - *aor.* **ὥπλισα**, *med.* a se înarma 1 Pt 4, 1

ὅπλον, ου, τό - I. unealtă, instrument Rm 6, 13; II. armă In 18, 3; Rm 13, 12; 2 Cor 6, 7; 10, 4

ὁποῖος, οία, ον - I. *adj. rel.* (corelativ al lui **τοιοῦτος**) la fel ca, precum, cum FA 26, 29; II. *inter. ind.* ce fel 1 Cor 3, 13; 1 Tes 1, 9; Iac 1, 24

ὁπότε - *adv. inter. fol. drept conj.* când Lc 6, 3

ὅπου - *adv. rel.* I. unde, acolo unde (fără mişcare) Mt 6, 21; 25, 24; Mc 4, 15; Lc 12, 34; II. unde, acolo unde (cu mişcare) In 8, 21; 13, 33; Col 3, 11; Evr 9, 16; Iac 3, 4; Ap 14, 4; III. câtă vreme, cât timp, din moment ce, din cauza, din pricina 1 Cor 3, 3

ὀπτάνομαι - a se arăta, a apărea FA 1, 3

ὀπτασία, ας, ἡ - (*cf.* **ὄψομαι**) arătare, apariție, vedenie Lc 1, 22; 24, 23; FA 26, 19; 2 Cor 12, 1

ὀπτός, ή, όν - fript, copt Lc 24, 42

ὀπώρα, ας, ἡ - *lit.* anotimpul roadelor, fruct, rod Ap 18, 14

ὅπως - A. *adv. inter.* cum Lc 24, 30; B. *conj. subord.* a) *finală* să, ca să, cu sau fără **ἄν**, Mt 5, 45; Lc 2, 35; FA 3, 20; Rm 9, 17; 1 Cor 1, 29; Evr 9, 15; b) *completivă* să, ca să (după verbe de cerere) Mt 9, 38; Lc 7, 3; 11, 37; FA 23, 20; 25, 3

ὅραμα. ατος, ὁ - apariție, vedenie, arătare (reală) Mt 17, 9; FA 7, 31; 10, 3; 18, 9

ὅρασις, εως, ἡ - aspect, înfățişare Ap 4, 3; vedenie, viziune extatică FA 2, 17; Ap 9, 17

ὁρατός, ή, όν - (*adj.* verbal de la **ὁράω**) văzut, care se vede, vizibil Col 1, 16

ὁράω - *imperf.* 3 pl. **ἑώρων** - *viit.* **ὄψομαι**, 2 sg. **ὄψει** sau **ὄψῃ**, *aor. 2* **εἶδον**, *perf.* **ἑώρακα** şi **ἑόρακα**, *m. m. ca pf.* **ἑωράκειν**, *pas. viit.* **ὀφθήσομαι**, *aor.* **ὤφθην**, *med. aor. conj.* **ὄψωμαι** I. a vedea, a privi Mt 5, 8; 24, 30; 28, 7; Mc 16, 7; Lc 3, 6; 9, 31; 23, 49; In 3, 36; 8, 57; FA 8, 23; Rm 15, 21; Col 2, 1; II. a vedea o vedenie, a avea o viziune Lc 1, 22; 24, 23; In 4, 45; III. a veghea, a avea grijă să + **μή**: a fi atent să nu, a lua seama să nu Mt

8, 4; 18, 10; 1 Tes 5, 15; + *imper.* Mt 9, 30; absolut: Mt 16, 6; Mc 8, 15; Lc 12, 15; IV. *pas.* a deveni vizibil, a se face văzut, a apărea, a se arăta FA 2, 3; 7, 2; 16, 9; 1 Cor 15, 5-8; V. **σὺ ὄψῃ**, tu vei vedea = te privește, este treaba ta Mt 27, 4

ὀργή, ῆς, ἡ - mânie, urgie Mt 3, 7; Ef 2, 3; Col 3, 8; 1 Tes 1, 10; 5, 9; Evr 3, 11; 4, 3; Iac 1, 19-20

ὀργίζω - *pas. aor.* **ὠργίσθην**, a mânia; *pas.* a se mânia pe cineva + *dat.* Mt 5, 22; a se aprinde de mânie asupra (împotriva), **ἐπί** + *dat.* Ap 12, 17

ὀργίλος, η, ον - grabnic la mânie, irascibil, coleric Tit 1, 7

ὀργυιά, ᾶς, ἡ - braț, unitate de lungime de 1,85 m (= 4 coți, *v.* **πῆχυς**) FA 27, 28

ὀρέγομαι - *med.* a dori, a pofti, a aspira la, a tinde spre + *gen.* 1 Tim 3, 1; 6, 10; Evr 11, 16

ὀρεινός, ή, όν - de munte, *subst.* **ἡ ὀρεινὴ (χώρα)** ținut muntos, țară (regiune) muntoasă Lc 1, 39; 1, 65

ὄρεξις, εως, ἡ - dorință, poftă Rm 1, 27

ὀρθοποδέομαι - a merge drept, a călca drept Gal 2, 14

ὀρθός, ή, όν - în linie dreaptă FA 14, 10; Evr 12, 13

ὀρθοτομέω - a deschide un drum în linie dreaptă, a croi un drum , a învăța drept (cuvântul adevărului) 2 Tim 2, 15

ὀρθρίζω - a fi matinal, a veni dis-de-dimineață Lc 21, 38

ὀρθρινός, ή, όν - matinal, de dimineață (care acționează) dis--de-dimineață Lc 24, 22; Ap 22, 16

ὄρθριος, α, ον - matinal, de dimineață, dis-de-dimineață Lc 24, 22 (*var.*)

ὄρθρος, ου, ὁ - zori, revărsat de zori, revăsrsat de ziuă **ὄρθρου βαθέος** (sau **-θέως**), foarte de dimineață Lc 24, 1; In 8, 2

ὀρθῶς - *adv.* în chip drept, corect, drept, bine Mc 7, 35; Lc 7, 43; 10, 28; 20, 21

ὁρίζω - *aor.* **ὥρισα**, *pas. aor. part.* **ὁρισθείς**, *perf. part.* **ὡρισμένος** (*de la* **ὅρος, ου**, limită, margine, hotar) a limita, a preciza, a mărgini, a hotărî, a stabili, a decide, a orândui, a rândui Lc 22, 22; FA 2, 23; Rm 1, 4; Evr 4, 7

ὅριον, ου, τό - (în N.T. doar *pl.*) hotar (al unei țări) Mt 2, 16; 8, 34; 15, 22; Mc 5, 17; 7, 31; 10, 1; FA 13, 50

ὁρκίζω - a jura (ruga, implora) pe cineva în numele altcuiva **τινά τινα** Mc 5, 7; FA 19, 13; 1 Tes 5, 27

ὅρκος, ου, ὁ - jurământ Mt 14, 7; FA 2, 30; Evr 6, 16; Iac 5, 12

ὁρκωμοσία, ας, ἡ - (ὄμνυμι) acțiunea de a depune jurământ, jurământ Evr 7, 20

ὁρμάω - *aor. 1.* **ὥρμησα**, a se repezi, a se arunca, a se năpusti, a da năvală Mt 8, 32; FA 19, 29

ὁρμή, ῆς, ἡ - avânt, însuflețire, entuziasm, *de unde* intenție, plan, scop, țel, voință, țintă, vrere FA 14, 5; (început de răscoală) Iac 3, 4; (voință? vrere?)

ὅρμημα, ατος, τό - asalt violent, atac puternic, *de unde* la *dat.* „dintr-o singură lovitură" Ap 18, 21

ὄρνεον, ου, τό - pasăre Ap 18, 2; 19, 17; 19, 2 (*cf.* Dt. 14, 11 sq)

ὄρνιξ = **ὄρνις**

ὄρνις, ιθος, ὁ, ἡ - pasăre, în part. găină Mt 23, 37; Lc 13, 34

ὁροθεσία, ας, ἡ - hotar, limită FA 17, 26

ὄρος, ους, τό - munte Mt 5, 1; 17, 1; 28, 16; Mc 9, 2; Lc 19, 29; FA 1, 12; 7, 30

ὀρύσσω - *aor.* **ὤρυξα**, a săpa (pământul) Mt 21, 33; Mc 12, 1; a îngropa (în pământ) Mt 25, 18

ὀρφανός, ή, όν - lipsit de părinți, orfan In 14, 18; Iac 1, 27

ὀρχέομαι - *aor.* **ὠρχησάμεν**, a dansa, a juca Mt 11, 17; Lc 7, 32

ὅς, ἥ, ὅ - A. *pron. rel.*: care, ce I. în mod obişnuit ia genul şi numărul *subst.* determinat 1. în mod obişnuit stă în cazul cerut de funcția sa Mt 2, 9; In 1, 47; **δι' οὗ** 1 Cor. 8, 6; 2. atracția relativului care ia cazul antecedentului: a) *ac.* devine *gen.* **τῆς διαθήκης, ἧς ὁ Θεὸς διέθετο**, FA 3, 25; b) *ac.* devine *dat.* **οἷς** pt. **ἅ** Lc 24, 25; c) *dat.* devine *gen.* **φωνῆς, ἧς ἐκέκραξα** FA 24, 21; II. 1. atracție în gen sau în număr după sens, **γενεᾶς ἐν οἷς** Fil 2, 15; **τεκνία μου οὕς**, Gal 4, 19; 2. atracția relativului cu numele său predicativ Ef 1, 14; 3. locuțiuni: **ἀνθ' ὧν** = **ἀντὶ τούτων ὅτι** pentru că, în locul Lc 1, 20; 19, 44; FA 12, 23; **ἐφ' ᾧ** = **ἐπὶ τούτῳ ὅτι** bazându-se pe faptul că, întemeindu-se pe faptul că, *de unde* pentru că, deoarece Rm 5, 12; Fil 3, 12; **ἐν ᾧ** - cât timp, în timp ce, pe când Mc 2, 19; B. *pron. dem.* acel, acela, cel, acesta **ὃς μὲν**... **ὃς δὲ** unul... altul Mt 22, 5; Rm 14, 5

ὁσάκις - *conj.* ori de cîte ori 1 Cor 11, 25; Ap 11, 6

ὅσγε = **ὅς γε** - Rm 8, 32 (arată o idee de stadiu, de treaptă, de grad) cel puțin, măcar

ὅσιος, α, ον - sfânt, cuvios, care place lui Dumnezeu, cucernic, pios I. titlu hristologic FA 2, 27; 13, 35 = sfânt; II. vorbind de persoane 1 Tim 2, 8; III. vorbind de lucruri FA 13, 34

ὁσιότης, ητος, ἡ - sfințenie, cuvioşie Lc 1, 75; Ef 4, 24

ὁσίως - *adv.* cu sfințenie 1 Tes 2, 10

ὀσμή, ῆς, ἡ - miros, mireasmă In 12, 3; 2 Cor 2, 14; Ef 5, 2

ὅσος, ὅση, ὅσον - *pron. rel.* corelativ al lui **τοσοῦτος**, în general subînțeles și implicând o idee I. de cantitate: tot atât (de, ca), la fel de mare ca, tot atât (cât) Rm 7, 1; 1 Cor 7, 39; Ap 21, 16; II. de număr pl. **ὅσοι**, cei care, câți Lc 4, 40; FA 3, 24; III. **ὅσον**, *n. adv.* sau *locuț. adv.*: a) cât, atât cât In 6, 11; b) **ἐφ' ὅσον** cât timp, câtă vreme, atât timp cât Mt 9, 15; 2 Pt 1, 13; c) **καθ' ὅσον** cu cât, după cum, precum Evr 3, 3; 7, 20; d) **τοσούτῳ μᾶλλον ὅσῳ** cu atât mai mult cu cât Evr 10, 25; IV. **ὅσος**, *pron. inter. ind.* cât de numeros, cât de mult Mc 3, 8; Lc 9, 10; 2 Tim 1, 18

ὅσπερ, ἥπερ, ὅπερ = ὅς περ, care în mod precis, care tocmai, care (în mod) exact Mc 15, 6 (*var.*)

ὀστέον (sau **ὀστοῦν**), **οῦ, τό** - os Lc 24, 39; In 19, 36; Ef 5, 30; Evr 11, 22

ὅστις, ἥτις, ὅ τι - cel care, oricine, oricine ar fi cel care I. (cu *ind. prez., viit., aor.: cu conj. prez., aor.*) Mt 5, 39; 5, 41; 10, 33; 25, 1; II. sens explicativ, subliniază un aspect al antecedentului: care, cel care FA 10, 47; 17, 11; Mt 7, 15; Rm 1, 25; III. în N.T. înlocuiește foarte des pe **ὅς, ἥ, ὅ**, Lc 2, 4; 9, 30; FA 16, 12; Evr 9, 2

ὀστράκινος, η, ον - de lut, de pământ 2 Cor 4, 7; 2 Tim 2, 20

ὄσφρησις, εως, ἡ - miros, simțul mirosului 1 Cor 12, 17

ὀσφύς, ύος, ἡ - I. șale, talie, mijloc, brâu (locul unde se poartă cingătoarea), brâu, cingătoare Mt 3, 4; Lc 12, 35; II. organul: rinichii, coapsele (= organul nașterii, al înmulțirii) FA 2, 30; Evr 7, 5

ὅταν (ὅτε + ἄν) - *conj. f.* frecventă în N.T. A. I. ori de câte ori, de câte ori + *conj. prez.*: simultaneitatea acțiunii din subord. cu acțiunea din regentă Mt 6, 2; Lc 12, 11; 2 Cor 12, 10; II. când + *conj. aor.*: anterioritatea acțiunii din subord. față de acțiunea din regentă, în *prez., viit.* sau *trecut* Mt 5, 11; Mc 13, 28; Lc 6, 22; In 8, 28; 1 Cor 15, 28; B. (întrebuințare străină limbii clasice) când, ori de câte ori + *ind. prez.* In 7, 27; *viit.* Ap 4, 9; *imperf.* Mc 3, 11; *aor.* Mc 11, 19

ὅτε - *conj.* I. temporală: când Mc 14, 12; Lc 2, 21; In 1, 19; 1 Cor 13, 11; Evr 9, 17; II. relativă cu nuanță temporală Lc 17, 22; In 4, 21; 9, 4; Rm 2, 16

ὅτι, I - A. *conj.* I. completivă: că In 3, 19; după verbe care înseamnă a spune, a ști, a cunoaște, a arăta, a gândi, a crede, a asculta, a se mira, a vedea etc. FA 4, 13; 1 Cor 3, 20; II. consecutivă: încât In 7, 35; III.

cauzală: deoarece, pentru că, fiindcă (o cauză reală sau presupusă) Mt 2, 18; Mc 1, 34; In 20, 29; 1 Cor 12, 15

ὅτι, II = **ὅ τι** - *n.*l de la **ὅστις**

οὗ - (*gen.* de la **ὅς**, devenit *adv.*) I. unde, acolo unde Mt 2, 9; FA 1, 13; Rm 4, 15; (cu mişcare) Mt 28, 16; II. când, în momentul în care Rm 5, 20

οὐ - (**οὐκ**, în fața unei vocale cu spirit lin; **οὐχ**, în fața unei vocale cu spirit aspru) *adv.* negativ: nu (negare a realității), totdeauna cu ind. (**μή** pentru celelalte moduri) I. nu Mt 13, 29; In 1, 21; 2 Cor 1, 17; Iac 5, 12; II. nu, neagă un *subst., pron., adj., part., verb, o prop.* etc.: a) *adj.* Mt 7, 21; Rm 9, 25; 10, 16; b) *subst.* 1 Cor 15, 39; Col 3, 23; c) *part.* 2 Cor 4, 8; d) *prop.* principală Mt 6, 24; e) *prop.* subord. Mt 10, 38; Mc 5, 37; III. **οὐ πολλαί**, nu multe, puține, câteva In 2, 12; IV. **οὐ** urmat de un alt cuvânt negativ (*pron.* sau *adv.*) = negație întărită Mt 22, 16; Lc 23, 53 (trei negații); In 8, 15; **οὐ... οὐκέτι**, FA 8, 39; V. în **μή... οὐκ**, **μή** este folosit pentru a întreba şi **οὐκ** pentru a nega: nu cumva... nu, oare... nu Rm 10, 18

οὐά - *interj.* hei!, hm! Mc 15, 29

οὐαί - *interj.* vai, nenorocire + *dat.* Mt 11, 21; + *voc.* Lc 6, 25; + verb **οὐαί μοί ἐστιν**, 1 Cor 9, 16; *subst.* **ἡ οὐαί**, nenorocirea, vaiul Ap 9, 12

οὐδαμῶς - *adv. neg.* nicidecum, deloc Mt 2, 6

οὐδέ - *adv.* sau *conj.* I. şi nu Mt 6, 20; 25, 13; In 6, 24; Rm 2, 28; Evr 9, 25; II. nu mai mult Mt 6, 15; Mc 16, 13; Lc 16, 31; Rm 4, 15; III. nici chiar, nici măcar Mt 6, 29; 24, 36; 27, 14; 1 Cor 14, 21

οὐδείς, **οὐδεμία**, **οὐδέν** - I. *adj. neh. neg.* nici un, nici Lc 4, 24; In 6, 29; FA 25, 18; II. *pron. masc.* sau *f.* nimeni Mt 6, 24; 8, 10; 11, 27; 1 Cor 1, 14; *n.*, nimic... Mt 23, 16; Mc 7, 15; 9, 29; Lc 20, 40; FA 25, 10

οὐδέποτε - *adv.* de timp, niciodată Mt 7, 23; Mc 2, 12; Lc 15, 29; In 7, 46; FA 10, 14

οὐδέπω - *adv.* de timp, încă nu Lc 23, 53; In 7, 39; 20, 9

οὐθείς = **οὐδείς**

οὐκ - *v.* **οὐ**, *adv. neg.*

οὐκέτι - *adv. neg.* (*de la* **οὐκ** + **ἔτι**, nu + încă, mai) nu... mai Mt 19, 6; Lc 15, 19; Rm 6, 9

οὐκοῦν - particulă, deci, aşadar, prin urmare In 18, 37

οὖν - particulă de coordonare, deci, aşadar, prin urmare I. afirmativă: Mt 1, 17; Lc 3, 9; Rm 5, 1; *imperativă*: Mt 3, 8; Evr 4, 16; interogativă Mt 13, 28; Rm 3, 31; **τί οὖν**, deci ce?, aşadar ce?, dar ce? Rm 3, 9; 6, 15; II. într-o

povestire: atunci, aşadar In 1, 22; 2, 18 etc.; III. cu alte particule, de ex., **εἰ οὖν** deci, dacă, aşadar dacă Mt 6, 23; In 13, 14

οὔπω - *adv.* de timp (**οὐ** + **πώ**) nu încă, încă nu Mt 24, 6; 1 Cor 3, 2; Evr 2, 8

οὐρά, ᾶς, ἡ - coadă Ap 9, 10

οὐράνιος, ον - ceresc, celest Mt 6, 14; Lc 2, 13; FA 26, 19

οὐρανόθεν - *adv.* din cer FA 14, 17; 26, 13

οὐρανός, οῦ, ὁ - cer I. boltă cerească, firmament Mt 5, 18; 11, 23; Lc 10, 15; FA 7, 49; Evr 1, 10; Ap 6, 13; 12, 4; II. cerul, văzduhul Mt 24, 30; Mc 14, 62; Lc 9, 58; Ap 11, 6; III. cerurile (noţiune iudaică), părţile, sferele cerului 2 Cor 12, 2; Evr 1, 10; IV. lăcaşul sau tronul lui Dumnezeu Mt 5, 16; Mc 11, 25; 1 Cor 15, 47; 1 Tes 1, 10; lăcaşul îngerilor Mt 18, 10; lăcaşul celor aleşi Evr 12, 23; V. sinonim al lui Dumnezeu Mt 21, 25; Lc 15, 18

Οὐρβανός, οῦ, ὁ - Urban (nume latinesc: *urbanus*, orăşean) Rm 16, 9

Οὐρίας, ου, ὁ - Urie Mt 1, 6

οὖς, ὠτός, τό - ureche I. *prop.* Mt 10, 27; Mc 7, 33; Lc 22, 50; 1 Cor 2, 9; 12, 16; Iac 5, 4; II. *fig.* Mt 13, 15; Lc 9, 44; FA 28, 27; expresie: **ὁ ἔχων ὦτα ἀκουέτω**, cine are urechi (de auzit) să audă Lc 8, 8; 14, 35

οὐσία, ας, ἡ - (termen juridic) avere, bogăţie, bunuri Lc 15, 12

οὔτε... οὔτε - *conj. neg.* I. nici... nici Mt 6, 20; Mc 14, 68; Lc 12, 24; folosit de 10 ori la Rm 8, 38-39; II. uneori **οὔτε** singur Ap 5, 4

οὗτος, αὕτη, τοῦτο - *pron. dem.* I. *pron.* acesta, aceasta; numeşte pe cineva sau ceva care se află destul de aproape pentru a putea fi privit sau atins Lc 18, 14 (opus lui **ἐκεῖνος**); Mt 3, 17; 17, 5; 26, 26; Mc 14, 24; 1 Cor 2, 2; **καὶ τοῦτο** şi aceasta, şi mai cu seamă, şi în mod deosebit Rm 13, 11; 1 Cor 6, 6; **τοῦτ᾽ ἔστιν** adică Mc 7, 2; FA 1, 19; II. *adj.* aşezat înaintea articolului sau după *subst.*, niciodată între *art.* şi *subst.* Mt 3, 9; 12, 32; Mc 12, 16; *sens temporal* Lc 24, 21

οὕτω, οὕτως - *adv. dem.* astfel, aşa, în acest chip, trimite la ceea ce precede sau la ceea ce urmează Lc 22, 26; Rm 11, 5; 1 Pt 2, 15; **οὕτως... καθὼς καί**, aşa cum, aşa precum Lc 24, 24; **ὡς... οὕτως**, ca şi (precum, după cum)... la fel (aşa, tot aşa) FA 8, 32; **οὕτως ἔχειν**, a fi astfel, a fi aşa (cum se spune) FA 7, 1; 17, 11

οὐχ - formă a lui **οὐ** folosită în faţa unei vocale cu spirit aspru FA 1, 7

οὐχί - negaţie, întărită cu i I. nu In 13, 11; II. nu, nicidecum, deloc In 13, 10; III. cuvânt interogativ

la care se aşteaptă un răspuns afirmativ, nu-i aşa?, oare nu? Lc 6, 39; In 11, 9; Rm 3, 29

ὀφειλέτης, ου, ὁ - datornic, îndatorat, dator Mt 18, 24; Rm 8, 12

ὀφειλή, ῆς, ἡ - datorie Rm 13, 7; 1 Cor 7, 3

ὀφείλημα, ατος, τό - datorie, datorie morală, greşeală Mt 6, 12; drept (drepturi) Rm 4, 4

ὀφείλω - *imperf.* **ὤφειλον**, I. a fi dator, a datora, a avea o datorie Mt 18, 28; 18, 30; 18, 34; Rm 13, 8; II. a fi obligat, a fi silit, a fi constrâns, a trebui, a fi dator Mt 23, 16; Lc 17, 10; In 19, 7; 1 Cor 7, 36; Ef 5, 28; Evr 2, 17

ὄφελον - *part.*(?) *de la* **ὤφελον**, *aor. 2 de la* **ὀφείλω**, cu **ἐστίν** *subînț.*: folosit ca particulă pentru a exprima o dorință: o, dacă! 1 Cor 4, 8; 2 Cor 11, 1; Gal 5, 12; Ap 3, 15

ὄφελος, ους, τό - folos, profit, avantaj 1 Cor 15, 32; Iac 2, 14

ὀφθαλμοδουλία, ας, ἡ - ascultare, supunere (sub ochiul stăpânului), sub supraveghere Ef 6, 6; Col 3, 22

ὀφθαλμός, οῦ, ὁ - ochi, *prop.* şi *fig.* Mt 13, 15; Mc 9, 47; Lc 11, 34; In 9, 6; FA 28, 27; Rm 11, 8

ὄφις, εως, ὁ - şarpe Mt 7, 10; 23, 33; Lc 11, 11; In 3, 14; 1 Cor 10, 9; Ap 9, 19; şarpele cel de demult Ap 12, 9; 20, 2

ὀφρύς, ύος, ἡ - sprânceană, *de unde* a creastă, coamă (de munte) Lc 4, 29

ὀχλέω - a apăsa, a brutaliza, *de unde* a chinui, a tortura Lc 6, 18; FA 5, 16

ὀχλοποιέω - a aduna mulțimea, gloata; a ațâța (a îndemna la revoltă) poporul FA 17, 5

ὄχλος, ου, ὁ - mulțime, gloată Mt 9, 23; 15, 33; 21, 26; Mc 6, 34; Lc 8, 4; In 12, 9; FA 24, 12; drojdia societății, pleava societății In 7, 49

ὀχύρωμα, ατος, τό - fortăreață, întăritură 2 Cor 10, 4

ὀψάριον, ίου, τό - hrană, mâncare, în mod deosebit peşte In 6, 9

ὀψέ - *adv.* târziu, seara Mc 13, 35; + *gen.* după, la sfârşitul Mt 28, 1

ὀψία, ας, ἡ - seară Mt 8, 16; *v.* **ὄψιος**

ὄψιμος, ον - târziu, din vremea (anotimpul) târzie Iac 5, 7

ὄψιος, α, ον - târziu; în N.T. aproape totdeauna *subst.* **ἡ ὀψία** (*subînț.* **ὥρα**): seara Mt 8, 16; 27, 57; Mc 1, 32; 4, 35

ὄψις, εως, ἡ - înfățişare, aparență, aspect In 7, 24; 11, 44 (față, chip); Ap 1, 16 (față)

ὄψομαι - *viit.* de la **ὁράω**

ὀψώνιον, ου, τό - soldă, salariu, plată Lc 3, 14; Rm 6, 23; 1 Cor 9, 7; 2 Cor 11, 8

Π

παγιδεύω - *aor. 1. conj.* **παγιδεύσω**, a prinde cu înşelăciune Mt 22, 15

παγίς, ίδος, ἡ - năvod, plasă pentru vânătoare, cursă, laţ Rm 11, 9; 1 Tim 3, 7; 6, 9

πάθημα, ατος, τό - I. pătimire, suferinţă, patimă Rm 8, 18; 2 Cor 1, 5-6; Fil 3, 10; Evr 10, 32; II. pasiune păcătoasă, patimă Rm 7, 5; Gal 5, 24

παθητός, ή, όν - supus suferinţei FA 26, 23

πάθος, ους, τό - suferinţă, patimă (în general, în sens peiorativ) Rm 1, 26; Col 3, 5; 1 Tes 4, 5

παιδαγωγός, οῦ, ὁ - (**παῖς** + **ἄγω**) sclav care conducea copiii la şcoală şi îi supraveghea, pedagog, educator, învăţător, îndrumător 1 Cor 4, 15

παιδάριον, ου, τό - copilaş, băieţaş, puşti Mt 11, 16; In 6, 9

παιδεία, ας, ἡ - (educaţia copiilor) îndreptare, pedeapsă, certare, mustrare 2 Tim 3, 16; Evr 12, 5; 12, 7; 12, 11

παιδευτής, οῦ, ὁ - povăţuitor, educator, învăţător Rm 2, 20; cel care ceartă, care mustră Evr 12, 9

παιδεύω - *aor. 1.* **ἐπαίδευσα**, *pas. aor. 1* **ἐπαιδεύθην**, *pas. perf. part.* **πεπαιδευμένος**, I. a creşte (un copil), a educa, a învăţa, a instrui FA 7, 22; 22, 3; 2 Tim 2, 25; Tit 2, 12; II. a pedepsi, a certa, a muta, a îndrepta 1 Cor 11, 32; 2 Cor 6, 9; Evr 12, 6-7; Ap 3, 19; cu sensul: a biciui, a flagela, a bate Lc 23, 16; 23, 22

παιδιόθεν - *adv.* din copilărie, din pruncie Mc 9, 21

παιδίον, ου, τό - prunc, copilaş, copil mic Mt 2, 8-9; 18, 2-3; Mc 9, 36; Lc 7, 32; In 16, 21; 21, 5; Evr 2, 13

παιδίσκη, ης, ἡ - slujnică, roabă, sclavă, servitoare Mt 26, 69; Mc 14, 69; Lc 22, 56; In 18, 17; FA 12, 13

παίζω - (*doar prez.*) a se juca, a se distra (ca un copil) 1 Cor 10, 7

παῖς, παιδός, ὁ, ἡ - I. copil Mt 17, 18; Lc 2, 43; 9, 42; FA 20, 12; copilă, fetiţă Lc 8, 51; fiu In 4, 51; II. slugă, servitor, slujitor, rob, sclav Mt 8, 6; Lc 1, 54; 7, 7; FA 4, 25; **παῖς θεοῦ**, FA 3, 13; 4, 27; 4, 30

παίω - *aor. 1.* **ἔπαισα**, a lovi, a bate Mt 26, 68; Mc 14, 47; a înţepa, a împunge Ap 9, 5

Πακατιανή, ῆς, ἡ - Pacatiana, denumire târzie a unei provincii din Frigia, cu capitala la Laodiceea 1 Tim 6, 22 (*var.*)

πάλαι - *adv.* I. odinioară, altădată, pe vremuri, de demult Evr 1, 1; 2 Pt 1, 9; II. de mult timp Mt 11, 21; Lc 10, 13; Mc 15, 44

παλαιός, ά, όν - vechi Mt 9, 17; Mc 2, 22; Lc 5, 39; Rm 6, 6; 2 Cor 3, 14; Ef 4, 22; Col 3, 9

παλαιότης, ητος, ἡ - vechime Rm 7, 6

παλαιόω - *perf.* *πεπαλαίωκα*, *pas. viit.* *παλαιωθήσομαι*, *aor.* *ἐπαλαιώθην*, a învechi Evr 8, 13; a se învechi, a se toci, a se roade (despre îmbrăcăminte) Lc 12, 33; Evr 1, 11

πάλη, ης, ἡ - luptă Ef 6, 12

παλιγγενεσία, ας, ἡ - naştere din nou, a doua naştere Tit 3, 5; înnoire, primenire Mt 19, 28

πάλιν - *adv.* I. înapoi, îndărăt, în sens invers (cu verbe de mişcare) Mt 26, 43; Mc 11, 27; In 6, 15; 11, 7; FA 11, 10; II. la rândul său, din partea sa Lc 6, 43; 1 Cor 12, 21; 2 Cor 10, 7; III. din nou, iarăşi, încă o dată Mt 4, 8; 20, 5; Mc 3, 1; Lc 23, 20; In 8, 8; FA 17, 32; Fil 4, 4; IV. mai mult, în plus, încă In 12, 39; Rm 15, 10-12; Evr 1, 5

παμπληθεί - *adv.* toţi împreună, cu toţii Lc 23, 18

πάμπολυς, -πόλλη, -πολυ - foarte numeros Mc 8, 1 (*var.*)

Παμφυλία, ας, ἡ - Pamfilia, provincie în sudul Asiei Mici FA 2, 10; 13, 13

πανδοχεῖον - sau *-δοκίον*, han, pensiune, loc pentru găzduit Lc 10, 34

πανδοχεύς, έως, ὁ - hangiu, gazdă Lc 10, 35

πανήγυρις, εως, ἡ - adunare de sărbătoare Evr 12, 23

πανοικί - sau *-οικεί*, *adv.* cu toată casa (familia) sa FA 16, 34

πανοπλία, ας, ἡ - armură, toate armele Lc 11, 22; Ef 6, 11

πανουργία, ας, ἡ - viclenie, vicleşug, şiretenie, şiretlic Lc 20, 23; 1 Cor 3, 19

πανοῦργος, ον - viclean, şiret, isteţ, priceput 2 Cor 12, 16

πανταχῆ - *adv.* peste tot, pretutindeni FA 21, 28

πανταχόθεν - *adv.* de pretutindeni, din toate părţile Mc 1, 45

πανταχοῦ - *adv.* peste tot, pretutindeni Mc 1, 28; 16, 20; FA 17, 30

παντελής, ές - terminat, împlinit, săvârşit; locuţiune: *εἰς τὸ παντελές*, pe de-a-ntregul, complet, absolut Lc 13, 11; în chip definitiv, desăvârşit Evr 7, 25

πάντῃ - *adv.* totdeauna, oricum FA 24, 3

πάντοθεν - *adv.* de pretutindeni, din orice parte, din toate părţile Mc 1, 45 (*var.*); Lc 19, 43; Evr 9, 4

παντοκράτωρ, ορος, ὁ - Atotțiitorul, Atotputernicul 2 Cor 6, 18; Ap 1, 8

πάντοτε - *adv.* totdeauna, în orice clipă Mt 26, 11; Mc 14, 7; Lc 15, 31; 1 Cor 1, 4

πάντως - *adv.* pe de-a-ntregul, complet, cu totul I. oricum, desigur, cu siguranță, fără îndoială Lc 4, 23; FA 21, 22; 1 Cor 9, 10; II. în orice chip, cu orice preț 1 Cor 9, 22; III. cu **οὐ**, nicidecum, cu desăvârşire nu Rm 3, 9; 1 Cor 5, 10

παρά - *prep.*, sens inițial: în apropiere de, lângă; A. + *gen.* ideea de origine sau de autor: de lângă, de la, din partea (în general a unei persoane), *prop.* şi *fig.* I. Mt 21, 42; Mc 14, 43; Lc 1, 37; 8, 49; In 9, 16; II. persoana căreia i se cere ceva, persoana de la care se primeşte ceva, de la care se află ceva Mt 2, 7; Mc 12, 2; In 4, 9; 6, 45; FA 3, 2; 22, 5; Iac 1, 5; III. precedată de articol, formează *adj.* sau *subst.* **τὰ παρ᾽αὐτῆς**: averea sa, mijloace de trai Mc 5, 26; Lc 10, 7; **οἱ παρ᾽αὐτοῦ**, ai lui, ai săi, părinții săi Mc 3, 21; B. + *dat.* lângă, la (în general cu un nume de persoană), printre, în mijlocul I. *prop.* Mt 28, 15; Lc 11, 37; 19, 7; In 14, 25; FA 9, 43; Ap 2, 13; II. *fig.* Mc 10, 27; Rm 2, 11; 1 Cor 7, 24; C. + *ac.* I. *sens local*, cu sau fără mişcare, pe lângă, de-a lungul Mt 4, 18; pe malul, pe țărmul Mt 13, 1; pe marginea, lângă Mt 20, 30; FA 10, 6; 16, 13; **παρὰ τοὺς πόδας τινός**, la picioarele (cuiva) Mt 15, 30; Lc 7, 38; FA 4, 35; II. în comparație cu, în raport cu, decât Lc 3, 13; 13, 2; Rm 14, 5; Evr 1, 4; 2, 7; 11, 11; III. mai puțin, fără, în afară de, cu excepția 2 Cor 11, 24; IV. din cauza, pentru 1 Cor 12, 15; V. împotriva, contra FA 18, 13; Rm 4, 18; 16, 17; în opoziție cu Gal 1, 8

παραβαίνω - *aor. 2.* **παρέβην**, I. *intr.* a se depărta de drum, a se abate de la drum FA 1, 25; II. *tr.* a călca (o lege, un consemn), a depăşi Mt 15, 2-3; 2 In 1, 9 (*var.*)

παραβάλλω - *aor. 2.* **παρέβαλον**, I. a compara, a asemăna Mc 4, 30 (*var.*); II. a se îndrepta spre, a naviga spre FA 20, 15

παράβασις, εως, ἡ - greşeală, călcare (a Legii); a) făcută de cineva (+ *gen.* subiectiv) Rm 5, 14; b) făcută față de ceva (+ *gen.* obiectiv) Rm 2, 23; Evr 9, 15

παραβάτης, ου, ὁ - călcător (de Lege) + *gen.* Rm 2, 25; Iac 2, 11; *abs.* păcătos Gal 2, 18; Iac 2, 9

παραβιάζομαι - *aor. 1.* **παρεβιασάμην**, a ruga stăruitor, a stărui, a insista cu tărie pe lângă cineva, a îndupleca; + *ac.* Lc 24, 29; FA 16, 15

παραβολεύομαι - *aor. 1.* **παρεβολευσάμην**, a se arăta

îndrăzneț, a se expune primejdiei; + τῇ ψυχῇ, a-și pune viața în primejdie Fil 2, 30

παραβολή, ῆς, ἡ - I. comparație, pildă, simbol Evr 9, 9; 11, 9; II. parabolă, pildă, ilustrație, enigmă (de 48 de ori la sinoptici) Mt 13, 33; Mc 4, 13; Lc 13, 6

παραβουλεύομαι - *aor. 1.* **παρεβουλευσάμην**, a nu face mare caz de + *dat.* Fil 2, 30 (*var.*)

παραγγελία, ας, ἡ - poruncă, dispoziție, ordin, recomandare FA 16, 24; 1 Tim 1, 18

παραγγέλλω - *aor.* **παρήγγειλα**, a trimite un ordin, a porunci, a comanda Mc 8, 6; Lc 5, 14; 8, 29; FA 1, 4; 1 Cor 11, 17; 2 Tes 3, 4; 1 Tim 6, 13

παραγίνομαι - *aor. 2.* **παρεγενόμην**, *m. m. ca pf. 3 sg.* **παραγεγόνει**, I. a sosi, a veni Mt 2, 1; 3, 1; Lc 22, 52; In 8, 2; FA 9, 26; 18, 27; Evr 9, 11; II. a veni în ajutor, a ajuta, a sprijini + *dat.* 2 Tim 4, 16

παράγω - *imperf.* **παρῆγον**, I. *tr.* a conduce, a călăuzi lângă, *de unde pas.* a se duce, a pleca, a trece, a fi pe punctul de a trece, de a pleca 1 In 2, 8; II. *intr.* a) a trece înainte, a trece pe lângă Mt 20, 30; b) a trece = a dispărea 1 Cor 7, 31; c) a se îndepărta, a trece mai departe Mt 9, 27

παραδειγματίζω - *aor. 1. inf.* -**ματίσαι**, a da ca exemplu, a închina ca model, *de unde* a face de râs, de batjocură, a expune ironiei, bătăii de joc Mt 1, 19; Evr 6, 6

παράδεισος, ου, ὁ - paradis, rai (cuvânt persan = parc, grădină cu apă), grădină a desfătărilor așezată în al treilea cer Lc 23, 43; 2 Cor 12, 4; Ap 2, 7

παραδέχομαι - *pas. aor. 1* **παρεδέχθην**, a primi, a întâmpina Mc 4, 20; FA 22, 18; 1 Tim 5, 19

παραδιατριβή, ῆς, ἡ - ceartă fără sfârșit, gâlceavă necurmată, discuție inutilă 1 Tim 6, 5 (*var.*)

παραδίδωμι - *viit.* **παραδώσω**, *aor.* **παρέδωκα**, *perf.* **παραδέδωκα**, I. a da, a preda, a încredința, a înmâna **τί τινι** ceva cuiva Lc 4, 6; In 19, 30; FA 15, 26; 1 Cor 13, 3; II. a preda (justiției, tribunalului) a trăda, a vinde **τινά**, pe cineva Mt 26, 25; 27, 26; Mc 13, 9; 14, 10; Lc 21, 12; 22, 4; FA 8, 3; Rm 8, 32; Ef 4, 19; 1 Pt 2, 23; III. a comunica, a transmite (o tradiție) Mc 7, 13; 1 Cor 15, 2

παράδοξος, ον - (ceea ce este contrar părerii comune), surprinzător, impresionant, uluitor, minunat Lc 5, 26

παράδοσις, εως, ἡ - tradiție, datină, predanie Mt 15, 2-3; 15, 6; Gal 1, 14; Col 2, 8; 2 Tes 2, 15; 3, 6

παραζηλόω - *aor. 1.* **παρεζήλωσα**, a întărâta mânia,

a ațâța râvna, a face pe cineva invidios Rm 11, 11; 1 Cor 10, 22

παραθαλάσσιος, α, ον - (care este) așezat pe malul mării Mt 4, 13

παραθεωρέω - a neglija, a trece cu vederea, a nu se îngriji de, a se dezinteresa de FA 6, 1

παραθήκη, ης, ἡ - depozit încredințat cuiva 1 Tim 6, 20; 2 Tim 1, 12

παραινέω - *imperf.* **παρῄνουν**, a îndemna, a îmboldi FA 27, 9; 27, 22

παραιτέομαι - *aor. 1.* **παρῃτησάμην**, *pas. perf. part.* **παρῃτημένος**, I. a cere prin rugăminți Mc 15, 6; II. a-și cere iertare, a se scuza Lc 14, 18-19; III. a refuza, a respinge, a îndepărta, a se feri de, a se îndepărta de, a se lepăda de FA 25, 11; 1 Tim 4, 7; 5, 11; Tit 3, 10; Evr 12, 25

παρακαθέζομαι - *pas. aor. 1 part.* **παρακαθεσθείς**, a se așeza la picioarele cuiva Lc 10, 39

παρακαθίζω - *aor.* **παρεκάθισα**, a se așeza la picioarele cuiva Lc 10, 39 (*var.*)

παρακαλέω - *aor.* **παρεκάλεσα**, *pas. aor. 1* **παρεκλήθην**, *perf.* **παρακέκλημαι**, a chema la sine I. a ruga, a invita, a chema Lc 8, 41; FA 8, 31; 16, 15; 2 Cor 12, 8; II. a îndemna 1 Cor 1, 10; 2 Cor 10, 1; 2 Tes 3, 12; Evr 3, 13; III. a ruga mult, a cere cu insistență Mc 5, 23; FA 28, 20; IV. a încuraja, a mângâia Mt 2, 18; Lc 16, 25; 2 Cor 1, 6; 7, 6; 1 Tes 3, 2; 4, 18

παρακαλύπτω - *pas. perf. part.* **παρακεκαλυμμένος**, a ascunde, a acoperi Lc 9, 45

παρακαταθήκη = **παραθήκη**

παράκειμαι - a fi la îndemână, a se afla alături de Rm 7, 18; 7, 21

παράκλησις, εως, ἡ - I. îndemn, îndemnare (predică de un tip deosebit) Rm 12, 8; 1 Tes 2, 3; 1 Tim 4, 13; Evr 6, 18; 12, 5; 13, 22; II. cerere, rugăminte 2 Cor 8, 4; III. mângâiere, consolare, îmbărbătare, încurajare Lc 2, 25; Rm 15, 4; 2 Cor 1, 4-7; 7, 4; Fil 2, 1

παράκλητος, ου, ὁ - cel care este chemat alături, apărător, mijlocitor, mângâietor; (Duhul) In 14, 16; 14, 26; 15, 26; 16, 7; (Iisus) 1 In 2, 1

παρακοή, ῆς, ἡ - neascultare, nesupunere Rm 5, 19; 2 Cor 10, 6; Evr 2, 2

παρακολουθέω - *aor.* **παρηκολούθησα**, *perf.* **παρηκολούθηκα**, I. a însoți, a întovărăși, a urma Mc 16, 17; II. a se informa despre, a cerceta Lc 1, 3; III. a urma cu credință, cu statornicie 1 Tim 4, 6; 2 Tim 3, 10

παρακούω - *aor. 2.* **παρήκουσα**, a nu asculta, a refuza să înțeleagă

+ *gen.* Mt 18, 17; Mc 5, 36; alt înțeles pentru Mc 5, 36; a auzi un cuvânt care nu îți este adresat

παρακύπτω - *aor.* **παρέκυψα**, a se apleca, a se înclina Lc 24, 12; In 20, 5; 20, 11; *fig.* Iac 1, 25

παραλαμβάνω - *aor. 2.* **παρέλαβον**, *pas. viit.* **παραλημφθήσομαι**, I. a lua cu sine, a lua lângă el Mt 4, 5; Mc 4, 36; Lc 9, 28; In 14, 3; FA 23, 18; *de unde* a duce cu sine In 19, 16; II. a primi, a întâmpina pe cineva In 1, 11; a primi (o tradiție sau prin tradiție), a învăța Mc 7, 4; 1 Cor 15, 1; 15, 3; Col 4, 17; Evr 12, 28

παραλέγομαι - *imperf.* **παρελεγόμην**, a merge pe lângă, a naviga de-a lungul, a trece pe lângă FA 27, 8; 27, 13

παράλιος, ον - așezat pe țărmul mării; **ἡ παράλιος** *(χώρα)*, ținut maritim Lc 6, 17

παραλλαγή, ῆς, ἡ - schimbare, modificare Iac 1, 17

παραλογίζομαι - a înșela, a păcăli, a amăgi Col 2, 4; Iac 1, 22

παραλυτικός, ή, όν - paralizat, paralitic, slăbănog Mt 4, 24; 9, 2; Mc 2, 3-5

παραλύω - *pas. perf. part.* **παραλελυμένος**, a fi paralizat, a fi slăbănog, paralitic Lc 5, 18; FA 8, 7; Evr 12, 12

παραμένω - *aor.* **παρέμεινα**, a rămâne, a sta, a locui 1 Cor 16, 6; Fil 1, 25 + *dat.* lângă, împreună cu

παραμυθέομαι - *aor. 1.* **παρεμυθησάμην**, a consola, a mângâia, a încuraja, a îmbărbăta In 11, 31

παραμυθία, ας, ἡ - acțiunea de a mângâia, mângâiere, consolare, îmbărbătare, încurajare 1 Cor 14, 3

παραμύθιον, ου, τό - încurajare, îmbărbătare, mângâiere Fil 2, 1

παρανομέω - a călca Legea FA 23, 3

παρανομία, ας, ἡ - ilegalitate, călcarea Legii 2 Pt 2, 16

παραπικραίνω - *aor.* **παρεπίκρανα**, a acri, a deveni ursuz, a se răzvrăti Evr 3, 16

παραπικρασμός, οῦ, ὁ - faptul de a se acri, acrire, exasperare, revoltă, răzvrătire Evr 3, 8; 3, 15

παραπίπτω - *aor. 2.* **παρέπεσον**, a cădea afară din Evr 6, 6

παραπλέω - *aor. inf.* **παραπλεῦσαι**, a trece pe apă pe lângă, a naviga în largul... FA 20, 16

παραπλήσιον - *prep.* aproape de, lângă, pe lângă, în apropiere de + *dat.* Fil 2, 27

παραπλησίως - *adv.* în chip asemănător, în același fel Evr 2, 14

παραπορεύομαι - I. a trece Mt 27, 39; Mc 11, 20; II. a traversa,

a străbate, a merge prin, a trece prin + *gen.* Mc 2, 23; 9, 30

παράπτωμα, ατος, τό - greşeală, păcat Mt 6, 14-15; Mc 11, 25; Rm 4, 25; 5, 15-20; Col 2, 13

παραρρέω - *pas. aor. 2.* **παρερρύην**, *conj.* **παραρυῶ** (*v.* **ῥέω**), a se pierde, a dispărea (ca apa în deşert) Evr 2, 1

παράσημος, ον - sub semnul, cu semnul, care are semnul + *dat.* FA 28, 11

παρασκευάζω - *med. viit.* **παρασκευάσομαι**, *pas. perf.* **παρεσκεύασμαι**, I. a pregăti FA 10, 10; II. *med.-pas.* a se pregăti, a fi gata 1 Cor 14, 8; 2 Cor 9, 2-3

παρασκευή, ῆς, ἡ - pregătire; în N.T. termenul înseamnă una dintre zilele de pregătire a unei sărbători, de ex. sabatul Lc 23, 54; In 19, 42

παρατείνω - *aor.* **παρέτεινα**, a prelungi (discursul, cuvântul, predica) FA 20, 7

παρατηρέω - *imperf.* **παρετήρουν**, *aor. 1.* **παρετήρησα**, I. a pândi, a spiona Mc 3, 2; *med.:* acelaşi sens Lc 14, 1; II. a păzi, a supraveghea FA 9, 24

παρατήρησις, εως, ἡ - acţiunea de a da în vileag, de a dezvălui, de a descoperi, dezvăluire, observaţie directă, observare Lc 17, 20

παρατίθημι - *aor. 1.* **παρέθηκα**, *med. aor. 2.* **παρεθέμην**, *pas. aor. 1* **παρετέθην**, a pune, a aşeza lângă, în apropiere de + *dat. pers.* şi *ac.* lucrului I. a oferi, a pune înainte (alimente) Mc 6, 41; Lc 11, 6; FA 16, 34; 1 Cor 10, 27; a prezenta, a propune, a înfăţişa Mt 13, 24-31; II. *med.* a încredinţa Lc 12, 48; 23, 46; 1 Tim 1, 18; a dovedi, a demonstra, a arăta, a chema în sprijin (în ajutor) FA 17, 3

παρατυγχάνω - a întâlni FA 17, 17

παραυτίκα - *adv.* în acest moment, în clipa de faţă 2 Cor 4, 17

παραφέρω - *aor. 2.* **παρήνεγκον**, I. a lua, a duce Mc 14, 36; Lc 22, 42; II. a îndepărta, *de unde* a se lăsa târât (amăgit, ademenit, înşelat) Evr 13, 9; Iuda 1, 12

παραφρονέω - a fi nebun, nesăbuit, neînţelept 2 Cor 11, 23

παραφρονία, ας, ἡ - nebunie 2 Pt 2, 16

παραχειμάζω - *viit.* **-χειμάσω**, *aor. inf.* **παραχειμάσαι**, *perf. part.* **παρακεχειμακώς**, a petrece iarna, a ierna FA 27, 12; 28, 11; 1 Cor 16, 6; Tit 3, 12

παραχειμασία, ας, ἡ - iernat, petrecerea iernii FA 27, 12

παραχρῆμα - *adv.* imediat, îndată, numaidecât Mt 21, 19; Lc 1, 64

πάρδαλις, εως, ἡ - leopard sau panteră Ap 13, 2

παρεδρεύω - a se afla lângă, *de unde* a participa (la serviciul religios, a sluji), a se ocupa de, a se îndeletnici cu + *dat.* 1 Cor 9, 13

πάρειμι - (de la **εἰμί**, a fi) a fi prezent, a fi de față Lc 13, 1; In 11, 28; FA 17, 6; 1 Cor 5, 3; 2 Cor 10, 2; Evr 12, 11; *de unde* a fi la dispoziția cuiva, a ajunge la Col 1, 6; **τὰ παρόντα**, cele prezente, ceea ce ai (= avere) Evr 13, 5

παρεισάγω - *viit.* **παρεισάξω**, a strecura, a băga pe furiș, a introduce pe ascuns 2 Pt 2, 1

παρείσακτος, ον - *adj.* verbal de la **παρεισάγω**, care s-a strecurat, care a pătruns pe furiș Gal 2, 4

παρεισδύω - sau **-δύνω**, *aor.* **παρεισέδυσα**, a se strecura, a pătrunde pe ascuns, a intra pe furiș Iuda 1, 4

παρεισέρχομαι - *aor. 2.* **παρεισῆλθον**, a intra pe furiș, a pătrunde pe ascuns Gal 2, 4; a interveni, a intra Rm 5, 20

παρεισφέρω - *aor.* **παρεισήνεγκα**, a aduce mai mult, a depune mai multă osteneală 2 Pt 1, 5

παρεκτός - I. *prep.* + *gen.* afară de, exceptând, cu excepția Mt 5, 32; FA 26, 29; II. *adv.* în afară 2 Cor 11, 28

παρεμβάλλω - *viit.* **-εμβαλῶ**, a include, a intercala, *de unde* a ridica o palisadă (un gard), a înconjura (a împrejmui) cu o fortificație, a săpa un șanț în jurul... + *dat.* Lc 19, 43

παρεμβολή, ῆς, ἡ - I. fortăreață, întăritură FA 21, 34; II. tabără, armată Evr 13, 11; Ap 20, 9

παρενοχλέω - a tulbura, a provoca supărări, necazuri FA 15, 19

παρεπίδημος, ον - care stă într-o țară străină, călător, care trăiește printre străini Evr 11, 13; 1 Pt 1, 1; 2, 11

παρέρχομαι - *viit.* **-ελεύσομαι**, *aor. 2.* **-ῆλθον**, *perf.* **-ελήλυθα**, I. a trece alături, a trece pe lângă, a trece mai departe, a depăși Mt 8, 28; Mc 6, 48; 14, 35; Lc 18, 37; a trece (a merge) de la unul la altul Lc 12, 37; II. a trece (timpul, vremea) Mt 14, 15; FA 27, 9; 1 Pt 4, 3; III. a trece = a înceta să mai existe, a se sfârși Mt 5, 18; 24, 34; Mc 13, 31; Lc 16, 17; Iac 1, 10; IV. a neglija, a lăsa la o parte, a nu da importanță, a călca (o poruncă), a omite Lc 11, 42; 15, 29

πάρεσις, εως, ἡ - iertare Rm 3, 25

παρέχω - *aor. 2.* **παρέσχον**, *perf.* **παρέσχηκα**, I. a oferi, a da, a arăta, a prezenta, a întinde, a fi atent, a lua aminte Lc 6, 29; FA 16, 16; 22, 2; 28, 2; 1 Tim 1, 4; II. *med.* a) a se arăta, a se prezenta Tit 2, 7; b) a acorda, a da, a conferi Lc 7, 4; FA 19, 24; Col 4, 1

παρηγορία, ας, ἡ - mângâiere, consolare Col 4, 11

παρθενία, ας, ἡ - feciorie, virginitate, Lc 2, 36

παρθένος, ου, ἡ și **ὁ** - fecioară, virgină, vergură; virgin, vergur, bărbat sau femeie care n-a avut niciodată relații sexuale I. (fecioară) Mt 1, 23; Lc 1, 27; FA 21, 9; 1 Cor 7, 36-39; 2 Cor 11, 2; II. (bărbat) Ap 14, 4; III. (bărbat sau femeie) 1 Cor 7, 25

Πάρθος, ου, ὁ - part (popor din Asia) FA 2, 9

παρίημι - *aor. 2. inf.* **παρεῖναι**, *perf. part.* **παρειμένος**, a da drumul, a lăsa în voie, a îngădui, a slăbi, *de unde* la *pas.* a fi foarte slăbit sau ostenit Evr 12, 12

παριστάνω - sau **-ἵστημι**, *aor. 1.* **παρέστηκα**, *aor. 2.* **παρέστην**, *perf.* **παρέστηκα**, *part.* **παρεστηκώς**, **παρεστώς**, I. *tr.* (*act. prez.*, *imperf.*, *viit.*, *aor. 1.*): a) a pune la dispoziție, a pregăti, a așeza, a pune FA 23, 24; Rm 6, 13; a dovedi FA 24, 13; b) a înfățișa, a prezenta, a pune înaintea cuiva, a aduce în fața cuiva FA 23, 33; 2 Cor 11, 2; Ef 5, 27; Col 1, 22; 2 Tim 2, 15; a vădi, a înfățișa împreună cu cineva, a pune la un loc pe cineva cu altcineva 1 Cor 8, 8; 2 Cor 4, 14; c) a oferi (= a jertfi, a sacrifica, a aduce jertfă) Rm 12, 1; II. *intr.* (*act. aor. 2.*, *perf.*, *m. m. ca perf.* și *med.*): a) a înainta, a merge în întâmpinare, a se înfățișa, a se arăta, a sta în fața cuiva, a se ridica împotriva FA 1, 10; 4, 26; 27, 24; Rm 14, 10; b) a sosi, a veni, a fi de față, a fi de ajutor, a ajuta Mc 4, 29; 15, 39; In 18, 22; Rm 16, 2

Παρμενᾶς - *ac.* **-ᾶν**, **ὁ**, Parmena, unul dintre cei șapte diaconi din Ierusalim FA 6, 5

πάροδος, ου, ἡ - trecere 1 Cor 16, 7

παροικέω - *aor.* **παρῴκησα**, a locui ca străin, a fi străin, a locui vremelnic (temporar), a zăbovi Lc 24, 18; Evr 11, 9

παροικία, ας, ἡ - ședere (locuire) în străinătate, locuire vremelnică FA 13, 17; 1 Pt 1, 17

πάροικος, ον - străin, locuitor vremelnic, oaspete FA 7, 6; 7, 29; Ef 2, 19; 1 Pt 2, 11

παροιμία, ας, ἡ - I. vorbire indirectă, figurată, pildă, parabolă In 10, 6; 16, 25; II. proverb, zicală 2 Pt 2, 22

πάροινος, ον - dedat la vin 1 Tim 3, 3; Tit 1, 7

παροίχομαι - *perf. part.* **παρῳχημένος**, a se duce, a trece (vorbind de timp) FA 14, 16

παρομοιάζω - a semăna, a se asemăna Mt 23, 27

παρόμοιος, ον - asemănător, asemenea Mc 7, 8; 7, 13

παροξύνω - a mânia, a enerva, a irita, a ațâța; *pas.* a se mânia, a se aprinde de mânie, a se îndârji FA 17, 16; 1 Cor 13, 5

παροξυσμός, οῦ, ὁ - I. provocare, ațâțare, iritare, mânie, neînțelegere FA 15, 39; II. îndemn, stimulare, spirit de emulație Evr 10, 24

παροργίζω - *viit.* **παροργιῶ**, a mânia, a aprinde (a ațâța) mânia, a întărâta mânia Rm 10, 19; Ef 6, 4; Col 3, 21

παροργισμός, οῦ, ὁ - mânie, furie Ef 4, 26

παροτρύνω - *aor. 1.* **παρώτρυνα**, a împinge, a îndemna, a asmuți, a întărâta, *de unde* a fanatiza, a îndemna la revoltă, a ațâța împotriva cuiva FA 13, 50

παρουσία, ας, ἡ - I. prezență, venire 1 Cor 16, 17; Fil 2, 12; II. înfățișare sau putere (a trupului) 2 Cor 10, 10; III. parusia (revenirea sau întoarcerea lui Hristos, a doua venire a Mântuitorului) Mt 24, 3; 1 Cor 15, 23; 2 Pt 3, 4 etc. IV. înscăunare, suire pe tron 2 Tes 2, 9

παροψίς, ίδος, ἡ - farfurie, blid Mt 23, 25

παρρησία, ας, ἡ - I. sinceritate, libertatea de a vorbi Mc 8, 32; In 7, 4; 7, 13; 7, 26; FA 28, 31; II. încredere, îndrăzneală FA 2, 29; 4, 13; 2 Cor 7, 4; Ef 6, 19; 1 In 2, 28

παρρησιάζομαι - *aor. 1.* **ἐπαρρησιασάμην**, a vorbi cu îndrăzneală, cu curaj; a predica cu încredere, fără teamă FA 18, 26

πᾶς, πᾶσα, πᾶν - I. *adj.* tot, toată, oricare, orice, fiecare (totalitate sau pluralitate) Mt 5, 11; FA 2, 43; 1 Cor 13, 2; 15, 19; Fil 1, 3; 4, 21; Col 1, 9-11; Evr 2, 15; II. *pron.* fiecare, oricine, **πᾶς** Lc 16, 16; tot **πᾶν** 2 Cor 9, 11; folosit singur sau cu articol: *(οἱ) πάντες*, toți (toți oamenii) Mt 10, 22; 1 Cor 9, 22; **πάντες οἱ** + *part.*, toți cei care Mc 1, 32; Rm 1, 7; **πάντα**, toate lucrurile Rm 8, 22; 1 Cor 15, 27; Gal 4, 1; **τὰ πάντα**, „Totul“, universul Rm 8, 32; 1 Cor 15, 28; Col 1, 16

πάσχα, τό - (*aram.* פַּסְחָא *paschá,* Ex. 12, 13) I. Paștele iudaic și pregătirile speciale care îl însoțesc Mt 26, 19; Mc 14, 1; Lc 2, 41; 22, 8; In 2, 23; 13, 1; FA 12, 4; II. mielul pascal Mc 14, 12; In 18, 28

πάσχω - *aor. 2.* **ἔπαθον**, *perf.* **πέπονθα**, I. a trece prin încercări Gal 3, 4; II. a pătimi, a suferi, a îndura, a răbda Mc 8, 31; Lc 9, 22; 1 Cor 12, 26; 2 Cor 1, 6; 2 Tim 1, 12; Evr 2, 18; Ap 2, 10

Πατάρα, ων, τό - Patara, port în Licia FA 21, 1

πατάσσω - *viit.* **πατάξω**, *aor. 1.* **ἐπάταξα**, a lovi, a bate, a ucide, a omorî în bătaie Mt 26, 31; FA 7, 24; Ap 11, 6

πατέω - *pas. aor. 1* **ἐπατήθην**, a călca în picioare Lc 10, 19; 21, 24; Ap 14, 20; 19, 15

πατήρ, τρός, ὁ - *voc.* **πάτερ**, *ac.* **πατέρα**, *dat.* **πατρί**, *pl. nom.* **πατέρες**, *ac.* **πατέρας**, *gen.* **πατέρων**, *dat.* **πατράσι**, I. tată Mt 2, 22; Mc 5, 40; *pl.* părinți (?) Ef 6, 4; Col 3, 21; II. strămoș (Avraam etc.) Mt 3, 9; *pl.* strămoșii, părinții Lc 1, 55; III. părinți (titlu dat în semn de cinstire) FA 7, 2; IV. Tată, Părinte (vorbind despre Dumnezeu) Iac 1, 17; Evr 12, 9; Tatăl (tău, al nostru, al vostru) Mt 6, 4; 6, 15; 13, 43; Ef 1, 17

Πάτμος, ου, ἡ - Patmos, mică insulă din Marea Egee, în apropiere de Rodos Ap 1, 9

πατραλῴας sau **πατρολῴας, ου, ὁ** - care-și bate tatăl, paricid, ucigaș al propriului tată 1 Tim 1, 9

πατριά, ᾶς, ἡ - familie (în sens larg), neam, popor Lc 2, 4; FA 3, 25; Ef 3, 15

πατριάρχης, ου, ὁ - patriarh, strămoș FA 2, 29; 7, 8; Evr 7, 4

πατρικός, ή, όν - care vine de la părinți, moștenit, de la părinți, părintesc, strămoșesc Gal 1, 14

πατρίς, ίδος, ἡ - patrie, țară de origine Mt 13, 54; In 4, 44; Evr 11, 14

Πατρόβας, ὁ - Patrobas Rm 16, 14

πατροπαράδοτος, ον - moștenit de la părinți 1 Pt 1, 18

πατρῷος, α, ον - părintesc, care vine de la părinți sau de la strămoși FA 22, 3; 28, 17

Παῦλος, ου, ὁ - I. Sergius Paulus FA 13, 7; II. numele elenizat al apostolului, care înseamnă „slab, nevolnic, fără vlagă“ (*cf.* 2 Cor 10, 1), după numele latin al lui Sergius Paulus, începând cu FA 13, 9, ales și pentru asemănarea cu **Σαῦλος** (ebr. שָׁאוּל *șaul* = dorit, așteptat)

παύω - *aor.* **ἔπαυσα**, *med. viit.* **παύσομαι**, *aor. 1.* **ἐπαυσάμην**, *perf.* **πέπαυμαι**, I. *act.* a opri, a pune capăt 1 Pt 3, 10; II. *med.* a înceta, a se opri Lc 8, 24; 1 Cor 13, 8; **παύομαι** + *part.* a înceta să... FA 21, 32; Ef 1, 16; Col 1, 9; Evr 10, 2

Πάφος, ου, ἡ - Pafos, oraș din insula Cipru, reședința proconsulului roman FA 13, 6

παχύνω - *pas. aor.* **ἐπαχύνθην**, a îngroșa, a îndesi, a întări; *pas.* a se întări, a se învârtoșa Mt 13, 15; FA 28, 27

πέδη, ης, ἡ - piedică pentru legat picioarele, obadă (*pl.* obezi) Mc 5, 4; Lc 8, 29

πεδινός, ή, όν - (de la **πεδίον**, câmpie) de câmpie, de şes, neted Lc 6, 17

πεζεύω - a merge pe jos, a călători pe uscat, a călători pe jos (cu piciorul) FA 20, 13

πεζῇ - pe jos, cu piciorul, pe uscat Mt 14, 13; Mc 6, 33

πεζός, ή, όν - care merge pe jos, cu piciorul Mt 14, 13 (*var.*)

πειθαρχέω - *aor. part.* **πειθαρχήσας**, a se supune, a asculta de FA 5, 29; 5, 32; 27, 21; Tit 3, 1

πειθός, ή, όν - convingător 1 Cor 2, 4

πειθώ, οῦς, ή - convingere, putere de convingere 1 Cor 2, 4 (*var.*)

πείθω - *viit.* **πείσω**, *aor.* **ἔπεισα**, *perf. 2* **πέποιθα**, *med. pas. viit.* **πεισθήσομαι**, *aor.* **ἐπείσθην**, *perf.* **πέπεισμαι**, I. *act.* a convinge FA 18, 4; a câştiga, a calma, a linişti (prin convingere) FA 12, 20; 14, 19; a îndupleca Mt 28, 14; II. *perf. 2 intr.* **πέποιθα**, a avea încredere în cineva sau în ceva **τινι**, **ἐν** sau **ἐπί τινι**, **εἰς** sau **ἐπί τινα**; că = **ὅτι** sau *prop. inf.* a fi convins, a fi încredințat, a avea încredere Rm 2, 19; 2 Cor 2, 3; Fil 1, 14; 3, 3; III. *med.-pas.* a) a fi convins, a crede Evr 6, 9; 13, 18; b) a se supune, a asculta de, a se lăsa convins, a se încrede în Lc 16, 31; FA 17, 4; 21, 14; Evr 13, 17; a fi sigur, a avea certitudinea că Rm 8, 38

πεινάω - *aor.* **ἐπείνασα**, I. a-i fi foame, a flămânzi, a fi flămând Mt 4, 2; Mc 2, 25; Lc 4, 2; Rm 12, 20; 1 Cor 11, 34; II. a-i fi foame de, a dori Mt 5, 6

πεῖρα, ας, ή - încercare, experiență; **πεῖραν λαμβάνειν τινός**, a face o încercare, a trăi o experiență Evr 11, 29; 11, 36

πειράζω - *aor.* **ἐπείρασα**, *pas. aor.* **ἐπειράσθην**, *perf. part.* **πεπειρασμένος**, I. a încerca, a se strădui FA 9, 26; 16, 7; II. a pune la încercare Mt 19, 3; Mc 8, 11; In 6, 6; 1 Cor 10, 9; 2 Cor 13, 5; Evr 11, 17; III. a ispiti (a căuta să corupă) Mt 4, 3; FA 5, 9; 1 Cor 7, 5; 10, 9; 1 Tes 3, 5; Ap 2, 10

πειρασμός, οῦ, ὁ - încercare 1 Pt 4, 12; ispită, ispitire, ademenire Mt 6, 13; Lc 4, 13; Iac 1, 12; 2 Pt 2, 9

πειράω - (*cf.* **πέραν**) I. (*act.* sau *med.*) a încerca, a întreprinde, a se strădui FA 26, 21; II. a ispiti, a pune la încercare Evr 4, 15

πεισμονή, ῆς, ή - convingere, sens peiorativ: influență rea Gal 5, 8

πέλαγος, ους, τό - mare, largul mării Mt 18, 6; FA 27, 5

πελεκίζω - *pas. perf.* **πεπελεκισμένος**, a lovi cu toporul (cu securea), a decapita Ap 20, 4

πέμπτος, η, ον - *num. ord.* al cincilea Ap 6, 9; 9, 1; 16, 10; 21, 20

πέμπω - *aor. 1.* ἔπεμψα, *pas. aor. 1* ἐπέμφθην, a trimite pe cineva, ceva, la cineva sau undeva Mt 2, 8; Lc 7, 19; 20, 11; In 1, 22; FA 19, 31; Fil 2, 23; Col 4, 8; Ap 1, 11; 14, 15

πένης, ητος, ὁ - sărac, nevoiaş 2 Cor 9, 9

πενθερά, ᾶς, ἡ - soacră Mt 8, 14; Mc 1, 30; Lc 4, 38

πενθερός, οῦ, ὁ - socru In 18, 13

πενθέω - *aor.* ἐπένθησα, I. *intr.* a fi îndurerat, a fi mâhnit, a fi trist, a plânge, a jeli Mt 5, 4; Mc 16, 10; 1 Cor 5, 2; II. *tr.* a purta doliu, a jeli, a plânge 2 Cor 12, 21

πένθος, ους, τό - durere, jale, întristare, tânguire, mâhnire Iac 4, 9; Ap 18, 7-8

πενιχρός, ά, όν - sărac, nevoiaş Lc 21, 2

πεντάκις - *num. adv.* de cinci ori 2 Cor 11, 24

πεντακισχίλιοι, αι, α - *num. card.* cinci mii Mt 14, 21; In 6, 10

πεντακόσιοι, αι, α - *num. card.* cinci sute Lc 7, 41; 1 Cor 15, 6

πέντε - *num. card.* cinci Mt 14, 17; 16, 9; In 4, 18

πεντεκαιδέκατος η, ον - *num. ord.* al cincisprezecelea Lc 3, 1

πεντήκοντα - *num. card. indecl.* cincizeci Lc 7, 41; In 8, 57; FA 13, 20; ἀνὰ πεντήκοντα, câte cincizeci (sens distributiv) Lc 9, 14

πεντηκοστή, ῆς, ἡ - (*de la* πεντηκοστός, al cincizecilea) Cincizecimea, Rusaliile (sărbătoare iudaică = Şavuot) FA 2, 1; 1 Cor 16, 8

πεποίθησις, εως, ἡ - (*de la* πέποιθα, *perf. de la* πείθω), încredinţare, încredere, certitudine 2 Cor 1, 15; 8, 22; Fil 3, 4

πέπονθα - *perf.* 2 *de la* πάσχω

πέπτωκα - *perf. de la* πίπτω

πέπωκα - *perf. de la* πίνω

περ - particulă enclitică; întăreşte şi precizează cuvântul de care este lipită: desigur, pe bună dreptate, într-adevăr διό-, ἐάν-, εἴ-, ἐπεί-, ἐπειδή-, ἤ-, καθά-, καί-, ὥσ-

περαιτέρω - *adv.* în plus, mai mult, pe deasupra FA 19, 39

πέραν - I. *adv.* dincolo, de cealaltă parte; τὸ πέραν malul opus, ţărmul celălalt Mt 8, 18; Mc 4, 35; 5, 21; II. *prep.* + *gen.* dincolo de, de cealaltă parte a... Mt 19, 1; Mc 10, 1; In 6, 1

πέρας, πέρατος, τό - sfârşit, capăt; I. *pl.* margini, limite, hotare (ale unei ţări) Mt 12, 42; Rm 10, 18; II. sfârşit, concluzie Evr 6, 16

Πέργαμος, ου, ἡ - Pergam, oraş al Mysiei, în Asia Mică Ap 1, 11; 2, 12

Πέργη, ης, ἡ - Perga, oraş în Pamfilia FA 13, 13; 14, 25

περί - *prep.* sens inițial: în jurul, împrejurul; A. + *gen. fig.* I. în privința, în legătură cu, despre (a vorbi, a scrie, a vesti) Mt 18, 19; In 11, 19; FA 25, 18; 2 Cor 9, 15; II. în ceea ce priveşte, relativ la, cât despre, cât priveşte FA 1, 3; 1 Cor 7, 1; 7, 37; Ef 6, 22; III. din cauza, pentru Mt 6, 28; 9, 36; 26, 28; Evr 10, 6; 1 Pt 3, 18; B. + *ac.* I. *sens local*: în jurul, împrejurul FA 22, 6; 28, 7; **οἱ περί** + *ac.* = cei care sunt cu cineva, cei împreună cu FA 13, 13; II. *sens temporal*; spre, pe vremea, aproape de, cam pe la, pe la FA 10, 3; 22, 6; III. *fig.* relativ la, cu privire la, în ceea ce priveşte Mc 4, 19; Fil 2, 23; 2 Tim 2, 18

περιάγω - *imperf.* **περιῆγον**, I. a parcurge, a străbate Mt 4, 23; 23, 15; II. a duce cu sine (în călătorie) 1 Cor 9, 5

περιαιρέω - *aor. 2. inf.* **-ελεῖν**, a lua, a ridica (şi *fig.*) FA 27, 20; *pas.* 2 Cor 3, 16; Evr 10, 11

περιάπτω - *aor. part.* **περιάψας**, a aprinde Lc 22, 55

περιαστράπτω - *aor.* **περιήστραψα**, a străluci în jurul (împrejurul) cuiva + *ac.* FA 9, 3; 22, 6

περιβάλλω - *aor. 2.* **περιέβαλον**, *med. aor. 2.* **περιεβαλόμην**, *pas. perf. part.* **περιβεβλημένος**, I. a arunca în jur; a îmbrăca, a înveşmânta Mt 25, 36 II. a se îmbrăca, a se înveşmânta, a fi îmbrăcat Mt 6, 29; Mc 16, 5; Ap 19, 8

περιβλέπω - *med. aor. 1. part.* **περιβλεψάμενος**, a privi în jur, a privi cu atenție, a cerceta, a examina Mc 9, 8; 11, 11

περιβόλαιον, ου, τό - (ceea ce se acoperă, ceea ce înveleşte) haină, veşmânt, acoperământ 1 Cor 11, 15; Evr 1, 12

περιδέω - *pas. m. m. ca perf.*, 3 *sg.* **περιεδέδετο**, a înfăşura strâns In 11, 44

περιεργάζομαι - a se amesteca, a se băga în treburile altuia, a se interesa de orice, a iscodi 2 Tes 3, 11

περίεργος, ον - I. care se ocupă de ceea ce nu-l priveşte, indiscret, iscoditor 1 Tim 5, 13; II. din domeniul magiei, vrăjitoriei, al speculațiilor deşarte; *n. pl.* vrăjitorie, magie FA 19, 19

περιέρχομαι - *aor. 2.* **περιῆλθον**, a merge din loc în loc, a cutreiera, a rătăci, a fi rătăcitor sau vagabond, 1 Tim 5, 13; Evr 11, 37; a înconjura (pe mare o insulă), a naviga pe lângă FA 28, 13

περιέχω - *aor. 2.* **περιέσχον**, I. a pune stăpânire pe, a cuprinde, a înhăța, a pune mâna pe Lc 5, 9; II. a) *tr.* a cuprinde, a conține FA 15, 23 (*var.*); 23, 25; b) *intr.* a se

găsi, a fi cuprins, a fi scris 1 Pt 2, 6

περιζώννυμι - sau **περιζωννύω**, *med. aor. 1.* **περιεζωσάμην**, *pas. perf. part.* **περιεζωσμένος**, I. a încinge Lc 12, 35; II. *med.* a se încinge Lc 12, 37; 17, 8; FA 12, 8; Ef 6, 14; Ap 1, 13; 15, 6

περίθεσις, εως, ἡ - acțiunea de a așeza (pune) în jur; podoabă 1 Pt 3, 3

περιίστημι - *aor. 2.* **περιέστην**, *perf. part.* **περιεστώς**, I. *aor. 2.* și *perf.* a sta în jur, a înconjura In 11, 42; FA 25, 7; II. *med.* a se abate pentru a se feri de ceva, a se feri 2 Tim 2, 16; Tit 3, 9

περικάθαρμα, ατος, τό - ceea ce se îndepărtează făcând curățenie, gunoi, murdărie 1 Cor 4, 13

περικαθίζω - a fi așezat în jur Lc 22, 55 (*var.*)

περικαλύπτω - *aor. part.* **περικαλύψας**, *pas. perf. part.* **περικεκαλυμμένος**, a acoperi, a ascunde, a fereca (cu aur) Mc 14, 65; Evr 9, 4

περίκειμαι - I. a fi pus în jur, a sta în jur + *dat.* sau **περί τι** Lc 17, 2; Evr 12, 1; II. sens pasiv: a fi înconjurat de, a fi stăpânit (cuprins) de FA 28, 20; Evr 5, 2

περικεφαλαία, ας, ἡ - coif, cască Ef 6, 17; 1 Tes 5, 8

περικρατής, ές - care este stăpân (stăpână) + *gen.* FA 27, 16

περικρύπτω - *aor. 2.* **περιέκρυβον**, a ascunde, a tăinui Lc 1, 24

περικυκλόω - a împresura, a înconjura, a împrejmui, a încercui, a asedia Lc 19, 43

περιλάμπω - *aor. 1.* **περιέλαμψα**, a străluci împrejurul, a lumina + *ac.* Lc 2, 9

περιλείπω - a lăsa după sine; *pas.* a rămâne, a supraviețui 1 Tes 4, 15; 4, 17

περίλυπος, ον - foarte trist, foarte îndurerat, cu adevărat mâhnit Mt 26, 38; Mc 6, 26

περιμένω - a aștepta FA 4, 1

πέριξ - *adv.* de jur împrejur, din jur FA 5, 6

περιοικέω - a locui în jurul..., a locui împrejurul..., a locui în apropierea... + *ac.* Lc 1, 65

περίοικος, ον - care locuiește în apropiere, vecin Lc 1, 58

περιούσιος, ον - (care este deasupra, care se afla mai sus) ales Tit 2, 14

περιοχή, ῆς, ἡ - conținut, *de unde* fragment, pasaj, pericopă din Sfânta Scriptură FA 8, 32

περιπατέω - *aor.* **περιεπάτησα**, *m.m.c. perf.* 3 sg. **περιεπεπατήκει**, a merge, a se plimba, a umbla de colo până colo, a umbla Mt 14, 25; Mc 6, 48; 11, 27; 12, 38; In 10, 23; 12, 35; 2 Cor 4, 2; Ef 4, 1; Fil 3, 17; Col 1, 10

περιπείρω - *aor.* **περιέπειρα**, a străpunge 1 Tim 6, 10

περιπίπτω - *aor. 2.* **περιέπεσον**, I. a cădea în mâinile cuiva + *dat.* Lc 10, 30; II. (vorbind de o corabie) a cădea pe un loc nisipos, a eşua FA 27, 41; III. *fig.* a cădea în + *dat.* Iac 1, 2

περιποιέω - *med. aor.* **περιεποιησάμην**, *med.* I. a păstra, a mântui, a salva Lc 17, 33; II. a dobândi, a câştiga FA 20, 28; 1 Tim 3, 13

περιποίησις, εως, ἡ - I. păstrare, salvare, mântuire Evr 10, 39; II. dobândire, câştigare, agoniseală Ef 1, 14; 1 Tes 5, 9; 2 Tes 2, 14; 1 Pt 2, 9

περιρραίνω - *pas. perf. part.* **περιρεραμμένος**, a stropi totul în jur Ap 19, 13 (*var.*)

περιρήγνυμι - *aor. part.* **περιρήξας**, a rupe, a sfâşia, a smulge FA 16, 22

περισπάω - *pas.* a fi tras (hărţuit, smucit) încolo şi încoace, a fi preocupat intens, a fi agitat Lc 10, 40

περισσεία, ας, ἡ - belşug, abundenţă Rm 5, 17; 2 Cor 8, 2; 10, 15; prisos, prisosinţă, surplus Iac 1, 21

περίσσευμα, ατος, τό - I. belşug, abundenţă, prisosinţă Mt 12, 34; Lc 6, 45; 2 Cor 8, 14; II. rămăşiţă, rest, ceea ce priveşte, prisos Mc 8, 8

περισσεύω - *aor.* **ἐπερίσσευσα**, *pas. viit.* **περισσευθήσομαι**, I. *intr.* a) a fi în plus, a rămâne Mt 14, 20, Lc 9, 17; In 6, 12; b) a prisosi Mt 5, 20; 2 Cor 1, 5; Fil 1, 26; c) a fi din abundenţă, a abunda Rm 15, 13; 1 Cor 8, 8; a se distinge, a excela în 2 Cor 8, 7; II. *tr.* a da cuiva ceva din belşug, a îmbogăţi pe cineva sau ceva, a înmulţi, a face să prisosească Mt 13, 12; 2 Cor 4, 15; 9, 8; 1 Tes 3, 12

περισσός, ή, όν - care depăşeşte (în cantitate, ca valoare...), care este prea mult I. deosebit, excepţional, extraordinar Mt 5, 47; *subst.* **τὸ περισσόν**, folos, profit, avantaj, privilegiu Rm 3, 1; II. ceea ce este din belşug, ceea ce prisoseşte, ceea ce este de prisos = zadarnic, inutil, fără folos In 10, 10; 2 Cor 9, 1; III. *comp.* **περισσότερος, τέρα, τερον**, Mc 12, 40; Lc 20, 47; 1 Cor 12, 23; IV. *comp. n. subst.*, ceva mai mult, ceva în plus, ceva mai mare Mc 12, 33; Lc 12, 4; 12, 48; *adv.* cu mai multă forţă, mai din plin, mai mult, mai lămurit Evr 6, 17; 7, 15

περισσοτέρως - *adv.* I. mai mult, mai din belşug, încă (şi) mai mult, în plus 2 Cor 11, 23; 12, 15; Fil 1, 14; Evr 2, 1; II. mai ales, în mod deosebit, mai cu seamă, în special 2 Cor 1, 12; 2, 4; 7, 15; 1 Tes 2, 17

περισσῶς - *adv.* cu mai multă forță, mai tare, în chip mai violent, mai mult Mt 27, 33; Mc 15, 14; FA 26, 11

περιστερά, ᾶς, ἡ - porumbel Mt 3, 16; 21, 12; In 2, 14

περιτέμνω - *aor. 2.* **περιέτεμον**, *pas. perf. part.* **περιτετμημένος**, a tăia împrejur, a circumcide Lc 1, 59; In 7, 22; 1 Cor 7, 18; Col 2, 11

περιτίθημι - *aor. 2.* **περιέθηκα**, *pas. perf. part.* **περιτεθειμένος**, I. a pune ceva în jur la altceva, **τί τινι**, a împrejmui Mt 21, 33; Mc 15, 17; a îmbrăca, a înfășura, a acoperi Mt 27, 28; II. *fig.* a înconjura, a copleși (cu grijă, cu atenție) 1 Cor 12, 23

περιτομή, ῆς, ἡ - tăiere împrejur, circumcizie: a) actul (ritualul) tăierii împrejur In 7, 22; b) rezultatul, consecința, starea tăierii împrejur Rm 2, 25; 1 Cor 7, 19; c) totalitatea celor tăiați împrejur Rm 3, 30; Col 3, 11

περιτρέπω - a întoarce, *de unde fig.* a aduce prin întoarcere, a duce FA 26, 24

περιτρέχω - *aor. 2.* **περιέδραμον**, a străbate, a parcurge Mc 6, 55

περιφέρω - I. a purta ici și colo, a duce din loc în loc Mc 6, 55; II. *pas.* a fi purtat încoace și încolo Ef 4, 14

περιφρονέω - a disprețui Tit 2, 15

περίχωρος, ον - care se întinde în jur, vecin; **ἡ περίχωρος (γῆ)**, ținut, regiune, împrejurime, vecinătate Mt 14, 35; Lc 3, 3

περίψημα, ατος, τό - (*de la* **ψάω**, a răzui, a curăța) măturătură, pleavă, gunoi

περπερεύομαι - a se lăuda, a se făli 1 Cor 13, 4

Περσίς, ίδος, ἡ - Persida Rm 16, 12

πέρυσι - *adv.* anul trecut, anul precedent 2 Cor 8, 10; 9, 2

πεσοῦμαι - *viit. de la* **πίπτω**

πετάομαι = **πέτομαι** Ap 14, 6

πετεινός, ή, όν - care zboară; *subst. n.* **τὸ πετεινόν**, pasăre Mt 13, 4; Rm 1, 23

πέτομαι - a zbura Ap 4, 7; 8, 13 etc.

πέτρα, ας, ἡ - piatră, stâncă Mt 7, 24; 27, 60; Mc 15, 46; Lc 6, 48; Rm 9, 33; 1 Cor 10, 4; Ap 6, 16

Πέτρος, ου, ὁ - echivalentul grec al *aram.* Kefa (piatră, stâncă), Petru, ucenicul lui Iisus Mt 4, 18; In 1, 42; FA 1, 13; Gal 1, 18

πετρώδης, ες - de piatră, de stâncă; *subst. n.* loc pietros Mt 13, 5

πήγανον, ου, τό - untariță (plantă comestibilă) Lc 11, 42

πηγή, ῆς, ἡ - izvor Mc 5, 29; In 4, 6; Iac 3, 11; Ap 7, 17; 8, 10; 14, 7

πήγνυμι - *aor.* **ἔπηξα**, a înfinge (stâlpi, pari) a ridica un cort, a pune un cort Evr 8, 2

πηδάλιον, ου, τό - cârmă FA 27, 40; Iac 3, 4

πηλίκος, η, ον - *adj. inter.* cât de mare? Gal 6, 11; Evr 7, 4

πηλός, οῦ, ὁ - mâl, nămol, pământ, mocirlă, argilă, tină In 9, 6

πήρα, ας, ἡ - desagă, traistă, sac Mt 10, 10

πήρωσις, εως, ἡ - orbire Mc 3, 5 (*var.*)

πῆχυς, εως, ὁ - cot (= 0,462 m) Mt 6, 27; In 21, 8; Ap 21, 17

πιάζω - *aor.* **ἐπίασα**, *pas. aor.* **ἐπιάσθην**, I. a apuca, a prinde (de mână), a lua (de mână) FA 3, 7; II. a prinde, a aresta, a pune mâna pe, a înhăța In 7, 30; 7, 32; 7, 44; 21, 3; FA 12, 4; 2 Cor 11, 32

πιέζω - *pas. perf. part.* **πεπιεσμένος**, a îndesa, a îngrămădi, a apăsa Lc 6, 38

πιθανολογία, ας, ἡ - vorbire convingătoare, cuvânt amăgitor Col 2, 4

πικραίνω - *pas. aor.* **ἐπικράνθην**, I. a amărî, a acri Ap 10, 9; *pas.* Ap 8, 11; II. *pas.* a se amărî împotriva cuiva **πρὸς** + *ac.* Col 3, 19

πικρία, ας, ἡ - amărăciune, amăreală FA 8, 23; Ef 4, 31

πικρός, ά, όν - amar Iac 3, 11; 3, 14

πικρῶς - *adv.* cu amar, cu amărăciune Mt 26, 75; Lc 22, 62

Πιλάτος, ου, ὁ - sau **Πιλᾶτος**, Pilat (Pontius Pilatus), procurator al Iudeii (26-36 d.H.) Mt 27, 2; In 18, 29; FA 3, 13; 1 Tim 6, 13

πίμπλημι - *aor.* **ἔπλησα**, *pas. aor. 1.* **ἐπλήσθην**, I. a umple Mt 27, 48; Lc 1, 15; 5, 7; FA 2, 4; II. (despre timp) a se împlini, a trece, a se scurge Lc 1, 23; 1, 57

πίμπρημι - a aprinde; a inflama, a umfla; *pas.* a se umfla cu inflamație, a fi inflamat FA 28, 6

πινακίδιον, ου, τό - tăbliță (de scris) Lc 1, 63

πίναξ, ακος, ὁ - scândură, *de unde* tipsie, farfurie Mt 14, 8; 14, 11

πίνω - *viit.* **πίομαι**, *aor. 2.* **ἔπιον**, **πέπωκα**, a bea Mt 6, 25; Mc 16, 18; Lc 12, 19; In 7, 37; 1 Cor 10, 21; Evr 6, 7

πιότης, ητος, ἡ - grăsime, **ἡ ῥίζα τῆς πιότητος**, ebraism: „rădăcina plină de sevă uleioasă“ Rm 11, 17

πιπράσκω - *perf.* **πέπρακα**, *pas. aor.* **ἐπράθην**, *perf. part.* **πεπραμένος**, a vinde Mt 13, 46; 26, 9 (+ *gen.* prețului) In 12, 5

πίπτω - *viit.* **πεσοῦμαι**, *aor.* **ἔπεσον**, *perf.* **πέπτωκα**, a cădea (*prop.* și *fig.*) Mt 15, 27; 21, 44; Lc 16, 21; 20, 18; In 18, 6; Iac 5, 12; Ap 4, 10; 7, 16

Πισιδία, **ας**, **ἡ** - Pisidia, regiune din centrul Asiei Mici FA 13, 14; 14, 24

Πισίδιος, **α ον** - din Pisidia FA 13, 14 (*var.*)

πιστεύω - *aor.* **ἐπίστευσα**, a crede + *ac.* obiectului 1 Cor 13, 7 sau **ὅτι** = că Rm 6, 8; + *prop. infin.* FA 8, 37; + *dat.* Lc 1, 20; 20, 5; In 2, 22; 5, 24; FA 8, 12; Tit 3, 8; cu **εἰς** + *ac.* In 1, 12; Rm 4, 18; cu **ἐν** + *dat.* a crede în Mc 1, 15; cu **ἐπί** + *dat.* a crede în Lc 24, 25; Rm 9, 33; 1 Pt 2, 6; cu **ἐπί** + *ac.* Mt 27, 42

πιστικός, **ή**, **όν** - în care se poate avea încredere, de bună calitate, de mare preț Mc 14, 3; In 12, 3

πίστις, **εως**, **ἡ** - fidelitate, credincioșie I. credință = acceptare a adevărului Rm 3, 3; II. credință religioasă, credință în Dumnezeu Rm 1, 8; 1 Cor 2, 5; 13, 2; Evr 11, 1; III. credință, încredere Rm 4, 5; 4, 20; 2 Cor 5, 7; Col 2, 12; IV. credință, cunoaștere Iac 2, 14; V. credință în + *gen.* Mc 11, 22; Rm 3, 22; + **εἰς** + *gen.* 1 Pt 1, 21; + **ἐπί** + *ac.* Evr 6, 1; VI. credință = totalitatea credincioșilor Gal 3, 23; 6, 10

πιστός, **ή**, **όν** - I. credincios, devotat (persoane) Mt 25, 21; Lc 12, 42; 1 Cor 4, 17; Col 4, 7; Evr 3, 5; 10, 23; 1 Pt 4, 19; II. demn de încredere, vrednic de crezare 1 Tim 1, 15; Tit 3, 8; Ap 21, 5; III. credincios (religios) In 20, 27; FA 16, 15; 2 Cor 6, 15

πιστόω - *pas. aor. 1* **ἐπιστώθην**, a deveni încrezător, a avea încredere; *pas.* a dobândi certitudinea despre, a fi încredințat de, **ἐν** + *dat.* 2 Tim 3, 14

πλανάω - *aor.* **ἐπλάνησα**, *pas. perf.* **πεπλάνημαι**, A. *act.* a amăgi, a înșela, a rătăci (= a duce la rătăcire, la pierzanie), a induce în eroare Mt 24, 4; In 7, 12; 2 Tim 3, 13; Ap 2, 20; B. *pas.* I. a (se) rătăci Mt 18, 12; 1 Pt 2, 25; II. a se rătăci, a se îndepărta de Iac 5, 19; III. a se înșela, a se amăgi 1 Cor 6, 9

πλάνη, **ης**, **ἡ** - rătăcire, greșeală, amăgire Ef 4, 14; Rm 1, 27; 2 Tes 2, 11

πλανήτης, **ου**, **ὁ** - rătăcitor Iuda 1, 13

πλάνος, **ον** - sens activ: care te face să greșești, care înșeală, care ademenește, amăgitor Mt 27, 63; 2 Cor 6, 8; 2 In 1, 7

πλάξ, **πλακός**, **ἡ** - tablă, suprafață plană 2 Cor 3, 3; Evr 9, 4

πλάσμα, **ατος**, **τό** - obiect modelat, vas de lut, oală de pământ Rm 9, 20

πλάσσω - *aor.* **ἔπλασα**, *perf. part.* **πεπλακώς**, *pas. aor.* **ἐπλάσθην**, a modela, a da formă, a plăsmui, a crea Rm 9, 20; 1 Tim 2, 13

πλαστός, ή, όν - modelat, plăsmuit, *de unde* prezentat cu dibăcie, mincinos, neadevărat, fals, înşelător, amăgitor 2 Pt 2, 3

πλατεῖα, ας, ἡ - (*subst. f. de la* **πλατύς**) drum larg, cale, uliță Mt 6, 5; FA 5, 15; Ap 11, 8; piață Lc 14, 21

πλάτος, ους, τό - lărgime, lățime Ef 3, 18; Ap 20, 9; 21, 16

πλατύνω - *pas. aor.* **ἐπλατύνθην**, *perf.* 3 *sg.* **πεπλάτυνται**, a lăți, a lărgi Mt 23, 5; *pas.* a se lăți, a se lărgi, a se deschide 2 Cor 6, 11; 6, 13

πλατύς, εῖα, ύ - larg, lat, încăpător, vast, spațios Mt 7, 13

πλέγμα, ατος, τό - şuviță (de păr), împletitură (a părului), cosiță, coadă (de păr), obiect împletit 1 Tim 2, 9

πλεῖστος, η, ον - *superl. de la* **πολύς**, foarte mare Mc 4, 1; *n. sg.* cel mult, maximum 1 Cor 14, 27

πλείων, πλεῖον - (şi **πλέον, ονος**) *comp. de la* **πολύς**, mai mulți, mai mult, în plus In 15, 2; FA 13, 31; 18, 20; Evr 7, 23; **οἱ πλείονες, οἱ πλείους**, cea mai mare parte, majoritatea FA 19, 32; 1 Cor 15, 6; mai mulți In 4, 41; ceilalți, restul 1 Cor 9, 19; 2 Cor 2, 6; **πλεῖον, πλέον**, *adv.* mai mult Mt 6, 25; 2 Tim 2, 16; Lc 7, 42

πλέκω - *aor. 1.* **ἔπλεξα**, a împleti Mt 27, 29; In 19, 2

πλέον, *v.* **πλείων**

πλεονάζω - *aor.* **ἐπλεόνασα**, I. *intr.* a fi în exces, a fi mai mult decât este nevoie, a prisosi, a se înmulți Rm 5, 20; 2 Cor 8, 15; II. *tr.* a face pe cineva să prisosească în ceva **τινά τινι**, a înmulți 1 Tes 3, 12

πλεονεκτέω - *aor. 1.* **ἐπλεονέκτησα**, *pas. aor.* **ἐπλεονεκτήθην**, I. a înşela, a fi hrăpăreț față de, a avea folos (avantaj, profit) față de cineva 2 Cor 7, 2; 1 Tes 4, 6; II. *pas.* a fi înşelat (păcălit, tras pe sfoară) 2 Cor 2, 11

πλεονέκτης, ου, ὁ - care caută mai mult, *de unde* lacom, avid, nesățios, hrăpăreț 1 Cor 5, 10; Ef 5, 5

πλεονεξία, ας, ἡ - lăcomie, avariție, cupiditate, poftă de avere Mc 7, 22; Rm 1, 29; Col 3, 5; 2 Pt 2, 3

πλευρά, ᾶς - coastă (a pieptului) In 19, 34; FA 12, 7

πλέω - *imperf.* 1 *pl.* **ἐπλέομεν** (nu face contragerile în **-εω** şi **-εο**) a naviga, a pluti (pe mare) Lc 8, 23; FA 21, 3

πληγή, ῆς, ἡ - I. lovitură, bătaie FA 16, 23; 2 Cor 6, 5; 11, 23; II. rană FA 16, 33; Ap 13, 14; III. plagă, flagel, pedeapsă Ap 9, 18; 11, 6; 15, 1

πλῆθος, ους, τό - I. număr foarte mare, mulțime FA 2, 6; Evr 11, 12; II. mulțime (de oameni, de lucruri), gloată Mc 3, 7; In 5, 3; FA 14, 1; Iac 5, 20; 1 Pt 4, 8; III. adunare FA 6, 5; 23, 7

πληθύνω - *viit.* **πληθυνῶ**, *pas. aor. 1* **ἐπληθύνθην**, I. a înmulți, a spori 2 Cor 9, 10; Evr 6, 14; II. *pas.* a se înmulți, a spori FA 6, 7; 7, 17; 12, 24; 1 Pt 1, 2

πλήκτης, ου, ὁ - care lovește, care bate, bătăuș, nepașnic, agresiv 1 Tim 3, 3; Tit 1, 7

πλήμμυρα, ης, ἡ - inundație, potop Lc 6, 48

πλήν - A. *conj.* I. dar, însă Lc 22, 22; II. totuși, cu toate acestea, atât doar Mt 11, 22; Lc 6, 24; 23, 28; 1 Cor 11, 11; Ef 5, 33; III. **πλὴν ὅτι**, afară de cazul când, decât numai (că), sub rezerva că FA 20, 23; B. *prep.* + *gen.* cu excepția, în afară de, afară de, exceptând Mc 12, 32; FA 15, 28

πλήρης, ες - I. plin de, umplut cu + *gen.* Mt 15, 37; Mc 4, 28; 8, 19; Lc 5, 12; In 1, 14; FA 7, 55; II. complet, total, deplin 2 In 1, 8

πληροφορέω - *pas. aor. 1* **πληροφορηθῆναι**, *perf.* **πεπληροφόρημαι**, a umple (la *fig.*), a săvârși, a realiza, a împlini, a îndeplini Lc 1, 1; 2 Tim 4, 5; 4, 17; *pas.* a fi plin de încredere, a fi încredințat pe deplin, a avea încredere Rm 4, 21; 14, 5

πληροφορία, ας, ἡ - deplinătate, plinătate, plenitudine Evr 10, 22; Col 2, 2; convingere, încredințare, certitudine 1 Tes 1, 5

πληρόω - *aor. 1.* **ἐπλήρωσα**, *perf.* **πεπλήρωκα**, I. a umple + *ac.* Mt 13, 48; Lc 3, 5; *pas.* a fi umplut, a se umple, a fi plin de In 12, 3; + *ac.* Fil 1, 11; + *dat.* Lc 2, 40; II. *pas.* a fi împlinit, a se împlini (timpul, vremea) Mc 1, 15; FA 7, 30; a trece (timpul) FA 9, 23; a se împlini (cuvântul, profeția) Mt 2, 15; In 12, 38; III. a îndeplini (o slujbă); a săvârși (o lucrare) FA 12, 25; Col 4, 17; a împlini Legea Rm 13, 8; a împlini Evanghelia (=a împlini propovăduirea Evangheliei) Rm 15, 19; a împlini bucuria cuiva (=a aduce bucurie, a bucura pe cineva) Fil 2, 2

πλήρωμα, ατος, τό - I. întregul, plenitudinea, plinătatea, plinul, conținutul Mc 6, 43; 1 Cor 10, 26; II. ceea ce este în plus, adăugat Mt 9, 16; Mc 2, 21; III. totalitate (număr) Rm 11, 25; deplinătatea (binecuvântării) Rm 15, 29; plinătatea (Dumnezeirii) Col 2, 9; plinirea (vremii) Gal 4, 4; IV. împlinire, desăvârșire (a Legii) Rm 13, 10

πλησίον - *adv.* (*de la* **πλησίος, α, ον**, vecin, apropiat, inexistent în N.T.), aproape, în apropiere I.

prep. + gen. aproape de, în apropiere de, lângă In 4, 5; II. folosit ca *subst.* **ὁ πλησίον**, aproapele Mt 5, 43; Lc 10, 27; FA 7, 27; Rm 13, 9; Ef 4, 25; Iac 2, 8

πλησμονή, ῆς, ἡ - satisfacție, mulțumire (cu ideea de vanitate, de măgulire, de mândrie, trufie, orgoliu) Col 2, 23

πλήσσω - *pas. aor. 2* **ἐπλήγην**, a lovi Ap 8, 12

πλοιάριον, ου, τό - corăbioară, corabie mică Mc 3, 9; In 6, 22-23

πλοῖον, ου, τό - corabie Mt 4, 21; Mc 1, 19; Lc 5, 11; In 6, 19; Iac 3, 4; Ap 8, 9

πλόος - contras **πλοῦς**, *gen.* **-οῦ**, *ac.* **-οῦν**, navigație, călătorie pe apă, plutire FA 21, 7; 27, 9-10; se întâlnește și *gen.* **πλοός** (ca **βοός**, *de la* **βοῦς**) FA 27, 9

πλούσιος, α, ον - bogat Mt 27, 57; Lc 12, 16; 16, 21; Ef 2, 4; Iac 1, 10; 2, 5

πλουσίως - *adv.* cu belșug, din belșug, cu bogăție, din plin Col 3, 16; 1 Tim 6, 17; Tit 3, 6; 2 Pt 1, 11

πλουτέω - *aor. 1.* **ἐπλούτησα**, *perf.* **πεπλούτηκα**, a fi bogat, a se îmbogăți, a deveni bogat Lc 1, 53; 12, 21; Rm 10, 12; 1 Cor 4, 8; 1 Tim 6, 9; Ap 18, 15

πλουτίζω - *aor. 1.* **ἐπλούτισα**, *pas. aor.* **ἐπλουτίσθην**, a îmbogăți, *pas.* a se îmbogăți 1 Cor 1, 5; 2 Cor 6, 10; 9, 11

πλοῦτος, ου, ὁ - *și* (*doar nom. și ac.*) **τὸ πλοῦτος**, bogăție, Mt 13, 22; Rm 2, 4; 9, 23; Ef 1, 18; 1 Tim 6, 17; Evr 11, 26; Iac 5, 2; Ap 18, 17

πλύνω - *aor. 1.* **ἔπλυνα**, a spăla Lc 5, 2; Ap 7, 14

πνεῦμα, ατος, τό - I. suflare, adiere, vânt, suflu In 3, 8; Evr 1, 7; II. suflare, duh, spirit suflet, viață Mt 27, 50; Lc 8, 55; FA 7, 59; III. oameni sau ființe (după moarte?) 1 Pt 3, 19; IV. duh, spirit (parte a omului) 1 Cor 5, 3; 5, 5; 2 Cor 7, 1; Col 2, 5; V. locul vieții interioare a omului = duhul, spiritul Lc 1, 47; In 4, 23; Rm 1, 9; Gal 6, 18; VI. ființe, duhuri Ap 1, 4; 3, 1; (rele, necurate) Mt 12, 43; Lc 8, 29; (demon) Lc 9, 39; VII. duh, spirit, putere a lui Dumnezeu 1 Cor 2, 11-12; 1 Pt 4, 14; duh, spirit, putere a lui Hristos Fil 1, 19; VIII. Sfântul Duh, Spiritul Sfânt Mt 28, 19; Lc 2, 26; FA 1, 16; 2, 4; Duhul Rm 8, 23; IX. putere de inspirație și acțiune în om: a) este a lui Dumnezeu Lc 1, 17; 1 Cor 2, 10; 12, 4; 14, 2; b) alta decât a lui Dumnezeu 1 Cor 12, 10; 2 Cor 11, 4

πνευματικός, ή, όν - spiritual, duhovnicesc, influențat (inspirat, însemnat) de Duhul; I. om 1 Cor 12, 15; 15, 44; II. lucruri Rm

1, 11; 7, 14; 1 Cor 10, 3-4; Ef 1, 3; 5, 19; III. *masc.* bărbat inspirat, profet, prooroc 1 Cor 14, 37; Gal 6, 1; IV. *n.* a) daruri ale Duhului Rm 15, 27; 1 Cor 9, 11; 12, 1; 14, 1; b) duhuri, ființe spirituale Ef 6, 12

πνευματικῶς - *adv.* în mod spiritual, duhovnicește, potrivit cu duhul 1 Cor 2, 14; Ap 11, 8

πνέω - *aor. 1.* **ἔπνευσα**, a sufla Mt 7, 25

πνίγω - *aor. 1.* **ἔπνιξα**, a înăbuși, a sufoca Mt 13, 7; a sugruma, a gâtui, a strangula, a strânge de gât Mt 18, 28

πνικτός, ή, όν - înăbușit, sugrumat FA 15, 20; 15, 29

πνοή, ῆς, ἡ - suflare, suflu FA 17, 25; vânt FA 2, 2

ποδήρης, ες - care coboară (cade) până la picioare, care este lungă până la pământ (haină) Ap 1, 13

ποδός, *v.* **πούς**

πόδεν - *adv.* de unde, din ce loc? Mt 15, 33; Mc 8, 4; Lc 13, 25; prin extensiune: de ce origine? Mt 13, 27; Lc 20, 7; In 2, 9; cum? în ce fel? pentru ce? de ce? Mc 12, 37; Lc 1, 43

ποία, ας, ἡ - iarbă Iac 4, 14

ποιέω - *viit.* **ποιήσω**, *aor.* **ἐποίησα, πεποίηκα**, *m.m.c. perf.* **πεποιήκειν**, *fără augment*; *med. aor.* **ἐποιησάμην**; *pas. perf. part.* **πεποιημένος**; A. *act.* a face, a termina, a isprăvi, a realiza, a săvârși, a crea Lc 9, 33; 14, 12; In 8, 39; FA 4, 24; Rm 7, 21; 2 Cor 13, 7; Evr 3, 2; II. a face + numele predicativ în *ac.*: a face pe cineva adulteră Mt 5, 32; a face (= a spune) că este bun ceva Mt 12, 33; III. **ποιεῖν ἔξω**, a scoate afară, a da afară FA 5, 34; IV. *abs.* + *adv.*, **καλῶς ποιεῖν**, a face bine, a acționa bine Mt 12, 12; 1 Cor 7, 37; + *part.* FA 10, 33; Fil 4, 14; **ποιεῖν ὡς**, a face precum, a face cum Mt 1, 24; V. a săvârși, a împlini, a realiza Mt 5, 19; In 10, 37; B. *med.* I. a săvârși, a realiza Rm 13, 14; Evr 1, 3; II. *cf.* A. II a face + *ac.* și numele predicativ în *ac.* 2 Pt 1, 10

ποίημα, ατος, τό - lucrare, creație, făptură, creatură Rm 1, 20; Ef 2, 10

ποίησις, εως, ἡ - punere în practică, lucrare, faptă Iac 1, 25

ποιητής, οῦ, ὁ - I. poet FA 17, 28; II. cel care face, cel care împlinește (Legea), împlinitor al faptei Rm 2, 13

ποικίλος, η, ον - variat, divers, felurit, împestrițat (*prop.* și *fig.*), Mt 4, 24; Evr 2, 4; 13, 9; Iac 1, 2

ποιμαίνω - *viit.* **ποιμανῶ**, *aor. 1* **ἐποίμανα**, I. a paște (o turmă) 1 Cor 9, 7; II. a păstori, a duce la păscut In 21, 16; a călăuzi, a îndruma turma credincioșilor 1 Pt 5, 2; a păstori Biserica FA 20, 28; a conduce (păstori) neamurile Ap

2, 27; III. a hrăni, a creşte (pe cineva), a îngriji Ap 7, 17; a se îmbuiba (?) Iuda 1, 12

ποιμήν, ένος, ὁ - păstor (*prop.* şi *fig.*), cioban Mt 25, 32; Lc 2, 8; In 10, 2; Evr 13, 20; Ef 4, 11; 1 Pt 2, 25

ποίμνη, ης, ἡ - turmă Mt 26, 31; In 10, 16; 1 Cor 9, 7

ποίμνιον, ου, τό - turmă mică Lc 12, 32; 1 Pt 5, 2

ποῖος, ποία, ποῖον - *pron. inter.* I. ce fel de, de ce natură, care, ce In 12, 33; FA 7, 49; Rm 3, 27; 1 Cor 15, 35; 1 Pt 1, 11; II. care? ce? (fără nuanţă calitativă) Mt 22, 36; 24, 42; Ap 3, 3

πολεμέω - *aor. 1.* **ἐπολέμησα**, a face război, a se război Ap 19, 11

πόλεμος, ου, ὁ - I. război Mt 24, 6; Mc 13, 7; Lc 14, 31; Ap 11, 7; II. luptă, bătălie 1 Cor 14, 8; Iac 4, 1; Ap 9, 7

πόλις, εως, ἡ - oraş, cetate Mt 5, 14; 8, 33; Lc 1, 26; In 1, 44; FA 8, 5; Evr 11, 10; Iac 4, 13; Ap 16, 19

πολιτάρχης, ου, ὁ - politarh, fruntaş al cetăţii, conducător (demnitar) al cetăţii FA 17, 6; 17, 8

πολιτεία, ας, ἡ - cetăţenie FA 22, 28; Ef 2, 12

πολίτευμα, ατος, τό - cetate, drept de cetate, cetăţenie Fil 3, 20

πολιτεύομαι - *aor. 1.* **ἐπολιτευσάμην**, *perf.* **πεπολίτευμαι**, a se purta (a se comporta, a trăi) ca un cetăţean FA 23, 1; Fil 1, 27

πολίτης, ου, ὁ - cetăţean, locuitor al cetăţii Lc 15, 15; 19, 14; FA 21, 39; Evr 8, 11

πολλά, *v.* **πολύς**

πολλάκις - *adv. de timp* adesea, de multe ori, frecvent, des Mt 17, 5; Mc 5, 4; In 18, 2; 2 Cor 11, 23; Evr 6, 7

πολλαπλασίων, ον - *gen.* **-ονος**, înmulţit, cu mult mai mult Mt 19, 29; Lc 18, 30

πολυλογία, ας, ἡ - pălăvrăgeală, flecărie, trăncăneală, vorbărie, polilоghie Mt 6, 7

πολυμερῶς - *adv.* în multe rânduri, de multe ori Evr 1, 1

πολυποίκιλος, ον - felurit, de multe feluri, foarte variat Ef 3, 10

πολύς, πολλή, πολύ - *gen.* **πολλοῦ, ῆς, οῦ**, I. numeros, mult Mt 7, 22; Lc 4, 25; In 3, 23; Ap 1, 15; II. mare (număr, cantitate) Mt 14, 14; Mc 5, 21; Lc 6, 23; In 5, 6; Ef 2, 4; III. **οἱ πολλοί**, a) majoritatea, cea mai mare parte a oamenilor, mulţime, gloată, popor Mc 6, 2; 1 Cor 10, 17; b) expresie care înseamnă, poate, „comunitate“ (*cf.* Qumran: cei numeroşi) 2 Cor 2, 17; IV. **πολύ**, *n. sg. de la* **πολύς**, *adv. de cantitate* mult Mc 12, 27; Lc 7, 47; 12, 48; V. **πολλά**, a) multe (numeroase) lucruri Mc 13, 3;

16, 21; FA 26, 9; b) *adv.* mult Mc 9, 26; Rm 16, 6; VI. *comp.*, *v.* **πλείων, πλεῖον**; *superl.* *v.* **πλεῖστος, η, ον**

πολύσπλαγχνος, ον - mult milostiv, foarte milos Iac 5, 11

πολυτελής, ές - de mare preț, foarte prețios, de mare valoare Mc 14, 3; 1 Tim 2, 9; 1 Pt 3, 4

πολύτιμος, ον - de mare valoare, prețios, scump, de mare preț Mt 13, 46; In 12, 3; 1 Pt 1, 7 (*var.*)

πολυτρόπως - *adv.* în multe chipuri, în multe feluri Evr 1, 1

πόμα, ατος, τό - băutură 1 Cor 10, 4; Evr 9, 10

πονηρία, ας, ἡ - răutate, viclenie Mt 22, 18; desfrânare Rm 1, 29

πονηρός, ά, όν - I. rău, vicios Mt 6, 23; 7, 17; II. rău (medical), dureros Ap 16, 2; III. *sens moral* rău, necinstit, viclean Mt 12, 35; 18, 32; FA 19, 15; Col 1, 21; Evr 3, 12; IV. **ὁ πονηρός**, a) cel rău 1 Cor 5, 13; b) cel viclean (Satan?) Mt 13, 19; In 17, 15; Ef 6, 16; V. **τὸ πονηρόν**, ceea ce este rău, răul (*subst.*) Lc 6, 45

πόνος, ου, ὁ - I. muncă, trudă, osteneală, efort, râvnă Col 4, 13; II. durere Ap 16, 10-11; 21, 4

Ποντικός, ή, όν - din Pont FA 18, 2

Πόντιος, ου, ὁ - Pontius, numele de familie al lui Pilat Lc 3, 1; FA 4, 27; 1 Tim 6, 13

Πόντος, ου, ὁ - Pontul, provincie în nord-estul Asiei Mici FA 2, 9; 1 Pt 1, 1

Πόπλιος, ου, ὁ - Publius, prenume roman FA 28, 7

πορεία, ας, ἡ - I. călătorie Lc 13, 22; II. drum, alergătură, activitate, acțiune, demers Iac 1, 11

πορεύομαι - *viit.* **πορεύσομαι**, *aor. 1.* **ἐπορεύθην**, I. a merge, a se duce, a pleca Mt 19, 15; Lc 4, 42; In 7, 35; 14, 12; 1 Cor 10, 27; II. *fig.* a merge (la moarte) Lc 22, 22; **ἔν τινι** sau **κατά τι**, a merge după, a trăi după (poruncile Domnului) Lc 1, 6; a umbla după (poftele lor) 2 Pt 3, 3

πορθέω - *aor. 1.* **ἐπόρθησα**, a brutaliza, a brusca, a prigoni FA 9, 21; a pustii, a nimici, a devasta Gal 1, 13; 1, 23

πορισμός, οῦ, ὁ - profit, folos, (sursă de) câștig 1 Tim 6, 5-6

Πόρκιος, *v.* **Φῆστος** FA 24, 27

πορνεία, ας, ἡ - prostituție, curvie, desfrâu, imoralitate; alte relații sexuale interzise de lege: incest, adulter Mt 5, 32; 19, 9; FA 15, 20; 21, 25; Rm 1, 29; 1 Cor 5, 1; 7, 2; *fig.* desfrâu sufletesc, prostituție spirituală Ap 19, 2

πορνεύω - *aor. 1.* **ἐπόρνευσα**, I. a se prostitua, a se deda desfrâului, a desfrâna 1 Cor 6, 18; 10, 8; II. *fig.* a se consacra

cultului idolilor, a se închina la idoli Ap 17, 2; 18, 3; 18, 9

πόρνη, ης, ἡ - (*lit.* marfă) curtezană, prostituată, desfrânată, curvă, târfă 1 Cor 6, 16; Ap 17, 5

πόρνος, ου, ὁ - desfrânat, bărbat care se prostituează, care trăieşte în imoralitate 1 Cor 5, 9; Ef 5, 5; 1 Tim 1, 10; Ap 21, 8

πόρρω - *adv.* I. departe Lc 14, 32; **ἀπό** + *gen.* departe de... Mt 15, 8; Mc 7, 6; II. *comp.* **πορρωτέρω**, mai departe Lc 24, 28

πόρρωθεν - *adv.* de departe, la distanță Lc 17, 12; Evr 11, 13

πορφύρα, ας, ἡ - purpură, porfiră, *de unde* veşmânt de purpură (porfiră) Mc 15, 17; Lc 16, 19; Ap 18, 12

πορφύρεος(-οῦς), έα(-ᾶ), εον(-οῦν) - I. *adj.* de purpură, purpuriu In 19, 2; II. *subst. n.* veşmânt de purpură, haină de porfiră Ap 17, 4; 18, 16

πορφυρόπωλις, εως, ἡ - vânzătoare de porfiră FA 16, 14

ποσάκις - *adv.* de câte ori? Mt 18, 21; Lc 13, 34

πόσις, εως, ἡ - băutură In 6, 55; Rm 14, 17; Col 2, 16

πόσος, πόση, πόσον - I. cât de mare? cât de mult? Mt 6, 23; Mc 9, 21; II. cât, câtă Mt 15, 34; Mc 8, 19; Lc 15, 17; III. **πόσῳ**, (*adv.*?) + *gen. comp.* cu cât mai... Evr 10, 29

ποταμός, ου, ὁ - râu, fluviu Mt 3, 6; In 7, 38; 2 Cor 11, 26; Ap 9, 14

ποταμοφόρητος, ον - dus de apă, târât de apele râului, purtat de râu Ap 12, 15

ποταπός, ή, όν - *adj. inter.* cine? ce fel de? I. persoane: cine? Mt 8, 27; ce fel de? 2 Pt 3, 11; II. lucruri: ce fel de? Mc 13, 1; Lc 1, 29

ποταπῶς - *adv. inter.* cum, în ce chip, în ce mod FA 20, 18 (*var.*)

πότε - *adv. de timp* când? a) *inter. dir.* Mt 25, 37; Lc 21, 7; b) *inter. indir.* Mc 13, 33; Lc 12, 36; c) **ἕως πότε**, până când? Lc 9, 41; In 10, 24

ποτέ - *adv. de timp nehot. enclitic* I. cândva, odată, într-o zi, oarecând, odinioară Lc 22, 32; In 9, 13; Rm 7, 9; Gal 1, 23; II. după un *adv. neg.* niciodată 2 Pt 1, 10; 1, 21

πότερον - *adv. inter.* dacă; **πότερον... ἤ...**, dacă... sau dacă... In 7, 17

ποτήριον, ου, τό - cupă, pahar, vas de băut Mt 10, 42; 20, 22; 26, 39; Mc 9, 41; 10, 38; 14, 23; 1 Cor 11, 25

ποτίζω - *aor.* **ἐπότισα**, I. a da să bea cuiva + *ac. pers.* **τινά** Mt 25, 35; Rm 12, 20; este folosit şi *ac. dublu* **τί τινα**, ceva cuiva Mt 10, 42; 1 Cor 3, 2; la *pas.* a se adăpa, a bea, ceva, **τι** 1 Cor

12, 13; II. a adăpa (animalele) Lc 13, 15; a uda, a stropi (o plantă) 1 Cor 3, 6-8

Ποτίολοι, ων - Puteoli, oraş în golful Napoli FA 28, 13

πότος, ου, ὁ - băutură 1 Pt 4, 3

ποῦ - *adv. inter.* unde? în ce loc?, cu sau fără mişcare: a) *inter. dir.* Mt 2, 2; 26, 17; Mc 14, 12; Lc 17, 17; In 7, 11; b) *inter. indir.* Mt 2, 4; Mc 15, 47; In 20, 2; Evr 11, 8; c) cu *conj.* deliberativ Mt 8, 20; Lc 12, 17

πού - particulă enclitică I. undeva Evr 2, 6; 4, 4; II. aproape, în jur de, circa, aproximativ Rm 4, 19

Πούδης, ὁ - Pudens, creştin 2 Tim 4, 21

πούς, ποδός, ὁ - picior Mt 4, 6; 7, 6; In 13, 5; FA 22, 3; 1 Cor 12, 21; Evr 1, 13; 2, 8

πρᾶγμα, ατος, τό - lucru făcut, faptă, fapt, eveniment, chestiune, privinţă Lc 1, 1; 2 Cor 7, 11; Evr 6, 18; afacere, treabă, activitate Rm 16, 2; lucru Evr 10, 1; **πρᾶγμα ἔχειν πρός τινα**, a fi în conflict cu cineva, a fi în proces cu cineva 1 Cor 6, 1

πραγματεία, ας, ἡ - îndeletnicire, treabă, ocupaţie (uneori incomodă, stânjenitoare)

πραγματεύομαι - *aor.* **ἐπραγματευσάμην**, a face negoţ, a se ocupa cu comerţul, a neguţători, a face afaceri, a aduce înapoi (banii), a aduce beneficii Lc 19, 13

πραιτώριον, ου, τό - pretoriu (la Ierusalim, la fortăreaţa Antonia sau la palatul lui Irod) Mt 27, 27; Mc 15, 16; In 18, 28; (la Cezareea) FA 23, 35; (la Efes sau la Roma) Fil 1, 13

πράκτωρ, ορος, ὁ - perceptor, cel care încasează (percepe) impozitele, amenzile, taxele; *de aici* uşier, aprod, portărel al unui tribunal Lc 12, 58

πρᾶξις, εως, ἡ - faptă, activitate, acţiune, lucrare Mt 16, 27; Lc 23, 51; FA 19, 18; Rm 12, 4; Col 3, 9

πρᾶος, *v.* **πραΰς**

πραότης, *v.* **πραΰτης**

πρασιά, ᾶς, ἡ - *prop.* brazdă, răzor de praz, *de unde* I. fâşie netedă, plată, *de unde* răzor, strat (de legume); II. *fig.* ceată, grup Mc 6, 40; **πρασιαὶ πρασιαί**, cete cete

πράσσω - *viit.* **πράξω**, *aor. 1.* **ἔπραξα**, *perf.* **πέπραχα**, *pas. aor. 1.* **ἐπράχθην**, *perf. part.* **πεπραγμένος**, A. *tr.* I. a face, a săvârşi, a îndeplini FA 5, 35; 26, 20; Rm 7, 19; 2 Cor 12, 21; II. a cere înapoi (banii), a recupera, a recăpăta Lc 19, 23; B. *intr.* a face, a lucra, a proceda, a se purta, a se comporta FA 3, 17; 17, 7; **εὖ** + **πράσσω**, a face bine, a proceda bine, a-i merge bine, a prospera, a izbuti, a reuşi,

a avea succes, a se simți bine FA 15, 29

πραϋπάθεια, ας, ἡ - blândețe, bunăvoință 1 Tim 6, 11 (*var.*)

πραΰς, εῖα, ΰ - (*gen.* **πραέως** sau **-έος**); **πρᾷος, α, ον**, blând Mt 5, 5; 21, 5; 1 Pt 3, 4

πραΰτης, ητος, ἡ - sau **πραότης**, blândețe 1 Cor 4, 21; Gal 5, 23; Iac 1, 21; 3, 13

πρέπω - a se cuveni, a trebui, a se potrivi + *dat.* I. nume de pers. subiect Evr 7, 26; II. nume de lucru subiect 1 Tim 2, 10; Tit 2, 1; III. impersonal: se cuvine, trebuie, se cade Evr 2, 10; **πρέπον ἐστίν** + *inf.* sau *prop. inf.* se cuvine să Mt 3, 15; 1 Cor 11, 13

πρεσβεία, ας, ἡ - solie = soli, delegație, ambasadă Lc 14, 32; 19, 14

πρεσβεύω - a fi sol 2 Cor 5, 20; Ef 6, 20

πρεσβυτέριον, ου, τό - I. presbiteriu, senat, adunarea bătrânilor din Ierusalim (autoritățile iudaice), sfatul bătrânilor Lc 22, 66; FA 22, 5; II. presbiteriu, sfatul bătrânilor (presbiterilor) Bisericii creștine, 1 Tim 4, 14

πρεσβύτερος, α, ον - mai bătrân, mai vârstnic, presbiter, presviter; *pl.* **οἱ πρεσβύτεροι**, a) bătrânii In 8, 9; b) strămoșii, cei din vechime Evr 11, 2; c) bătrânii (la iudei, membrii Sinedriului) Mt 16, 21; 21, 23; Lc 22, 52 etc.; d) bătrânii Bisericii, presbiterii, 1 Tim 5, 17; 1 Pt 5, 5; e) cei 24 de bătrâni Ap 4, 4

πρεσβύτης, ου, ὁ - bătrân Lc 1, 18; Tit 2, 2; Filim 1, 9

πρεσβῦτις, ιδος, ἡ - femeie bătrână Tit 2, 3

πρηνής, ές - care se apleacă în față, înclinat, aplecat, care cade cu capul înainte FA 1, 18; **πρηνής γενόμενος**, căzut (căzând) cu capul înainte

πρίζω - sau **πρίω**, *pas. aor.* **ἐπρίσθην**, a tăia cu ferăstrăul Evr 11, 37

πρίν - înainte; *adv.* de timp fol cu rol de I. *conj.* înainte ca, înainte de a **πρὶν ἤ** + *opt.* FA 25, 16; + *conj.* (după o regentă *neg.*) înainte de a, până ce nu Lc 2, 26; de cele mai multe ori **πρίν** + *prop. inf.* (uneori **πρὶν ἤ**) Mt 1, 18; 26, 34; In 8, 58; FA 2, 20; II. *prep.* + *ac.* (rar și mai ales în variante) înaintea, înainte de Mc 15, 42; In 11, 55

Πρίσκα, ἡ - sau **Πρίσκιλλα**, Prisca sau Priscilla, soția lui Acvila Rm 16, 3; 1 Cor 16, 19; 2 Tim 4, 19

πρό - *prep.* sens inițial: în fața, înainte de, înaintea + *gen.* I. *sens local*: înaintea Lc 7, 27; FA 12, 6; Iac 5, 9; II. *sens temporal*: înainte de, mai înainte de In 17, 24; Col 1, 17; 2 Tim 4, 21; III. sens *fig.*:

πρὸ παντός (πάντων) înainte de orice, mai presus de toate Iac 5, 12; 1 Pt 4, 8

προάγω - *imperf.* **προῆγον**, *viit.* **προάξω**, *aor. 2.* **προήγαγον**, I. a aduce înainte, în față; sens judiciar = a aduce în fața tribunalului FA 12, 6; 25, 26; a duce (afară) FA 16, 30; II. a merge în față, a conduce, a călăuzi; a) *sens local:* a merge înainte Mt 2, 9; Mc 10, 32; b) *sens temporal:* a trece (merge) înainte, a merge mai înainte de, a preceda Mt 14, 22; 21, 31; 26, 32

προαιρέω - *aor. 2.* **προεῖλον**, *med. perf.* **προῄρημαι**, a alege după preferință, a prefera, a-i plăcea mai mult 2 Cor 9, 7

προαιτιάομαι - *aor. 1.* **προῃτιασάμην**, a dovedi mai înainte, a acuza mai înainte Rm 3, 9

προακούω - *aor.* **προήκουσα**, a auzi mai înainte Col 1, 5

προαμαρτάνω - *perf. part.* **προημαρτηκώς**, a păcătui (mai) înainte 12, 21; 13, 2

προαύλιον, ου, τό - prima curte, vestibul Mc 14, 68

προβαίνω - *aor. 2.* **προέβην**, *perf. part.* **προβεβηκώς** a merge mai departe, a înainta Mt 4, 21; Mc 1, 19; *fig.* Lc 1, 7; 1, 18 (înaintat în vârstă)

προβάλλω - *aor.* **προέβαλον**, I. a împinge înainte FA 19, 33; II. a înmuguri Lc 21, 30

προβατικός, ή, όν - al (a) oilor (poartă în zidul de nord al Ierusalim) In 5, 2

προβάτιον, ου, τό - miel In 21, 16

πρόβατον, ου, τό - oaie (*prop.* și *fig.*) Mt 7, 15; 10, 6; Mc 14, 27; Lc 15, 4; In 10, 1; Rm 8, 36

προβιβάζω - *pas. aor. part.* **προβιβασθείς** a împinge înainte (*prop.* și *fig.*), a îndemna, a stimula Mt 14, 8; FA 19, 33

προβλέπομαι - *aor. 1.* **προεβλεψάμην**, a prevedea, a avea în vedere, a rândui din timp Evr 11, 40

προγίνομαι - *perf. part.* **προγεγονώς**, a se întâmpla mai înainte, a săvârși (a face) mai înainte Rm 3, 25

προγινώσκω - *aor. 2.* **προέγνων**, *pas. perf. part.* **προεγνωσμένος**, a cunoaște dinainte, a ști cu anticipație, a ști de mult, a cunoaște mai înainte, a cunoaște de mai înainte FA 26, 5; Rm 8, 29; 2 Pt 3, 17

πρόγνωσις, εως, ἡ - știința cea dinainte, cunoaștere de mai înainte FA 2, 23; 1 Pt 1, 2

πρόγονοι, ων, οἱ - strămoși, străbuni 1 Tim 5, 4; 2 Tim 1, 3

προγράφω - *aor. 1.* **προέγραψα**, *pas. aor. 2* **προεγράφην**, *perf. part.* **προγεγραμμένος**, I. a scrie mai înainte Ef 3, 3; II. a menționa, a releva mai înainte, a hotărî mai de demult Iuda 1, 4;

III. a zugrăvi, a picta, a descrie, a înfățișa Gal 3, 1

πρόδηλος, ον - cunoscut de toți, evident, clar, învederat 1 Tim 5, 24; Evr 7, 14

προδίδωμι - *aor. 1.* **προέδωκα**, I. a da mai înainte Rm 11, 35; II. a trăda, a da în vileag, a vinde, a preda Mc 14, 10

προδότης, ου, ὁ - trădător, vânzător Lc 6, 16; FA 7, 52; 2 Tim 3, 4

πρόδρομος, ον - precursor, înaintaș, premergător, înaintemergător Evr 6, 20

προεῖπον - *perf.* **προείρηκα**, *pas. perf.* **προείρημαι**, I. a spune dinainte, a spune cu anticipație FA 1, 16; Iuda 1, 17; Gal 5, 21; II. a spune deja mai înainte Gal 1, 9; 1 Tes 4, 6

προελπίζω - *perf.* **προήλπικα**, a nădăjdui dinainte, a spera mai înainte Ef 1, 12

προενάρχομαι - *aor. 1.* **προενηρξάμην**, a începe, a întreprinde dinainte 2 Cor 8, 6; 8, 10

προεπαγγέλλω - *med. aor.* **προεπηγγειλάμην**, *pas. perf. part.* **προεπηγγελμένος**, I. *med.* a făgădui dinainte, a promite mai înainte Rm 1, 2; II. *pas.* a fi făgăduit dinainte 2 Cor 9, 5

προέρχομαι - *viit.* **προελεύσομαι**, *aor. 2.* **προῆλθον**, I. a înainta, a merge mai înainte Mt 26, 39; Mc 14, 35; FA 12, 10; + *ac.* în, pe (o stradă); II. a merge înaintea cuiva, a merge în fața cuiva, a merge în frunte + *gen.* sau *ac.* Lc 1, 17; 22, 47; III. a preceda, a sosi înaintea cuiva, a pleca înainte, a merge undeva înaintea altcuiva, a veni mai întâi (undeva, într-un loc anumit) Mc 6, 33; FA 20, 5; 2 Cor 9, 5; IV. a se urca (într-o corabie) FA 20, 13

προετοιμάζω - *aor.* **προητοίμασα**, a pregăti, a găti mai înainte (+ **εἰς**, pentru, spre) Rm 9, 23; Ef 2, 10 (**οἷς**, atracție cazuală pentru **ἅ**)

προευαγγελίζομαι - *aor.* **προευηγγελισάμην**, a anunța dinainte o veste bună, a binevesti mai dinainte Gal 3, 8

προέχομαι - a avea avantaj, a avea precădere, a fi superior, a întrece, a depăși Rm 3, 9

προηγέομαι - a merge înainte, a preceda, a veni înainte, a întrece, a fi superior, a depăși, **τῇ τιμῇ**, prin stimă, prin cinste (cinstire) Rm 12, 10

πρόθεσις, εως, ἡ - I. prezentare, oferire (a pâinilor la templu), punere înainte (*cf.* Lv. 24, 5-9) Mc 2, 26; Evr 9, 2; II. plan, hotărâre, intenție, voie, gând (= intenție, dorință) FA 11, 23; 27, 13; Rm 8, 28; Ef 3, 11

προθέσμιος, α, ον - *de unde* **ἡ προθεσμία** (*subînț.* **ἡμέρα**) zi fixă, dată stabilită, vreme rânduită Gal 4, 2

προθυμία, ας, ἡ - bunăvoință, osârdie, zel, amabilitate, înflăcărare FA 17, 11; 2 Cor 8, 11

πρόθυμος, ον - osârduitor, binevoitor, plin de bunăvoință, plin de zel Mt 26, 41; Mc 14, 38; Rm 1, 15 (*n. subst.*: **τὸ πρόθυμον** = **ἡ προθυμία**)

προθύμως - *adv.* cu dragoste, cu bunăvoință, din toată inima, bucuros 1 Pt 5, 2

πρόϊμος = **πρώϊμος** - timpuriu Iac 5, 7

προΐστημι - *aor. 2. inf.* **προστῆναι**, *perf. part.* **προεστώς**, în N.T. *act. aor. 2.* și *perf.* și *med.*, totdeauna *intr.* I. a fi în frunte, a cârmui, a administra, a guverna, a chivernisi + *gen.* 1 Tes 5, 12; 1 Tim 3, 4; 5, 17; II. a conduce, a se afla în frunte, a prezida Rm 12, 8; III. a se îngriji de, a se interesa, a purta de grijă, a face, a realiza Tit 3, 8; 3, 14

προκαλέομαι - a întărâta, a ațâța, a instiga, a căuta cuiva râcă, a sfida, a înfrunta, a sâcâi, a agasa Gal 5, 26

προκαταγγέλλω - *aor.* **προκατήγγειλα**, *pas. perf. part.* **προκατηγγελμένος**, a vesti dinainte, a declara dinainte, a dezvălui mai dinainte FA 3, 18; 7, 52; *pas.* 2 Cor 9, 5

προκαταρτίζω - *aor. 1. conj.* **προκαταρτίσω**, a hotărî, a fixa, a pune la punct, a orândui dinainte 2 Cor 9, 5

πρόκειμαι - a fi pus înainte, a fi oferit, a fi pus la îndemână, a sta înainte 2 Cor 8, 12; Evr 6, 18; 12, 1; Iuda 1, 7

προκηρύσσω - *aor. part.* **προκηρύξας**, *pas. perf. part.* **προκεκηρυγμένος**, a vesti dinainte, a propovădui înainte de FA 3, 20; 13, 24

προκοπή, ῆς, ἡ - sporire, propășire, progres Fil 1, 12; 1, 25; 1 Tim 4, 15

προκόπτω - *aor.* **προέκοψα** (a se întinde, *de unde*) a înainta, a progresa, a spori, a se dezvolta Lc 2, 52; Rm 13, 12; Gal 1, 14; 2 Tim 2, 16; 3, 9; 3, 13

πρόκριμα, ατος, τό - prejudecată, judecată preconcepută, parțialitate, părtinire 1 Tim 5, 21

προκυρόομαι - *pas. perf. part.* **προκεκυρωμένος**, a confirma dinainte, a întări dinainte, *de unde* la *part. perf. pas.* „care a primit putere de lege“ Gal 3, 17

προλαμβάνω - *aor. 2.* **προέλαβον**, *pas. aor.* **προελήμφθην**, I. a anticipa, a face mai dinainte, a se grăbi să facă o acțiune Mc 14, 8; 1 Cor 11, 21; II. a surprinde, a prinde asupra faptului Gal 6, 1

προλέγω - *pas. perf.* 3 *sg.* **προλέλεκται**, a spune dinainte 2 Cor 13, 2; Gal 5, 21; 1 Tes 3, 4

προμαρτύρομαι - a mărturisi de mai înainte 1 Pt 1, 11

προμελετάω - a se preocupa dinainte, a se îngriji mai dinainte Lc 21, 14

προμεριμνάω - a se nelinişti dinainte, a se îngrijora de mai înainte, a se frământa dinainte, a se preocupa dinainte, a-şi face griji de mai înainte Mc 13, 11

προνοέω - I. a se gândi dinainte la, a prevedea, a purta de grijă, a avea grijă de + *gen.* 1 Tim 5, 8; II. *med.* + *ac.* acelaşi sens Rm 12, 17; 2 Cor 8, 21

πρόνοια, ας, ἡ - prevedere, preocupare, purtare de grijă, grijă, Pronia, Providenţa FA 24, 2; Rm 13, 14

προοράω - *aor.* **προεῖδον**, *perf.* **προεώρακα**, *med. imperf.* **προορώμην**, I. a vedea mai înainte FA 21, 29; II. a vedea de mai înainte, a profeţi FA 2, 31; III. *med.* a vedea înaintea sa FA 2, 25

προορίζω - *aor. 1.* **προώρισα**, *pas. aor. 1* **προωρίσθην**, a delimita, a hotărî de mai înainte, a rândui mai înainte FA 4, 28; Rm 8, 29-30; 1 Cor 2, 7; Ef 1, 5; 1, 11

προπάσχω - *aor. 2.* **προέπαθον**, a suferi înainte 1 Tes 2, 2

προπάτωρ, ορος, ὁ - strămoş Rm 4, 1

προπέμπω - *aor.* **προέπεμψα**, *pas. aor. 1* **προεπέμφθην**, a însoţi, a întovărăşi, a conduce, a trimite înainte FA 20, 38; 21, 5; Rm 15, 24

προπετής, ές - care acţionează în grabă, care face ceva cu uşurinţă, fără judecată, în chip nesăbuit; necuviincios FA 19, 36; 2 Tim 3, 4

προπορεύομαι - *viit.* **προπορεύσομαι**, a merge înaintea cuiva Lc 1, 76; FA 7, 40

πρός - *prep.* sens primar: în faţa, împotriva, contra; A. + *gen.* I. *sens local* (nu se întâlneşte în N.T.); II. *sens figurat*: pentru, spre, în numele FA 27, 34; B. + *dat.* I. *sens local*: la, lângă, pe lângă, aproape de, în apropiere de Lc 19, 37; In 18, 16; 20, 12; C. + *ac.* I. *sens local*: spre, către, la, cu verbe care arată o direcţie, o adresă Lc 23, 7; Ef 2, 18; a zice, a grăi, a spune Lc 1, 19; a cunoaşte Fil 4, 6; a se ruga FA 8, 24; a jura Lc 1, 73; cu verbe de stare In 1, 1; II. *sens temporal*: în jur de, pe la, spre, către, **πρὸς ἑσπέραν ἐστίν**, este spre seară, se înserează, seara este aproape Lc 24, 29; III. *fig.*: a) în ceea ce priveşte, în privinţa, relativ la, faţă de 1 Tes 5, 14; b) relativ la, în legătură cu Mt 27, 4; c) în comparaţie cu, în raport cu Rm

8, 18; d) după cum, în chip proporțional cu 2 Cor 5, 10; e) ținând seama de, cu scopul de, spre, în vederea Mt 26, 12; 1 Cor 10, 11

προσάββατον, ου, τό - ziua dinaintea sabatului, vinerea Mc 15, 42

προσαγορεύω - *aor. 1.* **προσηγόρευσα**, *pas. aor. 1* **προσηγορεύθην**, a numi, a chema pe nume, a saluta Evr 5, 10

προσάγω - *aor. 2.* **προσήγαγον**, *pas. aor. 1* **προσήχθην**, I. *tr.* a aduce, a duce Lc 9, 41; FA 16, 20; 1 Pt 3, 18; II. *intr.* a se apropia de + *dat.* FA 27, 27

προσαγωγή, ῆς, ἡ - intrare, acces, apropiere Rm 5, 2; Ef 2, 18

προσαιτέω - a cerşi Mc 10, 46; Lc 18, 35 (*var.*); In 9, 8

προσαίτης, ου, ὁ - cerşetor Mc 10, 46; In 9, 8

προσαναβαίνω - *aor. 2.* **προσανέβην**, a înainta, a se urca mai sus (într-un loc de onoare), a se muta mai sus Lc 14, 10

προσαναλίσκω - *aor.* **προσανήλωσα**, a cheltui Lc 8, 43

προσαναπληρόω - *aor.* **προσανεπλήρωσα**, a împlini (o lipsă), a completa 2 Cor 9, 12; 11, 9

προσανατίθημι - *med. aor. 2.* **προσανεθέμην**, a se încrede în, a se bizui pe, a cere sfatul cuiva Gal 1, 16; a adăuga, a contribui (cu ceva la ceva) Gal 2, 6

προσανέχω - a se apropia, a se înfățişa, a apărea, a se ivi FA 27, 27 (*var.*)

προσαπειλέω - *med. aor. 1. part.* **προσαπειλησάμενος**, a adăuga amenințări, a amenința şi mai mult FA 4, 21

προσαχέω - a răsuna din cauza ecoului FA 27, 27 (*var.*)

προσδαπανάω - *aor. 1.* **προσεδαπάνησα**, a cheltui în plus, a cheltui mai mult Lc 10, 35

προσδέομαι - a avea nevoie de ceva în plus FA 17, 25

προσδέχομαι - *aor. 1.* **προσεδεξάμην**, *pas. aor. 1* **προσεδέχθην**, I. a primi pe cineva, ceva; a întâmpina Lc 15, 2; Rm 16, 2; Evr 10, 34; II. a aştepta Mc 15, 43; Lc 12, 36; Iuda 1, 21

προσδοκάω - *imperf.* **προσεδόκων**, a aştepta, *abs.* sau + *ac.*, *prop.* şi *fig.* Mt 11, 3; 24, 50; Lc 1, 21; FA 28, 6

προσδοκία, ας, ἡ - aşteptare Lc 21, 26; FA 12, 11

προσεάω - a îngădui mai mult, a lăsa să se apropie FA 27, 7

προσεγγίζω - *aor. 1.* **προσήγγισα**, a se apropia de + *dat.* Mc 2, 4 (*var.*)

προσεδρεύω - a rămâne aşezat lângă, a se afla lângă, a se dedica, a se consacra 1 Cor 9, 13

προσεργάζομαι - *aor. 1.* **προσηργασάμην** sau **προσειργασάμην**, a câştiga, a dobândi, a aduce beneficii, venituri (vorbind despre bani), a aduce câştig Lc 19, 16

προσέρχομαι - *imperf.* **προσηρχόμην**, *aor. 2.* **προσῆλθον**, 3 *pl.* **-θαν**, *perf.* **προσελήλυθα**, a se apropia de, a veni lângă + *dat.* sau **πρός** + *ac.* Mt 4, 11; Lc 9, 42; FA 8, 29; 1 Tim 6, 3; Evr 4, 16; + *inf.* de scop Mt 24, 1; FA 7, 31

προσευχή, ῆς, ἡ - I. rugăciune Mt 17, 21; Mc 11, 17; FA 2, 42; Rm 12, 12; Ap 5, 8; II. loc de rugăciune FA 16, 13; 16, 16

προσεύχομαι - *imperf.* **προσηυχόμην**, *viit.* **προσεύξομαι**, *aor. 1.* **προσηυξάμην**, I. a se ruga, a adresa una sau mai multe rugăciuni + *dat.* Mt 6, 5-7; Mc 1, 35; 12, 40; FA 12, 12; 1 Cor 11, 4; Iac 5, 13-18; II. a cere ceva rugându-te **τι** Rm 8, 26

προσέχω - *imperf.* **προσεῖχον**, *perf.* **προσέσχηκα**, I. a lua aminte, a fi atent, a asculta de (**νοῦν**, *subînț.*) + *dat.* FA 8, 6; Evr 2, 1; II. a se strădui, a se osteni, a se deda la, a se consacra, a se dedica, a se ocupa de, a se îngriji de + *dat.* 1 Tim 3, 8; 4, 13; Evr 7, 13; III. a avea grijă, a lua seama la + *dat.* Lc 17, 3; FA 20, 28; IV. a se feri, a se păzi de, a nu avea încredere, cu sau fără *pron. reflex.* în *dat.* **ἀπό τινος**, de ceva, de cineva, în cineva Mt 7, 15; Lc 12, 1; **μή** + *inf.* Mt 6, 1; **μήποτε** + *conj.* Lc 21, 34

προσηλόω - *aor.* **προσήλωσα**, a bate în cuie, a țintui, a pironi (pe cruce) Col 2, 14

προσήλυτος, ου, ὁ - (*de la rad.* **ἠλθ-**, a veni, *cf.* **ἦλθον**) prozelit, păgân care se convertește la credința iudaică Mt 23, 15; FA 2, 10; 6, 5; 13, 13

πρόσκαιρος, ον - care se întâmplă ocazional, *de unde* care durează puțin, de scurtă durată, temporar, trecător Mt 13, 21; Mc 4, 17; 2 Cor 4, 18; Evr 11, 25

προσκαλέω - *med. aor. 1.* **προσεκαλεσάμην**, *perf.* **προσκέκλημαι**, a chema, a cita în justiție Mt 10, 1; Mc 3, 13; Lc 7, 18; FA 2, 39; 5, 40; 13, 2

προσκαρτερέω - *viit.* **προσκαρτερήσω**, I. a rezista, a ține piept, *de unde* a stărui în, a persevera + *dat.* FA 2, 42; Rm 12, 12; Col 4, 2; II. a rămâne cu credință legat de, a rămâne ataşat + *dat.* sau **εἴς τι** FA 8, 13; Rm 13, 6

προσκαρτέρησις, εως, ἡ - stăruință, perseverență, ataşament puternic Ef 6, 18

προσκεφάλαιον, ου, τό - pernă Mc 4, 38

προσκληρόω - (*v.* **κλῆρος**), *pas. aor. 1* **προσεκληρώθην**, a atribui prin tragere la sorți; *pas.* a se uni cu, a trece de partea cuiva FA 17, 4

πρόσκλησις, εως, ἡ - chemare în justiție, convocare, somație, invitație, chemare, îndemn (?) 1 Tim 5, 21 (*var.*)

προσκλίνω - *pas. aor. 1* **προσεκλίθην**, a înclina spre, *de unde pas.* a se uni cu, a fi de aceeași părere FA 5, 36

πρόσκλισις, εως, ἡ - părtinire, parțialitate 1 Tim 5, 21

προσκολλάω - *pas. viit.* **προσκολληθήσομαι**, *aor. 1.* **προσεκολλήθην**, a lipi, a fixa în chip trainic, *de unde pas.* I. a adera (la), a se alătura FA 5, 36 (*var.*); II. a se uni (sexual) cu, **πρός τινα** Mc 10, 7 (*var.*); Ef 5, 31; + *dat.* Mt 19, 5

πρόσκομμα, ατος, τό - piatra de care te împiedici, piatra poticnirii, sminteală, poticnire, obstacol, încercare grea Rm 9, 32; 1 Pt 2, 8; II. *fig.* prilej de poticnire, motiv de sminteală Rm 14, 13; 1 Cor 8, 9

προσκοπή, ῆς, ἡ - sminteală, poticnire 2 Cor 6, 3

προσκόπτω - *aor. 1.* **προσέκοψα**, a ciocni, a izbi, a lovi (o piatră), a se împiedica, a se poticni Mt 4, 6; 7, 27; Lc 4, 11; In 11, 9; *fig.* Rm 9, 32; 14, 21

προσκυλίω - *aor.* **προσεκύλισα**, a rostogoli, a da de-a dura (o piatră rotundă, care servește drept ușă) Mt 27, 60; Mc 15, 46

προσκυνέω - *imperf.* **προσεκύνουν**, *viit.* **προσκυνήσω**, *aor. 1.* **προσεκύνησα**, a se prosterna, a se închina în fața cuiva + *dat.* sau, uneori, *ac.* Mt 4, 9-10; 20, 20; In 4, 21; 4, 23; FA 10, 25; 1 Cor 14, 25

προσκυνητής, οῦ, ὁ - închinător, persoană care se închină In 4, 23

προσλαλέω - *aor. 1.* **προσελάλησα**, a vorbi cu cineva, a vorbi către cineva, a se adresa cuiva FA 13, 43; 28, 20

προσλαμβάνομαι - *med. aor. 2.* **προσελαβόμην**, *med.* I. a lua mai mult, a lua în plus, a lua cu sine, a lua la o parte, a primi Mt 16, 22; FA 17, 5; Rm 14, 1; II. a primi (hrană) = a mânca FA 27, 33

πρόσλημψις - sau **-ληψις, εως, ἡ**, primire, primire la loc, reintegrare Rm 11, 15

προσμένω - *aor. 1.* **προσέμεινα**, I. a rămâne lângă, a aștepta lângă Mt 15, 32; II. a rămâne, a sta (= a locui) FA 18, 18; 1 Tim 1, 3; III. a rămâne credincios FA 11, 23; a rămâne unit + *dat.* a stărui în + *dat.* FA 13, 43

προσορμίζω - *pas. aor. 1.* **προσωρμίσθην**, a acosta, a aborda, *de unde pas.* a atinge

pământul, a trage (corabia) la țărm Mc 6, 53

προσοφείλω - a fi dator Filim 1, 19

προσοχθίζω - *aor.* **προσώχθισα**, a se mânia, a se supăra pe cineva, a se mâhni, a se înfuria Evr 3, 10; 3, 17

προσπαίω - *aor. 1.* **προσέπαισα**, a lovi, a izbi Mt 7, 25 (*var.*)

πρόσπεινος, ον - flămând, înfometat FA 10, 10

προσπήγνυμι - *aor. 1.* **προσέπεξα**, a fixa, a atașa, a pironi, a răstigni FA 2, 23

προσπίπτω - *aor. 2.* **προσέπεσον** sau **-έπεσα**, a cădea, a se prosterna, a se închina în fața cuiva + *dat.* Mc 3, 11; Lc 5, 8; FA 16, 29

προσποιέω - *med. aor. 1.* **προσεποιησάμην**, a se preface, a se face (că), a simula Lc 24, 28

προσπορεύομαι - a merge spre, a veni lângă, a se apropia Mc 10, 35

προσρήγνυμι - sau **προσρήσσω**, *aor. 1.* **προσέρρηξα**, a se năpusti asupra, a da năvală peste, a izbi Lc 6, 48-49

προστάσσω - *aor. 1.* **προσέταξα**, *pas. perf.* **προστέταγμαι**, a porunci, a ordona Mt 1, 24; Lc 5, 14; FA 10, 33

προστάτις, ιδος, ἡ - ocrotitoare, protectoare Rm 16, 2

προστίθημι - *viit.* **προσθήσω**, *aor.* **προσέθηκα**, *conj.* **προσθῶ**, *med. aor.* **προσεθέμην**, *pas. aor.* **προσετέθην**, I. a spori, a face să crească, a mări, a se adăuga + *dat.* FA 2, 47; 5, 14; Evr 12, 19; Lc 17, 5; II. a hotărî, a hotărî în plus, a hotărî pe deasupra (mai mult) Lc 20, 11; FA 12, 3

προστρέχω - *aor. 2.* **προσέδραμον**, a alerga, a alerga spre, a veni în fuga mare Mc 9, 15; FA 8, 30

προσφάγιον, ου, τό - hrană, mâncare In 21, 5; ceea ce se mănâncă în afară de pâine, *de unde* pește etc.

πρόσφατος, ον - inaugurat de curând, nou, proaspăt, recent (inaugurarea se făcea în vechime cu o jertfă, *cf.* **σφάζω**) Evr 10, 20

προσφάτως - *adv.* de curând, recent

προσφέρω - *aor.* **προσήνεγκον** sau **προσήνεγκα**, *perf.* **προσενήνοχα**, *pas. aor. 1* **προσηνέχθην**, I. a oferi, a aduce ceva cuiva **τί τινι** Mt 4, 24; 22, 19; In 19, 29; FA 8, 18; a înfățișa, a prezenta pe cineva Lc 23, 14; II. a aduce o jertfă, o ofrandă Mt 5, 23; FA 7, 42; Evr 11, 4; *pas.* FA 21, 26; III. *pas.* a se purta, a se comporta față de cineva Evr 12, 7

προσφιλής, ες - plin de prietenie, plin de bunăvoință; *pas.* iubit,

plăcut, drag, drăgăstos, care merită să fie iubit Fil 4, 8

προσφορά, ᾶς, ἡ - ofrandă, jertfă, prinos, dar FA 21, 26; Rm 15, 16; Ef 5, 2; Evr 10, 5

προσφωνέω - *aor.* **προσεφώνησα**, a chema, a striga, a vorbi Mt 11, 16; Lc 13, 12; 23, 20; FA 21, 40; 22, 2

πρόσχυσις, εως, ἡ - (*v.* **χέω**) scurgere, vărsare, stropire (cu sânge) Evr 11, 28

προσψαύω - a atinge Lc 11, 46

προσωπολημπτέω - (singurul exemplu în toată grecitatea) din **πρόσωπον λαμβάνειν** (*Septuaginta*), *ebr.* נָשָׂא פָּנִים Ps 81, 2 / 82, 2 *lit.* „a ridica fața", *de unde:* a se uita la persoană, a căuta la față, a favoriza, a părtini Iac 2, 9 (*v. urm.*)

προσωπολήμπτης, ου, ὁ - părtinitor, care are preferințe, care acordă avantaj cuiva, care nu este obiectiv FA 10, 34

προσωπολημψία, ας, ἡ - (*v. precedentele*) favoritism, părtinire Rm 2, 11; Ef 6, 9; Col 3, 25; Iac 2, 1

πρόσωπον, ου, τό - I. față, figură, chip Mt 6, 16; FA 6, 15; 1 Cor 13, 12; Gal 1, 22; II. locuțiuni inspirate din ebraică: a) **ἀπὸ προσώπου**, מִלִּפְנֵי de la fața FA 3, 20; b) **εἰς πρόσωπον**, לִפְנֵי în fața 2 Cor 8, 24; c) **ἐν προσώπῳ**, în fața 2 Cor 2, 10; d) **κατὰ πρόσωπον**, de față, față către față 2 Cor 10, 1; e) **μετὰ τοῦ προσώπου**, cu chipul tău, cu fața, cu înfățișarea FA 2, 28; f) **πρὸ προσώπου**, înaintea feței tale Mc 1, 2; III. fața pământului = suprafața Lc 21, 35; IV. persoană 2 Cor 1, 11; 4, 6

προτάσσω - *pas. perf. part.* **προτεταγμένος**, a rândui de mai înainte, a stabili, a hotărî, a fixa FA 17, 26

προτείνω - *aor.* **προέτεινα**, a întinde, adică a lega pe cineva pentru a putea fi biciuit (în general legându-i brațele deasupra lui) **τοῖς ἱμᾶσιν**, cu curele (*dat. instr.*) FA 22, 25; sens mai îndoielnic: a întinde înainte, adică a expune; **τοῖς ἱμᾶσιν** = **τῷ μάστιγι** = biciului?

πρότερος, α, ον - I. care este înainte, anterior Ef 4, 22; II. *adv.* **πρότερον**, înainte, mai înainte, întâi, anterior, mai devreme 2 Cor 1, 15; 1 Tim 1, 13

προτίθημι - *med. aor. 2.* **προεθέμην**, I. a rândui, a hotărî, a hărăzi, a oferi Rm 3, 25; II. *med.* a plănui, a-și pune în gând, a avea de gând, a-și propune Rm 1, 13; Ef 1, 9

προτρέπω - *med. aor. 1.* **προετρεψάμην**, a întoarce spre, *de unde* a îndemna, a încuraja FA 18, 27

προτρέχω - *aor. 2.* **προέδραμον**, a alerga înainte Lc 19, 4; In 20, 4

προϋπάρχω - *imperf.* **προϋπῆρχον**, a se afla, a fi mai înainte, a fi mai dinainte Lc 23, 12; FA 8, 9

πρόφασις, εως, ἡ - ceea ce este pus înainte, pretext, motiv, scuză In 15, 22; 1 Tes 2, 5; **προφάσει**, *adv.* în aparență, pe cât se pare, de ochii lumii, din fățărnicie, din fățărie Lc 20, 47; Fil 1, 18

προφέρω - a scoate, a provoca, a da naștere, a produce Lc 6, 45

προφητεία, ας, ἡ - profeție, proorocie Mt 13, 14; Rm 12, 6; 1 Cor 14, 6; Ap 11, 6; 19, 10

προφητεύω - *aor. 1.* **ἐπροφήτευσα**, a vorbi ca profet, prooroci, a profeți, a vorbi sub inspirație divină Mt 7, 22; Mc 14, 65; FA 2, 17; 1 Pt 1, 10; Ap 10, 11

προφήτης, ου, ὁ - (*vine de la* **φημί**, a spune, a zice) cel care vorbește în numele lui Dumnezeu, profet, prooroc; a) al V.T. Mt 2, 17; 23, 34; Lc 3, 4; In 1, 23; b) al N.T. 1 Cor 14, 29; c) *pl. Profeții* (cărțile) Lc 1, 70; 24, 27; 24, 44; d) profetul mesianic Mt 21, 11; 21, 26; In 6, 14

προφητικός, ή, όν - profetic, proorocesc Rm 16, 26; 2 Pt 1, 19

προφῆτις, ιδος, ἡ - profeteasă, proorociță Lc 2, 36; Ap 2, 20

προφθάνω - *aor.* **προέφθασα** + *part.* a face ceva înaintea altcuiva, a o lua înaintea cuiva, a întrece, a depăși, a devansa Mt 17, 25

προχειρίζομαι - *aor. 1.* **προεχειρισάμην**, *pas. perf. part.* **προκεχειρισμένος**, a desemna, a indica, a arăta (cu mâna ridicată), *de unde* a rândui, a hărăzi, a stabili, a numi FA 22, 14; 26, 16

προχειροτονέω - *v.* verbul simplu; *pas. perf. part.* **προκεχειροτονημένος**, a numi dinainte, a alege dinainte FA 10, 41

Πρόχορος, ου, ὁ - Prohor, unul dintre cei șapte diaconi FA 6, 5

πρύμνα, ης, ἡ - pupă (partea din urmă a corăbiei) Mc 4, 38; FA 27, 29

πρωΐ - *adv.* dimineața, dimineața devreme, dis-de-dimineață, în zori (opus lui **ὀψέ**) Mt 16, 3; In 18, 28; FA 28, 23

πρωΐα, ας, ἡ - zori, dimineață Mt 27, 1; In 21, 4

πρώϊμος, η, ον - matinal, de dimineață Iac 5, 7

πρωϊνός, ή, όν - matinal, de dimineață Ap 2, 28; 22, 16

πρῷρα, ας (sau -**ης**), **ἡ** - (*v.* **πρύμνα**) proră, provă (partea dinainte a corăbiei) FA 27, 30; 27, 41

πρωτεύω - a fi primul, a fi cel dintâi, a ocupa primul loc Col 1, 18

πρωτοκαθεδρία, ας, ἡ - primul loc, locul de onoare, scaunul din

față (în sinagogă) Mt 23, 6; Lc 11, 43

πρωτοκλισία, ας, ἡ - loc de onoare la masă (exact: patul de onoare) Mt 23, 6; Lc 14, 7

πρῶτος, ν, ον - primul, cel dintâi, care este înainte I. în timp Fil 1, 5; 1 Cor 14, 30; Ap 2, 5; **πρώτη** (*subînț.* **ἡμέρα**) **σαββάτου**, prima zi plecând de la sabbat, prima zi a săptămânii Mc 16, 9; II. primul (într-un șir, într-o serie, într-o înșiruire) Mc 12, 20; Lc 14, 18; III. primul, întâiul (în ordinea importanței) Mt 22, 38; Mc 9, 35; IV. **πρῶτον**, *adv.* de timp, mai întâi, întâi, în primul rând Mt 6, 33; Lc 10, 5; 1 Cor 12, 28

πρωτοστάτης, ου, ὁ - căpetenie, conducător, șef FA 24, 5

πρωτοτόκια, ων, τά - dreptul de întâi născut, primogenitură Evr 12, 16

πρωτότοκος, ον - (*v.* **τίκτω**) primul născut, întâiul născut Col 1, 18; Evr 11, 28; 12, 23; Ap 1, 5

πρώτως - *adv.* mai întâi, întâia oară, în primul rând FA 11, 26

πταίω - *viit.* **πταίσω**, *aor. 1.* **ἔπταισα**, a se poticni, a se împiedica, a lovi, a ciocni (un obstacol), a greși, a păcătui Rm 11, 11; Iac 2, 10; 2 Pt 1, 10

πτέρνα, ης, ἡ - călcâi (al piciorului) In 13, 18

πτερύγιον, ου, ὁ - I. partea cea mai înaltă a unei clădiri, vârf, culme; II. aripă mică, aripioară Mt 4, 5; Lc 4, 9

πτέρυξ, υγος, ἡ - aripă (de pasăre) Mt 23, 37; Lc 13, 34; Ap 4, 8

πτηνός, ή, όν - care zboară, *de unde* **τὰ πτηνά**, zburătoare, păsări 1 Cor 15, 39

πτοέω - *pas. aor. 1.* **ἐπτοήθην**, a înspăimânta, a înfricoșa, a îngrozi, a speria Lc 21, 9; 24, 37

πτόησις, εως, ἡ - spaimă, groază, teroare, teamă 1 Pt 3, 6

Πτολεμαΐς, ΐδος, ἡ - Ptolemaida, port fenician FA 21, 7

πτύον, ου, τό - vânturătoare, dârmon Mt 3, 12; Lc 3, 17

πτύρω - a îngrozi, a înspăimânta, a înfricoșa Fil 1, 28

πτύσμα, ατος, τό - salivă, scuipat In 9, 6

πτύσσω - *aor. 1.* **ἔπτυξα**, a rula, a face sul (o carte), a înfășura (o carte în rulou), a îndoi, a împături Lc 4, 20

πτύω - *aor. 1.* **ἔπτυσα**, a scuipa Mc 7, 33; In 9, 6

πτῶμα, ατος, τό - *lit.* ceea ce a căzut, *de unde*: trup neînsuflețit, cadavru, stârv, leș, hoit Mt 24, 28; Mc 6, 29; Ap 11, 8

πτῶσις, εως, ἡ - cădere, ruină, pieire, distrugere, năruire Mt 7, 27; Lc 2, 31

πτωχεία, **ας**, **ἡ** - sărăcie, lipsă 2 Cor 8, 2; Ap 2, 9

πτωχεύω - *aor. 1.* **ἐπτώχευσα**, a deveni sărac, a sărăci, a deveni cerşetor 2 Cor 8, 9

πτωχός, **ή**, **όν** - (*de la* **πτώσσω**, a se ghemui, a se cuibări, a se ascunde) care se ghemuieşte, cerşetor, sărac (*prop.* şi *fig.*) Mt 5, 3; 19, 21; Lc 14, 13; 18, 22; Iac 2, 5; Ap 3, 17

πυγμή, **ῆς**, **ἡ** - pumn, mâna închisă Mc 7, 3: *dat.* foarte greu de interpretat, fie a) până la cot (?); b) (după un mss. = **πυκνά**) cu grijă, în chip meticulos; c) s-ar putea înțelege: cu mîna închisă, plină de apă, de nisip, de pulbere etc.

Πύθων, **ωνος**, **ὁ** - (mitologie: Pitonul, şarpele legendar omorât de Apollo; *cf.* Pythia de la Delfi) duh pitonicesc, duh al divinației, al prezicerii, al ghicirii FA 16, 16

πυκνός, **ή**, **όν** - strâns, unit, dens, des, riguros, precis, exact; (temporal) frecvent, des 1 Tim 5, 23; *pl. n. adv.* adesea, deseori, des Lc 5, 33; cu grijă, cu atenție, cu meticulozitate Mc 7, 3 (*var.*)

πυκτεύω - a bate cu pumnii, a lupta cu pumnul, a boxa 1 Cor 9, 26

πύλη, **ης**, **ἡ** - poartă Mt 7, 13; FA 3, 10; 12, 10; Evr 13, 12

πυλών, **ῶνος**, **ὁ** - uşă, uşă mare, portal (templu, cetate) Mt 26, 71; FA 12, 14; 14, 13; Ap 21, 25

πυνθάνομαι - *aor. 2.* **ἐπυθόμην**, a se informa, a se lămuri despre, a afla, a cerceta; **τι παρὰ** + *gen.* a întreba ceva pe cineva In 4, 52; + *inter.* indirectă FA 10, 18; *inter.* directă FA 4, 7

πῦρ, **πυρός**, **τό** - foc Mt 7, 19; Mc 9, 47; Lc 12, 49; 22, 55; FA 7, 30; Rm 12, 20; Evr 12, 18; Ap 8, 8; 10, 1

πυρά, **ᾶς**, **ἡ** - rug, foc de lemne FA 28, 2

πύργος, **ου**, **ὁ** - I. turn Mt 21, 33; Lc 13, 4; II. casă cu etaj Lc 14, 28

πυρέσσω - a avea friguri, a avea febră Mt 8, 14; Mc 1, 30

πυρετός, **οῦ**, **ὁ** - febră, friguri Mt 8, 15; Lc 4, 38; FA 28, 8

πύρινος, **η**, **ον** - scânteietor ca focul, strălucitor ca focul Ap 9, 17

πυρόω - *pas. aor. 1.* **ἐπυρώθην**, *perf. part.* **πεπυρωμένος**, a arde, a aprinde, *de unde* la *pas.* a arde, a fi în foc, a lua foc 1 Cor 7, 9; 2 Cor 11, 29; Ef 6, 16; 2 Pt 3, 12; Ap 1, 15

πυρράζω - a fi roşiatic, purpuriu, a fi roşu Mt 16, 2

πυρρός, **ά**, **όν** - roşcat, roşcovan, roşu, roşu ca focul Ap 6, 4

Πύρρος, **ου**, **ὁ** - Pyrrhus, Pirus FA 20, 4

πύρωσις, **εως**, **ἡ** - incendiu, foc, jar, cărbuni aprinşi Ap 18, 9

πωλέω - *aor.* ἐπώλησα, a vinde Lc 18, 22; 22, 36; In 2, 14; *prez. part. pl.*: negustori Mt 21, 12; Lc 19, 45

πῶλος, ου, ὁ - pui de animal, *de unde* măgăruş, mânz Mt 21, 2; 21, 5; In 12, 15

πώποτε - *adv. de timp* cândva, odată, *de unde* cu negaţie: niciodată, vreodată Lc 19, 30; In 1, 18; 6, 35; 8, 33; 1 In 4, 12

πωρόω - *aor. 1.* ἐπώρωσα, *pas. aor. 1* ἐπωρώθην (*de la* πῶρος, închegare, solidificare, întărire, învârtoşare, calcul, piatră în medicină) a pietrifica, a întări, a fosiliza, *de unde fig.* a învârtoşa, a întări, a împietri Mc 6, 52; 8, 17; In 12, 40; Rm 11, 7; 2 Cor 3, 14

πώρωσις, εως, ἡ - învârtoşare, împietrire, duritate Mc 3, 5; Rm 11, 25; Ef 4, 18

πῶς - *adv. inter.* A. întrebare directă: I. cum, în ce chip? Lc 1, 34; 1 Cor 15, 35; II. cum este posibil ca Mt 16, 11; Mc 12, 35; Lc 20, 41; FA 2, 8; Gal 4, 9; B. întrebare indirectă + *ind.* sau *conj.* deliberativ Mt 6, 28; FA 15, 36; 1 Cor 3, 10; 7, 32; C. exclamativ: cât, cum! Mc 10, 24; In 11, 36

πώς, πως - particulă enclitică nedefinită, *v.* μήπως

Ρ

Ῥαάβ, ἡ - Rahav Evr 11, 31; Iac 2, 25

ῥαββί - (*ebr.* רַבִּי *Rabí* =Maestre! învăţătorul meu) învăţător, maestru Mt 23, 7; Mc 9, 5; In 1, 38

ῥαββουνί - (formă întărită a lui **ῥαββί**) רַבֻּנִי „Învăţătorul meu" Mc 10, 51; In 20, 16

ῥαβδίζω - *pas. aor. 1.* **ἐραβδίσθην**, a bate cu vergile FA 16, 22; 2 Cor 11, 25

ῥάβδος, **οῦ**, **ἡ** - I. baston, toiag Mt 10, 10; Evr 11, 21; II. vargă, vergea, nuia Ap 2, 27; 19, 15; III. sceptru Evr 1, 8

ῥαβδοῦχος, **ου**, **ὁ** - purtător de vergi, lictor FA 16, 35

Ῥαγαύ, ὁ - Ragav (Reu) Lc 3, 35

ῥᾳδιούργημα, **ατος**, **τό** - faptă, faptă rea FA 18, 14

ῥᾳδιουργία, **ας**, **ἡ** - (*de la* **ῥάδιος**, uşor, lesnicios + **ἔπγον**, muncă, lucru, lucrare = neglijenţă, delăsare) înşelăciune, înşelătorie, lipsă de scrupule, comportare reprobabilă, urâtă FA 13, 10

ῥακά - (*ebr. / aram.* רֵקָא) *adj.* gol, lipsit de, *de unde* cap sec, smintit, fără minte Mt 5, 22

ῥάκος, **ους**, **τό** - bucată de stofă, de ţesătură, petic Mt 9, 16; Mc 2, 21

Ῥαμά, ἡ - Rama, cetate a tribului Beniamin Mt 2, 18

ῥαντίζω - *aor. 1.* **ἐράντισα**, *pas. part.* **ῥεραντισμένος**, I. a stropi Evr 9, 13; 9, 19; 9, 21; II. a curăţi, a purifica, a spăla; *pas.* a se curăţi, a se purifica, a se spăla Mc 7, 4; Evr 10, 22 (+ *ac.* de relaţie)

ῥαντισμός, **οῦ**, **ὁ** - stropire Evr 12, 24; 1 Pt 1, 2

ῥαπίζω - *aor. 1.* **ἐράπισα**, a pălmui, a da o palmă Mt 5, 39; 26, 67

ῥάπισμα, **ατος**, **τό** - palmă Mc 14, 65; In 18, 22

ῥάσσω = **ῥήσσω**

ῥαφίς, **ίδος**, **ἡ** - ac Mt 19, 24; Mc 10, 25; Lc 18, 25 (*var.*)

Ῥαχήλ, ἡ - Rahela, soţia lui Iacov Mt 2, 18

Ῥεβέκκα, ἡ - Rebeca, soţia lui Isaac Rm 9, 10

ῥέδη, **ης**, **ἡ** - car cu patru roţi Ap 18, 13

Ῥεμφάν - zeu păgân (*egipt.* Re-pa = Saturn) FA 7, 43 v. Am 5, 26 **Ῥαιφάν** *ebr.* כִּיּוּן (sau כֵּיוָן *akk. Kaywânu* Saturn)

ῥέω - *viit.* **ῥεύσω**, a curge In 7, 38

Ῥήγιον, ου, τό - Regium (azi Reggio di Calabria), oraş situat în strâmtoarea Messina FA 28, 13

ῥῆγμα, ατος, τό - ruptură, sfâşietură, spărtură, *de unde* surpare, prăbuşire, ruină Lc 6, 49

ῥήγνυμι - *viit.* **ῥήξω**, *aor. 1.* **ἔρρηξα**, I. *act.* a rupe, a sfâşia, a sparge Mt 7, 6; Mc 2, 22; Lc 5, 37; *pas.* Mt 9, 17; II. *fig.* a izbucni, a scoate strigăte, a-şi manifesta bucuria Gal 4, 27

ῥῆμα, ατος, τό - I. cuvânt pronunțat, vorbă Mt 27, 14; Lc 7, 1; FA 2, 14; Rm 10, 18; 2 Cor 12, 4; II.după *ebr.* דָּבָר *dabar*, lucru spus Lc 1, 37; 1, 65; 2, 15

Ῥησά, ὁ - Resa Lc 3, 27

ῥήσσω - a arunca la pământ, a trânti, a doborî, a răsturna la pământ Mc 9, 18; Lc 9, 42

ῥήτωρ, ορος, ὁ - retor, orator FA 24, 1

ῥητῶς - *adv.* lămurit, explicit, clar, literalmente 1 Tim 4, 1

ῥίζα, ης, ἡ - I. rădăcină (*prop.* şi *fig.*) Mt 13, 6; 13, 21; Mc 11, 20; 1 Tim 6, 10; Evr 12, 15; II. *fig.* mlădiță, lăstar, descendent, urmaş Rm 15, 12; Ap 5, 5; 22, 16

ῥιζόω - *pas. perf. part.* **ἐρριζωμένος**, a prinde rădăcini, a înrădăcina Ef 3, 18; Col 2, 7

ῥιπή, ῆς, ἡ - (*de la* **ῥίπτω**) acțiunea de a arunca, *de unde* clipit, clipire de ochi, clipeală de ochi 1 Cor 15, 52

ῥιπίζω - a clătina, a agita, a arunca încoace şi încolo (vorbind de vânt) Iac 1, 6

ῥίπτω şi **ῥιπτέω** - *aor. 1.* **ἔρριψα**, *pas. perf.* **ἔρριμαι**, 3 *sg.* **ἔρριπται**, a arunca, a pune pe pământ (la picioarele cuiva) Mt 15, 30; Lc 4, 35; FA 22, 23; 27, 19; 27, 29; *pas. perf. part. pl.* **ἐρριμένοι**, descurajați, demoralizați, abătuți, apatici, rătăciți Mt 9, 36

Ῥοβοάμ, ὁ - Roboam Mt 1, 7

Ῥόδη, ης, ἡ - Rhode, Rode, nume de femeie FA 12, 13

Ῥόδος, ου, ἡ - Rodos, insulă în sud-vestul Asiei Mici FA 21, 1

ῥοιζηδόν - *adv.* cu vuiet mare, cu zgomot strident, cu vacarm, cu bubuit 2 Pt 3, 10

Ῥομφά - Romfa (*v.* **Ῥεμφάν**), divinitate păgână adorată de evrei în pustie FA 7, 43

ῥομφαία, ας, ἡ - sabie (lată şi mare) Lc 2, 35; Ap 1, 16; 19, 15

Ῥουβήν, ὁ - Ruben, fiul lui Iacov şi al Leei Ap 7, 5

Ῥούθ, ἡ - Rut Mt 1, 5

Ῥοῦφος, ου, ὁ - Rufus, Ruf Mc 15, 21; Rm 16, 13

ῥύμη, ης, ἡ - stradă, uliță, străduță, ulicioară Mt 6, 2; Lc 14, 21; FA 9, 11

ῥύομαι - *viit.* **ῥύσομαι**, *aor.* **ἐ(ρ)ρυσάμην**, a smulge, a scăpa, a elibera, a izbăvi, a salva, a mântui Mt 27, 43; Rm 7, 24; 11, 26; 1 Tes 1, 10

ῥυπαίνω - *pas. aor.* **ἐ(ρ)ρυπάνθην**, a murdări, a păta, a spurca, a mânji, a întina Ap 22, 11

ῥυπαρεύω = **ῥυπαίνω**

ῥυπαρία, ας, ἡ - murdărie, spurcăciune, necurăție, întinare Iac 1, 21

ῥυπαρός, ά, όν - murdar, necurat, spurcat, întinat, pătat Iac 2, 2; Ap 22, 11

ῥύπος, ου, ὁ - murdărie, spurcăciune, necurăție, întinare 1 Pt 3, 21

ῥυπόω = **ῥυπαίνω**

ῥύσις, εως, ἡ - curgere, şuvoi, torent Mc 5, 25

ῥυτίς, ίδος, ἡ - rid, zbârcitură (a pielii) Ef 5, 27

Ῥωμαϊκός, ή, όν - roman Lc 23, 38; scriere romană, limba latină

Ῥωμαῖος, ου, ὁ - Roman, cetățean roman In 11, 48; FA 2, 10

ῥωμαϊστί - *adv.* latineşte, în limba latină, în latină In 19, 20

Ῥώμη, ης, ἡ - Roma FA 18, 2; Rm 1, 7; 2 Tim 1, 17

ῥώννυμι - *pas. perf.* **ἔρρωμαι**, a întări, a fortifica; a fi sănătos, a fi puternic, a fi viguros **ἔρωσο, ἔρρωσθε**, *interj.* fii sănătos! fiți sănătoşi! sănătate! la revedere! FA 15, 29; 23, 30

Σ

Σαβαχθανί - *aram.* שְׁבַקְתַּנִי *şăbaqtani* = m-ai lăsat, m-ai părăsit Mt 27, 46

Σαβαώθ - Savaot, *ebr.* צְבָאוֹת *ţăbaoth* = oştiri, lupte; Domnul Oştirilor, Rm 9, 29; Iac 5, 4

σαββατισμός, οῦ, ὁ - odihna (repausul, sărbătoarea) sabatului, sabatizare, sabatism, *numai* în Evr 4, 9 (*fig.*)

σάββατον, ου, τό - *dat. pl.* **σάββασιν**, Mt 12, 1 (*ebr.* שַׁבָּת *şabat* = repaus, odihnă) I. sabat, sâmbătă Mt 12, 8; Mc 2, 27; Lc 6, 5; **λύειν τὸ σάββατον**, a dezlega sâmbăta = a încălca, a nesocoti sabatul In 5, 18; **τηρεῖν τὸ σάββατον**, a ține sâmbăta = a respecta sabatul In 9, 16; II. *pl.* sabatul, ziua de sărbătoare Mt 28, 1; III. săptămână **μία σαββάτων**, prima zi a săptămânii Mt 28, 1

σαγήνη, ης, ἡ - năvod Mt 13, 47

Σαδδουκαῖος, ου, ὁ - saducheu Mc 12, 18; FA 5, 17

Σαδώκ, ὁ - Sadoc Mt 1, 14; Lc 3, 23

σαίνω - a zgudui, a zdruncina, a emoţiona, a impresiona, a tulbura 1 Tes 3, 3

σάκκος, ου, ὁ - sac Mt 11, 21; Ap 6, 12 (semn de doliu, de pocăință)

Σαλά, ὁ - Sala, Şelah Lc 3, 32; 3, 35

Σαλαθιήλ, ὁ - Salatiel, Şealtiel Mt 1, 12; Lc 3, 27

Σαλαμίς, ῖνος, ἡ - Salamina, oraş pe coasta estică a Ciprului FA 13, 5

σαλεύω - *aor.* **ἐσάλευσα**, *pas. perf. part.* **σεσαλευμένος**, a clătina, a zgudui, a tulbura, a cutremura Mt 11, 7; 24, 29; Lc 6, 38; FA 4, 31; Evr 12, 26; *fig.* a ațâța, a agita, a incita, a instiga (mulțimea) FA 17, 13

Σαλήμ, ἡ - Salem (oraş), nume arhaic al Ierusalimului Evr 7, 1 (*cf.* Gn. 14, 18)

Σαλίμ, τό - Salim, localitate apropiată de ținutul unde boteza Ioan In 3, 23

Σαλμών, ὁ - Salmon Mt 1, 4; Lc 3, 32

Σαλμώνη, ης, ἡ - Salmone, promon-toriu nord-estic al Cretei FA 27, 7

σάλος, ου, ὁ - valuri agitate Lc 21, 25

σάλπιγξ, **ιγγος**, **ἡ** - trompetă, trâmbiță, sunetul trâmbiței Mt 24, 31; 1 Cor 14, 8; 15, 52; Evr 12, 19; Ap 1, 10

σαλπίζω - *viit.* **σαλπίσω**, *aor. 1.* **ἐσάλπισα**, a trâmbița, a suna din trâmbiță Ap 8, 6-13; *impers.* la viitor: trâmbița va suna 1 Cor 15, 52

σαλπιστής, **ου**, **ὁ** - trâmbițaș, cântăreț din trâmbiță, din trompetă Ap 18, 22

Σαλώμη, **ης**, **ἡ** - Salomea, femeie din Galileea Mc 15, 40; 16, 1

Σαλωμών, **ὁ** - Solomon FA 7, 47

Σαμάρεια, **ας**, **ἡ** - Samaria, provincie a Palestinei Lc 17, 11; FA 8, 9; 8, 14

Σαμαρίτης, **ου**, **ὁ** - samarinean, samaritean Mt 10, 5; Lc 9, 52; FA 8, 25

Σαμαρῖτις, **ιδος**, **ἡ** - *adj.* sau *subst. f.* samarineancă, samariteancă In 4, 9

Σαμοθρᾴκη, **ης**, **ἡ** - Samotracia, insulă în nordul Mării Egee FA 16, 11

Σάμος, **ου**, **ἡ** - Samos, insulă aflată nu departe de Efes FA 20, 15

Σαμουήλ, **ὁ** - Samuel, profet FA 13, 20; Evr 11, 32

Σαμψών, **ὁ** - Samson, unul dintre judecători (*cf.* Jd 13, 16) Evr 11, 32

σανδάλιον, **ου**, **τό** - sandală Mc 6, 9; FA 12, 8

σανίς, **ίδος**, **ἡ** - scândură (în *part.* puntea corăbiei?), bârnă FA 27, 44

Σαούλ, **ὁ** - Saul I. rege al lui Israel FA 13, 21; II. numele iudaic al apostolului Pavel (*cf.* **Σαῦλος**) FA 9, 4; 22, 7; 26, 14

σαπρός, **ά**, **όν** - putred, stricat, corupt, *de unde* vătămător, dăunător, de nefolosit, inutilizabil, care nu se poate mânca Mt 7, 17; 12, 33; Lc 6, 43; *fig.* care poate dăuna Ef 4, 29

Σαπφίρα, **ης**, **ἡ** - Safira FA 5, 1

σάπφιρος, **ου**, **ἡ** - safir, piatră prețioasă albastră Ap 21, 19

σαργάνη, **ης**, **ἡ** - coș 2 Cor 11, 33

Σάρδεις, **εων**, **αἱ** - Sardes, vechea capitală a Lidiei Ap 1, 11; 3, 1

σάρδινος, **ου**, **ὁ** - sau **σάρδιον**, **ου**, **τό**, piatră prețioasă: sardiu, cornalină Ap 4, 3; 21, 20

σαρδόνυξ, **υχος**, **ὁ** - sardonix, piatră prețioasă Ap 21, 20

Σάρεπτα, **ων**, **τά** - Sarepta, oraș fenician pe țărmul mării, între Tir și Sidon Lc 4, 26

σαρκικός, **ή**, **όν** - de carne I. care aparține ordinii omenești a lucrurilor, omenesc, pământesc Rm 15, 27; 1 Cor 9, 11; II. trupesc, carnal Rm 7, 14; 1 Cor 3, 3; 2 Cor 1, 12; 10, 4

σάρκινος, **η**, **ον** - trupesc, de carne, ceea ce aparține trupului, care este slab, trecător, păcătos,

supus păcatului Rm 7, 14; 2 Cor 3, 3

σάρξ, σαρκος, ἡ - „carne", termen luat cu diferite sensuri: I. carne In 6, 51; Rm 2, 28; 1 Cor 15, 39; 2 Cor 12, 7; II. corp, trup FA 2, 31; Col 2, 1; III. om, făptură Lc 3, 6; In 1, 14; 17, 2; carne și sânge (= ființa omenească) 1 Cor 15, 50; IV. natura umană Rm 5, 8; 11, 14; 1 Cor 10, 18; Ef 6, 5; Evr 12, 9; V. trup, carne = păcat Rm 8, 4-6; 8, 9

Σαρούχ, *v.* **Σερούχ**

σαρόω - *aor. 1.* **ἐσάρωσα**, *pas. aor. 1* **ἐσαρώθην**, a mătura, a curăța Mt 12, 44; Lc 11, 25; 15, 8

Σάρρα, ας, ἡ - Sarra, soția lui Avraam Rm 4, 19; Evr 11, 11; 1 Pt 3, 6

Σάρων, ωνος, ὁ - Saron, câmpie de coastă, care se întinde de la Ioppe la Cezareea FA 9, 35

σατάν, ὁ - (*indecl.*) și **σατανᾶς, ᾶ, ὁ** (*ebr.* שָׂטָן Satan, *aram.* שָׂטָנָא Satana) potrivnic, adversar, împotrivitor, acuzator, Satan, Satana Mt 4, 10; Mc 1, 13; 3, 26; 4, 15; Lc 10, 18; FA 5, 3; 1 Cor 7, 5; Ap 12, 9

σάτον, ου, τό - măsură de capacitate (pentru făină) Mt 13, 33; Lc 13, 21

Σαῦλος, ου, ὁ - forma grecească a numelui **Σαούλ**, Saul FA 7, 58

σβέννυμι - *viit.* **σβέσω**, *aor. 1.* **ἔσβεσα**, a stinge Mt 12, 20; Ef 6, 16; 1 Tes 5, 19; Evr 11, 34

σεαυτοῦ, ῆς - *pron. refl. de pers a II-a*: tu, tu însuți Lc 5, 14; In 8, 13; FA 16, 28; Rm 2, 21

σεβάζομαι - *pas. aor. 1.* **ἐσεβάσθην**, cu sens mediu = **σέβομαι** Rm 1, 25

σέβασμα, ατος, τό - obiect de venerare, obiect de cult FA 17, 23; 2 Tes 2, 4

σεβαστός, ή, όν - venerat, cinstit (în cel mai înalt grad), vrednic de respect I. *trad. lat.* Augustus, cognomen al primului împărat roman FA 25, 21; II. Augusta, numele unei cohorte imperiale FA 27, 1

σέβομαι - *med.* a venera, a cinsti, a se închina (lui Dumnezeu) Mt 15, 9; FA 13, 43; 19, 27; **οἱ σεβόμενοι τὸν Θεόν** = „temătorii de Dumnezeu", păgâni care practică iudaismul FA 16, 14

σειρά, ᾶς, ἡ - sau **σειρός, οῦ, ὁ**, lanț, legătură 2 Pt 2, 4 (*var.*)

σεισμός, οῦ, ὁ - zdruncinare, cutremur Mt 8, 24; cutremur de pământ Mt 24, 7; FA 16, 26; Ap 8, 5

σείω - *pas. aor.* **ἐσείσθην**, a scutura, a zgâlțâi, a zgudui, a (se) cutremura Mt 27, 51; 28, 4; Evr 12, 26; Ap 6, 13

Σεκοῦνδος, ου, ὁ - Secundus (din Tesalonic) FA 20, 4

Σελεύκεια, ας, ἡ - Seleucia, port al Antiohiei Siriei FA 13, 4

σελήνη, ης, ἡ - luna Mt 24, 29; FA 2, 20; 1 Cor 15, 41; Ap 6, 12

σεληνιάζομαι - a fi lunatic (epileptic?) Mt 4, 24; 17, 15

Σεμεΐ - sau **Σεμεΐν**, Semei Lc 3, 26

σεμίδαλις, εως, ἡ - făină foarte fină de grâu, lamură Ap 18, 13

σεμνός, ή, όν - vrednic de respect, demn de cinstire, cucernic, sfânt, credincios 1 Tim 3, 8; 3, 11; Tit 2, 2

σεμνότης, ητος, ἡ - cuviință, bunăcuviință, cinste, seriozitate 1 Tim 2, 2; Tit 2, 7

Σέργιος, ου, ὁ - Sergius Paulus, proconsulul Ciprului FA 13, 7

Σερούχ, ὁ - Seruh (Serug) Lc 3, 35

Σήθ, ὁ - Set Lc 3, 38

Σήμ, ὁ - Sem, fiul lui Noe Lc 3, 36

σημαίνω - *aor. 1.* **ἐσήμανα** a arăta, a face cunoscut, a anunța In 12, 33; FA 11, 28; 25, 27; Ap 1, 1

σημεῖον, ου, τό - I. semn, indiciu Mt 16, 3; 1 Cor 14, 22; 2 Cor 12, 12; II. semn = minune Mt 12, 38; Mc 13, 22; In 2, 11; 2, 18; FA 2, 22

σημειόομαι - *aor. 1.* **ἐσημειωσάμην**, a însemna (pentru recunoaştere), a face cunoscut, a arăta printr-un semn 2 Tes 3, 14

σήμερον - *adv. de timp* azi, astăzi Mt 6, 11; Mc 14, 30; FA 20, 26; Evr 13, 8

σήπω - a putrezi; *perf.* 2 **σέσηπα** cu sens pasiv: a fi putred, descompus, stricat, putrezit Iac 5, 2

σηρικός, ή, όν - (sau **σιρικός**) de mătase, *de unde neutr. subst.* mătase Ap 18, 12

σής, **σητός**, ὁ - molie Mt 6, 19; Lc 12, 33

σητόβρωτος, ον - mîncat de molii Iac 5, 2

σθενόω - *viit.* **σθενώσω**, a întări, a da putere 1 Pt 5, 10

σιαγών, όνος, ἡ - obraz Mt 5, 39; Lc 6, 29

σιγάω - *aor. 1.* **ἐσίγησα**, a tăcea Lc 9, 36; FA 12, 17; 1 Cor 14, 28

σιγή, ῆς, ἡ - tăcere, linişte FA 21, 40; Ap 8, 1

σίδηρος, ου, ὁ - fier Ap 18, 12

σιδηροῦς, ᾶ, οῦν - de fier FA 12, 10; Ap 2, 27; 9, 9; 12, 5

Σιδών, ῶνος, ἡ - Sidon, port fenician Mt 11, 21; Mc 3, 8; FA 27, 3

Σιδώνιος, α, ον - din Sidon I. *f.* (*subînț.* **χώρα**) țara Sidonului Lc 4, 26; II. *masc. pl.* Sidonienii, locuitorii Sidonului FA 12, 20

σικάριος, ου, ὁ - (*din lat. sica*, pumnal) sicar, asasin, ucigaş, fanatic, iudeu antiroman, zelot FA 21, 38

σίκερα, τό - (orig. semit.: *ebr.* שֵׁכָר *şeichar*) sicheră, băuturi fermentate, vin artificial, cidru,

bere; băutură amețitoare (îmbătătoare), Lc 1, 15

Σίλας, ου, ὁ - (*v.* **Σιλουανός**) Sila FA 15, 22; 16, 25

Σιλουανός, οῦ, ὁ - (acelaşi personaj cu **Σίλας**) Silvan, forma lat a lui **Σίλας** 2 Cor. 1, 19; 1 Tes 1, 1; 1 Pt 5, 12

Σιλωάμ, ὁ - Siloam, nume dat scăldătoarei (rezervorului) care primea apele la răsărit de templul din Ierusalim Lc 13, 4; In 9, 11

σιμικίνθιον, ου, τό - cămaşă de muncitor, şorț, basma, broboadă, batistă FA 19, 12

Σίμων, ωνος, ὁ - *ebr.* שִׁמְעוֹן *Şimᵃon*, Simon I. numele apostolului Petru Mt 4, 18; Mc 1, 16; II. alt ucenic numit Cananeul sau zelotul Mt 10, 4; Mc 3, 18; Lc 6, 15; III. fratele (vărul) lui Iisus Mt 13, 55; IV. Simon din Cirene Mt 27, 32; Mc 15, 21; V. tatăl lui Iuda Iscarioteanul In 6, 71; VI. un lepros din Betania Mt 26, 6; Mc 14, 3; VII. un fariseu Lc 7, 40; VIII. un curelar FA 9, 43; 10, 6; IX. un vrăjitor FA 8, 9; 8, 13

Σινᾶ, τό - Sinai (muntele) FA 7, 30

σίναπι, εως, τό - muştar Mt 13, 31; Mc 4, 31; Lc 17, 6

σινδών, όνος, ἡ - stofă fină de in I. veşmânt Mc 14, 51; II. giulgiu Mc 15, 46

σινιάζω - *aor. 1.* **ἐσινίασα**, a trece prin sită, a cerne Lc 22, 31

σιρικός = **σηρικός**

σιρός = **σεῖρα**

σιτευτός, ή, όν - îngrăşat, gras Lc 15, 23

σιτίον, ου, τό - grâu, *de unde pl.* hrană, alimente, aprovizionare (cu alimente) FA 7, 12

σιτιστός, ή, όν - bine hrănit, îngrăşat, gras Mt 22, 4

σιτομέτριον, ου, τό - parte (porție, tain) de grâu, de alimente Lc 12, 42

σῖτος, ου, ὁ - grâu Mt 13, 25; FA 27, 38

Σιών, ἡ - *indecl.* Sion I. muntele pe care se află Ierusalimul Evr 12, 22; Ap 14, 1; II. nume poetic al Ierusalimului Mt 21, 5; Rm 9, 33; 1 Pt 2, 6

σιωπάω - *aor. 1.* **ἐσιώπησα**, a tăcea, a nu spune nimic, a face linişte Mc 3, 4; 4, 39; Lc 1, 20; FA 18, 9

σιωπῇ - *adv.* în taină, în chip tainic In 11, 28 (*var.*)

σκανδαλίζω - *aor. 1.* **ἐσκανδάλισα**, *pas. viit.* **σκανδαλισθήσομαι**, *aor. 1* **ἐσκανδαλίσθην**, a sminti, a face pe cineva să păcătuiască, a fi motiv de cădere (în păcat) pentru cineva Mt 5, 29; Lc 17, 2; In 6, 61; 16, 1; 1 Cor 8, 13; la *pas.* a se sminti, a se poticni (în credință), a păcătui Mt 13, 21; 24, 10; Mc 4, 17; a scandaliza, a indigna, a revolta, *de unde pas.* a

fi scandalizat (indignat, revoltat), a se scandaliza (indigna, revolta) Mt 11, 6; 15, 12

σκάνδαλον, **ου**, **τό** - I. cursă, capcană, piatră de poticnire, obstacol care face pe cineva să se smintească, prilej pentru a cădea în păcat Rm 11, 9; II. ceea ce te face să păcătuieşti, scandal, sminteală Mt 13, 41; Rm 16, 17; III. piatră de sminteală Rm 9, 33; IV. scandal, indignare, revoltă, fapt scandalos, revoltător 1 Cor 1, 23

σκάπτω - *aor. 1.* **ἔσκαψα**, a săpa Lc 6, 48; 13, 8; 16, 3

σκάφη, **ης**, **ἡ** - barcă, luntre FA 27, 16

σκέλος, **ους**, **τό** - gambă, fluierul piciorului, coapsă In 19, 31

σκέπασμα, **ατος**, **τό** - învelitoare, *de unde* veşmânt, îmbrăcăminte 1 Tim 6, 8

Σκευᾶς, **ᾶ**, **ὁ** - Scheva FA 19, 14

σκευή, **ῆς**, **ἡ** - echipamentul unei corăbii FA 27, 19

σκεῦος, **σκεύους**, **τό** - I. vas Mc 11, 16; In 19, 29; unealtă, ustensilă FA 9, 15; Evr 9, 21; II. vorbind despre timp Rm 9, 21-22; 2 Cor 4, 7; III. vorbind despre femeie 1 Tes 4, 4; 1 Pt 3, 7

σκηνή, **ῆς**, **ἡ** - cort, colibă Mt 17, 4; tabernacol, cort sfânt FA 7, 43; Evr 13, 10; Ap 15, 5

σκηνοπηγία, **ας**, **ἡ** - acţiunea de a ridica un cort, *de unde* sărbătoarea corturilor In 7, 2

σκηνοποιός, **οῦ**, **ὁ** - făcător de corturi sau de ţesături din care se fac pânzele de corabie, corturile etc. FA 18, 3

σκῆνος, **ους**, **τό** - cort; *fig.* pentru a denumi corpul omenesc 2 Cor 5, 1; 5, 4

σκηνόω - *aor. 1.* **ἐσκήνωσα**, a locui, a (se) sălăşlui, a înfige (întinde) cortul In 1, 14; Ap 7, 15; 21, 3

σκήνωμα, **ατος**, **τό** - cort, tabernacol I. pentru a denumi templul lui Dumnezeu FA 7, 46; II. corpul omenesc, trupul omului 1 Pt 1, 13-14

σκιά, **ᾶς**, **ἡ** - umbră Mc 4, 32; FA 5, 15; imagine, oglindire (în opoziţie cu realitatea) Col 2, 17; Evr 8, 5; 10, 1

σκιρτάω - *aor. 1.* **ἐσκίρτησα**, a sări, a sălta, a tresălta, a tresări, a se veseli, a se bucura Lc 1, 41; 1, 44; 6, 23

σκληροκαρδία, **ας**, **ἡ** - învârtoşarea inimii, împietrirea inimii Mt 19, 8; Mc 10, 5; 16, 4

σκληρός, **ά**, **όν** - I. aspru, sever, neînduplecat Mt 25, 24; II. aprig, violent Iac 3, 4; III. dificil (de înţeles), greu (de înţeles), greu (= neplăcut, chinuitor, apăsător), greu (de suportat) In 6, 60; FA 9, 5; 26, 14; Iuda 1, 15

σκληρότης, ητος, ἡ - învârtoşare, împietrire, asprime Rm 2, 5

σκληροτράχηλος, ον - cu grumazul țeapăn, tare în cerbice, răzvrătit, nesupus, care nu vrea să înțeleagă FA 7, 51

σκληρύνω - *aor. 1.* **ἐσκλήρυνα**, *pas. aor. 1* **ἐσκληρύνθην**, a face aspru, sever; doar *fig.* a întări, a învârtoşa, a împietri FA 19, 9; Rm 9, 18; Evr 3, 8

σκολιός, ά, όν - strâmb, cotit, întortochiat, sinuos Lc 3, 5; (*fig.*) nesincer, viclean, necinstit, rău, ursuz, morocănos, urâcios FA 2, 40; Fil 2, 15; 1 Pt 2, 18

σκόλοψ, οπος, ὁ - spin, ghimpe, mărăcine, țeapă 2 Cor 12, 7

σκοπέω - a privi cu atenție, a se uita la, a fi atent la, a observa + *ac.* 2 Cor 4, 18; Fil 3, 17; + **μή** + *ind.* a lua seama, a băga de seamă, a avea grijă să, a veghea să nu cumva, a cerceta dacă nu cumva Lc 11, 35

σκοπός, οῦ, ὁ - țintă, capătul unei curse Fil 3, 14

σκορπίζω - *aor. 1.* **ἐσκόρπισα**, *pas. aor. 1.* **ἐσκορπίσθην**, I. a risipi, a împrăştia, a răspândi Mt 12, 30; Lc 11, 23; In 10, 12; 16, 32; II. a împărți, a repartiza, a distribui 2 Cor 9, 9

σκορπίος, ου, ὁ - scorpion, scorpie Lc 10, 19; 11, 12; Ap 9, 3

σκοτεινός, ή, όν - întunecat, întunecos, obscur, tenebros Mt 6, 23; Lc 11, 34; 11, 36

σκοτία, ας, ἡ - întuneric, beznă (*prop.* şi *fig.*) Mt 10, 27; In 1, 5; 6, 17

σκοτίζω - *pas. aor. 1* **ἐσκοτίσθην**, *perf. part.* **ἐσκοτισμένος**, doar *pas.* I. a fi întunecat, a se întuneca Mt 24, 29; Mc 13, 24; Lc 23, 45; Ap 8, 12; II. *fig.* Rm 1, 21; 11, 10; Ef 4, 18 (*var.*)

σκότος, ους, τό - sau **σκότος, ου, ὁ**, (Evr 12, 18 *var.*) întuneric, beznă Mt 27, 45; FA 2, 20; Rm 13, 12; 1 Cor 4, 5; 2 Cor 6, 14; 2 Pt 2, 17; Iuda 1, 13

σκοτόω - *pas. aor. 1.* **ἐσκοτώθην**, *perf. part.* **ἐσκοτωμένος**, a întuneca; *pas.* a fi cufundat în întuneric Ef 4, 18; Ap 16, 10

σκύβαλον, ου, τό - ceea ce se aruncă, resturi, deşeuri, gunoi, excrement Fil 3, 8

Σκύθης, ου, ὁ - scit, *pl.* sciți (neam la nord şi vest de Marea Neagră) Col 3, 11

σκυθρωπός, όν - cu chipul trist, întunecat, posomorât Mt 6, 16; Lc 24, 17

σκύλλω - *pas. perf. part.* **ἐσκυλμένος**, a jupui, *de unde* a chinui, a tortura, a supăra pe cineva, a necăji Mt 9, 36; Mc 5, 35; Lc 8, 49; *med.* a se osteni, a se trudi Lc 7, 6

σκῦλον, ου, τό - pradă Lc 11, 22

σκωληκόβρωτος, ον - mâncat de viermi FA 12, 23

σκώληξ, ηκος, ὁ - vierme (după Is. 66, 24) simbol al pedepsei finale) Mc 9, 44; 9, 46; 9, 48

σμαράγδινος, η, ον - de smaragd Ap 4, 3

σμάραγδος, ου, ἡ - smaragd Ap 21, 19

σμύρνα, ης, ἡ - smirnă Mt 2, 11; In 19, 39

Σμύρνα, ης, ἡ - Smirna, port la nord de Efes Ap 1, 11; 2, 8

Σμυρναῖος, α, ον - din Smirna Ap 2, 8

σμυρνίζω - *pas. perf. part.* **ἐσμυρνισμένος**, *pas.* a fi amestecat cu smirnă Mc 15, 23

Σόδομα, ων, τά - Sodoma (*cf.* Gn. 19, 28) Mt 10, 15; Lc 10, 12; 17, 29; Rm 9, 29; 2 Pt 2, 6; Iuda 1, 7; Ap 11, 8

Σολομῶν, ῶντος, ὁ - Solomon Mt 6, 29; In 10, 23; FA 3, 11; 7, 27

σορός, οῦ, ἡ - urnă funerară, *de unde* sicriu Lc 7, 14

σός, σή, σόν - I. *pron. pos.* al tău, a ta Mt 7, 3; Mc 2, 18; II. *subst.* **οἱ σοί** = ai tăi (părinţii tăi) Mc 5, 19; **τὸ σόν**, ceea ce este al tău, bunul tău, averea ta Mt 20, 14; 25, 25

σουδάριον, ου, τό - şervet, prosop, mahramă, giulgiu Lc 19, 20; In 11, 44; FA 19, 12

Σουσάννα, ης, ἡ - Suzana Lc 8, 3

σοφία, ας, ἡ - înţelepciune I. (a omului) 1 Cor 1, 19-20; 2, 6; (a lui Solomon) Mt 12, 42; (creştină) Col 4, 5; Iac 1, 5; II. (a lui Dumnezeu sau a lui Hristos) Lc 2, 40; 1 Cor 1, 21

σοφίζω - *aor. 1.* **ἐσόφισα**, I. a face înţelept, a da înţelepciune, a înţelepţi 2 Tim 3, 15; II. a vorbi ca un sofist, a falsifica, a denatura 2 Pt 1, 16

σοφός, ή, όν - înţelept (cu înţelepciune omenească sau dumnezeiască) Rm 1, 14; 16, 27; 1 Cor 1, 26; Ef 5, 15; Iac 3, 13

Σπανία, ας, ἡ - Spania Rm 15, 24; 15, 28

σπαράσσω - *aor. 1.* **ἐσπάραξα**, a scutura, a zgâlţâi, a agita, a zgudui, a brusca Mc 1, 26; 9, 20; 9, 26; Lc 9, 39

σπαργανόω - *aor.* **ἐσπαργάνωσα**, a înfăşa în scutece Lc 2, 7; 2, 12

σπαταλάω - *aor.* **ἐσπατάλησα**, a trăi în desfătări, în lux, în voluptate, în abundenţă 1 Tim 5, 6; Iac 5, 5

σπάω - *med. aor.* **ἐσπασάμην**, a scoate, a trage (sabia din teacă) Mc 14, 47; FA 16, 27

σπεῖρα, ης, ἡ - cohortă (a zecea parte dintr-o legiune) Mt 27, 27; FA 10, 1

σπείρω - *aor.* **ἔσπειρα**, *pas. aor. 2* **ἐσπάρην**, a semăna Mt 6, 26; 13, 3; 13, 22; 13, 31; Lc 12, 24; **ὁ σπείρων** sau **ὁ σπείρας**, semănătorul Mt 13, 3; 13, 18; a

semăna (*fig.*) Mt 25, 24; Mc 4, 14; Iac 3, 18

σπεκουλάτωρ, ορος, ὁ - gardă de corp, soldat însărcinat cu diferite misiuni, paznic, sol, trimis Mc 6, 27

σπένδω - a oferi o libație; numai *pas.* a se jertfi, a servi drept libație Fil 2, 17; 2 Tim 4, 6

σπέρμα, ατος, τό - I. sămânță Mt 13, 24; 13, 32; II. mlădiță Rm 9, 29; III. descendență, urmași, posteritate Mt 22, 24; In 7, 42; Rm 1, 3; Evr 11, 11

σπερμολόγος, ος - care adună sau ciugule grăunțe, pasăre guralivă (corb? coțofană? papagal?); om flecar, guraliv, vorbăreț peste măsură; semănător de cuvinte (?) FA 17, 18

σπεύδω - *aor. 1.* **ἔσπευσα**, a se grăbi Lc 2, 16; 19, 5; FA 20, 16; + *ac.* a fi plin de zel pentru, a lua în serios: sens mai bun decât a grăbi 2 Pt 3, 12

σπήλαιον, ου, τό - vizuină, bârlog Mt 21, 13; Mc 11, 17; In 11, 38; Evr 11, 38

σπιλάς, άδος, ἡ - piedică, stavilă, stâncă, *de unde* pată (de necurăție) pe o suprafață ca o stâncă ieșind din apele mării Iuda 1, 12

σπίλος, ου, ὁ - pată, defect, tară (*fig.*) Ef 5, 27; 2 Pt 2, 13

σπιλόω - *pas. perf. part.* **ἐσπιλωμένος**, a păta, a mânji, a murdări, a întina, a spurca Iac 3, 6; Iuda 1, 23

σπλαγχνίζομαι - *aor. 1.* **ἐσπλαγχνίσθην**, *lit.* „a avea măruntaie", *de unde* a avea milă, a fi mișcat din milă pentru cineva, a se milostivi de, a i se face milă de + *gen.* Mt 18, 27; **ἐπί** + *ac.* Mc 6, 34; **ἐπί** + *dat.* Mt 14, 14

σπλάγχνον, ου, τό - *totd. pl.* **σπλάγχνα, ων, τά**, I. măruntaie, viscere FA 1, 18; II. metaforic (*ebraism*): îndurare, milă, milostivire, compasiune Lc 1, 78; 2 Cor 7, 15; Fil 2, 1

σπόγγος, ου, ὁ - burete Mt 27, 48; Mc 15, 36; In 19, 29

σποδός, οῦ, ὁ - cenușă Mt 11, 21; Lc 10, 13; Evr 9, 13

σπορά, ᾶς, ἡ - sămânță 1 Pt 1, 23

σπόριμος, ον - *n. pl.* **σπόριμα**, câmp însămânțat, semănături, holdă Mt 12, 1; Mc 2, 23; Lc 6, 1

σπόρος, ου, ὁ - sămânță Mc 4, 26; Lc 8, 5; 2 Cor 9, 10

σπουδάζω - *aor. 1.* **ἐσπούδασα**, I. a fi grăbit, a se grăbi 2 Tim 4, 9; Tit 3, 12; II. a-și da osteneala, a se sili, a se strădui, a-și da silința, a fi sârguincios, a se sârgui, a fi zelos pentru, a se nevoi + *inf.* Gal 2, 10; Evr 4, 11; 2 Pt 1, 10; 1, 15

σπουδαῖος, α, ον - sârguitor, sârguincios, zelos, energic, serios, grav 2 Cor 8, 22; *comp. n. adv.* cu mai mult zel, cu mai multă osârdie 2 Tim 1, 17

σπουδαίως - *adv.* stăruitor, cu zel, cu osârdie, cu grijă, cu băgare de seamă Lc 7, 4; Fil 2, 28; 2 Tim 1, 17; Tit 3, 13

σπουδή, ῆς, ἡ - I. grabă, zor, iuțeală Mc 6, 25; Lc 1, 39; II. sârguință, zel, râvnă Rm 12, 11; 2 Cor 7, 11-12; Evr 6, 11; 2 Pt 1, 5

σπυρίς, ίδος, ἡ - coș, paner Mt 15, 37; Mc 8, 8; FA 9, 25

στάδιον, ου, τό - (*pl.* în **-α** sau **-οι**) I. stadiu, măsură de lungime de aprox. 185 m In 6, 19; Ap 14, 20; II. stadion, locul unde se dispută competițiile sportive 1 Cor 9, 24

στάμνος, ου, ὁ, ἡ - vas de lut ars în care se păstra mana, năstrapă, urnă Evr 9, 4

στασιαστής, οῦ, ὁ - ațâțător la răscoală, răsculat, rebel, răzvrătit, instigator Mc 15, 7

στάσις, εως, ἡ - I. poziție verticală, **στάσιν ἔχειν**, a sta în picioare, a rezista Evr 9, 8; II. răzvrătire, răscoală Mc 15, 7; FA 19, 40; III. neînțelegere, conflict, disensiune FA 15, 2; 23, 7; 24, 5

στατήρ, ῆρος, ὁ - stater, monedă care valora 4 drahme Mt 17, 27

σταυρός, οῦ, ὁ - I. stâlp, cruce Mt 27, 40; Mc 15, 30; In 19, 25; Evr 12, 2; II. *fig.* Mt 10, 38; Mc 8, 34; III. cruce = moartea lui Hristos 1 Cor 1, 18; Gal 5, 11; Col 1, 20; 2, 14

σταυρόω - *aor. 1.* **ἐσταύρωσα**, *pas. aor. 1* **ἐσταυρώθην**, *perf.* **ἐσταύρωμαι**, I. a răstigni, a crucifica Mt 20, 19; Mc 15, 20; In 19, 6; 1 Cor 1, 23; II. *fig.* Gal 5, 24; 6, 14

σταφυλή, ῆς, ἡ - ciorchine de struguri, struguri Mt 7, 16; Lc 6, 44; Ap 14, 18

στάχυς, υος, ὁ - spic Mt 12, 1

Στάχυς, υος, ὁ - Stahis Rm 16, 9

στέγη, ης, ἡ - acoperiș Mt 8, 8; Mc 2, 4

στέγω - I. a acoperi, a înveli, *fig.* 1 Cor 13, 7; II. a cuprinde, a include, a conține, *de unde* a răbda, a suferi, a îndura, a suporta 1 Cor 9, 12; 1 Tes 3, 1

στεῖρα, ας - *adj. subst. f.* (*de la* **στεῖρος**) incapabilă de a naște, de a face copii, stearpă, neroditoare, sterilă Lc 1, 7; Gal 4, 27

στέλλω - a echipa, a înzestra cu, a dota cu, *de unde* a pregăti pentru o călătorie, a trimite (*cf.* **ἀπόστολος**), doar *med.* I. a strânge pânzele, *de unde* a se abține, a sta deoparte, a se îndepărta, a se retrage 2 Tes 3, 6; II. a se feri de, a evita ca + **μή** 2 Cor 8, 20

στέμμα, ατος, τό - cunună, coroană, bentiță, legătură din lână FA 14, 13

στεναγμός, οῦ, ὁ - suspin, geamăt, vaiet, oftat, murmur FA 7, 34; Rm 8, 26

στενάζω - *aor. 1.* ἐστέναξα, a suspina, a geme 2 Cor 5, 2; κατά + *gen.* a se plânge, a murmura împotriva cuiva, a cârti Iac 5, 9

στενός, ή, όν - îngust, a strâmt Mt 7, 13

στενοχωρέω - a îngusta, a strâmta; *pas.* a fi apăsat, înăbuşit, sugrumat, a fi strivit, strâmtorat 2 Cor 4, 8

στενοχωρία, ας, ἡ - nevoie, necesitate, strâmtorare, constrângere, silă, ananghie Rm 2, 9; 8, 35; 2 Cor 6, 4

στερεός, ά, όν - tare, solid, vârtos, temeinic 2 Tim 2, 19; Evr 5, 12; 1 Pt 5, 9

στερεόω - *aor. 1.* ἐστερέωσα, *pas. imperf.* ἐστερεούμην, *aor. 1.* ἐστερεώθην, a întări, a face tare, viguros FA 3, 7; 3, 16; 16, 5

στερέωμα, ατος, τό - I. Septuaginta: firmament, tărie, cer, boltă cerească; II. tărie, temeinicie, fermitate, trăinicie, seriozitate Col 2, 5

Στεφανᾶς, ᾶ, ὁ - Stefanas, membru al Bisericii din Corint 1 Cor 1, 16; 16, 15

στέφανος, ου, ὁ - I. cunună, coroană (de spini) Mt 27, 29; Mc 15, 17; (a învingătorului) 1 Cor 9, 25; II. cunună, premiu, răsplată, recompensă Fil 4, 1; 1 Tes 2, 19; Iac 1, 12; Ap 2, 10

Στέφανος, ου, ὁ - Ştefan, unul dintre cei şapte diaconi FA 6, 5; 11, 19

στεφανόω - *aor. 1.* ἐστεφάνωσα, *pas. perf. part.* ἐστεφανωμένος, a încununa, a încorona 2 Tim 2, 5; Evr 2, 7

στῆθος, ους, τό - piept Lc 18, 13; In 13, 25; Ap 15, 6

στήκω - (*cf.* ἵστημι) I. a sta drept, a sta în picioare, a sta, a se afla, a fi Mc 11, 25; In 1, 26; II. a se ţine tare, a se ţine bine, a rezista, a nu se da bătut (*intr.*) 1 Cor 16, 13; Fil 4, 1

στηριγμός, οῦ, ὁ - tărie, statornicie, constanţă, întărire 2 Pt 3, 17

στηρίζω - *aor. 1.* ἐστήριξα şi ἐστήρισα, *pas. aor.* ἐστηρίχθην, *perf.* ἐστήριγμαι, I. a fixa, a statornici, a stabili, a întemeia, a aşeza Lc 16, 26; II. a întări, a fortifica, a consolida Lc 22, 32; 1 Tes 3, 2; Iac 5, 8; Ap 3, 2

στιβάς, άδος, ἡ - grămadă de ierburi sau braţ de frunze, ramuri verzi de copaci, ghirlandă de foi, cunună de frunze Mc 11, 8

στίγμα, ατος, τό - semn, pecete, amprentă, stigmat Gal 6, 17

στιγμή, ῆς, ἡ - punct în curgerea timpului, moment, clipă, clipită Lc 4, 5

στίλβω - a străluci, a scânteia, a sclipi Mc 9, 3

στοά, ᾶς, ἡ - portic, galerie, pridvor In 5, 2; 10, 23; FA 3, 11; 5, 12

στοϊκός, ή, όν - stoic FA 17, 18

στοιχεῖον, ου, τό - I. element, parte constitutivă, principiu, noțiune elementară, rudiment, început; *pl.* elementele universului Evr 5, 12; 2 Pt 3, 10; 3, 12; II. stihiile lumii (?) (plantele, astrele, semnele zodiacului?) Gal 4, 3; Col 2, 8

στοιχέω - *viit.* **στοιχήσω**, a merge pe urmele cuiva, a urma + *dat.* a merge, a umbla Rm 4, 12; Gal 5, 25; Fil 3, 16

στολή, ῆς, ἡ - haină lungă, veșmânt, stolă Mc 12, 38; 16, 5; Ap 6, 11

στόμα, ατος, τό - I. gură Mt 15, 11; 18, 16; Lc 1, 64; In 19, 29; FA 11, 8; Rm 15, 6; II. gură, bot (la unele animale) Mt 17, 27; Evr 11, 33; Iac 3, 3; III. gura săbiei, tăișul, ascuțișul săbiei Lc 21, 24; Evr 11, 34

στόμαχος, ου, ὁ - stomac 1 Tim 5, 23

στρατεία, ας, ἡ - expediție militară, campanie militară, luptă 2 Cor 10, 4; 1 Tim 1, 18

στράτευμα, ατος, τό - oștire, oaste, armată, trupe Mt 22, 7; FA 23, 10; Ap 9, 16

στρατεύομαι - *aor. 1.* **ἐστρατευσάμην**, a face serviciul militar, a fi soldat, a sluji în oaste, a lupta în război, a lupta Lc 3, 14; 1 Cor 9, 7; 2 Cor 10, 3; 1 Tim 1, 18; 2 Tim 2, 4; Iac 4, 1; 1 Pt 2, 11

στρατηγός, οῦ, ὁ - I. conducătorul armatei, general, strateg, căpetenie, fruntaș, comandant, magistrat, judecător (în coloniile romane) FA 16, 20; 16, 22; 16, 35; II. comandantul gărzii templului din Ierusalim Lc 22, 4; 22, 52; FA 4, 1; 5, 24

στρατιά, ᾶς, ἡ - oștire, oaste, armată; metaforic: îngerii Lc 2, 13; stelele, astrele FA 7, 42

στρατιώτης, ου, ὁ - ostaș, soldat Mt 27, 27; Lc 7, 8; 2 Tim 2, 3

στρατολογέω - *aor.* **ἐστρατολόγησα**, a înrola, a recruta, a încorpora, a strânge oaste 2 Tim 2, 4

στρατοπεδάρχης, ου, ὁ - comandantul taberei (militare) FA 28, 16

στρατόπεδον, ου, τό - tabără (militară), armată care își instalează tabăra Lc 21, 20

στρεβλόω - a suci, a răsuci, a chinui, a schimba, a strica, a răstălmăci 2 Pt 3, 16

στρέφω - *aor. 1.* **ἔστρεψα**, *pas. aor. 2.* **ἐστράφην**, a întoarce A. *tr.* I. a întoarce spre cineva, a întinde, a da Mt 5, 39; II. a

schimba ceva în altceva Ap 11, 6; III. a restitui (bani), a da înapoi (bani), a aduce înapoi (banii) Mt 27, 3; B. *intr.* a se întoarce FA 7, 42; C. *pas.* I. a se întoarce (*prop.* și *fig.*) Mt 7, 6; 9, 22; In 1, 38; FA 13, 46; II. a se schimba, a se transforma, a se converti Mt 18, 3; In 12, 40

στρηνιάω - *aor. 1.* **ἐστρηνίασα**, a trăi în desfătări, a fi trufaș, insolent, impertinent, a face paradă de luxul său, de abundența sa, a face dovada unei vieți trăite într-un lux provocator, impertinent Ap 18, 7; 18, 9

στρῆνος, ους, τό - desfătare, plăcere, lux provocator, insolent; trufie, impertinență, insolență Ap 18, 3

στρουθίον, ου, τό - vrabie Mt 10, 29

στρωννύω - sau **στρώννυμι**, *imperf.* **ἐστρώννυον**, *aor. 1.* **ἔστρωσα**, *pas. perf. part.* **ἐστρωμένος**, I. a expune, a întinde, a așterne Mt 21, 8; Mc 11, 8; II. a face, a strânge (patul) FA 9, 34; *abstract* a pregăti o sală (pentru a lua masa) Mc 14, 15; Lc 22, 12

στυγητός, όν - (*de la* **στυγέω**, a urî, a dușmăni, a detesta) demn de ură, odios, detestabil, mârșav Tit 3, 3

στυγνάζω - *aor. 1.* **ἐστύγνασα**, a fi trist, a se întrista Mc 10, 22; a se întuneca, a deveni amenințător Mt 16, 3

στῦλος, ου, ὁ - stâlp, coloană, columnă Gal 2, 9; Ap 3, 2; 10, 1; *fig.* (sprijin, suport) 1 Tim 3, 15

στωϊκός, ή, όν - stoic (discipol al filozofului Zenon din Kition) FA 17, 18

σύ - *pron. pers., pers. 2 sg.*, **σοῦ** (*encl.* **σου**), **σοί** (**σοι**), **σέ** (**σε**), *pl. v.* **ὑμεῖς** I. tu Mt 3, 14; In 13, 7; II. tu (cu *voc.*) Mt 2, 6; Lc 1, 76; tu (*nom.*) Lc 1, 42; 24, 18; III. **σου**, la *gen.* = *adj. pos.* al tău, a ta, ai tăi, ale tale Mt 1, 20; 9, 6

συγγένεια, ας, ἡ - familie, neam, rudenie, rubedenie Lc 1, 61; FA 7, 3; 7, 14

συγγενεύς, έως, ὁ - rudă, *dat. pl.* **-γενεῦσιν**, Mc 6, 4; Lc 2, 44; 14, 12; In 18, 26; Rm 9, 3

συγγενής, ές - rudă (în toate sensurile cuvântului), înrudit; *pl.* rude, de același neam Lc 1, 58

συγγενίς, ίδος, ἡ - rudă, rudenie, rubedenie Lc 1, 36

συγγνώμη, ης, ἡ - îngăduință, încuviințare, consimțământ, bunătate, bunăvoință 1 Cor 7, 6

συγκάθημαι - a ședea împreună cu, a fi așezat împreună cu Mc 14, 54; FA 26, 30

συγκαθίζω - *aor. 1.* **συνεκάθισα**, I. *intr.* a se așeza împreună cu, a ședea împreună cu, a fi așezat împreună cu Lc 22, 55; II. *tr.* a așeza, a face să ia loc Ef 2, 6

συγκακοπαθέω - *aor. 1. imper.* **συγκακοπάθησον**, a suferi, a pătimi, a rezista, a nu se da bătut într-o situație neplăcută 2 Tim 1, 8; 2, 3

συγκακουχέομαι - *pas.* a fi chinuit împreună cu, a se chinui împreună cu, a pătimi, a suferi împreună cu + *dat.* Evr 11, 25

συγκαλέω - *aor. 1.* **συνεκάλεσα**, a aduna, a chema, a invita Mc 15, 16; Lc 15, 6; *med.* a chema la sine Lc 9, 1; FA 10, 24

συγκαλύπτω - *pas. perf. part.* **συγκεκαλυμμένος**, a acoperi complet, a ascunde Lc 12, 2

συγκάμπτω - *aor. 1.* **συνέκαμψα**, a îndoi, a încovoia Rm 11, 10

συγκαταβαίνω - *aor. 2. part.* **συγκαταβάς**, a coborî, a merge dintr-un loc mai înalt în altul mai puțin înalt FA 25, 5

σεγκατάθεσις, εως, ἡ - înțelegere, asociere, asentiment, acord 2 Cor 6, 16

συγκατατίθεμαι - a se asocia la o hotărâre, a se învoi, a încuviința, a consimți, a fi de acord + *dat.* Lc 23, 51

συγκαταψηφίζω - *pas. aor. 1.* **συγκατεψηφίσθην**, a integra, a include (printr-o hotărâre), a admite, a primi, a număra, a socoti printre FA 1, 26

συγκεράννυμι - *aor. 1.* **συνεκέρασα**, *pas. perf. part.* **συγκεκραμένος** și **συγκεκερασμένος**, a rândui, a orândui, a întocmi, a organiza 1 Cor 12, 24; la *pas.* a se uni, a se contopi, a se amesteca, a ajunge la + *dat.* Evr 4, 2

συγκινέω - *aor. 1.* **συνεκίνησα**, a pune în mișcare, a întărâta, a ridica la răscoală, a răzvrăti, a răscula, a ațâța FA 6, 12

συγκλείω - *aor. 1.* **συνέκλεισα**, a închide împreună, laolaltă, a prinde într-un năvod Lc 5, 6; a închide Rm 11, 32; Gal 3, 22

συγκληρονόμος, ου, ὁ, ἡ - împreună moștenitor, comoștenitor Rm 8, 17; Ef 3, 6; Evr 11, 9

συγκοινωνέω - *aor. 1.* **συνεκοινώνησα**, a lua parte la, a fi părtaș, a împărtăși, a împărți + *dat.* Ef 5, 11; Fil 4, 14; Ap 18, 4

συγκοινωνός, όν - care are parte la, care participă la, care ia parte la, care se alătură la, părtaș, participant + *gen.* Rm 11, 17; 1 Cor 9, 23; Fil 1, 7; Ap 1, 9

συγκομίζω - *aor.* **συνεκόμισα**, a înmormânta, a îngropa, a înhuma FA 8, 2

συγκρίνω - *aor. 1.* **συνέκρινα**, I. a exprima 1 Cor 2, 13; două traduceri posibile: a) „exprimând în limbaj duhovnicesc realități duhovnicești"; b) „supunând realitățile duhovnicești judecății oamenilor duhovnicești"; c) a uni cele duhovnicești (din om) cu realitățile duhovnicești de sus; d)

a explica, a lămuri, a tâlcui, a interpreta, a exprima realitățile duhovnicești prin cuvinte duhovnicești; II. a asemăna, a compara, a confrunta 2 Cor 10, 12

συγκύπτω - termen medical, a fi gârbovit, a fi încovoiat Lc 13, 11

συγκυρία, ας, ἡ - hazard, întâmplare (neprevăzută), întâlnire întâmplătoare, coincidență; **κατὰ συγκυρίαν**, din întâmplare, întâmplător Lc 10, 31

συγχαίρο - *aor.* **συνεχάρην**, I. a se bucura împreună cu + *dat.* Lc 1, 58; 15, 6; 15, 9; Fil 2, 17-18; II. a se bucura de + *dat.* 1 Cor 13, 6

συγχέω - (*imperf.* **συνέχεον**) sau **συγχύννω**, *pas. aor. 1.* **συνεχύθην**, *perf. part.* **συγκεχυμένος**, a amesteca, a pune laolaltă, a răvăși, a tulbura, a agita, a întărâta, a agita, *de unde pas.* a fi tulburat, a se tulbura, a fi agitat, a se agita FA 2, 6; 9, 22; 19, 32; 21, 27; 21, 31

συγχράομαι - a avea relații, raporturi cu cineva + *dat.* In 4, 9

σύγχυσις, εως, ἡ - tulburare, agitație, dezordine, tărăboi, scandal FA 19, 29

συζάω - *viit.* **συζήσω**, I. a trăi cu, a viețui împreună cu Rm 6, 8; 2 Tim 2, 11; II. 2 Cor 7, 3: **εἰς τὸ συναποθανεῖν καὶ συζῆν** „pe viață și pe moarte" (mot à mot: ca să murim împreună și să trăim împreună)

συζεύγνυμι - *aor. 1.* **συνέζευξα**, a pune împreună la jug, a înjuga împreună, a uni, a împreuna Mt 19, 6; Mc 10, 9

συζητέω - *imperf.* **συνεζήτουν**, a căuta împreună I. a discuta Mc 12, 28; Lc 24, 15; II. a discuta cu, a se sfădi cu, a se certa cu + *dat.* Mc 8, 11; FA 6, 9; **πρὸς** + *ac.* Mc 9, 14; 9, 16; FA 9, 29; a se întreba Mc 1, 27; + *interog. ind.* introdusă prin **τὸ** Lc 22, 23; sau fără **τὸ** Mc 9, 10

συζήτησις, εως, ἡ - discuție, convorbire, conversație, discuție vie, controversă, neînțelegere, polemică, cercetare FA 15, 2; 15, 7; 28, 29

συζητητής, οῦ, ὁ - cel care discută, care polemizează, care cercetează, cercetător 1 Cor 1, 20

σύζυγος, ον - (*lit.* tovarăș de jug) unit, legat, asociat, tovarăș, coleg Fil 4, 3; patru sensuri posibile: I. nume propriu: Syzygos; II. după Clement Alex.: *f.* „tovarășă", „însoțitoare" (aluzie la femeia lui Pavel?); III. legat, în sensul de „tovarăș de temniță"; IV. colaborator în misiunea Evangheliei.

συζωοποιέω - *aor. 1.* **συνεζωοποίησα**, a face viu împreună cu, a învia pe cineva împreună cu, a chema laolaltă la viață + *dat.* Ef 2, 5; Col 2, 13

συκάμινος, ου, ἡ - sicomor, dud Lc 17, 6

συκῆ, ῆς, ἡ - smochin Mt 21, 19-21; Mc 11, 13; 11, 20-21; In 1, 48; Iac 3, 12

συκομορέα, ας, ἡ - sicomor Lc 19, 4

σῦκον, ου, τό - smochină Mt 7, 16; Mc 11, 13; Lc 6, 44; Iac 3, 12

συκοφαντέω - *aor. 1.* **ἐσυκοφάντησα**, I. a denunța, a pârî, a învinui în mod fals, pe nedrept Lc 3, 14; a lipsi pe cineva de ceva în chip nedrept, a stoarce (scoate) bani de la cineva prin intrigă, prin uneltire, prin viclenie; a năpăstui Lc 19, 8

συλαγωγέω - a face din cineva o victimă, o pradă; a duce rob, prizonier; a înșela, a fura mințile Col 2, 8

συλάω - *aor. 1.* **ἐσύλησα**, a jefui, a prăda 2 Cor 11, 8

συλλαλέω - *imperf.* **συνελάλουν**, *aor. 1.* **συνελάλησα**, a vorbi împreună sau a vorbi cu, a vorbi unii cu alții, a se întreține cu, a sta de vorbă cu + *dat.* Mc 9, 4; Lc 9, 30; 22, 4; + **πρὸς** + *ac.* Lc 4, 36; + **μετὰ** + *gen.* Mt 17, 3

συλλαμβάνω - *viit.* **συλλήμψομαι**, *aor. 2.* **συνέλαβον**, *perf.* **συνείληφα**, *pas. aor.* **συνελήμφθην**, A. *act.* I. a prinde, a lua, a aresta, a pune mâna pe, a înhăța Mt 26, 55; Lc 5, 9; II. a lua în pântece, a zămisli, a fi gravidă (însărcinată) Lc 1, 24; 1, 31; Iac 1, 15; B. *med.* I. a apuca, a pune mâna pe FA 26, 21; II. a ajuta, a veni în ajutor cuiva **τινί** Lc 5, 7; Fil 4, 3

συλλέγω - *aor. 1.* **συνέλεξα**, a aduna, a strânge, a culege Mt 7, 16; 13, 28; Lc 6, 44

συλλογίζομαι - *aor. 1.* **συνελογισάμην**, a calcula, a socoti, a aprecia, a cugeta în sine Lc 20, 5

συλλυπέω - a întrista, a amărî; *pas.* a fi mâhnit în sufletul său, a fi foarte îndurerat, a se întrista Mc 3, 5

συμβαίνω - *imperf.* **συνέβαινον**, *aor. 2.* **συνέβην**, *aor. part.* **συμβάς**, **συμβάντος**, *perf.* **συμβέβηκα**, a se întâmpla (vorbind despre un eveniment) Mc 10, 32; FA 20, 19; 1 Cor 10, 11; 2 Pt 2, 22; **τὸ συμβεβηκός**, **ότος**, întâmplare Lc 24, 14; FA 3, 10; *impers.* + *inf.* se întâmplă FA 21, 35

συμβάλλω - *aor. 2.* **συνέβαλον**, *perf.* **συμβέβληκα**, a se întâlni cu: I. a discuta cu cineva, a sta de vorbă cu cineva FA 4, 15; 17, 18; II. a pune în, a păstra în, a aduna, a cugeta cu privire la (?), a se gândi la (?) Lc 2, 19; III. a se întâlni, a se regăsi, a se uni (din nou) + *dat.* FA 20, 14; IV. cu **εἰς πόλεμον** a se întâlni în luptă, a se înfrunta în război, a se lupta, a se încăiera + *dat.* Lc 14, 31; V.

med. a se face folositor, a ajuta FA 18, 27

συμβασιλεύω - *viit.* **συμβασιλεύσω**, a domni împreună cu, a împărăți împreună cu + *dat.* 1 Cor 4, 8; 2 Tim 2, 12

συμβιβάζω - *aor. 1.* **συνεβίβασα**, *pas. aor. part.* **συμβιβασθείς**, I. a întări legătura, a lega la un loc, a uni, a încheia bine, a întocmi temeinic Ef 4, 16; Col 2, 19; II. *pas.* a fi strâns unit Col 2, 2; III. a dovedi, a demonstra, a afirma, a înțelege, a pricepe, a deduce, a fi informat că FA 9, 22; 16, 10; IV. a instrui, a învăța (pe cineva) 1 Cor 2, 16

συμβουλεύω - *aor. 1.* **συνεβούλευσα**, I. a sfătui, a îndemna, a îndruma + *dat.* In 18, 14; Ap 3, 18; II. *med.* a se sfătui, a hotărî Mt 26, 4; In 11, 53; FA 9, 23

συμβούλιον, ου, τό - I. sfat, deliberare: cu **λαμβάνω** sau **ποιέω** = a chibzui, a delibera, a ține sfat, a face sfat, a discuta Mt 12, 14; 22, 15; Mc 3, 6; cu **ἑτοιμάζω**, a ține sfat Mc 15, 1; II. adunare, consiliu, sfat FA 25, 12

σύμβουλος, ου, ὁ - sfetnic, sfătuitor, consilier Rm 11, 34

Συμεών, ὁ - Simeon; I. fiul lui Iacov (Gn. 29, 33); Ap 7, 7; II. strămoș al lui Iisus Lc 3, 30; III. bătrân din Ierusalim Lc 2, 25; IV. profet din Antiohia Siriei FA 13, 1; V. numele apostolului Petru FA 15, 14; 2 Pt 1, 1

συμμαθητής, οῦ, ὁ - împreună ucenic; la *pl.* ceilalți ucenici In 11, 16

συμμαρτυρέω - I. a da mărturie, a aduce mărturie, a mărturisi, a face dovadă, a fi martor Rm 2, 15; 8, 16; 9, 1; II. *med.* a confirma, a întări Ap 22, 18 (*var.*)

συμμερίζομαι - *med.* a avea parte, a-și lua partea sa, a participa la 1 Cor 9, 13

συμμέτοχος, ον - împreună părtaș la, părtaș cu cineva + *gen.* Ef 3, 6; 5, 7

συμμιμητής, οῦ, ὁ - cel care urmează pe altul, cel care imită, cel care merge pe urmele cuiva, următor Fil 3, 17

συμμορφίζω - *pas. prez. inf.* **συμμορφίζεσθαι**, a face asemănător, a face asemenea, a asemăna, a face potrivit cu Fil 3, 10

σύμμορφος, ον - cu aceeași formă, asemănător, asemenea, potrivit cu + *gen.* Rm 8, 29; + *dat.* Fil 3, 21

συμμορφόω - varianta Fil 3, 10 = **συμμορφίζω**

συμπαθέω - *aor. 1.* **συνεπάθησα**, a suferi împreună cu + *dat.* Evr 4, 15; a lua parte la suferința cuiva, a dovedi compasiune, milă,

simpatie, a avea milă de + *dat.* Evr 10, 34

συμπαθής, ές - care ia parte la suferința cuiva, împreună pătimitor, care pătimește împreună cu cineva, plin de milă, care are compasiune, simpatie față de cineva 1 Pt 3, 8

συμπαραγίνομαι - *aor. 2.* **συμπαρεγενόμην**, I. a veni să asiste (pentru a privi) Lc 23, 48; II. a veni să asiste (pentru a ajuta) 2 Tim 4, 16

συμπαρακαλέω - *pas. aor. inf.* **συμπαρακληθῆναι**, a mângâia, a încuraja Rm 1, 2

συμπαραλαμβάνω - *aor. 2.* **συμπαρέλαβον**, a lua împreună cu, a duce cu sine, a lua cu sine FA 12, 25; 15, 37; Gal 2, 1

συμπαραμένω - *viit.* **συμπαραμενῶ**, a rămâne lângă, a rămâne alături de, împreună cu + *dat.* Fil 1, 25

συμπάρειμι - a fi prezent împreună cu, a fi de față în același timp cu + *dat.* FA 25, 24

συμπάσχω - *aor. 2.* **συνέπαθον**, a pătimi împreună cu, a suferi împreună Rm 8, 17; 1 Cor 12, 26

συμπέμπω - *aor. 1.* **συνέπεμψα**, a trimite împreună cu + **μετὰ** + *gen.* 2 Cor 8, 18; + *dat.* 2 Cor 8, 22

συμπεριλαμβάνω - *aor. part.* **συμπεριλαβών**, a lua în brațe, a îmbrățișa FA 20, 10

συμπίνω - a bea împreună cu + *dat.* FA 10, 41

συμπίπτω - *aor. 2.* **συνέπεσον**, a se surpa, a se prăvăli, a se prăbuși Lc 6, 49

συμπληρόω - *pas. imperf.* **συνεπληρούμην**, I. a umple, *de unde* la *pas.* a fi plin (de apă), a se umple (cu apă), a fi inundat, acoperit cu apă Lc 8, 23; II. a împlini, a îndeplini, a săvârși, a termina, a sfârși, a încheia Lc 9, 51; FA 2, 1

συμπνίγω - *aor. 1.* **συνέπνιξα**, a înăbuși, a sufoca, a asfixia Mc 4, 7; Lc 8, 14; (vorbind de presiunea mulțimii din jur) Lc 8, 42; (*fig.*) Mt 13, 22

συμπολίτης, ου, ὁ - concetățean, împreună cetățean cu Ef 2, 19

συμπορεύομαι - *imperf.* **συνεπορευόμην**, I. a merge împreună cu + *dat.* Lc 7, 11; II. a se aduna (în jurul cuiva) **πρός τινα** Mc 10, 1

συμπόσιον, ου, τό - banchet, ospăț, grup de convivi, de comeseni Mc 6, 39 (repetiție cu sens distributiv după modelul ebraic)

συμπρεσβύτερος, ου, ὁ - care este preot împreună cu altul, împreună preot 1 Pt 5, 1

συμφέρω - *imperf.* **συνέφερον**, *aor. 1.* **συνήνεγκα**, *aor. part.* **συνενέγκας**, I. a aduce FA 19, 19; II. a ajuta, a da ajutor, a

fi folositor, a fi de folos Mt 19, 10; 1 Cor 6, 12; 2 Cor 8, 10; III. *part.* **συμφέρον**, folositor, favorabil, avantajos FA 20, 20; 2 Cor 12, 1; **τὸ συμφέρον**, *subst.* folos, avantaj, profit, câştig Evr 12, 10

σύμφημι - a fi de acord cu, a fi de aceeaşi părere, a recunoaşte + *dat.* Rm 7, 16

σύμφορος, ον - profitabil, folositor, avantajos; **τὸ σύμφορον**, avantaj, folos, profit, câştig 1 Cor 7, 35; 10, 33

συμφυλέτης, ου, ὁ - din acelaşi trib, din acelaşi neam, compatriot 1 Tes 2, 14

σύμφυτος, ον - care a crescut împreună cu, de aceeaşi natură, de acelaşi fel, gen Rm 6, 5

συμφύω - *pas. aor. 2. part.* **συμφυείς, εῖσα, έν**, *pas.* a creşte împreună cu Lc 8, 7

συμφωνέω - *aor. 1.* **συνεφώνησα**, *part. aor.* **συνεφωνήθην**, I. a se potrivi, a fi de acord cu, a se înţelege cu Lc 5, 36; FA 15, 15; **μετὰ** + *gen.* (*pers.*) + **ἐκ** + *gen.* (despre un preţ dat) Mt 20, 2; **περὶ** + *gen.* (lucrului) Mt 18, 19; + *dat.* (*pers.*) + *gen.* (preţului) Mt 20, 13; II. *pas. impers.* este stabilit, este convenit, este înţeles + *dat.* + *inf. sub.* FA 5, 9

συμφώνησις, εως, ἡ - acord, înţelegere, învoire **πρός τινα** cu cineva 2 Cor 6, 15

συμφωνία, ας, ἡ - muzică instrumentală Lc 15, 25

σύμφωνος, ον - care este de aceeaşi părere, care este de acord; *n. subst.* acord, învoială, bună învoială, înţelegere, unanimitate 1 Cor 7, 5

συμψηφίζω - *aor. 1.* **συνεψήφισα**, a socoti împreună, a evalua, a aprecia FA 19, 19

σύμψυχος, ον - cu aceleaşi sentimente, cu un singur suflet Fil 2, 2

σύν - *prep.*, sens primar: cu + *dat.* I. sens propriu: cu, în tovărăşia, împreună cu In 21, 3; FA 14, 28; 19, 38; în acelaşi timp cu Gal 5, 24; cu ajutorul 1 Cor 5, 4; II. *sensuri figurate*: a) persoane (unire mistică) 2 Cor 13, 4; Col 3, 3; b) lucruri, instrument (influenţa limbii ebraice) FA 7, 35; împrejurarea, circumstanţa Lc 5, 19; 24, 21

συνάγω - *viit.* **συνάξω**, *aor. 1. inf.* **συνάξαι**, *aor. 2.* **συνήγαγον**. *pas. viit.* **συναχθήσομαι**, *aor. 1* **συνήχθην**, *perf. part.* **συνηγμένος**, I. a aduna, a strânge Mt 22, 10; In 15, 6; 1 Cor 5, 4; Ap 19, 17; II. a schimba în bani Lc 15, 13; III. a primi Mt 25, 35; 25, 38; 25, 43

συναγωγή, ῆς, ἡ - I. loc de adunare, sinagogă Mt 4, 23; Mc 1, 21; 1, 39; Lc 4, 15; FA 22, 19; Ap 2, 9; II. adunare Iac 2, 2

συναγωνίζομαι - *med. aor. 1.* **συνηγωνισάμην**, a lupta împreună cu Rm 15, 30

συναθλέω - *aor. 1.* **συνήθλησα**, a lupta în acord cu, a se osteni împreună cu, a se nevoi împreună cu, a lupta împreună cu, a sprijini în luptă Fil 1, 27; 4, 3

συναθροίζω - *aor. 1. part.* **συναθροίσας**, *pas. perf. part.* **συνηθροισμένος**, a aduna, a reuni, a întruni FA 12, 12; 19, 25; Lc 24, 33

συναίρω - *aor. inf.* **συνᾶραι** + **λόγον**, a face socoteala, a pune la punct afacerile Mt 18, 23; 25, 19

συναιχμάλωτος, ου, ὁ - tovarăş de închisoare, tovarăş de lanţuri Rm 16, 7; Col 4, 10; Filim 1, 23

συνακολουθέω - *imperf.* **συνηκολούθουν**, *aor. 1.* **συνηκολούθησα**, a urma, a veni după, a însoţi, a întovărăşi Mc 5, 37; Lc 23, 49

συναλίζω - sens controversat la FA 1, 4; I. a mânca împreună cu (literal: a împărţi sarea cu cineva); II. a se întâlni cu cineva, a fi cu cineva, a se afla cu cineva; III. unele mss. sau **συναυλιζόμενος**, a petrece noaptea împreună, sau a veghea împrreună, sau a locui, a trăi împreună cu

συναλλάσσω - *imperf.* **συνήλλασσον**, a împăca, a îndemna la pace, a reconcilia FA 7, 26

συναναβαίνω - *aor. 2.* **συνανέβην**, a urca împreună cu cineva, a se sui împreună cu cineva + *dat.* Mc 15, 41; FA 13, 31

συνανάκειμαι - *imperf.* **συνανεκείμην**, a şedea la masă, a se aşeza la masă împreună cu + *dat.* Mt 9, 10; Mc 2, 15; Lc 14, 10; **οἱ συνανακείμενοι**, convivi, comeseni, cei care sunt aşezaţi la masă împreună cu Mt 14, 9; Mc 6, 22

συναναμείγνυμι - a (se) amesteca, a frecventa, a avea legături cu 1 Cor 5, 9; 5, 11; 2 Tes 3, 14

συναναπαύομαι - *aor. 1.* **συνανεπαυσάμην**, a-şi găsi liniştea, odihna, alături de cineva (împreună cu cineva) + *dat.* Rm 15, 32

συναντάω - *viit.* **συναντήσω**, *aor. 1.* **συνήντησα**, I. a întâlni, a veni la întâlnire, a întâmpina, a ieşi înaintea cuiva + *dat.* Lc 9, 37; 22, 10; FA 10, 25; II. a se întâmpla, a surveni (vorbind despre evenimente) FA 20, 22

συνάντησις, εως, ἡ - întâmpinare, întâlnire Mt 8, 34 (*var.*); In 12, 13 (*var.*)

συναντιλαμβάνομαι - *aor. 2.* **συναντελαβόμην**, a ajuta, a veni în ajutor + *dat.* Lc 10, 40; Rm 8, 26

συναπάγω - *pas. aor.* **συναπήχθην**, a duce cu sine, *de unde pas.* a fi târât, a fi dus, a fi atras, a fi tras Rm 12, 16; Gal 2, 13; 2 Pt 3, 17

συναποθνήσκω - *aor. 2.* **συναπέθανον**, a muri împreună cu Mc 14, 31; 2 Cor 7, 3; 2 Tim 2, 11

συναπόλλυμι - *med. aor. 2.* **συναπωλόμην**, *med.* a pieri împreună cu Evr 11, 31

συναποστέλλω - *aor. 1.* **συναπέστειλα**, a trimite împreună cu 2 Cor 12, 18

συναρμολογέω - *pas.* a se potrivi bine, a fi bine alcătuit, a fi bine coordonat Ef 2, 21; 4, 16

συναρπάζω - *aor.* **συνήρπασα**, *m.m.c. perf.* **συνηρπάκειν**, *pas. aor.* **συνηρπάσθην**, a pune mâna pe, a pune stăpânire, a înhăța, a lua, a duce cu sine, a răpi, a smulge Lc 8, 29; FA 6, 12; 19, 29; 27, 15

συναυξάνω - a crește împreună Mt 13, 30

σύνδεσμος, ου, ὁ - I. legătură, ceea ce leagă, ceea ce unește, *pl.* lanțuri Ef 4, 3; Col 2, 19; 3, 14; II. *sens colectiv.* lanțuri, legături FA 8, 23

συνδέω - *pas. perf. part.* **συνδεδεμένος**, *pas.* a fi legat împreună cu cineva, a fi pus în lanțuri împreună cu cineva, a fi închis împreună cu cineva Evr 13, 3

συνδοξάζω - *aor. 1.* **συνεδόξασα**, *pas. aor. 1.* **συνεδοξάσθην**, *pas.* a fi slăvit împreună cu, a fi preamărit împreună cu Rm 8, 17

σύνδουλος, ου, ὁ - tovarăș de sclavie, tovarăș de robie, tovarăș de slujbă, împreună slujitor, împreună rob Mt 18, 28; 24, 49; Col 1, 7; Ap 6, 11; 22, 9

συνδρομή, ῆς, ἡ - acțiunea de a se aduna alergând, alergare FA 21, 30

συνεγείρω - *aor. 1.* **συνήγειρα**, *pas. aor. 1* **συνηγέρθην**, a scula, a trezi pe cineva împreună cu, *de unde pas.* a învia împreună cu Ef 2, 6; Col 2, 12; 3, 1

συνέδριον, ου, τό - sanhedrin, sinedriu, marele consiliu al Ierusalimului Mt 5, 22; 26, 59; Mc 14, 55; Lc 22, 66

συνείδησις, εως, ἡ - (*v.* **σύνοιδα**) I. sentiment intim, cuget, cunoștință, cunoaștere, conștiință (a propriilor gânduri, a propriilor fapte) 1 Cor 8, 7; 2 Cor 4, 2; 5, 11; Evr 10, 2; II. (*sens moral*) cuget bun, cuget curat, conștiință FA 23, 1; Rm 2, 15; 2 Cor 1, 12; 1 Tim 3, 9; Evr 9, 14; 1 Pt 3, 21

συνεῖδον - *v.* **συνοράω**

σύνειμι - *imperf.* 3 *sg.* **συνῆν**, a fi cu + *dat.* Lc 9, 18; FA 22, 11

σύνειμι - *part.* **συνίων** = **συνέρχομαι**, a se aduna Lc 8, 4

συνεισέρχομαι - *aor. 2.* **συνεισῆλθον**, a intra împreună cu, a se îmbarca împreună cu In 6, 22; 18, 15

συνέκδημος, ου, ὁ - tovarăş de călătorie FA 19, 29; 2 Cor 8, 19

συνεκλεκτός, ή, όν - ales, desemnat, selectat cu 1 Pt 5, 13

συνελαύνω - *aor. 1.* **συνήλασα**, a împinge împreună, a îndemna la, a instiga la, a aţâţa FA 7, 26 (*var.*)

συνεπιμαρτυρέω - a adeveri, a sprijini printr-o mărturie, a adăuga mărturia sa mărturiei altcuiva, a mărturisi împreună Evr 2, 4

συνεπιτίθημι - *med. aor. 2.* **συνεπεθέμην**, *med.* a adeveri spusele cuiva, a adăuga la o povară, a ataca împreună acuzând FA 24, 9

συνέπομαι - *med. imperf.* **συνειπόμην**, a însoţi, a întovărăşi, a fi în cortegiul, suita, alaiul cuiva + *dat.* FA 20, 4

συνεργέω - *aor. 1.* **συνήργησα**, a munci împreună cu, a lucra împreună cu, a colabora, a coopera Mc 16, 20; 1 Cor 16, 16; 2 Cor 6, 1; Iac 2, 22; a contribui la, a ajuta la Rm 8, 28

συνεργός, όν - tovarăş de lucru, împreună lucrător, colaborator, cel care ajută, ajutor Rm 16, 3; Fil 2, 25; Col 4, 11; Filim 1, 24; 3 In 1, 8

συνέρχομαι - *imperf.* **συνηρχόμην**, *aor. 2.* **συνῆλθον**, 3 *pl.* **συνῆλθαν**, *perf. part.* **συνεληλυθώς**, *m.m.c. perf.* 3 *pl.* **συνεληλύθεισαν**, I. a se întâlni, a se întruni, a se aduna, a se strânge (la o adunare) Mc 3, 20; FA 1, 6; 1 Cor 11, 17-20; 14, 26; II. a veni împreună cu, a însoţi, a întovărăşi, a se uni cu Lc 23, 55; In 11, 33; FA 1, 21; 9, 39; 10, 23

συνεσθίω - *imperf.* **συνήσθιον**, *aor. 2.* **συνέφαγον**, a mânca împreună cu, a lua masa cu Lc 15, 2; FA 10, 41; 11, 3; 1 Cor 5, 11; Gal 2, 12

σύνεσις, εως, ἡ - înţelegere, cunoaştere, pricepere, înţelepciune, spirit de pătrundere, inteligenţă, minte, perspicacitate Mc 12, 33; Lc 2, 47; 1 Cor 1, 19; Ef 3, 4; Col 1, 9; 2, 2; 2 Tim 2, 7

συνετός, ή, όν - priceput, pătrunzător, perspicace, înţelept, învăţat Mt 11, 25; Lc 10, 21; FA 13, 7; 1 Cor 1, 19

συνευδοκέω - *aor. 1.* **συνηυδόκησα**, I. a aproba, a încuviinţa, a fi de acord + *dat.* Lc 11, 48; FA 8, 1; 22, 20; Rm 1, 32; II. a consimţi, a cădea de acord + *inf.* 1 Cor 7, 12

συνευωχέομαι - *pas.* a se ospăta împreună, a face chef, zaiafet, chiolhan, a se desfăta Iuda 1, 12; + *dat.* cu cineva 2 Pt 2, 13

συνεφίστημι - *aor. 2. intr.* **συνεπέστην**, a se răscula, a se

τὶς, τὶ - *gen.* **τινὸς**, *dat.* **τινὶ**, *ac.* **τινὰ, τὶ**, *pron.* nedefinit enclitic, are o formă atonă şi (înaintea unui alt enclitic) o formă accentuată, al cărei accent se află pe finală A. *pron.* I. cineva, ceva, unul, una Mt 12, 29; Mc 8, 4; Lc 9, 57; **τινὲς** = unii, nişte oameni Lc 13, 1; + *gen.* partitiv Mt 9, 3; Lc 7, 36; **τὶς ἐκ...** cineva dintre..., unul dintre Iac 2, 16; II. vreunul, un anumit om, ceva, un anumit lucru Mt 5, 23; In 13, 29; 2 Cor 2, 5; 10, 7; III. **ἐάν** sau **εἴ τις**, dacă cineva Mt 24, 23; Lc 16, 20; 1 Cor 8, 10; Iac 2, 14; B. *adj.* vreunul, vreuna; unul, una; anumit, anumită; oarecare Mt 18, 12; Lc 23, 26; FA 8, 36; 9, 19; Evr 2, 7

Τίτιος, ου, ὁ - Titius, corintean supranumit Iustus (acelaşi cu Caius? 1 Cor 1, 14; Rm 16, 23) FA 18, 7

τίτλος, οὐ, ὁ - (*din lat. titulus*) titlu, inscripţie, tăbliţă In 19, 19

Τίτος, ου, ὁ - I. *v.* **Τίτιος**, pentru FA 18, 7; II. Titus, colaborator al lui Pavel 2 Cor 2, 13; 7, 6; 8, 6; 2 Tim 4, 10

τοιγαροῦν - particulă, de aceea, din acestă cauză, iată deci pentru ce, prin urmare Evr 12, 1

τοίνυν - particulă, deci, prin urmare, aşadar Lc 20, 25; 1 Cor 9, 26; Evr 13, 13; Iac 2, 24

τοιόσδε, -άδε, -όνδε - *pron. dem.* astfel de, asemenea 2 Pt 1, 17

τοιοῦτος, αὕτη, οὗτον şi **οὗτο** - I. *pron. dem.* un astfel de om, astfel de, unul ca acesta FA 22, 22; 1 Cor 5, 5; *pl. m.* asemănători, similari, asemenea Mt 19, 14; Mc 10, 14; *pl. n.* astfel de lucruri, asemenea lucruri Lc 9, 9; Evr 11, 14; II. *adj. dem.* de acest fel, de această natură, de acest soi, asemenea Mt 9, 8; Mc 9, 37; In 4, 23; 2 Cor 12, 3; + relativ: astfel de... cum, astfel de... aşa cum, astfel de... încât 1 Cor 5, 1; Evr 8, 1; III. corelativ **οἷος... τοιοῦτος**, cum... aşa, aşa cum... tot aşa 1 Cor 15, 48; 2 Cor 10, 11

τοῖχος, ου, ὁ - zid, perete FA 23, 3

τόκος, ου, ὁ - ceea ce este născut, creat, produs, *de unde* dobândă Mt 25, 27; Lc 19, 23

τολμάω - *viit.* **τολμήσω**, *aor. 1.* **ἐτόλμησα**, a îndrăzni, a cuteza Mc 15, 43; FA 7, 32; Rm 5, 7; 15, 18; 2 Cor 10, 12; 11, 21; Fil 1, 14

τολμηρός, ά, όν - îndrăzneţ, curajos, cutezător; *n. subst.* **τὸ τολμηρόν** = îndrăzneală, curaj; la *comp.* sau *adv.* în **-ως**: cu mai multă îndrăzneală, cu curaj, mai cu îndrăzneală, **τολμηροτέρως, τολμηρῶς** Rm 15, 15

τολμητής, οῦ, ὁ - om îndrăzneţ, curajos, om care are îndrăzneală, cutezător 2 Pt 2, 10

τομός, ή, όν - doar *comp.* -**ώτερος, α, ον**, mai tăios, mai ascuțit Evr 4, 12

τόξον, ου, τό - arc Ap 6, 2

τοπάζιον, ου, τό - topaz Ap 21, 20

τόπος, ου, ό - I. loc 1 Cor 1, 2; un loc anumit Mt 14, 35; 24, 15; loc individual, aparte, separat pentru un lucru Mt 26, 52; In 20, 25; Evr 8, 7; ținut, regiune, meleag, localitate Mc 13, 8; Lc 11, 24; II. slujbă, funcție, post, serviciu, ocupație FA 1, 25; III. pasaj, fragment dintr-o carte Lc 4, 17; IV. ocazie, prilej; posibilitate, putință FA 25, 16; Rm 12, 19; Ef 4, 27

τοσοῦτος, αύτη, οῦτον, uneori **οῦτο** - *pron. dem.* atât de mare, atât de mult, atât de numeros, așa de mare, așa de mult Mt 8, 10; 15, 33; Lc 7, 9; Ap 18, 7; 18, 17; II. luat *abs.* cu atât, cu acest preț, așa de scump **τοσούτου** (*gen.* prețului) FA 5, 8; **τοσαῦτα**, astfel de întâmplări, întâmplări atât de mari, de grele Gal 3, 4; III. *corelativ* **τοσούτῳ... ὅσῳ**, cu atât... cu cât Evr 1, 4; **καθ' ὅσον... κατὰ τοσοῦτο**, în măsura în care...în această măsură Evr 7, 20-22

τότε - *adv. de timp* A. *trecut* I. atunci, în acea vreme, în acel moment, în acel timp Mt 2, 17; 2 Pt 3, 16; **ἀπὸ τότε**, de atunci, începând din acel moment Mt 4, 17; II. atunci, apoi, după aceea Mt 4, 10; Lc 11, 26; **εὐθέως τότε**, atunci imediat, îndată după aceea FA 17, 4; **ὅτε... τότε**, când... atunci... In 12, 16; B. *viitor.* atunci Mt 7, 23; 13, 43; Lc 21, 27

τοὐναντίον - crasă pentru **τὸ ἐναντίον**, *adv.* dimpotrivă, din contră, contrar 2 Cor 2, 7; Gal 2, 7; 1 Pt 3, 9

τοὔνομα, ατος - crasă pentru **τὸ ὄνομα** Mt 27, 57

τουτέστιν - pentru **τοῦτ' ἔστι**

τράγος, ου, ό - țap Evr 9, 12

τράπεζα, ης, ή - masă I. masă din sufragerie Mt 15, 27; Mc 7, 28; Lc 16, 21; II. masa pâinilor punerii înainte Evr 9, 2; III. masă (mâncare, hrană) FA 6, 2; 16, 34; 1 Cor 10, 21; IV. masă, tejghea (de zaraf, de bancă, pentru schimbarea banilor) Mt 21, 12; Mc 11, 15; In 2, 15

τραπεζίτης, ου, ό - zaraf, schimbător de bani, bancher Mt 25, 27

τραῦμα, ατος, τό - rană Lc 10, 34

τραυματίζω - *aor. 1.* **ἐτραυμάτισα**, *pas. aor. 1* **ἐτραυματίσθην**, a răni Lc 20, 12; FA 19, 16

τραχηλίζω - *pas. perf. part.* **τετραχηλισμένος**, a descoperi gâtul unui animal pentru a-l oferi

cuțitului, *de unde* a expune loviturilor, a descoperi Evr 4, 13

τράχηλος, ου, ὁ - gât, grumaz, ceafă Mt 18, 6; Mc 9, 42; Lc 15, 20; 17, 2; FA 15, 10; 20, 37; „a-și pune (expune) grumazul" = a-și risca viața Rm 16, 4

τραχύς, εῖα, ύ - stâncos, colțuros, bolovănos, desfundat, gloduros (despre teren în general, despre stânci, pietre, drumuri, căi) Lc 3, 5; FA 27, 29

Τραχωνῖτις, ιδος, ἡ - Trahonitida, ținut aflat la sud de Damasc Lc 3, 1

τρεῖς, τρεῖς, τρία - *gen.* **τριῶν**, *num. card.* trei Mt 12, 40, Lc 1, 56; In 2, 19

τρέμω - a tremura Mc 5, 33; Lc 8, 47; FA 9, 6; + *part.* a se teme 2 Pt 2, 10

τρέπω - (totd. în compuși) *viit.* **τρέψω**, *aor. 1.* **ἔτρεψα**, *aor. 2.* **ἔτραπον**, *perf.* **τέτροφα**, *pas. viit. 2* **τραπήσομαι**, *aor. 2.* **ἐτράπην**, a (se) întoarce, a roti, a îndrepta; *cf.* **ἀνα-, ἀπο-, ἐκ-, ἐν-, ἐπι-, μετα-, περι-, προ- τρέπω**

τρέφω - *aor. 1.* **ἔθρεψα**, *pas. perf. part.* **τεθραμμένος**, a hrăni, a alăpta; *pas.* a se hrăni, a-și câștiga hrana Mt 6, 26; 25, 37; Lc 12, 24; 23, 29; FA 12, 20; Iac 5, 5; Ap 12, 6; a crește (un copil) Lc 4, 16

τρέχω - *aor. 2.* **ἔδραμον**, a alerga, a fugi Mc 5, 6; 15, 36; In 10, 2; Rm 9, 16; 1 Cor 9, 24; 2 Tes 3, 1; + *inf.* scopului Mt 28, 8

τρῆμα, ατος, τό - gaură, deschidere, orificiu, ureche (a acului) Mt 19, 24; Lc 18, 25

τριάκοντα - *num. card.* treizeci Mt 13, 8; 26, 15; Lc 3, 23

τριακόσιοι, αι, α - *num. card.* trei sute Mc 14, 5; In 12, 5

τρίβολος, ου, ὁ - mărăcine, ciulin, scaiete Mt 7, 16; Evr 6, 8

τρίβος, ου, ἡ - cărare, cale, potecă, drum Mt 3, 3; Mc 1, 3; Lc 3, 4

τριετία, ας, ἡ - durată de trei ani, perioada de trei ani FA 20, 31

τρίζω - a face un zgomot strident, ascuțit, *de unde* a scrâșni din dinți Mc 9, 18

τρίμηνος, ον - de trei luni, trimestrial; *n. subst.* trimestru, (perioadă de) trei luni Evr 11, 23

τρίς - *num. adv.* de trei ori Mt 26, 34; 26, 75; Lc 22, 34; 2 Cor 11, 25

τρίστεγον, ου, τό - etajul (catul) al treilea FA 20, 9

τρισχίλιοι, αι, α - *num. card.* trei mii FA 2, 41

τρίτος, η, ον - *num. ord.* al treilea Mt 16, 21; Mc 15, 25; Lc 24, 46; 2 Cor 12, 2; II. **τὸ τρίτον**, a) *subst.* a treia parte, treime Ap 8, 7-12; b) *adv.* a treia oară, în al treilea rând Mc 14, 41; Lc 23, 22; 2 Cor 12, 14

τριχός - *gen. sg. de la* **θρίξ**

τρίχινος, η, ον - făcut din păr Ap 6, 12

τρόμος, ου, ὁ - tremur, cutremur, frică, spaimă Mc 16, 8; 1 Cor 2, 3; 2 Cor 7, 15; Ef 6, 5; Fil 2, 12

τροπή, ῆς, ἡ - ocol, evoluție, întorsătură, revoluție astrală, *de unde* schimbare, variație (solară, lunară); *fig.* Iac 1, 17

τρόπος, ου, ὁ - I. întorsătură, turnură (pe care o iau evenimentele), chip, fel, mod, privință, manieră; **κατὰ πάντα τρόπον**, în orice chip, în orice privință Rm 3, 2; **ἐν παντὶ τρόπῳ**, în tot chipul 2 Tes 3, 16; II. conduită, purtare, mod de comportare, comportament, fire, caracter Evr 13, 5

τροποφορέω - *aor. 1.* **ἐτροποφόρησα**, a suporta caracterul (firea, comportarea) cuiva FA 13, 18 (*var.*)

τροφή, ῆς, ἡ - hrană, mâncare, aliment Mt 3, 4; 6, 25; Lc 12, 23; FA 2, 46; 9, 19; Evr 5, 12

Τρόφιμος, ου, ὁ - Trofim, creștin din Efes FA 20, 4; 21, 29; 2 Tim 4, 20

τροφός, οῦ, ἡ - doică, dădacă 1 Tes 2, 7

τροφοφορέω - *aor. 1.* **ἐτροφοφόρησα**, a hrăni, a aduce hrană FA 13, 18 (*var.*)

τροχιά, ᾶς, ἡ - urmă de roată, urmă, cărare, potecă Evr 12, 13

τροχός, οῦ, ὁ - roată, numai în expresia greu de înțeles: **τροχὸς τῆς γενέσεως**, cursul existenței, drumul vieții (?) Iac 3, 6

τρύβλιον, ου, τό - farfurie, blid Mt 26, 23; Mc 14, 20

τρυγάω - *aor. 1.* **ἐτρύγησα**, a recolta, a culege, a culege via Lc 6, 44; Ap 14, 18

τρυγών, όνος, ἡ - turturică, turturea Lc 2, 24

τρυμαλιά, ᾶς, ἡ - gaură, ureche de ac Mc 10, 25

τρύπημα, ατος, τό - gaură, ureche de ac Mt 19, 24 (*var.*)

Τρύφαινα, ης, ἡ - Trifena, nume de femeie Rm 16, 12

τρυφάω - *aor. 1.* **ἐτρύφησα**, a trăi în desfătare, a se desfăta, a trăi în plăceri Iac 5, 5

τρυφή, ῆς, ἡ - desfătare, plăcere, viață senzuală, lux, moliciune Lc 7, 25; 2 Pt 2, 13

Τρυφῶσα, ης, ἡ - Trifosa, nume de femeie Rm 16, 12

Τρῳάς, άδος, ἡ - Troia, Troa, Troada; I. vechea Troie; II. mai degrabă portul acestei cetăți, Alexandria Troadei FA 16, 8; 16, 11; 20, 5-6; 2 Cor 2, 12; 2 Tim 4, 13

Τρωγύλλιον, ου, τό - Troghilion, oraș la sud de Efes FA 20, 15

τρώγω - a mânca, a roade, a sparge în dinți Mt 24, 38; In 6, 54; 13, 18

τυγχάνω - *viit.* **τεύξομαι**, *aor. 2.* **ἔτυχον**, *perf.* **τέτυχα**, **τέτευχα** și **τετύχηκα**, I. *tr.* a dobândi, a câștiga, a obține + *gen.* Lc 20, 35; FA 24, 2; Evr 8, 6; II. *intr.* a se afla din întâmplare, a se întâmpla; a) **εἰ τύχοι**, poate, cine știe 1 Cor 14, 10; 15, 37; b) **τυχόν**, din întâmplare, întâmplător, poate 1 Cor 16, 6; c) **ὁ τυχών**, primul venit, *de unde* **οὐ τυχών**, care iese din obișnuit, ieșit din comun; neobișnuit FA 19, 11

τυμπανίζω - *pas. aor. 1.* **ἐτυμπανίσθην**, a bate toba, *de unde* a tortura prin lovituri, a ucide în bătaie Evr 11, 35

τυπικῶς - *adv.* în chip specific, în mod tipic (tipologic), ca exemplu, ca pildă 1 Cor 10, 11

τύπος, ου, ὁ - I. semn, urmă, amprentă In 20, 25; II. chip, figură, imagine, efigie FA 7, 43; III. model, pildă, exemplu, asemănare, tip FA 7, 44; Rm 5, 14; Fil 3, 17; Evr 8, 5

τύπτω - a lovi, a bate, a da o lovitură I. *prop.* Mt 24, 49; Lc 12, 45; 23, 48; II. *fig.* FA 23, 3; 1 Cor 8, 12

τύραννος, ου, ὁ - tiran, stăpân absolut FA 5, 39 (*var.*)

Τύραννος, ου, ὁ - Tirannus, locuitor din Efes FA 19, 9

τυρβάζω - a tulbura, a agita, *de unde pas.* a se agita, a se tulbura, a se strădui prea mult, a-și da silința peste măsură Lc 10, 41 (*var.*)

Τύριος, ου, ὁ - tirian, locuitor din Tir FA 12, 20

Τύρος, ου, ἡ - Tir Mt 11, 21; Mc 3, 8; 7, 24; Lc 16, 17

τυφλός, ή, όν - orb Mt 9, 27; 11, 5; 23, 16; In 9, 40; Ap 3, 17

τυφλόω - *aor.* **ἐτύφλωσα**, *perf.* **τετύφλωκα**, a orbi (pe cineva), a lua vederea cuiva In 12, 40; 2 Cor 4, 4; 1 In 2, 11

τυφόω - *pas. aor. 1.* **ἐτυφώθην**, *perf.* **τετύφωμαι**; *pas.* a fi umflat de mândrie (*lit.*„înfumurat"), a se trufi, a se mândri, a se îngâmfa 1 Tim 3, 6; 6, 4; 2 Tim 3, 4

τύφω - la *pas.* a scoate fum, a fumega, a face fum Mt 12, 20

τυφωνικός, ή, όν - de furtună, de vijelie FA 27, 14

Τύχικος, ου, ὁ - Tihic, creștin din provincia Asia FA 20, 4; Ef 6, 21; Col 4, 7; 2 Tim 4, 12; Tit 3, 12

τυχόν - *aor. 2. part. n. de la* **τυγχάνω**, poate, întâmplător, din întâmplare 1 Cor 16, 6

Υ

ὑακίνθινος, η, ον - de culoarea hiacintului Ap 9, 17

ὑάκινθος, ου, ὁ - hiacint (iachint), piatră prețioasă de culoare violet sau albastru închis Ap 21, 20

ὑάλινος, η, ον - de sticlă, care seamănă cu sticla, transparent precum sticla, precum cristalul Ap 4, 6; 15, 2

ὕαλος, ου, ὁ - sticlă Ap 21, 18; 21, 21

ὑβρίζω - *aor. 1.* **ὕβρισα**, *pas. viit.* **ὑβρισθήσομαι**, *aor. part.* **ὑβρισθείς**, a batjocori, a ocărî Mt 22, 6; Lc 18, 32; FA 14, 5; 1 Tes 2, 2; a insulta, a jigni Lc 11, 45

ὕβρις, εως, ἡ - I. trufie, orgoliu, insolență (nu se întâlnește în N.T.); II. defăimare, insultă, ofensă 2 Cor 12, 10; III. pagubă, stricăciune, vătămare, primejdie FA 27, 10; 27, 21

ὑβριστής, οῦ, ὁ - obraznic, semeț, batjocoritor, violent Rm 1, 30; 1 Tim 1, 13

ὑγιαίνω - I. a fi sănătos Lc 5, 31; 7, 10; 3 In 1, 2; II. a fi sănătos (*sens moral*) 1 Tim 1, 10; 2 Tim 1, 13; Tit 1, 13

ὑγιής, ές - *ac.* **ὑγιῆ**, I. sănătos, teafăr Mt 15, 31; FA 4, 10; II. sănătos (moral), rațional, cu judecată, întreg la minte Tit 2, 8

ὑγρός, ά, όν - muiat, ud, umed, *de unde* plin de sevă, verde (lemn) Lc 23, 31

ὑδρία, ας, ἡ - vas pentru apă, urcior, găleată In 2, 6; 4, 28

ὑδροποτέω - a bea apă 1 Tim 5, 23

ὑδρωπικός, ή, όν - hidropic, bolnav de hidropică Lc 14, 2

ὕδωρ, ὕδατος, τό - apă Mt 3, 16; In 4, 7; Iac 3, 12; 2 Pt 3, 6; Ap 1, 15; 8, 10; 17, 1

ὑετός, οῦ, ὁ - ploaie FA 14, 17; Evr 6, 7; Iac 5, 7; 5, 18; Ap 11, 6

υἱοθεσία, ας, ἡ - înfiere Rm 8, 15; 8, 23; 9, 4; Gal 4, 5; Ef 1, 5

υἱός, οῦ, ὁ - I. fiu Mt 10, 37; Lc 1, 13; II. descendent, urmaș, **υἱὸς Δαβίδ** Mt 22, 42; III. fiii oamenilor Mc 3, 28; Ef 3, 5; IV. fiul soțului (= cavaler de onoare) Mt 9, 15; V. fiul + determinarea; **υἱὸς τῆς ἀπειθείας** fiul neascultării, nesupunerii, fiul neîncrederii, fiul necredinței, fiul răzvrătirii Ef 2, 2; 5, 7; **υἱὸς τῆς βασιλείας**, fiul împărăției Mt 8, 12; VI. **υἱὸς τοῦ Θεοῦ**, Fiul lui Dumnezeu, expresie folosită pentru Iisus: a) de El Însuși In 9, 35; 10, 36; b) de alții Mt 8, 29; 16, 16; c) folosită pentru oameni: Lc 20, 36; Rm 8, 14; 9, 26; VII. **υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου**, Fiul Omului (expresie folosită de Iisus când

vorbeşte despre Sine) Mt 8, 20; Mc 14, 21; 14, 41; 14, 62; expresie folosită de diaconul Ştefan FA 7, 56 cf. desemnare apocaliptică mesianică Dan 7, 13

ὕλη, ης, ἡ - lemn, pădure, codru Iac 3, 5

ὑμεῖς - *pl. de la* **σύ**, *ac.* **ὑμᾶς**, *gen.* **ὑμῶν**, *dat.* **ὑμῖν**, *pron. pers.* voi I. *nom.* insistă asupra subiectului: voi Mt 7, 11; Lc 11, 39; dar voi Mt 21, 13; II. la *gen.* înlocuieşte *adj. pos.*, **ὑμῶν**: al vostru, a voastră Mt 5, 47; 10, 30

Ὑμέναιος, ου, ὁ - Hymeneu 1 Tim 1, 20; 2 Tim 2, 17

ὑμέτερος, α, ον - *pron. pos., pers. 2 pl.* al vostru, a voastră Lc 6, 20; In 8, 17; FA 27, 24; Rm 11, 31; 1 Cor 15, 31

ὑμνέω - *viit.* **ὑμνήσω**, *aor. 1* **ὕμνησα**, I. a cânta (un imn, un psalm) Mt 26, 30; Mc 14, 26; II. a lăuda, a cânta laude FA 16, 25; Evr 2, 12

ὕμνος, ου, ὁ - imn de laudă Ef 5, 19; Col 3, 16

ὑπάγω - *imperf.* **ὑπῆγον**, totd. *intr.* a pleca, a se duce, a se îndepărta, a se retrage, a merge (în opoziţie cu **ἔρχομαι**, a veni) Mc 5, 34; 6, 33; In 12, 11; 16, 10; Iac 2, 16; Ap 3, 10; **ὕπαγε** = mergi, du-te, pleacă Mt 8, 13; Mc 1, 44; In 4, 16

ὑπακοή, ῆς, ἡ - ascultare, supunere Rm 6, 16; 15, 18; 16, 26

ὑπακούω - *imperf.* **ὑπήκουον**, *viit.* **ὑπακούσομαι**, *aor. 1* **ὑπήκουσα**, I. a asculta cu multă atenţie, a fi atent la FA 12, 13; II. a asculta de, a se supune + *dat.* Mt 8, 27; FA 6, 7; Rm 6, 16; Ef 6, 1

ὕπανδρος, ον - *adj. f.* căsătorită Rm 7, 2

ὑπαντάω - *imperf.* **ὑπήντων**, *aor. 1* **ὑπήντησα**, I. a veni la întâlnire, a întâmpina Mt 8, 28; Mc 5, 2 (*var.*); Lc 8, 27; In 4, 51; (*var.*); 11, 20; 11, 30; 12, 18; FA 16, 16 (*var.*); II. a lua cu asalt, a se împotrivi (cu forţe militare) Lc 14, 31 (*var.*)

ὑπάντησις, εως, ἡ - întâlnire, întâmpinare Mt 8, 34; In 12, 13

ὕπαρξις, εως, ἡ - avere, bunuri FA 2, 45; Evr 10, 34

ὑπάρχω - *imperf.* **ὑπῆρχον**, I. a exista, a se afla, a se găsi, a fi la îndemână, a fi la dispoziţia cuiva FA 4, 34; 19, 40; **ὑπάρχει μοι**, a avea, a avea la dispoziţie FA 3, 6; II. a fi + nume predicativ Lc 8, 41; FA 7, 55; 1 Cor 7, 26; **τὰ ὑπάρχοντα, ων** + *dat.* sau *gen.* posesorului: ceea ce se află la dispoziţia, la îndemâna cuiva, bogăţii, bunuri, avut, avere, resurse Mt 19, 21; Lc 8, 3

ὑπείκω - a ceda locul, a se retrage, a fi supus, a se supune Evr 13, 17

ὑπεναντίος, α, ον - potrivnic, ostil, adversar, inamic, contrar, răzvrătit Col 2, 14 (+ *dat.*); Evr 10, 27

ὑπέρ - *prep.* sens prim.: deasupra, peste, dincolo de, fără atingere sau atingere foarte uşoară; A. + *gen.* I. *sens local*: deasupra, peste, dincolo de (nu se întâlneşte în N.T.); II. *sensuri figurate*: a) pentru, pentru apărarea, în favoarea (după verbe care înseamnă: a se ruga, a se îngriji, a muri, a se jertfi, a se sacrifica) Mt 5, 44; Rm 5, 6-8; 10, 1; Ef 6, 19-20; Col 1, 7; b) în locul, pentru In 18, 14; 1 Cor 15, 29; Evr 9, 7; c) din cauza, din pricina, pentru In 6, 51; FA 5, 41; 1 Cor 15, 3; 2 Cor 1, 6; d) în legătură cu, despre Rm 9, 27; 1 Cor 4, 6; 2 Cor 5, 12; 8, 23 (*ebr.* עַל *ᶜal* = pe, asupra, în legătură cu); B. + *ac.* I. *sens local* (nu se întâlneşte în N.T.); II. *sensuri figurate*: a) dincolo de, peste, mai sus de, mai presus de Mt 10, 24; 2 Cor 1, 8; b) întrebuinţare cu sens comparativ: decât, ca Lc 16, 8; Evr 4, 12; *de unde*: mai mare decât, mai presus de Mt 10, 24; Lc 6, 40; FA 26, 13. În compuşi: a) dincolo de, deasupra, peste; b) peste măsură, depăşind măsura; c) ajutor, sprijin

ὑπεραίρω - *med.* a se ridica, a se înălţa, *de unde* I. a se ridica împotriva, a se împotrivi, a se revolta, a protesta 2 Tes 2, 4; II. *abs.* a se trufi, a se mândri, a se făli, a se lăuda, a fi trufaş, a fi îngâmfat 2 Cor 12, 7

ὑπέρακμος, ον - sens discutat I. (vorbind despre o femeie) care a depăşit vârsta unei nubile, care are vârsta măritişului; II. (vorbind despre un bărbat) a cărui dorinţă este fierbinte; III. care a depăşit vârsta tinereţii 1 Cor 7, 36

ὑπεράνω - *adv.* deasupra; *prep.* + *gen.* mai presus de, deasupra, peste Ef 1, 21; 4, 10; Evr 9, 5

ὑπεραυξάνω - a creşte mult, peste măsură, a se dezvolta în chip minunat 2 Tes 1, 3

ὑπερβαίνω - a depăşi, a trece dincolo, a călca, a viola legea, *de unde* a pricinui o nedreptate, a provoca o pagubă, un prejudiciu 1 Tes 4, 6

ὑπερβαλλόντως - *adv.* peste măsură, cu mult mai mult, infinit mai mult 2 Cor 11, 23

ὑπερβάλλω - a depăşi, a întrece, a fi deasupra, a fi superior, *de unde part. prez.*, extraordinar, superior, excesiv, nemaipomenit, incomparabil, fără pereche, covârşitor, prisositor 2 Cor 3, 10; 9, 14; Ef 1, 19; 2, 7; 3, 19

ὑπερβολή, ῆς, ἡ - I. înălţime, importanţă, strălucire, glorie, caracter excepţional, extraordinar 2 Cor 4, 7; 12, 7; II. **καθ' ὑπερβολήν**, peste măsură, în cel mai înalt grad, la maximum, excesiv, în chip nemăsurat, mai

presus de orice măsură Rm 7, 13; 1 Cor 12, 31; 2 Cor 1, 8; 4, 17; Gal 1, 13

ὑπερεγώ = **ὑπὲρ ἐγώ** - eu mai mult 2 Cor 11, 23

ὑπερεῖδον, *v.* **ὑπεροράω**

ὑπερέκεινα - *adv.* și *prep.* + *gen.* dincolo, dincolo de, peste 2 Cor 10, 16

ὑπερεκπερισσοῦ - *adv.* cu mult mai presus, în mod excesiv, mai presus de măsura obișnuită Ef 3, 20; 1 Tes 3, 10; 5, 13 (*var.* **ὑπερεκπερισσῶς**: același sens)

ὑπερεκτείνω - a întinde sau a lungi peste măsură, *de unde* a depăși măsura, limita 2 Cor 10, 14

ὑπερεκχύν(ν)ω - *pas.* a se revărsa, a da pe dinafară Lc 6, 38

ὑπερεντυγχάνω - a interveni în favoarea, a interveni pentru, a mijloci pentru Rm 8, 26

ὑπερέχω - *viit.* **ὑπερέξω**, I. a fi superior, a depăși, a întrece, a covârși, a se remarca, a se ridica deasupra, a se distinge Rm 13, 1; Fil 2, 3; 4, 7; 1 Pt 2, 13; II. *n. subst.* **τὸ ὑπερέχον**, superioritate, preeminență, înălțime, cantitate (în plus sau în minus) Fil 3, 8

ὑπερηφανία, ας, ἡ - trufie, mândrie, semeție, vanitate, orgoliu Mc 7, 22

ὑπερήφανος, ον - trufaș, mândru, semeț, orgolios, vanitos Lc 1, 51; Rm 1, 30; 2 Tim 3, 2; Iac 4, 6; 1 Pt 5, 5

ὑπερλίαν - *adv.* în chip excesiv, în chip superior; **οἱ ὑπερλίαν ἀπόστολοι**, „superapostolii", „apostolii prin excelență" 2 Cor 11, 5; 12, 11

ὑπερνικάω - a învinge în întregime, a fi mare învingător Rm 8, 37

ὑπέρογκος, ον - umflat peste măsură, foarte umflat, enorm, nemăsurat, *de unde* trufaș, mândru, vanitos; *n. subst.* enormitate, absurditate, exagerare, exces, lucruri trufașe 2 Pt 2, 18; Iuda 1, 16

ὑπεροράω - *viit.* **ὑπερόψομαι**, *aor.* **ὑπερεῖδον**, a trece cu vederea, a închide ochii asupra (în legătură cu), a nu privi cu atenție FA 17, 30

ὑπεροχή, ῆς, ἡ - superioritate, înălțime, strălucire, glorie, prestigiu, autoritate, dregătorie, demnitate publică, putere (dată de o funcție publică) 1 Cor 2, 1; 1 Tim 2, 2

ὑπερπερισσεύω - *aor. 1.* **ὑπερεπερίσσευσα**, I. a prisosi Rm 5, 20; II. *pas.* a fi copleșit, a fi covârșit de 2 Cor 7, 4

ὑπερπερισσῶς - *adv.* peste măsură, în mod excesiv Mc 7, 37

ὑπερπλεονάζω - *aor. 1.* **ὑπερπλεόνασα**, a prisosi 1 Tim 1, 14

ὑπερυψόω - *aor. 1.* **ὑπερύψωσα**, a înălța peste măsură, a înălța în

cel mai înalt grad, a preaînălța Fil 2, 9

ὑπερφρονέω - a fi înfumurat, a fi mândru, vanitos, a avea o părere prea bună despre sine Rm 12, 3

ὑπερῷον, ου, τό - ultimul etaj, încăperea de la etaj, camera de sus FA 1, 13; 9, 37; 20, 8

ὑπέχω - *aor. 2.* **ὑπέσχον**, a suferi (o pedeapsă) Iuda 1, 7

ὑπήκοος, ον - ascultător, supus, docil FA 7, 39; 2 Cor 2, 9; Fil 2, 8

ὑπηρετέω - *aor. 1.* **ὑπηρέτησα**, I. a sluji, a fi în slujba cuiva, a fi supus cuiva + *dat.* FA 13, 36; II. a ajuta, a veni în ajutor, a sluji, a servi FA 24, 23; III. a avea grijă de, a lucra pentru FA 20, 34

ὑπηρέτης, ου, ὁ - *lit.* vâslaș sub ordinele unei căpetenii, *de unde* supus, slujitor, slugă, subordonat Mt 5, 25; 26, 58; Mc 14, 54; 14, 65; Lc 4, 20; In 7, 32; 18, 3; FA 26, 16; 1 Cor 4, 1

ὕπνος, ου, ὁ - somn Mt 1, 24; In 11, 13; FA 20, 9; Rm 13, 11

ὑπό - *prep., sens prim.*: sub A. + *gen.* I. *sens local* (nu se întâlnește în N.T.); II. *sens figurat*: de, de către, din cauza, din pricina, sub acțiunea, cu verbe *pas.* sau *intr.* Mt 8, 24; Mc 1, 13; Lc 2, 18; Rm 3, 21; B. + *dat.* (nu se întâlnește în N.T.) I. *sens local*: sub, la picioarele (cuiva), la poalele (unui munte); II. *sens figurat*: sub stăpânirea (cuiva); C. + *ac.* I. *sens local*: sub (cu sau fără mișcare) Mt 8, 8; Mc 4, 32; Lc 7, 6; 1 Cor 10, 1; II. *sens temporal*: către, spre, puțin înainte de, la apropierea (se întâlnește o singură dată la FA 5, 21); III. *sens figurat*: sub stăpânirea (sub lege, sub mâna lui Dumnezeu) (cu sau fără mișcare) Mt 8, 9; 1 Cor 9, 20; Gal 4, 21; 5, 18; 1 Pt 5, 6; D. în compuși I. locul; II. dependența sau stăpânirea; III. atenuarea, diminuarea acțiunii verbului

ὑποβάλλω - *aor. 2* **ὑπέβαλον**, a pune sub, a mitui, a corupe FA 6, 11

ὑπογραμμός, οῦ, ὁ - pildă, model, exemplu 1 Pt 2, 21

ὑπόδειγμα, ατος, τό - I. pildă, model, exemplu In 13, 15; Evr 4, 11; Iac 5, 10; 2 Pt 2, 6; II. chip, umbră, închipuire Evr 8, 5; 9, 23

ὑποδείκνυμι - *viit.* **ὑποδείξω**, *aor. 1* **ὑπέδειξα**, a arăta, a indica, a învăța pe cineva (ceva, cum), a demonstra + *inf.* Mt 3, 7; Lc 3, 7; 6, 47; 12, 5; FA 9, 16; 20, 35

ὑποδέχομαι - *aor. 1.* **ὑπεδεξάμην**, a primi, a primi în casă (sub acoperișul său), a întâmpina Lc 10, 38; 19, 6; FA 17, 7; Iac 2, 25

ὑποδέω - *med.* **ὑποδέομαι**, *aor. 1* **ὑπεδησάμην**, *perf. part.* **ὑποδεδεμένος**, a lega pe dedesubt, a încălța (sandalele), a se încălța Mc 6, 9; FA 12, 8; Ef 6, 15

ὑπόδημα, ατος, τό - încălțăminte, sandală, sanda Mt 3, 11; 10, 10; Lc 15, 22; 22, 35; In 1, 27; FA 7, 33; 13, 25

ὑπόδικος, ον - catre poate fi citat în justiție, supus judecății, învinovățit, vinovat Rm 3, 19

ὑποζύγιον, ου, τό - animal de tracțiune, de corvoadă, dobitoc, măgar Mt 21, 5; 2 Pt 2, 16

ὑποζώννυμι - a încinge corabia pe dedesubt, a încinge, a lega, a strânge FA 27, 17

ὑποκάτω - *adv.* jos, dedesubt; *prep.* + *gen.* sub, dedesubtul, în josul Mt 22, 44; Mc 6, 11; 7, 28; Lc 8, 16; In 1, 50; Evr 2, 8; Ap 5, 3

ὑποκρίνομαι - *aor. 1.* **ὑπεκρίθην**, a juca cu fățărnicie rolul de, a se preface, a simula + *prop. inf.* Lc 20, 20

ὑπόκρισις, εως, ἡ - jocul actorului, *de unde* fățărnicie, prefăcătorie, ipocrizie, simulacru Mt 23, 28; Mc 12, 15; Lc 2, 1; Gal 2, 13; 1 Tim 4, 2; 1 Pt 2, 1

ὑποκριτής, οῦ, ὁ - actor, comedian, *de unde* ipocrit, fățarnic, prefăcut Mt 6, 2; 6, 5; 6, 16; 7, 5; 23, 13; 23, 15; Lc 6, 42

ὑπολαμβάνω - *aor. 2.* **ὑπέλαβον**, I. a lua pe dedesubt, a sustrage (privirilor), a lua (de la ochii cuiva) FA 1, 9; II. a primi, a sprijini 3 In 1, 8; III. a lua cuvântul, a răspunde Lc 10, 30; IV. a presupune, a bănui, a crede, a socoti Lc 7, 43; FA 2, 15

ὑπόλειμμα, ατος, τό - rest, rămășiță Rm 9, 27

ὑπολείπω - *pas. viit.* **ὑπολειφθήσομαι**, *aor. 1.* **ὑπελείφθην**, la *pas.* a rămâne Rm 11, 3

ὑπολήνιον, ου, τό - teasc, bazinul teascului Mc 12, 1

ὑπολιμπάνω = **ὑπολείπω** - a lăsa în urma sa 1 Pt 2, 21

ὑπομένω - *viit.* **ὑπομενῶ**, *aor. 1* **ὑπέμεινα**, *perf. part.* **ὑπομεμενηκώς**, I. a rămâne în urmă Lc 2, 43; FA 17, 14; II. a rezista, a nu ceda, a stărui Mt 10, 22; 2 Tim 2, 12; III. a suferi, a răbda, a îndura, a suporta, a pătimi 1 Cor 13, 7; Evr 10, 32; 12, 2; 12, 7

ὑπομιμνήσκω - *viit.* **ὑπομνήσω**, *aor. 1* **ὑπέμνησα**, *pas. aor. 1* **ὑπεμνήσθην**, I. *act.* a aminti, a aduce aminte 2 Tim 2, 14; a reaminti cuiva ceva **τινά τι**, a pomeni In 14, 26; Tit 3, 1; 2 Pt 1, 12; 3 In 1, 10; Iuda 1, 5; II. *pas.* a-și aduce aminte, a-și aminti de Lc 22, 61

ὑπόμνησις, εως, ἡ - I. acțiunea de a aminti, de a aduce aminte; aducere aminte, amintire 2 Pt 1, 13; 3, 1; III. memorie, amintire 2 Tim 1, 5

ὑπομονή, ῆς, ἡ - I. răbdare, stăruință. perseverență, tenacitate,

statornicie Lc 21, 19; Rm 5, 3-4; 2 Cor 12, 12; Evr 10, 36; 12, 1; Iac 1, 3; II. aşteptare Ap 1, 9

ὑπονοέω - *aor. 1.* **ὑπενόησα**, a socoti, a bănui, a presupune, a crede, a-şi închipui FA 13, 25; 25, 18; 27, 27

ὑπόνοια, ας, ἡ - presupunere, bănuială, suspiciune 1 Tim 6, 4

ὑποπιάζω, *v.* **ὑπωπιάζω**

ὑποπλέω - *aor. 1.* **ὑπέπλευσα**, a naviga sub, a pluti pe lângă țărm, a naviga de-a lungul coastei FA 27, 4; 27, 7

ὑποπνέω - *aor. 1.* **ὑπέπνευσα**, a sufla uşor FA 27, 13

ὑποπόδιον, ου, τό - scăunaş, scăunel pentru picioare Mt 5, 35; FA 7, 49; „a face sau a pune pe cineva scăunelul picioarelor tale": a-l supune total Mt 22, 44; Mc 12, 36; Lc 20, 43; FA 2, 35; Evr 1, 13

ὑπόστασις, εως, ἡ - I. substanță, esență, ființă, realitate Evr 1, 3; II. încredere, încredințare, garanție, asigurare, certitudine, siguranță 2 Cor 9, 4; 11, 17; Evr 3, 14; 11, 1

ὑποστέλλω - *med. aor. 1.* **ὑπεστειλάμην**, a sustrage, I. **ἑαυτόν**, a se sustrage, a se eschiva, a se feri Gal 2, 12; II. *med.* a se retrage, a abandona, a se îndepărta, a se îndoi Evr 10, 38; III. *med.* a se preface, a ascunde, a trece sub tăcere, a tăcea, a evita FA 20, 20; 20, 27

ὑποστολή, ῆς, ἡ - îndoială, abandonare, teamă, frică, slăbiciune, laşitate Evr 10, 39

ὑποστρέφω - *viit.* **ὑποστρέψω**, *aor. 1* **ὑπέστρεψα**, a se întoarce, a se întoarce la, a se întoarce de la, **ἀπὸ** + *gen.* Evr 7, 1; **διὰ** + *gen.* Lc 4, 1; 24, 9; **εἰς** + *ac.* Lc 1, 56; FA 8, 25; 13, 34; Gal 1, 17; **ἐκ** + *gen.* FA 12, 25

ὑποστρωννύω - (=**στρώννυμι**) a întinde, a aşterne, a pune sub Lc 19, 36

ὑποταγή, ῆς, ἡ - supunere, ascultare 2 Cor 9, 13; Gal 2, 5; 1 Tim 2, 11; 3, 4

ὑποτάσσω - *aor. 1.* **ὑπέταξα**, *pas. aor. 2* **ὑπετάγην**, *perf.* **ὑποτέταγμαι**, I. a supune, a subordona Rm 8, 20; 1 Cor 15, 27; Evr 2, 5; 2, 8; II. *pas.* a fi supus Rm 8, 20; 1 Cor 15, 28; Tit 2, 5; 2, 9; Evr 12, 9; 1 Pt 5, 5

ὑποτίθημι - *aor. 1.* **ὑπέθηκα**, I. a pune sub, a-şi pune grumazul (viața) pentru... Rm 16, 4; II. *med.* a pune înaintea ochilor, a expune vederii, a prezenta, a înfățişa, a oferi 1 Tim 4, 6

ὑποτρέχω - *aor.* **ὑπέδραμον** (termen marinăresc), a trece (a naviga) pe lângă FA 27, 16

ὑποτύπωσις, εως, ἡ - pildă, model, exemplu, dreptar 1 Tim 1, 16; 2 Tim 1, 13

ὑποφέρω - *viit.* **ὑποίσω**, *aor.* **ὑπήνεγκα**, *inf.* **ὑπενεγκεῖν**, a răbda, a îndura, a suferi, a suporta 1 Cor 10, 13; 2 Tim 3, 11; 1 Pt 2, 19

ὑποχωρέω - *aor. 1.* **ὑπεχώρησα**, a se retrage, a se îndepărta, a pleca Lc 5, 16; 9, 10

ὑπωπιάζω - a lovi sub ochi, *de unde* a lovi, a învineți, a stâlci în bătaie, a molesta, a enerva, a bate la cap, a sparge capul, a supăra, a inoportuna, a chinui, a pedepsi Lc 18, 5; 1 Cor 9, 27

ὗς, ὑός, ὁ - porc 2 Pt 2, 22

ὕσσωπος, ου, ἡ - isop In 19, 29; Evr 9, 19

ὑστερέω - *aor. 1.* **ὑστέρησα**, *perf.* **ὑστέρηκα**, *pas. aor. 1* **ὑστερήθην**, A. *act.* I. a fi în întârziere, a fi în urmă, a rămâne în urmă Evr 4, 1; II. a fi lipsit de, a duce lipsă de + *gen.* Lc 22, 35; Rm 3, 23; *abs.* a lipsi Mc 10, 21; III. a fi mai prejos, a fi inferior 2 Cor 11, 5; 12, 11; B. *pas.* a fi supus lipsurilor, privațiunilor, a duce lipsă de, a fi lipsit de, a se afla în lipsă Lc 15, 14; 1 Cor 1, 7; 8, 8; 2 Cor 11, 9; Fil 4, 12

ὑστέρημα, ατος, τό - I. lipsă, nevoie, sărăcie Lc 21, 4; 2 Cor 8, 14; 9, 12; 11, 9; Col 1, 24; II. ceea ce lipsește, insuficiență, lacună, gol 1 Tes 3, 10; III. absență, lipsă 1 Cor 16, 17; Fil 2, 30

ὑστέρησις, εως, ἡ - sărăcie, nevoie, lipsă Mc 12, 44; Fil 4, 11

ὕστερος, α, ον - I. ceea ce este în urmă, în spate, care este în urmă 1 Tim 4, 1; **ὁ ὕστερος** = ultimul, cel din urmă Mt 21, 31; II. *adv.* **ὕστερον**, a) mai târziu, apoi, în cele din urmă, după aceea, la urmă Mt 4, 2; 21, 30; 21, 32; Mc 16, 14; In 13, 36; b) în sfârșit, în fine Mt 21, 37; 26, 60; + *gen.* după Mt 22, 27

ὑφαίνω - a țese Lc 12, 27

ὑφαντός, ή, όν - țesut In 19, 23

ὑψηλός, ή, όν - I. înalt Mt 4, 8; Mc 9, 2; Evr 7, 26; Ap 21, 10; **ἐν ὑψηλοῖς**, în înălțimi (subînțeles cerești), întru cele prea înalte Evr 1, 3; II. mândru, trufaș, îngâmfat, măreț, semeț, vanitos Lc 16, 15; Rm 11, 20; 12, 16

ὑψηλοφρονέω - a fi semeț, trufaș, sfidător, îngâmfat, mândru, a se semeți Rm 11, 20; 1 Tim 6, 17

ὕψιστος, η, ον - I. foarte înalt; **τὰ ὕψιστα**, locuri foarte înalte, puterile cele mai înalte, puterile cerești, cel mai înalt dintre ceruri Mt 21, 9; Mc 11, 10; Lc 2, 14; II. **ὁ ὕψιστος**, Cel Preaînalt (vorbind despre Dumnezeu) Mc 5, 7; Lc 8, 28; FA 16, 17

ὕψος, ους, τό - I. înălțime (dimensiune) Ef 3, 18; Ap 21, 16; II. înaltul, partea de sus a

universului = cerul Lc 1, 78; 24, 49; Ef 4, 8; III. înălțime (socială), noblețe, distincție Iac 1, 9

ὑψόω - *viit.* **ὑψώσω**, *aor. 1* **ὕψωσα**, *pas. viit.* **ὑψωθήσομαι**, *aor. 1* **ὑψώθην**, I. a înălța, a ridica Mt 11, 23; In 3, 14; FA 2, 33; II. a înălța (*fig.*), a ridica în slăvi, a glorifica, a preaslăvi Lc 1, 52; FA 5, 31; 2 Cor 11, 7

ὕψωμα, ατος, τό - I. înălțime = puterile de sus Rm 8, 39; II. putere trufașă, trufie, orgoliu. vanitate 2 Cor 10, 5

Φ

φαγεῖν, φάγεσθαι, φάγομαι, *v.* ἐσθίω

φάγος, ου, ὁ - lacom (la mâncare), mâncăcios, mâncău Mt 11, 19; Lc 7, 34

φαιλόνης, ου, ὁ - (*din lat. paenula*) manta, mantie, felon 2 Tim 4, 13

φαίνω - *aor. 1.* **ἔφανα**, *pas. viit.* **φανήσομαι**, *aor. 2* **ἐφάνην**, I. *act.* a) *tr.* a arăta, a prezenta (nu se întâlneşte în N.T.) b) *intr.* a luci, a străluci, a lumina In 1, 5; 2 Pt 1, 19; Ap 1, 16; II. *med.* a) a apărea, a se arăta, a se ivi, a se face văzut Mt 1, 20; 24, 27; Lc 9, 8; Iac 4, 14; b) a fi descoperit, a fi revelat, a fi vădit + nume predicativ; a se arăta ca, a părea ca, a apărea ca Lc 24, 11; Rm 7, 13; 2 Cor 13, 7; c) a părea, a se părea Mc 14, 64

Φαλέκ, ὁ - Falec, Peleg Lc 3, 35

φανερός, ά, όν - I. vizibil, evident, vădit, clar, cunoscut, învederat, ceea ce se poate vedea, ceea ce se poate arăta Mt 12, 16; FA 7, 13; Rm 1, 19; 1 Tim 4, 15; II. locuţiuni: a) **εἰς φανερόν** pe faţă, deschis, sub ochii tuturor, în faţa tuturor, evident, clar, fără înconjur, în public, la lumina zilei Mc 4, 22; Lc 8, 17; b) **ἐν τῷ φανερῷ** Rm 2, 28: acelaşi sens

φανερόω - *aor. 1.* **ἐσανέρωσα**, *perf.* **πεφανέρωκα**, *pas. aor. 1* **ἐφανερώθην**, *perf.* **πεφανέρωμαι**, I. *act.* a face vizibil, a arăta cu claritate, cu evidenţă, a înfăţişa, a face cunoscut, a vădi, a descoperi, a da pe faţă In 2, 11; 7, 4; Rm 1, 19; 1 Cor 4, 5; 2 Cor 2, 14; II. *pas.* a se da pe faţă, a se face cunoscut, a se arăta, a se vădi, a fi arătat, a se înfăţişa Mc 4, 22; In 3, 21; Rm 16, 26; 2 Cor 5, 10; Evr 9, 26

φανερῶς - *adv.* în chip deschis, pe faţă, sub ochii tuturor, în chip public, în chip lămurit Mc 1, 45; In 7, 10; FA 10, 3

φανέρωσις, εως, ἡ - arătare, manifestare, evidenţă, învederare 1 Cor 12, 7; 2 Cor 4, 2

φανός, οῦ, ὁ - torţă, felinar, lampă In 18, 3

Φανουήλ, ὁ - Fanuel Lc 2, 36

φαντάζω - a arăta, a da iluzia, a apărea, a dezvălui Evr 12, 21

φαντασία, ας, ἡ - fast, pompă, alai, lux FA 25, 23

φάντασμα, ατος, τό - apariţie, viziune, nălucă, fantomă, umbră, spectru, stafie, aparenţă Mt 14, 26; Mc 6, 49

φάραγξ, αγγος, ἡ - vale, viroagă, prăpastie Lc 3, 5

Φαραώ, ὁ - Faraon FA 7, 10; 7, 13; 7, 21; Rm 9, 17; Evr 11, 24

Φαρές, ὁ - Fares, Pereț Mt 1, 3; Lc 3, 32

φαρισαῖος, **ου**, ὁ - fariseu (*paruș* = despărțit, separat) Mt 3, 7; 5, 20; 9, 11; Mc 3, 6; Lc 5, 17; In 1, 24; FA 5, 34

φαρμακεία, **ας**, ἡ - (folosirea otrăvii, *de unde*:) filtru, băutură magică, vrajă, farmece, vrăjitorie, magie, fermecătorie Gal 5, 20; Ap 9, 21; 18, 23

φαρμακεύς, **έως**, ὁ - fermecător, vrăjitor, magician Ap 21, 8

φάρμακον, **ου**, **τό** - otravă, vrajă, fermecătorie Ap 9, 21 (*var.*)

φαρμακός, **οῦ**, ὁ - fermecător, vrăjitor, magician Ap 21, 8 (*var.*)

φάσις, **εως**, ἡ - veste, informație, zvon FA 21, 31

φάσκω - *imperf.* **ἔφασκον**, a spune, a afirma, a susține, a pretinde FA 24, 9; 25, 19; Rm 1, 22

φάτνη, **ης**, ἡ - iesle Lc 2, 7

φαῦλος, **η**, **ον** - rău, dăunător, josnic, abject In 3, 20; 5, 29; Rm 9, 11; Iac 3, 16; Tit 2, 8

φέγγος, **ους**, **τό** - strălucire (a luminii), lumină Mt 24, 29; Mc 13, 24; Lc 11, 33

φείδομαι - *viit.* **φείσομαι**, *aor. 1* **ἐφεισάμην**, I. a cruța FA 20, 29; Rm 8, 32; 11, 21; 1 Cor 7, 28; 2 Cor 13, 2; 2 Pt 2, 4; II. a se abține, a se feri, a evita 2 Cor 12, 6

φειδομένως - *adv.* cu zgârcenie 2 Cor 9, 6

φελόνης, *v.* **φαιλόνης**

φέρω - *viit.* **οἴσω**, *aor. 1* **ἤνεγκα**, *part.* **ἐνέγκας**, *aor. 2 inf.* **ἐνεγκεῖν**, *pas. aor. 1* **ἠνέγχθην** (2 Pt 1, 17), I. a duce, a purta (o povară, o greutate) *prop.* și *fig.* Lc 23, 26; Evr 1, 3; II. a suferi, a răbda, a îndura, a suporta Rm 9, 22; Evr 13, 13; III. a aduce, a veni cu Lc 24, 1; IV. a aduce rod, a rodi, a produce roade, a da roade Mc 4, 8; In 12, 24; V. a duce cu sine, a târî, a trage, a împinge FA 27, 15; Evr 6, 1; 2 Pt 1, 21; VI. a aduce Mt 14, 11; Mc 6, 28; In 4, 33; a da ca dovadă, a exista Evr 9, 16; VII. a aduce mâna, degetul; a pune degetul In 20, 27; VIII. a permite accesul, a se deschide spre, a duce către (când este vorba de o poartă) FA 12, 10

φεύγω - *viit.* **φεύξομαι**, *aor. 2* **ἔφυγον**, I. a fugi Mt 8, 33; Mc 5, 14; In 10, 12; Ap 9, 6; II. a scăpa de, a se sustrage **ἀπό** + *gen.* Mt 3, 7; III. a se feri, a evita, a fugi de 1 Cor 6, 18; 1 Tim 6, 11; a dispărea, a pieri Ap 16, 20

Φῆλιξ, **ικος**, ὁ - Antonius sau Claudius Felix, procurator al Palestinei FA 23, 24 etc.

φήμη, ης, ἡ - ceea ce se spune, zgomot, gălăgie, zarvă, zvon, veste Mt 9, 26; Lc 4, 14

φημί - 3 *sg.* **φησί** (Mt 13, 29); 3 *pl.* **φασίν** (Rm 3, 8); *imperf.* 3 *sg.* **ἔφη** (Mc 14, 29), a zice, a spune, a afirma, a declara Mt 8, 8; 13, 29; Mc 10, 29; In 9, 38; FA 7, 2; 1 Cor 7, 29; Evr 8, 5

φημίζω - *pas. aor.* **ἐφημίσθην**, a transmite din gură în gură, a răspândi un zvon, a împrăştia o veste Mt 28, 15 (*var.*); FA 13, 43 (*var.*)

Φῆστος, ου, ὁ - Porcius Festus, procurator al Palestinei, succesor al lui Felix FA 24, 27 etc.

φθάνω - *aor.* **ἔφθασα**, *perf.* **ἔφθακα**, I. a o lua înainte, a întrece, a depăşi 1 Tes 4, 15; II. a sosi, a veni, a ajunge Mt 12, 28; Lc 11, 20; Rm 9, 31; 2 Cor 10, 14; Fil 3, 16

φθαρτός, ή, όν - pieritor, stricăcios, coruptibil Rm 1, 23; 1 Cor 9, 25; 15, 53; 1 Pt 1, 18; 1, 23

φθέγγομαι - *aor. 1.* **ἐφθεγξάμην**, a scoate un sunet, *de unde* a vorbi, a deschide gura, a grăi, a rosti, a spune FA 4, 18; 2 Pt 2, 16; 2, 18

φθείρω - *viit.* **φθερῶ**, *aor. 1* **ἔφθειρα**, *pas. viit.* **φθαρήσομαι**, *aor. 2* **ἐφθάρην**, *perf.* **ἔφθαρμαι**, I. a nimici, a distruge, a strica, a ruina 1 Cor 3, 17; 2 Cor 7, 2; 2 Pt 2, 12; II. *sens moral*: a corupe, a strica, a vicia, a perverti 1 Cor 15, 33; 2 Cor 11, 3; Ef 4, 22; Ap 19, 2

φθινοπωρινός, ή, όν - (*de la* **ὀπώρα**, *toamnă*), de la sfârşitul toamnei, tomnatic, autumnal Iuda 1, 12

φθόγγος, ου, ὁ - sunet, notă muzicală, voce, cuvânt, glas Rm 10, 18; 1 Cor 14, 7

φθονέω - *aor. 1.* **ἐφθόνησα**, a pizmui, a invidia + *dat.* Gal 5, 26

φθόνος, ου, ὁ - invidie, pizmă, rea-voinţă, răutate, ură, duşmănie, zavistie Mt 27, 18; Mc 15, 10; Rm 1, 29; Gal 5, 21; Fil 1, 15; 1 Tim 6, 4; Tit 3, 3; Iac 4, 5; 1 Pt 2, 1

φθορά, ᾶς, ἡ - I. stricăciune, pieire, distrugere, ruină, moarte, putrezire, nimicire Rm 8, 21; Gal 6, 8; Col 2, 22; II. coruptibilitate, stare de stricăciune, acţiunea de stricăciune, acţiune care conduce la descompunere materială 1 Cor 15, 42; 15, 50; III. depravare, desfrâu, pervertire, decădere morală 2 Pt 1, 4; 2, 12

φιάλη, ης, ἡ - cupă, vas pentru libaţii Ap 5, 8; 15, 7; 16, 1-4

φιλάγαθος, ον - iubitor de bine, care iubeşte binele Tit 1, 8

Φιλαδέλφεια, ας, ἡ - Filadelfia, oraş din Lidia Ap 1, 11; 3, 7

φιλαδελφία, ας, ἡ - dragoste pentru un frate sau pentru o soră, iubire frăţească, dragoste fraternă, iubire de fraţi Rm

12, 10; 1 Tes 4, 9; Evr 13, 1; 1 Pt 1, 22; 2 Pt 1, 7

φιλάδελφος, ον - care își iubește fratele sau sora, iubitor de frate (de soră) 1 Pt 3, 8

φίλανδρος, ον - care își iubește soțul Tit 2, 4

φιλανθρωπία, ας, ἡ - I. iubire de oameni (vorbind despre Dumnezeu) Tit 3, 4; II. bunătate, bunăvoință, îndatorire, primire ospitalieră FA 28, 2

φιλανθρώπως - *adv.* cu omenie, cu bunătate, cu bunăvoință FA 27, 3

φιλαργυρία, ας, ἡ - iubire de argint, iubire de bani, lăcomie, avariție 1 Tim 6, 10

φιλάργυρος, ον - care iubește banii, iubitor de argint, avar, lacom Lc 16, 14; 2 Tim 3, 2

φίλαυτος, ον - îndrăgostit de sine, egoist, iubitor de sine 2 Tim 3, 2

φιλέω - *imperf.* **ἐφίλουν**, *aor. 1* **ἐφίλησα**, *perf.* **πεφίληκα**, I. a iubi (din prietenie, din afecțiune, din simpatie) Lc 20, 46; In 12, 25; 16, 27; 1 Cor 16, 22; II. a da un semn de prietenie, a săruta pe cineva Mt 26, 48; Mc 14, 44; Lc 22, 47

φίλη, ης, ἡ - prietenă Lc 15, 9

φιλήδονος, ον - care iubește sau caută plăcerea, care iubește desfătarea, iubitor de desfătări 2 Tim 3, 4

φίλημα, ατος, τό - sărut, sărutare Lc 7, 45; 22, 48; Rm 16, 16; 1 Cor 16, 20; 2 Cor 13, 12; 1 Tes 5, 26; 1 Pt 5, 14

Φιλήμων, ονος, ὁ - Filimon, creștin din Colosse, convertit de Pavel; stăpânul lui Onisim Filim 1, 1

Φίλητος, ου, ὁ - Filet, un eretic 2 Tim 2, 17

φιλία, ας, ἡ - dragoste, prietenie Iac 4, 4

Φιλιππήσιος, ου, ὁ - filipean, din Filippi Fil 4, 15

Φίλιπποι, ων, οἱ - Filippi, oraș din Macedonia FA 16, 12; 20, 6; 1 Tes 2, 2

Φίλιππος, ου, ὁ - Filip I. fiul lui Irod cel Mare și al Cleopatrei din Ierusalim; tetrarh Mt 16, 13; Mc 8, 27; Lc 3, 1; II. unul dintre cei 12 apostoli Mt 10, 3; Mc 3, 18; Lc 6, 14; In 1, 43-46; FA 1, 13; III. unul dintre cei șapte diaconi FA 6, 5; 21, 8

φιλόθεος, ον - iubitor de Dumnezeu, care îl iubește pe Dumnezeu 2 Tim 3, 4

Φιλόλογος, ου, ὁ - Filolog Rm 16, 15

φιλονεικία, ας, ἡ - dispută, discuție, neînțelegere, controversă Lc 22, 24

φιλόνεικος, ον - certăreț, gâlcevitor, cel care iubește cearta, cel căruia îi place să discute în contradictoriu 1 Cor 11, 16

φιλοξενία, ας, ἡ - iubire de străini, ospitalitate, primire de oaspeți, bună găzduire Rm 12, 13; Evr 13, 2

φιλόξενος, ον - ospitalier, primitor de străini, primitor de oaspeți 1 Tim 3, 2; Tit 1, 8; 1 Pt 4, 9

φιλοπρωτεύω - a vrea să ocupe primul loc, a dori întâietatea 3 In 1, 9

φίλος, η, ον - I. *adj.* drag, scump, iubit, prieten FA 19, 31; II. **ὁ φίλος**, prietenul Mt 11, 19; Lc 7, 6; 7, 34; 11, 6; In 15, 15; FA 10, 24; **ἡ φίλη**, prietena Lc 15, 9

φιλοσοφία, ας, ἡ - filozofie Col 2, 8

φιλόσοφος, ου, ὁ - filozof FA 17, 18

φιλόστοργος, ον - afectuos, tandru, gingaş Rm 12, 10

φιλότεκνος, ον - care îşi iubeşte copiii Tit 2, 4

φιλοτιμέομαι - (*de la* **φιλοτιμία**, iubire de onoruri, ambiție) a se strădui, a râvni, a năzui, a avea ambiția, a considera că este o chestiune de onoare să... Rm 15, 20; 2 Cor 5, 9; 1 Tes 4, 11

φιλοφρόνως - *adv.* cu prietenie, prietenos FA 28, 7

φιλόφρων, ον - *gen.* **φιλόφρονος**, care are sentimente de prietenie, de bunăvoință; binevoitor, prietenesc 1 Pt 3, 8 (*var.*)

φιμόω - (**φιμός**, botniță) *viit.* **φιμώσω**, *aor. 1* **ἐφίμωσα**, *pas. aor. 1* **ἐφιμώθην**, *perf. imper. 2 sg.* **πεφίμωσο**, a lega puternic capul, a pune botniță, a reduce la tăcere, a închide gura cuiva, a impune tăcerea, a face pe cineva să tacă; *pas.* a tăcea, a amuți Mt 22, 12; 22, 34; Mc 1, 25; 4, 39; Lc 4, 35; 1 Cor 9, 9; 1 Tim 5, 18; 1 Pt 2, 15

Φλέγων, οντος, ὁ - Flegon Rm 16, 14

φλογίζω - a aprinde Iac 3, 6

φλόξ, φλογός, ἡ - flacără, văpaie, pară Lc 16, 24; Evr 1, 7; Ap 1, 14

φλυαρέω - a spune baliverne, a trăncăni, a flecări, a defăima, a vorbi urât despre cineva + *ac.* 3 In 1, 10

φλύαρος, ον - flecar, guraliv, vorbăreț, palavragiu 1 Tim 5, 13

φοβερός, ά, όν - înfricoşător, înspăimântător, îngrozitor, groaznic Evr 10, 27; 10, 31; 12, 21

φοβέω - numai *pas.* **φοβέομαι**, *imperf.* **ἐφοβούμην**, *viit.* **φοβηθήσομαι**, *aor. 1* **ἐφοβήθην**, I. a se înfricoşa, a se înspăimânta, a se teme, a-i fi frică Mt 9, 8; Mc 16, 8; a se teme de, a-i fi frică de + **ἀπό τινος** Mt 10, 28; + *ac.* Mc 6, 20; In 9, 22; Evr 11, 23; + **μήπως** = ca nu cumva să, să nu Gal 4, 11; II. a se teme (în sens religios), a venera, a respecta profund + *ac.* Lc 1, 50; FA 10, 35; Ap 14, 7

φόβητρον, ου, τό - (sau **φόβηθρον**) fenomen înspăimântător, spaimă, groază Lc 21, 11

φόβος, ου, ὁ - I. motiv de frică, de teamă Rm 13, 3; II. teamă, frică, spaimă, groază Lc 1, 12; Rm 8, 15; 1 Cor 2, 3; 2 Cor 7, 11; 7, 15; Evr 2, 15

Φοίβη, ης, ἡ - Foibe, Febe, Fivi Rm 16, 1

Φοινίκη, ης, ἡ - Fenicia FA 11, 19, 15, 3; 21, 2

φοῖνιξ, ικος, ὁ - palmier, finic (simbolul nemuririi) In 12, 13; Ap 7, 9

Φοῖνιξ, ικος, ὁ - Fenix, port pe coasta de sud a Cretei FA 27, 12

φονεύς, έως, ὁ - ucigaş, asasin Mt 22, 7; FA 3, 14; 7, 52; 28, 4; 1 Pt 4, 15; Ap 21, 8

φονεύω - *viit.* **φονεύσω**, *aor. 1* **ἐφόνευσα**, *pas. viit.* **φονευθήσομαι**, a omorî, a ucide + *ac.* Mt 5, 21; 23, 31; Mc 10, 19; Lc 18, 20; Rm 13, 9

φόνος, ου, ὁ - crimă, omor, asasinat, ucidere, Mt 15, 19; Mc 7, 21; Lc 23, 19; FA 9, 1; Evr 11, 37

φορέω - *viit.* **φορέσω**, *aor. 1* **ἐφόρεσα**, *perf.* **πεφόρηκα**, a purta de obicei (în mod obişnuit) pe sine (îmbrăcăminte, podoabe etc.) Mt 11, 8; In 19, 5; Rm 13, 4; 1 Cor 15, 49; Iac 2, 3

φόρον, ου, τό - for, piaţă; în FA 28, 15 denumeşte un târguşor; *v.* **Ἄππιος**

φόρος, ου, ὁ - dajdie, dare, tribut, bir, impozit Lc 20, 22; 23, 2; Rm 13, 6-7

φορτίζω - *pas. perf. part.* **πεφορτισμένος**, a încărca, a împovăra Mt 11, 28; Lc 11, 46

φορτίον, ου, τό - povară, greutate, sarcină, încărcătură (a unei nave) Mt 11, 30; 23, 4; Lc 11, 46; FA 27, 10; Gal 6, 5

φόρτος, ου, ὁ - încărcătură (a unei corăbii) FA 27, 10 (*var.*)

Φορτουνάτος, ου, ὁ - Fortunat, creştin din Corint 1 Cor 16, 17

φραγέλλιον, ου, τό - (*lat. flagellum*) bici In 2, 15

φραγελλόω - *aor. 1.* **ἐφραγέλλωσα**, a biciui, a flagela Mt 27, 26; Mc 15, 15

φραγμός, οῦ, ὁ - zid, perete, gard, îngrăditură, împrejmuire Mt 21, 33; Mc 12, 1; Lc 14, 23; Ef 2, 14

φράζω - *aor. 1.* **ἔφρασα**, a explica, a lămuri, a desluşi Mt 13, 36; 15, 15

φράσσω - *aor. 1.* **ἔφραξα**, *pas. viit.* **φραγήσομαι**, *aor. 2.* **ἐφράγην**, a închide, a îngrădi, a împrejmui Rm 3, 19; 2 Cor 11, 10; Evr 11, 33

φρέαρ, ατος, τό - puţ, fântână Lc 14, 5; In 4, 11; Ap 9, 1-2

φρεναπατάω - a amăgi, a înşela, a induce în eroare, a trage pe sfoară Gal 6, 3

φρεναπάτης, ου, ὁ - înşelător, amăgitor Tit 1, 10

φρήν, φρενός, ἡ - *pl.* minte, judecată, raţiune 1 Cor 14, 20

φρίσσω - *aor. 1.* **ἔφριξα**, *perf. part.* **πεφρικώς**, a se zbârli, *de unde* a tremura, a se înfiora, a se cutremura Iac 2, 19

φρονέω - *imperf.* **ἐφρόνουν**, *viit.* **φρονήσω**, *aor. 1* **ἐφρόνησα**, I. a avea sentimente care însufleţesc viaţa, *de unde* a trăi, a se purta, a se comporta, a gândi, a simţi, a judeca FA 28, 22; 1 Cor 13, 11; Fil 1, 7; 2, 2; II. + *ac. de relaţie* a se purta potrivit cu, a avea grijă de, a avea o părere despre Rm 12, 16; 14, 6; Fil 2, 5; **μὴ ὑπερφρονεῖν παρ᾽ ὃ δεῖ φρονεῖν, ἀλλὰ φρονεῖν εἰς τὸ σωφρονεῖν**: să nu cugete despre sine mai mult decât ceea ce trebuie să cugete, ci să cugete spre înţelepciune Rm 12, 3

φρόνημα, ατος, τό - gândire, cugetare, judecată, intenţie, scop, năzuinţă, sentiment, mod de a gândi, mentalitate Rm 8, 6; 8, 27

φρόνησις, εως, ἡ - judecată, gândire, înţelepciune, pricepere, înţelegere Lc 1, 17; Ef 1, 8

φρόνιμος, ον - înţelept, raţional, cu judecată, chibzuit, priceput Mt 24, 45; Lc 12, 42; Rm 11, 25; 1 Cor 10, 15; 2 Cor 11, 19

φρονίμως - *adv.* cu înţelepciune, înţelepţeşte, cu chibzuinţă Lc 16, 8

φροντίζω - a se preocupa, a se îngriji, a avea grijă, a se frământa (pentru) Tit 3, 8

φρουρέω - *imperf.* **ἐφρούρουν**, *viit.* **φρουρήσω**, *pas. imperf.* **ἐφρουρούμην**, a păzi 2 Cor 11, 32; Fil 4, 7; în temniţă Gal 3, 23; a apăra, a ocroti 1 Pt 1, 5

φρυάσσω - *aor. 1.* **ἐφρύαξα**, a necheza, a tropăi (despre cai), a face hărmălaie, tărăboi, *de unde* a striga, a ţipa, a urla, a se trufi, a se întărâta, a avea o atitudine trufaşă FA 4, 25

φρύγανον, ου, τό - mic lemn uscat, găteje, mărăcini FA 28, 3

Φρυγία, ας, ἡ - Frigia, ţinut în Asia Mică unde se găsesc oraşele Colosse, Hierapolis, Laodiceea FA 2, 10; 16, 6; 18, 23

φυγαδεύω - *pas. aor. 1.* **ἐφυγαδεύθην** (*de la* **φυγάς**, exilat, surghiunit) a alunga, a izgoni, a surghiuni, a exila, a pune pe fugă FA 7, 29 (*var.*)

Φύγελλος, ου, ὁ - Fighel, Figel 2 Tim 1, 15

φυγή, ῆς, ἡ - fugă Mt 24, 20; Mc 13, 18

φυλακή, ῆς, ἡ - I. strajă, gardă, acţiunea de a face strajă Lc 2, 8; II. santinelă, persoană care face de strajă; postul de gardă, locul unde se face de strajă FA 12, 10;

III. durata unei străji: veghe (noaptea se împarte în patru veghi sau străji de câte trei ore fiecare) Mt 14, 25; 24, 43; Mc 6, 48; Lc 12, 38; IV. locul unde este ținut cineva sub pază bună, temniță, închisoare Mt 14, 10; Lc 22, 33; FA 5, 19; 22, 4; Evr 11, 36

φυλακίζω - a arunca în temniță, a duce la închisoare FA 22, 19

φυλακτήριον, ου, τό - filacteriu (la evrei, un mic sul sau rulou pe care erau scrise versete din Lege şi care se purta la gât) Mt 23, 5

φύλαξ, ακος, ὁ - paznic, străjer, gardian FA 5, 23; 12, 6; 12, 19

φυλάσσω - *viit.* **φυλάξω**, *aor. 1* **ἐφύλαξα**, *perf.* **πεφύλαχα**, *pas. aor. 1* **ἐφυλάχθην**, A. *act. intr.* + *ac. obiect intern* a păzi, a face de strajă Lc 2, 8; B. *tr.* a păzi pe cineva, a supraveghea FA 12, 4; 28, 16; II. a apăra, a ocroti, a păstra Lc 11, 21; In 12, 25; 1 Tim 6, 20; Iuda 1, 24; III. a respecta (legea, poruncile) Mt 19, 20; Mc 10, 20; Lc 18, 21; FA 7, 53; Rm 2, 26; Gal 6, 13; C. a se feri, a se păzi, a evita + *ac.* pers. sau lucrului de care trebuie să te fereşti FA 21, 25; + **ἀπό τινος** Lc 12, 15

φυλή, ῆς, ἡ - I. trib, seminție Lc 2, 36; FA 13, 21; Fil 3, 5; Evr 7, 13; Ap 7, 5-8; 21, 12; II. popor Mt 24, 30; Ap 1, 7

φύλλον, ου, τό - frunză Mt 21, 19; 24, 32; Ap 22, 2

φύραμα, ατος, τό - frământătură Rm 9, 21; 11, 16; 1 Cor 5, 6; Gal 5, 9

φυσικός, ή, όν - firesc, natural, potrivit cu natura, conform naturii Rm 1, 26; 2 Pt 2, 12

φυσικῶς - *adv.* în chip natural, în chip firesc, în conformitate cu natura Iuda 1, 10

φυσιόω - (pentru **φυσάω**) *pas. aor. 1.* **ἐφυσιώθην**, *perf. part.* **πεφυσιωμένος**, a umfla (*fig.*), a umfla de trufie, de mândrie 1 Cor 8, 1; *pas.* a se umfla în pene, a se făli, a se îngâmfa, a se semeți, a se trufi 1 Cor 4, 6; 4, 18; 5, 2; 13, 4; Col 2, 18

φύσις, εως, ἡ - (primul sens: creştere, *de unde*) sens general: „natură" I. putere de dezvoltare, creştere, origine, legile naturii, fire Rm 11, 21; Ef 2, 3; II. stare fizică Rm 2, 27; III. stare naturală a unei persoane, dispoziții (aptitudini, trăsături) naturale Gal 4, 8; 2 Pt 1, 4; IV. ordine a naturii, rânduială a naturii, legea naturală Rm 1, 26; 2, 14; V. specie, varietate, gen, fel Iac 3, 7

φυσίωσις, εως, ἡ - la *pl.* îngâmfare, impertinență, trufie, obrăznicie, mândrie 2 Cor 12, 20

φυτεία, ας, ἡ - răsad, plantă, vlăstar, rod al pământului Mt 15, 13

φυτεύω - *aor. 1.* ἐφύτευσα, *pas. aor. 1* ἐφυτεύθην, *perf.* πεφύτευμαι, a planta, a sădi Mt 15, 13; 21, 33; un smochin Lc 13, 6; 1 Cor 3, 6-8; 9, 7; „sădeşte-te" Lc 17, 6

φύω - *pas. aor.* ἐφύην, *part.* φυείς, acelaşi sens *act.* şi *pas.* a răsări, a odrăsli, a creşte Lc 8, 6; Evr 12, 15

φωλεός, οῦ, ὁ - vizuină, bârlog Mt 8, 20; Lc 9, 58

φωνέω - *aor. 1.* ἐφώνησα, *pas. aor. 1* ἐφωνήθην, I. a scoate sunete, a cânta Mt 26, 24; Mc 14, 30; Lc 22, 34; II. a striga, a ţipa, a vorbi tare Mc 1, 26; Lc 8, 8; Ap 14, 18; III. a chema pe cineva pe numele său Mt 27, 47; IV. a numi, a chema pe cineva cu un titlu (demnitate, rang) In 13, 13; V. a chema la sine Mt 20, 32; Lc 16, 2; In 1, 48; FA 9, 41

φωνή, ῆς, ἡ - I. sunet, orice zgomot din natură (glasul vântului, al apei, al ploii) In 3, 8; Ap 14, 2; (sunetul trâmbiţei) Ap 8, 13; (sunetul altor instrumente: chitară, flaut şi glasul celor care cântă din gură) Ap 14, 2; 18, 22; (glasul unui vultur) Ap 8, 13; *abs.* glas FA 2, 6; II. voce, glas (vorbind despre Dumnezeu, îngeri, duhuri necurate, oameni) Mc 1, 26; In 5, 25; Ap 1, 12; 5, 2; 14, 7; III. cuvânt, învăţătură FA 12, 24; IV. strigăt, ţipăt Lc 23, 23; FA 19, 34; V. limbă, grai, limbaj 1 Cor 14, 10

φῶς, φωτός, τό - sens general: „lumină" I. lumină Mt 17, 2; (a soarelui) Ap 22, 5; II. luminile torţelor şi făcliilor, *de unde* torţe, făclii FA 16, 29; lumina focului, *de unde* foc Mc 14, 54; III. lumina, simbolul lumii divine In 1, 4; 8, 12; 9, 5; 1 Tim 6, 16; 1 In 1, 7; IV. lumina interioară a omului Mt 4, 16; 5, 14; In 8, 12; Rm 13, 12; Ef 5, 9; V. *fig.* viaţa publică Mt 10, 27; Lc 12, 3

φωστήρ, ῆρος, ὁ - I. luminător, stea, astru Fil 2, 15; II. lumină, strălucire Ap 21, 11

φωσφόρος, ου, ὁ - „Luceafărul", *lit.* purtător de lumină, nume dat planetei Venus, steaua dimineţii 2 Pt 1, 19

φωτεινός, ή, όν - luminos, strălucitor, luminat Mt 6, 22; 17, 5; Lc 11, 34

φωτίζω - *viit.* φωτίσω, *aor. 1* ἐφώτισα, *pas. aor. 1* ἐφωτίσθην, *perf. part.* πεφωτισμένος, I. a străluci ἐπί τινα, peste cineva; a arunca lumina peste cineva Ap 22, 5; II. a lumina Lc 11, 36; 1 Cor 4, 5; Ef 3, 9; Ap 21, 23; III. a lumina cu lumina cerească In 1, 9; Evr 6, 4

φωτισμός, οῦ, ὁ - lumină I. *fig.* strălucire, lumină strălucitoare 2 Cor 4, 4; II. acţiunea de a lumina, de a descoperi, de a revela; luminare 2 Cor 4, 6

X

χαίρω - *imperf.* ἔχαιρον, *viit.* 2 χαρήσομαι, *aor.* 2 ἐχάρην, I. a se bucura, a se veseli, a fi vesel, a fi bucuros Mt 2, 10; Mc 14, 11; In 8, 56; 16, 20; Rm 12, 15; 1 Tes 3, 9; + **ἐπί τινι** de ceva sau în legătură cu ceva Mt 18, 13; Lc 1, 14; FA 15, 31; + ἐν + *dat.* Fil 1, 18; II. formulă de salut χαῖρε, χαίρετε, bucură-te! bucurați-vă! Mt 26, 49; 27, 29; 28, 9; *cf.* FA 15, 23

χάλαζα, ης, ἡ - grindină Ap 8, 7; 11, 19; 16, 21

χαλάω - *viit.* χαλάσω, *aor. 1* ἐχάλασα, *pas. aor. 1* ἐχαλάσθην, a lăsa jos, a coborî (un obiect), a lăsa să plece, a arunca mreaja (în apă) Mc 2, 4; Lc 5, 5; FA 9, 25; 27, 17; 27, 30; 2 Cor 11, 33

Χαλδαῖος, ου, ὁ - caldeean, haldeu, caldeu FA 7, 4

χαλεπός, ή, όν - greu, anevoios, dificil, apăsător, neplăcut, supărător, primejdios, periculos, cumplit, sălbatic Mt 8, 28; 2 Tim 3, 1

χαλιναγωγέω - *viit.* χαλιναγωγήσω, *aor. 1* ἐχαλιναγώγησα, a pune frâul, a ține în frâu, a înfrâna Iac 1, 26; 3, 2

χαλινός, οῦ, ὁ - frâu, căpăstru, zăbală Iac 3, 3; Ap 14, 20

χαλινόω - a ține în frâu Iac 1, 26 (*var.*)

χαλκεύς, έως, ὁ - fierar, arămar 2 Tim 4, 14

χαλκηδών, όνος, ὁ - calcedonie, piatră prețioasă cu identificare nesigură Ap 21, 19

χαλκίον, ου, τό - vas de bronz, farfurie de aramă Mc 7, 4

χαλκολίβανος, ου, ἡ - (sau -**νον, ου, τό**) bronz din Liban? aramă amestecată cu aur? aurichalcum (amestec de cupru cu staniu sau zinc)? Ap 1, 15; 2, 18

χαλκός, οῦ, ὁ - I. aramă, bronz 1 Cor 13, 1; Ap 18, 12; II. monedă de bronz, bani Mt 10, 9; Mc 6, 8; 12, 41

χαλκοῦς, ῆ, οῦν - de bronz, făcut din bronz, de aramă Ap 9, 20

χαμαί - *adv.* la pământ In 9, 6; 18, 6

Χαναάν, ἡ - Canaan FA 7, 11; 13, 19

Χαναναῖος, α, ον - cananean Mt 15, 22

χαρά, ᾶς, ἡ - bucurie Mt 25, 21; In 16, 20; FA 15, 3; Rm 14, 17; 2 Cor 2, 3; Gal 5, 22; Fil 2, 2; 4, 1; Evr 12, 11

χάραγμα, ατος, τό - I. semn, pecete imprimată (pe mână, pe frunte) Ap 13, 16; 14, 9; 16, 2

etc. II. creație artistică, sculptură, gravură în piatră FA 17, 29

χαρακτήρ, ῆρος, ὁ - amprentă (a monedei), figură gravată pe lemn, piatră sau metal etc.; *fig.* Evr 1, 3: figură, chip

χάραξ, ακος, ὁ - împrejmuire, palisadă Lc 19, 43

χαρίζομαι - *viit.* **χαρίσομαι**, *aor. 1* **ἐχαρισάμην**, *perf.* **κεχάρισμαι**, *pas. aor. 1* **ἐχαρίσθην**, I. a dărui, a da, a acorda Lc 7, 21; FA 27, 24; Rm 8, 32; 1 Cor 2, 12; Gal 3, 18; Fil 2, 9; II. a ierta 2 Cor 2, 7; 2, 10; 12, 13; Ef 4, 32; Col 2, 13

χάριν - *act. de la* **χάρις**, folosit ca *prep. + gen.* (este așezată după cuvântul pe care îl introduce; excepție la 1 In 3, 12) I. în vederea, în interesul, în favoarea Gal 3, 19; Tit 1, 11; Iuda 1, 16; II. din cauza, din pricina, pentru Lc 7, 47; 1 In 3, 12

χάρις, ιτος, ἡ - I. ceea ce este plăcut, agreabil; farmec, grație, favoare, har, gingășie Lc 4, 22; Col 4, 6; II. bunăvoință, bunătate, purtare de grijă Lc 2, 40; FA 15, 40; Rm 3, 24; Ef 1, 6; III. har, formulă de salut Rm 1, 7; 1 Cor 1, 3; Gal 1, 3; Fil 1, 2; IV. har, în sensul de: urmare a harului, mărinimie, generozitate, dărnicie născută din har, dar 1 Cor 16, 3; 2 Cor 8, 4; V. recunoștință, mulțumire Lc 17, 9; Rm 7, 25; 1 Cor 15, 57; 2 Cor 9, 15; 1 Tim 1, 12

χάρισμα, ατος, τό - har acordat, dar, harismă Rm 5, 15; 6, 23; 11, 29; 12, 6; 1 Cor 12, 4; 1 Pt 4, 10

χαριτόω - *aor. 1.* **ἐχαρίτωσα**, *pas. perf. part.* **κεχαριτωμένος**, a umple cu har dumnezeiesc, a dărui harul divin Ef 1, 6; *pas.* a fi plin de harul dumnezeiesc Lc 1, 28

Χαρράν, ἡ - Haran, cetatea lui Laban (Gn. 11, 31) FA 7, 2

χάρτης, ου, ὁ - foaie de papirus, hârtie 2 In 1, 12

χάσμα, ατος, τό - deschidere mare, *de unde* prăpastie, hău, abis Lc 16, 26

χεῖλος, ους, τό - I. *pl.* buze Mt 15, 8; Mc 7, 6; Rm 3, 13; Evr 13, 15; 1 Pt 3, 10; II. *sg.* mal, țărm, coastă Evr 11, 12

χειμάζω - *pas.* a fi puternic lovit (bătut) de furtună FA 27, 18

χείμαρρος, ου, ὁ - pârâu, torent In 18, 1

χειμών, ῶνος, ὁ - I. vreme rea, timp, urât, furtună, vijelie Mt 16, 3; FA 27, 20; II. iarnă Mt 24, 20; Mc 13, 18; In 10, 22; 2 Tim 4, 21

χείρ, χειρός, ἡ - *ac.* **χεῖρα** sau **χεῖραν**, I. mână Mt 12, 10; Mc

3, 1; Lc 6, 6; II. „cu mâna mea" (cu sensul de autograf) 1 Cor 16, 21; Gal 6, 11; Filim 1, 19; III. „mâini omeneşti" = activitate umană FA 17, 25; IV. mână, în sensul de putere, forță, autoritate, dominație, stăpânire, influență, intervenție Lc 1, 66; Evr 1, 10; 10, 31; expresia **διὰ χειρός** ebr. בְּיַד *b^eyad* = prin mâna Mc 6, 2; FA 2, 23; 19, 11; **ἐν χειρί** în mâna Gal 3, 19; V. a da (a preda) în mâinile FA 21, 11; 28, 17

χειραγωγέω - a duce (a conduce) de mână FA 9, 8; 22, 11

χειραγωγός, όν - care duce de mână, călăuză FA 13, 11

χειρόγραφον, ου, τό - manuscris; act redactat, cu valoare juridică; document, zapis Col 2, 14

χειροποίητος, ον - făcut de mâna omului Mc 14, 58; FA 7, 48; 17, 24; Ef 2, 11; Evr 9, 11

χειροτονέω - *aor. 1.* **ἐχειροτόνησα**, *pas. aor. 1* **ἐχειροτονήθην**, I. a vota cu mâna ridicată, a alege 2 Cor 8, 19; II. a numi (într-o funcție), a hirotoni FA 14, 23

χείρων, ον - *gen.* **χείρονος**, *adj.* inferior, mai puțin bun, mai rău; este comparativul lui **κακός**; Mt 12, 45; Lc 11, 26; In 5, 14; 1 Tim 5, 8; Evr 10, 29

Χερουβίν, τά - heruvimi Evr 9, 5

χέω - (în N.T. se găseşte totdeauna în compuşi): **ἐκ-χέω**, **ἐπι-χέω**, **κατα-χέω**, **συγ-χέω** (-**χύνειν**), *pas. aor. 1* **ἐχύθην**, *perf.* **κέχυμαι**, a vărsa, a turna, a răspândi, a împrăştia

χήρα, ας, ἡ - văduvă Mc 12, 40; Lc 4, 25; FA 6, 1; 1 Cor 7, 8; 1 Tim 5, 3

χθές - (altă formă a lui **ἐχθές**) *adv.* ieri In 4, 52; FA 7, 28; Evr 13, 8

χιλίαρχος, ου, ὁ - comandant peste o mie de oameni, hiliarh, tribun militar, comandant de cohortă In 18, 12; FA 21, 31-33 etc.

χιλιάς, άδος, ἡ - o mie, numărul o mie Lc 14, 31; FA 4, 4; 1 Cor 10, 8; Ap 11, 13; mii de mii Ap 5, 11

χίλιοι, αι, α - *num. card.* o mie 2 Pt 3, 8; Ap 11, 3; 12, 6

Χίος, ου, ἡ - Chios, insulă din Marea Egee FA 20, 15

χιτών, ῶνος, ὁ - veşmânt simplu, fără mâneci, purtat direct pe piele; cămaşă, tunică; haină, veşmânt Mt 5, 40; Mc 14, 63; Lc 3, 11; 6, 29

χιών, όνος, ἡ - zăpadă Mt 28, 3; Mc 9, 3; Ap 1, 14

χλαμύς, ύδος, ἡ - hlamidă, manta militară Mt 27, 28; 27, 31

χλευάζω - a-şi bate joc, a zeflemi, a ironiza, a lua în derâdere, a batjocori, a lua în râs FA 2, 13 (*var.*); 17, 32

χλιαρός, ά, όν - călduț, căldicel, călâi Ap 3, 16

Χλόη, **ης**, **ἡ** - Cloe, Hloe 1 Cor 1, 11

χλωρός, **ά**, **όν** - verde, verzui, galben-vânăt Mc 6, 39; Ap 6, 8; 8, 7; 9, 4

Χξς´ - pentru **ἑξακόσιοι** (= χ´) **ἑξήκοντα** (= ξ´) **ἕξ** (= ς´) şase sute şaizeci şi şase Ap 13, 18 (*var.*)

χοϊκός, **ή**, **όν** - făcut din lut, din pământ, pământesc 1 Cor 15, 47

χοῖνιξ, **ικος**, **ἡ** - măsură de capacitate pentru grâu Ap 6, 6

χοῖρος, **ου**, **ὁ** - porc Mt 8, 30; Mc 5, 11; Lc 15, 15

χολάω - a se mânia, a se supăra In 7, 23

χολή, **ῆς**, **ἡ** - bilă, fiere Mt 27, 34; FA 8, 23

Χοραζίν, **ἡ** - Horazin (cetate în Galileea) Mt 11, 21; Lc 10, 13

χορηγέω - *viit.* **χορηγήσω**, *aor. 1* **ἐχορήγησα** (a face cheltuielile necesare pentru întreţinerea unui cor, *de unde*) a da, a oferi, a procura, a furniza, a administra 2 Cor 9, 10; 1 Pt 4, 11

χορός, **οῦ**, **ὁ** - dans, joc, horă, cor Lc 15, 25

χορτάζω - *aor. 1.* **ἐχόρτασα**, *pas. viit.* **χορτασθήσομαι**, *aor. 1.* **ἐχορτάσθην**, a sătura Mt 5, 6; 15, 33; Mc 8, 4; Lc 6, 21; 16, 21; Ap 19, 21

χόρτασμα, **ατος**, **τό** - *pl.* (nutreţ, *de unde*) hrană, mâncare, alimente FA 7, 11

χόρτος, **ου**, **ὁ** - iarbă, fân Mt 6, 30; 13, 12; 1 Cor 3, 12; 1 Pt 1, 24; Ap 9, 4

Χουζᾶς, **ᾶ**, **ὁ** - Cuza, Huza, administrator al lui Irod Antipa Lc 8, 3

χοῦς, **χοός**, **ὁ** - (*ac.* **χοῦν**) praf, pulbere, ţărână Mc 6, 11; Ap 18, 19

χράομαι - 2 *sg.* **χρᾶσαι**, 3 sg. **χρῆται**, *imperf.* **ἐχρώμην**, *aor. 1* **ἐχρησάμην**, *imper.* **χρῆσαι**, *perf.* **κέχρημαι**, I. a se folosi de, a se servi de, a se sluji de, a folosi, a întrebuinţa + *dat.* FA 27, 17; 1 Cor 7, 21; 9, 12; 1 Tim 1, 8; 5, 23; + *ac.* 1 Cor 7, 31; II. a face dovada de, a se comporta, a se purta (cu, faţă de cineva) + *dat.* 2 Cor 1, 17; FA 27, 3; + **κατὰ** + *ac.* 2 Cor 13, 10

χράω - *v.* **κίχρημι**

χρεία, **ας**, **ἡ** - I. nevoie, trebuinţă, necesitate **χρεία ἐστί τινος** este nevoie de ceva Lc 10, 42; **χρείαν ἔχειν τινός** a avea nevoie de ceva, a avea trebuinţă de cineva Mt 6, 8; 9, 12; 21, 3; 1 Cor 12, 21; Evr 5, 12; + *inf.* Mt 3, 14; In 13, 10; + **ἵνα** In 2, 25; II. lipsă, sărăcie, nevoie, trebuinţă FA 20, 34; Rm 12, 13; Fil 2, 25; 4, 19; **χρείαν ἔχειν**, a fi în

nevoie, a fi în lipsuri Mc 2, 25; 1 In 3, 17; III. slujbă, funcție FA 6, 3

χρεωφειλέτης, ου, ὁ - datornic Lc 7, 41; 16, 5

χρή - *verb impersonal*: trebuie Iac 3, 10

χρῄζω - a fi lipsit de, a avea nevoie de + *gen.* Mt 6, 32; Lc 11, 8; 12, 30; Rm 16, 2; 2 Cor 3, 1

χρῆμα, ατος, τό - bunuri, avere, bogăție, bani Mc 10, 23; Lc 18, 24; FA 4, 37; 8, 18; 24, 26

χρηματίζω - *viit.* **χρηματίσω**, *aor. 1* **ἐχρημάτισα**, *pas. aor. 1* **ἐχρηματίσθην**, *perf.* **κεχρημάτισμαι**, a da răspuns (vorbind despre un oracol), *de unde* I. a înștiința, a informa, a descoperi, a dezvălui; la *pas.*: a fi informat (în vis) printr-o intervenție divină Mt 2, 12; 2, 22; a primi o veste prin descoperire dumnezeiască Lc 2, 26; Evr 8, 5; 12, 25; a fi informat, înștiințat de către un înger FA 10, 22; II. a se numi, a fi numit, a se comporta (purta) precum FA 11, 26; Rm 7, 3

χρηματισμός, οῦ, ὁ - răspunsul unui oracol, oracol Rm 11, 4

χρήσιμος, η, ον - folositor, util, avantajos 2 Tim 2, 14

χρῆσις, εως, ἡ - folosință, întrebuințare, utilizare, practică, rânduială, relații intime, legătură intimă Rm 1, 26

χρηστεύομαι - a fi bun, binevoitor, prietenos, îndatoritor, a se comporta ca un om bun 1 Cor 13, 4

χρηστολογία, ας, ἡ - limbaj frumos, cinstit (în aparență), vorbe frumoase (= prefăcute, mieroase, înșelătoare), cuvinte viclene, amăgitoare Rm 16, 18

χρηστός, ή, όν - favorabil, avantajos I. plăcut, agreabil, bun, de bună calitate Mt 11, 30; Lc 5, 39; II. bun (din punct de vedere moral), cinstit, onorabil, virtuos, cumsecade, de treabă 1 Cor 15, 33; Ef 4, 32; III. binefăcător, binevoitor, darnic, generos, bun Lc 6, 34; 1 Pt 2, 3; *n. subst.* bunătate Rm 2, 4

χρηστότης, ητος, ἡ - I. binele (moral), cinste, virtute Rm 3, 12; II. bunătatea (inimii), bunăvoință, amabilitate, comportare frumoasă, îndatoritoare Rm 2, 4; 11, 22; 2 Cor 6, 6; Gal 5, 22; Ef 2, 7; Col 3, 12; Tit 3, 4

χρῖσμα, ατος, τό - acțiunea de a unge, ungere (a Duhului Sfânt) 1 In 2, 20; 2, 27

χριστιανός, οῦ, ὁ - la origine, batjocură, ironie pornită de la jocul de cuvinte formate de la verbul **χρίω**, a unge, *de unde* unsuros, gras, pomădat; apoi „creștin“ (christian), adept al lui **Χριστός** (Unsul) FA 11, 26; 26, 28; 1 Pt 4, 16

Χριστός, οῦ, ὁ - I. Mesía, Unsul, Hristosul, Christos, Crist, Cristos, Hrist Mt 16, 16; Lc 3, 15; In 1, 20; FA 9, 22; II. **Ἰησοῦς ὁ Χριστός**, Iisus Hristos FA 9, 34 (*var.*); **Ἰησοῦς Χριστός** Mt 1, 1; Mc 1, 1; In 17, 3

χρίω - *aor. 1.* **ἔχρισα**, *pas. aor. 1* **ἐχρίσθην**, a unge Lc 4, 18; FA 4, 27; 10, 38; 2 Cor 1, 21; Evr 1, 9

χρονίζω - *viit.* **χρονίσω** şi **χρονιῶ**, a întârzia, a ajunge cu întârziere, a zăbovi, a fi încet, domol în activitate Mt 25, 5; Lc 1, 21; 12, 45; Evr 10, 37

χρόνος, ου, ὁ - I. timp, vreme, durată, perioadă de timp Lc 4, 5; FA 27, 9; Gal 4, 4; **ἱκανὸς χρόνος**, o anumită perioadă de timp, câtva timp, câtăva vreme, timp suficient, îndestulător, *de unde* mult timp, multă vreme Lc 8, 27; FA 8, 11; 14, 3; *pl.* Lc 20, 9; 23, 8; **ὁ πᾶς χρόνος**, tot timpul, toată vremea FA 20, 18; II. anii, vremurile, epoca, timpurile FA 1, 7; 1 Tes 5, 1; răgaz, amânare Ap 2, 21

χρονοτριβέω - a pierde timpul FA 20, 16

χρυσίον, ου, τό - I. aur Evr 9, 4; 1 Pt 1, 7; Ap 3, 18; 21, 18; II. obiecte, bijuterii de aur 1 Tim 2, 9; 1 Pt 3, 3; Ap 17, 4; III. monedă de aur FA 3, 6; 1 Pt 1, 18

χρυσοδακτύλιος, ον - care are inel de aur pe deget Iac 2, 2

χρυσόλιθος, ου, ὁ - hrisolit, piatră preţioasă (aurie)Ap 21, 20

χρυσόπρασος, ου, ὁ - hrisopras, piatră preţioasă (auriu-verzuie) Ap 21, 20

χρυσός, ου, ὁ - aur (metal) Mt 2, 11; 1 Cor 3, 12; Ap 9, 7; 18, 12; chip de aur, statuie de aur FA 17, 29; monedă de aur Mt 10, 9

χρυσοῦς, ῆ, οῦν - *adj.* de aur 2 Tim 2, 20; Evr 9, 4; Ap 1, 12

χρυσόω - *pas. perf. part.* **κεχρυσωμένος**, a îmbrăca în aur, a acoperi cu aur, a polei cu aur, a auri Ap 17, 4; 18, 16

χρώς, χρωτός, ὁ - piele FA 19, 12

χωλός, ή, όν - şchiop, olog Mt 11, 5; 15, 30; Lc 7, 22; In 5, 3; FA 3, 2; 8, 7; *n.*: membru şchiop Evr 12, 13

χώρα, ας, ἡ - I. ţinut, regiune, meleag Mt 4, 16; Mc 6, 55; Lc 2, 8; 15, 13; II. ţară, teritoriu Mt 2, 12; FA 12, 20; 16, 6; III. pământ = uscatul (în opoziţie cu marea) FA 27, 27; IV. pământ, sol, câmp (cultivat), ţarină, lan, holdă Lc 21, 21; In 4, 35; Iac 5, 4

χωρέω - *viit.* **χωρήσω**, *aor. 1* **ἐχώρησα**, a face loc, a se deplasa, a se mişca din loc, *de unde* I. a trece, a înainta, a se

duce, a merge, a se îndrepta spre Mt 15, 17; *fig.* In 8, 37; II. a cuprinde, a conține, a avea o capacitate In 2, 6; 21, 25; *fig.* a face loc cuiva în inima sa, a-și deschide inima, a se destăinui 2 Cor 7, 2; III. a înțelege, a pricepe (un cuvânt), a primi (un cuvânt, o învățătură) Mt 19, 11-12

χωρίζω - *viit.* **χωρίσω**, *aor.* **ἐχώρισα**, *pas. aor. 1* **ἐχωρίσθην**, *perf. part.* **κεχωρισμένος**, I. *act.* a despărți, a separa Mt 19, 6; Rm 8, 35; 8, 39; II. *pas.* a se despărți de, a divorța 1 Cor 7, 10-11; 7, 15; Evr 7, 26; a se îndepărta, a se depărta, a pleca din FA 1, 4; 18, 2

χωρίον, ου, τό - loc, *de unde* țarină, ogor, câmp Mt 26, 36; Mc 14, 32; In 4, 5; FA 1, 18; 4, 34; *pl.* moșie, latifundiu FA 28, 7

χωρίς - I. *adv.* aparte, separat, deoparte In 20, 7; II. *prep.* + *gen.* fără Mt 13, 34; In 1, 3; Rm 4, 6; 10, 14; 1 Cor 11, 11; Evr 9, 28; fără a pune la socoteală, fără a număra, în afară de, pe lângă Mt 14, 21; 2 Cor 11, 28

χῶρος, ου, ὁ - Corus, vântul de nord-vest, *de unde* direcția nord-vest FA 27, 12

Ψ

ψάλλω - *viit.* **ψαλῶ**, a cânta la un instrument, a cânta sau a recita un imn de laudă sau un psalm Rm 15, 9; 1 Cor 14, 15; Ef 5, 19; Iac 5, 13

ψαλμός. **οῦ**, **ὁ** - I. psalm Lc 20, 42; 24, 44; FA 1, 20; II. psalm creştin 1 Cor 14, 26; Ef 5, 19; Col 3, 16

ψευδάδελφος, **ου**, **ὁ** - frate mincinos, fals 2 Cor 11, 26; Gal 2, 4

ψευδαπόστολος, **ου**, **ὁ** - apostol mincinos, fals 2 Cor 11, 13

ψευδής, **ές** - mincinos FA 6, 13; Ap 2, 2; 21, 8

ψευδοδιδάσκαλος, **ου**, **ὁ** - învăţător mincinos 2 Pt 2, 1

ψευδολόγος, **ον** - mincinos, care spune lucruri neadevărate 1 Tim 4, 2

ψεύδομαι - *viit.* **ψεύδομαι**, *aor. 1* **ἐψευσάμην**, I. a minţi Mt 5, 11; Rm 9, 1; 2 Cor 11, 31; Evr 6, 18; Ap 3, 9; II. a înşela, a trage pe sfoară FA 5, 3

ψευδομαρτυρέω - *viit.* **ψευδομαρτυρήσω**, *aor. 1* **ἐψευδομαρτύρησα**, a depune mărturie mincinoasă, a mărturisi strâmb împotriva cuiva **κατά τινος** Mt 19, 18; Mc 10, 19; 14, 56; Lc 18, 20; Rm 13, 9

ψευδομαρτυρία, **ας**, **ἡ** - mărturie mincinoasă Mt 15, 19; 26, 59

ψευδομάρτυς, **υρος**, **ὁ** - martor fals, mincinos Mt 26, 60; 1 Cor 15, 15

ψευδοπροφήτης, **ου**, **ὁ** - prooroc mincinos, profet fals Mt 7, 15; Mc 13, 22; FA 13, 6; 2 Pt 2, 1; Ap 16, 13

ψεῦδος, **ους**, **τό** - minciună, înşelătorie, înşelăciune In 8, 44; 2 Tes 2, 9; 2, 11; 1 In 2, 21; Ap 21, 27

ψευδόχριστος, **ου**, **ὁ** - Hristos mincinos, fals Mesia Mt 24, 24; Mc 13, 22

ψευδώνυμος, **ον** - pretins, aşa-zis, care poartă (sau îşi dă) nume fals 1 Tim 6, 20

ψεῦσμα, **ατος**, **τό** - minciună, înşelătorie, înşelăciune Rm 3, 7

ψεύστης, **ου**, **ὁ** - mincinos In 8, 44; Rm 3, 4; 1 Tim 1, 10; Tit 1, 12; 1 In 1, 10

ψηλαφάω - *aor. 1.* **ἐψηλάφησα**, a pipăi Lc 24, 39; FA 17, 27; Evr 12, 18; 1 In 1, 1

ψηφίζω - *aor. 1.* **ἐψήφισα**, a socoti, a calcula Lc 14, 28; Ap 13, 18

ψῆφος, ου, ἡ - pietricică folosită la vot (neagră pentru a condamna, albă pentru a achita sau pentru a aproba), *de unde* vot FA 26, 10; Ap 2, 17

ψιθυρισμός, οῦ, ὁ - murmur, şuşoteală, *de unde* trăncăneală, vorbe goale 2 Cor 12, 20

ψιθυριστής, οῦ, ὁ - bârfitor, care şuşoteşte, pârâtor, delator, denunţător Rm 1, 30

ψιχίον, ου, τό - firimitură, fărâmă (de pâine) Mt 15, 27; Mc 7, 28; Lc 16, 21 (*var.*)

ψυχή, ῆς, ἡ - I. suflu, suflare, principiu de viaţă, suflet Lc 12, 20; FA 20, 10; Ap 8, 9; II. viaţă, existenţă Mt 20, 28; In 10, 11; Rm 11, 3; Fil 2, 30; III. suflet, sediul dorinţelor şi sentimentelor, al comportamentului, al caracterului şi personalităţii Mc 14, 34; Lc 12, 19; In 10, 24; Rm 2, 9; IV. suflet, viaţă, persoană, conştiinţa de sine, personalitatea, individualitatea omului, – în perspectiva nemuririi (mântuirii) Mt 10, 28; 2 Cor 12, 15; Evr 10, 39; Iac 1, 21; 1 Pt 1, 9; 2, 11; Mt 10, 28; 2 Cor 12, 15; Evr 10, 39; Iac 1, 21; 1 Pt 1, 9; 2, 11; V. ebraism: נַפְשִׁי *nafşí* = „sufletul meu", eu însumi Mt 10, 39; Mc 8, 35; In 12, 27; 2 Cor 1, 23; Ap 8, 14; VI. fiinţă 1 Cor 15, 45

ψυχικός, ή, όν - I. psihic, sufletesc, natural, firesc, omenesc, în opoziţie cu ceea ce este spiritual, duhovnicesc (**τὸ ψυχικόν** în opoziţie cu **τὸ πνευματικόν**) 1 Cor 2, 14; 15, 44; 15, 46; Iac 3, 15; II. **ὁ ψυχικός**: „omul psihic", omul călăuzit de psihicul (sufletul) lui şi nu de Spiritul lui Dumnezeu; omul natural, firesc, supus poftelor firii, care nu are Duhul şi care trăieşte după poruncile timpului, omul neduhovnicesc, nespiritual (care este asemenea unui animal sau unei plante) Iuda 1, 19

ψῦχος, ους, τό - frig In 18, 18; FA 28, 2; 2 Cor 11, 27

ψυχρός, ά, όν - *adj.* rece I. **τὸ ψυχρόν**, apă rece Mt 10, 42; II. *fig.* rece, în opoziţie cu fierbinte, în clocot Ap 3, 15-16

ψύχω - *pas. viit.* ψυγήσομαι, *pas.* a se răci Mt 24, 12

ψωμίζω - *aor. 1.* ἐψώμισα, a pune bucăţi mici în gură, *de unde* a pune hrană în gura cuiva, a da să ciugulească, a hrăni, a da să mănânce Rm 12, 20; a da în bucăţi, a împărţi (mâncarea, averea) 1 Cor 13, 3

ψωμίον, ου, τό - bucăţică (de pâine sau de carne), îmbucătură In 13, 26

ψώχω - a freca, a strivi, a sfărâma Lc 6, 1

Ω

Ω - omega (o lung, opus lui omicron, o scurt), ultima literă a alfabetului grec Ap 1, 8; 21, 6; 22, 13

ὦ - interjecţie folosită pentru a te adresa cuiva; nu se traduce I. + *Voc.* Mt 15, 28; FA 1, 1; Rm 2, 1; Gal 3, 1; Iac 2, 20; II. + *Nom.* Rm 11, 33

Ὠβήδ, ὁ - Obed (*v.* **Ἰωβήδ**) Mt 1, 5; Lc 3, 32

ὧδε - în N.T. numai *adv. de loc* I. cu mişcare: aici, încoace, în acest loc Mt 8, 29; Lc 9, 41; In 20, 27; Ap 4, 1; II. fără mişcare: aici, în acest loc Mt 12, 6; Mc 16, 6; Lc 15, 17; **ὧδε... ἐκεῖ...**, aici... acolo Mc 13, 21; Lc 17, 21; **ὧδε... ὧδε...**, aici... acolo Mt 24, 23; III. în această situaţie, în aceste împrejurări 1 Cor 4, 2; Ap 13, 18; **ὧδε... ἐκεῖ...**, într-un caz... în celălalt Evr 7, 8

ᾠδή, ῆς, ἡ - cântare, cântec, cânt, odă Ef 5, 19; Col 3, 16; Ap 5, 9; 14, 3; 15, 3

ὠδίν, ῖνος, ἡ - I. durerea naşterii, *de unde* naştere 1 Tes 5, 3; II. durere Mt 24, 8; Mc 13, 8; FA 2, 24

ὠδίνω - a suferi durerile naşterii, a naşte cu dureri Gal 4, 19; 4, 27; Ap 12, 2

ὦμος, ου, ὁ - umăr Mt 23, 4; Lc 15, 5

ὠνέομαι - *aor.* **ὠνησάμην**, a cumpăra FA 7, 16

ᾠόν, οῦ, τό - ou Lc 11, 12

ὥρα, ας, ἡ - perioadă de timp, oră, ceas, vreme, timp, moment, clipă Mt 20, 5; Mc 11, 11; In 7, 30; FA 23, 23; 2 Cor 7, 8; Ap 9, 15

ὡραῖος, α, ον - I. care vine la timpul său, care soseşte într-un moment favorabil Rm 10, 15; II. frumos, strălucitor, cu înfăţişare frumoasă Mt 23, 27; FA 3, 2; 3, 10

ὠρύομαι - a rage, a răcni 1 Pt 5, 8

ὡς - A. *conj.* I. *comparativă*: a) ca, precum, după cum, aşa cum, ca şi; adesea cu corelativul **οὕτως** Mt 8, 13; 19, 19; In 7, 46; 1 Cor 3, 15; 13, 11; Ef 5, 8; Ap 4, 6; b) în calitate de, ca Rm 3, 7; 1 Cor 3, 10; c) (a considera) drept, (a considera) ca pe Mt 21, 26; *pas.* (a fi considerat, socotit) drept... Rm 8, 36; **οὕτως... ὡς**: acelaşi sens 1 Cor 4, 7; II. *temporală*: când, cât timp, îndată ce, în timp ce a) + *aor.* Lc 1, 23; FA 5, 24; b) + *prez.* sau *imperf.* Lc 24, 32;

In 2, 23; 12, 35; c) cu **ἄν** + *conj.* eventual, când Rm 15, 24; 1 Cor 11, 34; Fil 2, 23; III. *consecutivă*: încât Evr 3, 11; 4, 3; IV. *finală*: + *conj.* FA 20, 24 sau + *inf.*: expresia **ὡς ἔπος εἰπεῖν**, pentru a spune aşa, ca să spun aşa Evr 7, 9; V. *cu nuanţă cauzală*: Lc 6, 22; 1 Cor 4, 7; 2 Cor 6, 8; VI. *completivă*: că, după verbele: a şti, a cunoaşte, a înţelege, a pricepe, a auzi, a afla Lc 6, 4; Rm 1, 9; Fil 1, 8; 1 Tes 2, 11; B. *adv.* I. în jur de, cam, aproximativ, ca la Mc 5, 13; Lc 1, 56; II. *exclamativ*: cât, cât de mult! ce mult! ce Rm 10, 15; III. **ὡς τάχιστα**, cât de repede posibil FA 17, 15

ὡσάν - *v.* **ὡς ἄν**, 2 Cor 10, 9

ὡσαννά - *ebr.* הוֹשַׁעְנָא „hoşa-na!"; *iud.-aram.* אוֹשַׁעְנָא „oşa'na!", Ajută-ne! Mântuieşte-ne! Mt 21, 9; 21, 15; Mc 11, 9; In 12, 13

ὡσαύτως - *adv.* la fel, tot aşa, în acelaşi fel, în chip asemănător Mt 20, 5; Mc 14, 31; Lc 20, 31; Rm 8, 26; 1 Tim 5, 25; Tit 2, 6

ὡσεί - *conj. comp.* I. ca, aşa cum, după cum Mt 3, 16; Mc 9, 26; Rm 6, 13; Evr 1, 2; II. (cu un număr) în jur de, aproape, cam, aproximativ Mt 14, 21; Lc 23, 44; FA 1, 15

Ὡσηέ, ὁ - Osea Rm 9, 25

ὥσπερ - *cj.* precum, după cum, aşa cum I. cu **οὕτως**, precum... aşa; după cum... tot aşa Mt 12, 40; 24, 27; In 5, 21; Rm 5, 19; II. fără **οὕτως**, precum, aşa cum, după cum Mt 6, 2; 6, 7; 1 Cor 8, 5

ὡσπερεί - *cj.* ca, precum, ca şi, întocmai ca 1 Cor 15, 8

ὥστε - *adv.* şi *conj. consecutivă*: I. *adv.* astfel, aşa, prin urmare, aşadar Mt 12, 12; Mc 2, 28; Rm 7, 4; 1 Cor 4, 5; 5, 8; 15, 58; 2 Cor 4, 12; II. *conj.* uneori + *ind.* încât In 3, 16; Gal 2, 13; + *inf.* Mt 8, 24; Mc 4, 32; Rm 7, 6; 1 Cor 5, 1; Fil 1, 13; 2 Tes 1, 4

ὠτάριον, ου, τό - ureche Mc 14, 47; In 18, 10

ὠτίον, ου, τό - ureche Mt 26, 51; Lc 22, 51

ὠφέλεια, ας, ἡ - folos, utilitate, avantaj Rm 3, 1; Iuda 1, 16

ὠφελέω - *viit.* **ὠφελήσω**, *aor.* **ὠφέλησα**, *pas. aor. 1* **ὠφελήθην**, a fi folositor, a fi de folos, a folosi + *ac.* Evr 2, 2; + 2 *ac.* Mc 8, 36; 1 Cor 14, 6; *pas.* a trage un folos, a beneficia, a profita **ἔν τινι**, Evr 13, 9; **ἔκ τινος** Mt 15, 5; *abs.* Mt 27, 24; Rm 2, 25

ὠφέλιμος, ον - folositor, de folos, util 1 Tim 4, 8; 2 Tim 3, 16; Tit 3, 8.